

O. OLAFSEN:

VEØY

I FORTID OG NUTID

EN HISTORISK-TOPOGRAFISK BESKRIVELSE

BIND II.

UTGIVET AV EN AV HERREDSTYRET NEDSAT NEVND

1926

Indhold.

Om gaardenes eiere	s.	1
Aafarnes	»	211
Aarsel	»	127
Aasen	»	97
Bakken	»	279
Berg	»	90
Bergsvik	»	83
Bjørke	»	348
Brudeskar	»	336
Dale	»	160
Dalset	»	274
Eik	»	17
Farkvam	»	319
Flovik	»	69
Flovikholm	»	45
Froiset	»	246
Gjefvik	»	389
Gribbestad	»	137
Grovanes	»	143
Hammervold	»	268
Harvolden	»	287
Havnevik	»	80
Helgestø	»	338
Hengnes	»	122
I. Herje	»	204
Y. Herje	»	208
Holm	»	194
I. Holmem	»	263
Y. Holmem	»	256
I. Horsgaard	»	141
Y. Horsgaard	»	137
N. Hundnes	»	304
Ø. Hundnes	»	300
Kjølset	»	343

Kolstad	s.	383
Kormeset	»	385
Korsan	»	296
Krokset	»	220
Landre	»	282
Langneset	»	202
Lund	»	340
Lybergsvik	»	317
Malo	»	118
I. Mittet	»	196
Y. Mittet	»	170
Mork	»	181
Morkestrand	»	178
N. Nesje	»	52
S. Nesje	»	62
Opsal	»	30
Otteslad	»	309
N. Reistad	»	367
Ø. Reistad	»	357
Reistadbakken	»	368
Reitan	»	131
Romdalvik	»	32
Rygjerd	»	238
Rødven	»	290
I. Sandnes	»	232
Y. Sandnes	»	225
Sekkenes	»	11
Sekkeseter	»	47
Seljevold	»	951
Skaalhavn	»	388
Skovik	»	94
I. Slemmen	»	186
Y. Slemmen	»	192
Slettjerding	»	144
Sollibø	»	42
Stangenes	»	307
Staurset	»	155
Stensaa	»	77
Storvik	»	39
Stranden	»	212
Strømme	»	353
Talberg	»	374
N. Vaage	»	329
Ø. Vaage	»	325
Vaagseter	»	49
Vedalshaug	»	37
Vestad	»	23
Veøy	»	105

Vik	s. 95
Vikaasen	» 380
Vollan	» 294
Ødegaarden	» 371
Øvrebøen	» 261
Personnavne	» 401
Rettelser og tillæg	» 411
Kart	» 414

Billeder.

1. Vestad	s. 24
2. N. Nesje	» 29
3. Flovik	» 70
4. Knut og Ane Stensaa	» 78
5. Ø. Bergsvik	» 84
6. Bergsvik (klokkergaarden)	» 88
7. N. Bergsvik	» 89
8. N. Berg	» 91
9. Hans Berg	» 95
10. Veøy gamle prestegaard	» 106
11. Veøy nye prestegaard	» 108
12. Sølsnes	» 113
13. I. Mittet	» 147
14. Y. Mittet	» 152
15. Misjonær Even Staurset	» 157
16. do. Marit Staurset	» 158
17. Fra Dale	» 161
18. Fra Dale	» 162
19. Fra Holm	» 195
20. Aafarnes, lensmandens gaard	» 216
21. Krokset	» 221
22. Utsikt fra Sandnes	» 226
23. I. Sandnes	» 233
24. Y Sandnes	» 235
25. Rydgjerd	» 239
26. Ole J. Rydjord	» 241
27. Eldri Rydjord	» 242
28. Olaf og Anna Rydjord	» 244
29. Frøyset	» 249
30. Seljevold	» 252

31.	Utsigt fra Seljevold	s.	254
32.	I. Holmem	»	266
33.	Fra Hammervold	»	270
34.	Dalset	»	279
35.	Rødven	»	290
36.	Rødven kirke	»	291
37.	Korsan	»	297
38.	N. Korsan	»	299
39.	Ø Hundnes	»	301
40.	N. Hundnes	»	305
41.	Ottestad	»	309
42.	Lars Ottestad og hustru.	»	311
43.	N. Vaage	»	330
44.	Lund	»	341
45.	Fra Kjøset.	»	344
46.	Utsigt fra Bjørke	»	349
47.	Johan Bjørke	»	350
48.	N. Reistad	»	365
49.	Fra N. Reistad	»	367
50.	Ødegaard	»	372
51.	Gjelvik	»	391
52.	Aarset	»	398
53.	Fra Mittet	»	399
54.	I. Horsgaard	»	399
55.	Y. Mittet	»	400
46.	Y. Mittet	»	400

**Beskrivelse av de enkelte
gaarde i Veøy herred.**

Om gaardenes eiere i eldre tid.

Førend jeg gaar over til at omtale de enkelte gaarde, vil det være nødvendig til forstaaelse av eiendomsforholdene at give en kort oversikt over de viktigste eiendomsbesittere i Veøy i eldre tid. Det falder da naturligst at velge tidspunktet omkring 1660, fordi der da foregik en omveltning av eiendomsforholdene; med enkelte forandringer vedblev saa forholdet at være temmelig uforandret i henved 200 aar; personerne skiftede naturligvis, men forholdene vedblev at bestaa.

Det er vanskelig for nutiden at forstaa de gamle eiendomsforholde, fordi de var saa rent forskjellige fra vor tids forholde. I korthet sagt var det leie av jord, *leilendingsvesen*, hvorpaa hele samfundet dengang hvilte, medens det nu hviler paa eiendomsforholdet. Bønderne er nu odelsmend og selveiere.

Saa almindelig og alt beherskende var leilendingsvesenet eller leien av jord i eldre tid, at selv om der iblandt kunde findes en bonde, som eiede sin gaard, saa betraktedes han dog under synspunktet av leilending. Det heter da, at manden eiede selv baade bygselen og landskylden. Han var sin egen jorddrot og leilending under sig selv.

Det var i virkeligheten det gamle middelalderske *lehnsvesen*, som gik igjen i jordens bruk. Leilendingsvesenet var derfor noget som var felles for hele Europa, og i virkeligheten fremtraadte det i hele sin utfoldelse i Mellem-Europa. Vort land frembød kun en tarvelig efterligning av de store kulturlande, hvor en talrik

og mektig adelsstand optraadte som jordeiere og bønderne som deres trelbundne tjenere, livegne eller vornede. Saalangt kom det ikke i vort land, skjønt der ofte gjordes forsøk paa at indføre danske forhold ogsaa hos os.

Eieren av jorden, gaarden, bruket, benevntes *jor d d r o t* eller *l a n d d r o t*. Den, som brukte jorden eller leiede gaarden, kaldtes leilending. Jorddrotten maatte naturligvis ha en godtgjørelse, en avgift av jorden, en jordrente; denne kaldtes *l a n d s k y l d* og bestod i naturalydelse; penge havde bonden ikke. Det var saaledes ofte smør, tildels ost eller lam; paa Østlandet var det oftest k o r n. Langs kysten var det helst fisk, tørfisk. I hele Romsdalen var det almindeligvis fisk.

Man kunde nu være tilbøielig til at betrakte forholdet mellem jorddrot og leilending som et blot privat kontraktsforhold eller leieforhold mellem de to, hvor avgiftens størrelse avgjordes ved personlig overenskomst.

Men dette var ikke tilfellet; jorddrotten var bundet av loven; han kunde ikke egenmektig forhøie landskylden; den var uforanderlig. Jorddrotten havde ogsaa ret til en vis sum penge i indfestning; denne benevntes bygsel. Leilendingen betalte en bygselsum til jorddrotten, som bygglede jorden til ham. Men ogsaa dennes størrelse var bestemt efter lang tids skik og bruk og kunde ikke endres av jorddrotten. Før at hjelpe lidt herpaa, havde jorddrotten faat tillatelse til at forhøie bygselen med et litet tilleg hvert 3die aar, som kaldtes *t r e d i e t a g e*. Foruten *l a n d s k y l d*, bygsel og *t r e d i e t a g e* forlangte jorddrottene, at leilendingerne skulde skydse dem og deres folk, naar de reiste hit eller dit; denne forpliktelse havde ingen betydning, naar kirken, klostrene og lignende institusjoner var jorddrot; men i andre tilfelde kunde den blive meget trykkende, da de store godsbesittere og især kongen utstrakte denne ret saaledes, at de kunde tilstaa enhver, som bad dem derom, fri skyds hos sine leilendinger og kongen av alle bønder. Tilsidst blev denne forpliktelse gjort om til en fast aarlig avgift (*flytning*).

Om leilendingsvesenets opkomst og utvikling i vort land bemerkes:

Fra først av var de norske bønder alle eiere av sin jord. De var selveiere og odelsmend. Saaledes vedblev forholdet at være i det store og hele tat, indtil kristendommen kom til landet og omskapte samfundsforholdene. Kristendomme har i og for sig ikke noget med leilendingsvesen at gjøre; snarere skulde den vel motarbeide det, saasom dens grundlov er kjærlighet; men som samfundsforholdene utviklede sig, begunstigede eller fremkaldte disse leilendingsvesenets opkomst. Kristendommen avskaffede saaledes v i k i n g e t o g e n e og stoppede derved en næringskilde for mange i vort land. Det blev større mangel paa edle metaller eller penge, eller med andre ord mere fattigdom. Kirken lagde nye byrder paa folket, tienden og andre utredsler til kirker og prester. Samtidig medførte den, at der aapnedes adgang til at øve gode gjerninger ved at ofre gaver til kirker, klostre og lign. (sjælegaver). Kirken og klostrene fik penge i henderne, ja de var de eneste i middelalderen ved siden av kongen og den høiere adel, som var i besittelse av denne kilde til velstand. Kirken og klostrene blev efterhaanden banker i landet, som laante ut penge for renter. Bønderne benyttede sig herav og solgte eller pantsatte sine gaarde til kirker, prester og klostre, som paa denne maate tilegnede sig en uhyre masse av jordegods. De verdslige stormend fulgte eksemplet, kjøpte jordegods eller laante ut penger mot pant. Embedsmendene (lensherrer og fogder) skaffede sig ofte jordegods ved at illegge bønderne høie bøter, som de ikke kunde betale og derfor maatte pantselle sin gaard for at slippe fri. Kongen fik ogsaa meget jordegods paa denne maate.

Mot slutningen av middelalderen er bønderne overalt i vort land blevet leilendinger og hele samfundet er bygget op paa leilendingsvesenet som grundvold. Saaledes ogsaa i Veøy. Saagodtsom alle bønder her var leilendinger. Der var enkelte bønder, som eiede jord, var »o d e l s m e n d e»; men det skedde paa den maate, at de i likhet med andre optraadte som jorddrotter og samlede sig noget jordegods. At en bonde eiede selv den gaard helt ut, som han beboede, var yderst sjelden.

Naar vi opkaster det spørsmaal, hvorledes folket,

bønderne i Veøy, fandt sig tilrette under dette forhold, da maa vi sige, at det av alt synes at fremgaa, at de fandt sig ganske tilfreds i det store og hele tat. I Veøy var kirker og prester samt klostre de største jordegods-eiere, som nedenfor nærmere skal paavises, og disse var milde jorddrotter, som aldrig optraadte med uberettigede krav eller byrder. I virkeligheten sat leilendingerne trygge paa sine gaarde, tryggere kanske end odelsmændene, og jorden gik altid i arv i slekten. Landskylden var en meget rimelig leieavgift, som enhver kunde make af utrede, og bygselsummen var meget lav. I almindelighet vilde en leilending ikke bytte med en selveier, om han havde kunnet. Dette viste sig klart, da jordegodset bortsolgtes. Det var i den eldre tid sjelden, at leilendingerne kjøpte sin gaard, og kjøpte de den, saa varede det kun en kort tid, saa var de igjen leilendinger. Det var først i det forrige (det 19de) aarhundrede, at forholdet blev et andet.

En følge av leilendingsvesenet og av pengemangelen i blandt den store masse av folket, er utskiftningen, delingen av jordegodset. Vi vil sette det tilfelde, at der var en bonde, som eiede sin gaard. Han dør og efterlater sig enke og barn. Der blir skifte efter ham; boet blir opgjort og fordelt paa enken og børnene. Men der er ikke penge, intet sølv eller edle metaller. Er der kanske lidt, saa kan vi være vis paa, at skifteretten tar dette. Alt det øvrige blir fordelt paa arvingerne. Jorden blir sat til en vis sum, det er, til en vis pris pr. mark landskyld eller skatteskyld, og efter denne takst blir jorden fordelt paa alle arvinger. Er der gjeld paa boet, saa faar ogsaa kreditor sig tillagt saa og saa mange merker i gaarden. Saaledes blir jorden splittet i en mengde lodder; men ingen av eierne har faat nogen part av gaarden i virkeligheten; det er kun et regnestykke. Paa denne vis gik det til ved alle skifter, og følgen blev, at om en mand havde kommet i besittelse av en eiendom, saa blev den ved hans død atter splittet igjen.

Leilendingsvesenets blomstringstid i vort land var det 16de og 17de aarh. Ved midten av det 17de aarh. begyndte det store salg av offentlig jordegods og fortsat-

tes med lange avbrytelser ned gjennom tiden til imot midten av det 19de aarhundrede, da de sidste rester av leilendingsgods bortsolgte. Nu er der kun en større samling tilbake: Rosendalsgodset, hvor det gamle forhold endnu bestaar. Ellers er godset solgt til leilendingerne, eller det er ordnet i andre former.

Efter disse almindelige bemerkninger skal jeg nu nærmere omtale forholdet i Veøy. Jeg holder mig her til Veøy i det omfang, som det nu har.

De største eiendomsbesittere i Veøy i det 17de aarhundrede var:

1. Kongen.

Kongen eiede som oftest en større eller mindre del jordegods. I Veøy har aldrig kongen eiet mere end enkelte gaarde, medens forholdet var et andet i Vestnes. I Veøy eiede kongen Sekkenes, Vestad og Eik, rimeligvis ogsaa Vaage og nogle andre gaarde. Men de fleste har kongen tilegnet sig fra erkebispens gods i 1536.

2. Erkebispnen.

Efter Aslak Bolts jordebok, som er fra det 15de aarhundrede (omkr. 1440) havde erkebispstolen følgende jordegods i Veøy:

Holm (3 mark), Indre Herje (1 øre), Mittet (1 m. 40 skj. korn), Mork (4 m.), Vaage (18 øre), Ø. Reistad (1 øre), N. Reistad ($\frac{1}{2}$ m.), Eik (12 øre), Sekkesæter og Kormeset. Alt dette gik over til kongen i 1536.

3. Bakke kloster.

Dette er det eneste kloster, som eiede jordegods i Veøy.

Alfarnes $\frac{1}{2}$ vog, Stranden 15 øre, Krokset 1 pd. 9 m., Y. Sandnes 2 pd., 11 m. med byg, Seljevold (hele), Y. Holmem (hele).

4. Veøy kirke.

Denne var ved siden av sognepresten den største jordegodseier i Veøy.

Jeg har ovenfor under omtalen av kirken givet en fortegnelse over dens jordegods, hvortil jeg henviser.

I 1782 da kirken med sit jordegods solgtes til gaardbrugerne i sognet utgjorde godset 141 bruk; men i 92 av disse eiede den kun en større eller mindre del av landskylden.

I selve Veøy eiede kirken 55 gaarde med nevnte indskrenkning hvorav 23 hele gaarde.

Om dette jordegods senere skjebne har jeg ovenfor meddelt de fornødne opplysninger. Det er at merke, at medens jordegodset i almindelighet blev fraskilt kirkerne og solgt av de private kirkeiere saaledes, at kirkerne var blottet for al eiendom, da de senere gik over i menigheternes eie, hvilket var imot de satte betingelser ved kirkernes salg i 1723, saa blev i Veøy disse betingelser strengt overholdte. Intet av kirkernes jord blev bortsolgt av kirkeierne før omkring 1870. Derimot blev der foretat enkelte makeskifter.

5. Veøy sogneprests jordegods.

Dette benevnes med et fremmed navn mensalgodset av mensa, et bord. Det gjengives derfor med prestebordets gods, det vil sige, det var bestemt til prestens ophold. Men dette har de verdslige embedsmænd (fogden og skriveren) ikke forstaat og derfor forandret det til prestebølet, d. e. prestegaardens gods, hvilket er meningsløst. I den senere tid er det blevet kaldt det beneficerede gods, d. e. det gods, som kongen av sin naade (beneficium) havde skjenket vedkommende embede. Men dette er ogsaa misvisende, da kongen aldeles ikke har skjenket presterne dette jordegods. Det er skjenket dem engang av menigheten eller av enkelte mænd. Meget ofte er det kjøpt.

Sognepresten eiede følgende bruk :

Vaagseter, Flovik (kun bygselretten), Stensaa, Havnøvik, Bergsvik 2 bruk, Sletfjerdings, Indre Mittet 2 bruk, I. Slemmen 2 bruk, Y. Herje 3 bruk, N. Reistad 2 bruk, Kjøset 1 bruk, Skovik, Romdølvik, Herjegjeilen, Bakken, Harevolden, Korsaa 2 br., Volla, Stangenes, Ottestad 3 bruk, Lybergsvik, Vik, Landre 3 bruk, Ottestadvik, Y. Holmem 1 bruk. Tilsammen 37 bruk, hvortil kommer

13 bruk, hvor han eier mere eller mindre av landskylden. Ialt eiede sognepresten i Veøy 88 bruk enten helt eller kun for en del. Av disse laa 21 gaarde i Vestnes; disse gik ved prestegjeldets deling over til presten i Vestnes*).

6. Rødven kirke.

Denne eiede helt eller delvis 9 gaarde; de er ovenfor nevnt under beskrivelsen av kirken.

7. Andre kirker.

Vestnes kirke eiede hele Bjørke.

Sylte kirke eiede hele Kolstad og 1 bruk av Talberg (1½ vog).

Grytten kirke og Eids kirke eiede lidt landskyld i I. Sandnes og Hammervold. Kirker og prester eiede ialt 132 bruk helt eller delvis.

8. Giskegodset.

Dette var et av de største jordegodser eller rettenssamlinger av jordegodser i vort land. Det eiedes sammen med meget andet gods av enken Gyrvhild Faddersdatter, som ingen barn havde. Hun testamenterte derfor det hele til kongen i 1582*).

I Veøy var det kun Y. Slemmen og N. Reistad, tilsammen 2 pd., som tilhørte Giskegodset. I Vestnes derimot var der mange gaarde. Giskegodset bruktes av kongen som forlening til fortjente menn eller fattige adelsmenn. I 1649 solgte kongen det til Norges statholder Hannibal Sehested, som imidlertid maatte avstaa det og alt sit øvrige gods til kongen i 1659 uten lov og dom.

I Vestnes havde Hannibal Sehested kjøpt gaarden Vestnes, som han fik ophøiet til en adelig sedegaard, hvorunder han lagde en hel del gaarde, som han havde kjøpt av det kgl. strøgods. Dette utgjorde det senere saakaldte Vestnesgods. Alt dette jordegods gik nu, da Hannibal Sehested blev styrtet fra maktens tinde, over til

*) Se N. R. II, 452.

*) Før Nesset og Bolsøy fraskiltes, var jordegodset meget større.

de to brødre Gabriel og Selius Marcellus, som havde laant kongen penge under krigen, og fra dem igjen til lensherren Peder Vibe og i 1662 til oberst Reinhardt v. Hoven, som blev en stor godseier. Han havde kun en datter, sønnen døde ung; hun arvede alt faderens gods og bragte det med sig i sit ekteskap med oberst v. Schultz, som havde det til henimot 1720. Det gik ut med ham, og alt godset m. m. blev solgt.

9. Oberst von Hovens gods i Veøy.

I Veøy eiede von Hoven følgende gaarde helt eller delvis:

Berg, Aasen, Sletfjerdings, Morkestrand, Aafarnes, Stranden, Y. Sandnes, Rydgjerd, Frøysset, I Holmem, Vestad med Opsal, Sekkeseter, Sollibø, Vedalshaug, Eik Y. Slemmen, Holm, N. Reistad, Reistadbakken.

10. Fogderne paa Gjermanes.

Paa samme tid, som oberst v. Hoven begyndte at samle sig jordegods paa Vestnes, fremtraadte paa Gjermanes en forholdsvis ny slekt, der hurtig steg i makt og rikdom. Den første av disse mend, som blev mere bekjendt, var fogden Anders Iversen. Hans søn Iver Andersen steg høiere og blev en rik mand med meget jordegods, som gik over til hans børn særlig datteren Iverisse g. m. fogden Morten Schultz, tolderen Ludvig Iversen Munthe og broderen Anders Borch, rektor i Trondhjem. Denne slekt eiede: S. Nesje delvis, det meste av N. Nesje, Flovikholm, Vik, I. Sandnes, Øvrebøen, Gjelvik, I. Holmem, Dalset, Brudeskar, Vikaasen, Korneset, Ø. Reistad m. m.

Disse var de største godseiere inden Veøy i det 17de aarh. Andre mindre godseiere var Kristoffer Urne, en dansk adelsmand, som var eier av Rosenkrantsgodset i Veøy. Den bekjendte lensherre paa Bergenhus Erik Rosenkrants havde samlet sig en betydelig masse jordegods i Norge, som efterhaanden stykkedes ut til efterkommerne. Presten hr. Zakarias Holck eiede Flovik med undtakelse av den del, som tilhørte prestebordet.

Odin eller Anden Aagesøn paa Molde eiede Ytre Horsgaard.

I N. Vaage levede en Kristoffer Nilsen og hans arving (hustru?) Margrete Andersdr. De eiede foruten N. Vaage en del av Ø. Vaage og av I. Holmem. En Tage Gjertsen i Nordfjord nevnes ogsaa som eier av Ø. Vaage.

Senere finder vi presten Hans Grøn paa Ørlandet og hans hustru Elisabeth Munthe som godseiere og deres slekt efter dem. Margrete i Hanken var ogsaa en stor godseierinde paa Vestlandet; i Veøy eiede hun et par gaarde som Aafarnes m. fl.

Omkring 1720 foregik der en stor forskyvning i eiendomsforholdene. I 1723 solgtes nemlig Veøy kirke med underliggende annekskirker, 6 kirker med alt deres tilhørende jordegods, til raadmand Lorents Holst i Trondhjem. Paa omtrent samme tid solgtes den store samling jordegods, som ovenfor er omtalt, og som tilhørte general von Schultz. Lorents Holst kjøpte det meste av det; det var pantsat til ham, og han blev derved en stor godsbesitter, større end nogen av sine forgjengere efter Hannibal Sehested. Han overlot godset til sin søn Hans Holst lilikemed kirkerne i 1737, og denne solgte det igjen til fogden O. Alsing i 1757, fra hvem det gik over til kjøpmann Hilmar Meinche og hans arvinger, medens kirkerne med sit gods solgtes til bønderne 1782.

En anden godseier fra denne tid var amtmand Nobel, som havde kjøpt eller faat som pant en del av general Schultz's gods, som gik over til svigersønnen amtmand Erik Must. Det solgtes efterhaanden til leilendingerne eller andre.

Den sidste rest av jordegods, som solgtes, var det saakaldte beneficerede gods, som solgtes i henhold til loven av 1821.

Naar man sammenfatter, hvad her er sagt, i en kort-
het, vil man se, at den allerstørste del — om ikke alle — av bønderne i Veøy var leilendinger.

Men dermed er ikke sagt, at de alle var uten jordeiendom. Ved at se nærmere paa eiendomsforholdene, vil vi finde, at der var en hel del bønder som eiede mindre jordeiendomme. Ofte var leilendingerne eiere av

en mindre del, nogle mark eller saa i den gaard, de beboede. Endnu oftere eiede de nogle mark landskyld i en gaard og nogen flere i en anden gaard, og det var ikke saa litet tilsammenlagt. Men det havde saa liten betydning; thi bygselretten, som var det vesentlige, tilhørte i almindelighet andre. Det vilde blive altfor vidløftig at paavise dette nærmere, og det vilde heller ikke have nogen større betydning.

Der findes dog en og anden iblandt, som eier sin gaard; men disses tal er forskjellig til de forskjellige tider. I det hele viser det sig, at tallet paa selveierne er stigende fra 1660 av og det i sterkere grad, jo lengere ned vi kommer. Fra omkring 1750 ser vi, at selveiernes tal stiger hurtig.

Av gaarde, hvor der pleiede at være odelsbønder eller selveiere*) skal jeg nevne enkelte: Y. Mittet, Dale, Gribbestad, Søsnes, Nesje, Staurset, og fra noget senere tid Vestad, Eik, Sekkenes, Gjelvik, Berg, Holm osv.

Utviklingslinjen ligger klart for os. Bondestanden har kjempet sig gjennom armod, savn og avhengighet frem til økonomisk uavhengighet og selvstendighet. Det er en stor fremgang, vel verd meget kamp og møie, og vi vil haape, at det norske folk, hvorved vi her særlig tenker paa bondestanden, der utgjør massen av vort folk, aldrig mere maa synke ned i trellekaar. Men medaljen har en bakside, og den ser ikke ret lys ut. Hvem eier nu Norges jord? Er det bønderne selv? Eller hvem er det? Sandheten er den, at i navnet eier nok bønderne for den vesentligste del landet; men det er for den største del et skin. Det er bankerne og især Hypotekbanken, som eier jorden, og bankerne igjen eies av de utenlandske kapitalister for en vesentlig del. Statsgjelden er blevet uhyggelig stor, og fremtiden synes os at se truende mørk ut! Det kan let hende, at vort land igjen blir avhengig av et andet land, og at Norges bønder mister sin jord, om ikke folket reiser sig igjen til strid og arbeide for at vinde økonomisk uavhengighet!

---

*) Man kunde godt være en odelsmand uten at være selveier av egen jord.

Gno. 1 Sekkenes.

Gaarden er beliggende paa østspidsen av Sekken og har faaet sit navn derav. Hvad angaar øens navn, da er dets oprindelse og betydning dunkel. Navnet er gammelt; det nevnes allerede i den yngre Edda og i Magnus Erlingsons saga sammen med Veøy*) og det er rimeligvis likesaa gammelt som dette navn og gaar tilbake til den forhistoriske tid. Navnet har kun en betydning i eldre som nyere tid; hvorfor øen har faaet dette navn, Sekken, kan vel neppe forklares paa anden maate, end at man har fundet, at den lignede en sek.

Oprindeligt synes det at have været kun 3 gaarde paa Sekken: Sekkenes, Eik og Vestad, som havde delt øen mellem sig. Sekkenes havde faaet hele østsiden og sydspidsen, og gaardens grenser mot vest gik rimeligvis like til Vedalshaug, hvor den stødte sammen med Vestads enemerker. Tidlig begyndte der dog at opstaa nye bruk, som efterhaanden frasolgte hovedbruket; dette har fortsat sig lige til den sidste tid. Sekkenes var i lang tid det største bruk i Veøy; Vaage havde en tid noget større skyld; men Sekkenes var en meget bedre og mere bekvemt beliggende gaard. Dens gamle skyld var 3 lauper.

Gaarden nevnes, saavidt vites, i skriftlige kilder første gang i tiendemandt. av 1521. Der var da 2 brukere her: Engelbrett og Austein (Øystein), som rime-

---

*) Se ovenfor b. 1. s. 1. finner Jonson Yngre Edda 1ste b. s. 679 Magnus Erlingsson saga kap. 7.

ligvis var leilendinger. Hvem der eiede den, siges ikke; antagelig var den offentlig eiendom.

I 1550 opføres den blandt fru Ingers jordegods, som hun havde forlening av kongen, riktigere kanske: Hun havde Jorpagtet ledingen. I hvert fald tilhørte gaarden kongen omkring 50 aar senere. Der blev nemlig utlagt til fogedgaard i begyndelsen av 1600 aarene. I 1597 opføres Jens paa Sekkenes som skattebonde og i 1603 Ola og Jon; de er alle leilendinger. I 1610 opføres en Willbricht som bruker av 2 voger i gaarden.

Knut Jonsen var foged i Romsdalen i disse aar og boede paa Sekkenes, som nu benevnes fogedgaard. Eftermanden Peder Jakobsen har maaske ogsaa boet her en tid, før han flyttede til Gjermanes (eller Vestnes). Senere boede fogderne paa Gjermanes; men de havde Sekkenes som fogedgaard og bortforpagtede den. I kvegtiendetallet av 1657 opføres fogden som bruker; men i prestens mandtal 1664 er den ikke lengere benevnt fogedgaard, og 3 aar senere i matrikulen av 1667 opføres oberst von Hoven som eier av gaarden. Denne mand samlede paa denne tid ved kjøp særlig av offentlig jordegods, en mengde gaarde og var den største jordeier i Romsdalen paa denne tid. Han maa have kjøpt gaarden av kongen omkring 1665. Den hørte ikke til Giskegodset og heller ikke til Hannibal Sehesteds Vestnesgods, saavidt man kan se, og han maa derfor antas at have kjøpt den utenfor de nevnte komplekser, som han kjøpte av kongen.

Fra v. Hoven gik gaarden i 1682 over til svigersønnen oberstløytnant senere generalløytnant von Schultz, som opføres som eier i 1695. Det gik efterhaanden ut med von Schultz, og han maatte selge eller pantsette sit vidløftige jordegods. Han hadde en forvalter paa Vestnes ved navn Tomas Larsen; denne sees at være blevet eier av Sekkenes og opføres som saadan baade i 1711 og 1724; rimeligvis har han overtat gaarden omkring begyndelsen av aarhundredet.

Heller ikke Tomas Larsen maktede at beholde den i lengden. I 1728 maatte han pantsette gaarden til sogneprest Erik Leganger for 238 rdr. Da han ikke

betalte renter, anlagde hr. Leganger sak mot ham, og Tomas Larsen blev dømt til at tilbakebetale summen. Han solgte saa gaarden til general Mangel sen i Oslo, efter hvem »Mangels gaarden« i Oslo har sit navn, og generalen solgte den igjen i 1738 til en bonde: Sjur Andersen fra Vestnes, hvorved gaarden kom i den slegts eie, som senere har siddet her.

Tomas Larsen havde en søn Hans Tomassen, som i 1747 solgte odelsretten til Sekkenes til Anders Monsaas, der overlot den igjen til brukeren.

Her skal nu meddeles nogle oplysninger av anden art om gaarden i eldre tid.

I 1664 opføres gaarden med en skatteskyld av 3 voger. Den havde ingen tiende. Heller ikke i 1615 opføres der tiende paa den; den maa saaledes have veret tiendefri som kongens eiendom. I tiendemandtallet av 1657 opføres paa Sekkenes en besetning av: 8 heste, 80 kjør, 40 gjeit, 50 faar. Dette synes at være urimelig og det siges heller ikke bestemt, at det er Sekkenes, som menes; det staar kun fogden Iver Jensen.

I Matrikulen av 1724 opføres Tomas Larsen som eier av Sekkenes; kort i forveien havde han ladet fredlyse skogen paa gaarden, hvilket tyder paa, at der var dem, som benyttede sig av den paa ulovlig vis. Om gaarden siges der i nevnte matrikul: Den laa i Sollien, havde god fegang, skog til husbehov, god jordart, var vis til korn, havde ingen rydningsjord. Utseden var 8 td. havre og 1 td. blandkorn. Der avledes 50 les høi og holdtes 2 heste, 12 kjør, 6 ungfø og 30 sauer. Naar det siges, at der ingen rydningsjord var, maa man uvilkaarlig faa et eget indtryk av tidens opfatning. Vi behøver kun at nevne alle de pladser og smaabruk, som senere er opstaaet her.

Sjur Andersen Sekkenes delte i 1761 gaarden mellem sine to sønner: Anders og Just. Anders solgte sin halvdel av gaarden til broderen Just i 1767, og denne blev saaledes eier av hele gaarden. Han var gift med Eli Roesdr. Setnes og havde 10 barn: Berit, Eli, Sivert, Else, Roe, Just, Anders, Ola, Ola og Aune. Flere av disse døde i ung alder, Eli blev

g. m. Jakob Trondsen Røbek, Aune med Ola Jonsen Bjørke, Berit med Peder Pedersen Holm og Sivert med Sigrid Aslaksdatter Holmem. Røe blev gift med Ingeborg Hansdr. Vestad; de boede en tid paa Hengnes, siden i Herjegjeilen og havde 2 sønner, Røe og Just. Just Justsen Sekkenes egtede Ingeborg Knutsdr. Frostad. Anders Justsen kom til Strømme paa Vaagstranden. Sivert Justsen Sekkenes fik skj. av faderen i 1796 for 650 rdr., og i 1797 egtede han som nevnt Sigrid Holmem. De havde børnene: Just, Aslak, Eli og Just. Just Sivertsen Sekkenes egtede Anne Jørgensdr. Frisvold omkr. 1836. Eli Justdr. Sekkenes blev gift med Ola Andersen Hatle i 1826. Aslak Sivertsen Sekkenes bosatte sig i Sekkeneshagen; han var gift med Anne Hansdr. Vestad 1834. Just Sivertsen Sekkenes fik skj. av faderen i 1833. Han var gift 2 gange. Med sin første hustru Anne Jørgensdr. Frisvold havde han børnene: Sivert, Jørgen, Just, Nikolas, Johan August, Viliam, Seriana Maria og Jakob. Med sin anden hustru Synneva Børresdr. Eide havde han 3 børn: Sivert Anton 1857. Sivert Anton 1859. Børre Olaus 1861.

Anne Jørgensdr. Sekkenes døde i 1853. Den eldste sønnen Sivert omkom ved et ulykkestilfælde (druknede) i 1857, og Just Sivertsen Sekkenes døde i 1866.

Før sin død delte Just Sekkenes gaarden mellem 3 av sønnerne.

Bno. 1. Sekkenes. lno. 197, ny skyld 2 dl. 3 ort, 17 sk., nu 5,61.

Jørgen Justsen Sekkenes fik skj. i 1867. Han egtede Anne Maria Hansdr. Vestad i 1876. De havde 2 børn Just og Jørgen. Jørgen Justsen Sekkenes druknede paa en reise fra Molde til sit hjem 1878. Enken overtok gaarden og har den fremdeles (1924).

Bno. 2. Sekkenes. Lno. 147 b. ny skyld 2 dl. 2 ort 6 sk., nu 5,41.

Just Justsen Sekkenes fik skj. i 1867. Han døde ugift. Han solgte gaarden i 1913 til sin broder Jakob Sekkenes.

Bno. 3. Sekkenes. Lno. 147, ny skyld 1 dl. 4 ort, 7 sk., nu 4,48.

Johan Aug. Justsen Sekkenes fik skj. i 1867. Han egtede Elen Maria Johannessen omkring 1879 og døde i 1898. Enken sidder med gaarden.

Alle Just og Anne Sekkenes's børn var meget begavede og udmerket sig blandt sine samtidige. Iser var Jørgen Sekkenes, som forf. kjendt meget godt, en overmaate vel utrustet ung mand, som ved sin større dannelse og sine aandsevner gjorde sig sterkt gjeldende blandt datidens ungdom. Han var bl. a. en ualmindelig dyktig svømmer. Hans død vakte meget sorg blandt alle, som kjendte ham.

Enkelte av de andre søskende er omtalt i en anden forbindelse.

Datteren Serianna blev g. m. Jon Eik. Jakob vokste op paa Hatle og kjøpte senere broderen Justs bruk i 1917.

Under Sekkenes hørte tidligere mange husmands-pladser, som nu for en stor del er blevet skyldlagte bruk.

En av de eldste var rimeligvis Engvik som nevnes allerede i 1753, da Lars Eriksen boede her. Pladsen blev fraskilt hovedbruket bno. 1 som bno. 4 i 1879. Ola Larssen Engvik fik da skj.

Bno. 5. Nygaarden 0,19, fraskilt bno. 1 i 1893. Ole Henrik Johansen fik skj.

Senere er fraskilt Solbakken, Solstrand, Skaret, Knuthaugen, Hanshaugen og Hageigen, saa at der i alt er 13 bruksnummer (i 1919.)

I Skaret boede i lengere tid Bottolv Sjørusen Skaret, som var jegtebygger fra Hardanger.

Et minde om, at der paa Sekkenes engang har boet »Storfolk«, er de her voksende fuglebærtrær, som har staaet her, saalenge nogen kan mindes, og baaret godt.

Ved folketellingen i 1801 var folketallet paa Sekkenes 27. Eier og bruker var Sivert Justsen Sekkenes 40 a. og h. Sigrid Aslaksdr., b. Just 2. a. 3. tj., 7. husmend, deriblandt Anders Justsen, mandens broder. Vilc. e. var Eli Roesdr. Sekkenes 65 a. og hendes børn, Roe, Ola og Anne.

Ved Folketellingen i 1865 var folketallet 37. Der var 6 husm., opsidderne var: Just Sivertsen Sekkenes 77 a., enkemand. B. Johan 20, Villiam 24, Jørgen 30, Sivert 7, Ola 5, Serianna 20. 3 tj., husmand Aslak Sivertsen Hagen 64 a. og h. Anne Hansdr. 54. B. Sivert 30, Eli 16, Marianne 10. Husm. Peder Andersen Hagen 52 og h. Sigrid Trondsdr. 46. B. Tomas 5, Elisabet 17. Husm. Knut Hansen Hagen 53 a. og h. Kari Nilsdr. 46. b. Aagot 13. Husm. Knut Knutsen Skaret 42 og h. Sigrid Jonsdr. 50.

Husm. Bottolv Sivertsen Skaret 49 a. og h. Brita Olsdr. 43. B. Sivert 19, Ola 13, Johannes 15, Serianna 11, Maria 8. 2 ind. Johannes Eilivsen og Ola Larsen, husm. E. Berit Lassesdr. Engvik 61 a. B. Marit Knutsdr. 20 a. 2 ind. Sivert Knutsen 35 a. og E. Lisbet Eriksdr. 55.

Utsed og avling: $\frac{1}{2}$ td. b. 9 td. h. 6 td. pot. 2 h. 14 kj. 41 sm. 1 sv.

Husmændene tilsammen: $\frac{3}{4}$ td. b. $5\frac{3}{8}$ td. h. $11\frac{1}{2}$ td. pot. 12 kj. 44 sm.

Av den forberedende komitees beskrivelse av gaardene i 1866 tilsettes følgende oplysninger om Sekkenes: Der var 66 m. aker og dyrket eng, 284 m. naturlig eng. Ingen utslaatter eller fjeldslaatter. Meget dyrkningsjord. Havn, daarlig. Meget skog og tømmer tilsalgs. Utsed: $12\frac{1}{2}$ td. h. $\frac{1}{2}$ td. b. 9 td. pot. Besetning: 2 h. 24 storfe, og 87 sm.

Sekkenes er en meget vakker og vel beliggende gaard. Den var i lang tid herredets største bruk ved siden av N. Vaage, og var anseet for en av de bedste gaarde i bygden.

Gno. 2 Eik.

Gaardens navn skriver sig fra, at der har vokset eik her enten et enkelt iøinefaldende tre eller en flerhet av træer.

Gaarden indtar det midterste parti paa øens sydside mellem Sekkenes og Vestad og har som nevnt rimeligvis været en av de 3 første gaarde her. Den har en herlig beliggenhet ret mot syd og har altid været betraktet som en av bygdens bedste gaarde.

Den nevnes første gang i skriftlige kilder i Aslak Bolts jordebok omkring 1430 som tilhørende erkebispestolen 12 øyre. Likesaa i Olaf Engebregtsens jordebok. Gaarden har saaledes i middelalderen tilhørt erkebispestolen likesom Sekkeseter. Ved reformasjonen blev som bekjendt alt jordegods, som tilhørte erkebispestolen, inddrat under kronen, og gaarden blev saaledes nu kongens d. e. statens eiendom.

I mange aar laa gaarden under kronen til 1660 eller deromkring. Da maatte kong Fredrik den tredie selge en mengde jordegods i Norge for at betale noget av den store krigsgjeld, som staten havde paadrat sig ved den uheldige krig i 1658 - 60. I Romsdalen blev der solgt en hel del, og oberst Reinholt v. Hoven paa Vestnes benyttede sig av anledningen og kjøpte alt, han kunde komme over, hvorved han blev den største jordegodseier paa denne tid i Romsdalen. Den opføres i fortegnelsen over hans jordegods i 1661. Obersten havde kun en eneste datter Anna Sofie; sønnen døde i ung alder og hviler i den gamle kirke paa Veøy. Anna Sofia gjorde sine foreldre

den store sorg, at hun løp bort med den tyskfødte officer von Schultz, som senere steg til general. Han arvede i 1682 alt jordegods og andet efter svigerfaderen; men han havde ikke evne til at styre sin store formue; det gik ut med ham, og han maatte pantsætte eller selge av godset*). Blandt dem, som kom til at benytte sig av andledningen, var amtmænd Nobel, som ved rike giftermål var bleven en stor pengemand og godseier. von Schultz pantsatte en del av godset eller kanske rettere solgte det til amtmændene; der opstod senere proses mellem dem, idet generallejtningen benægtede at ha solgt gaardene og i det hele opførte sig paa en mindre hederlig maate. Han tapte imidlertid prosessen, og amtmændene beholdt godset, som han kort efter solgte til sin eftermand og svigersøn Erik Must og en Vium omkring 1720. Disse solgte gaarden eller kanske rettere det ene bruk i den til Kristian Bing.

Vi har hittil vesentlig omtalt eierne av gaarden; nu skal jeg nevne en del brukere. I skattemandt. av 1597 opføres Knut paa Eik. I 1603 og 1610 opføres Anders her. De var begge leilendinger. I 1633 opføres Lasse paa Eik og likesaa i 1645. I 1650 opføres Lasse som odelsbonde**). I kvegliendetalen av 1657 opføres fremdeles Lasse. Han havde 3 heste, 28 storfe, 12 gjeit 12 sm. Han var lensmand i Volds skiprede. I prestens mandtal av 1664 finder vi hans fulde navn og alder: Lasse Eriksen Eik 63 aar. Han havde 2 sønner: Erik 24 aar og Hans 12 aar.

Korntienden utgjorde da 2½ td., som svarer til en avling av 25 td.

I matrikulen av 1667 opføres Jens Boyesen som bruker paa Eik.

I matrikulen av 1695 opføres der 2 brukere paa Eik, Lars og Bendikt, hver med en skatteskyld av 5 pd. Gaarden er saaledes paa denne tid blevet delt.

*) Generallejtning v. Schultz døde i 1715. Anna Sofie d. 1707.

**) Han har rimeligvis eiet jordegods andensteds. Det var temmelig almindelig, at en og samme mand kunde være baade odelsmand og leilending.

I folketellingen 1701 opføres Lars 52 aar og Peder 40 aar. Den førstnevnte havde sønnerne Iver 8 og Lars 4 aar.

I 1711 opføres Lars og Søren som brukere.

I matrikulen av 1724 opføres Kristian (formentlig Kristian Bing) og Lars som eiere og brukere, hver det halve. Ingen husmand, skog til husbehov og brende og lidt til sagtømmer, hjelpelig tegang, temmelig jordart, uvis til korn i tørre aar, temmelig til eng, tungvunden, ingen leilighet til rydning.

Utsæd: 8 td. h., 5 skj. blk. Avler 48 læs høi. Føder 10 kjøer, 8 ungle, 30 sm., 2 hester. Gam. skyld 3 voger, 1 pd. Avtat 1 pd.

Foged Børge Eeg sees at være kommet i besittelse av gaarden kort efter den her nevnte tid, hvorledes vites ikke; rimeligvis har Kristian Bing solgt ham den.

Gaarden blev paa skifte efter moderen utlagt til datteren Fredrikke Lovise Eeg, som i 1737 ved sin verge Jakob J. Schultz solgte den til løytnant Ivar Eegh*), hvis slekt vi ikke nærmere kjender. Brukerne Lars og Søren blev stevnet til at fravike gaarden, hvad de nektede. Den nevnte Søren er Søren Madsen, som havde faat bygselbrev av generalen i 1710.

Løytnanten solgte gaarden igjen i 1744 til Erik Ellingsen Aandal. Brukerne synes at være de samme som tidligere. Margreta Aandal, rimeligvis enke efter Erik, eiede Eik i 1749, da hun bygslede det ene bruk til Peder Olsen Eik. I 1750 solgte hun hele gaarden til kaptein Arnt Schjelderup. I 1755 var Erik og Peder brukere; av tingboken sees det, at de ikke var videre gode venner, naar de fik lidt i hovedet; de tiltales oftere for slagsmaal og uorden.

I 1753 bygslede Schjelderup 2 pd., 12 m. til Asbjørn Olsen og i 1755 solgte han det ene bruk til Erik Lassesen. Denne mand var fra Kormeset og havde været skoleholder omkring 1750. I 1753 blev

*) At han ikke tilhorte fogedslekten paa Gjermanes, ser man av navnets skrivemaate, han er vel fra gaarden Eik i Vestnes.

han gift med Ingeborg Knutsdr. Gjelvik, og han benevnes da »den forrige skoleholder*). De havde børnene: Knut f. 1753, formentlig i Gjelvik, Lasse 1761, Kari 1763, Erik 1766; alle disse sidstnevnte er født paa Eik, samt Ingeborg og Anna. De to sidste findes ikke i kirkeboken. Se skiftet nedenfor.

Den eldste av sønnerne Knut Eriksen Eik blev gift med Guri Andersdr. Hundnes 1788; rimeligvis overtok han s. a. gaarden. De havde ikke børn og solgte gaarden til broderen Lasse Eriksen Vold. Han beholdt den dog ikke lenge, men skjøtte den til Erik Eriksen Eik i 1823. Han var gift med Eli Lassesdr.***) fra Vold. Men hvem er Erik Eriksen? Det kunde ligge nær at anta, at det var Erik, en brøder av Knut og Lasse; men han vilde da være 57 aar. Dette kan ikke være rigtig; thi den Erik Eriksen Eik, som i mange aar var bosat her, var født omkr. 1795. Han maa vel snarere være en sønnesøn av Erik Lassesen Kormeset. En søn av denne Erik Eriksen Kormeset, blev gift med Gjertrud Knutsdr. Gjelvik og de havde en søn Erik f. 1796, som antagelig er den rette.

Erik og Eli havde mange børn; men det var datteren Anne som fik gaarden, g. m. Jørris Lassesen Røvik.

Jeg skal nu anføre nogle gamle skifter:

Den 3. mai 1680 holdtes skifte paa Eik efter Jens Baardsen Eik mellem hans enke Lussi Kristoffersdr. og deres 3 døtre: Mette, Anne og Kari.

Den 10. novbr. 1705 holdtes skifte paa Eik efter Peder Ørjersen. Enken var Marit Iversdr. og børnene Peder, Ørjer og Kari. Manden synes at ha været fra Tresfjorden, da Ola Ørjersen Helset kaldes hans farbror. Her har vi Sølsnesættens utspring.

Den 20. novbr. 1787 holdtes skifte paa Eik efter konen Ingeborg Knutsdr. Enkemanden var Erik Lassesen Eik og børnene: Knut, Lasse, Erik,

---

*) Se om ham under lærere.

**) Erik Eik og hans hustru var søskendebarn.

Ingeborg, Kari og Anne. Boet utgjorde 479 rdr., et betydelig bo i de dage.

I 1801 var opsitterne paa Eik :

Knut Eriksen 48 og h. Guro Andersdr. 46 aar. Knut Pedersen 42 aar og h. Kari Eriksdr. 31. B. Sigrid 6, Kari 2 aar. Vilkaarsm. Peder Knutsen 70 aar. Folketal 17.

Bno. 1. Eik 145. Gam. sk. 1 vog, 2 pd. Ny sk. 3 daler, 2 ort, 18 sk. Nu 7,17.

Knut Pedersen Eik var bruker i 1801.

Enken fik skifteutleg 1823 og skjøtte gaarden til datteren Sigrid, som i 1819 havde ektet Jon Jakobsen Helset.

Sønnen Anders Jonsen Eik fik skj. omkr. 1843, da han ektede Hille Nilsdr. Gjelyik.

Sønnen Jon Andersen Eik fik skj. 1887 g. m. Gyda Øysteinsdr. Vestad.

Bno. 2. Eik. Gno. 145. Gam. sk. 1 vog, 2 pd. Ny sk. 3 daler, 2 ort, 18 sk. Nu 6,48.

Erik Eriksen Eik fik skj. i 1823.

Datteren Anne, g. m. Jørris Lassesen Røvik fik skj. 1869.

Erik Jørisen Eik skj. i 1889.

Navnet Jøris er et sjeldent navn. Det kom ind paa Molde ved fremmed indflytning, rimeligvis fra Holland?

Bno. 3. Eik, 1,30.

Fraskilt bno. 2 i 1906.

Eier Lasse Jørisen Eik.

Av matrikuleringskom. beskrivelse i 1866 hitsettes om Eik. Anders Jonsen, 20 m. aker, 118 m. nat. eng, noget dyrkningsland, meget daarlig havu, ved og tømmer tilsalgs, lungbrukt.

Jøris Lassesen, 24 m. aker, 154 m. nat. eng. Forresten som foregaaende.

Ved folketellingen i 1865 var opsitterne paa Eik :

Gaardbruker Anders Jonsen 46 og Hille Nilsdr. 46

aar. B. Nils 15, Sigrid 9, Helene 6, Jon 18. 1 tj. Ind. Mons Monsen.

Hmd. e. Beret Olsdr. Eikhjelden 77. B. Jørgen Pedersen 40, h. Maria Olsdr. 36. B. Jørgen 13, Peder 5, Peter 3. Gaardbruker Jøris Lassesen 44, h. Anne Eriksdr. 37. B. Erik 5, Lasse 3, Eli 1. Vilkm. Erik Eriksen 71 aar. B. Elina 59. 2 tj. 1 lægdsf.

Hmd. Peder Eriksen Gjerdet 67, h. Alet Olsdr. 58. B. Ola 18, Alet 25. Ind. Marit Toresdr. 75 aar.

Folketallet var tilsammen 19. Utsæd paa bno. 1: $\frac{1}{4}$ td. byg, 5 td. havre, 5 td. pot. Kveghold: 2 heste, 8 storfæ, 20 sm., 1 svin. Bno. 2, utsæd: $\frac{1}{4}$ td. byg, $\frac{3}{4}$ td. blk., 4 td. havre, $3\frac{1}{4}$ td. poteter. Kveghold: 2 heste, 9 storfe, 40 sm., 1 svin.

Husmendene tilsammen: Utsæd: $\frac{1}{4}$ td. byg, $2\frac{3}{4}$ td. havre, 44 td. poteter. Kveghold: 3 kjør, 35 sm.

Eik er en meget vakker og veldyrket gaard. Det sees ved første øiekast, at her har været meget arbeidssomme og dyktige mend. En mere arbeidssom og dyktig gaardbruker end Erik Eik skal være vanskelig at finde, og frukterne av hans arbeide er ikke vanskelig at se.

Blandt gaardens største herligheter hører den rike og godt beliggende skog.

Begge gaarde har haver og en ganske god frukttræplantning.

Mindelig utskiftning blev avholdt paa Eik i 1821.

Gno. 3 Vestad.

Gaardens navn er at forklare paa samme maate som *Veøy*; det er en sammensetning av *ve*, helligdom med *stad**). Der har rimeligvis her som paa *Veøy* været en helligdom, et *hov*. At navnet skulde være at avlede av et mandsnavn *Vetti* eller *Veseti* er litet sandsynlig; det er at søke det, som er kunstlet istedetfor det simple og naturlige. Skulde man ikke ville godkjende den opstillede forklaring, maatte man heller anta en sammensetning med *ved* (*vidr*), som tidligere har været den almindelige forklaring**).

Gaarden nevnes i *Aslak Bolts jordebok*. *Gyrid* paa *Vestad* havde skjenket erkebispstolen *Neraas* i *Vestnes* (all eign er *Gyrida* — — *gaff*). Likesaa siges her at *Sogge* m. fl. gaarde i *Nes* otting blev byttet med presten i *Grytten* mot *Vestad****).

I tiendemandt. av 1520 opføres *Peder* og *Knut* paa *Veste* og *Vestestedt*. Navnets former er kun fordreininger og forvanskninger og har ingen betydning for navnets rette form. Gaarden nevnes i *Olav Engelbregtsøns jordebok*, hvorav sees, at den tilhørte erkebispstolen. Den nevnes ogsaa i *fru Ingers jordebok* i 1550, men har dog ikke tilhørt hende, det er vel kongens nu, som arvtaker efter erkebisp.

*) Denne opfatning deles ogsaa av prof. Magnus Olsen i hans nye utgave av *Munchs Nordens g. gude og heltesagn*.

***) Denne forklaring er dog neppe rigtig. Gaarden maatte da hete *Vistad*.

***) *Aslak Bolts jordebok*, utg. av P. A. Munch s. 77 og 76.

I skattemandtallet 1597 opføres Iver og Størk paa Vestad. Gaarden er saaledes delt i 2 bruk og synes at ha været det allerede i lang tid. I 1603 har vi Johannes Vestad, Tore Vestad og Anders. Tore var husmand. I 1610 nevnes Johannes Vestad og Anders. I 1615 likesaa, men her benevnes gaarden Voldstad. Tienden er tilsammen $15\frac{1}{2}$ tveit, som svarer til en avling av henved $20\frac{1}{2}$ td. De samme mend nevnes ogsaa i 1623. I 1633 nevnes kun Johannes

Vestad.

paa Vestad. I 1645 opføres Jon, Otto, Johannes og Trond paa Vestad; men de er neppe gaardbrukere mere end 2 av dem. I 1650 opføres Johannes og Jon som brukere.

I kvegtiendemandtallet i 1657 opføres :

Jon Vestad med 2 heste, 14 storfe, 7 gjeit, 11 sm.

Otte Vestad med 3 heste, 11 storfæ, 7 gjeit, 10 sm.

Knut Knutsen 3 heste, 4 kjør, 5 gjeiter, 4 sm.

Trond Vestad 1 hest, 7 kjør, 5 gjeiter, 4 sm.

I et skattemandt. fra samme aar opløres Johannes og Jon som skattebønder paa Vestad. Nu opføres

som eier av Vestad den velb. oberstløjtnant, formentlig Reinholt v. Hoven, som havde kjøpt gaarden sammen med andet jordegods av kongen.

I 1661 opføres velbaarne v. Hoven som eier av 3 voger, medens kirken i Veøy eier $\frac{1}{2}$ vog. Ottar, Jon og Trond er brukere, hver $\frac{1}{3}$.

I prestens mandtal av 1664 var der 3 opsittere paa Vestad: Ottar Knutsen 60 aar. Trond Johansen 50. Ola Olsen 40. Der var 3 sønner: Knut Ottarsøn 30 aar, Jon Ottarsøn 4 og Anders Trondsen 10.

Presten Henrik Holck, som har leveret mandtallet, har ogsaa forfattet en fortegnelse over tienden i 1665. Ottar Vestad havde 32 tveitar, Olav 12 og Trond 17. Tilsammen 61 tveitar. Der regnes 15 tveitar paa 1 td. korn. Avlingen skulde efter dette utgjøre $40\frac{2}{3}$ td. Opsal havde en tiende av 26 tveitar, som svarer til en kornavling av vel 17 tønder. Begge gaarde har saaledes været gode korngaarde.

Efter matrikullen av 1669 var der to bruk paa Vestad. Det ene bruktes av Ola Knutsen og Ola Olsen, det andet av Ottar Knutsen, hvert av dem var paa $1\frac{1}{2}$ vog og 18 m.; hele gaarden havde saaledes en skatteskyld av $3\frac{1}{2}$ vog. Eierne var oberstløjtn. v. Hoven samt sognepresten i Veøy og Veøy og Volds kirker hver av dem 18 sk.

I 1695 opføres hr. Boye Friis som eier og bruker av Vestad. Skatteskylden var $3\frac{1}{2}$ vog. Veøy prestebord eier $\frac{1}{2}$ vog. Dette stemmer ikke ganske med foranstaaende.

Gaarden var ved oberst v. Hovens død i 1682 tilfaldt hans svigersøn oberst von Schultz, gift med hans datter. Denne solgte Vestad i 1691 til presten Boye Boyesen Friis, kapellan til Veøy, som kom hit det nevnte aar og tck ophold paa Vestad. I 1701 opføres hr. Boye Boyesen som eier og bruker; han havde 4 husmend. Han havde en stedsøn Kort Anderssøn. Om presten se under prester.

Hr. Boye Boyesen døde i 1707, og enken sat nu med gaarden, som hun solgte i 1709 til sorenskriver Jakob

Thue. Han døde imidlertid kort efter, og hans bo var daarlig stillet. Gaarden var pantsat til hans svoger Anders Gaas i Kanestrøm for 400 rdr. og blev sat til auktion i 1712. Tolderen Ludvig Iversen Munthe, søn av fogden paa Gjermanes, kjøpte den. Han var gift med Anna Kosbøl (Kaasbøl) og havde tidligere boet først i Røviken og siden i Flovikholm.

I matrikulen av 1724 beskrives gaarden saaledes: Eier og bruker Ludvig Iversen 3 voger samt $\frac{1}{2}$ vog tilhørende Veøy prestebord. Skog til husbehov og brende; lidt sagtømmer, 1 kveru, temmelig fegang, god jordart, vis til korn, god til eng, letvunden, ingen rydningsjord. Ulsæd 13 td. havre, $2\frac{1}{2}$ td. blk. Føder $3\frac{1}{2}$ hest, 15 kj., 12 ungfæ, 32 sm. Høavling 70 læs. Gam. skyld $3\frac{1}{2}$ vog, foreslaaes forhøiet 1 pd. 1 bekkesag.

Ludvig Munthe solgte gaarden til løytnant Sten Meldal og flyttede til Molde i 1727. Løytnant Meldal solgte den i 1737 til Kristoffer Lem, søn av sogneprest Anders Lem i Grytten, gift med sin søster, som dog ikke var beslektet med ham, Anna Friis, datter av ovennevnte Boye Friis og Maren Juel og arveberettiget til gaarden. Kristoffer Lem døde i 1747; hans hustru var død allerede i 1737. Gaarden blev solgt paa auktion og kaptein Nils Lossius kjøpte den for 550 rdr. Han kjøpte senere ogsaa Opsal og forenede det med Vestad.

Kaptein Kristoffer Lossius*) solgte begge gaarde til kaptein Wisløff i 1797 og flyttede til Opsal. Her kunde han ikke trives, som rimelig kunde være, og i 1803 kom han tilbake og fik gaarden igjen.

Kaptein Lossius skjøtte gaarden til sin søn Nikolai Lossius omkring 1822**), rettere er det kanskje, at han solgte $\frac{2}{3}$ av gaarden til Nils Andersen Flaa, som igjen solgte gaarden til Anders Andersen Ormberg fra Justedalen i 1833. Den ene $\frac{1}{3}$ beholdt kapteinen selv, og denne vilde han overdrage sønnen Nikolai; men han kom

*) Major N. Lossius skj. Vestad med Opsal i 1777 til sønnen Kristoffer Lossius.

**) Oplysningerne er meget uklare og tildels motstridende, saa det ikke er mulig at se, hvorledes det henger sammen.

ikke til at benytte sig herav; thi han saa aldrig Vestad igjen, efterat han som halvvoxen gut drog ut i verden og tilsidst efter utallige eventyr havnede i Valpareiso, hvor han blev en anset og betroet mand. Forholdet med hensyn til gaarden er ikke klart, da det heter baade, at han skjøtte den til sønnen og til Nils Flaa. Det kan ogsaa forstaaes saaledes, at sønnen vistnok formelt havde faat skjøte, men at faderen var den virkelige eier og paa sønnens vegne solgte gaarden til Nils Flaa.

Anders Anderssen Vestad eiede gaarden til i 1855, da han overdrog den til sin eldste søn Anders Anderssen d. y. Han blev s. a. gift med Anna Margreta Johannessen fra Leksviken. Gamle Anders Vestad døde i 1876 80 aar gammel. Se om ham ovenfor*). Anders Vestad overdrog gaarden til sin søn Anders 1892.

Den ovenfor nevnte Nils Flaa fortjener en nærmere omtale. Hans fulde navn var Nils Andersen Flaa, født paa gaarden Flaa i Øksendalen 1784 av foreldre gddr. Anders Nilsen Flaa og h. Ingeborg Einarsdr. Børset paa Ulvundeidet. Han overtok farsgaarden, som han drev til 1824, da han overdrog den til broderen og flyttede til Veøy, hvor han som ovenfor nevnt kjøpte det meste av gaarden Vestad av kaptein Lossius. Han forblev her til i 1833, da han som nevnt solgte gaarden til Anders Andersen Ormberg og flyttede til gaarden Haukebø i Julsundet. Han havde under sit ophold i Øksendalen i nogle aar været underlensmand hos lensmand Tore Opdal. I Aukra blev han lensmand i Sund og Vaage tinglag, ordfører i herredet og prestens medhjælper. I 1824 var han 2den suppleant ved stortingsvalget for Romsdalen. Han døde paa Haukebø i 1841.

Han var gift 2 gange: 1, med Guro Ingebrigtsdr. Melkild og 2, med Guro Iversdr. Bøen*).

Vestad deltes ved skylddelingsforretning den 31. juli 1834.

Bno. 1, Vestad er den del, som fraskiltes i 1834

*) B. I s. 187.

*) Vesentlig efter T. Lindstøl, Stortinget og statsraadet, 1ste b. 248.

og som fru Lossius solgte til sin svigersøn Albert Brandt tillikemed Opsal. Brandt solgte bruket i 1857 til Halvard Knutsen Reiten 1 vog, 2 pd., nu 6,58.

Halvard Vestad solgte gaarden igjen til sønnen Svein Vestad i 1911.

Halvard Knutsen Vestad var fra Sekkeseterreiten og gift med Nikoline Svendsen, datter av landhandler Svendsen paa Søndmør. Med hende fik han en del penge, saa han kjøpte gaarden. Hun døde i 1872, og i 1875 ektede Halvard Vestad jordemor Eli Steffensdr. Nesje. Hun døde i 1888, og Halvard Vestad ektede i 1889 Marit Pedersdr. Staurset. Ny skyld 6,58.

Bno. 2. Vestad er Anders Andersen Vestads bruk av skyld 10,13.

Bno. 3. Gjeilen, fraskilt bno. 1 i 1862. Skyld 0,39. Erik Andersen eier.

Bno. 4. Skovikaasen, skyld 0,66. Fraskilt lno. 144 d i 1867. Eier Ola Ølmodsen Kjøset. Nu Halvard Olsen Vestad.

Bno. 5. Melviken, skyld 0,97. Fraskilt 1870? Eier Bjørn Vestad. Nu Ola Ingebrigtsen Sekkeseter.

Bno. 6. Hagen, skyld 0,39. Fraskilt bno. 2 i 1872. Eier Jon Andersen Vestad.

Bno. 7. Vestadstranden, 0,68. Fraskilt bno. 2 i 1877. Eier Iver Nilsen Vestad. Skyld 0,68.

Bno. 8. Vestadmyren 0,64. Fraskilt fra bno. 1. i 1900. Eier Edvard Knutsen Vestad.

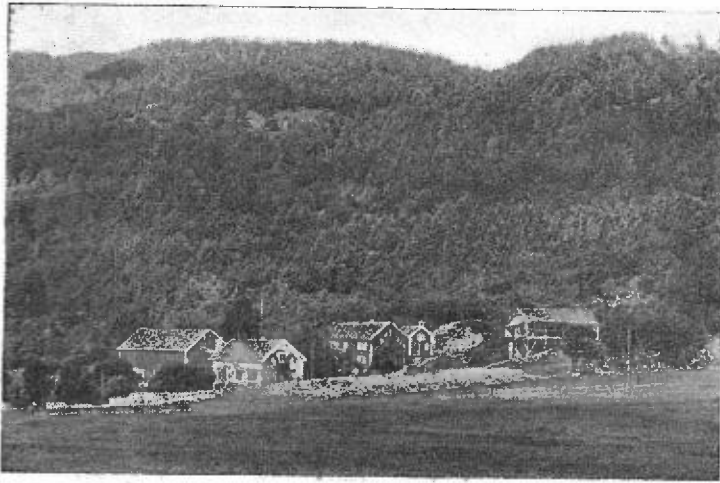
Bno. 9. Solheim, 0,07. Fraskilt bno. 2. i 1911. Knut Johannessen Vestad eier.

Bno. 10. Vonheim, 0,48. Fraskilt bno. 2. i 1911. Martin Knutsen Vestad eier.

Bno. 11. Solheim, 0,05. Fraskilt bno. 2 i 1911. Knut Johannessen Vestad eier.

Som man ser, er Vestad i de senere aar blevet meget delt, idet en mengde husmandspladser og mindre parceller er fraskilt gaarden.

I 1865 opføres der 4 gaardbrugere og 19 husmend paa Vestad. Folketallet var 95. Utsæd og besetning paa bno. 1. var: $\frac{1}{4}$ td. byg, 4 td. havre, 2 td. pot. 1 hest 8 storfe, 11 sm. 1 sv. Paa bno. 2.: 1 td. b. 1 td. blk. 8 td. h. 4 td. pot. 2 h. 13 storfe. 29 sm. 2 sv. Paa bno. 3.: 1 td. h. 1 td. pot. 1 storfe 5 sm. 1 sv. Paa bno. 4: $\frac{1}{2}$ td. h. $\frac{1}{8}$ td. b. 2 td. pot. 1 ko, 6-sm. Paa pladsene var utsæden tilsammen: $\frac{1}{8}$ td. b. 12 td. h. $18\frac{1}{2}$ td. pot. og besetningen: 25 kjør, 152 sm. og 1 sv.

Vestad.

Delingen er fortsat i de sidste aar, og i 1920 var bruksnummernes tal steget til 23.

Gaarden har en vakker og heldig Beliggenhet og har altid veret betraktet som en av de bedste gaarde i bygden. Den er en av de bedste frugtgaarde i herredet og har den største frugthave, som væsentlig skyldes Anders A. Vestad den eldre.

Der er en mengde gravrøiser paa gaarden. Bendixen regner op 20, men der har uten tvil været mange flere. 1 bautasten opføres som liggende omvellet. Der er gjort 1 fund fra den yngre stenalder, 1 flinteøks.

Opsal.

Opsal er et gammelt og meget almindelig gaardsnavn. Betydningen er en høitliggende sal; sal brukes da i betydning en bolig.*) Gaarden er nu forsvundet som egen gaard, idet den er gaaet ind under Vestad; men navnet brukes fremdeles som bruksnavn.

Gaarden nevnes i skattemandt. av 1603 da Olav var bruker; likesaa i de følgende aar. I kvegtiedetallet i 1657 var Olav bruker og havde 2 hester, 13 storfe, 14 gjeit og 11 sm. Gaarden havde en skyld av $1\frac{1}{2}$ vog. I 1661 opføres oberst v. Hoven som eier av 1 vog og bygselret til det hele. Veøy prestebord eiede 18 m. landskyld og Veøy kirke likesaa. Bruker var Olav.

I prestens mandtal av 1664 opføres Olav Olsen som bruker, 59 aar, landskyld $1\frac{1}{2}$ vog. I matrikulen av 1669 opføres oberst v. Hoven som eier av 1 vog, kirken og presten hver 18 m. Olav var bruker.

I matrikulen av 1695 er oberst v. Schultz eier; men istedetfor Veøy kirke er det nu Volds kirke, som eier 18 m. Kristoffer var bruker; i 1701 er Knut bruker.

I 1711 bygsler Olav Iversen gaarden. I matrikulen av 1724 opføres v. Schultzes arvinger som eiere samt Veøy kirke og prest. Der var 1 husmand, skog til husbehov, hjelpelig fegang, ringe jordart til korn. Utsæd $2\frac{1}{2}$ td. havre, 1 skj. blk. Avling 14 læs hø. Besetning 1 h., 6 storfe, 9 smaler.

I 1735 er kaptein Fitzen eier av gaarden, som

*) Se O. Rygh N. gaardsnavne. Indl. s a l r.

bortfestedes til Knut Knutsøn. Senere eiede løitn. Schjelderup den, og Peder Einarsen var bruker i 1742. Løitnant Schjelderup bygglede gaarden i 1758 til Olav Knutsen, og i 1760 bød han frem gaarden tilsalgs; men ingen meldte sig som kjøper. Det heter videre, at løitn. Schjelderup kjøpte Opsal i 1757, og at han boede paa Vestad. Hvorledes dette skal forenes med ovenstaaende, kan ikke forstaaes. I det hele er forholdet i pantebøkerne mellem Opsal og Vestad meget forvirret og uklart. I 1760 optreder kaptein Lossius som eier av gaarden, som han bortfestede til Nils Olsen Mittet dette aar. Sikkert er det, at gaarden gik over i familien Lossius's eie paa denne tid, og at den senere bruktes sammen med denne gaard.

Ved skylddelingen paa Vestad i 1834 overtok Albert Brandt paa sin svoger Nikolai Lossius's vegne $\frac{1}{3}$ av Vestad og Opsal tilsammen 1 vog, 2 pd. Saaledes har forholdet senere været og Opsal opføres nu altid under Vestad.

Av matrikulkom. beskrivelse av gaardene i Veøy anføres om Vestad og Opsal:

V e s t a d, Halvard Knutsen, 2 pd., 3 ort, 15 sk. 47 m. aker og dyrket eng, 140 m. nat. eng, meget og god dyrkningsjord. 1 hest, 15 storfe, 60 sm. Daarlig have, brende og furuskog, letbrukt. Anders A. Vestad, 5 daler, 3 ort, 22 sk. 84 m. dyrket jord, 196 m. naturlig eng. God dyrkningsjord. 2 heste, 27 storfe, 104 smaler. Daarlig havn. Brende og tømmerkog. 2 flomsage og kvern.

Gno. 4 Romdalvik.

Gaardens navn er vanskelig at forklare. Rygh har i N. Elvenavne opstillet den forklaring, at Rom skal være et elvenavn. Det er mulig, at han har ret heri; men forklaringen passer ikke paa forholdene, da der ingen elv er her. Snarere skulde jeg da anta, at der har været et slednavn Romdal, men at navnet for længe siden er forsvundet og nu kun lever igjen i gaardsnavnet, som oprindeligt er navnet paa bukten, som fjorden danner.

Gaarden er prestegods og maa saaledes stamme fra middelalderen. Hvis det skulde forholde sig saa, som ovenfor antydet, at der fra først av var 3 gaarde paa Sekken, saa har muligens Romdalvik senere været optat i Vestads eiendom tillikemed Skovik og kanske flere paa samme maate, som vi ser, at der i den sidste er opstaaet flere mindre bruk i Vestads skogmark.

Romdalvik nevnes ikke i de eldre kilder. Den nevnes først i skattemandtallet av 1597, da Kuut var bruker her; han var bruker ogsaa i de følgende aar til i 1623, da Laurits (Lars) opføres. Denne vedblev at være bruker i de følgende aar til i 1650, da Halvard optræder. I 1657 opføres i kvegtiendemandt. Haaffuor (Haavard) som bruker; han havde 2 heste 11 kjøer og 7 sm. Det er maaske den samme mand, som i 1650 benevnes Halvard. I prestens mandtal av 1664 opføres Haavard Iversen 63 aar. Landskylden var 4 pd. Korntienden utgjorde 15 tveiter, lig 1 td. hvorav følger, at kornavlingen var beregnet til 10 td. I matrikullen av 1667 opføres som bruker i Romdalvik Ola Pedersen, medens

prestebordet var eier. Landskylden utgjorde 4 pd. I 1695 var Erik bruker og likesaa i 1701, da han opgives at vere 58 aar. Han op øres ogsaa i 1711. I matrikullen av 1724 heter det om Romdølvik: Presten var eier. Ingen husmand. Skog til brende og husbehov. Ringe fe-gang, uvis til korn, ringe til høi, letvunden, ingen leilig-hed til rydning. Utsød: 3 dt. havre, 1 skj. blk. Avling: 17 les høi. Besetn. 1 h. 9. kj. 4 ungfe, 14 sm. Gammel skyld 4 pd. paalagt 0 m.

Av kb. sees, at Erik havde en søn Erik, som fik gaarden i 1765 eller deromkring. Han blev nemlig gift paa denne tid, og hans første barn Erik er født i 1765. Efter ham fulgte Erik Pedersen Bjørke, som fik festedrev av provst E. Røring i 1787. Han var gift med Lisbet Pedersdr. Vike i 1787. I 1801 er hun enke og bruker av gaarden.

Bno. 1. Romdølvik. Lno. 143. gammel skyld 1 vog 1 pd. Ny sk. 2 dl. 3 ort 6 sk. nu 2,34.

Lisbet Pedersdr. 1801.

Underklokker Lars Bjertesens faar bygselbrev av provst Stub i 1803. Han egtede i 1804 enken Lisbet Pedersdr. og i 1826 Anne Ivarsdr. Bjørke. Han fik kongeskj. i 1839 og solgte samme aar gaarden til handelsmand G. Onsum paa Vebbingsnes. Handelsm. Harald Onsum fik skj. av faderen i 1860. Han anlagde et tegl-stensverk paa gaarden og drev det i flere aar. I 1883 solgte han gaarden til Ola Leikarnes, som i 1901 solgte den til Nils Stensaa. Nuværende eier Svein Halv. Vestad.

Bno. 2 Romdølvik. Lno. 143 b. Skyld 1 dl. 1 ort 1 sk. Nu 2,34.

Fraskilt bno. 1. i 1885.

Rasmus Paul en Gaasøy fik skj. s. a. Senere er fraskilt og serskilt skyldsatt bno. 3. Romdølviks stats-skog 1,39.

I folketellingen av 1865 opføres i Romdølvik som bruker Harkjell Igebrigtsen 43 aar, og h. Marit Knutsdr. 44. Børn: Ingebrigt 14, Knut 12, Mattias 9, Johan 7,

Berit 3 og Oleanna 2. Husm. Knut Knutsen*) Nesset 63. aar, og h. Anne Knutsdr. 50. Barn: Knut 15, Brita 9 tils. 12 pers.

Gaardbrugerne holdt 2 kj. 16 sm. og saaede 3 td. pot. Husmanden 1 ko, 6 sm. og saaede $\frac{1}{2}$ td. havre, 1 td. pot.

Den ovenfor nevnte Erik Eriksen Romdalvik, som levede omkring 1750, flyttede i eller omkring 1765 til Staurset, og blev stamfar for Staurset slegten. Se under gaarden Staurset.

Gno. 5 Skovik.

Gaardens navn avledes av Skogvik, som i uttalen er blevet forkortet til Skovik.

Gaarden tilhører prestebordet i Veøy, og det gjelder om den, hvad ovenfor er uttalt om Romdalvik, hvad dens alder og oprindelse angaar.

Gaarden opføres som ødegaard i 1610; bruker var Hoffuer. Den mangler i de nærmest følgende skatte- mandtal til i 1646, da Hoffuer aller opføres, men mangler i 1650. Herav fremgaar det, at gaarden maa være av yngre oprindelse, eller i hvert fald nylig maa være optat påny, dersom den havde været nedlagt. I kvegtiendemandt. av 1657 opføres Hoffuer Iversen som bruker i Skovik. I skattemandt. fra samme aar optøres H a n s Skovik (Schovig).

I prestens mandtal av 1664 opføres Hoffuer Nilsen i Skovik 63 aar. Skatteskyld $\frac{1}{2}$ vog. Herav sees, at H a n s ovenfor maa være en feilskrift; gaarden opføres her blandt ødegaarde.

I matrikulen av 1667 opføres som bruker i Skovik O l a I v e r s e n. I 1695 opføres A a m u n d. I 1701 A a m u n d 60 aar. I 1711 var P e d e r bruker.

---

*) Skal rimeligvis være Knut Olsen efter kb.

I matrikelen av 1724 opføres som bruker Anders. Der var ingen husmand. Ingen seter. Skog til brende og husbehov. Ringe fegang, uvis til korn, ringe til høi, letvunden, ingen leilighet til rydning. Utsæd $1\frac{1}{2}$ td. havre. Avl: 7 las hø. Føder 2 kj. 1 ungf. 3 sm. 1 hest. Skatteskyld, 1 pd.

Omkring 1743 fik Ingebrigt Olsen Skovik feste paa Skovik. Konens navn nevnes ikke; men de havde flere børn til daapen imellem 1743 og 1753, deriblandt var datteren Gjertrud, født 1743, som i 1779 egtede Paal Knutsen Skalle. Han fik festebrev paa gaarden efter svigerfaren i 1777.

Ved folketellingen i 1801 var Paal Knutsen 50 aar og Gjertrud Ingebrigtsdr. 57 aar brukere. De havde børnene: Ingebrigt 15 og Beret 22 aar. Enke, ind. Mari Sæbjørnsdr. 73 aar. Folketal 5.

Bno. 1. Skovik. Lno. 142 a. Gam. skyld: 1 pd. Ny skyld: 29 sk., nu 0,52.

Paal Knutsen Skovik var bruker fra 1804. Han var gift med Gjertrud Ingebrigtsdr. og havde børnene: Ingebrigt og Peder. Den eldste søn var Knut Paalsen Skovik, som var gift med Kristi Eriksdr.; de havde sønnerne: Paal 1804, Erik 1808 og Knut 1814.

Paal Knutsen Skovik ektede i 1833 Berit Larsdr. Engvik.

Erik Knutsen Skovik fik kongeskj. paa gaarden i 1839.

I 1843 deltes gaarden i 2 bruk. Erik Aretsen Skovik fik bno. 1. skyld 29 sk. nu 0,52.

Andreas Halvardsen Skovik g. m. Karen Eriksdr. Sollibø 1872.

Enken fik skj. i 1894.

Sønnen Halvard Andreassen Skovik fik skj. av moderen omkr. 1905.

Bno. 2. Myren fraskilt bno. 1. i 1867. Ny skyld 0,50.

Halvard Halvardsen og Andreas Halvardsen Skovik fik skj. s. a.

Ivar Knutsen Vestad fik skj. i 1882.

Bno. 3. Skovik. Ny skyld 0,92. Fraskilt bno. 1. i 1882.

Ola Halvardsen Skovik fik skj. 1885

Halvard Olsen Skovik likesaa i 1897.

Bno. 4. Myren, Ny skyld 0,13. Fraskilt bno. 2 i 1868.

Ola Olmodsen Garatun eiede i 1868. Nu Ola Trondsen og Knut Knutsen.

Bno. 5. Haamandsvik. 0,13 fraskilt bno. 4 i 1880.

Ola Trondsen fik skj. 1886.

Nuværende eier Hans Olsen.

Bno. 6. Ø. Skovik. Ny sk. 1,13.

Erik Knutsen Skovik eiede efter delingen 1843.

Halvard Andreassen Skovik eiede i 1886.

Lars H. Leikarnes likesaa i 1907.

Det er umulig at forstaa forholdene i Skovik efter de skriftelige kilder.

I 1865 var brukerne Erik Knutsen Skovik 59 a. og Halvard Aretsen Skovik 64 aar, h. Anne Olsdr. 68 aar. Deres søn Ola Halvardsen 37 aar og h. Marit Olsdr. 35 aar. Born: Halvard 14, Serianna 17, Oleanna 8, Andreas 30 aar, skredder.

Husm. Halvard Halvardsen Myren 25, h. Synnøve Eriksdr. 25. Barn: Anne 3 aar.

Utsæd og besetn.: $\frac{1}{4}$ td. b. 4 td. h. 3 td. pot. 1 h. 5 kj. 20 sm.

Utsæd og besetn. i Myren: $1\frac{1}{2}$ td. h. $1\frac{1}{2}$ td. pot. 1 ko 9 sm.

Efter matrikulerings forretningen i 1866 var der 3 bruk i Skovik:

Erik Knutsen Skovik. 1 ort 5 sk. 1 m. aker 17 m. nat. eng. Noget dyrkningsjord. Føder 1 ko. Saar 1 td.

h. 1 td. pot. Ved og tømmer tilsalgs. Daarlig havning; ved sjøen, men ingen adkomst tillands.

Sivert Amundsen Myren 1 ort 5 sk. 4 m. aker 20 m. nat. eng. Meget dyrkningsjord. Saar: $1\frac{1}{2}$ td. h. $1\frac{1}{2}$ td. pot. Føder: 1 ko 10 sm. Skog tilsalgs. Daarlig havn.

Halvard Aretsen 3 ort 12 sk. 9 m. aker 25 m. nat. eng. Saar: 4 td. h. 2 td. pot. Holder: 1 h. 4 kj. 16 sm.

Gno. 6 Vedalshaug.

Navnet maa antakelig ha samme oprindelse som navnet Vestad. Der har formentlig engang været et hellig sted, en offerlund, og dette har givet stedet navn. At avlede navnet av vidr, skog synes mindre rimelig, da det i saa fald maatte ha lydt Vid dal; men hertil findes ikke noget spor.

Gaarden er neppe saa gammel som navnet og skriver sig rimeligvis fra det 16de aarhundrede, men kan dog ogsaa være eldre, da den senere regnedes for ødegård. I jordeboken av 1661 opføres gaarden, som eides av oberst von Hoven, med en skatteskyld av 1 pd. Den havde formentlig hørt til det gods, som obersten kjøpte av kongen; den opføres i fortegnelsen over hans jordegods i 1661 sammen med en hel del andre gaarde, hvorav flere paa Sekken. Bruker var i 1664 Knut Arnoldsøn 30 aar; gaarden regnedes for halv ødegård. I matrikulen av 1667 opføres som bruker Knut Arnesen, og dette er rimeligvis det rette navn; Arnold var et ukjent navn i Veøy paa denne tid. I 1695 var oberst v. Schultz eier av gaarden, og David var bruker. I 1701 opføres Erik som bruker 55 aar. I 1711 var Peder bruker. I matrikulen av 1724 opføres generalmajor v. Schultz's arvinger som eiere av gaarden. Peder var bru-

ker. Skatteskyld 1 pd. Der var ingen husmand. Skog til brende og husbehov. Ringe fegang, ringe jordart, uvis til korn, ringe til eng. Ingen leilighet til rydning. Utsæd 1 td. havre. Avling 8 læs høi. Besetning 2 kj., 1 ungt, 4 smaler, $\frac{1}{2}$ hest.

Gaarden gik over til amtmand Nobel, som igjen solgte den til amtmand Must og Vium, som igjen avhændede den til foged Eeg.

Av kb. sees, at Peder Olsen Vedalshaug, som var gift med Ingeborg Knutsdr., var bruker i aarene 1720–30. Efter ham fulgte antakelig Arne Nilsen, som blev gift med Peders enke Ingeborg Knutsdr. i 1742. Hun fik bygselbrev av foged Eeg i 1741. Arne blev anden gang gift med Beret Olsdr. Aasen.

I 1756 bortfestede foged Jak. A. Eeg Vedalshaug til Knut Knutsen og i 1766 til Anders Jørgensen; ingen av disse nevnes i kb. under Vedalshaug.

Foged Eeg solgte gaarden til major Bang, og denne solgte den i 1792 til kaptein Bull. Denne solgte den igjen til Torgeir Nes, som solgte den igjen til Nils Knutsen Vedalshaug. Tiden er ikke nærmere opgivet; men det maa være skeet omkring aarhundredeskiftet.

I kb. opføres Knut Kristensen Veda'shaug g. m. Kari Nilsdr. omkr. 1778. I 1801 var de fremdeles bosat her og havde foruten sønnen Knut, som var født paa Vedalshaug i 1792, en datter Marit, som ikke nevnes i kb. De har maaske ogsaa havt en søn Nils, som i kb. er opført som født i Gjelvik i 1781 av fader Knut Kristoffersen, som kanske er feilskrift for Kristensen. Nils Knutsen Vedalshaug var bosat her i 1810, da han blev gift med Beret Davidsdr. Skovik. De havde sønnen Knut og datteren Beret. Nils blev gift anden gang med Aagot Pedersdr. Berg 1815 og havde blandt andre børn datteren Aagot, som var vel kjendt i Bervikgrenden og blev gift med Jørgen Vikgjerde.

Knut Nilsen Vedalshaug g. m. Kari Sivertsdr. Helgestø i 1840 var bruker i de følgende aar. I 1866 ektede Jakob Jonsen Eik Beret Knutsdr. Vedalshaug og havde

gaarden i mange aar. Han solgte den i 1886 til Matias Kristensen Sekkeseter.

Bno. 1, Vedalshaug. Lno. 153, gam. skyld 1 pd., ny skyld 2 ört, 7 sk. Nu 1,05.

Knut Kristensen Vedalshaug 1788.

Nils Knutsen Vedalshaug 1810.

Knut Nilsen Vedalshaug 1840.

Jakob Jonsen Eik 1866.

Anders Eik 1886.

Matias Kristensen Sekkeseter 1886.

Bno. 2, Gjerde, 0,35.

Fraskilt bno. 1 i 1875.

Nils Nilsen Vedalshaug fik skjøte s. a.

Karl Andersen Vedalshaug 1879.

I 1865 var Jakob Jonsen eier og bruker 32 aar, ug: (Senere gift med Beret Knutsdr. Vedalshaug). Vilkaarsm. Knut Nilsen Vedalshaug 56 aar, h. Karen Sivertsdr. 25. Tj. Beret Knutsdr. 25 og Nikoline Knutsdr. 18. Utsed: 5 td. havre, 3½ td. poteter, kreaturhold: 1 hest, 5 kjør, 11 sm., 1 sv.

Efter matrikulkom. beskrivelse i 1867 var der 8 m. aker, 42 maal nat. eng. Daarlige havnegange. Ingen dyrkningsjord. Birk- og furuskog tilsalgs. Ingen vei. Tungbrukt. Nær sjøen. Saar 3 td. havre og 2 td. pot.

Gno. 7 Storvik.

Gaarden har faat sit navn av bukten, eller viken ved hvilken den ligger.

Hvad der ovenfor er sagt om Vedalshaug og dens alder, gjelder ogsaa om Storvik. Den opføres første gang i kvegtlendetallet av 1657. Ola Storvik havde 2 kj., 6 gjeiter, 2 smaler. Knut Snedker havde 1 ko og 1 gjeit. Disse opgaver vitner om, at gaarden nylig maa

være optat som nyrydningsplæds eller som ødegaard. I skattemandtal fra denne tid nævnes den ikke.

I prestens mandtal fra 1664 opføres i Storvik Ola Mousen 49 aar som bruker. Gaarden betegnes som halv ødegaard. Dette kan muligens blot være betegnelse for skatteskylden, men kan ogsaa sikte til, at den har været virkelig ødegaard. Korntiende utgjorde $5\frac{1}{2}$ tveit, hvilket svarer til en avling av $3\frac{2}{3}$ td. korn.

Gaarden nevnes ikke i jordeboken av 1661 og heller ikke i fortegnelsen over oberst von Hovens jordegods av samme aar. I matrikulen av 1667 opføres obersten som eier av gaarden og Ola Monsen som bruker. Alt dette tyder paa, at gaarden er en nyrydning, som er optat paa denne tid i Sekkeseters eller Sollibøs utmark. Disse gaarde saavel som Vedalshaug eiedes av oberst von Hoven, og nyrydninger kom saaledes ogsaa til at tilhøre ham.

I 1695 opføres i matrikulen oberst v. Schultz, von Hovens svigersøn, som eier av Storvik, medens Halvard var bruker. Hans fulde navn var formentlig Halvard Olsen Storvik. Av folketellingen i 1701 sees, at han da var 54 aar og havde 3 sønner: Ola 8, Knut 6 og Anders 3 aar. I 1711 opføres enken, hvis navn vi ikke finder her. Men vi har skiftet efter Halvard Olsen av 7. juli 1710, og her faar vi vite, at hun het Sigrid Olsdr. og foruten de 3 nevnte sønner ogsaa havde en fjerde ved navn Halvard. I 1711 faar Lass. Ingebrigtsen festebrev av obersten; han maa saaledes antas at ha ektet enken.

I matrikulen av 1724 var Ola Halvarnsen bruker av Storvik og samtidig eier. Han kjøpte gaarden den 1ste mars 1723 av amtmand Must og Vium, som var blevet eiere av en del av oberst von Schultz's jordegods.

Ola Halvarnsen Storvik eiede gaarden til 1757.

Av beskrivelsen over gaarden i 1724 anføres: Der var ingen husmand. Skog til brendsel og husbehov, hjelpelig fegang, temmelig jordart, god til korn, temmelig til eng, letvunden, ingen anledning til rydning. Utsæd 1 td. havre. Avler 8 læs høi, føder $\frac{1}{2}$ hest, 2 kjør, 1 ung-

fe, 4 smaler. Skatteskyld 1 pd. Efter Ola Halvardsen følger Erik Kristensen Storvik, som fik skjøte i 1757. En bror av Ola Halvardsen var husmand i Saltkjelvik, Knut Halvardsen; han solgte sin odelsret til Erik i 1759. Erik Kristensen var gift i 1764 med Beret Andersdr. Gjølvik. De havde 3 døtre, som opføres i kb.

Jakob Olsen Storvik fik skjøte paa gaarden av Erik Kristensen i 1781. Knut Larsen Storvik fik skj. i 1784, og han solgte gaarden i 1790 til Anders Olsen Storvik.

Ved folketellingen i 1801 var Anders eier og bruker. Han benevnes her Anders Iversen og var 40 aar. Hans hustru het Eli Johannesdr. 53 aar, og de havde børnene Eli 10, Kari 8 og Malene 6 aar. Malene blev gift i 1827 med Lars Jespersen (Jesbrigtsen) Skovik, som overtok bruket i 1827.

Bno. 1, Storvik. Lno. 152, gam. skyld 1 pd., ny skyld 3 ort, 16 sk. Nu 1,72.

Lars Jespersen skjøtte gaarden til Jakob Olsen Kringstad i 1859. Han var gift med Lars Storviks datter Andrina 1860. Deres søn Ola Jakobsen Storvik ektede i 1896 Beret Madsdr. Reistadbakken.

Bno. 2, Haugly. 0,22.

Fraskilt bno. 1 i 1919.

Harald Jakobsen Storvik eier.

Ved folketellingen i 1865 var Jakob Olsen bruker i Storvik, 35 aar, h. Andrina Larsdr. 35 aar. Børn: Olina 5, Lovise 3 aar. Vilkaarsmand Lars Jespersen 68 aar. 2 tjenere.

Utsæd: $4\frac{1}{2}$ td. havre, $2\frac{1}{2}$ td. poteter. Besetning: 1 hest, 4 kjoer, 16 smaler.

Av matrikuleringskom. beskrivelse i 1867 nevnes: Der var $6\frac{1}{2}$ m. aker, 58 maal naturlig eng, litet dyrkningsjord.

Foruten det ovenfor nevnte skifte efter Halvard Olsen skal her nevnes:

Skifte den 6te april 1689 efter Ola Magnussen Stor-

vik mellem hans enke Birgitte Pedersdr. og mandens søskende Knut, Anne og Alet.

Den 30te aug. 1774 holdtes skifte i Storvik efter Erik Knutsen Storvik mellem hans enke Brit Andersdr. og deres barn Marit, Ingeborg og Brit.

Gno. 8 Sollibø.

Den rette form av navnet er uten tvil Sollibø, ikke Solembø eller Solombøen; de to sidste former er kun en slurvet uttale. Gaarden har faaet sit navn, fordi den har saa høi solgang. Den er formentlig den gaard i Veøy, som har den høieste solgang. Navnet svarer saaledes til de naturlige forholde.

Gaarden sees at have tilhørt oberst v. Hoven i 1661 sammen med flere andre gaarde paa Sekken. Disse nevnes allerede tidligere som tilhørende erkebispens gods, medens Sollibø ikke findes nevnt før. Den maa dog sandsynligvis have tilhørt kongen og være blandt de gaarde, som den nevnte mand kjøpte av kongen. Den kan ogsaa have været blandt det gods, som kongen havde pantsat eller overdrat til Selius Marcellus for gjeld, og som oberst v. Hoven fik tilladelse av kongen at indløse. Godset opregnes ikke, saa vi kan ikke vite noget med sikkerhet; vi vet kun at obersten i 1661 eiede gaarden.

Gaarden opføres i skattemandt. av 1610 blandt Ødegaarde. Knut var bruker. I 1633 opføres den igjen; da var Mogens bruker. Han opføres ogsaa i kopskatmandt. i 1645. I kvegtiendemandt. av 1657 opføres Knut paa Sollibø; han havde 1 hest, 9 kjør, 5 gj., 3 sm.

I prestens mandt. av 1664 opføres Knut Mønsen paa Sollibø 54 aar. Landskylden var 2 pd. Han havde sønnen Magnus, 9 aar.

Korntienden utgjorde $13\frac{1}{2}$ tveit, som svarede til en kornavling av 9 td. I matrikulen av 1667 opføres oberst v. Hoven som eier og enken Guri som bruker. Skatte-skylden var 2 pd.

I 1695 var oberst v. Schultz eier og Jørgen bruker. I 1701 var Jørgen bruker 52 aar. Han havde sønnen Erik 12 aar.

I 1711 var Ola bruker paa Sollibø.

I matrikulen av 1724 hedder det om Sollibø. Eier var generalmajor v. Schultzes arvinger. Bruker var Ola. Der var 1 husmand uten plads. Skog til brende og husbehov. Hjælpelig fegang, vis til korn, ringe til eng. God jordart, tungvunden. Ingen leilighet til rydning. Utsæd : 7½ td. h. Avling : 10 læs høy. Besetning : 1 hest, 2 kj., 2 ungfæ, 5 sm. Skatteskyld : 2 pd., foreslaaes avlat 12 m.

Gaarden var blandt det jordegods, som amtmand Nobel havde kjøpt av generalmaj. v. Schultz, og som han solgte til amtmand Erik Must og Vium, og som disse igjen solgte til foged Børge Eeg. Major Bang kjøpte det efter foged Jak. Eeg og solgte det igjen i 1792 til sorenskriver Bull.

I 1738 var Ola Olsen Sollibø bruker; han var gift med Lussi Olsdr. Sekkesæter i 1737. Omkring 1750 var Tore Larsen Sollibø bruker. Han fik festebrev av foged Jak. Eek i 1751. Hans kones navn kjendes ikke, de havde en søn Lars i 1752.

Senere sees en Peder Jensen Sollibø at have veret bosat her i 1762 og 1765; rimeligvis har han været bruker. I 1773 var Kristen Olsen Sollibø her. I 1786 fik Kristoffer Olsen Sollibø feste paa gaarden.

I 1801 var brukerne paa Sollibø :

Aret Eriksen 35 aar, H. Gjertrud Iversdr. 37. Barn : Iver 10, Kristi 7, Erik 4, Aret 1 aar.

Aret var fra Staurset. Se videre under Staurset.

Bno. 1. Sollibø. Lno. 151 a. Gam. skyld 2 td. Ny skyld 1 dl. 9 sk. Nu 1,35.

Kristoffer Olsen fik festebrev 1786.

Aret Eriksen fik skj. 1790.

Han var bruker i 1801.

Eik Aretsen fik skj. av faderen i 1826.

Aret Eriksen likesaa omkring 1865.

I 1865 ved folketellingen var Aret bruker 31 aar,

og h. Karen Eriksdr. 30. Vilc. e. Karen Toresdr. 60.
Utsæd og besetning var: 3 td. h. 2 td. pot. 1 h. 8 kj.
14 sm.

Bno. 2. Reiten. Lno. 151. b. Ny s. 1 ort 7 sk.
Nu 0,69.

Fraskilt bno. 1. i 1863.

Jon Knutsen Sollibø fik skj. s. a. Han var g. m.
Gjertrud Eriksdr. Sollibø 1847.

Anders Eriksen Krokset fik skj. 1868. Han var g.
m. Karen Eline Jonsdr. Sollibø 1868. Karen Eline Jonsdr.
fik auksjonsskj. 1918.

Andreas Engvik fik skj. s. a.

Ola Opsal likesaa i 1922.

Utsæd: 5 td. h. 4 td. pot. Besetning: 1 h. 5 kj.
20 sm.

Bno. 3. Gjerdet. 0,62.

Fraskilt bno. 1. i 1863.

Anders Eriksen eiede i 1865.

Jørgen Andersen.

Edvard Halvarsen Skovik eiede efter 1901.

I 1865 var utsæd og besetning: 1 td. h. 1 td. pot.
1 ko, 8 sm.

Bno. 4. Bakken. 0,10.

Fraskilt bno. 3 i 1881.

Jon Knutse Sollibø eiede i 1881.

Jon Harkjellsen Roundalstveit fik skj. 1890.

Av matrikuleringskom. beskrivelse av gaardene i 1866 hitset-
tes om Sollibø:

Aret Eriksen eier. 8 m. dyrket jord, 67 m. nat. eng. Utslaat
7 m. Lidt dyrkningsjord. Daarlig havnegang. Skog til husbehov
og tilsalgs.

Jon Knutsen. 7 m. dyrket mark, 7 m. nat. eng. Som fore-
gaaende.

Aret Halvarsen Gjerdet. 5½ m. dyrket mark, 1 m. nat. eng.
Som foregaaende.

Gno. 9 Sekkeseter.

Gaarden har sit navn av, at den oprindelig har været en seter. De gaardsnavne, som ender paa set, sete eller seter har sagnet ofte gjort til en gammel seter paa grund av endelsen; men denne opfatning er feilaktig og hviler paa en misforstaaelse av endelsens betydning, som er et sete d. e. et sted, hvor mennesker har nedsat sig. Men der er dog intet i veien for at i enkelte tilfælde, kan navnet virkelig være avledet av seter. Saaledes her. A slak Bolts jordebok bemerker om Sekkeseter: »Duger blot til seter«, hvori ligger uttalt, at stedets oprindelige bestemmelse har været en seter. Da navnet betegner gaarden som seter for Sekken, maa den være meget gammel. Der var kun en gaard eller i hvert fald ikke flere, end at de alle havde seter i fellesskap. Skulde man tenke paa en enkelt gaard, maatte det vel helst være Sekkenes.

Gaarden opføres ikke i tiendemandtallet av 1521 og heller ikke i fru Inger Ottesdalters jordebok. Dette synes at tyde paa, at den havde ligget øde i lengere tid, da ingen var villig til at trede ind som bruker av den. Først i skattemandtallet av 1597 findes gaarden opført. Brukeren var Nils. Han opføres ogsaa i 1603; men i 1610 opføres Anders og Nils og i 1615 Paal (Povell) og Mons (Mouns). I 1623 og 1633 opføres Paal og betegnes som halv ødegaardsmand. I kopmandtallet av 1645 opføres enken paa Sekkeseter, formentlig enken efter Paal. Gaarden betegnes som ødegaard.

I kvegtiendemandtallet av 1657 opføres flere brukere paa Sekkeseter:

Rasmus havde 2 heste, 5 kjør, 5 gjeiter, 3 svin.

Knut havde 1 hest, 6 kjør, 6 gjeiter, 6 smaler.

Jon havde 1 hest, 3 kjør, 6 gjeiter, 3 smaler.

Arne havde 1 hest, 3 kjør, 4 gjeiter, 1 sm.

Marit, huskvinde havde 1 kj., 1 gj., 1 sm.

I jordeboken av 1661 opføres oberst v. Schultz som eier, og det gjelder her, hvad ovenfor er uttalt om Sollibø og de andre gaarde utenfor. Brukere var Knut og Nils. Landskylden var 3 voger, og hver av de to brukere brukte en halvdel. Gaarden maa saaledes være bli delt i 2 bruk kort før 1650.

I prestens mandtal av 1664 opføres Knut Jonsen 44 aar og Nils Eriksen 40 aar. Skatteskyld 3 voger. Knut havde sønnen Jon 8 aar. Der var en huskvinde Brit Haakonsdr. med 2 sønner og en husmand Jon Andersen 44 aar. Korntienden utgjorde $29\frac{1}{2}$ tveit, som svarer til en avling av $15\frac{2}{3}$ td. korn.

I matrikulen av 1667 benevnes gaarden Sekkeneseter, hvilket synes at tyde paa, at det var Sekkenes, som brukte den som seter. Oberst v. Hoven var eier. Knut Jonsen og Nils Eriksen var brukere. Skatteskyld 3 voger.

I matrikulen av 1695 opføres oberst v. Schultz som eier av gaarden, som laa øde. I 1701 var Jon 44 aar og Ola 36 aar, brukere. I 1711 var generalmajoren fremdeles eier og Jon og Ola brukere.

I matrikulen av 1724 var generalmajorens arvinger eiere, medens brukerne var Tore og Jon. Der var 1 husmand uten jord. Skog til brende og husfornødenhet, temmelig fegang, ringe markjord; ligger i baklien; ringe jordart, uvis til korn, temmelig til eng, tungvunden, ingen leilighet til rydning. Utsæd: 6 td. h., 3 skj. blk. Avler 44 læs høi. Føder 1 h., 8 kj., 8 ungf, 16 smaler.

Foged Børge Eeg kom i besittelse av gaarden omkring 1740 eller noget før; vi mangler opplysning herom. Sønnen Jak. A. Eeg sees at eie gaarden i 1742.

Derefter sees kapt. Bang at ha eiet gaarden, som han i 1779 solgte til sorenskriver Bull, som solgte den til opsitterne i 1794.

I 1801 var opsitterne paa Sekkeseter gdr. Knut Knutsen Sekkeseter 43, h. Beret Jonsdr. 43, s. Knut 3 aar. Vilkaarsenke Tyri Mikkelsdr. 73.

En husmand Ola Knutsen 44, h. Marit Olsdr. 35¹/₂ aar.
Fosterbarn Kari Pedersdr. 6 aar.

Gdbr. Gjert Iversen 33, h. Mali Knutsdr. 26,
s. Iver 3 aar. Vlk.enke Ingeborg Larsdr. 64 aar. Husm.
Ola Iversen 41, h. Marit Jakobsdr. 45, s. Iver 3 aar.

Husmand Otte Iversen 31, h. Kristi Eilivsdr. 30, b.
Marit 4, Iver 6 aar.

Samlet folketal 21.

Bno. 1, Sekkeseter. Lno. 148, g. sk. 1¹/₂ v., ny sk.
1 daler, 1 ort, 12 sk. Nu 2,52.

Ola Pedersen Sekkeseter fik gaarden omkr. 1750.

Knut Knutsen Sekkeseter fik skj. i 1795. Han var
bruker i 1801.

Hans søn Knut Knutsen ektede Marit Halvardsdr.
Siem 1832 og har rimeligvis samtidig faat overladt gaar-
den av faderen. Han druknede i 1847, og enken ektede
i 1861 Hans Aslaksen Sekkenes.

Knut Knutsen Sekkeseter ektede i 1865 Sigrid Aslaks-
datter Sekkenes, som var hans stedfars søster, og overtok
samlidig gaarden.

Knut Anton Sekkeseter overtok gaarden i 1896, da
han ektede Karen Jonsd. Vestad.

Bno. 2, Seterneset. 1 ort, 18 sk. Nu 0,90.

Fraskilt bno. 1 i 1859.

Ola Kristoffersen Seternes fik skj. s. a.

Ola Olsen Holm fik skj. i 1872.

Ola Olsen Seternes likesaa av moderen 1895.

Bno. 3, Sekkeseter. 0,31.

Fraskilt bno. 1 i

Ola Kristoffersen fik skj. 1859.

Hans Aslaksen Sekkeseter kjøpte i 1869.

Hans Olsen Nesje fik auksjonsskj. 1892.

Bno. 4, Sekkeseter. Lno. 149, gammel skyld 1 vog,
ny skyld 1 daler, 3 ort, 18 sk. Nu 3,79.

Gjert Iversen Sekkeseter fik skjøte 1795 og var bru-
ker i 1801. Han var g. m. Mali Knutsdr. — omkr. 1797.

Hun døde i 1813 og aaret efter ektede han Mildrid Nilsdatter Sølsnes.

Gjert Iversen døde i 1834 og sønnen Iver Gjertsen fik skifteljemmel i 1841. Han døde i 1848.

Jon Mortensen Siem var bruker her i 1865; g. med enken efter Iver Gjertsen. Tomas Nilsen Reistad ektede i 1875 Mali Iversdr. Sekkeseter og overtok gaarden.

Bno. 5, Reiten. 3 ort, 10 sk. Nu 1,39.

Sæmund Jonsen fik feste paa en plads under Sekkeseter av foged Eeg i 1758, Iver Olsen Reiten efterfulgte ham i 1763. Knut Knutsen Vold, gift med Ivers datter Gjertrud var bruker omkring 1790.

Ottar Iversen var her i 1801.

Ola Andersen Morkestrand, gift med Guro Larsdr. Holmem fik pladsen omkring 1802.

Deres datter Anne ektede 1829 Knut Halvardsen Bjermeland, som overtok pladsen paa samme tid. Deres søn Ola kjøpte pladsen i 1859. Hans enke Mali Knutsdr. solgte bruket i 1904 til Edvard Knutsen Vestad.

Bno. 6, Knutgjerdet. 0,03.

Fraskilt bno. 5 i 1871.

Edvard Halvardsen Skovik fik skjøte av Jørgen Gjerdet i 1901.

Bno. 7, Sekkeseter. 0,98.

Jakob Pedersen Bergsvik eier.

Ved folketellingen i 1865 var folketallet paa Sekkeseter 29.

Opsitterne var :

Knut Knutsen Sekkeseter 31 aar, h. Sigrid Aslaksdr. 24. B. Hanna 1 aar. Vilkm. mand Hans Aslaksen 26, h. Marit Halvardsdr. 53. 4 tj. Gdbr. Karen Larsdr. Seternes 31. B. Ingeranna Olsdr. 1. Ind. Ola Ingebrigtsen 26, h. Maria Pedersdr. 23. Gdbr. Jon Mortensen Sekkeseter 46 og Kari Pedersdr. 60. B. Anders 20, Mali 19, fosterbaru Beret 9. Husm. Kristen Amundsen Sekkeseter-vaa-gen og h. Margrete Larsdr. B. Andreas 15, Lasse 10, Mathias 8. Gdbr. Ola Knutsen Reiten 36 og Mali Knutsdatter 36 aar. B. Karen 8. Ind. Knut Knutsen 26.

Utsæd og kveghold :

Bno. 1. 8 td. havre, 1 skjeppes byg, 4 td. poteter. 1 hest, 10 kjør, 20 smaler og 1 svin.

Bno. 2. 1½ td. havre, 1 skj. byg, 1½ td. poteter. 1 hest, 3 kjør, 4 smaler, 1 svin.

Bno. 3. 5 td. havre, 1 skj. byg, 3 td. poteter. 1 h., 6 kjør, 20 smaler, 1 svin.

Bno. 5. 3 td. havre, 1 skj. byg, 2 td. poteter. 1 h., 3 kjør, 24 smaler.

Av matrikulkom. beskrivelse i 1867 hitselles om Sekkeseter :

Ola Kristoffersen, 4 maal aker, 26 m. naturlig eng, skog, daarlig havnegang, rydningsjord, meget. Jon Mortensen 18 maal aker, 142 m. naturlig eng. Som foregaaende.

Ola Knutsen Reiten, 5 m. aker, 50 maal naturlig eng. Som foregaaende.

Gno. 10 Vaagseter.

Navnet er en sammensetning av Vaag (Vaagseter vaagen) og seter. Gaarden har maaske oprindelig veret seter, kanske for N. Nesje. Der er et gammelt sagn herom. Vaagseter tilhørte Veøy kirke og maa saaledes være en gammel gaard, dog ikke av de eldste gaarde. I skattemandtallet for 1597 opføres Knut som bruker. I 1610 opføres Tore paa Wogsett; likesaa i 1615, 1623 og 1633. I 1645 var Lasse bruker og likesaa i 1650 og 1657. Han havde 1 hest, 9 storfe, 4 gjeit og 3 smaler. Efter tiendemandtallet i 1615 var kornavlingen 3 td.

I jordeboken av 1661 opføres Veøy kirke som eier av 2 pd. 8 m. og Veøy presteborg 1 pd. 4 m., tilsam. 3½ pund eller 1 vog, 12 mark. Lasse var bruker. I prestens mandtal av 1664 opføres gaarden blandt ødegaarder. Bruker var enken Marit med sønnen Peder Lassesen 14 aar. I matrikulen av 1669 opføres Iver Kristensøn som bruker; han er rimeligvis blevet gift med enken; thi enker med gaard sad aldrig lenge i ugift stand; der var stor rift om saadanne.

I 1695 opføres feilagtig Bolsøy kirke som eier istedetfor Veøy. Iver var bruker, likesaa i 1701. Iver var 64 aar og havde 3 sønner: Iver, Erik og Hans, 17, 13 og 10 aar. Anders Iversen tjener 20 aar. Iver er bruker endnu i 1711 og likesaa i 1724. Av beskrivelsen i matrikulen hidsettes. En nedlagt seter $\frac{1}{2}$ fjerding fra gaarden. Skog til husbehov og lidt til sagtømmer. ringe legang, middels jordart, maadelig til korn, temmelig til eng, tungvunden. Saar: 5 td. havre, 1 skj. blk. Avler: 18 les høi. Føder: 5 kjør, 3 ungfe, 9 sm., 1 hest. Ingen husm. Skatteskyld 1 vog. Foreslaaes forholdet med $\frac{1}{2}$ pd.

Av kirkebøkerne sees, at brukeren i de nærmeste aar etter 1724 var Steffen Vaagseter, som rimeligvis var gift med en datter av Iver. Saa er Lars Ravaldsøn Vaagseter bruker, og han er formodentlig gift med en datter av Steffen. Kirken pleiede aldrig at late gaarden gaa ud av familien, saasandt der var nogen av slekten, som ønskede at have den, og det var der i regelen. Kirken var en særdeles god jorddrot og saa ikke først og fremst paa egen fordel. Lars var fra Kleive og fik bygselbrev 1745. Saa følger Erik Olsen som i 1772 egtede Beret Larsdr. Vaagseter. Han var fra Nesje. Saa maa der have veret en Steffen Olsen Vaagseter, da han nevnes i den følgende bygselseddel; men han forekommer ikke i kirkeboken som opsitter paa Vaagseter.

I folketellingen i 1801 opføres Erik Olsen Vaagseter 56 aar og h. Berit Larsdr. 54 aar. 2 døtre Sigrid og Marit 28 og 17 aar. Der var en husmand Peder Pedersen 67 og h. Synneve Olsdr.; de boede paa Skaaro.

Steffen Eriksen Solemdal egtede Berit Eriksdr. Vaagseter 1799. Han fik bygselbrev 6. desbr. 1800, og her siges det, at Steffen Olsen Vaagseter havde avstaat bruket til ham godvillig.*) Han

*) Hvem denne Steffen Olsen var, vites ikke; han findes ikke omtalt ellers paa Vaagseter. Rimeligvis er han en sønneson av en ovenfor nevnt Steffen Olsen, hvis det ikke er den samme person, hvilket ikke synes at være mulig.

(Steffen Eriksen) sad her i nesten 40 aar. Sønnen Erik Steffensen Vaagseter efterfulgte ham i 1834. Han var gift med Andrina Rasmusdr. Bergsvik i 1837.

I 1865 var folketallet her 12. Erik Steffensen Vaagseter 59 aar og h. Andrina Rasmusdr. 49 a. Barn: Synnø 14, Erika 10, Karen 20 og Ane 17 aar. Han saaede: 1 td. havre og 5 td pot. og fødte 1 hest, 5 storfe, 18 sm. Hmd. Peder Knutsen Skaarø 61 aar og h. Synnø Olsdr. 61. Søn Knut 28 aar. Han holdt: 2 kj. og 8 sm. og saaede: $\frac{3}{4}$ td. havre og 1 td. pot. Husmand Lars Pedersen Vaagseternes 40 aar og h. Anne Endresdr. 43 aar.

Av matrikuleringskom. beskrivelse i 1866 hidsettes. Havnegangen er knap, Furuskog og tilsalgs tømmer for 24 spd. aarlig. Let adkomst, sildevaag osv. (Gaarden var i virkeligheten en udmerket skoggaard, en av de første i herredet.)

I 1877 solgtes gaarden til disponent Johan Olsen paa et engelsk selskaps vegne for 32000 kr. I 1884 kjøpte Johan Olsen gaarden for 5400 kr., efterat skogen var udhugget.

Bno. 1. Vaagseter. Lno. 145 a. Gammel skyld 1 vog $\frac{1}{2}$ pd. Ny do. 1 dl. 3 o. 12 sk. Nu 3,74.

Anders Nilsen Stensaa, bruker. Han fik skj. i 1884.

Bno. 2. Seljehaugen. 0,61.

Fraskilt 1884. Eier Johan Olsen.

Bno. 3 Seljehaugstranden. 0,10.

Eier, Johan Olsen.

Bno. 4. Skaarahaug. 0,09.

Fraskilt og solgt til Hans Hansen Øvergjerdet 1894.

Bno. 5. Skaaran. Fraskilt 1896. 0,42. Peder Knutten Vaagseter fik festebrev 1847, kjøpte pladsen 1896. Sønnen Knut Pedersen overtok bruket omkring 1911.

Bno. 6. Vaagseternesset. 0,02.

Fraskilt i 1903, fra bno. 1.

Knut P. Dalset fik skj. 1903.

Skj. fra Knut Pedersen Dalset til sønnen Peder 1909.

Bno. 7. Ishuset.

Fraskilt en tomt av bno. 1. til Ishus. Peder Nilsen var eier. 1904 Nils og Harald Hovdenak fik skj. av Peder Nilsen 1908.

Som det vil sees ovenfor solgte kirken d. e. kirke-eierne i Vaagstrandens sogn, hvem gaarden var tilfaldt ved fordelingen av Veøy kirkes jordegods, i 1877 Vaagseter til et engelsk aktieselskap, som representeredes av John O. Olsen. Der foregik nu i nogle aar en stor tømmerdrift her. Skogen blev rent uthugget og et stort sagbruk opførtes, hvor tømmeret blev skaaret. Der nedsatte sig i denne tid en del arbeidere her og enkelte fik ogsaa kjøpt sig en tomt og opførte hus. Endnu er der nogle faa igjen. Siden har der veret drevet nogen fabriksvirksomhet og skur. Disponenten John O. Olsen kjøpte gaarden, da selskapet opløstes i 1884. Han solgte hovedbruket i 1888 til Anders Nilsen Stensaa, men beholdt sagbruket og øvrige hus med tomter.

Gno. 11 Nord-Nesje.

Først behandles Nesje i sin helhet og siden særskilt de to gaarde.

Oprindelig har Nesje, som det vil sees nedenfor, været en gaard og et bruk; men dette ligger langt tilbage i tiden, og allerede i middelalderen er den blevet delt i 2 bruk: Nord-Nesje og Sør-Nesje, som senere gik over til to særskilte gaarde.

Om navnet bemerkes, at det er oprindelig flertal nesjar; navnet er avledet av de mange nes, som springer ut: Rognenesset, Nesjeskaget og Vævernesset. Gaarden horer rimeligvis til de eldste gaarde i herredet og er i alle tilfelde eldre end vikingetiden. Om den fundne bronsegrav skriver sig fra den saakaldte bronsealder, kan vel være tvilsomt; hvis man turde gaa ut herfra, vilde gaarden føres tilbake til bronsealderen.

I skrevne kilder nevnes gaarden første gang i 1480*).

---

*) D. N. XI, 246.

Ivar Trondsen Aspøy med 5 edsvorne mænd avlagde vidnesbyrd om de jorder, som Brynhilda Simonsdr. eiede i Veøy og Sundalen nemlig Ytre og Indre Nesje (Nes) i Veøy og Høven i Sundalen. De nevnte personer tilhørte den mektige og rike Aspøy-slekt eller Trygge slekt paa Nordmør. Den her nevnte Ivar Trondson var broder av erkebispem i Nidaros, Olav Trondson og fader til Gaute Iversen, som likeledes var erkebiskop i Nidaros. Det antas av historikerne, at den senere erkebiskop. Olav Engelbregtson muligens ogsaa tilhørte Aspøy-slekten*).

Av dette diplom fremgaar det, at Nesje paa denne tid var delt i to gaarde og eiedes tillikemed Høven i Sundalen av Aspeslekten. Brynhilda Simonsdr. havde eiet gaardene, og hendes søn Nils Kenne havde arvet dem. Arne og Trond Jønssønner var hendes dattersønner og var de eneste gjenlevende odelsarvinger.

I et andet diplom fra 8. juli 1504**) faar vi vite, at Ingebrigt Anfinnson havde været gift med Magnhild Trondsdr., datter av den nevnte Trond Jønson; hendes søster var Aasa Trondsdr. De havde for nøds skyld maatte selge Y. og I. Nesje 10 ørebøl til Jon Arneson (rimeligvis søn av den ovenfor nevnte Arne Jønson). Videre har vi et diplom av 9. oktbr. 1513 utstedt paa Grip***), hvori 6 lagrettesmænd erklærer, at de har set 2 breve av det indhold, at Arne og Trond Iversønner var rette odelsarvinger til I. og Y. Nesje med Kalsøina tilsammen 21 ørebøl, som deres fader havde kjøpt av Ingebrigt Anfinnson for det halve og arvet det halve efter sin fader. Disse to maa være sønner av ovennevnte Jon Arneson. Rimeligvis er faderens navn Iver ikke Jon, da Iver var et almindelig navn i Aspe-slekten. I den gamle skrift ser navnene Iver og Jon saa like ut, at de meget let forveksles, ofte er det umulig bestemt at sige om det skal være Jon eller Ivar.

*) Se Halvt. Koht Bondestrid s. 22.

**) D. N. XI, 282.

***) D. N. XI, 295.

Til dette diplom er knyttet oversettelse av et andet diplom av 28. novbr. 1640, som indeholder, at Mogens Stensaa fremkom paa egne og medarvingers vegne, Olav Pedersen Sør-Nesje paa egne og sine søskendes vegne og Knut Bjørnsen paa sin hustru Marit Eriksdatters og sin svoger Lars Eriksen Landres vegne og fremlagde 3 gamle pergementbreve, hvorved de vilde bevise sin odelsret til gaarden. Disse breve var de ovenfor anførte, hvorav sees, at slekten stammede fra Aspeslekten og var sig dette bevist.

Fra 1589 havest et utrykt diplom*) utstedt paa Aukra av presten Peder Andersson. Her kundgjør Lasse Eriksen paa Ulla, Anders Eriksen i Vaksvik, Jon Eriksen paa Ulla, Inga Eriksdr. paa Blindheim og Gunhild Eriksdr. i Løfsund, at de har solgt til sin broder Tore Eriksen sin odelsjord i Sør-Nesje, som de havde arvet, 2 voger for 25 daler. Tore maa antagelig være fra nordre Søndmør; hvorledes slekten har faat odelsret til s. Nesje, vites ikke.

I tiendemandtallet av 1520 opføres Erik paa Nesje (Nesse). I Inger Ottesdr.s jordebok av 1550 opføres N. Nesje og S. Nesje; men brukerne nevnes ikke.

I skattemændtallet av 1597 opføres 3 mænd paa Nesje uten at det opgives, om de tilhører N. eller S. Nesje: Iver, Knut og Anders Hanssen. I 1603 opføres likeledes 3 mænd: Anders, Erik og Olav, alle leilendinger; desuten Olav som selveier og odelsmand. Der er saaledes nu sandsynligvis 2 mænd paa hver gaard. I 1610 opføres Anders og Knut som selveiere og Peder, Knut, Erik og Hans som leilendinger. I et andet skattemændtal av samme aar opføres Anders, Knut, Hans og Erik som leilendinger, allsaa fremdeles 2 mænd paa hver gaard. I tiendemandtallet av 1615 opføres som tiendeytere: Otte, Peder Andersen og Hans Monsen. De betalte i tiende $4\frac{1}{2}$, 6 og 19 tveitar. Hans var saaledes den største tiendeyter og havde den halve gaard. Beregnes kornavlingen efter tienden, maa den for hele Nesje have utgjort ikke fuldt 20 td.

---

*) I Trondhj. vitenskapsselsk. samlinger.

I 1623 er Erik og Knut odelsbønder, medens Knut, Peder, Hans og Otte er leilendinger. Der er intet i veien for, at den samme mand kan være baade selveier (odelsmand) og leilending. I 1633 opføres Knut og Knut Bjørnsen samt Otte som leilendinger paa Nesje og i 1645: Olav Pedersen Nesje, Anders, Laurits, Knut og Olav Olsen.

I kvegtiendemandtallet av 1657 opføres 4 gaardbrukere og 3 husmend paa Nesje:

Erik Nesje har 2 heste, 13 kjør, 5 gjeiter, 4 smaler og 1 svin.

Jakob Nesje har 2 heste, 6 kjør, 4 gjeiter, 3 smaler og 1 svin.

Anders Nesje har 2 heste, 1 kjør, 4 gjeiter, 3 sm. og 1 svin.

Rasmus Nesjeskaget har 2 heste, 2 kjør, 4 gj., 3 smaler og 1 svin.

Olav Nesje har 1 hest, 7 kjør, 3 gjeiter, 3 smaler og 1 svin.

Knut Nesje har 1 hest, 4 kjør, 3 gjeiter, 1 smale og 1 svin.

Olav Husmand har 1 hest, 2 kjør, 3 gjeiter, 1 sm. og 1 svin.

I jordeboken av 1661 opføres Nord-Nesje og Sor-Nesje som to særskilte gaarde, og siden er de altid skilt ut.

Paa N. Nesje var der 4 mand, Knut brukte 1 vog. Peder 2 pd., 6 m. Disse 2 hørte sammen, begge odelsmend. Jakob eiede $2\frac{1}{2}$ pd. og 3 m. og brukte $3\frac{1}{2}$ pd. Nils Nesje brukte $\frac{1}{2}$ vog, 6 m., som Mons Stensaa eiede. Der var saaledes 3 bruk, men der var 2 mend paa det ene bruk. Mons Stensaa var odelsmand, men ikke bruker. Gaarden havde saaledes den samme skikkelse i alt vesentlig, som den endnu har.

I prestens mandtal av 1664 opføres paa Nord-Nesje:

Jakob Knutsen 60 aar; sønner: Anders, Peder, Knut, 13 - 11 - 7 aar. 1 husmand Anders Knutsen.

Knut Knutsen 42 aar, søn Anders 26. Husmand Peder Gunnarsen. Nils Mousen 42 aar. Husmand Rasmus Henriksen. Peder Olsen 30 aar.

Den samlede skatteskyld var $3\frac{1}{2}$ vog. De to førstnevnte havde tilsammen 2 voger, 1 pd. De to sidste tilsammen 1 vog, 12 m. Herav ses klart, at der tidligere maa ha været kun 2 bruk paa Nord-Nesje, hvorav det ene var dobbelt saa stort som det andet^{*)}. Gaarden regnedes for en halvgaard. Tienden paa N. Nesje utgjorde tilsammen 59 tveitar, som belinger en avling av henved 30 td. korn.

I matrikulen av 1667 opføres fogden Iver Andersen som eier av hele gaarden. Der var 3 brukere: Jakob Knutsen, Knut Knutsen og Nils Monsen.

I matrikulen av 1695 opføres Mag. Anders Iversen, d. e. fogdens søn, rektor i Trondhjem som eier. Brukerne var Knut 1 vog, 2 pd., 6 m. Anders 2 pd., 15 m. og Knut Nilsen 2 pd., 15 m., tilsammen $3\frac{1}{2}$ vog.

Ved folketellingen i 1701 var brukerne paa N. Nesje:

Unge Knut 56 aar; sønner: Knut 12, Olav 9. Anders Andersen 46. 1 husmand Olav Sjursen. Knut Nilsen 44 aar.

I matrikulen av 1711 opføres som brukere paa N. Nesje: Knuts enke 2 pd., 15 m. Nils Knutsen 2 pd., 15 m. Knut Nilsen 2 pd., 15 m. Anders's enke 2 pd., 15 m.

I matrikulen av 1724 opføres 4 brukere paa Nord-Nesje: Ola Amundsen, Ola, Peder Olsen og Johannes. Eier var magister Anders Iversen. Ingen husmand. Sæter $\frac{1}{2}$ mil fra gaarden, skog til husbehov, ringe fegang, god jordart, vis til korn, temmelig god til eng, letvunden, ingen leilighet til rydning. Utsæd: 11 td. havre, $3\frac{1}{2}$ skj. blk. Avler 50 læs hoi, føder 4 h., 15 kjør, 4 ungfe, 19 smaler. Skyld $3\frac{1}{2}$ laup, foreslaaes forhøiet med 12 m.

Jeg skal nu anføre nogle hjemmelsbreve for tiden indtil 1801. Der skjelnes ikke altid mellem nordre og søndre Nesje, og bestemmelsen bliver derfor stundom usikker.

---

*) Fordelingen svarer ikke til senere opgaver og er kanske feilaktige.

Jakob Nilsen fik bygselbrev paa 2 pd., 22 m. i nordre Nesje 1735.

Ingeborg Arnesen, nordre Nesje, fik bygselbrev paa 2 pd., 15 m. i nordre Nesje av kaptein Schjelderup 1741.

Lasse Pedersen, nordre Nesje, likesaa av samme paa 2 pd., 15 m. 1741.

David Steffensen, nordre Nesje, skjøtte 2 pd., 15 m. i nordre Nesje til Lars Larsen 1756.

Lars Larsen fik auktionsskjøte 1769 paa 2 pd., 15 m. i nordre Nesje.

Anders Olsen fik skjøte paa 2 pd., 15 m. i nordre Nesje av Anders Sandnes 1773.

Kristen Nesjesletten fik auktionsskjøte paa 2 pd., 15 m. i nordre Nesje 1777.

Erik Tøresen skjøtte 2 pd., 15 m. i nordre Nesje til Tore Eriksen 1781.

Kaptein Jens Lemvig Bull selger 2 pd., 15 m. i n. Nesje til Ola Pedersen, nordre Nesje, 1761.

Jakob Olsen, nordre Nesje skjøtte til Knut Olsen Sekkeseter 2 pd., 15 m. og $\frac{1}{4}$ Kalsøyen 1784.

Den her nevnte Jakob Olsen var fra Stovik og kjøpte i 1784 2 pd., 15 m. i nordre Nesje av Kristen Knutsen.

Ved folketellingen i 1801 var beboerne av nordre Nesje følgende:

Gaardbruker Lars Iversen 41 aar, hustru Marit Olsdatter 51. D. Marit Knutsdr. 19 aar. 1 tj. Gaardbruker Lars Larsen 29, hustru Beret Knutsdr. 39 aar. B. Lars 4, Knut 2 aar.

Vilkaarsmand Lars Larsen 77, hustru Marta Ingebrigtsdr. 63 aar. Gaardbruker Jakob Olsen 48, hustru Margreta Pedersdr. 47. Barn: Ola 18, Knut 12, Eli 9, Ingeborg 6 aar. Gaardbruker Tore Eriksen 39 aar, hustru Eli Kjøstelsdr. 39. 2 tj. Samlet folketal 21.

Bno. 1. N. Nesje. Lno. 146, gammel skyld 1 vog, 2 pd., 6 m., ny skyld 2 daler, 4 ort, 2 sk. Nu 6,48.

Gaarden benevntes tidligere Berildgaren, efter Knut Eriksen Berild, som var gift hit.

Gaarden var lunge 2 bruk, hvert paa 2 pd., 15 m. Det ene av brukene eiedes av Knut Hansen fra Bø i Indfjorden, g. med Marit Olsdr. Sørnesje 1774. De hadde datteren Marit f. 1782 og sønnen Knut f. 1787; han er rimeligvis død som barn. Gaardens huse laa nærmere sjøen, nedenfor de nuværende. Her laa de endnu i min barndom. Knut Hansen Nesje døde antagelig om-

N. Nesje.
Sivert Lassesens gaard.

kring 1790; aaret kjendes ikke. Enken Marit Olsdr. ektede i 1793 e. Lasse Iversen Sigerset; de hadde ingen børn, hvorfor datteren Marit blev odelsarving til gaarden.

Det andet bruk benevntes Haugen; husene laa omtrent hvor de nuværende huse ligger. Bruker her i 1801 var Lars Larsen d. y. som fulgte efter faderen av samme navn. Lars Larsen solgte sit bruk til Lasse Iversen, rimeligvis kort efter det nevnte aar. Saaledes blev de to bruk forenet til et.

Knut Eriksen Berild ektede Marit Knutsdr.

N. Nesje i 1810 og overtok gaarden. I 1831 testamenterte Lasse Iversen Nesje, som da var vilkaarsmand, sine samtlige eiendele til Knut Eriksen og Marit mot at nyte røkt og pleie i sin alderdom. Knut Eriksen, N. Nesje og Marit Knutsdatter havde kun datteren Kari, som efter folketellingslisterne i 1865 opgives at være født i 1818; jeg har ikke kunnet finde hende blandt fødte i kb. Hun var saaledes eneste arving til gaarden og ektede i 1850 Sivert Lassesen Hallen fra Bolsøy. Han var en dyktig og meget anset mand, som deltok meget i det offentlige liv. De gamle vilkaarskone Marit Knutsdr. levede til i 1861; skifte efter hende holdtes i 1861 og 62. Det er et meget merkelig skifte. Løsøret utgjorde 157 spd., 2 ort, 4 sk. Utestaaende penge 611 spd., 30 sk. Arvingernes tal var 117 og de forskjellige arvelodder blev derfor tildels meget ubetydelige. Sivert Nesje døde i 1876 og hans eldste søn Lasse fik gaarden i 1876. Hans søn Sivert Lassesen er nu eier og bruker.

Bno. 2. N. Nesje, (Bukten). 0,58. Fraskilt bno. 1 i 1876. Knut Sivertsen Nesje fik skjøte i 1876 og eier fremdeles bruket.

Bno. 3, N. Nesje. Lno. 147, gammel skyld 2 pd., 21 m., ny skyld 1 daler, 3 ort, 8 sk. Nu 3,83. Jakob Olsen Storvik kjøpte bruket i 1784.

Han solgte det igjen til Knut Olsen Sekkeseter i 1801.

Knut Olsen, Nord-Nesje var gift med Guro Olsdr. Sørnesje, en søster av Ola Olsen Sørnesje.

De havde børnene: Peder, Ola, Knut, Mikkel, Tyri, Kari og Guro.

Ola Knutsen, Nord-Nesje ektede Gjertrud Andersdr. Bergsvik 1839 og fik gaarden paa samme tid. Efter hans død i 1851, havde broderen Mikkel den i flere aar i forpaktning. I 1865 fik Knut Olsen, N. Nesje skjøte og ektede Brit Trondsdr. Mittet. Deres søn Trond Knutsen, N. Nesje er nu eier og bruker.

Bno. 4, Sørnesje, lno. 147 b, gammel skyld 2 pd., 15 m., ny skyld 3 ort, 11 sk. Nu 2,13.

Dette bruk er i matrikulen feilagtig opført under N.

Nesje. Vedkommende pantebokfører har ikke havt det fornødne kjendskap til forholdene.

Jakob Olsen Storvik kjøpte gaarden i 1784 og solgte den sammen med den forannevnte i 1801 til Knut Olsen Sekkeseter, som saaledes blev eier av 2 bruk, et paa N. Nesje og et paa S. Nesje.

Knut Olsen, N. Nesje havde bruket til i 1846, da han skjøtte det til sønnen Peder Knutsen.

Erik Pedersen, S. Nesje fik skj. 1876.

Søren Eriksen, S. Nesje likesaa i 1897.

Bno. 5, Ø d e g a a r d e n, (Øygaren), lno. 147 c, ny skyld 2 ort, 12 sk. Nu 1,55.

Gaarden er optat som rydningsplads under bno. 4, og er likesom denne feilaktig opført under N. Nesje. Efter en gammel tradition skal pladsen være optat av en mand ved navn Tore. I kb. opføres Tore Larsen Nesje, som i 1788 ektede Inger Jørgensdr. Berg. Hun ektede efter Tores død i 1798 Søren Sørensen Dale, som havde pladsen i mange aar. Efter sin første hustrus død ektede han Anne Hansdr., uvist naar. Hun eklede efter mandens død Ola Knutsen N. Nesje i 1831 og denne havde nu pladsen i flere aar. Han overløt den i 1847 til Ola Fredriksen Kili fra Lesje, g. m. Guro Knutsdr. N. Nesje, søster av Ola Knutsen. Han kjøpte pladsen, som nu blev et eget bruk.

Furer Ola Olsen Nesje fik bruket i 1883.

Ola Knutsen optok nu en plads i utmarken, men overløt den til Peder Knutsen Sæbø, som senere kjøpte den. Den er nu bno. 10 under S. Nesje, skyld 0,40 og eies av Lars Pedersen Nesje. Det henføres alt-saa til S. Nesje motsat Øygaren, som regnes til N. Nesje.

Bno. 6, V e v e r n e s s e t, 0,18. Fraskilt lno. 147 og 148 i 1877. Jørgen Gulbransen Skiri fik feste omkring 1860. Senere kjøpte han eller sønnen stedet. Nuværende eier og bruker er Jørgen Jørgensen.

Bno. 7, N. Nesje, lno. 148, gammel skyld 2 pd., 15 m., ny skyld 1 daler, 2 ort, 7 sk. Nu 4 ort, 16 sk.

Bruket førte i lang tid navn av T o r e g a r e n ; nu er det formentlig avlagt.

Erik Toresen var fra Kolstad paa Vaagstranden og havde nedsat sig som husmand paa Vestad. Han var gift 1, med Anne Knutsdr. Morkestrand 1762 og 2, med Marit Baardsdr. Eide 1777. Han kom til N. Nesje omkr. 1770. Sønnen Tore var født paa Vestad 1766. Han fik skjøte av faderen i 1795 og ektede Eli Kjøstelsdr. Malo, med hvem han havde datteren Anne, som ektede Ingebrigt Ingebrigtsen Malo. Han fik skjøte i 1827. Deres søn Ingebrigt fik skjøte omkring 1850, men blev sindsyk, og gaarden blev solgt til Ola Eriksen fra Frænen, som ogsaa blev gal. I 1857 kjøpte Aret Madsen Flovikholm gaarden paa auktion. Sønnen Knut Aretsen Nesje fik skjøte 1885.

Ved folketellingen i 1865 var opsilterne paa Nord-Nesje:

Lno. 146. Gaardbruker Sivert Lassesen N. Nesje 44 aar, hustru Kari Knutsdr. 47. Barn: Lasse 15, Knut 13, Ola 10, Marit 5 aar. 2 tjenere. Fosterbarn Karen Erlandsdr. 14. Husmand Rasmus Eriksen Nesje 35 aar og hustru Anne Pedersdr. 26. Barn: Edvard 5, Beret 2. Ind. skom. Peter Eriksen 33 aar. Husmand Ola Knutsen 61 og hustru Kristi Paalsdr. 51. 1 tjener. Inderst Anders 25 aar.

Lno. 147 a. Gaardbruker Mikkell Knutsen Nesje 59 aar, hustru Synnøvn Knutsdr. 60. 3 tjenere. Ind. sjøm. Knut Olsen 28. Lægdjæm Olav Olsen 71 aar.

Sørnesje, lno. 147 b. Gaardbruker Peder Knutsen 61 aar, hustru Eldri Knutsdr. 58. Barn: Erik 29, Peder 18, Ola 15 og Eldri 21 aar. Husmand Knut Pedersen 31, hustru Karen Anna Knutsdr. 33. Barn: Peder 8, Anders 6, Knut 2 og Ingeborg 4 aar.

Lno. 148, N. Nesje. Gaardbruker Aret Madsen 55, hustru Kari Knutsdr. 51 aar. Barn: Knut 21, Mads 19, Aret 13, Guro 10 aar. Vilkaarsenke Anne Toresdr. 62. 1 tjener. Ind. Beret Nilsdr. Husmand Amund Olsen Nesje 61 og h. Sigrid Jakobsdr. 53. Vevernesset, husm. Jørgen Gulbrandsen og hustru Guro Larsdr. Barn: Guro 6, Lars 4, Ola 2 aar. Samlet folketal 37.

Kvægehold og utsæd:

Bno. 1. 1 hest, 7 kjør, 26 smaler. $\frac{3}{8}$ td. byg, 1 td. blk., $4\frac{1}{2}$ tønne havre, 3 td. poteter. Husm.: 1 kjør, 3 smaler. 1 td. blk., $\frac{1}{2}$ td. havre, 1 td. poteter.

Bno. 2. 1 hest, 5 kjør, 20 smaler og 1 svin. $\frac{3}{16}$ td. byg, 1 tønne blk., 4 tønner havre, $2\frac{1}{2}$ td. poteter.

Bno. 3. 1 hest, 4 kjør, 16 smaler. $\frac{1}{8}$ tønne byg, 1 td. blk., $2\frac{3}{4}$ td. havre, $1\frac{3}{4}$ td. poteter.

Bno. 4. 1 hest, 6 kjør, 20 smaler, 1 svin. $\frac{1}{8}$ td. byg, 1 tønne blk., 3 tønner havre, 3 td. poteter. Husm.: 1 hest, 1 kjør, 4 smaler, 1 sv. $\frac{1}{16}$ td. byg, 1 td. blk., $\frac{1}{2}$ td. havre, 1 td. poteter. Do. 1 hest, 2 kjør, 5 sm. og 1 svin. $\frac{1}{16}$ td. byg, 1 td. blk., 1 tønne havre, 1 td. poteter.

Gno. 12 Sør-Nesje.

Om gaardens historie indtil 1660 se under N. Nesje.

Av jordeboken i 1661 faar vi gode oplysninger om eiere og brukere paa Sør-Nesje. Der var 3 bruk, hvorav det ene havde 2 brukere. Alle brukerne var leilendinger. Eierne var:

Anne Eriksdr. eiede: 4 pd. 6 m. og bygslede bruket. Jon Myklebostad eiede: 2 pund 8 mark. Mogens Stensaa, 14 skilling. Dette var det første bruk, tils. 2 voger 14 mark. Det andet eiedes av Jon Rypdal, $1\frac{1}{2}$ vog. Rasmus Rasmussen, 2 pd. 8 m. Veøy kirke 1 pd. 8 m. Tils. $2\frac{1}{2}$ vog 16 mark. Jon bygslede. Det tredje bruk eiedes av fogden Iver Andersen, $1\frac{1}{2}$ vog 4 m., og Veøy kirke 1 pd. 4 m. Tils. $1\frac{1}{2}$ vog 1 pd. 8 mark. Fogden bygslede.

Den hele skatteskyld skulde efter dette vere: 6 voger, 2 pund, 14 mark; men dette stemmer ikke ganske med andre opgaver, som nedenfor vil sees.

Bruks nr. 1. bruktes av 2 mand, Ola og Knut. Det andet bruk av Knuts enke. Det tredje av Peder.

Legger vi sammen skatteskylden, som de forskjellige brukere har, utkommer 6 voger 1 pd., altsaa forskjellig fra ovenstaaende.

I prestens mandtal av 1664 opføres Sør-Nesje med en skatteskyld av 7 voger. Brukerne var:

Ola Larsen 36 aar. Han brukte 4 pd. og havde 1 husmand Ola Hansen 70 aar. Knut Larsen 28 aar, brukte —?. Han havde en husmand Knut Bersveinsen 44 aar med 2 sønner. Nils Knutsen 30 aar, brukte 8 pd. og 4 mark. Enken Gyrid med 2 tjenestedrenger; mandkjøn over 1 aar var tilsammen 11.

Korntienden utgjorde:

Ola Larsen,	30 tveiter,	kornavling	20	td.
Nils	30	»	—»—	20 »
Ola Ottesens enke	20	»	—»—	13 ¹ / ₃ »
Ola Nesjeskaget	1 ¹ / ₂	»	—»—	1 »

Efter matrikulen av 1667 var brukerne: Ola Larsen, Otlar Olsen, Rasmus Pedersen og Nils Knutsen. Der er saaledes 3 bruk og 4 brukere. Desuten var der 3 husmandspladser, kaldet Nesjeskaget.

I matrikulen av 1695 opføres følgende brukere paa S. Nesje:

Sivert	bruger	2	voger	1	pd.
Rasmus Andersen	»	2	»	22	mark.
Olav Toresen	»	1	»	2	» 20 »
Gamle Rasmus	»			2	» 22 »
Steinar	»			2	» 8 »

Den samlede skyld siges at være 7 voger og det er riktig.

I 1701 opgives brukerne med sønner, saaledes:

Sjur, 40 aar, sønner: Knut 8 og Søren 6 aar.

Steinar, 56 aar.

Rasmus 40 aar.

Ola Pedersen 29 aar.

Ola Toresen 28 aar. Søn Peder 8 aar.

I matrikelen av 1711 opføres som brukere :

Paa 1ste bruk : Lars og Steinars enke,					
				brukte 2 voger, 1 pd.	
» 2det do.:	Ola Pedersen	—	»	—	2 — 22 m.
	Rasmus	—	»	—	2 — 22 —
	Ola Eriksen	—	1	—	2 — 20 —
				Tilsam.	6 voger, » pd. 16 m.
Paa 3dje bruk : Steinars enke, brukte				2 —	8 —
	Dette utgjør tilsammen 7 voger.				

I matrikelen av 1724 opføres 4 bruk samt 2 pladser paa Sør-Nesje. Eierne var Erik Lange, magister Anders Iversen, Ludvig Munthe, Kristoffer Muhlenpfort, presten Edvard Meyer og Vøøy kirke. Der var sæter $\frac{1}{2}$ mål fra gaarden. Skog til husbehov, ringe fegang, god jordart, vis til korn, temmelig god til eng, letvunden. Ingen anledning til nydyrking. Utsæd : 6 skj. blk. 14 td. havre. Avling : 86 las hø. Føder : 4 hester, 16 kj., 11 ungfø og 3 smaler. Skatteskyld 7 voger, som foreslaaes forøket med 1 pd. 1 ødegaard og 2 pladser. Brukerne var foruten den ødeliggende gaard :

Johannes, Peder, Ola Olsen og Rasmus.

Naar disse mange opgaver sammenholdes, fremgaar det klart, at der fra gammel tid av havde været 3 bruk, hvorav de to var betydelig større end det tredje andre. Dette svarer til : Ola Olsen Sør-Nesje, 2 v. 1 pd. 14 m. i 1838. Hans Pedersen Sør-Nesje, 1 vog 1 pund 16 daler, samt Lars Madsen, Hans Olsen og Peder Knutsen hver med 2 pund 22 m., tilsammen ikke fuldt 3 voger. Brukerne har naturligvis undergaaet en del mindre vesentlige forandringer i tidens løp, særlig i den senere tid ; men det er dog fremdeles let at se grundtrekkene.

I 1801 var beboerne paa S. Nesje : gubr. Peder Henriksen 41 aar, hustru Ingeborg Knutsdr. 40. Born : Knut 17, Hans 7, Sigrid 14, Guro 10, Beret 5 og Ingeborg 2 aar.

Husmand Søren Sørensen 39 aar, hustru Inger Jørgensdr. 49. Husmand John Jakobsen 29 aar, hustru Ingeborg Pedersen 28. Barn : Jakob 1, Marit 5, Anne 3 aar. 2 tjenere.

Gardbruker Ola Olsen 66 aar, hustru Kari Pedersdr. 53. Barn: Ola 28, Peder 24, Torstein 20, Knut 18, Ola 13, Hans 11, Guri 26 og Ingeborg 30 aar.

Nogle hjemmelsdokumenter fra tiden efter 1724 skal her anføres.

Peder Kolbeinsen Nesje fik skj. paa 2 pund, 8 mark i S. Nesje 1734.

Kapt. Schjelderup fik skj. av mag. Hans Grøn paa 2 pund, 8 mark i S. Nesje.

Johan Schjelderup kjøpte bruket paa auktion efter faderen 1768.

Ola Eriksen Nesje fik skj. paa 2 pund, 8 mark i S. Nesje, 1755.

Ola Olsen Nesje fik skj. paa 2 pund, 8 mark i S. Nesje 1761. Tidligere eiede han 2 pund, 8 mark.

Korporal Ola Olsen S. Nesje fik skj. paa 2 pund 8, mark i S. Nesje 1768.

Hans Olsen Nesje fik skj. paa 2 pund, 8 mark i S. Nesje av faderen Ola Eriksen 1781.

Nils Kristoffersen makeskiftede 1784 gaarden Smaage med 2 pund, 8 mark i S. Nesje, som tilhørte Veøy kirke.

Kapt. Tønder kjøpte 2 pund, 8 mark i S. Nesje, Ola Eriksens bruk, av Johan Schjelderup 1782 tillikemed Flovikholm.

Mads Olsen Søsnes fik skj. paa 1 vog i S. Nesje, tillikemed Flovikholm 1801.

Bno 1. Sør-Nesje. Lno. 149. Gammel skyld, 1 vog, 1 pund, 16 mark. Ny skyld, 1 daler, 4 ort, 9 skilling. Nu 4,40.

Hans Olsen Nesje var bruker i 1732. Han egtede anden gang Ingeborg Knutsdr. Staurset 1781. Efter mandens død egtede hun i 1788 Peder Henriksen Nord-Nesje, som nu blev bruker.

Hans Pedersen Nesje fik skj. i 1832. Han var gift med Anne Lassesdr. Gjeitnes. Peder Hansen Nesje likesaa i 1862. Hans Pedersen Nesje likesaa i 1889.

Bno. 2. Pladsen. 1,31. Nu 0,73. Fraskilt bno. 1 i 1889. Nils Pedersen Nesje fik skj.

Bno. 3. Sør-Nesje. Lno. 150. gammel skyld, 2 vøger, 1 pund, 14 mark. Ny skyld, 2 daler, 4 ort, 21 skilling, nu 4,52.

Den første mand, som vi med sikkerhet ved var bruker her er Ola Olsen Nesje som var født i 1701. Han døde i 1767, og skifte efter ham avholdtes s. a. den 3die desbr. Der var 2 børn: sønnen Olav og datteren Magnhild, som var gift først paa Holm og derefter paa Frøiset. Konen het Anne Iversdr.; men hun er vel hans anden kone. Hvor slegten var fra, vites ikke; kirkeb. har ingen oplysninger herom. Der døde i 1741 en Olav Olsen Sør-Nesje, 52 aar gammel; men han kan ikke have været fader av den nevnte mand paa grund av hans alder; derimot kunde han have været hans broder.

Ola Olsen Nesje g. m. Kari Pedersdr. Holm 1770, fik skj. i 1761 og 1768.

Hans søn Ola Olsen fik skiftejemmel i 1804. Hans søn Ola fik skj. i 1849 g. m. Marit Pedersdr. Flovik i 1835.

Deres søn Ola fik skj. i 1870.

Og hans søn Ola likesaa i 1904.

Jeg skal endvidere nevne, at Ola Olsen Horsgaard i 1746 blev g. m. enken Ragnhild Olsdr. Sør-Nesje. Det er en mulighet for, at det er denne mand, som sees at vere avgaet ved døden i 1756.

Bno. 4. Sør-Nesje. 1 daler, 1 ort, 10 skilling. Nu 4,04. Fraskilt bno. 3 i 1870.

Peder Olsen Nesje fik skj. 1870.

Nils Pedersen Nesje likesaa i 1894.

Bno. 5. Sør-Nesje. Lno. 151. 3 ort, 23 skilling. Nu 2,13.

Lars Madsen Flovikholm eier. Ola Larsen Flovikholm fik skiftejemmel $2\frac{1}{7}$ 1827. Ola Madsen Malo eiede det halve bruk. Eies nu av Peder Olsen Malo.

Bno. 6. Sør-Nesje. Lno. 152. Gammel skyld, 2 pd. 22 mark. Ny skyld, 3 ort, 23 skilling, nu 1,75.

Hans Olsen S. Nesje var bruker i 1783. Han blev i 1817 g. m. jordemor Marta Kristina Andersdr.

Deres søn Ola Hansen S. Nesje fik skj. 1860. Sønnen Ola Olsen Nesje fik skj. 1894.

Bno. 7. Pladsen. 0,34. Fraskilt bno. 6 i 1889.
Andreas Sivertsen Nesje fik skj. s. a.

Bno. 8. Nesjegjerdet. 0,84. Fraskilt bno. 6 i 1894.
Knut Johansen Nesje fik skj. s. a.

Bno. 9. Teigen. 0,62. Fraskilt bno. 1 i 1894.
Lasse Hansen Nesje fik skj. s. a. Nuværende eier
Knut Olsen Bakken.

Bno. 10. Øygaren (Ødegaard) 0,40. Fraskilt bno. 5
i 1896.

Peder Knutsen Ødegaard fik skj. s. a.

Bno. 11. Nesjepladsen. 0,15. Skj. fra Ola Olsen
Nesje til Kari Jonsdr. 1897.

12. Ødegaard. 0,01. Lars Pedersen Nesje.

Ved folketellingen i 1865 var opsidderne paa Sør-
Nesje :

Gdbr. Peder Hansen Nesje 41 aar, og hustru Synnø
Nilsdr. 32. Barn : Hans 11, Nils 9, Anders 5 aar. Fø-
sterbarn Anne Olsdr. 10 aar. 1 tjener. Vilkm. Hans Pe-
dersen Nesje 74 aar og hustru Anne Lassesdr. 66. Dat-
ter Hanna 22 aar og 2 tjenere.

Gardbruker Ola Olsen Nesje 66 aar og hustru Ma-
rit Pedersdr. 51 aar. Barn : Peder 22 aar, Ola 16, Berit
21, Kari 15, Marit 12.

Gardbruker Ola Olsen Nesje d. y. 30 aar og hustru
Synnø Sørensd. 31. Barn : Ola 2 aar. 1 tjener.

Husmand Iver Pedersen Jerusalem 61 aar og hustru
Karen Larsdatter 40. Barn : Anne 11, Karen 2, Iver 7,
Peder 1 aar.

Husmand Aslak Sivertsen Nygjerdet 35 aar og hu-
stru Johanna Paalsdatter 28. Barn : Ingeborg 6, Kri-
stina 3.

Husmand Knut Larsen Gjerdet fra Vestnes 67 aar
og hustru Marit Jonsdatter 69. Søn Johan 32 og hustru
Marit Larsdatter 37 aar. Søn : Knut 8 aar.

Teigen. Lasse Hansen Nesje 26 aar og hustru Kristi Ivarsdatter 23. Barn : Hans 2 aar.

Husmandsenke Guro Pedersdatter 29 aar. Barn : Berit Larsdatter 10 og Larsina 2 aar.

Gardbruker Ola Hansen Sør-Nesje 39 aar og hustru Ingeborg Hansdatter 36. Barn : Hans 12, Hans 9, Ola 6, Anne 14, Krisline 3 aar.

Vilkaarsenke Kristina Andersdatter Nesje 73 aar. Jordmor. Barn : Ingeborg Knutsdatter 52 aar.

Husmand Steffen Knutsen Pladsen 44 aar og hustru Mali Marlinsdatter 42. Born : Marit 10, Berit 3, Halvard 6 aar.

Samlet folketal 80 (iberegnet Øygaren.)

Utsæd og kreaturhold:

Bno. 1 $\frac{3}{8}$ tønne byg, 1 tønne blk., $3\frac{1}{2}$ tønne havre, 4 tønner poteter. 1 hest, 10 kjør, 24 smaler, 1 svin.

Bno. 2 $\frac{3}{8}$ tønne byg, 1 tønne blk., 7 tønner havre, 4 tønner poteter. 2 hester, 10 kjør, 35 smaler, 1 svin.

Husmand. $\frac{1}{12}$ tønne byg, 1 tønne blk., $2\frac{5}{8}$ tønne havre, $3\frac{1}{2}$ tønne poteter. 2 hester, 6 kjør, 23 smaler, 1 svin.

Bno. 9 $\frac{1}{12}$ tønne byg, 1 tønne blk., $\frac{1}{8}$ tønne havre, $\frac{1}{4}$ tønne poteter. 2 hester, 1 kjør, 1 smale, 1 svin.

Husmand. $\frac{1}{12}$ tønne byg, 1 tønne blk., $\frac{1}{2}$ tønne havre, $\frac{1}{4}$ tønne poteter. 2 hester, 1 kjør, 1 smale.

Bno. 6. $\frac{3}{8}$ tønne byg, 1 tønne blk., 2 tønner havre, $2\frac{1}{2}$ tønne poteter. 2 hester, 4 kjør, 12 smaler, 1 svin.

Øygaren. $\frac{1}{4}$ tønne byg, 1 tønne blk., $2\frac{1}{2}$ tønne havre, 3 tønner poteter. 2 hester, 3 kjør, 18 smaler, 1 svin.

Tilsammen: $11\frac{1}{2}$ skjeppe byg, 1 tønne blk., $18\frac{1}{4}$ tønne havre. 3 hester, 35 kjør, 114 smaler, 4 svin.

En bekjendt og stor slegt fra S. Nesje er Hans Pedersen Nesjes og Anne Lassesdatter Gjeitnes's slegt. Han døde i 1891, 99 aar gammel.

Nesje baade N. og S. Nesje er meget rikt paa oldtidsminder. Det har et av de største og rikeste gravfelter paa Vest-

landet. Saaledes er der i Nesjeskogen aapnet en grav fra bronsealderen, hvor er fundet enkelte redskaper, den eneste bronsegrav fundet i Veøy. Fra den eldre jernalder er fundet: Et økseblad og en kvartssten.

Fra vikingetiden er fundet: Glasperler, 1 sverd med tykke hjalter, stykker av et sverd fundet 1884, 1 økseblad 1885, 1 sverd og 1 økseblad 1877, 1 økseblad og stykker av et lerkar 1882.

Bendiksen har talt op i alt 65 gravhaugene paa Nesje. Endvidere findes der 2 bautastene og merker efter en gammel skipssjø.

Gno. 13 Flovik.

Navnet er sandsynligvis dannet ved sammensetning av vik med det gammelnorske ord *flot*, (med aapen *o*) som betyder en flate, ofte en sumpig flate. I Hardanger brukes ordet hyppig i sammensetninger og alltid i den nevnte betydning eller i betydningen av en flate ved sjøen. Saaledes ogsaa her. Navnet stemmer ganske med de naturlige forhold. Det er ikke som det antages i N. G. en »grund« vik her, eller rettere, dette er ikke et fremtredende merke*).

I skattemandtallet av 1597 opføres Olav som bruker. I 1603 var brukeren Povel og saaledes i de følgende aar til 1633, da hr. Zakarias Kristoffersen optreder som eier og bruker.

Av tiendemandtallet i 1615 sees, at tienden utgjorde $8\frac{1}{2}$ tveit, som svarer til en avling av henimot 13 td.

Hvorledes hr. Zakarias har faat gaarden, vites ikke. Den kan være arv, eller den kan være kjøpt. Hvem, som tidligere eiede den, er ubekjendt.

Gaarden var paa 3 voger i skatteskyld, hvorav $1\frac{1}{2}$ vog tilhørte sognepresten i Veøy og $1\frac{1}{3}$ vog var eiendomsjord. Presten eiede kun landskylden, ikke bygselen. Presten har muligens for en kortere tid drevet gaarden selv; men han har snart overdrat den til sin eldste søn

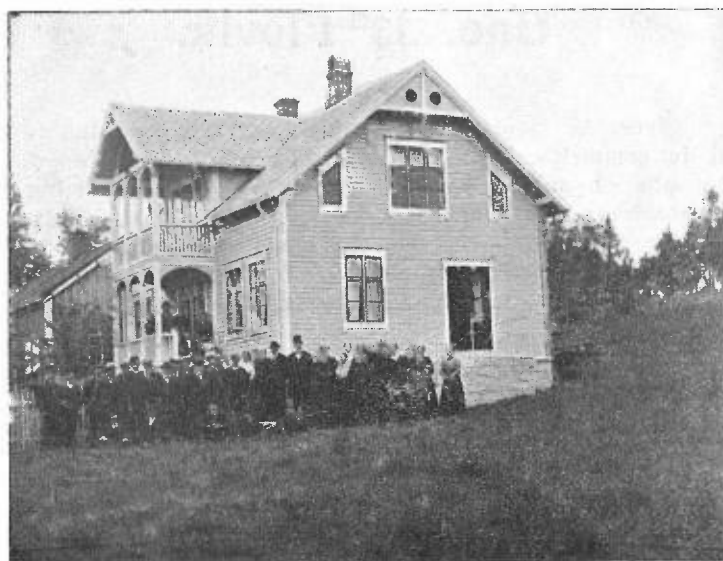
---

*) Man kunde tenke sig, at det var viken (leiro) ved Flovikholm, som der siktedes til, og da vilde forklaringen passe godt. »Holmene« var i eldre tid en del av Flovik.

Kristoffer, som opføres som bruker i 1645. Men i 1650 opføres faderen hr. Zakarias som bruker.

I kevgtiendetallet i 1657 opføres Kristoffer som (eier og) bruker. Han holdt 2 hester, 30 storfe, 6 gjeiter, 5 smaler og 1 svin. Samtidig opføres hr. Zakarias som eier og bruker i et samtidig skattemandtal*).

I tienderegistret for 1657 opføres Kristoffer som bruker, og tienden utgjorde 3 vel. En vet var 12 tveiter og der gik 15 tveiter paa 1 td. Altsaa bliver kornavlingen 24 td.

Flovik.
Erik Floviks hus.

I jordeboken 1661 opføres prestebordet som eier av $1\frac{1}{2}$ vog og hr. Zakarias Kristoffersens arvinger som eiere av $1\frac{1}{2}$ vog. Det tilføies, at den var prestens residens og bruktes av denne.

I prestens mandtal 1664 finder vi nye opplysninger, som ikke synes at ville stemme riktig med det foregaa-

---

*) Det sees herav, at man har været i tvil om, hvorvidt sønnen var eier, eller om det var faderen.

ende. Enken Anne Aagesdatter siges her at være bruker, og det er ikke prestenken. Hun havde en søn, Aage Kristoffersøn 11 aar. Enken er enken efter Kristoffer Zakariassen.

I 1667 er eieren Zakarias Kristoffersen og hans søskende. Om dem nærmere nedenfor. Bruker var Zakarias. Likesaa i 1695. I 1701 er Zakarias bruker og eier 60 aar. En søn Henrik tjente paa Nordmør. En søn Jakob 30 aar nevnes. Likesaa i 1711.

I matrikulen av 1724 opføres Zakarias frendeles som bruker. Han eiede den halve gaard og bygslede alt. Prestebordet eiede den anden halvdel, men uten bygsel. Ingen husmand. Ingen seter. Skog til brende, god jordart. Utsed: 14 td. havre, 5 skjepper blk., avler 32 læs høi, føder 2 hester, 12 kjør, 6 ungfø, 7 smaler. Skatteskyld 3 voger. Foreslaaes forhøiet $\frac{1}{2}$ pd.

Til nærmere forstaaelse av foranstaaende skal her gives nogle oplysninger om slekten Holck, forsaavidt den berører Flovik. Sognepresten har overdrat sin eldste søn Kristoffer gaarden kort før 1640. Oprindelig har faderen staaet som eier, hvorfor skattemandtallene er vaklende. Kristoffer ektede omkring 1640 eller lidt før Anna Aagesdatter. Hun er maaske søster av Odin Aagesøn paa Molde, eier av Reknes. Deres eldste søn Zakarias sees at være født omkring 1640, da han i 1701 opgives at være 60 aar. En yngre broder av ham var Aage født omkring 1650. Kristoffer døde før 1664; men aaret kjendes ikke. Prestenken var Lucie Henriksdatter, som synes at ha boet en kortere tid i Flovik, da der tales om »Prestenkens residens«. Efter faderens død overtok sønnen Zakarias gaarden. Hvem han var gift med, vites ikke. Han døde i 1725; skifte avholdtes den 14de april d. a. Konen maa være død tidligere. Der var da 3 børn, som opføres som arvinger i boet: Margreta, som i 1721 var blevet gift med løytnant Rotkjær. De boede i Flovik. Søsteren Lucie var hos søsteren. Sønnen Henrik boede i Kristiansund som forretningsmand, og fra ham nedstammer en gren av Holck-slekten. Boet var forholdsvis godt; hver av døtrene fik 66 rdr., 3 ort, 4 sk. og broderen det

dobbelte. Jordegodset er takseret til 313 rdr., 3 ort, 20 sk. Foruten Flovik eiede boet ogsaa Tolaasen 1½ v. Flovik er takseret til 140 rdr. og Tolaas til 27 rdr.

Løitnant Rotkjær og Margreta boede i de følgende aar efter 1725 i Flovik. De havde 2 døtre Anna Katarina og Margreta Anna.

Anna Katarina Rotkjær blev i 1750 gift med løytnant Fredrik Wisløff. De boede i Flovik i mange aar. Wisløff fik skj. i 1749.

Thomas Wisløff eiede senere gaarden fra 1789. Han solgte den halve gaard i 1797 til løytnant Nikolai Dreyer gift med Henrikke Sofie Tønder. At han kjøpte kun den halve gaard har sin grund deri, at den anden halvdel var benificeret sognepresten i Veøy hvad landskylden angik. Den kunde derfor ikke selges.

Løitnant, senere kaptein Nikolai Dreyer sees av kirkeboken at ha boet her i 1801 og 1804, da han havde barn til daapen. Hans hustru benevnes snart Henrikke Lysholm Viller, snart Henrikke Lysholm Tønder. Kaptein Tønder var gift med Elen Dreyer, som rimeligvis var en søster av løytnanten og det er da nær at anta, at denne igjen var gift med kapteinens søster; men det er meget uvist. Kirkebøkerne er ufuldstendige og ofte unøjaktige.

I 1801 opføres i folketellingen beboerne i Flovik saaledes:

Løitnant Nils Peder Dreyer 28 aar. 4 tjenere.

Gaardbruker Anders Knutsen Flovik 28 aar, hustru Karen Andersdatter 44 aar. Datter Martine 7.

Husmand Knut Knutsen 30 aar, hustru Beret Andersdatter 30. Barn: Anders 2, Mari 5 aar.

Det sees herav, at Anders Knutsen Flovik har været forpakter eller kanske raadsmand for løytnant Dreyer. Senere var han husmand her, og tilsidst finder vi ham som vilkaarsmand paa Trondsbruket. Knut Knutsen var fra Dalset og formentlig en broder av Peder Knutsen Dalset.

Nikolai Dreyer har som bekjendt indridset sit navn i Norges historie i slaget i Trangen 1808. Han var i slekt med de gamle helte, som gik i døden med lyst.

Gaarden blev nu solgt ved offentlig auksjon i 1808. Forretningen har ikke kunnet findes; men at den er avholdt siges bestemt, og at Peder Knutsen Dalset og Trond Aslaksen Holmem kjøpte den i fellesskap. Det var naturligvis fremdeles den halve gaard som solgtes. Prestegodset maatte følge med, da bygselen tilhørte brukerne. Derfor opføres de to nevnte mend i panteregistret som eiere av 2 pd., 6 m. hver samt bygselret til $1\frac{1}{2}$ vog prestegods.

I 1828 holdtes en delings- og utskiftningsforretning i Flovik, hvorved gaarden deltes i to likestore dele og delelinjen fastsattes.

Bno. 1, Flovik. Lno. 153, gammel skyld $1\frac{1}{2}$ vog, ny skyld 2 daler, 2 ort, 8 sk. Nu 2,92.

Trond Aslaksen Flovik eiede ved auksjonsskjøte av 1808 bruket. Jakob Trondsen Flovik fik skjøte av faderen paa det halve bruk 1843. Trond beholdt selv den ene halvdel. Søren Ora fik auksjonsskjøte paa bruket i 1858. Det er nu bno. 1. Søren Ora solgte det til Jakob Olsen Sandnes i 1859. Ole Jakobsken Flovi fik skjøte 1889.

Bno. 2, Fraskilt fra bno. 1 i 1843. Jakob Trondsen eiede og solgte bruket i 1847 til Halvard Mortensen Klungnes.

Halvard Flovik skjøtte bruket til sønnen Erik i 1882. Sønnen Harald Eriksen fik skjøte 1920.

Bno. 3, Flovik. Lno. 154, gammel skyld $1\frac{1}{2}$ vog, ny skyld 2 daler, 2 ort, 8 sk. Nu 4,21.

Peder Knutsen Dalset auksjonsskjøte 1808.

Knut Pedersen Flovik skjøte av faderen 1835.

Peder Knutsen Flovik fik skiftehem. 1859.

Erik Knutsen Flovik, gift med enken Sigrid Olsdr. Flovik brukte gaarden i flere aar, indtil stedsønnen overtok den i 1873.

Knut Pedersen Flovik fik skjøte 1898.

Peder Eriksen Nesje likesaa i 1906.

Bno. 4, Flovikhaug, 0,68. Fraskilt bno. 3 i 1880. Ola Pedersen Flovik fik skjøte. Han solgte stedet i

1916 til Asbjørn A. Hengnes. Denne solgte det igjen i 1917 til Peder Vikhagen.

Flovikhaug var oprindelig husmandsplads; Knut Flovik festede den til Peder Unhjem, gift med Elina Ingebrigtsdatter Nesje omkring 1850. Senere havde Ola Knutsen Flovikhaug, gift med Mathea Gulbrandsdr. Skiri pladsen og endelig Ola Pedersen Flovik, som kjøpte stedet i 1880.

Bno. 5, Solheim, 0,72. Fraskilt bno. 3 i 1893.

Nils Olsen Flovikholm fik skjøte 1893. Han solgte stedet i 1900 til Hans Knutsen Stensaa.

Bno. 6, Flovikholm, 0,05. Fraskilt bno. 3 i 1893. Lars Olsen Flovikholm fik skj.

Bno. 7, Aasvang, 0,42. Fraskilt bno. 3 i 1896. John Olafsen fik skjøte dette aar. Datteren Aase Olafsen arvede stedet i 1904. Hun solgte det til Peder Larsen Vik i 1914.

I 1865 var folketallet 25.

Jakob Olsen og h. Eli Eilivsdatter 45 og 36 aar. 3 børn. Utsæd: $\frac{3}{16}$ td. byg, $3\frac{3}{4}$ td. havre, $2\frac{1}{2}$ td. pot. Kvæghold: 1 hest, 5 storfe, 17 smaler, 1 svin.

Halvard Mortensen 45 og hustru Brit Eriksdatter 36 aar. 1 søn. 2 tjenere. Utsed: $\frac{1}{4}$ td. byg, $4\frac{1}{2}$ td. h., $2\frac{1}{2}$ tønde poteter.

Erik Pedersen Flovik 50, gift med Sigrid Olsdr. 53 aar. 3 barn. 2 tj. 2 inderster. Utsed: $\frac{1}{2}$ td. byg, 7 td. havre, $4\frac{1}{2}$ td. poteter. Kvæghold: 2 hester, 9 storfe, 25 smaler, 1 svin.

I Flovik findes en mengde gravrøiser; de fleste er dog nu bortført. Mange fund er gjort, saaledes flintefund fra Aasvang. 1 stor sten ligger i Kalvehagen, maaske en gravsten. Der var ialt 18 gravrøiser foruten en mengde bortført i 1875.

Gaarden blev omkr. 1843 delt i de 3 bruk, som den siden har været. Utskiftningsforretning har der været senere.

Husene paa gaarden har i eldre tid staaet nede ved sjøen straks oven- og indenfor sagbruket, hvor tufterne endnu spores. Eldre folk mindes dem tydelig. Senere flyttede kaptein Dreyer husene paa den ytre part, som han brukte, lengere op^{*)}. Merker efter tufterne har været synlige til det sidste. Minder efter eldre beboere er roserne, hvite roser, som har vokset som tvørvildede her.

I 1828 omtales en husmand ved sjøen, Anders Knutsen, fader til den første jordemor her Kristina (Stina) Nesje. Det er den samme mand, som i 1801 er opført som bruker.

Fra matrikuleringsbeskrivelse i 1866 hitsettes: Jakob Olsen Flovik, aker og dyrket eng 15 maal, naturlig eng 43 maal, furuskog tilsalg for 4 spesiedaler aarlig.

Halvard Mortenson, 18 maal dyrket, 34 maal naturlig eng, furuskog som den foregaaende.

Peder Knutson, 23 maal dyrket aker og eng, 107 maal naturlig eng, meget dyrkningsjord, skog som foregaaende.

Sidstnevnte gaard har store fremtidsmuligheter i sin gode dyrkningsjord. I saa henseende er gaarden en av de første i herredet. Der har i den senere tid været dyrket meget i Flovik og det viser sig. Det er vakre og velstelte gaarde især den ene.

Gno. 14 Flovikholm.

Gaarden har sit navn av Flovik, fra hvilken gaard det er blevet skillt ut. Det gamle navn er Kobberholm en, som stedet har faaet efter Kobben eller Kopperen, et skjær like ut for naustet. At stedet engang har været en holm, altsaa omflydt av sjøen, ser man tydelig. Det gaar et ganske lavt eide over til fjorden paa den anden side.

Stedet nevnes, saavidt vites, i skrift første gang 1619. Rasmus Povel sen, sorenskriver i Romsdalen, utsteder et brev herfra den 20de november d. a. Han har rimeligvis boet her, og det tør vere, at han var

---

*) Om kaptein Dreyer brukte den hele eller blot den halve gaard, er usikkert.

den første mand paa stedet. Det laa under datiden samferdselsmidler meget bekvemt til, like ved sjøen og med god havn. For en embedsmand, som skulde reise meget, kunde der ikke godt findes et mere bekvemt beliggende bosted.

Saa nevnes stedet igjen av sognepresten i hans mandtal av 1664, da det benevnes *Haugsholmen* og kaldes *rydningsplads*. En enke *Marit* boede her og havde en søn *Jakob Rasmussen* 25 aar. Gaarden har formentlig veret regnet til kongens strøgods og blev solgt sammen med dette. *Peder Vibe* sees at have eiet stedet og efter ham hans arvinger i 1661. Saa har vel oberst v. *Hoven* kjøpt det, og fra ham gik det over til svigersønnen generalløitnant v. *Schultz*, der nevnes som eier i 1713. Amtmand *Must* og *Vium* kjøpte en hel del av jordegodset efter v. *Schultz*, og disse solgte stedet til presten *N. Engelharts* enke i 1724. Efter hendes død eiede toldere *Ludvig Iversen Munth* stedet og boede her flere aar. Han solgte det antakelig til en *Peters*, formentlig en militær, som igjen i 1741 solgte det til oberst *Mangelsen*. Denne solgte det igjen til kaptein *Peder Sfeffen Schjelderup*, g. m. *Elseber Johanna Schjelderup*. De boede her i mange aar; kapteinen døde i 1781 og hans hustru aaret efter. Av skiftet efter dem sees, at stedet var bebygget som en almindelig embedsgaard i de dage, og indboet var i forhold hertil. Paa auktionen i 1782 blev kaptein *Tønder* høistbydende paa gaarden som han beboede til i 1801, da han solgte den til *Mads Olsen Sølsnes* g. m. *Kari Larsdatter Vik*.

Bno. 1. *Flovikholm*. Gammel skyld, 12 m. Ny skyld, 1 daler, 2 ort, 4 skilling. Nu 2,27.

Mads Olsen Flovikholm eiede i 1801, g. m. *Kari Knutsdr.* De havde 7 Børn: *Lars*, *Kristoffer*, *Mads*, *Aret*, *Aagot*, *Anne* og *Anne*. *Mads Flovikholm* døde i 1817, og enken egtede aaret efter *Knut Olsen Sør-Nesje*, med hvem hun havde børnene *Ola* og *Marta*.

Lars Madsen Flovikholm overtok gaarden omkring 1827 og hans søn *Ola* fik skiftelhjæmmel i 1857. *Lars Olsen Flovikholm* fik skj. 1899.

Bno. 2. Sandvolden, 0,19. Fraskilt i 1883. Eies nu av Lars O. Flovikholm.

Ved folketellingen i 1865 var Ola Larsen Flovikholm bruker. Hans bustru var Mali Nilldr. fra Stensaa 29 aar. De havde 3 barn: Anna, Lars og Nils. Kaarkone Kari Larsdr. 41 aar. Utsæd: 3 tønder havre, $\frac{1}{2}$ tønne byg, 3 tønder poteter. Kveghold: 1 hest, 6 kjør, 20 smaler, 1 svin. Der var 1 husmand, rydningsmand. Folketallet var 12.

Gno. 15 Stensaa, (Steinsaaen).

Gaarden har sit navn efter elven, som gaar gjennem den.

Da gaarden har tilhørt prestebordet, som det heter eller været beneficeret presten, følger derav, at den maa være gammel, skjønt den ikke nevnes i den eldste tid. I skattemandtallet av 1610 opføres Arne som bruker her.

I tiendemandtallet av 1615 opføres likeledes Arne. Tienden var 3 tveitar, og avlingen saaledes 2 td. korn. Arne opføres fremdeles i 1623; men i 1633 er Mogens bruker og regnes blandt ødegaardsmend. I 1645 er Mogens fremdeles ødegaardsmænd og likesaa i 1650. I kvægtiendemandtallet 1657 opføres Mogens med 2 h., 14 storfe, 6 gjeiter, 6 smaler og 1 svin. I skattemandtallet 1656 opføres han blandt ødegaardsmend.

I jordeboken av 1661 opføres fremdeles Mogens. Eier er Veøy prestebord. Skatteskyld var $2\frac{1}{2}$ pund. Der var kvernbruk.

I prestens mandtal 1664 er Mogens bruker, 75 a. Han har en søn Hans 41 aar og en do. Hans 28 aar. Lars Olsen er klokkerdreng. Husmand var Jokkum Hansen 60 aar og Bjørn Klokke 35.

I 1695 er Hans Mogenssøn bruker. Tienden var

efter prestens opgave 20 tveitar, hvorefter avlingen bliver omkring $13\frac{1}{2}$ td. korn. I 1701 opføres i Steinsaa Arild 44 aar. Søn Iver 7 aar og Hans 5. Husmand Mads Madsen. Arild var her ogsaa i 1711.

I 1724 var Iver Arildsen bruger. Ingen husmand. Skog til husbehov. Brukelig fegang, god jordart, vis til korn, god til eng, letvunden. Ingen rydningsjord. Utsæd: 4 td. havre, $1\frac{1}{2}$ skj. blk. Avler 18 læs høi, føder

Knut og Ane Steinsaa.

1 hest, 6 storfe, 9 smaler. Skatteskyld 2 pd., 12 sk., foreslaaes forhøiet til 1 vog.

Iver Arildsøn Steinsaa var gift med Kristina Torsteinsdr. Faderen Arild var gift med Brita Hansdatter, som døde i 1720. Hun var antagelig datter av Hans Mogenssøn.

I 1746 finder vi en ny mand her, nemlig Iver Henriksøn Steinsaa gift med Mette Pedersdatter

Nesje i 1745. Det sees, at opsitterne i Steinsaa havde plikt paa sig at skydse presten paa hans kirkereiser mot betaling. Mellem provst Røring og Iver opstod der strid paa en kirkereise til Vestnes, idet provsten vilde kommandere, og Iver mukkede hertil. Provsten forsøkte endog ved rettens hjelp at drive Iver fra gaarden; men det lykkedes ham ikke. Likesaa var der strid om bruken av Stensaa-skogen, idet de begge gjensidig meldte hinanden for ulovlig hugst. Men heller ikke her havde provsten den glede at faa Iver av gaarden. Han blev sittende her til sin dødsdag 1786. Enken ektede 1787 Knut Jonsen Vestnes, som nu fik bygselbrev paa gaarden. Enken var Marita Eriksdatter. Knut Jonsen var bruker til i 1820, da Rasmus Stokkeland fik bygselseddel.

I 1801 opføres Knut Jonsen Stensaa 45 aar, hustru Marit Eriksdatter 65. Fosterdatter Jonetta Jørisdatter. 2 tjenere.

Rasmus Kristensen Stokkeland havde sluttet overenskomst med Knut Jonsen om kaar m. v., og denne oplot nu gaarden frivillig for ham. Rasmus Stokkeland var klokker paa Veøy og synes ogsaa at ha været lærer en tid. Han ektede i 1821 Marit Olsdr. Krokset. Hun døde i 1823 uten at efterlate sig barn. Saa ektede han i 1825 Beret Iversdr. fra Molde og havde med hende sønnen Kristen f. 1826 og Iver f. 1828. Efter hendes død ektede han i 1833 Beret Olsdr. Nesje.

Nils Knutsen Krokset, gift med Alet Andersdatter Slemmen kom til Stensaa i 1831. Han kjøpte gaarden av det offentlige i 1832. Knut Nilsen Stensaa fik skjøte i 1865.

Gaarden er nu bno. 1. Gammel skyld 2 pd., 12 m., ny skyld 2 daler, 9 sk. Nuvær. skyld 5,69.

Nils Knutsøn fik skjøte 1889. Nuværende eier Knut Nilsen. Fraskilt bno. 2. Tegilverk 0,90.

Efter folketellingen i 1865 var folketallet 14. Bruker Knut Nilsen Stensaa 30 aar og hustru Anne Hansdatter 34 aar. 2 børn: Ane og Nils. 2 tjenere. Vilkaarsfolk Nils Knutsen Stensaa og Alet Andersdatter. 2 børn hjemme. 1 husmand Erik Knutsen og hustru Anne Paalsdr. Søn Knut 17 aar, 1 tjenestepike.

Av matrikuleringsprotokollens beskrivelse i 1866 anføres: 32 maal dyrket jord, 131 maal naturlig eng, meget dyrkningsjord, furuskog og tømmer tilsalgs for 10 spd. aarlig, daarlig havnegang, mangler seter, let adkomst, vandfald, veldyrket. Utsæd: 7 tønder havre, 4 skjepper byg, 4 tønder poteter. Kveghold: 1 hest, 9 storfe, 15 smaier. Husmanden $\frac{1}{8}$ tønne byg, 1 tønne havre, 2 tønder poteter. 2 kjør, 10 smaler.

Der er gjort 2 stenalderfund her. Fund fra jernalderen eller minder fra denne tid findes ikke fra Flovik og til Vik, saa det maa antages, at der ikke har været bebygget her før efter den nevnte tid.

Paa gaarden er teglverk, som nu ikke drives, samt sagbruk.

Gno. 16 Havnevik.

Gaarden har faat navn efter den nedenforliggende havn. Denne er utmerket for mindre skibe og baater, og har altid været søkt av de sjøfarende.

Havnevik nevnes ikke i eldre tid, men er ikke destomindre en gammel gaard, da den tilhørte prestegodset.

Gaarden opføres i matrikelen av 1669 hvor det siges, at presten eier den, men at den er forundt klokke-ren frit.

I matrikelen av 1695 opføres H a n s som bruker. Skatteskyld 1 pd.

I folketellingen av 1701 opføres K n u t 48 aar, Hans 60 aar. I 1711 opføres Knut, skatteskyld 2 pd. I matrikelen av 1724 opføres gaarden som tilhørende sognepresten i Veøy. Bruker var K n u t. Der var skog til bren-de. Ingen seter, daarlig fegang, god jordart, vis til korn, god til eng, letvunden. Utsed: 1 td. 2 skj. havre, $\frac{2}{3}$ skj. byg. Avler 10 læs høi, føder 1 hest, 3 storfe, 6 sm. Skatteskyld 1 pd., foreslaat forhøiet med 12 pd. I kirke-boken finder vi K n u t som bruker omkring 1725. Hans datter M a r i t a K n u t s d r, H a v n e v i k blev gift med K r i s t e n N i l s s e n 1730; hvorfra han var, kan ikke sees.

Deres datter Anna Kristensdr. Havnevik blev gift i 1765 med Steffen Knutsen I. Slemmen. En broder(?) av hende Knut Kristensøn Havnevik blev i 1780 gift med Kari Nilsdr. Opsal, men ingen av disse boede i Havnevik, saavidt vi kan se av kirkeboken. Derimot er Peder Olsen Havnevik gift med Mari Ellingsdr. bruker her i 1746 og utover, men hvor han var fra, eller hvorledes han kom ind, oplyses ikke. Denne slekt er det, som endnu er paa gaarden. Sønnen Olav Pedersen Havnevik fik bygsellbrev av provst Røring i 1782 mot at svare moderen Mari Ellingsdr. kaar. Han var forpliktet til at skydse presten paa kirkereiser og det saaledes, at presten alene hadde ret til at avgjøre, om der skal roes eller seiles. Vi ser, at provst Røring vil sikre sig mot en lignende optreden som den, Iver Stensaa utviste. »Han skal uten vegring adlyde«. Det er en temmelig enestaaende bestemmelse i en bygselkontrakt. Olav Pedersen Havnevik var gift med Beret Andersdr. Havnen 1782; deres søn var Peder Olsen Havnevik, født 1783 den 11. april. Om ham er fortalt lidt paa et andet sted. Han blev gift i 1819 med Anne Pedersdr. Lybergsvik og havde med hende datteren Anne f. 4. juli 1820, velbekjendt av alle paa Stranden. Peder Havnevik blev siden gift med Barbro Lassedsdr. Berg 1835. Anne Pedersdr. Havnevik blev i 1841 gift med Ola Pedersen Bjermeland, ogsaa en velbekjendt mand i sin tid. De havde flere børn, deriblandt Peder Olsen Havnevik, som fik hjemmelsbrev paa gaarden i 1885 og en yngre broder Andreas, som blev handelsmand i Aalesund.

Bno. 1, Havnevik. Lno. 157, gammel skyld 1 pd., ny skyld 2 ort, 23 sk. Nu 2,53.

Furer Peder Olsen Havnevik fik festebrev av sognepresten 1819.

Ola Pedersen Bjermeland, gift med Anne Pedersdr. Havnevik, fik feste i 1843. Han kjøpte gaarden.

Peder Olsen Havnevik fik skiftejemmel 1885. Han solgte gaarden i 1925, til Harald Eriksen Flovik.

Bno. 2, Havnevik, 0,08. Fraskilt bno. 1 i 1877. Peder Nilsen Stensaa fik skj.

Bno. 3, Havnevikstranden, 0,02. Fraskilt bno. 2 i 1891. Nils Flovikholm fik skjote i 1891.

Bno. 4, Havnevikstranden, 0,04. Fraskilt bno. 1 i 1875. Peder Nilsen Stensaa fik skjote d. a. Nils Flovikholm fik skjote 1891.

Bno. 5, Havnevik, tomt 0,01. Fraskilt fra bno. 2 i 1908. Nils Flovikholm fik skjote d. a.

Bno. 6, Havnevik, 0,01, tomt. Fraskilt bno. 4.

Bno. 7, Havnevik, 0,01, tomt. Nils Flovikholm fik skjote i 1908.

Ved folketellingen i 1865 var Ola Pedersen Havnevik 56 aar, eier. Hustru Anne Pedersdr. 3 børn: Peder, Andreas, Marit. Vilkaarsmand Peder Olsen Havnevik 83 aar, hustru Barbro Lassesdr. 75 aar.

Samlet folketal 8.

Utsæd: 4 tønder havre og 1½ tønde poteter. Kveghold: 1 hest, 4 storfe, 12 smaler.

I Havnevik findes en gammel røykslæ i en moderniseret skikkelse; men tømmeret og indredningen viser dog tydelig, hvorledes den engang har set ut. Efter eierens opgivende var der paa Biten i stuen indskaaret aarstallet 1705. Den var behoelseshus til omkring 1860, da den nuvaerende stuebygning opførtes.

Havnevikstranden, »Stranda«, som den almindelig kaldes, er i løpet av de sidste 50 aar mere og mere blit et litet industri- og handelscentrum i bygden paa grund av sin beliggenhet og gode havn. Her er dampskipsanløp, postaafteri, telefonstation med rikstelefon, dampsg, tøndefabrik og 3 handelsmend.

Gno. 17 Bergsvik.

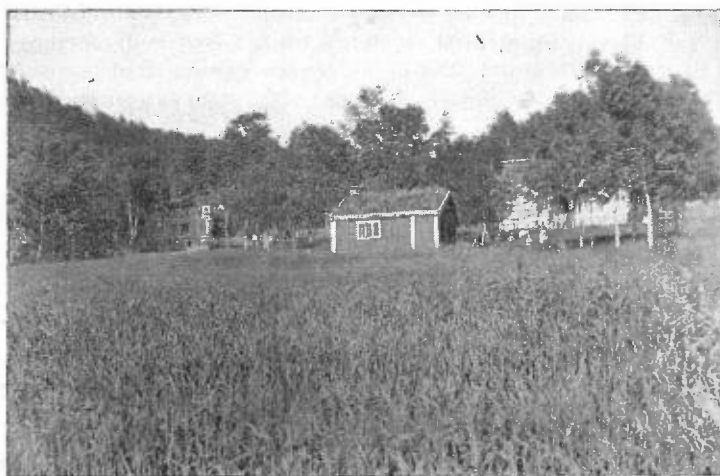
Gaardens navn er en sammensetning av navnene Berg og Vik og kan tenkes opstaat derav. Gaarden Berg, som ligger ovenfor, var blevet optat først og derav fik saa den nedenforliggende Vik sit navn. Men det kan ogsaa tenkes dannet likefrem av omgivelserne. Gaarden ligger ved en vik, som begrenses av lave bergaaser paa 3 sider.

Gaarden opføres i tiendemandtallet av 1520 da Ingeemor opføres som bruker. Gaarden nevnes ogsaa i fru Inger Ottesdatters jordebok i 1550. Videre nevnes gaarden i et utrykt diplom i Bergens museum om Rike Torsteins slekt 1575. Halkjell Gundersson lauk Ingeborg Sigvardsdr. 1 øyrebøl i Berg og 3 øyrebøl i Bergsvik, som han havde kjøpt med hende av Baard Ekarneson.

Bergsvik er efter dette en gammel gaard; men den er eldre end disse vitnesbyrd, da den har tilhørt med en halvdel kirken paa Veøy, og med den anden halvdel sognepresten sammesteds. Naar gaarden er blevet delt i to bruk, er ukjent; det maa ha været i middelalderen. I skattemandtallet av 1597 opføres Erik og Øystein i Bergsvik. Der var saaledes nu 2 mend her, en paa kirkens og en paa prestens del. Naar der i 1520 nevnes kun en bruker, da kan dette have sin grund i, at den ene er glemt. I 1603 opføres Erik som bruker og i 1610 Erik og en husmand Olav. I et andet mandtal fra samme aar opføres Erik og Iver. I tiendemandtallet av 1615 opføres Erik og Iver. Tienden utgjorde $18\frac{1}{2}$ tveit, som svarer til en kornavling av $12\frac{1}{3}$ td. Naturligvis maa vi regne med, at opgaven er for lav. I 1623 var

Èrik og Arne brukere; i 1633 Arne og Jon (eller Iver). I 1645 var Arne og Kristen brukere og i 1650 Paal og Kristen. Den hele tid er der 2 mend i Bergsvik, en paa kirkens jord og en paa prestens.

Men i kvegtiedetallet i 1657 opføres for første gang 3 mend i Bergsvik: Arne med 9 kjør, 7 gjeiter, 2 sm. og Povel med 1 hest, 9 kjør og 3 gjeiter. Disse to nevnes sammen; men lidt nedenfor opføres Knut Bergsvik med 1 hest, 8 kjør, 3 gjeiter og 3 smaler. Knut brukte kirkens jord og Arne og Paal prestens*).

Øvre Bergsvik.
Anders P. Bergsvik

I jordeboken av 1661 opføres Arne og Paal hver med det halve. Dette synes jo at være en motsigelse og hvorledes den skal forklares, er vanskelig at skjønne. Knut havde ifølge denne opgave prestens jord, medens Paal havde kirkens.

I prestens mandtal av 1664 opføres: Knut Iversen Bergsvik 54 aar, søn Iver 19 aar. Povel Arnese 48 aar. Korntienden utgjorde 30 tveitar paa

---

*) Se nedenfor.

hvert bruk, hvilket svarer til en kornavling av 20 tønder paa hvert bruk.

Av opgaverne her synes det at fremgaa, at Paal og Arne er søn og fader og at disse har brukt prestens jord sammen. I virkeligheten var saaledes gaarden endnu udelt.

I matrikulen av 1667 opføres Knut Iversen og Paal Arnesen som brukere i Bergsvik, hver $1\frac{1}{2}$ vog. Dette stemmer med prestens opgave og viser os, at kvegtiendetallet er mindre nøiaktig.

Efter matrikulen av 1695 var der 3 mend i Bergsvik. Paa kirkens gaard sat Iver Pøvelsen og paa prestens Arne og Lasse. Altsaa maa gaarden være blevet delt omkring 1690 eller lidt før.

Efter mandtallet i 1701 var følgende mend i Bergsvik: Iver Paalsen 46 aar, søn Paal 2 aar, Mads 10. Lasse 46 aar, søn Anders 10 aar og Kristen 8 aar. Iver Knutsen 54 aar, søn Knut Iversen 10 aar. Iver var klokker.

Det fremgaa herav, at Iver Knutsen var klokker i Veøy og boede paa kirkens gaard i Bergsvik. I 1711 opføres fremdeles Iver Klokker paa kirkens jord, medens Iver Paalsen brukte prestens. Iver var efter prestens mandtal av 1664 søn av Knut Iversen Bergsvik og født omkring 1645. I et skifte paa Malo 11. febr. 1684 efter konen Eli Knutsdr. opplyses, at hun var søster av Iver Knutsen Bergsvik og Kristen klokker. Herav fremgaa det, at de to klokkere var brødre, og at Kristen maa ha været yngre end Iver, da han ikke nevnes i 1664. Kristen maa ha været klokker før Iver efter de anførte aarstal; men dette stemmer ikke med de øvrige opplysninger, vi har om Kristen, som viser os, at han var klokker omkring 1710 - 16; hvorledes vi skal forklare os dette, er vanskelig at sige.

I matrikulen av 1724 opføres i Bergsvik som brukere: Lasse, Iver og Iver Paalsen. Den her nevnte Iver maa være Iver klokker; de to andre mend var prestens leilendinger. Der var skog til husbehov, kvern, god fevang, god jord, temmelig vis til korn, nogenlunde god

til eng, tungvunden, ingen dyrkningsjord, ingen husmand. En saltkjel. Utsed: 8 tønder havre, 1 tønde blk. Avler 48 læs høi, føder 4 hest, 11 kjør, 5 ungf, 15 smaler. Skatteskyld 3 voger. Foreslaaes forhøiet 12 m. Iver Paalsen Bergsvik døde 1727. Enken het Gjertrud Madsdr.

Knut Iversen Bergsvik, søn av Iver Klokker ektede i 1724 Eli Kolbeinsdr. fra Hovdenakken; han døde i 1736 59 aar gammel; han var altsaa født omkring 1677. Hun giftede sig igjen i 1737 med Erik Olsen. Hun døde i 1756 og Erik ektede i 1756 Inger Olsdr. Hengnes. Han havde faat bygselseddel av sognepresten i 1736. Han døde i 1768 62 aar gammel. Skifte efter ham avholdtes s. a., og det sees av dette, at enken var Inger Olsdr. Der var 3 barn: Ola, Aret og Lars. Inger ektede aaret efter Iver Olsen Bergsvik.

I 1728 blev Gunnar Olsen gift med Beret Iversdatter Bergsvik. Efter hendes død ektede han i 1768 Salome Olsdatter Strømpe.

Ola Ingebrigtsen blev i 1731 gift med Beret eller Birgit Iversdatter Bergsvik. Deres søn Iver Olsen Bergsvik ektede enken Inger Olsdr. Bergsvik. Ola Olsen Bergsvik fik bygselseddel av sognepresten i 1741 paa 2 pl., 6 m. Han var gift med Anne Ellingsdr. Deres søn Knut Olsen fik bygselbrev i 1781.

I 1801 var beboerne i Bergsvik:

Gdbr. Iver Olsen 55 aar, h. Inger Olsdr. Mandens bror-
dtr. Beret Gunnarsdr. 17. Tj. Marit Jakobsdr. Fattig enke
Guri Larsdr.

Knut Olsen Bergsvik 43 aar, Gjertrud Trondsdatter (fra Dale) 44 aar. Barn: Anne 16, Synnøv 10, Olava 6, Ingeborg 3 aar. (Datteren Kari mangler). Indarb. Ola Olsen.

Gaardbruker Erik Andersen 50 aar, hustru Ingeborg Jonsdatter 56 aar. Barn: Knut 19, Jakob 28, Kari 23. Fosterbarn Olava Davidsdatter 7 aar. Tjener Anna Knutsdatter. Folketal tilsammen 19.

Bno. 1, Bergsvik, lno. 158, gammel skyld 2 pd., 6 m., ny skyld 1 daler, 2 ort, 10 sk. Nu 3,38.

Knut Olsen Bergsvik boede her i 1801. Datteren Kari Knutsdr. blev gift med underklokker Rasmus Knutsen Helset. Han fik bygselseddel av provst Stub i 1812.

Deres datter Gjertrud ektede Peder Knutsen Berg i 1840. Han overtok derefter gaarden, som han fik kongeskjøte paa i 1842. Knut Pedersen Bergsvik, gift med Synnøv Andersdr. Bergsvik fik skjøte av faderen i 1880. Deres søn Peder Knutsen Bergsvik har nu gaarden.

Bno. 2, Bergsvik, lno. 159, gammel skyld 2 pd, 6 m., ny skyld 1 daler, 2 ort, 10 sk. Nu 2,63.

Iver Olsen Bergsvik var bruker i 1801.

Aret Eriksen Bergsvik fik bygselbrev av provst Stub i 1803. Han var gift med Anne Olsdatter Havnevik (skrevet for Breivik). Aret druknede i 1809.

Paul Andersen Morkastrand ektede enken Anne Olsdatter 1810 og fik s. a. bygselbrev paa gaarden. Han ektede efter hendes død Synnøv Ingebrigtsdr. Malo i 1877.

Anders Paulsen Bergsvik fik gaarden ved kongeskj. i 1841, gift med Anue Eriksdr. Søsnes.

Paul Andersen Bergsvik fik skjøte av faderen i 1880. Nuværende eier Anders P. Bergsvik.

Bno. 3, Bergsvik, lno. 160, gammel skyld $1\frac{1}{2}$ v., ny skyld 2 daler, 2 ort, 8 sk. Nu 3,70.

Anders Andersen Bergsvik fik bygselbrev av klokker Nærem i 1822.

Jørgen Olafsen overtok den i 1849. Jon Olafsen 1891. Fredrik Misfjord i 1894*).

I 1865 var opsitterne :

Gaardbruker Peder Knutsen Bergsvik 56 aar, hustru Gjertrud Rasmusdr. 44. Barn: Kari 22, Rasmus 20, Peder 13, Andreas 7, Marit 11, Gjertrud 9. Vilkaarskone Kari Knutsdr. 84 aar.

---

*) Om klokkergaarden se, hvad ovenfor under klokke ere anført om den.

Utsæd og kveghold: $\frac{1}{8}$ td. byg, $3\frac{1}{4}$ td. havre, 4 tønder poteter. 1 hest, 6 kjør, 20 smaler og 1 svin.

Gaardbruker Anders Paulsen Bergsvik 49 aar, hustru Anne Eriksdatter 47. Barn: Paul 15, Erik 9 aar, Nils 1 aar, Synnøv 13, Anne 6. Vilkaarsenke Synnøv Ingebrigtsdatter 74 aar, søn Ingebrigt Paulsen 47.

Kirkesanger Jørgen Olafsen 48 aar, hustru Aase Jonsdatter 45. Barn: Jon 19, Jørgen 17, Marit 13, Aase Severine 15, Maria 11, Jens 7, Asbjørn 3, Kristian Ras-

Bergsvik (Klokkergaarden).

mus Arnet 1 aar. Tj. Ola Pedersen Bergsvik 29, Aagot Nilsdatter 44. Husmand Lasse Lassesen 54 aar, hustru Marit Olsdatter 52. Barn: Gurina 5.

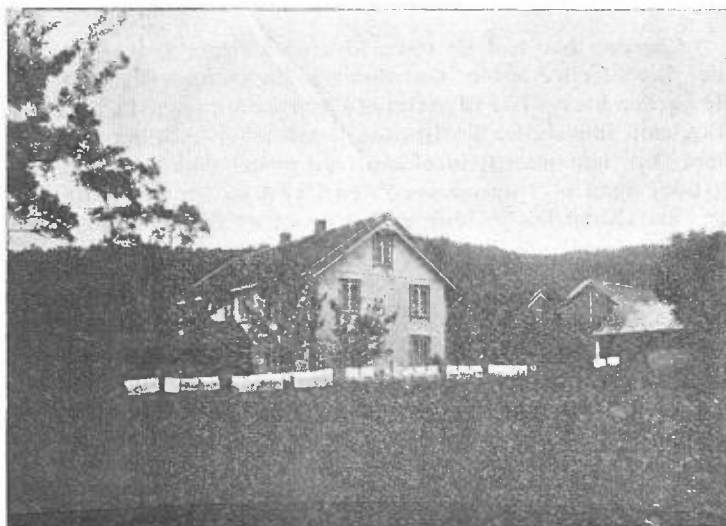
Av matrikulerings opgaver i 1866 hitsettes: Peder Knutsen 15 maal aker, 46 maal eng. Furuskog tilsalgs for 4 spd. aarlig. Anders Paulsen, 13 maal aker, 43 m. naturlig eng, som foregaaende, men mere tungbrukt. J. Olafsen, 27 maal aker og dyrket eng, 64 maal naturlig eng. Avler 43 tønder havre, 2 tønder byg, 45 td. poteter.

Bergsvik blev delt, hvad indmarken angaar ved frivillig deling i 1824. Skogen blev delt ved mindelig utskiftning og frivillig forlik, som er indført i forlikelseskommissionens protokol i 1842.

Fra Bergsvik foreligger flere stenalderfund. Jon Olafsen fandt en mengde flintespalter og skjerver paa Gjersletten, hvilket viser, at der har været et flinteverksted her i stenalderen. Dette var antagelig omkring 1892. I N. Bergsvik fandt Knut Bergsvik 2 stenøkser i myren straks ovenfor Stranden; den ene var med skafthul. En stenøks av skifer fundet 1904 er maaske herfra. En slipesten fundet av Paul Bergsvik i 1904.

Stenalderfolket har saaledes havt tilhold her, og sjøen maa ha gaat op i »Botnen« og til Gjersletten.

Nedre Bergsvik.

Derimot kjendes ingen fund og heller ikke gravrøiser fra bronsetiden eller jernalderen.

Den 11te november 1829 sluttedes et forlik om skogbytte med nabogaardene Berg, grenselinjen beskrives:

Efter en gammel tradition i slekten skal Anne Eriksdatter Søsnes, som var fra Nauste, været av en gammel adelslekt ved navn Kofot. Slekten i Erisfjorden bruker meget ofte eller kauske almindelig Kofot som slektsnavn. Det er derfor sandsynlig, at de nedstammer fra

en mand av dette navn; men om denne har været av adel, er vel meget tvilsomt. Som bekjendt er traditionen altid tilbøielig til at tillegge sine forfedre en høi rang. Slekten er nu blandt flere andre steder ogsaa knyttet til Bergsvik, idet Anne Eriksdatter Bergsvik var en datter av den nevnte kone paa Søsnes. Se under Søsnes.

Gno. 18 Berg.

Gaarden har faat sit navn fordi den ligger høit oppe og like under Berget eller aasen. Gaarden har en vidunderlig skjøn utsikt. Hele fjorden utover like til indløpet ligger foran, omgivet av en fjeldrekke, som indeslutter horisonten paa 3 sider. Stiger man noget høiere op har man fjeldrekken i en cirkel omkring sig; men da begynder man at titte op over den i vest og ser det store mørkeblaa hav. Romsdalsfjeldene er vel noget av det vakreste man kan se i naturens rike.

Berg nevnes første gang i skriftlige kilder 1575, da det sammen med Bergsvik nevnes i et diplom om Rike Torsteins jordegods. Se under Bergsvik. I skattemandtallene nevnes det i 1597, da Ingebrigt var bruker. I 1603 var Jon bruker og i 1610 Jon og Olav. I 1623 nevnes Jon og Knut paa Berg og i 1633 Jon. I 1645 opføres Steffen og Olav Berg. I 1650 nevnes Steffen Berg, og i kvegmandtallet i 1657 opføres Steffen Berg med 1 hest, 17 storfe, 4 gjeiter, 4 sm., og Peder Berg med 1 hest, 12 storfe, 13 gjeiter, 20 smaler. I jordeboken av 1661 opføres Steffen og Olav. Skatteskylden var $2\frac{1}{2}$ vog, oberst v. Hoven eiede 2 voger, Veøy kirke $1\frac{1}{2}$ vog, tilsam. skatteskyld $3\frac{1}{2}$ vog.

I prestens mandtal av 1664 opføres som brukere paa Berg: Steffen Knutsen 73 aar, bruker 1 vog. Olav Torsteinsøn 56 aar, bruker $1\frac{1}{2}$ vog. Knut Steffensøn 24 aar, bruker 1 vog. Samlet skatteskyld $3\frac{1}{2}$ vog. Korntienden utgjorde tilsammen 40 tveitar, som svarer til en avling av henved 27 tønder.

I matrikullen av 1669 er Steffen Knutsen bruker av 4 pd., 2 m., Knut Steffensøn 1 pd., 18 m. Eierne er oberst v. Hoven og Veøy kirke. Ola Tørsteinsøn brukte 4 pd., 2 m. *) I matrikullen 1695 er brukerne gamle Ola og unge Ola, den første brukte $1\frac{1}{2}$ vog og den anden 2 voger, tilsammen $3\frac{1}{2}$ vog.

I folketellingen i 1701 opføres paa Berg: Ola Olsen 56 aar, søn Ola 12 aar, Lars 30 aar. Stedsøn Peder Olsen 7.

I matrikullen av 1711 er brukerne: Ola $1\frac{1}{2}$ vog

Fra N. Berg.

og Trond 2 voger. Eiere var oberstløytnant v. Schultz og Veøy kirke.

I 1724 er Lars og Ola brukere. Generalmajor v. Schultz eier 2 voger og Veøy kirke $1\frac{1}{2}$ vog. God fe-gang, seter, skog til husbehov, ringe jordart, uvis til korn, ringe til eng, tungvunden, ingen rydningsjord. Utsed: 7 tønder havre, 3 skjepper blandkorn. Avler 42 læs høi, foder 2 hester, 7 kjør, 8 ungfø, 13 smaler. Skatteskyld $3\frac{1}{2}$ vog. Foreslaacs forøket med $\frac{1}{2}$ vog.

*) Der maa være en feil her, der mangler 1 pund. Det skal vel være 2 pund og 18 marker, istedetfor 1 pund, 18 marker.

Den her nevnte Lars er antagelig den samme mand som i kb. benevnes Laurits, og som sees at ha boet paa Berg i 1720-aarene. Likeledes sees Ola Berg efter kb. at ha boet her paa samme tid. Lars havde en søn Henrik, som var født i 1721 og gift i 1748 med Gyrid Pedersdr. Nesje. Han findes ikke senere paa Berg, men flyttede til Nesje.

I 1727 sees Iver Kristensen at ha ektet Megtil Olsdr. Berg; hun er vel datter av den ovenfor nevnte Ola. De sees at ha boet paa Berg i 1737.

I 1741 ektede Jørgen Bottolvsen Anne Iversdr. Berg; de sees at ha boet paa Berg i 1740-aarene. I 1769 holdtes skifte efter Anne Iversdr. Der levede da 4 børn, hvorav de to havde en anden fader. Anne maa saaledes ha været gift før, da hun blev gift med Jørgen, nemlig med en Eiliv, som nevnes her i 1738.

Lars Larsen Berg blev i 1755 gift med enke Beret Eriksdr., N. Nesje, som havde været gift med Ingebrigt Arnesen, N. Nesje, og flyttede til N. Nesje.

Trond Andersen Berg var fra Holmen og havde i 1759 ektet Inger Pedersdr. Gribbestad, som døde i 1760. Trond ektede saa i 1761 Ingeborg Olsdr. Bergsvik. Med sin første hustru havde han datteren Sigrid. Trond døde i 1763; skifte efter ham avholdtes d. a. den 10. novbr. Med sin anden hustru havde han sønnen Trond.

I 1769 kom der en ny bruker Einar Olsen Sølsnes, søn av Ola Einarsen Sølsnes, som var kommet ind fra Kvernes. Einar var født i 1744 og gift med Ingeborg Olsdr. Dale i 1766. Han fik i 1769 bygselbrev av foged Jak. A. Eeg. Einar byttede senere med broderen Peder Olsen, gift med Beret Knutsdr. Horsgaard 1774, og s. a. fik han bygselbrev paa Berg av fogden. Han kjøpte gaarden i 1798 av kaptein Bang.

Paa det andet bruk, Ytre Berg, finder vi omkring 1750 Lars Jonsen fra Breivik som bruker. Han ektede i 1751 Anne Pedersdr. Vedalshaug. De havde 2 døtre: Anne f. 1751 og Marit f. 1756. Skifte efter Anne Pedersdr. avholdtes paa Berg 1798. Datteren Anne blev

gift med Lasse Lassesen Bjørset i 1781. Deres eldste søn var Lasse Lassesen, som fik gaarden; de havde endvidere sønnen Endre og døtrene Anne og Barbro.

Ytre Berg var i nogle aar delt i to bruk. Lars Jonsen Berg giftede sig igjen i 1800 med Marit Knutsdr. Myklebostad og fik endnu 2 barn. Han beholdt derfor den halve gaard og lot svigersønnen og datteren faa den anden halve. Efter nogle aars forløp blev brukene atter forenet.

I 1801 var beboerne paa Berg følgende:

Gaardbruker Lars Jonsen Berg 72 aar, hustru Marit Jakobsdr. Berg, (efter kb. var hendes navn Marit Knutsdr.) Barn: Knut Andersen 8 aar, Marit Bjertesdr. 3. Disse to maa være konens børn.

Gaardbruker Lasse Lassesen Berg 48 aar, hustru Anne Larsdr. 48. Barn: Lasse 19, Endre 8, Anne 12, Barbro 6 aar.

Gaardbruker Peder Olsen Berg 57 aar, hustru Beret Knutsdr. 56. Barn: Knut 23 aar, Ola 18, Marit 28.

Samlet folketal 16.

Bno. 1, B e r g, lno. 161, gammel skyld 2 voger, ny skyld 2 daler, 2 ort, 8 sk. Nu 3,70.

Lasse Lassesen Berg fik skjøte i 1810. Han solgte den til Ingebrigt Ørjersen Sølsnes, gift med Lisbet Andersdr. Bergsvik i 1835.

Anders Ingebrigtsen Berg fik skjøte 1833.

Nuværende eier og bruker Ottar Iversen Berg.

Bno. 2, T r i e l h a u g e n, 0,21. Fraskilt bno. 1 i 1846.

Endre Lassesen Berg eiede. (Han havde stedet som sin arvedel av gaarden?) Han solgte det til Erik Rasmussen Berg i 1847. Erik var fra Lund paa Vaagstranden.

Ola Kristensen Aasen fik skjøte i 1858.

Erik Halvardsen Flovik likesaa 1889.

Paul Bergsvik likesaa 1915.

Bno. 3, B e r g, lno. 162, gammel skyld 1½ vog, ny skyld 1 daler, 3 ort, 10 sk. Nu 3,13.

Knut Pedersen Berg fik skjøte 1801.

Hans Knutsen Berg fik skjøte 1848.

Knut Hansen Berg fik skj. 1883.

Hans Knutsen Berg fik skj. 1918.

I 1865 var brukerne paa Berg:

Gaardbruker Ingebrigt Ørjersen Berg 60 aar, hustru Lisbet Andersdr. 54 aar. Barn: Anders 19, Eli 22, Elisabet 16, Ingeborg 12. Fosterbarn: Ola Jakobsen. Vilkaarskone Eli Jakobsdatter, konens moder 77 aar. Ørjer, deres eldste søn, døde i 1859, 22 aar gammel. Datteren Anne var gift med Knut Oltestad og døde i 1868.

Gaardbruker Hans Knutsen Berg 49 aar, hustru Magnhild Olsdatter 44. Barn: Knut 18, Ola 16, Hans 13, Marit 16, Ingeborg 7, Maria 5 aar. Vilkaarsenke Marit Eriksdatter fra Aarset 82 aar.

Ola blev lærer i Lesja. Se om ham under utflyttede. Den ene av døtrene er i Amerika og 2 er i Trondhjem.

Paa bno. 1: Utsæd $\frac{1}{4}$ td. byg, $4\frac{1}{2}$ td. havre, 2 td. poteter. Kreaturhold: 1 hest, 8 storfe, 23 smaler, 1 sv.

Paa bno. 3: Utsæd $\frac{1}{8}$ td. byg, $1\frac{1}{2}$ td. blk., $1\frac{1}{2}$ td. havre, $2\frac{1}{2}$ td. poteter. Kreaturh.: 1 hest, 7 kjøer, 20 sm.

Bno. 2: Trielhaugen laa øde.

Av Hans og Magnhild Bergs børn vil jeg særlig nevne sønnen Hans født 1853, som lever ugift paa Berg. Han har været meget interessert for bygde- og slekts historie, især presteslekter og er for tiden den mand i bygden, som sitter inde med den største kundskap om bygdens forhistorie. Han har derfor ogsaa været en meget interessert bidragsyter til delte arbeide.

Av matrikuleringsarbeidet i 1866 anføres for Berg:

Ingebrigt Ørjersen 13 maal aker og dyrket eng, 70 maal naturlig eng, ingen utslaatter. Av dyrkningsjord kun lidt. Avling 2 tønner byg, 35 tønner havre, 35 tønner poteter.

Hans Knutsen Berg 13 maal aker og dyrket eng, 80 maal naturlig eng, noget dyrkningsland Avling. $1\frac{1}{2}$ tønne byg, 29 tønner havre, 22 tønner poteter.

Trielhaugen. Ola Kristensen Aasen 2 maal dyrket jord, 17 maal naturlig eng.

Berg har betydelig dyrkningsjord, særlig N. Berg. Jorden er meget stenrik, tildels bratlendi, men den er god. En stor del er ogsaa let at dyrke. N. Berg har gjort store fremskridt, hvad dyrkning angaar, i de sidste aar.

Det er tungt at komme til Berg, hvorfor et gammelt ord siger: Der kommer aldrig nogen frossen til Berg. Men har man vundet sig op, lønnes man rikelig,

Hans H. Berg.

thi en herligere utsikt er vanskelig at finde selv i Romsdalen, naar man ikke regner med fjeldtoppe og lign.

Et gammelt bytesbrev mellem Berg og Bergsvik er fundet paa Berg i avskrift. Det lyder saaledes:

Fra Kvennaleet, som i gamle dage kaldtes Seterleet, herfra til Perberget, derfra til Kjøre-hjellpladsen, derfra til det nordre eller naturlige Kvitebergvæd, derfra til Bytesgadden eller mu-

ligens de oplagte stene i Skjenstøhaugen kaldet Kjempegrav og herfra til en merket sten omtrent mellem Lomkjønnen og Sagfossen*).

Paa Berg er der gjort flere fund fra stenalderen: Der er saaledes fundet 6 kniver av flint. Ved gravning av kjelderer under hovedbygningen fandtes en spydspids av flint, et redskap av blaa sten, alt indsendt til museet i Trondhjem. Ved opkastning av en grøft fandtes en hel del runde stene med hul i, formentlig vævstene. Flinteskjerver er der fundet mange av. Den nuværende eier av gaarden har en hel samling av stene, han har fundet, som tydelig har været brukt av mennesker.

I oldsagssamlingens katalog i vitenskapsselskapet opføres: Et kvartsbryne fra Berg 1899, tilhørende den eldre jernalder, og fra steinalderen 2 spydspidser, bryner av kvartsit, stykker av slipestenene indkommet i 1899, 1908 og 1920.

Gno. 19 Aasen.

Gaarden har sit navn efter sin heliggenhet paa den aas, som danner fortsettelsen av Nebbo. Den er sandsynligvis blevet opat som rydningsplads i utmarken, og er blevet regnet for kongens eiendom. Gaarden hørte derfor til det saakaldte kongens strøgods, som blev solgt omkring 1660 til oberst von Hoven paa Vestnes.

I jordeboken av 1661 opføres derfor Aasen som tilhørende den nevnte mand. Bruker var P a a l A a s e n. Landskylden var 1 pd.

I prestens mandtal i 1664 opføres Aasen blandt halve ødegaarde, hvorved kanskje blot betegnes skatteskyldens størrelse. Gaardene inndeltes nemlig i hele eller fulde gaarde, halve gaarde og fjerdingsgaarde samt tilsidst ødegaarde. Bruker i 1664 var P o v e l T o r s e n, 53 aar. Skatteskyld 1 pd. Korntienden var 3½ tveit, som svarer til en avling av 2⅓ ld.

I matrikulen av 1667 opføres oberst von Hoven som eier og Povel Toresen som bruker. Skatteskyld 1 pd.

---

*) Se under Flovik og Bergsvik om skogbytte.

I 1695 opføres Olav som bruker. I 1701 laa gaarden øde.

I 1711 var Erik bruker; generalmajor v. Schultz var eier.

Likesaa i 1724. Der var ingen skog, ringe jordart; uvis til korn, ringe til eng. Utsæd: 1 tønde havre. Avler 4 les høi, føder 2 kjør, 6 smaler. Skatteskylden foreslaaes nedsat 6 m.

Efter 1724 har antakelig Aasen været paa forskjellige hender; vi mangler nærmere oplysninger.

Kaptein Bang eiede den omkring 1780. Han solgte den i 1792 til sorenskriver Bull, som igjen solgte den til Jakob Knutsen Bergsvik i 1803.

Av kb. faar vi vite lidt mere om brukerne.

Peder Olsen Aasen var gift med Anne Steffensdr. Vaagseter 1757. De havde en søn Steffen, f. 1758.

Anne blev gift anden gang med Knut Sørensen 1769. De havde ingen børn. Efter Annes død ektede Knut Aasen i 1792 Anne Andersdatter Øverstedal; de havde 3 børn: Ingeleiv, Anders og Malene.

I 1803 kjøpte Jakob Knutsen Bergsvik gaarden, som ovenfor omtalt. Han var g. m. Kari Sæbjørnsdr. Hun var født paa Aarset i 1767 og var i 1793 blevet g. med Kristoffer Johannessen Vernes*)? De boede nogle aar i Flovik som husmandsfolk og senere i Vikgjerde. De havde flere barn; deriblandt Kari Kristoffersdr. f. 1798. Kari Sæbjørnsdr. ektede 2. g. Jakob Knutsen Aasen; ekteskapet er ikke indført i kb. Det maa have været i 1806 eller lidt før; thi i 1807 havde de en datter Ingebjørg f. 21. aug. og død 5 uker efter.

Jakob Knutsen Aasen døde i 1858, 81 aar gammel. Kari Sæbjørnsdr. døde 1850, 87 aar gm.

Kari Kristoffersdr. var eneste arving, eller hun blev gjort dertil. Hun ektede Kristen Olsen Mittet i 1828; men det skal ikke ha været etter foreldrenes sind, og de unge flyttede til Isfjorden. Men efter nogle aars forløp kom de tilbake og overtok gaarden. Kristen Aasen og Kari husker jeg meget godt. De var meget forskjellige fra andre folk,

*) Formentlig feilskrift for Vestnes.

meget originale og gammeldagse. De havde 2 sønner, Jakob og Ola. Den første reiste til Kristiansund, og Ola fik gaarden i 1879.

Han solgte den til Erik H. Flovik, som igjen solgte den til staten 1913.

Bno. 1, Aasens statsskog 0,42.

Bno. 2, Aasen, 0,45. Kjøstel Olsen Vikgjerde eier.

Kristen Aasen var en ganske merkelig mand i flere henseender. Han var »boklært«, havde ogsaa en tid været skoleholder og var kjøgemester m. m. Men det, som især vakte vor opmerksomhet, var hans evne til at fortælle historier. Han havde et stort forraad av saadanne; men der var ingen, som brøt sig synderlig om dem; de var bare til »spot og løgje«. Nu vilde hans fortællinger samlet mange om sig og vilde være blevet hørt med eltertanke og forstaaelse. Det var et tap for bygden at Kristen Aasens fortællinger ikke blev optegnet; men i datiden var der ingen, som havde den mindste interesse for dem.

Ole Kristensen Aasen flyttede til Barsten i 1879; han fandt det tungvint at bo paa Aasen og flyttede derfor til Barsten! Kristen fulgte med og døde her i en høi alder.

Gno. 20 Vik.

Gaarden ligger ved en vik, Vikbugten, og har sit navn derefter. Naar den har faat tillegget lille, saa er dette noget, som skyldes embedsmændene. Der var nemlig ogsaa en anden gaard av samme navn i ottingen, og for at skjelne mellem disse to fik den mindste av dem tillegget lille. Bemerkningen i N. G. Romsdals amt s. 256 er feilaktig; forfatteren har ikke været lokal-kjendt.

Vik er en gammel gaard; derom vidner de mange oldfund, som er gjort her.

I diplomerne omtales i 1438 Kvernhuset i Vik-elven (kvernalegha i Vikaraa og Vik*), hvorav sees, at presten eiede kvernhuset, saaledes som tilfældet har været til den sidste tid. Vik har saaledes allerede i 1438 været prestegods.

I 1597 var Jon bruker i Vik.

I 1603 opføres Olav som leilending i Vik. I 1610 opføres Olav og Helge i Vik som jordeiende bønder og Olav som leilending. Likesaa i 1615 Olav som leilending. Tienden utgjorde 9 tveitar, som svarer til en avling av 6 td. korn. I 1623 var brukerne Olav og Arne og i 1633 Knut. I 1645 opføres Svein i Vik. I 1650 er gaarden uteladt i skattemandtallet.

I kvegtiendetaillet av 1657 opføres Iver som bruker med 2 heste, 6 storfæ, 7 gjeiter, 4 smaler. Gaarden havde en landskyld av $2\frac{1}{2}$ vog.

I jordeboken av 1661 opføres som eier av Vik Veøy prestebord 4 pd. og bygsler alt. Fogden Iver Andersen eiede 1 pd., Veøy kirke $\frac{1}{2}$ pd. og Iver Eido 2 pd., tilsammen $2\frac{1}{2}$ vog. Bruker var Iver.

Efter prestens mandtal i 1664 havde gaarden en landskyld av $2\frac{1}{2}$ vog. Iver Pedersen var bruker, 44 aar. Han havde 4 sønner: Peder 11 aar, Jens 10, Jørgen 3 og Olav $1\frac{1}{2}$ aar.

I matrikulen av 1669 opføres Iver Pedersen som bruker og som eiere hr. Henrik Zakariassen $\frac{1}{2}$ vog, Iver Andersen 16 m. og Veøy prestebord 2 pd., 8 m. Dette kan ikke være rigtig. I 1695 opføres i matrikulen gaarden som øde og eierne: Veøy prestebord, hr. Hans Grøns arvinger 1 pd. og Henrik Holck $2\frac{1}{2}$ pd. Dette stemmer ikke med ovenstaaende og viser os, hvor mangelfulde opgaverne er. I 1701 opføres kun Erik husmand, gaarden ligger øde. Likesaa i 1711. I matrikulen i 1724 opføres fremdeles gaarden som øde. Hr. Hans Grøns arvinger eiede 1 pd., Henriks

---

*) D. N. X, 166.

arvinger 2 pd., 12 m. og prestebordet 4 pd.; dette utgjør $2\frac{1}{2}$ vog. Der var 2 husmend, kvern, seter og skog til husbehov. Daarlig fegang, ringe jordart, ringe til eng. Der avledes 16 les høi og holdtes 3 storfe. 1 flomsag. Gaarden havde ligget øde i 60 aar.

Erik Røring lagde gaarden som avlsgaard under prestegaarden og tilegnede sig urettelig seterbruk paa Bergsviksseteren, hvor Vik havde seter. Prestegaarden havde seter her, indtil den blev solgt; nu er forholdet blevet, som det var, før hr. Rørings tid.

I kaldsboken skriver Erik Røring om Vik: »Øde. Eier 1 vog, 1 pd., men bygsler $2\frac{1}{2}$ vog. Har slet ingen skog, liten utmark og i mere end mands minde har den ligget øde, saa at den kun bestaar av noget engemark, som presten lader slaa og indhøste, saasom ingen vil bygsle den, og han derfor maa svare aarlige kontributjoner uten at nyde nogen avgift, da der kun bor 2 husmend her«.

Naar dette er skrevet, vet vi ikke; men det synes rimeligt at anta, at det er nok saa langt ute i hr. Rørings embedslid, at det er skeet. Vik var da lagt under Veøy som avlsgaard, og der var to husmend her. Av kirkebøkerne fremgaar det, at der fra omkring 1760 har været to mend i Vik, hvorav det synes at fremgaa, at paa denne tid er Vik blevet avlsgaard.

Da den gamle prestegaard var blevet solgt, og det var bestemt, at sognepresten for eftertiden skulde bo paa fastlandet, blev det bestemt, at Vik skulde være prestegaard, og at prestebolig skulde opføres her. Dette skedde.

Den gamle avlsgaard blev saa prestegaard, hvortil lagdes Viksanden, og naar tiden kommer ogsaa pladsen Vik. Prestegaarden er liten og litet dyrket; men den er heldig beliggende og vakkert og hensiktsmessig bebygget. Størrelsen er 12,67 maal foruten pladsen.

Vikpladsene.

Jeg har ovenfor omtalt et par husmend under Vik. Nu vil jeg forsøke at gjøre nærmere rede for husmende-
ne her; de er nemlig baade de første husmend i bygden,

og de har sittet her fader og søn efter hverandre, i nok saa lang tid.

Ved midten av forrige aarhundrede var der 7 husmend under Vik eller 7 pladser. Disse var: Vik, Viksanden, Nerhagen, Øvrehagen, Nedre Vikgjerde eller heimste-gjerde, Midtgjerde eller Kjøstolgjerde og Fremstegjerde.

Pladsen Vik maa nærmest betragtes som en levning av gaarden Vik fra den tid av, at sognepresten lagde den ind under prestegaarden som avlsgaard. Det var det gamle tun med husene, som presten ikke havde bruk for, og der var adskillig uryddet jord, som heller ikke presten fandt det regningssvarende at drive. Han nedsatte derfor en husmand her, som tillike havde at se til kvernen og avlsgaarden forøvrig.

Hvad aar dette skedde, vet vi desverre ikke, da kaldsboken ikke oplyser herom. Som ovenfor bemerket er muligens de to mend, som nevnes i kb., Torstein Lassesen Vik og Knut Knutsen husmend i Vik. Likesaa er Lars Pedersen, som nevnes i 1801, husmand her. I bygselprotokollen nevnes Anders Andersen Vik som første husmand; men det har litet at sige; festbrevene er tidligere ikke blevet indført. Anders Vik opgav pladsen i 1818.

Efter Anders fulgte Anders Halvardsen Sandnes g.m. Brit Knutsdr. Berg i 1845. De hadde sønnen Halvard f. i 1846. Efter ham fulgte Peder Olsen Vik g. m. Marta Jørgensdr. De var begge fra Ørkedalen og var komne hit med sogneprest Frost. De hadde 2 børn: Ola som døde i ungdommen og Jørgine, som blev gift med maler Morten Breivik i 1869; de reiste til Amerika i 1873, og foreldrene fulgte efter dem. Efter Peder Vik kom Lars Lassesen Horsgaard g. m. Marit Trøndsdr. Mittet. Han druknede i 1890, og sønnen Trond fik pladsen, som er bestemt til inddragelse.

Viksanden var egentlig ikke nogen husmandsplads i likhet med de andre. Det var nærmest en hustuft med lidt jord omkring. Brukeren var saaledes, hvad man

kalder husmand uten jord. Her boede Anders Olsen Viksanden og hustru Kari Olsdr. Anders var fra Havnevik og broder til Peder Olsen Havnevik. De havde en søn Ola f. 1840.

Efter dem fulgte Jørgen Kjøstolsen Vikgjerde g. m. Aagot Nilsdr. Vedalshaug. De var de sidste husmandsfolk her. Pladsen blev inddraget efter deres død.

Nerhagen er vel næst Vik den eldste plads her, og det er meget mulig, at Nerhagen var plads allerede da Vik endnu var en egen gaard. Erik Røring bortsatte pladsen Hagen, som efter sammenhengen maa være Nedre Hagen (Nerhagen), i 1751 til Anfin Ingebrigtsen. Dette er den første husmand, som nevnes her; men om han er den første i virkeligheten, er tvilsomt. Anfin nevnes ikke i kb. under Vik. Efter Anfin fulgte sandsynligvis Ola Olsen Hagen, som fik feste paa pladsen i 1764 og i 1785 oplot den for Sæmund Eriksen Flatmark, en broder av lærer Knut Eriksen Holmsgjerde. Han havde pladsen til sin død i 1801. Enken var Synnøv Eriksdr. De havde ikke barn. Hun oplot pladsen og solgte husene til Ola Hansen Mausset, idet hun betingede sig frit husrum. Skifte efter Sæmund avholdtes den 24. juni 1801, og hans arvinger var foruten enken hans 6 søskende og hans moder, Anne Knutsdr. Holmsgjerde. Hans søskende var: Broderen Knut Holmsgjerde, søsteren Marit g. m. Arne Reitan, søsteren Magnhild, som havde været gift paa Grøtta og var avgaat ved døden. Broderen Knut Eriksen Aarset og søsteren Anne, gift med en Tore, hvor siges ikke.

Saa fulgte altsaa den nevnte Ola Hansen Mausset. Efter ham kom Absalon Einarsen Sølshes i 1821. Han havde pladsen til i 1850, da han overløt den til Hans Olsen Helset g. m. Ane Madsdr. Fløvikholm, som var et søskendebarn av Absalon. Absalon havde været gift med Marit Knutsdr. Hørsgaard; men de havde ikke barn, og Marit var død. Hans Hagen døde i 1856, og enken ektede i 1861 Peder Øysteinsen Herje, som havde pladsen i mange aar.

I 1886 overtok sønnen Hans Hansen Hagen pladsen, som han kjøpte i 1917.

Øvre Vikhagen (Øverhagen) er tat av Bergsviks utmark eller havnehage, før gaarden blev delt. At Øverhagen har været en del av Bergsvik, ser man straks, naar man betragter de naturlige forholde. Men halve Bergsvik tilhører Veøy prestebord, og presten kunde disponere over gaarden; men det var dog meget vilkaarlig at legge pladsen ind under Vik. Dette maa da forstaaes derhen, at presten har gjort gjeldende, at Øverhagen tilhørte Vik. Men byttet eller delelinjen mellem Vik og Bergsvik gik efter høieste aasryg og ut i fjorden i Haganesset. Øverhagen benevntes Sjøløipet, fordi kreaturene, naar de gik oppe i Buhagen i Nebben, havde rekstervei her ned til Stranden. Traditionen herom er endnu levende i Bergsvik.

Den første husmand, som nevnes her, maa være den, til hvem presten Røring i 1751 bortsatte en plads under Vik, kaldet Lille Hagen. Mandens navn anføres ikke. Rimeligvis er det ikke blevet noget av dette, eller manden har kun været her en kort tid. I 1795 fester sognepresten pladsen bort til Anders Olsen Sølunes, og da siges det, at den var ny-opryddet og utvist av Vikhagen. Presten har saaledes gaat ut fra, at pladsen var en del av Vikhagen, og den kan neppe ha været opryddet før, da presten bruker uttrykket, at den var ny opryddet og utvist av Vikhagen. Anders blev ikke her lenge. Han overlot i 1801 pladsen til Elling Knutsen Mittet, som s. a. fik festeseddell av sognepresten. Hvorlenge Elling forblev her, vites ikke, og heller ikke, hvem eftermanden var.

I 1850 var Jakob Jakobsen Hagen fra Mittet g. m. Sygn Olsdr. bosat her. Hun var fra Kleive sogn, Holsbøen, og de var gift det nevnte aar. Men Jakob var da enkemand. Han havde tidligere været gift med enken Aagota Einarsdr. Vikhagen i 1831. Det er da sandsynlig, at han havde faat pladsen med hende. I 1828 sees husmand Elling Hansen Vikhagen at være avgaat ved døden, og det er rimelig, at Aagota var enke efter ham. Han

var da 39 aar. Han maa ha efterfulgt Elling Knutsen Mittet.

Jakob Vikhagen døde av kolbrånd i 1857; det var den første gang, at jeg saa en læge, og det gjorde et overveldende indtryk paa min barnesjel. Sygni giftede sig igjen med Ola Andersen Solemdal i 1857.

I 1863 fik Knut Andersen Skorgen pladsen; han var gift med Brit Andersdr. og døde i 1907. Sønnen Olaf boede her nogle aar, men havde neppe feste paa pladsen, som var bestemt til at selges. Den solgtes til Knut Andersen Hagen i 1901 for 1500 kr. Knut solgte den i 1915 til handelsmand Nils Flovikholm.

I Vikgjerde, Heimstegjerde var Kristoffer Johansen Vestnes den første husmand. Han fik festeseddel i 1795, og pladsen siges da at være nyryddet.

I 1801 fik Jakob Nesje feste paa pladsen; men i folketelling av s. a. sees, at Kristoffer endnu var her. Han var g. m. Mari Sæljørnsdr., og de havde tre børn: Knut, Kari og Mari. Kari kom senere til Aasen.

I 1822 fik Sivert Knutsen Mittet feste paa pladsen; han var gift med Kristi Knutsdatter, og de havde børnene Guro, Knut, Ingeborg, Beret, Aslak, Sivert og Kristine, alle velkjendte personer, som utmerkede sig ved sin begavelse baade i aandelig og legemlig henseende.

Knut Sivertsen Lillevik, som han kaldte sig, fik pladsen efter faderen omkr. 1851; han var gift med Beret Olsdr. og de havde mange børn, alle vel utrustede. Om Knut Lillevik se under haandverk og husflid. Knut druknede i 1890. Hans søn Knut fik pladsen og kjøpte den i 1924.

I Midtgjerde eller Kjøstolgjerde var Ola Kjøstolsen Breivik den første husmand; han fik festeseddel i 1800. Sønnen Kjøstol Olsen fik pladsen omkring 1833, og hans søn Ola Kjøstolsen g. m. Anne Larsdr. Flovikholm fik pladsen omkring 1865. Sønnen Kjøstol Olsen Vikgjerde kjøpte den i 1924.

I Fremstegjerde skal der efter traditionen ha været en husmand Kristoffer, som formentlig var den første mand her. Han nevnes ikke i bygselprotokollen og hel-

ler ikke i kirkeboken. Derimot nevnes Johan Sørensen fra Vestnes som husmand her; men han var her kun kort og flyttede saa til Mork. Saa kom Ola Øysteinsen hit i 1859 og døde i 1890. Efter ham fulgte Andreas Olsen. Pladsen solgtes i 1924 til enken efter Andreas Olsen Vikgjerde.

Gno. 20 Veøy prestegaard.

Om navnet se under herredets navn.

Veøy har været prestegaard likesaa lenge, som der har været kirke her. Før denne tid stod fylkeshovet her, og da var vel gaarden setet for offerpresten eller hersen, kanske for fylkeskongen. At gaarden er meget gammel, derom vitner de mange gravrøiser, som findes her.

Gaarden er ualmindelig vakker, og en særegen romantik hviler over den, som er fremkaldt av den gamle kirke og de mange historiske minder, som er Inyttet til denne og stedet. Den er tillike en utmerket god gaard, og den staar, hvad jordbund angaar, i første rekke av herredets gaarde. En kulturjord som den, der findes her, er ialfald paa Vestlandet sjelden. Skade kun, at den ypperlige eiendom har været vandreven og forsomt, en naturlig følge av, at den saa ofte har skiftet brukere, og at disse har været udyktige som gaardbrukere. Man kan heller ikke forlange, at prestene skal være dyktige gaardbrukere. Paa Veøy har der dog været enkelte undtakelser.

Hvor daarlign driften var, fremgaar av et lingsvitne, som sogneprest Leganger optok den 6. juli 1728 om gaarden. Da var dens besætning kun 1 hest, 5 kjør og 6 smaler, og utsæden kun 2½ td. byg. Gaarden havde ingen herlighet, ikke engang skog til fornøden brende, som maatte hentes fra fastlandet. Samtidig viser aabodsforretningen efter den samme prest, at husene var aldeles til nedfalds. Leganger har været meget forsømmelig og likegyldig.

I 1710 avholdtes aabodsforretning paa Veøy efter hr. Jørgen Meyer. Der nevnes da dagligstue med kjøkken i daarlig forfatning. Herrestuen var meget brøstfeldig. I 1720 holdtes en lignende forretning efter hr. Engelhart, og da er husene efter beskrivelsen i endnu slettere tilstand. Likesaa holdtes en aabodsforretning 1740 den 13de august efter hr. Leganger. Det siges da, at hovedbygningen var av elde ubrukbar, og at sognepresten havde gjort »fruktesløse forsøk paa at hindre den fra at

Veøy gamle prestegaard seet fra V.

falde ned«. Efter hvad der fortaltes, skulde bygningen være over 100 aar. Det var ogsaa temmelig rigtig; thi hr. Henrik Holck forteller i 1664, at han havde opført den.

Hr. Erik Røring, som i 1740 kom til Veøy, fik den ikke lette opgave at opføre nye hus paa prestegaarden. Herom er fortalt andensteds. I 1747 lot han opta en synsforretning over husene og likesaa aaret efter. I disse aar eller ogsaa de nærmest foregaaende og efterfølgende er alle gaardens hus blevet opført vesentlig fra nyt av. Sidst herrestuen, som han ogsaa opførte paa menighetens bekostning. Borgestue blev opført i 1764 eller det følgende aar. Det er de samme hus, som med enkelte undtagelser har staaet her til det sidste. Hovedbygningen maatte

for sin tid være en ualmindelig statelig prestebolig, verdig en mand som hr. Erik. Den øvre ende kaldtes skolen, og her var kapellanens bolig. Over den var en lavsal med et litet blyvindu; det var efter traditionen hr. Eriks studerkammer; det var saa tarvelig, at man ueppe i vore dage turde byde tjenerne et saadant rum.

I 1790 holdtes aabodsforretning efter provst Røring. Husene beskrives, saaledes som vi kjender dem. Dog var ikke herresalen d. e. salen over storstuen m. v. indredet, og det bestemtes, at almuen skulde sette huset i fuld stand. Borgestuen var i fuld stand; men den havde røykovn, og dette fandtes ikke passende, hvorfor denne skulde tas bort. Borgestuen maa saaledes være blevet ombygget, og den borgestue, som stod her senere, maa være blevet opført kort før aarhundredeskiftet; den havde intet spor av at ha havt røykovn.

Ogsaa hvad gaardens jordvei angaar, var hr. Erik Røring banebrytende; han var en dyktig og interesseret gaardbruker og gjorde gaarden til en av herredets største og bedste eiendomme. Se herom nedenfor, hvad G. Schøning beretter. Ogsaa provst Frost forbedrede gaarden meget. Om branden paa Veøy er fortalt paa et andet sted*).

Erik Røring skriver om prestegaarden i kaldsboken, antakelig omkring 1750. Han forteller, at gaarden hverken havde seter, skog eller fiskeri, ikke heller kvern eller sagbruk; brende maatte kjøpes med stor bekostning fra omliggende steder. Om Hangholmen forteller han, at hans formand havde avbrennt skogen her, og at den nu kun var bevokset av lyng. Da prestegaarden havde kun litet aker og eng, var gaarden Ottestad blevet brukt som avlsgaard; men nu var dette ophørt, da det var for tungvint.

I 1865 opgives gaarden at ha en utsæd av $\frac{3}{4}$ tønne byg, $2\frac{1}{4}$ td. havre, 6 td. poteter og en besetning av 1 hest, 20 storfe og 30 smaler. Der opgives at være 67 m. dyrket mark og 305 m. naturlig eng. Gaardens skattesesk. var 4 daler. I 1888 blev prestegaarden opmaalt i anled-

*) B. I, s. 397.

ning av reduktionen. Der opgives da at være 90,85 m. dyrket mark og 59,40 m. udyrket mark. Utmarken opgives at være 812,57 m. Dette kan neppe være rigtig; det er jo rent vilkaarlig sat grense mellem dyrket og udyrket jord samt utmark. Den sidste er nok ikke blevet maalt. Hele øen skulde saaledes kun være ikke fuldt 1000 maal, hvad enhver, som er kjendt, vil forstaa er urimelig. Formentlig er ikke Sørøien medtat*).

Prestegaarden havde en meget verdifuld og god skog foruten den, som tilhørte avlsgaarden Vik. Ogsaa paa Nørdøen var der ikke saa lite skog foruten den verdifulde askeskog, som faudtes her. Det var og er endnu vel den største og vakreste askeskog, som nogen gaard i landet har.

Veøy nye prestegaard.

Av gravrøiser har jeg talt op: 22 paa kirkegaarden, 2 i Grønviken, 1 i Galteviken, 6 i Sandviken, 1 paa Bispenesset og 1 paa Hangholmen, og der er vistnok endnu flere. Flere av dem sees at ha været kistegrave. 3 bautastene har jeg fundet omveltete; 2 er nu opreist igjen. Der er tydelige spor efter 2 store skipsnaust i Bondviken

*) Øens lengde er 7 km. og dens bredde er 2-3 km. maalt paa kartet og fladeindholdet maa derfor være omkring 12-15 km². Dette er dog formentlig vel meget.

og 1 i Grønviken. Nedenfor laden er der levninger av grundmure, rimeligvis efter en kirkegaardsmur. Av oldtidsfund kjendes 1 stenøks av flint uten skafthul, en flinteknold og jernkraker efter myrmalin-smeltning.

I 1848 fandt sogneprest Kraft ved gravning ved de nevnte grundmure 3 mynter fra kong Erik Magnussøns tid (1286—1299), en brakteat og en norsk hvid fra kong Hans's tid*).

Der burde været utført en systematisk utgravning her; den nevnte var allfor ufuldstendig.

Denne korte og meget ufuldkomne beskrivelse over Veøy vil jeg avslutte med en gammel sangers ord, som nu forlengst har fundet sin hvile her:

De hellige ø,
der ligger saa lunt i den smilende sø,
du Raumernes gamle indviede lund,
du fedrenes stevne fra øer og sund,
du plet, hvor saa mangen en lovsang har lydt,
og taare har flydt!

Du hellige ø,
en have for tusinde spirende frø,
av slekter, som gik, og av slekter, som gaar,
engang skal du grønnes lik engen om vaar
du have for tusind velsignede frø,
du kjære Veø!

Hvor salig at dø
og hvile sit støv paa den hellige ø
og vente den store opstandelses høst,
at møte sin frelser og kjende hans røst,
mottage hans hilsen: velkommen til mit,
du tro var i lidt.

Prestegaarden solgtes i 1905 til løytnant Coucheron — Aamot, dog undtokes hele Sørøen, som er lagt under torstvesenet som tilhørende opplysningsvesenets fond.

Tilleg til beskrivelsen av Veøy.

I 1773 besøkte den bekjendte vitenskapsmand rektor G. Schøning sammen med biskop Gunnerus Veøy. Han har i sin reisebeskrivelse leveret en beretning om prestegaarden med kirken og enkelte andre steder, som er det bedste, som hittil har været skrevet om stedet. Et uttak av denne beskrivelse skal her leve-

*) Se Nikolaysen Norske fornlevninger s. 543.

res, idet bemerkes, at hvad han siger om kirken, har jeg allerede benyttet under omtalen av denne¹⁾. Jeg skal derfor kun anføre nogle faa bemærkninger av ham om kirken: »Til her at sette saavel fylkestemplet som fylkeskirken er Vedøen særdeles bekvem, som liggende midt i Romsdals fylke. Kirken er som fylkeskirke ogsaa den eneste murede kirke, som har været og endnu er i Romsdals fylke. Den er en massiv grundmuret bygning og uten tvil en av de eldste murede kirker her til lands, da paa den vestre gavle utenpaa muren det aarstal 1203²⁾) staar med jernbolter indsat. — — Kirkens hele bygning og indretning, dens smale vinduer, høie og trange døre, tykke mure viser tydelig at den er meget gammel. Det øverste lag stene ovenpaa kirkens høie grundfod, dens hjørner, dens indfatninger om døre, vinduer, gange er alle av hugne stener, resten av kampe- og brud-stene. Hovedindgangen til kirken har som sedvanlig været paa dens vestre gavl; men denne indgang er nu tilmuret.« Han forteller saa om de tre hoveder over den gamle indgang. Derefter om indskriptionen paa stenen i korets østgavl, hvor følgende bokstaver er indhugget: J. H. S. Amplif. Æ. S. f. p. Olav P. CURAT. A. J. G. P. ETP. D. Z. C. H. 1631.

Dette uttyder han saaledes:

Amplificatio ædis sacræ facta pro Olao Publico Curatore a. J. G. P. et Pastore Domine Zacharia Christophori Holck d. e. Dette hellige hus er fuldendt av kirkeværgen Olav — — — og pastor Zacharias Christophersen Holck 1631.

Han beskriver saa korstolen; men leser her feilaktig L. A. D. istedetfor L. H. D. d. e. Lucia Henriksdr. o.s.v. — —

Saa fortsetter han: At paa Vedøen i de gamle hedenske tider store og anseelige mend maa have boet, kan av foranførte let sluttet; men dog findes fra de tider ingen alderdomslevninger,³⁾) hvilket her og neppe kunde ventes. De gamle begravelser-høie er ventelig ved stadens anleggelse og ved pløining blevene ødelagte, og de gamle bautastene anvendt til kirkens bygning, av hvilket slags en stor bred sten, som staar ved indgangen til kirkegaarden paa høire side av denne, synes at have været.«

»Øen skal ei være meget over $\frac{1}{4}$ mil i omkreds og er for det meste overgroet med skov, av hvilken den største del er avbrent aar 1766, da den efter en langvarig brendende solens varme blev antendt. — — — Her er altsaa ei mere dyrket jord, end hvor staden tilforn har staaet, og prestegaarden nu staar, og den blev tilforn saa slet dyrket, at man her ei saaede mere end 1, 2 til 3 tønder, og holdtes kun 6 melkekjør; men stedets nuværende sogneprest hr. provst Røring, har saaledes forbedret eng og aker,

¹⁾ Se b. I, s. 402 fl.

²⁾ Dette er feilaktig.

³⁾ Han havde da ikke undersøkt øen.

at her nu kan saaes 12 til 14 tønder, holdes 20 melkekjør foruten smaat kveg og 2 heste. Jordarten er ogsaa meget fruktbar, bestaaende av sort muld, da den ellers overalt her i prestegjeldet saavel paa øerne som paa det faste land er sand og ler. Sæden slaar derfor meget vel an og himmelbyg især, som her saaes, giver 14 til 15 fold. Ei mindre lykkes det med havevekster. Paa preste-gaarden er der 2 haver, en rar ting her til lands idetmindste hvad forrige tider angaar. Den ene er en frukt-, den anden en kjøkken- og blomsterhave. Av frukttræer var her fornemmelig æble- og plommetræer, blandt dem 2 æbletræer især, som undertider har givet 12 — 14 tønder epler. Epler vokser ogsaa vilde paa endel steder i Romsdalen. Av røtter og maturler saa jeg her skjønne store peberrot at vokse, asparges, rødebeter og andre gjengse haveurter. Av blomster florerede her en stor hob Negliker, roser og andre; her stod ogsaa stikkelsbær, røde og hvide ribs m. m. samt hyldetræer (*sambucus nigra*), som her til lands eier meget gjengse og sjelden bar modne bær, hvilket dog skede aar 1773 især saavel her som i Trondhjem. Brambær-buske vokser her paa Vedøen likeledes vilde, men bar sjelden modne bær; desuten en mængde av nyper eller vilde roser, hvis bær er særdeles skjønne og store, samt seljetreer og en hob asketreer, blandt dem en del anseelig høie og store, skjønt de tildels staar paa klipperne selv, hvor de har festet i bergrevnerne. De her med potatos gjorde forsøk er skede med fordel, og foruten dem vokser her et slags vilde jordnøtter. *Caprifolium* vokser ogsaa vildt her, som ellers nordenfjelds er meget rar, samt hagetorn (*cratægus*) og paa adskillige steder i Romsdalen løn (*acer platanoides*).*)

Ved aar 1773 var i Vedø sogn 63 gaarde, deriblandt 3 øde, og 117 bønder; i Refund sogn 24 gaarde, ingen øde og 51 bønder.

Han beretter derefter om omgivelserne.

»Ved Nesjeskaget nordenfor Vedøen den gaard Nesje, en smuk, paa en temmelig stor jevn mark beliggende gaard, hvor man efter gammelt sagn beretter, at en konge skal i gamle dage have boet. Sekken har ogsaa været en i gamle dage meget berømt ø. Den omtales i vore gamle skaldes ældste sange, i den gamle Snorres edda, og mellem den og Vedøen stod ved aar 1162 det sjøslag, hvori den norske konge Haakon Herdebred omkom. Paa den gaard Vestad, som ligger paa den søndre side av øen, synes efter navnet at domme et tempel eller et offer sted fordem at have været, og paa Sekkenes, en gaard, som ligger paa den sydøstre ende av øen, har tilforn en smuk have været anlagt og denne besat med adskillige frugttræer. Av dem er endnu endel eble-træer tilovers, som bærer en masse ebler, samt valnødderæer, som ofte

*) Her er flere misforstaaelser. »Brambær« bærer moden frukt. *Caprifolium*, hagetorn og løn kjendes ikke som vildvoksende her; de har været forvildet.

bærer modne nødder. Bemeldte have er uten tvil her blevet anlagt, da fogderne over Romsdalen havde her en tidlang deres Bopel, da stedet blev kaldt Sekkenes, fogedgaard.«

Han omtaler, at fogden Jakob Ecg viste han flere gamle breve, deriblandt ogsaa flere pergamentbreve, som blev ham utlaate.

Gno. 21 Sølsnes.

Gaardens navn er avledet av skjæret Søljo, som ligger like utenfor spidsen av nasset, Laberget. Hvad der er bemerket i N. G., Romsdals amt under Veøy, er misvisende og viser, at forf. ikke var lokalkjendt.

Sølsnes er en gammel gaard; dette fremgaar av de mange fund og oldtidsminder, som findes her. Den er i hvert fald fra den yngre jernalder eller Vikingetiden. I skriftlige kilder nevnes den i 1438. I et diplom fra dette aar*) fortelles, at presten Sjur Josteinson m. fl. var tilstede den 12 marts nevnte aar i Skraapsgaarden paa Veøy og var vitner til, at Ingebjørg Øyvindsdr. og Sigrid ved sin lovlige ombudsmand Arne Torgilsen solgte 10 øyrebøl jord i Sylghsnese til Ljot Ivarson. De undte han ogsaa kvernleiet i Vikaaen, som laa under gaarden samt veiret til kvernen. Den 14de april 1439 var saken atter udstevnet for fylkestinget, da Baard Eriksen havde paatalt salget og vilde omstøte det**). Han maatte bede om undskyldning herfor og betale sakens omkostninger.

Gaarden nevnes i Aslak Bolts jordebok som liggende nest Vik, tilhørende erkebispstolen***). Det er altsaa Vik, dette gjelder.

I tiendemandt. av 1520 opføres Erik paa Sølsnes. I 1597 er Erik bruker, rimeligvis en sønnesøn av den førstnevnte. I 1603 var Olav bruker og likesaa i 1610,

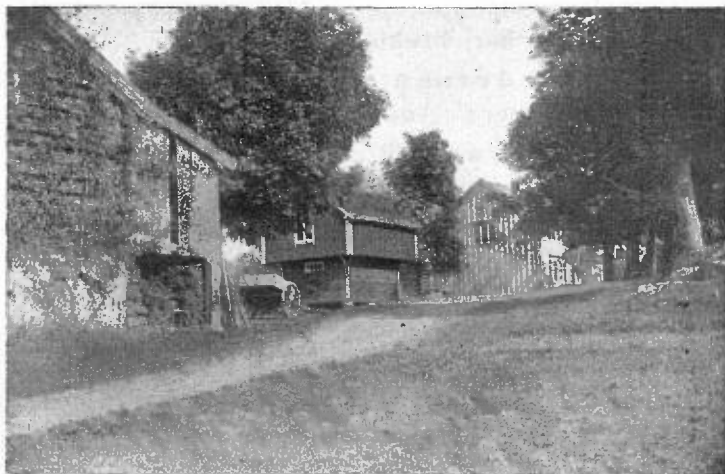
*) D. N. X, 166.

**) D. N. X, 167.

***) Se Munch utg. s. 77.

da Erik husmand er kommen til. Det synes herav at fremgaa, at gaarden har veret udelt til i begyndelsen av 1600 aarene, da den blev delt i 2 bruk. I 1615 var brukerne Ola Iversen og Peder Olsen. Peder havde en tiende av $7\frac{1}{2}$ tveit og Olav av $4\frac{1}{2}$ tveit, hvilket svarer til 5 og 3 tønder i avling. I 1623 var der 2 mend av navn Peder, og i 1632 var Peder Pedersen og Hermund brukere og opføres som odelsmend. I 1645 opføres kun Peder Olsen Sølsnes.

Fra Sølsnes. Knut Sølsnes's hus.

I kvegtiendetallet i 1657 opføres :

Peder Sølsnes, 1 hest, 9 kjør, 5 gjeit, 4 smaler.
 Olav Sølsnes, 1 hest, 5 kjør, 4 gjeit, 1 smale, 1 svin.
 Peder Sølsnes, 1 hest, 6 kjør, 4 gjeit, 5 smaler. David
 husmand, 1 hest, 5 kjør, 4 gjeit, 4 smaler.

Dette er vel saa at forstaa, at der er 2 bruk og i det ene er fader og søn brukere.

I skattemandt. av 1657 opføres Peder Sølsnes med landskyld $1\frac{1}{2}$ vog, 1 pund og P e d e r med Olav $1\frac{1}{2}$ vog, 1 pund, tilsammen 3 v. 2 p.

I jordeboken av 1661 opføres 2 bruk paa Sølsnes. I det første er gamle Peder og David brukere, tilsammen : $1\frac{1}{2}$ vog. Eierne var : Veøy kirke $\frac{1}{2}$ pund, Veøy

prestebord $\frac{1}{2}$ pund, brukerne selv 2 pund. Ingeborg sal. Jøris Nons $2\frac{1}{2}$ pund og bygsler alt.

Det andet bruk var paa 2 voger, 18 m. og eiedes av Ingeborg Non $1\frac{1}{2}$ vog, Veøy kirke $\frac{1}{2}$ pd. og Peder $\frac{1}{2}$ vog, 6 m. Brukere var P e d e r og O l a v.

Den Jøris Non, hvis enke eiede det meste av Sølsnes er en forretningsmand paa Molde av engelsk herkomst. Det var tømmerhandelen, som drog utlendingerne, især engelskmænd og skotlendere, til Molde.

I prestens mandtal av 1664 opføres paa Sølsnes: Gamle Peder, 44 aar, brukte $2\frac{1}{2}$ pd., 6 m.

David Pedersen 40 aar, brukte 3 pd., 6 m. Han havde 2 sønner: Anders 7, Haavard 4 aar.

Olav Pedersen 49 aar, brukte $2\frac{1}{2}$ pd., 6 m. 2 sønner: Peder 10, Steffen 7 aar.

Den samlede skatteskyld var 3 voger, 2 pd. Men dette maa være urigtig, da $2\frac{1}{2}$ pd, 6 m. $\times 3 + 12$ m. ikke blir 3 vog, 2 pd. Det stemmer heller ikke med opgaven i jordeboken av 1661.

I matrikullen av 1667 opføres 3 brukere: David og Peder Pedersen samt Jon Knutsen. Den samlede skatteskyld var $3\frac{1}{2}$ vog. Eierne var fogden Iver Andersen 3 voger, $\frac{1}{2}$ pd., kirken $\frac{1}{2}$ pd. og presten $\frac{1}{2}$ pd. Hvor meget hver av de 3 mænd brukte, opgives ikke.

I matrikullen av 1695 opføres 3 brukere: enken 1 vog, 1 pd., 3 m., Peder 1 vog, 1 pund, 3 m., Erik 2 pd., 10 m. Dette utgjør, siges det, 3 voger, 2 pd.: men det er i virkeligheten kun 3 voger, 1 pund, 16 m.

Som man ser, er gaarden nu delt i 3 bruk, som den senere har været, og dette maa skrive sig fra tiden omkring 1660.

Tienden paa Sølsnes utgjorde paa alle 3 bruk i 1664 55 tveitar, som svarer til en avling av $36\frac{1}{2}$ td. korn.

Efter mandtallet av 1701 var brukerne paa Sølsnes: Tor Knutsen 40 aar. Han var rimeligvis gift med enken efter David og havde faat bruket med hende. Kristen 32 aar og Erik 44. Den sidstnevnte havde sønnen Paal 8 aar. Den førstnevnte havde 2 stedsønner David Davidson og Arne Davidsøn samt 1 søn Hans Torsen 1 aar.

I matrikullen av 1711 opføres som brukere paa Søsnes: Løitnant Lossius med 1 vog, 1 pd., 3 m. Kristen med 1 vog, 1 pd., 3 m. Knut med 2 voger, 12 m., som siges at utgjøre tilsammen 3 voger, 2 pd., men er kun 3 voger, 1 pund, 18 m. Foruten kirken og presten var nu magister Hans Grøns arvinger eiere. I 1695 siges det, at Hans Grøn eiede 3 voger, 12 m. Hans Grøn, sogneprest paa Ørlandet, var gift med foged Iver Andersens datter.

Efter matrikullen av 1724 var brukerne Knut, Kristen og Arne. Eierne var de samme som i 1711. Der var 1 husmand. Seter $\frac{1}{2}$ mil fra gaarden. Skog til husbehov, voksterskog. God fegang, nogenledes god jordart, vis til korn, temmelig god til eng, letvunden. Ingen rydningsjord. Utsæd 11 tønnder havre, 3 skj. blandkorn. Avler 42 læs høi, føder 3 hester, 10 kjør, 9 ungfæ, 15 sm. Skatteskyld 3 voger, 2 pd., som foreslaaes forhøiet med 12 m.

Husmandspladsen er formentlig Breiviken.

Efter kb. var Arne Davidsen Søsnes g. m. Eli Knutsdr. i 1721. Han var stedsøn av den ovenfor nevnte Tore (Tor) Knutsen.

Ola Einarsen Søsnes blev gift med Aagot Pedersdr. Dale 1740. Han var indflyttet fra Kvernes.

Ørjer Pedersen Søsnes var gift med Inger Johannesdatter i 1726. Ørjer var fra Eik. Her holdtes skifte i 1705 efter Peder Ørjersen Eik. Enken var Marit Iversdr. Børnene Iver, Ørjer og Kari. Ørjer og Inger kom til Søsnes i 1742, da han fik bygselbrev paa 1 vog, 12 m. av løitn. Schjelderup. Det var det bruk, som Arne havde havt.

Jeg skal nu anføre nogle hjemmelsbreve. Erik Povelsen Søsnes fik bygselbrev av Knut Kormeset paa 2 pd., 18 m. i Søsnes $\frac{3}{10}$ 1697. Knut Kormeset fik bygselbrev paa 2 pd., 18 m. i Søsnes av mag. Hans Grøn $\frac{6}{5}$ 1707.

Mag. Anders Iversen Munthe bygsler 2 pd., 18 m. i Søsnes til Knut Gjeitnes $\frac{2}{7}$ 1709. Kaptein Anders Grøn skj. 3 pd., 12 m. i Søsnes som han havde arvet efter sin far mag. Hans Grøn, til kapt. Schjelderup $\frac{13}{7}$ 1738. Løitn. Schjelderup bygsler 1 vog, 12 m. i Søsnes til Ørjer Pedersen $\frac{24}{1}$ 1742.

Ola Einarsen Søsnes fik skjøte paa 2 pd., 12 m. i Søsnes ³¹/₁₂ 1740.

Peder Ørjersen Søsnes fik skj. av faren ³/₇ 1764.

Einar Olsen Søsnes fik skj. av faren ²²/₁₀ 1774.

Peder Einarsen Søsnes skj. 1 vog, 12 m. i Søsnes til Nils Eriksen Søsnes ²⁰/₁₀ 17.

Peder Einarsen Søsnes sees av kb. at ha været bruker her i 1743 og 1747. Han havde vel faat bruket av faren.

Einar Olsen Søsnes var først g. m. Ingeborg Olsdr. Dale 1766 og derefter med Ingeborg Absalonsdr.

I 1801 var opsitterne paa Søsnes :

Gaardbruker Peder Ørjersen 69 aar, hustru Ingeleiv Knutsdr. 61. Barn : Ørjer 29, Knut 27. 2 tjenere.

Gaardbruker Nils Eriksen 60 aar, hustru Anne Sivertsdr. 58. Barn : Erik 18, Ingeborg 21, Mildri 14.

Gaardbruker Einar Olsen 56 aar, hustru Ingeborg Absalonsdr. 49. Barn : Absalon, Knut, Kristoffer (11, 6 og 2 aar). Husmand Ola Kjøstolsen 37, hustru Anne Iversdr. 26 aar. Barn Kjøstol 1 aar.

Bno. 1, Søsnes, lno. 165, gammel skyld 2 pd., 18 m., ny skyld 1 daler, 3 ort, 10 sk. Nuværende 3,75.

Einar Einarsen Søsnes eier i 1805.

Einar Einarsen Søsnes eier i 1842.

Einar Einarsen Søsnes do. i 1865.

Kristoffer Malones omkr. 1895.

Bno. 2, Breiviken, 0,47. Fraskilt i 1867. Ola Eriksen fik skjøte. Enken havde bruket fra 1890. Nu Erik Olsen Breivik.

Bno. 3, Hatleviken, 0,29. Fraskilt i 1878. Sivert Sivertsen Malones fik skjøte 1878. Sivert Sivertsen do. fik skjøte 1883.

Bno. 4, Søsnes, lno. 166, gammel skyld 1 vog, 1 pd., 3 m., ny skyld 2 daler, 1 ort, 15 sk. Nuv. 4,06.

Ørjer Pedersen Søsnes eiede 1802. Peder Ørjersen Søsnes skjøte 1843 til Ørjer Pedersen Søsnes. Skjøte fra Ørjer Pedersen Søsnes til Einars datter Emma 1875. Mads Aretsen Nesje faar skjøte 1881.

Bno. 5, Laberget, 0,57. Fraskilt bno. 4 i 1875. Skj. fra Ørjer Sølsnes til døtrene Marta og Petrina 1875.

Bno. 6, Storaakeren, 0,50. Fraskilt bno. 166 i 1881. Einar Einarsen Sølsnes eiede. Hans enke Ingrid fik bruket ved mandens død.

Bno. 7, Sølsnes, lno. 167, gammel skyld 1 vog, 1 pd., 3 m., ny skyld 2 daler, 1 ort, 15 sk. Nuværende skyld 4,84.

Erik Nilsen Sølsnes fik skjøte av faderen 1801.
Lars Eriksen Sølsnes likesaa 1842.
Erik Larsen Sølsnes likesaa 1878.

Bno. 8, Breiviken, 0,52. Erik Olsen Breivik.

Bno. 9, Sølsnesmyrene, 0,38. Fraskilt bno. 7 i 1900. Søren Sivertson Malones skj. 1900.

Ved folketellingen i 1865 var der 3 gaardbrukere so 2 husmend paa Sølsnes. Brukerne var da Einar Einarson Sølsnes, Ørjer Pedersen Sølsnes og Lars Eriksen Sølsnes. Det maa bemerkes, at da Peder Ørjersen Sølsnes var død i 1845 ektede enken Kari Olsdr. Sølsnes fra Nesje Johan Bottolvsen Gribbestad, som i de følgende aar brukte gaarden. Folketallet i 1865 var 38.

Utsæd og kveghold var :

Bno. 1. $\frac{1}{16}$ td. byg, 5 td. havre, $2\frac{1}{2}$ td. poteter. 1 hest, 6 kjør, 18 smaler.

Bno. 4. $\frac{1}{8}$ td. byg, 6 td. havre, $3\frac{1}{2}$ td. poteter. 1 hest, 6 kjør, 18 smaler og 1 svin.

Bno. 7. $\frac{1}{4}$ td. byg, 8 td. havre, 3 td. poteter. 1 hest, 8 kjør, 20 smaler, 1 svin.

Husmendene : $\frac{1}{8}$ td. byg, $1\frac{3}{4}$ td. havre, $2\frac{1}{4}$ tønne poteter. 4 kjør, 20 smaler og 1 svin.

Sølsnes er meget rikt paa oldtidsminder, eller rettere har været det; flere av dem er nemlig i den senere tid bortført.

Der regnes op 10 gravrøiser her og 1 fund er gjort fra den yngre jernalder. Gaarden hører saaledes til dem,

som er rikest paa oldtidslevninger i Veøy, og den hører derfor til de eldste gaarde i herredet.

Fra matrikuleringsarbeidet i 1866 anføres :

Sølsnes. Einar Einarsen, 13 m. aker og dyrket eng, 44 m. naturlig eng. 5 læs seterhøi, god stølshavn, furuskog, og kan selge for 12 spd. aarlig. Letbrukt.

Johan Bottolvsen, 16 m. aker og dyrket eng, 65 m. naturlig eng. Seterstøl med 6 læs høi. Som forrige forøvrig.

Lars Eriksen, 23 m. aker og dyrket eng, 61 m. naturlig eng, 6 læs seterhøi. Som forrige.

Der tilføies, at Sølsnesmændene paastaar at de alene eier Skaalseter; men Malomændene protesterer herimot.

Sølsnes blev utskiftet i 1867.

Gno. 22 Malo.

Gaardens navn er formentlig dannet ved sammensetning av de to ord: mel og lo. Det første brukes om en grusbanke, sandbanke og forekommer oftere i stednavne. Gaardsnavnet Male i Bu kan saaledes nevnes. Det andet ord lo betegner en flat, lavtliggende strekning langs sjøen eller vandet og passer paa naturforholdene. Det første ord mel sikter antagelig til den bratte bakke som gaar op mot vest. Naar der imot denne forklaring indvendes^{*)}, at man maatte vente tyk l i lo, da holder denne indvending ikke stik. Man kan ikke sige lo med tykt for vellydøns skyld. Romsdalsmaalet har ikke tyk l i lignende ord.

At garden er gammel, ser man derav, at den var kirkegods og endnu mere derav, at der var en gravhaug her, sandsynligvis fra vikingetiden. I skattemandtallet forekommer den første gang i 1597, da Knut var bruker. Han nevnes likeledes i 1610 blandt ødegaardsmænd og likesaa i 1615, 1623 og 1633. I 1645 er Peder leilending paa Malo samt Nils. Den første nevnes ogsaa i 1650. Korntienden utgjorde i 1615 6 tveitar, som svarer til en avling av 4 td.

---

^{*)} Se N. G., Romsdals amt, s. 248.

I kvegtiendetallet av 1657 opføres :

Peder Mallo med 1 hest, 11 kjør, 4 gjeiter, 1 smale og 1 svin. Nils Mallo med 1 hest, 9 kjør, 8 gjeiter og 1 smale.

I jordeboken av 1661 opføres Peder og Anders Mallo. Skatteskylden var 4 pund. Kirken var eier.

I prestens mandtal av 1664 opføres Peder Knutsen 60 aar, søn David Pedersen 24 aar og Knut Pedersen 23 aar.

Anders Olsen 31 aar; hver av dem brukte 2 pund i Malo. Skatteskylden var 4 pund.

I et andet mandtal av presten fra 1666 opføres 3 sønner av Anders: Knut Nilsen 8 aar, Nils Nilsen 4 aar og Olav Andersen $1\frac{1}{2}$ aar. Anders Malo er saaledes blevet gift med enken efter Nils. Korntienden utgjorde nu 20 tveitar paa hver, svarende til en avling av $13\frac{1}{2}$ td. korn paa hvert bruk.

I matrikulen av 1669 opføres kun Peder Knutsen paa Malo. Skatteskylden var 5 pd. Skal være 4 pd.; som det sees senere.

I 1695 var Knut og Nils brukere, hver 2 pund; eller tilsammen 4 pund.

I folketellingen 1701 opføres Knut 62 aar. Børn: Peder 12 aar, Knut 10, Mads 8, Olav 5, David 3 aar. Iver 54 aar. Børn: Otte Nilsen 12 aar og Ola Nilsen 9.

I 1711 opføres Knut og Iver hver med 2 pund.

I matrikulen av 1724 opføres Knut og Iver paa Malo. Skatteskylden var 1 vog, 1 pd. Der var seter $\frac{1}{2}$ mil borte, skog til husbehov, og noget sagtømmer, god fegang, god jordart, vis til korn, letvunden. Utsæd 6 td. havre, 2 skj. blk. Avler 30 læs høi, føder 2 hester, 9 kjør, 5 unger, 23 sm. Skatteskylden foreslaaes paalagt 1 pund.

Den ovenfor nevnte Knut Pedersen Malo nevnes i et skifte av 1684 efter Eli Knutsdr. Enkemanden var Knut Pedersen Malo, og konens brødre var klokker Kristen Knutsen og Iver Knutsen Bergsvik. Eli maa saaledes ha været fra Bergsvik. De havde ingen børn ved skiftet.

I 1728 holdtes skifte paa Malo efter konen Ingeleiv Olsdr. Enkemanden var Iver Madsen og hendes børn var Otte Nilsen og Olav Nilsen. Hun havde saaledes været gift med den ovenfornevnte Nils første gang.

I 1726 blev Otte Nilsen g. m. Beret Olsdr. Hengnes og overtok nu gaarden. Han døde i 1742 og efterlot sig 3 børn, derav sønnen Nils. Enken giftede sig igjen med Kristen Sjursen Stranden, som drev gaarden en tid. Han ektede efter sin første hustrus død Synnev Nilldr. og havde 2 børn med hende.

Paa det andet bruk boede Mads Knutsen som i 1740 blev gift med Sigrid Rasmusdr. De havde en datter Kari, antagelig født i 1741; hun nevnes i skiftet efter moderen i 1753. Mads giftede sig igjen med enken Ingeborg Halvardsdr. Nesje. Han maa ha havt en datter før sit giftermaal med Sigrid, nemlig Synnev Madsdr. som i 1756 blev gift med Kjøstol Trondsen Røvik, som i 1756 fik bygselbrev av Holst paa gaarden. Kjøstol havde gaarden i mange aar, indtil sønnen Trond overtok den i 1790.

Paa det andet bruk var Iver Ottesen Malo leilending; han var i 1762 gift med Marit Iversdr. Opsal; om han har havt feste paa gaarden, er dog tvilsomt. Beret Ottensdr. Malo var gift med Sæmund Røvik, og de boede paa Malo en tid. Hun blev senere gift med Anders Pedersen Dvergsnes.

Peder Jonsen Malo blev i 1761 dømt til at ha sit feste forbrudt paa grund av ulovlig skoghugst; Kjøstol slap med en bot.

I 1772 fik Erik Trondsen Malo bygselbrev paa 2 pund i Malo. I 1761 fik Iver Olsen bygselbrev paa Malonesset.

Ingebrigt Olsen Ødegaard ektede i 1793 Anne Kjøstelsdr. Malo. Trond Kjøstolsen ektede i 1790 enken Salome Olsdr., som døde i 1794. Han ektede i 1797 Marit Kristoffersdr. Ingebrigt Olsen Malo, som var gift med Kjøstels datter, fik feste-brev paa Kjøstels bruk i 1793.

E. Salome Olsdr. Malo, som Trond Kjøstelsen Malo

ektede i 1794 var fra Strømme paa Vaagstranden, datter av Ola Hansen Sæbø og Maria Meldal, datter av løytnant Meldal. Salome var født i 1748 og blev i 1772 g. m. Gunnar Olsen Bergsvik, og i 1783 findes de bosat paa Malo; rimeligvis maa Gunnar have faat feste paa et bruk av gaarden; noget bygselbrev kan ikke findes. Men i 1790 fik Trond Kjøstelsen Malo bygselseddel fra kirken paa det bruk, »som den avdøde Gunnar Malo havde havt«. Herav sees saaledes, at Gunnar Olsen havde faat feste i eller omkring 1783. Gunnar døde i 1789. Trond ektede enken og fik bygselbrev av kirken det nevnte aar. Salome døde som nevnt fire aar efter.

I 1801 var brukerne paa Malo: Gaardbruker Trond Kjøstelsen Malo 36 aar, hustru Marit Kristoffersdr. Barn: Kristoffer 4, Salome 1 aar. 2 tjenere. Gaardbruker e. Ingebrigt Olsen Malo 43 aar. Barn: Ola 4, Sunniva 6. Vilkaarsenke Kjøstolv Trondsen Malo. (Anne var død i 1801). Husmand Jon Eliassen Malones 57. Hustru Marit Paalsdr. 71 aar. Barn: Paal Jonsen 25. Samlet folketal 9.

Bno. 1, Malo. Lno. 168, gammel skyld 2 pd., ny skyld 1 daler, 3 ort, 16 sk. Nu 4,30.

Kjøstel Trondsen Malo fik bygselbrev 1756. Ingebr. Olsen Ødegaard, gift med datteren Anne Kjøstelsdatter fik bygselbrev 1793. Ola Ingebrigtsen Malo likesaa i 1828. Mads Madsen Flovikholm ektede enken Brit Bottolvsdr. Malo og fik festebrev 1841. Ola Madsen Malo fik skjøte av kirken 1872. Mads Olsen Malo fik skjøte av faderen 1906.

Bno. 2, Malo. Lno. 169, gammel skyld 2 pd., ny skyld 1 daler, 3 ort, 16 sk. Nu 4,09.

Erik Trondsen Malo fik bygselbrev 1772. Gunnar Olsen Bergsvik likesaa i 1783. Trond Kjøstelsen Malo likesaa 1790. Kjøstel Trondsen Malo likesaa 1840. Trond Kjøstelsen skj. 1873. Kristofer Kjellsen skj. 1908.

Bno. 3, Malones. Lno. 170, gammel skyld 1 pd., ny skyld 1 daler, 6 sk. Nu 1,03.

Iver Olsen Malones fik festeseddel 1761. Jon Elias-

sen Malones likesaa i 1792. Paal Jonsen likesaa i 1800. Jon Paalsen likesaa i 1830. Sivert Sivertsen Vikgjærde g. m. Kristine Jonsdr. Malones 1861.

Ved folketellingen i 1865 var opsitterne :

Gaardbruker Mads Madsen Malo 58 aar, hustru Brit Bottolvdr. 63. Barn : Ingebrigt 35 aar, Bottolv 28, Anne 30, Ola Madsen 25, Kari 24, fosterbaru Gjertrud Hansdatter 13.

Gaardbruker Kjøstel Trondsen 64 aar, hustru Kari Johannesdr. 62. Barn : Mørit 21, Trond 15, Beret 18 og Kari 9 aar.

Gaardbruker Sivert Sivertsen Malones 32 aar, hustru Kristie Jonsdr. 34. Barn : Sivert, Kristi, Kristoffer. Vilkaarsenke Guro Jonsdr. 60, f. i Opdal.

Bno. 1. Utsæd $\frac{1}{8}$ td. byg, 5 td. havre, 3 td. poteter. Kvæghold : 1 hest, 8 kjør, 26 smaler, 1 svin.

Bno. 2. Utsæd 4 td. havre, 2 td. poteter. Kvæghold : 1 hest, 6 kjør, 18 smaler.

Bno. 3. $\frac{1}{6}$ td. byg, 2 td. havre, $1\frac{1}{2}$ td. poteter. 1 hest, 4 kjør, 15 smaler.

Fra matrikuleringsarbeidet i 1866 hitettes følgende opgaver : Malo. Mads Madsen, 12 m. aker og dyrket eng, 57 maal naturlig eng, sæterhøi 5 læs, daarlig hjemmehavn, men god sæterhavn, god furuskog, tilsalgs for 13 spd. aarlig, letbrukt.

Kjøstel Trondsen, 12 maal aker og dyrket eng, 48 maal nat. eng. Forøvrig som foregaaende.

Malo har støl paa Skaalseter. Som allerede bemærket under Sølsnes har der været forskjellig mening om stølsretten. Malo opsittere har paastaat, at det er dem, som først har begyndt at støle her, og det synes at være mest rimelig, naar hensees til de naturlige forholde.

Gno. 23 Hengnes.

Gaardens navn i folkets mund er Hengnes; Hegnes er rimeligvis en forklaring av navnet, som man dannede sig, fordi den syntes saa naturlig. Denne forklaring, som fremsettes i N. G., er dog lidet at bygge paa. Jeg skulde heller anta, at navnet er dannet av heng, om et høitliggende sted. Sml. gaardsnavnet Heng i Odda.

Gaarden nevnes i skattemandtallene av 1597 og 1603, da Anders var skatteyder. Likesaa i 1610 og 1623. I 1633 opføres gaarden blandt ødegaarde og Bjørn og Nils som brukere. I 1645 opføres Bjørn og Martin som ødegaardsmænd.

I kvægtiendetalen av 1657 opføres paa Hengnes: Kristoffer med 1 hest, 8 kjør 5 gjeit, 4 smaler, og Olav med 1 hest, 9 kjør, 7 gjeit og 3 smaler. I skattemandtallet fra samme aar nevnes kun Kristoffer. Landsskylden var 1 vog; den anden mand er udeladt.

I jordeboken av 1661 opføres enken og Olav som brukere; Landsskylden var: 1 vog paa det første bruk og $\frac{1}{2}$ vog paa det andet. Veøy kirke eiede alt.

I prestens mandtal 1664 opføres Hengnes med en landskyld av $1\frac{1}{2}$ vog. Brukerne var: Olav Knutsen 42 aar, brukte $\frac{1}{2}$ vog. Enken Brita bruker 1 vog. Hendes søn Peder Kristoffersen var 28 aar. Korn-tienden var 20 lveitar paa hver, som svarede lil en avling av omkring $13\frac{1}{3}$ londe.

I matrikulen 1669 opføres som leilending paa Hengnes Olav Knutsen med skatteskyld $\frac{1}{2}$ vog og Peder Kristoffersen med skatteskyld 1 vog. I 1695

opføres Olav med $\frac{1}{2}$ vog og Peder med 1 vog skatteskyld.

I folketellingen 1701 opføres paa Hengnes Olav 69 aar. Sønner: Peder 28, Kristoffer 20, og Knut 30 aar. Peder 50 aar.

De samme brukere er her ogsaa i 1711. I 1724 er Kristoffer og Ola brukere paa Hengnes. Der var ingen husmand. Seter 3 fjerd. fra gaarden. Skog til husbehov. 2 kverne. Tungvunden. Udsæd: 6 tøn-der havre, $1\frac{1}{2}$ skj. blk. Kveghold: 2 heste, 9 kjør, 7 ungfæ, 23 smaler. Skatteskyld, $1\frac{1}{2}$ vog foreslaaes forhøiet 12 mark. Hvilken seter, der menes, er uforstaaelig.

Omkring 1730 aarene var brukerne Peder Olsen Hengnes g. m. Mari Alvsdr. Aarset og Olav Kristoffersen Hengnes g. m. Marita Arildsdr. Kristoffer Olsen Hengnes fik bygselbrev 1765 av foged O. Alsing og egtede Anne Pedersdr. Sæbø 1766. Peder Olsen Hengnes blev gift anden gang med Marit Olsdr. Holm i 1744.

Peder Øysteinsen Aarset g. m. Anne Olsdr. Hengnes 1772 fik bygselbrev i 1771 av Alsing. Peder Olsen Hengnes døde omkring 1750; hans enke Marit Pedersdr. Hengnes ægtede i 1753 Iver Madsen Elsaas, som var bruker her en del aar*) Han døde i 1787.

Peder Øysteinsen Hengnes døde i 1787. Enken egtede samme aar Anders Sæmundsen Horsgaard, som nu blev bruker.

Kristoffer Olsen Hengnes døde i 1789, og enken egtede samme aar Lars Larsen Staurset.

Ved folketellingen i 1801 var brukerne:

Anders Sæmundsen Hengnes 47 aar og hustru Anne Olsdr. 60 aar. 2 børn: Ola og Marit av konens første egteskap.

Lars Larsen Horsgaard, 40 aar, og hustru Anne Pedersdr. 60 aar. Søn Peder Kristoffersen 31 aar av konens 1ste egteskap.

---

*) Om Iver var bruker paa Hengnes er tvilsomt.

Husmand Henrik Danielsen, hestedoktor 44 aar, hustru Agnette Børresdr. 34 aar. 4 barn. Samlet folketal 15.

Bno. 1. Hengnes. Lno. 171. Gammel skyld, 1 vog. Ny skyld 1 dl., 3 ort, 4 skilling, nu 4,16.

Olav Kristoffersen Hengnes 1729 ? Kristoffer Olsen Hengnes fik bygselbrev 1765. Han døde 1789. Euken Anne Pedersdr. ektede 1789 Lars Larsen Staurset, som var bruker i 1801. Han ektede 2den gang Kari Pedersdr. Mittet og havde med hende 2 døtre. Han døde i 1822, og døtrene var endnu barn. Der kom derfor en ny bruker paa gaarden, nemlig Peder Knutsen Aarset i 1823. Bygselbrev findes ikke at være utstedt. Peder Aarset blev i 1823 g. m. enke Anne Andersdr. Herje. Hun var fra Breivikstranden i Hen sogn og var i 1808 blevet gift med Iver Olsen Herje, førmentlig i Herjegjeilen. Han var da en gammel mand og døde i 1821 77 aar gm. De havde ikke barn. Anne kom nu saaledes til Hengnes, hvor hun forblev til sin død. Peder Knutsen Hengnes døde i 1838, 59 aar gm., og i 1840 ektede Anne Lars Trondsen Malo. Hun overlevde ogsaa sin 3die mand og døde børnløs i 1862, 81 aar gammel.

Lars Trondsen Malo fik bygselbrev i 1847. Ola Larsen Horsgaard, som var gift med Gjertrud Sæmundsdr. Lange, en søsterdatter av Anne Andersdr. Hengnes, fik bygselbrev formentlig i 1863. I 1872 fik han av kirke-eierne skj. paa gaarden. Simon og Lars, sønner av Ola Hengnes, fik skj. av faderen i 1900.

Simon fik skj. av broderen i 1906.

Bno. 2. Hengnes. Lno. 172. gammel skyld, $\frac{1}{2}$ vog. Ny skyld, 1 daler, 1 ort, 4 skilling. Nu 2,69.

Peder Olsen Hengnes var bruker omkring 1740. Peder Øysteinsen Hengnes g. m. Anne Olsdr. Hengnes i 1772 blev bruker. Anders Sæmundsen Horsgaard ektede enken Anne Olsdr. Hengnes i 1787 og fik gaarden 1807. Ola Olsen Istad ektede Marit Pedersdr. Hengnes, datter av Peder Øysteinsen i 1807. Ola Olsen Hengnes ektede i 1815 Anna Eriksdr. Aarset.

Amund Olsen Hengnes fik bygselbrev i 1847 og skj. i 1872 Andreas Amundsen Hengnes fik skj. 1885.

I 1865 var følgende personer her :

Gdbr. Ola Lassesen Hengnes 33 aar, hustru Gjertrud Sæmundsdr. Lange 23 aar. 2 børn. 3 tjenere.

Gdbr. Amund Olsen Hengnes 48 aar og hustru Anne Eriksdr. 51. Børn: Ola 24, Erik 21, Andreas 16, Anne 19, Marit 13.

Husmand Anders Pedersen Hengneshagen 53 aar.

Utsæd og kveghold: Bno. 1. 5 tønder havre, 3 tønder poteter. 1 hest, 9 kjør, 20 smaler, 1 gjeit, 1 svin.

Bno. 2. $\frac{1}{4}$ tønde byg, $\frac{3}{4}$ tønde havre, 3 tønde poteter. 1 hest, 6 kjør, 17 smaler, 2 gjeit, 1 svin.

Husmanden. 4 smaler. $\frac{1}{2}$ tønde havre, 1 tønde poteter.

Paa Nettet findes 3 gravtøiser lidt oven- og indenfor næstene. Oldfund kjendes ikke.

Av matrikuleringskom. beskrivelse av gaardene i 1866 hidsettes:

Hengnes. Gjertrud Sæmundsdr. 12 m. aker og dyrket eng. 127 m. nat. eng. Avler: 32 tønder havre og 24 tønder pot. God furuskog; tilsalgs for 16 spd. aarlig. Meget askeløv. Besværlig adkomst. Meget tungvunden.

Amund Olsen. $7\frac{1}{2}$ m. aker. $66\frac{1}{2}$ m. nat. eng. Avler: 22 tønder havre, 4 tønder byg, 20 tønder poteter. Som foregaaende forøvrig.

Gaarden blev udskiftet i 1888.

Gno. 24 Aarset.

Gaardens navn avledes av gammelnorsk á, gen. áar, en gaard som ligger ved en aa. Navnet svarer ganske til gaardens beliggenhet. Elven gaar like forbi husene. At gaardens navn skulde være at avlede av *O r m e s æ t e r*, som det antages i N. G. Romsdals amt. 239, er umulig. Derimot er det tenkelig, at der foreligger en forvanskning eller feilskrift, da der ingen gaard findes av dette navn i ottingen. Det er forresten merkelig, at det synes, som om kirkegodset ganske er uteladt i mandtallet. Hvad grunden kan være hertil, vites ikke.

I tiendemandtallet 1521 nevnes *E l l i n g* paa *O r m e s æ t e r*, som maaske skal være *A a r s e t*. I skattemandtallet av 1603 opføres *K n u t* paa *A a r s e t*. I 1610 opføres *K n u t* og *B y r g e* eller *B j ø r n*, som det skrives i et andet mandtal fra samme aar. I 1615 opføres *T ø r k j e l* og *B j ø r n*, hvorav sees, at sidstangførte navn maa være rigtig, og *B y r g e* kun en forvanskning eller feilskrift. De samme mend opføres ogsaa i 1623. I 1633 opføres kun *T ø r k j e l l* og i 1645 *H a n s*. I 1650 nevnes *L a r s* paa *A a r s e t*.

I 1657 opføres i kvægliendetallet *H a n s* paa *A a r s e t*. Han havde 1 hest, 4 storfæ, 3 smaler, 2 gjeiter. Som det sees herav, synes gaarden nu at være delt i 2 bruk. Rimeligvis er den blevet delt omkring 1650 eller kort før.

I skattemandtallet av 1657 opføres som brukere paa *A a r s e t* *L a r s* og *H a n s*.

I jordeboken av 1661 opføres freindeles disse to mend som brukere. Kirken var eier, og hvert bruk var paa $2\frac{1}{2}$ pd.

I prestens mandtal av 1664 benevnes *A a r s e t* for øde-

gaard. Brukerne var Hans Klemetsen 50 aar og Laurits Torkjellsen 48 aar. Tienden utgjorde 29 tveitar for begge bruk sammen og avlingen maa saaledes ha utgjort $19\frac{1}{3}$ td. Laurits havde en søn.

I matrikulen av 1669 opføres Hans Klemetsen og Peder Olsen som brukere. Skatteskylden er feilaktig opgivet til 2 voger, 1 pund istedetfor 1 vog, 2 pd.

I matrikulen av 1695 opføres gamle Peder og unge Peder.

I folketellingen 1701: Peder 66 aar. Sønner: Peder 12, Mads 9, Rasmus 7. Alv 36 aar.

I matrikulen av 1711 opføres Alv som bruker av 1 vog, 8 m. og Olaf som bruker av 1 pd., 16 m. Der hørte 2 kverner til gaarden.

I matrikulen av 1724 opføres som brukere paa Aarset Alv og Povel. Ingen husmand. Seter et litet stykke fra gaarden. Skog til husbehov og noget sagtømmer. 3 kverner. Maatelig fegang, god jordart, uvis til korn, skind til eng, letvuuden, ingen leilighet til rydning. Utsæd: 6 td. havre, 1 skj. blandkorn, avler 21 læs hoi, foder 2 hester, 9 kjør, 5 ungf, 27 smaler. Skatteskyld 1 vog, 2 pd., foreslaaes forhoiet 12 m. En saltkjel.

I 1729 fik Øystein Pedersen Tokle bygsellbrev paa 1 vog, 8 m. i Aarset. Han var g. m. enken efter Alv Povel, som var død i 1729, Brit Halvardsdr. Aarset 1729. Samme aar holdtes skifte efter Alv, som efterlot sig den nevnte enke og 2 døtre: Mari og Marit. Mari er vel en fordreining av Mali, som hun senere benevnes; hun blev g. m. Peder Olsen Hengnes. Alv maa have været en velstandsmand; i boet fandtes der 1 sølvkrone, 1 sølvbelte, 1 sølvske, 4 tinfat m. m.

Brit Halvardsdr. Aarset døde i 1732 og Øystein ektede i 1748 Ingeleiv Bottølvsdr. Gribbestad. Hun døde i 1759; skifte efter hende holdtes den 6. aug. d. a. og Øystein ektede s. a. Anne Pedersdr., S. Nesje. Øystein døde i 1774. Enken ektede i 1776 Elling Olsen Bergsvik, som nu blev bruker av gaarden. Anne døde i 1795 og Elling ektede i 1798 Anne Mortensdr. Hengnes. Han

havde med sin første hustru datteren Anne, som i 1795
ektede Knut Eriksen Aarset fra Holmsgjerde, som s. a.
fik festedebrev.

Sæbjørn Iversen Aarset forekommer i kb. første gang
1745; hvor han var fra, er ukjendt.

Hans søn Knut Sæbjørnsen blev g. m. Magnhild
Bottolvsdr. Gribbestad i 1771 og fik formentlig samtidig
feste paa gaarden. Knut døde omkring 1779 (hans død
er ikke indført i kb.), og enken Magnhild ektede i 1781
Erik Sæmundsen Horsgaard. Deres søn Knut Eriksen
Aarset druknede i 1817 sammen med Sivert Ingebrigtsen
Gribbestad, som var trolovet med Knuts søster Ingeborg.
Hun blev gift med Ola Halvardsen I. Mittet i 1821. Sø-
steren Marit blev g. m. Knut Pedersen Berg 1806, Anne
blev g. m. Ola Olsen Hengnes 1815. Broderen Sæmund
død i ung alder.

I 1801 var brukerne paa Aarset :

Gaardbruker Erik Sæmundsen Aarset 45 aar, hustru
Magnhild Bottolvsdr. 51 aar. Barn: Knut 18 aar, Sæ-
mund 10, Marit 16, Anne 13, Ingeborg 7 aar. Vilkaarsm.
Sæbjørn Iversen 92 aar.

Gaardbruker Knut Eriksen Aarset 40 aar, hustru
Anne Ellingsdr. 24 aar. Barn Elling 1 aar. Vilkaarsm.
Elling Olsen Aarset, hustru Anne Mortensdr. Barn Guro.
Samlet folketal 14.

Bno. 1, Aarset, lno. 1, gammel skyld 2 pd., 12 m.,
ny skyld 2 daler, 1 ort, 2 sk. Nu 4,96.

Sæbjørn Iversen Aarset omkring 1745. Han døde
1804, 96 aar gammel. Knut Sæbjørnsen Aarset omkring
1770. Erik Sæmundsen Horsgaard omkr. 1780. Ola Hal-
vardsen Aarset, fra I. Mittet 1821. Halvard Olsen Aarset
1851, fik skj. 1870. Olaf Halvardsen Aarset, skj. 1887.

Bno. 2, Aarset, lno. 2, gammel skyld 2 pd. 12
m., ny skyld 2 daler 1 ort 2 sk. Nu 4,45.

Øystein Pedersen Tokle 1729, g. m. enken Brit Hal-
vardsdatter Aarset. Elling Olsen Bergsvik gift med enken
Anne Pedersdr. Aarset 1776. Knut Eriksen Holmsgjerde fik
bygselbrev 1795 efter Øystein og ektede Ellings datter Anne.

Erik Knutsen Aarset, bygselbrev 1833, Iver Pedersen Fløvik do. i 1851. Peder og Ole Iversøn, skj. 1872, Iver Pedersen Aarset, skj. 1916.

Bno. 3, Aarselhagen. Fraskilt bno. 2 i 1886, Ole Iversen Aarset fik skj. d. a.

Efter folketellingen i 1865 var opsitterne paa Aarset følgende :

Gaardbruker Halvard Olsen Aarset 42 aar, hustru Synnev Olsdatter 36. Barn : Ole 14, Olaf 11, Ingeborg 9, Eldri 6, Synnev 2 aar. 2 tjenere. Vilkaarsmand Ola Halvardsen og Ingeborg Eriksdr. 85 og 72 aar. Søn Ola 36 aar.

Gaardbruker Iver Pedersen Aarset 55 aar, hustru Marta Knutsdatter 46 aar. Barn : Knut 25 aar, Peder 22, Mads 12, Kari 15, Iver 8, Lars 5 aar.

Vilkaarsmand Erik Knutsen Aarset 66 aar, pladsbruker, hustru Anne Endresdr. 69.

Utsæd og kveghold : Bno. 1. $\frac{1}{4}$ td. byg, $4\frac{1}{2}$ td. havre, 3 tønder poteter. 1 hest, 8 kjør, 24 smaler.

Bno. 2. $\frac{1}{8}$ tønne byg, $3\frac{1}{2}$ td. havre, 2 tønder poteter. 1 hest, 6 kjør, 20 smaler.

Paa gaarden var kvern og sagbruk. Gaarden har gaat betydelig frem i den senere tid. Der har været driftige og dyktige mend, som har nedlagt et stort arbeide paa gaardens forbedring. Rydningen har paa grund av naturforholdene, især den store mengde sten, kostet meget arbeide. Gaarden er en av herredets bedste skoggaarde.

Av matrikulkommissionens beskrivelse av de enkelte gaarde i 1866 hitsættes om Aarset :

Halvar Olsen. 16 m. aker og dyrket eng. 78 m. nat. eng. Avler : 43 tønder havre, 36 tønder poteter. God tømmerkog. Vandfald. God seterhavn.

Iver Pedersen. 11 m. aker og dyrket eng. Avler : 30 tønder havre, 24 tønder poteter. Forøvrig som foregaaende.

Paa Aarset er gjort flere fund fra oldtiden. Saaledes 2 stenøkser og fra vikingetiden 1 sverd og 1 økseblad.

En hel del jernsøm, som viser, at en baat maa ha været nedsat, er fundet paa et andet sted.

Flere pilspidser av skifer er fundet. Nede mot sjøen er opdaget en gammel boplads, og det er vel sandsynlig at gaardens huse engang har staat her.

Gno. 25 Reitan.

Navnet er flertal i bestemt form. I dativ hedder det *Reito*. Ordet er almindelig brukt som gaardsnavn i Romsdalen. Der er mindst 4 bare i Veøy. Den forklaring, som i N. G. er givet av navnet og dets betydning er, forsaavidt Romsdalen angaar, mindre tilfredsstillende; thi *Reit* betyder her bestemt en *akerfløk*, en mindre aker («potetesreit», «næperreit») o.s.v. Naar en gaard eller plads har faat dette navn, saa er grunden den, at en rydningsmand har ryddet en eller flere akerlapper her; stundom kan gaardbrugerne have havt saadanne her. *Reitan* er kommet fra Aarset; derfor kaldet det oftere *aarsetreitan*; en rydningmand har ryddet en plads her, og kirken som jordeier bygslode den senere til brukeren; derfor blev saadanne gaarde gjerne eget gaardsnummer, skjønt de rettelig burde have været kun bruksnummer.

Gaarden forekommer, saavidt bekjendt er, første gang i 1657 i kvegliendetallet, da *Gamle* boede her; han havde, 1 hest, 4 kjør, 14 gjeit, 11 smaler. *Gammel* eller *Gamle* er et yderst sjeldent navn; i Veøy kjendes kun dette ene tilfellet. *Gamle Reitan* nevnes ogsaa i jordeboken 1661; gaarden tilhørte kirken, og landskylden var 2 pund. *Gamle* havde sønnen *Knut*, som var født 1663.

I prestens mandtal opføres *Gamle Gamlesen**) 40 aar. Skatteskyld 2 pund. Tienden var 19 tveitar og avlingen saaledes omkring 12½ tønne.

I 1669 er Olav Ellingsøn opført som bruker og likesaa i 1695. I 1701 er *Knut* bruker, 38 aar, og likesaa i 1711.

---

*) Han benevnes *Gamle Trondsen* i et andet mandtal, og det er kanske rettere.

I 1724 var ogsaa Knut fremdeles bruker. Han saae 3 tønder havre og $\frac{1}{2}$ skj. blk. 1 kvern.

Knut havde en søn Gamle, som naturligtvis er en opkaldelse efter den forannevnte. Han var gift med Ane Bottolvdr., som døde i 1742 og efterlod sig en datter Mali. De var gift i 1739.

Efter ham fulgte som bruker Hans Iversen g. m. Marit Knutsdr. Hen.

I 1764 fik Halvar Eriksen Reitan bygselbrev paa Reitan av Foged Alsing. Saa følger Arne Arnesen Reitan, som var fra Vedalshaug og i 1786 var gift med Ingeborg Ingebrigtsdr. Skovik.

I 1801 var Arne Arnesen bruker paa Reitan, 41 aar, g. m. Marit Eriksdr. 46 aar. 2 barn. Marit var søster av Knut Eriksen Holmsgjerdet. hans første kone Ingeborg døde 1798.

I 1820 fik Arne Arnesen Reitan foregaaendes søn bygselbrev. I 1851 fik Knut Knutsen Nesje bygselbrev paa gaarden. Han var gift med Ane Eriksdr. Søsnes i 1846. Deres eldste datter Guro blev gift med Knut Iversen Aarset. Han fik skjøte i 1873.

I 1805 var Knut Knutsen Reitan og Ane Eriksdr. bruker. 5 børn. - Synnøv Justdr. var vilkaarskone 75 aar. Utsæd : $\frac{1}{8}$ tønde byg, $3\frac{1}{4}$ tønde havre, 2 tønder pot., og kveghold : 1 hest, 6 storfe, 20 smaler.

Gaarden er Bno. 1. gammel skyld, 2 pund. Ny skyld, 1 daler, 1 ort, 21 skilling. Nuværende 3,06

Arne Arnesen Reitan 1820. Knut Knutsen Reitan fra N. Nesje 1851. Knut Knutsen Aarset 1873. Nuvær. bruker Ola Knutsen Reitan.

Av matrikulkommissionens beskrivelse av de enkelte gaarde i 1866 anføres om Reitan.

Knut Knutsen. $8\frac{1}{2}$ maal aker og dyrket eng. 83 maal nat. eng. Avler : 26 tønder havre, 1 tønde byg, 20 tønder poteter. Besværlig sjøvei. Tømmerskog.

Gno. 26 Gribbestad.

Gaardsnavnet antages at være avledet av mandsnavnet Greip, hvorav kunde tænkes en biform Grebbi efter O. Rygh. Men noget saadant navn kjendes ikke, og det er umulig at gaa ut fra noget, som ikke kjendes. Vi maa derfor holde os til Greip.

Gribbestad er en av de faa gaarde i Veøy, som gjennem lengere tid har været odelsgods og det i den samme ætt. Gaarden nevnes i skattemandtallet av 1597, da Olav opføres som bruker. I 1603 opføres Alv og Erik paa Gribbestad som leilendinger. I 1610 opføres Jørgen og Arve (Arffue), og gaardens navn er forvansket til Graustaa; men i et andet mandtal samme aar opføres Alv og Anders. De samme to mend opføres ogsaa i 1615; da var korntienden her 8 tveitar, som svarer til en avling av 6 tønder. De samme mend opføres ogsaa i 1623; men i 1633 er Anders og Olav brukere og Olav er tillike odelsbonde for en landskyld av 2 pund. I 1646 nevnes kun Anders, som skatter for 4 mend, og i 1650 kun Anders. I 1657 opføres i kvægtiendetallet Alv og Mads. Den første havde 2 hester, 12 kjør, 6 sm. og 10 gjeiter. Den andre havde 2 hester, 19 storfe, 25 gjeit, 9 smaler og 1 svin.

I jordeboken av 1661 opføres Mads som odelsbonde og eier av 2 pund i gaarden og havde bygselretten. Hr. Henrik Zakariassen eiede $2\frac{1}{2}$ pund som odelsgods. Alv var bruker. Hver av de to, Mads og Alv brukte $2\frac{1}{2}$ pund. Landskylden utgjorde tils. 5 pund.

I prestens mandtal 1664 opføres Mads Andersson 45 aar, brukte $2\frac{1}{2}$ pund. Alv Olsen 36 aar,

brukte det samme. Der var 1 husmand, Anders Bjørn-
søn 99 aar. Mads havde sønnerne: Hans 4 og Iver 2 a.
Alv havde sønnen Olav 4 aar. Korntienden utgjorde paa
Mads 24 tveitar og paa Alv 21. Avlingen var da 16 td.
paa Mads og 14 td. paa Alv.

Efter matrikulen av 1669 var Mads Anderssøn og
Alv Olsen brukere. Eiere var Mads 2 pd., 9 m., Veøy
kirke 15 m. og Zakarias i Flovik 1 vog.

I 1695 var Hans Madsen eier av 2 pund, Veøy kirke
12 mærker, Jens Boyesøns børn eiede 2 pd. 12 m. Bru-
kerne var Hans Madsen og Ingebrigt.

I 1701 var brukerne Hans Madsen 26 aar. Barn:
Mads 5 aar og Olav 2 aar. Ingebrigt 40 aar, søn
Bottolv Ingebrigtsøn 10 aar.

I 1711 var Hans og Mads brukere, hver 2½ pund.
Hans eiede 2 pund og Zakarias i Flovik eiede 2 pund
12 m.

I 1724 var Hans og Ingebrigt brukere. Eierne
var Hans, Veøy kirke og Ludvig Iversen (Munthe). Han
havde kjøpt Zakarias Floviks jord 2 pd. 12 m. Skog til
husbehov, temmelig god fegang, god jordart, vis til korn,
ringe til eng, temmelig letvunden. Seter nær ved. Ut-
sæd 2 skj. blandkorn — ? h. Avler 30 les høy, føder 2
hester, 10 kjær, 4 ungfæ, 24 smaler. Skatteskyld 1 vog
2 pd., foreslaaes forhøiet 12 m. Hans Madsen havde faat
skj. paa 1 pund, 10 m. efter faderen i 1695.

Mads Hansen Gribbestad blev gift i 1728
med Kari Olsdr. Mork. Han fik skjøte paa gaarden i
1734 av sine brødre: Anders Hansen Gribbestad
og Olav Hansen Aaram, Halvard Hansen
Gribbestad og av søsteren Ingeborg og hendes
mand Olav Olsen Horsgaard. De nevnes ikke i
daapsfortegnelsen, saa at de enten har flyttet bort eller
ikke havt børn. — Nogle skifter skal nevnes: Alv Ol-
sen Gribbestad døde i 1685 og efterlot sig enken
Brita Aslaksdr. og 2 børn, Knut og Jens. Det
kan tenkes, at hun er blevet gift igjen med Ingebrigt
Bottolvsen Gribbestad fra I. Horsgaard, som

kort efter optreder som bruker paa gaarden*). Anders Olsen Gjerde og Knut Olsen Bø i Indfjorden var brødre, og Anders solgte til broderen sin gaard Gribbestad. De var kanske brødre av Alv. Zakarias Holck kjøpte 2 pund, 12 m. av Anders 1704. I 1727 sees skitte at være avholdt efter Ingebrigt Bottolvsens hustru, rimeligvis Ingeborg Jonsdr. Gribbestad, som døde i 1726.

Ingebrigt Bottolvsen Gribbestad havde sønnen Bottolv Ingebrigtsen som sees at ha boel paa Gribbestad i tiden omkring 1730 og havde sønnen Ingebrigt Bottolvsen, som var født omkring 1732 og gift i 1759 med Beret Pedersdr. Frøiset. Han fik sidstnevnte aar skj. paa 2 pd. 12 m. i Gribbestad.

Omkring 1763 kommer Sjur Iversen Gribbestad ind, hvorledes er ubekjendt. Han havde i 1763 sønnen Iver, som i 1787 blev gift med Ingeborg Bottolvsdatter Gribbestad.

Bottolv Ingebrigtsen Gribbestad fik skjøte i 1790 paa 2 pd. 12 m. Han var gift med Anne Olsdr. antagelig omkring 1789.

I 1801 var opsitterne paa Gribbestad: Gaardbruger Bottolv Ingebrigtsen 42 aar og hustru Anne Olsdr. 36 aar. De havde 4 børn: Olav 9 aar, Ingebrigt 7, Jon 5 og Johan 2 aar. Vilkaarsmand Ingebrigt Bottolvson 69 aar, hustru Beret Pedersdr. 69 aar.

Gaardbruger Iver Sjursen 38 aar og hustru Ingeborg Ingebrigtsdr. 37 aar. 4 børn: Ingebrigt 9, Sjur 7, Peder 1 og Ingeleiv 3 aar. En husmand Jørgen Nilsen og hustru Guri Jonsdr. ialt var folketallet 21. Iver Sjursen Gribbestad fik skj. 1796 av Mads Hansen Aaram paa 2 pund, 12 m. i Gribbestad. Sivert Iversen Gribbestad druknede i 1819.

Bno. 1, Gribbestad, gammel skyld 2 pund, 12 m., ny skyld 2 daler, 4 ort, 3 sk. Nuvær. sk. 4,76.

Iver Sjursen Gribbestad eiede i 1801. Ingebrigt Iversen fik skj. antakelig omkring 1820. Greger Larsen

---

*) Han nevnes i et skifte efter Bottolv Olsen i Horsgaard 1682.

skj. paa 2 pund fra Ingebrigt Iversen Gribbestad 1839. Knut Olsen fik skj. 1841. Hans Halvardsen likesaa 1847. Iver Ingebrigtsen Gribbestad likesaa i 1864. Olav Ingebrigtsen Gribbestad, skiftentlæg 1887.

Bno. 2, Gribbestad, lno. 5, gammel skyld 2 pd., 12 m., ny skyld 2 daler, 4 ort, 3 sk. Nuvær. sk. 5,06.

Bottolv Ingebrigtsøn Gribbestad eiede i 1801. Ingebrigt Bottolvsen, skj. 1830. Bottolv Ingebrigtsøn, skjøte 1862. Hans Bottolvson, skj. 1893.

I 1865 var folketallet 18.

Der var 2 gaardbrugere: Iver Ingebrigtsen Gribbestad 33 aar. Vilkaarsmand Iver Ingebrigtsøn 44 og hustru Beret Olsdr. 58 aar. Barn Synneva Iversdr.

Gaardbruger Bottolv Ingebrigtsøn 38 og hustru Trina Hansdr. 38 aar. Børn: Ingeborg 4, Ingebrigt 1 aar. Vilkaarsenke Ingeleiv Ivarsdr. 68 aar. 2 husmend Hans Jakobsen og Iver Iversen.

Paa bno. 1 saaedes $\frac{1}{2}$ td. byg, 4 td. havre, $3\frac{1}{2}$ td. poteter og fødtes 1 hest, 8 kjør, 20 smaler, 1 svin.

Paa bno. 2: 5 td. havre, 3 td. poteter. 1 hest, 8 kjør, 23 smaler, 1 svin. Husmendene havde 3 kjør, 20 smaler og saaede $1\frac{3}{8}$ td. havre og $1\frac{1}{2}$ td. poteter.

Av matrikulkommissionens beskrivelse av de enkelte gaarde i 1866 hitsættes:

Gribbestad. Hans Larsen. $14\frac{1}{2}$ m. aker og dyrket eng. 154 m. naturlig eng. Utslaat, 1 les høi. Noget dyrkningsjord. Avler: 40 tønder havre, 3 tønder byg, 36 tønder poteter. Furuskog. Meget besværlig sjøvel.

Bottolv Ingebrigtsen. 10 m. aker og dyrket eng. 123 m. naturlig eng. Avler: 40 tønder havre, 36 tønder poteter. Som foregaaende forøvrig.

Paa Gribbestad er gjort et par stenalderfund. I 1900 fandtes der en pilespids av flint og i 1910 en spydspids av skifer og en flinteskjærv.

Gno. 27 Y. Horsgaard.

Gaardens navn kommer av Haaskaar, d. e. den høie skaar, og navnet svarer til beliggenhed like under det høie skar mellem begge skaalerne. I den ældre tid er navnet ogsaa oftere skrevet saaledes, hvilket viser, at man i datiden havde forstaaelse av navnets betydning. At det ikke kan være en sammensætning med gaard eller gard er klart derav, at det da maatte have blevet Horsgard; men det er det ikke. Hvad der anføres i N. G. om navnet er ganske misvisende og viser, at forf. ikke kjendte til forholdene.

I skattemandtallet av 1597, da gaarden nevnes første gang, opføres Gunnar og Ingebrigt i Horsgaard. Gaarden er altsaa nu delt i Ytre og Indre Horsgaard. I 1600 opføres Gunnar og Lasse og likesaa i 1610 og 1615. Korntienden opgives til $6\frac{1}{2}$ tveit paa hvert bruk, og kornavlingen skulde efter dette utgjøre $4\frac{1}{3}$ tønne paa hver.

I 1623 opføres fremdeles de to nevnte mend; men i 1633 opføres Peder og Lars samt Tore som ødegaardsmand. I 1645 opføres 3 mend: Lasse, Tore og Otte.

I kvegtiendetaillet av 1657 opføres:

Otte husmand i Hofschor, 1 ko. Knut, 2 hester, 16 kjør, 18 gjeit, 9 smaler. Bottolv, 2 hester, 19 kjør, 8 gjeit, 10 smaler. Mads Schott, 1 ko, 1 gjeit, 1 smale.

Mads har rimeligvis veret en skotlender, som er nedsat her av en sagbrukseier og tømmerhandler for at drive sagbruket. Horsgaard har en heldig beliggenhed for en saadan drift; skog like ved stranden og et godt vandfald med et gammelt sagbruk.

I jordeboken for 1661 opføres to mend i Horsgaard. Eiere var: Odin Aagesøn, som eiède $1\frac{1}{2}$ vog, Veøy kirke eiède $\frac{1}{2}$ pund. Dette var Ytre Horsgaard. Bruker var Knut. Det andet bruk var paa 1 vog og eiedes av Veøy kirke. Bruker var Bottolv.

Den her nevnte Odin Aagesøn var borger paa Molde og eiède ikke saa lidet jordegods, deriblandt Reknes. Det var vel han, som eiède og drev sagen, og som havde sat Mads Skotte her.

I prestens mandtal av 1664 faar vi nøiagtigere oplysninger om Horsgaard. I Y. Horsgaard var der to mend: Hans Knutsen som brukte den halve gaard eller $2\frac{1}{2}$ pund. Han var 76 aar, havde 2 drenge.

Knut Hansen, ventelig den førstnevntes søn 36 aar, brukte som faderen $2\frac{1}{2}$ pund, havde 1 dreng.

I Indre Horsgaard boede Bottolv Olsen, som var 40 aar og brukte hele gaarden, som var 1 vog. Han havde 1 dreng og en søn Bottolv, 1 aar.

I matrikulen av 1669 opføres Ytre og Indre Horsgaard som to forskjellige gaarde. I Y. Horsgaard var Odin Aagesen eier eller rettere nu hans arvinger. Gaarden var paa $1\frac{1}{2}$ vog og Veøy kirke eiède 15 mark. Bruker var Knut Hansen, som saaledes nu ogsaa har faaet faderens bruk.

I 1695 opføres i matrikulen Johannes Ibsen som eier av Y. Horsgaard, som opføres med en skatteskyld av 2 voger og 12 mark. Knut var fremdeles bruker. Der var en flomsag og bekkekvern.

I 1701 var brukerne: Knut 71 aar, Ola 36 aar.

I 1711 var Johan Robertson paa Molde eier av gaarden, som opføres med en skatteskyld av 2 voger. Knut og Bottolv var brukere.

I matrikulen av 1724 opføres Y. Horsgaard med en skatteskyld av 2 voger. Brukerne var Olav og Bottolv. Eier var Robertsons arvinger. Ingen husmand. Seter et kort stykke fra gaarden. Skog til husbehov og lidt mere. God jordart, vis til korn, god til eng, tningvunden. God fegang. Udsæd: $1\frac{1}{2}$ skj. blk. Avling: 22 les høi. Føder: 2 hester, 8 kjør, 2 nngfe, 20 smaler.

Jeg skal nu, før jeg gaar videre, nevne et par skifter, hvorav vi faar enkelte historiske oplysninger.

Den 3. juli 1679 holdtes skifte i Horsgaard efter den avdøde kone Dorte a Audun sdr., som havde veret gift med Johan Ben paa Berset. Arvingerne var enke- manden og avdødes søskende paa farssiden, nemlig Lis- bet, Dorte a, Margreta Audun sdøtre og Au- dun, Aage, Anders, Hans og Jens Audun s- sønner. »Odelsgaarden Horsgaard havde hun arvet efter Audun Aagesøn; den var gammel odel efter hr. Anders i Tingvold«.

Hr. Anders i Tingvold er hr. Anders Pedersen Sog- neprest i Tingvold 1622. Audun s slegten stammer saaledes fra den nevnte prest, som igjen maa have tilhørt den gamle Aspø y- eller Trygge æt i Nordmør, hvorfra 2 erkebiskoper i Nidaros er utgaaet. Den ovenfor nevnte Odin Aagesøn har rimeligvis været en farbror av den her omhandlede kone, som havde været gift med skotlende- ren Johan Ben.

Brukere i Y. Horsgaard i tiden nærmest efter 1724 var saaledes Olav og Bottolv, hvorav den sidstnevne var en stedfader av den første. Olav var gift med Gy- rid Steinarsdr., som døde i 1742; skifte avholdtes efter hende den 31 juni, d. a. Det sees derav, at hun først havde været gift med Olav Horsgaard, med hvem hun havde 2 døtre. Derimot er det ikke klart, hvem denne Olav var; thi det ser ut til at der har været to. Efter den første mands død var hun i 1737 blevet gift med Jon Jakobsen, som 1766 fik festebrev paa 1 vog 6 mark i Y. Horsgaard av Regine Berentsen. I 1729 hav- de en Mikkel Nilsen faaet skjøte paa 2 voger 12 mark i Y. Horsgaard; men han er ganske ukjendt og om- tales ikke senere.

I 1730 sees Torstein Lassesen at have brukt 1 vog 6 mark i Y. Horsgaard. Hans søn Lasse Tor- steinsen Horsgaard fik skj. i 1771 av Mad. Berentsen paa 1 vog.

Jon Jakobsen Horsgaard døde i 1766; skifte er av holdt dette aar den 19. desbr. Enken efter ham var Ma- rit Greipsdr. Han maa have veret gift 3 gange: 1,

med enke Gyrid Steinarsdr. 1737, saa 2, med Mari Iversdr. Harholdt 1743 og 3, med Marit Greipsdr. Sønnen Jakob Jonsen fik bruket; han ektede i 1767 Marit Olsdr. Hengnes. Olav Jakobsen Horsgaard fik skj. paa 1 vog 6 mark i 1789. Ola Børresen fik skj. paa likesaa meget i 1780*). Lars Eriksen Bergsvik fik skj. av Ola Jakobsen i 1789.

I 1801 var opsidderne i Y. Horsgaard: Gdbr. Lars Eriksen 38 aar og hustru Elsa Jørgensdatter. Barn: Marta og Beret, 2 tjenere. Vilkaarsenke Marit Olsdr.

Torstein Lassesen 28 aar; han opgives at være enkemand, men sees senere at vere gift med Marit Pedersdr. 1 barn, 2 tjenere. Vilkaarsmand Lasse Pedersen og hustru Kari Olsdr. 2 husmend. Folketal 16.

I 1766 sees i kirkeboken Torstein Lassesen N. Nesje at være g. m. Kari Olsdr. Horsgaard. De gjenfindes i Vik i 1767. Han døde (druknete) i 1768, og s. a. sees Lasse Pedersen Hundnes at have egtet enken Kari Pedersdr. Vik; nu finder vi dem igjen i Y. Horsgaard.

Gno. 27. Bno. 1. Y. Horsgaard. 1 vog, 6 mark. Ny skyld 2 daler 12 skilling. Nu 4,10.

Lars Eriksen Horsgaard eiede i 1801. Enken efter ham havde bruket i 1838. Lars Larsen fik skiftehemmel i 1839. Lars Larsen likesaa i 1861.

Bno. 2. Y. Horsgaard. 1 vog, 6 mark. Ny skyld, 2 daler 12 skilling. Nu 3,91.

Torstein Lassesen Horsgaard eiede i 1801. Lasse Torsteinsen fik skjøte 1830. Torstein Lassesen likesaa 1866. Lasse Torsteinsen likesaa 1892.

I 1865 var Lars Larsen og Lasse Torsteinsen brukere i Y. Horsgaard. 1 husmand, Ola Niklasen. Folketal 18. Paa bno. 1. saaedes: 6 tønner havre og 4 tønner poteter og fødtes: 1 hest, 8 kjør, 30 smaler, 1 svin. Paa bno. 2. 4½ tønne havre, ¼ tønne byg, 3 tønner poteter og fødtes: 2 hester, 8 kjør, 26 smaler, 2 gjeit, 1 svin.

---

*) Paa grund av manglende opplysninger er det ikke mulig at forbinde de spredte træk.

Gno. 28 Indre Horsgaard.

Se under Y. Horsgaard indtil 1669.

I matrikelen av 1669 opføres Indre Horsgaard som tilhørende Veøy kirke. Bruker var Bottolv Olsen. I 1695 opføres Iver som bruker. Skatteskylden var 1 vog. I 1701 var Iver bruker her fremdeles; han var 40 aar. Likesaa i 1711.

I matrikelen av 1724 opføres kirken som eier og Iver som bruker. Ingen husmand. Seter et litet stykke fra gaarden. Skog til husbehov, kvern, god jordart, vis til korn, god til eng, tungvunden. Ingen rydningsjord. Utsæd 4 tønder havre, $\frac{1}{2}$ td. blandkorn, avler 20 les høi, føder 1 hest, 5 kjør, 3 ungfæ, 4 smaler.

I 1747 fik Hans Iversen, formentlig en søn av den ovenfor nevnte Iver, festebrev paa gaarden av Hans Holst.

Han findes ikke nevnt i kb. fra denne tid som gift eller som fader. Derimot forekommer Eiliv Anderssen i I. Horsgaard fra 1748 og utover. Han er klarlig en fremmed, som er kommet ind ved giftermaal; kanske Hans er død, og enken har giftet sig igjen.

I 1751 fik Anders Ped. Jordfald skj. paa I. Horsgaard av kirkecieerne. Han var samme aar blevet g. m. Marit Larsdr. Horsgaard. Anders Pedersen døde i 1754 og efterlot sig 2 børn. Enken ektede Sæmund Eriksen Luster i 1755. De havde mange børn. Ingebrigt og Peder av første ekteskap kom til Jordfald og Bogge. Ola Sæmundsen blev boende paa gaarden. Erik Sæmundsen kom til Aarset, Anders Sæmundsen til Hengnesset. Skifte etter Marit avholdtes i 1795 og viste et efter forholdene

anseelig bo. Der var en hel del fiskeredskaper og »sjøvegne« av forskjellig slags som torskegarn, sildegarn, iler, en havbaat og andre baater m. m.

Olav Sæmundsen Horsgaard fik nu gaarden; han var gift med Ingeborg Øysteinsdr. Aarset.

I 1801 var Olav Sæmundsen bruker i I. Horsgaard, 40 aar, hustru Ingeborg Øysteinsdr. 42 aar, 3 børn og 2 tjenere. Husmand Knut Olsen og hustru Ingeborg Sjursdatter. Folketal 13.

Bno. 1, Indre Horsgaard. Reiten fraskilt i 1875, 0,84.

Jakob Iversen fik feste paa pladsen Reiten 1840. Han var gift i 1839 med Anna Olsdr. Mittet og 1851 med Mali Andersdr. Bergsvik. Iver Jakobsen fik skjøte paa Reiten 1877.

Bno. 2, I. Horsgaard, 1 vog, ny skyld 2 daler 2 ort 12 sk. Nu 4,69.

Ola Sæmundsen Horsgaard var bruker 1801. Iver Jakobsen fik bygselbrev i 1814, g. m. Olas datter Marit. Ola Iversen Horsgaard likesaa 1851. Han fik skjøte i 1875.

Bno. 3, Hoaanesset, (Haanesset), 0,26. Aslak Sivertsen Mittetstrand fik skj. 1872.

I 1865 var Jakob Iversen Horsgaard og Mali Andersdatter i Reiten. 2 børn: Iver (av 1ste ektesk.) og Ane.

Utsæd i td. havre, 1 td. poteter, føder 3 kj., 11 sm. Paa bno. 2 var Ola Iversen Horsgaard 44 og hustru Marit Larsdr. 35 aar. 5 børn, 2 tjenere. Vilkaarsenke Marit Olsdr. 72 aar. Utsæd 5 td. havre, 3 td. poteter, føder 2 hester, 13 kjør, 28 smaler og 1 svin. Folketal 16.

Om Horsgaard hitsættes nogle oplysninger fra matrikalkommissionens beskrivelse av de enkelte gaarde i 1866.

Y. Horsgaard. Lars Larsen. 14 m. dyrket jord, 56 m. naturlig eng. Utslaatter 18 læs. Avler: 40 tønder havre, 30 tønder poteter. God havnegang. Furu- og birkeskog for 7 spd. aarlig. Besværlig adkomst. Tungvunden. Sagbruk. Udsat for sneskred.

Lasse Torsteinsen. 11 m. dyrket jord, 59 m. naturlig eng.

Utslaat, 15 les høi. Avler: 30 tønnder havre, 1½ tønnde byg, 30 tønnder poteter. Forøvrig som foregaaende.

I. Horsgaard. Ola Iversen. 12½ m. dyrket jord, 34 m. naturlig eng. Utslaatter, 40 les høi. Avler: 36 tønnder poteter, 45 tønnder havre. Som foregaaende forøvrig. Det bemerkes særskilt, at gjætning av kreaturer er meget besværlig.

Fra Horsgaard kjendes intet fund av oldsaker og heller ikke oldtidslevninger av anden art som gravhaug og lignende. Dette synes at vidne om, at gaarden neppe er ryddet før i den historiske tid og kanskje temmelig langt ut i denne.

Gno. 29 Grovanes.

Gaardens navn er dannet av Grov, d. e. den bæk, som gaar forbi gaarden og danner grensen mot Visdalen.

Grovanes var oprindelig en plads under I. Mittet, som solgtes i 1789 til soldaten Olav Knutsen Mittet for 76 rdr. Han var gift med Gjertrud Knutsdr. og havde en søn Knut i 1793. Han solgte den igjen i 1799 til sin halvbroder Knut Knutsen, som var gift med Marit Iversdr. Begge boede paa Grovanes og desuten Johannes Knutsen, som kanskje er deres broder.

Senere var Knut Knutsen Grovanes g. m. Eldri Iversdr. her i 1817 og i 1837 Knut Knutsen g. m. Ranveig Olsdr. Gaarden havde da en skyld av 3 ort, nu 1,69. Nuværende eier er Peder Aslaksen.

I 1865 var Mads Iversen Grovanes 45 aar, eier og bruker, g. m. Guri Olsdr. 47. 2 børn. Folketal 5.

Der saaedes 2½ td. havre, 3 tønnder poteter og fødtes 1 hest, 5 kjør og 15 smaler.

I beskrivelsen av gaardene av matrikulkommissionen av 1866 hedder det om Grovanes: Mads Iversen var bruker. Der var 5 m. aker og dyrket eng og 26 m. naturlig eng. Utslaat, 12 les høi. Avler: 20 tønnder havre og 24 tønnder poteter. God havn, men farlig. Birkeskog, ved tilsalgs. Tungvunden. Utsat for skred.

Gno. 30 Sletfjording.

Gaarden maa antakelig have udgjort en fjoring, en fjerdedel av et andet bruk og faaet sit navn derav. Den maa være udskilt fra I. Mittet, da denne gaard eiede indenfor. I Nom. hedder navnet Sletfjoringen, men i dativ Sletfjoringa med blød g. Udtalen er saaledes unøiagtig angivet i N. G. dog maa bemerkes, at den er lidt vaklende.

I 1610 opføres i skattemandtallet 2 ødegaardsmænd i Sletfjording nemlig Steffen og Guttorm. I 1615 nevnes Guttorm, som betalte 2 tveitar i tiende, hvilket svarede til $1\frac{1}{3}$ td. korn. Gaarden maa være nylig optat. I 1623 nevnes Steffen som ødegaardsmænd og likesaa i 1633 og 1645. I skattemandtallet 1657 opføres som ødegaardsmænd Povel; i kvegtiendetallet opføres Povel med 1 hest, 9 kjør og 5 gjeit.

I prestens mandtal 1664 opføres Povel Pedersen 40 aar med landskyld 2 pund. Han havde sønnen Steffen Povelsson 10 og Peder 6 aar. Povel er vel gift med Steffens enke eller datter. Korntienden var 16 tveitar, som svarer til henved 11 td. korn i avling.

I matrikullen 1669 opføres Povel fremdeles som bruker. Eiere var Veøy prestebord $\frac{1}{2}$ pd. og oberst v. Hoven 1 pd. Skatteskyld $1\frac{1}{2}$ pund, foreslaaes avtat $\frac{1}{2}$ pund.

I 1695 var eierne oberst Schultz 1 pd., kirken $\frac{1}{2}$ pund og presten $\frac{1}{2}$ pund. Skatteskylden saaledes fremdeles 2 pund. Povel er bruker. I 1701 opføres Povel som bruker 78 aar. I 1711 var fremdeles Povel bruker.

I 1724 opføres Knut som bruker. Eierne amtm.

Must og Vium. Skatteskyld 2 pund. En nedlagt seter straks ved gaarden. Skog til husbehov, temmelig god fegarg, noget ringe jordart, sjelden vis til korn, tungvunden. Utsæd 3 tønder havre, 2 tønder poteter. Kvegh. 1 hest, 3 kjør, 3 ungfæ, 3 smaler.

Amtm. Must og Vium skjøter gaarden til Knut Sletfjerding i 1724. I 1726 skjøter Knut den til foged Eeg. Gaarden eides nu i længere tid av fogedslekten paa Gjermande.

I 1752 utstedte Peder Hagerup bygselbrev paa gaarden til Baltzer Anderssen og i 1753 skjøter løjtnant Lossius gaarden til ham.

I kirkeboken finder vi Lars Knutsen Sletfjerding opført i 1747; han er formentlig søn av den ovenfor nevnte Knut. Han døde i 1748, da skifte efter ham holdtes den 21de desember. Enken het Anna Aslaksdr. og hun var formentlig datter av Aslak Skorgen. Efter ham kom saa den nevnte Baltzer. Denne overdrog gaarden til sønnen Anders Baltzersen omkring 1778; da blev Anders gift med Synnøv Olsdr. Dale. Halvard Martinsen Sletfjerding blev gift 1782 med Ingeleiv Ottesdr. Malo. Efter sin første mands død ektede hun i 1786 Olav Knutsen Stranden. De var husmandsfolk.

I 1801 opføres Anders Baltzersen fremdeles som bruker. Konen var død; 6 børn. Der opføres 4 husmend, derav Johan Knutsen og Olav Knutsen samt Knut Trondsen. Den fjerde tilhørte Grovanes. Folketal 20.

Anders solgte gaarden i 1803 til Olav Madsen.

Bno. 1, Sletfjerding, gammel skyld 2 pund, ny skyld 2 daler, 21 sk. Nuv. skyld 2,22.

Olav Madsen Sletfjerding eier. Olav Olsen Sletfjerding faar skjøte 1855. Olav Olsen Sletfjerding faar skj. 1891. Lars Olsen Bergset faar skjøte paa 2,22 i 1895.

Bno. 2, Sletfjerding, 2,22. Fraskilt bno. 1 i 1895. Peder Jørgensen Dale faar skj. 1895.

I 1865 var Olav Olsen Sletfjerding eier og bruker 45 aar, hustru Eldri Olsdatter 42 aar. 5 børn. Husm.

Knut Johansen Sletfjerdings 60 og kone Randi Torfinsdr.
50 aar. 3 barn. Husmands enke Ingeleiv Knutsdatter
49. 3 børn.

Utsæd 9 tønder havre, 7 tønder poteter. Kveghold
1 hest, 11 køer, 30 smaler og 1 svin. Husmendene 1 ko,
10 smaler. $\frac{1}{4}$ tønde poteter.

Om Sletfjøring hedder det i beskrivelsen av gaardene i
1866:

Bruker Ola Olsen. 18 m. dyrket jord, 20 m. naturlig eng.
Avler: 60 tønder havre og 48 tønder poteter. Har gode, men far-
lige havnegange, god birkeskog, ved tilsalgs.

Gno. 31 Indre Mittet.

Indre og Ytre Mittet behandles under et indtil 1660.

Gaardens navn er at avlede av elvens navn Metta eller Mitta. At elven har baaret dette navn i ældre tid, maa ansees som sikkert, da jeg i min barndom hørte det brukt av folk fra gaarden Mittet, og paa grund av, at elvenavnet var saa besynderlig, saa aldeles ukjendt, festede det sig i mindet. Elven har faaet sit navn fordi den løper efter dalens midte og deler den i to. Dalen tok navnet efter elven og likesaa gaarden. Professor O. Rygh opstiller en anden, meget kunstig forklaring. Han mener, at Langfjorden har baaret navnet Tili; men dette er ren fantasi; noget saadant navn paa fjorden er der ikke spor av. Gaarden skulde da have sit navn av, at den ligger midt paa fjorden; men dette er jo ikke tilfældet, som enhver vet, der er kjendt, og som kartet viser os. Det er merkelig, at professor Rygh, som stadig fremhæver elvenavne som grundlag for gaardsnavne og oftere »dikter« et elvenavn, hvor der ingen elv findes, her, hvor vi har elven stor og bred mellem de to gaarde, finder at maatte lage et nyt navn for fjorden for derpaa at bygge gaardsnavnet. Dette er ganske overflødig.

Nu benevnes elven efter dalen eller gaarden Mittet-Elven eller Mittetdals-elven paa samme maate, som Rauma er blevet til Romsdalselven, Orkla til Ørkedalselven, Gula til Guldalselven o.s.v.

Mittet hører til herredets største, bedste og mest velstelte gaarde. Hvad utskiftningen kan utrette,

sees her, naar man erindrer, hvorledes forholdet var for en 50—60 aar siden.

Mittet er formentlig ogsaa en av herredets eldste gaarde, uten at det er mulig at sige, hvor gammel den er. Oldfundene viser os, at den i hvert fald gaar op til vikingetiden.

I skriftlige kilder findes dog ikke gaarden nevnt meget tidlig. I diplomatariet nevnes den ikke. Første gang den omtales, er i Aslak Bolts jordebok, som er fra omkring 1430. Gaarden tilhørte delvis erkebispstolen;

Fra I. Mittet.

den opføres ogsaa i Olav Engelbregtsøns jordebok og i fru Ingers jordebok. Det var sandsynligvis Y. Mittet, som tilhørte erkebispstolen, og som i 1536 gik over til kongen*).

I tiendemandtallet av 1520 opføres som bruker paa Mittet J a k o b; det er den første bruker, som er nevnt ved navn. Der har visselig været flere brukere, men de er ikke opført, av hvilken grund, vites ikke.

I skattemandtallet av 1597 faar vi se, at der var mange brukere paa Mittet. Der opføres da følgende skat-

*) Se under Y. Mittet.

tebønder: Sivert, Amund, Marit, Knut Nilsen, Jakob Gamlesen og Jakob Aslaksen. De to førstnevnte staar for sig selv og tilhører formentlig I. Mittet. De 4 sidstnevnte hører da rimeligvis til Y. Mittet. Der har saaledes været 2 mand paa Indre Mittet og 4 paa Y. Mittet. Delingen av Mittet i to gaarde maa derfor ligge langt tilbage i tiden.

I 1603 opføres som »jordeigende« bønder paa Mittet: Marit, Jakob, Sivert og Jakob og som leilendinger: Sivert Mittet, Marit Y. Mittet, Jakob, Jakob Aslaksen og Knut Mittet, altsaa 5 mand.

I 1610 opføres: Sivert, Jon, Jakob, Jakob, Knut Nilsen og Knut, altsaa 6 brukere. Som »jordeigende« opføres de samme mend med undtakelse av, at Gamle nevnes istedelfor den ene Knut eller Jakob. Der opføres 5 »jordeigende« bønder.

I 1615 har vi et tiendemandtal. Her opføres: Sivert med 23 tveitar i korntiende svarende til en avling av $15\frac{1}{3}$ td, Amund med 11 tveitar, svarende til en avling av $7\frac{1}{3}$ tønne, Jakob, Y. Mittet $8\frac{1}{2}$ tveit, svarende til en avling av $5\frac{2}{3}$ td. og Jakob Gamlesen 5 tveitar svarende til $3\frac{2}{3}$ td. Hele kornavlingen skulde saaledes være omkring 32 tønner; men den var naturligvis meget større; thi tiendeberegningen er altid for lav.

I 1623 opføres som odelsmend paa Mittet: Mogens, Jon, Olav, Knut Y. Mittet, Jakob Mittet og som leilendinger: Halvard, Aslak, Jakob, Olav, Jon, Knut og gamle Jakob. Leilendingerne er tillike delvis jordeiere.

I 1633 opføres som odelsbønder paa Mittet: Knut Sveinsen, Mogens, Jon, Olav, Iver og Olav, altsaa 6 mand. Som leilendinger opføres: Halvard, Aslak, Iver, Olav, Jon samt 2 ødegaardsmend: Mogens og Olav Jakobsen. I kopmandtallet av 1645 opføres følgende mend paa Mittet:

Halvard, Peder, Jon, Ola, Knut, Iver samt 2 ødegaardsmend: Mogens og Ola Jakobsen. De to førstnevnte hører formentlig I. Mittet til.

I 1650 opføres ingen odelsbønder paa Mittet. Lei-

lendingerne var: Halvard, Søren Pedersen, Olav Knutsen, Jon, Sjur Knutsen, Iver og Arne. Jordskred havde ødelagt Arnes gaard.

Efter kvægtiendetaillet i 1657 var brukerne med deres besetninger paa Mittet følgende:

Jon Jonsen Mittet, 3 hester, 23 kjør, 11 gjeit, 19 smaler. Svein 4 hester, 15 kjør, 11 gjeit, 9 smaler. Hans 1 hest, 7 kjør, 5 gjeit, 6 smaler, 1 svin. Iver 2 hester, 13 kjør, 6 gjeit, 8 smaler, 1 svin. Olav Jakobsen 1 hest, 9 kjør, 10 gjeit, 6 smaler, 1 svin. Olav Knutsen 2 hester, 19 kjør, 10 gjeit, 8 smaler og 6 svin. Søfren I. Mittet 3 hester, 26 kjør, 8 gj., 6 smaler og 6 svin. Elling I. Mittet 3 hester, 20 kj., 8 gjeit, 6 smaler og 6 svin.

Kvægholdet var som man vil se meget stort og forutsetter sulteforing.

I jordeboken av 1661 finder vi Indre og Ytre Mittet adskille, hvilket ogsaa senere som regel er tilfældet.

Vi behandler derfor her nu kun I. Mittet.

Indre Mittet havde en landskyld av 6 voger fordelt paa 2 bruk, hvert av dem paa 3 voger. Veøy kirke eiede $4\frac{1}{2}$ vog, Veøy sogneprest $1\frac{1}{2}$ vog. Brukere var Elling og Søfren.

Efter prestens mandtal av 1664 var Indre Mittet paa 6 voger landskyld. Søren Knutsen, 50 aar brukte 3 v. Søn Peder 11 aar. Elling Olafsen brukte 3 voger, sønner Olaf 9 og Henrik 5 aar.

Korntienden var paa Sørens bruk 40 tveitar, som svarer til en avling av $26\frac{2}{3}$ td., og paa Ellings bruk 25 tveitar, som svarede til en avling av $17\frac{1}{3}$ tønne. Naar man sammenholder denne opgave med opgaverne over tienden paa de øvrige gaarde, vil man faa et indtryk av, at I. Mittet stod som en av de bedste korngaarde i bygden.

I matrikullen av 1669 opføres som brukere paa I. Mittet Elling Olsen og Søren Knutsen. Eiere var kirken og presten.

I 1695 opføres paa I. Mittet: Baltzer 2 voger, Kristian 1 vog, Iver $1\frac{1}{2}$ vog, Knut $1\frac{1}{2}$ vog, tils. 6 voger.

3 voger, d. e. den halve gaard var nu utlagt til Fænricken, mot erstatning av kongens gods paa Nordmør.

I 1701 var opsitterne paa I. Mittet: Baltzers enke, Steffen 38 aar, Lars 32, Iver 56. 1 tjener.

I 1711 var brukerne: Jon 2 voger, Steffen 1 vog, Jon $1\frac{1}{2}$ vog og Hans $1\frac{1}{2}$ vog. Gaarden bestaar saaledes nu av 4 bruk.

I 1724 var Jon, Knut, Iver og Ola brukere. Kirkens jord var utlagt til militærgaard. Samlet skatteskyld 6 v. Skog til brende, ingen seter, 3 kverner, middels jordart, maatelig vis til korn, temmelig fegang, noget lungvunden. Saar 18 tønder havre, 2 tønder blandkorn, avler 85 les høi, føder 18 kjør, 16 ungfø, 25 smaler og $4\frac{1}{2}$ hest. En saltkjel. Herav sees, at gaarden endnu ikke havde faat fjeldstøl.

I 1702 optræder Tøger Broch som eier av 2 voger i I. Mittet, som Baltzer havde brukt, men som nu bortfestedes til Jon Halvardsen. Senere optraadte fogden Børge Eeg som eier av denne jord, som han havde kjøpt av kaptein Floor i 1735. Floor havde pantsat den til presten Ascanius i Aure i 1729, og i 1756 fremstod Lars Bø og paastod at være eier. Der opstod en proces mellem ham og fogden, hvor den sidstnevnte seirede. Hvorledes dette henger sammen, er umulig at forstaa efter de oplysninger, som foreligger. Men det er sikkert, at kirken ikke lengere eiede noget i I. Mittet, medens presten beholdt sin del.

Fogden bortbyggslede i 1752 1 vog, 9 m. til Ola Olsen Mittet og i 1761 1 vog til Knut Knutsen Mittet. Major Lossius arvede foged Eegs bruk i I. Mittet og i 1769 bortfestede han $1\frac{1}{2}$ vog til Knut Knutsen Mittet. Peder Sørensen fik teste paa $1\frac{1}{2}$ vog i I. Mittet 1784 og Peder Mortensen likesaa paa $1\frac{1}{2}$ vog i 1789, Jørgen Larsen likesaa $1\frac{1}{2}$ vog i 1789. Ofte gjøres der ikke forskjjel mellem Indre og Ytre Mittet; det skrives blot Mittet, og da er det ikke godt at vite, hvor bruket skal henføres.

I 1758 holdtes en avtaksforretning paa I. Mittet for at taksere den skade, gaarden havde lidt ved jordskred og vandflom. Brukerne var da Peder Jonsen, av-

tak 1 vog, igjen 1 vog, Knut Olsen, avtak $\frac{1}{2}$ vog, igjen $\frac{1}{2}$ vog. Ola Olsen avtak $\frac{1}{2}$ vog, igjen 1 vog. Tore Olsen avtak $\frac{1}{2}$ vog, igjen 1 vog. Samlet avtak $2\frac{1}{2}$ vog, igjen $3\frac{1}{2}$ vog.

Ved en forretning i 1763 var gaardens brukere: Knut Hansen, Knut Olsen, Peder Johannesen og Tore Olsen. Johannessen er vistnok forvanskning for Jonsen.

I 1801 var opsitterne paa I. Mittet:

Gaardbruker Peder Mortensøn 31 og Marit Eriksdr. 51 aar. Gaardbruker Jørgen Pedersen 46 og Kari Torsteinsdatter 39 aar. Gaardbruker Aslak Olsen 40 og Maria Olsdatter 41 aar. Gaardbruker Jørgen Larsen 38 og Sigrid Jonsdatter 42 aar. 1 husmand Anders Olsen 44 og Anne Iversdatter 36, tilsammen 32.

Den her nevnte Aslak Olsen var i 1786 blevet gift med enken efter Halvard Pedersen I. Mittet Maria Olsdatter (Mari). Blandt flere barn havde Halvard og Mari sønnen Olav Halvardsen, som senere blev gift til Aarset.

Bno. 1, I. Mittet, Ino. 21, (Jørnsgaren) gammel skyld 2 pund, 6 m., ny skyld 2 daler, 9 sk. Nu 3,96.

Jørgen Pedersen eiede 1801. Torstein Jørgensen fik gaarden omkring 1821. Kari Torsteinsdatter fik gaarden 1840, gift første gang med Aslak Skorgen. Hun blev gift 2den gang med Iver Torsteinsen Mittet. Torstein Iversen Mittet fik bruket 1879.

Bno. 2, I. Mittet, Ino. 22, (Halvarsgaren) gammel skyld 2 pund, 6 m., ny skyld 2 daler, 9 sk. Nu 4,11.

Aslak Olsen Mittet 1801. Halvard Aslaksen Mittet skjøte 1815. Kristoffer Halvardsen skjøte 1885.

Bno. 3, I. Mittet, Ino. 23, (Lindsetgaren) gammel skyld 1 vog, ny skyld 1 daler, 4 ort, 21 sk. Nu 3,95.

Peder Mortensen 1801. Erik Pedersen Mittet fik skjøte antagelig omkring 1826 da han ektede Sigrid Aslaksdatter. Peder Eriksen Mittet fik skiftehemmel 1841. Peder Pedersen Mittet 1883.

Bno. 4, I. Mittet, 0,31. Fraskilt bno. 3 i 1857.

Iver Iversen Mittet skjøtte til Jakob Olsen 1853.
Knut Knutsen Brudeskar fik skjøte 1885.

Bno. 5, I. Mittet, lno. 24, (Torsteinsgaren) gamle skyld 1 vog, ny skyld 1 daler, 4 ort, 21 sk. Nu 3,85.

Jørgen Larsen eiede 1801. Torstein Iversen fik skj. 1820. Peder Torsteinsen fik skjøte 1857. Peder Pedersen fik skj. 1898.

I. Mittet.

Bno. 6, Vollan, 0,02. Fraskilt bno. 5 i 1899.

I 1865 var opsitterne paa I. Mittet: Gaardbruker Iver Torsteinsøn 38 aar og hustru Kari Torsteinsdatter 50 aar. Barn: Aslak Aslaksen 12 aar, Torstein Iversen 8, Aslak 4, Eldri Aslaksdatter 18, Mali Aslaksdatter 15. Ind. Ola Ellingsen.

Utsæd og fveghold: 7 tønder havre, 4 tønder poteter. 1 hest, 8 kjør, 20 smaler og 2 svin.

(Kari Torsteinsdatter Mittet ektede i 1843 Aslak Aslaksen I. Mittet. Efter hans død ektede hun i 1856 Iver Torsteinsen I. Mittet).

Gaardbruker Aslak Halvardsen 44 aar og hustru Maria Pedersdatter 41 aar. 2 tjenere. Ind. Beret Bottolvsdatter 58. Vilkaarsmand Halvard Aslaksen 80 aar, hustru Marit Kristoffersdatter 71. Søn Kristoffer Halvardsen 39 aar.

Utsæd og folketal: 4 tønder havre, 4 td. poteter. 1 hest, 8 kjøer, 20 smaler og 2 svin.

Gaardbruker Peder Eriksen 44 og hustru Marit Pedersdatter. Barn: Erik 23, Sigrid 18, Peder 15, Aslak 6, Kristoffer 3, Kristianna 1, Mari 12. 1 fattigl. Husm. Ottar Jakobsen Gjerde 48 og hustru Kari Olsdr. 40 aar. Barn: Jakob 7, Ottar 10, Brit 3 aar.

Utsæd og kveghold: 6 tønder havre, 4 tønder poteter. 1 hest, 8 kjøer, 19 smaler og 2 svin. Husmanden 1 ko og 3 smaler.

Gaardbruker Jakob Olsen 42 aar og hustru Anne Olsdatter. Barn: Marit 10, Sigrid 6 aar.

Utsæd og kveghold: $\frac{3}{4}$ tønne havre, $\frac{3}{4}$ td. poteter. 2 kjøer, 7 smaler.

Gaardbruker Peder Torsteinsen 42 aar, hustru Anne Knutsdatter 41. Barn: Hans 5, Sigrid 2. 1 tjener. Vilkaarsmand Torstein Iversen 79 aar.

Utsæd og kveghold: $5\frac{1}{2}$ tønne havre, 4 tønder poteter. 1 hest, 8 kjøer, 18 smaler og 1 svin.

Husmand Jørgen Torsteinsen 34 og hustru Ingrid Halvardsdatter 42. Barn Sigrid 8 aar.

Utsæd og kveghold: 1 tønne havre, 1 td. poteter. 2 kjøer, 10 smaler.

Husmand Knut Knutsen 29 og Sigrid Sørensd. 35. Vilkaarsenke Randi Olsdatter 66 aar.

Utsæd og kveghold: 1 tønne havre, 1 tønne poteter. 2 kjøer, 10 smaler. Folketal tilsammen 48.

Fra matrikuleringsarbeidet i 1866 hidsettes efter de trykte oplysninger om Indre Mittet:

Lno. 21. Skatteskyld, 2 daler, 9 skilling. 10 maal aker og dyrket eng, 99 maal naturlig eng. Seterstøl. Ubetydelige utslaatter. Saar: 7 tønder havre, $3\frac{1}{2}$ tønne poteter. Avler: 45 tønder havre, 30 tønder pot. Føder: 1 hest, 8 kjøer, 20 smaler. Har god seterhavn. Skog til brende og salg av ved. Let adkomst. Kvern.

Lno. 22. Skatteskyld, 2 daler, 9 skilling. 16 maal aker og dyrket eng. 107 maal naturlig eng. Seter. Forøvrig som foregaaende.

Lno. 23. Skatteskyld, 1 daler, 4 ort, 9 skilling. 16 maal aker og dyrket eng. Som foregaaende forøvrig.

Gaarden blev utskiftet i 1879.

Fra Mittet opføres følgende fund, uten at det opgives, om det er I. eller Ytre Mittet :

I 1875 fandtes et ufuldendt mundbit. I 1910 4 stykker av et sverd, en skjoldbule og et økseblad blandet med kul i en grav.

Et fund av en anden art er det fund som gjordes i 1873, da man paa grund av elvens utgravning fandt nogle store ben, som antokes for hvalben. Rimeligvis har sjøen gaat lengere op, da disse ben blev liggende her*).

I. Mittet er det naturlige midtpunkt for Dalen. Her er postaaapneri, dampskibsanløpssted, telefonstation, landhandleri, skole- og bedehus samt dampsgag med høvleri. Gaarden ligger vakkert like under en høi terasse og er vakkert bebygget.

Paa I. Mittet fortælles et sagn eller en tradition om den saakaldte »mandtalsteig«. Kaptein Lossius var eier av gaarden. En gang han var her, havde mendene paa Y. Mittet for en kvige og en smørholk kjøpt en strekning frem i dalen fra Tverelven og østover. Han red frem til Dalehellen, hvor man har strækningsen ret for sig, og her ridsede han i luften med kaarden, mens han sat paa hesten, og sagde: »saa skal byttet være«. Saaledes mistede I. Mittet, siger fortællingen en stor del av sin bedste havn og skogli.

Lidt utsmykket er vel tradisjonen; men i det væsentlige er den rigtig. Kapt. Lossius utstedte skj. paa den nevnte skogli i 1769 26 okt. og grensen for den fastsættes samtidig. Y. Mittet fik ved denne leilighet en stor og meget verdifuld skogli.

---

*) S. A. Helland, Romsdals amt, b, II, s. 708.

Gno. 32 Staurset.

Gaardens navn er at avlede av *Staur* og maa enten have sigtet til gaardens langstrakte form eller til skogen, som voksede her og var rik paa staur. At navnet skulde være at avlede av stuv, (*stu*) er litet rimelig, da romsdalsmaalet aldrig sammenblender en *stu* med en staur. De forskjellige avvigende skrivemaater av navnet, er kun danske forvregninger av *staur*, som man ikke kunde taale; man skyede som bekjendt dobbeltvokalerne.

Staurset findes ikke omtalt i middelalderen. Den forekommer først i skattemandtallet av 1597, da *Elling*, som var lensmand, boede her. I 1603 opføres han som odelsmand og selveier, medens *Brit* (*Birgit*) var leilending.

I 1610 opføres *Birgit* (*Brit*) baade som selveier og leilending; hun er vel enken efter *Elling*. *Knut* eller *Jørgen*, som han benevnes i et andet mandtal, var øde-degaardsmænd. I 1615 opføres *Jon* og *Knut*; den første betalte i tiende 22 tveitar, den anden 14, hvilket svarer til en avling av $14\frac{2}{3}$ og $9\frac{1}{3}$ tønne. I 1623 opføres *Knut* og *Ørjer*, og i 1633 *Knut* og *Knut* og likesaa i 1645.

I kvegtierdelallet i 1657 opføres *Knut Iversen* med 2 hester, 16 kjør, 8 gjeit, 8 smaler, og *Knut* med 3 hester, 28 kjør, 10 gjeit, 10 smaler. I jordeboken av 1661 opføres som eiere: *Knut Staurset*, *Jakob Klungnes* og *Iver Knutsen Staurset*. Brukere var: *Knut Rasmussen*, som brukte 2 voger, 1 pund, odelsgods, og *Iver Knutsen* med 2 pund odelsgods. Den samlede landskyld var 3 voger.

I prestens mandtal av 1664 opføres som brukere paa

Staurset: Olav Knutsen 20 aar, Knut Rasmussen 73 aar, begge disse bruker sammen 2 voger 1 pund.

Iver Knutsen 30 aar, bruker 2 pund. Tienden utgjorde for de førstnevnte $31\frac{1}{2}$ tveit og for den sidste $21\frac{1}{2}$ tveit; avlingen skulde saaledes være 21 og $14\frac{1}{2}$ tønne.

I Matrikullen 1669 opføres Iver Knutsen Staurset 1 vog, Olav Knutsen $2\frac{1}{2}$ vog, begge selveiere undtagen for en mindre del, som Jakob Klungnes eiede. I 1695 var Olav Bottolvsen bruker av 1 vog 15 mark. Lars Olsen av 1 vog, 1 pund, 16mark og Torstein av 2 pund, 8 m. tilsam. skatteskyld 3 voger, 1 pund, 15 m. Eiere var: Olav Bottolvsens hustru, Iver Knutsens arvinger, Torsteins hustru og Olav Jonsen Mittet.

I 1701 var opsidderne paa gaarden:

Olav Bottolvsen 38 aar. Søn Bottolv $1\frac{1}{2}$ aar, 1 tjener. Lars 30 aar, søn Olav, 2 aar, 1 tjener.

I 1711 var Olav Bottolvsen bruker av 1 vog 15 m. og Knut av 2 voger 1 pund, tilsammen 3 voger, 1 pund, 15 m. Eiere var: Olav selv, Berit Lereim og hendes stedbørn, Lars Olsens børn og Jakob Dalsets arvinger. Det viser sig saaledes, at gaarden gennem arv er blevet splittet og kommet over paa flere hender.

I 1724 var der 2 opsiddere paa Staurset. Olav og Knut. Eiere var: Olav 1 pund, 15 m. Brit Lereim med børn 2 pund. Lars Olsens barn 1 vog, 1 pund 6 m. Jakob Dalset 2 pund, 8 m., tilsammen: 3 voger, 1 pund, 15 m. Ingen husmand. Skog til husbehov og brende. Seter 3 fjerd fra gaarden. Kvern. Middels jordvei, vis til korn uden i frostaar, meget tungvunden, hjelpelig fegang, ingen rydningsjord. Utsæd: 10 tønner havre, 4 tønner blandkorn. Avler: 76 læs hoi. Føder: $3\frac{1}{2}$ hest, 12 kjør, 11 ungf, 16 smaler. Skattes. 3 voger, 1 pund, 15 m. uforandret.

I 1763 holdtes en aastedsforretning paa Staurset. Opsitterne var da: Lars Olsen Staurset og Steffen Hansen, selveiere, Bottolv Olsen leilending.

I 1801 var beboerne paa Staurset:

Gdbr. Erik Eriksen Staurset 35 aar, hustru Ingrid Olsdatter 40 aar. Barn: Erik 8, Ola 6, Berit 10, Ingrid 1 aar. Vilkaarsmand Erik Eriksen 79 aar, hustru Anne Olsdatter.

Husmand, Knut Bottolvsen 71, hustru Anne Knutsdr. 58 aar. Søn: Bottolv Bottolvsen 30 aar.

Gaardbruker Peder Larsen 45, hustru Beret Andersdr. 38 aar. Barn: Anders 12, Lars 11, Kari 15, Brit 5.

Even Staurset, Misjonær*).

Husmand, Ola Knutsen 82, hustru Synnøvn Knutsdr. 56 aar. Barn: Ola 1, Marit 2 aar.

Husmand, Ola Nilsen 60, hustru Anne Olsdr. 62 aar. Folketal 32.

Bno. 1. Staurset. Lno. 25. Gammel skyld, 2

---

*) Se 1ste B. S. 122.

pund, 15 m. Ny skyld, 3 daler, 3 ort, 12 skilling, nu 5,88.

Erik Eriksen Romdalvik fik skjøte paa 1 vog, 13 m. i Staurset 1787. Erik Eriksen Staurset fik skjøte i 1792. Han var bruker i 1801. Erik Eriksen Staurset fik skiftehemmel 1822. Iver Eriksen Staurset fik skjøte 1850. Erik Iversen Staurset likesaa 1880. Enken Marit Knutsdr. Staurset eier.

Marit Staurset, Misjonær.

Bno. 2. Fonnen, 0,43. Fraskilt bno. 1. i 1880.
Peder Pedersen Staurset fik skjøte s. a.

Bno. 3. Staurset. Lno. 26. Gammel skyld, 1½ vog, ny skyld, 4 daler, 4 ort, 16 skilling. Nu 7,11.

Lars Olsen Staurset, skj. 1744. Peder Larsen Staurset, skjøte omkring 1786, var bruker 1801. Hans Ørjerssen Staurset g. m. Marit Pedersdr. omkring 1815. Peder

Hansen Staurset, skjøte omkring 1850. Peder Pedersen Staurset, skjøte omkring 1875. Peder Peder Staurset ektede i 1875 Klara Maria Larsdr. Uglvik og har formentlig omtrent samtidig overtat gaarden.

Bno. 4. Øverbøen, 2,06. Fraskilt bno. 3 i 1894.
Just Pedersen Dale fik skjøte d. a.

Bno. 5. Nygjerdet, 0,27. Fraskilt bno. 1. 1898.
Knut Eriksen Dale fik skjøte d. a.

I 1865 var opsitterne paa Staurset:

Gaardbruker Iver Eriksen Staurset 40 aar og Mali Knutsdr. 30 aar. Vilkaars enke Ingeborg Olsdr. 66 aar. Børn: Erik 13, Knut 10, Marit 15, Gjertrud 5, Beret 2 aar.

Gaardbruker Peder Hansen 39 aar og Magnhild Jakobsdr. 37 aar. Børn: Hans 16, Just 4, Ørjer 2, Marit 15, Eldri 14, Matea 1 aar.

Husmand, Kristoffer Bottolvsen Fønne 50 aar og Mari Halvarsdr. 48 aar. 6 børn.

Husm. Olav Pedersen Bølen 34 aar og Synnøve Eriksdr. 30. 2 barn.

Husm. Ørjer Olsen Bølen 50 aar og Marit Iversdr. 44. 3 barn.

Husm. Ingebrigt Ingebrigtsen 52 aar og Synnøve Knutsdr. 42. 3 barn.

Husm. Knut Pedersen Rabben 52 aar og Guro Sivertsdr. 44. Barn: Peder 11, Serianna 22 aar. Husm. Iver Hansen Rabbehaugen 38 aar og Ingrid Ivarsdr. 36. 3 barn.

Utsæd og kveghold:

Bno. 1. 8 tønder havre, 3 tønder poteter. 2 hester, 12 kjør, 30 smaler, 1 svin.

Bno. 2. 12 tønder havre, 4 tønder poteter. 4 hester, 12 kjør, 30 smaler, 1 svin.

Husm. tilsammen. $11\frac{1}{2}$ tønne havre, $5\frac{1}{2}$ tønne poteter. 3 hester, 19 kjør, 90 smaler, 1 svin. Folketallet 57.

Av beskrivelsen over gaardene i martikuleringskom. 1807 hidsettes:

Iver Eriksen. 32 maal aker og dyrket eng. 179 maal naturlig eng. 30—40 les høi av utslaatter. Skog til brende og til salg av ved, tungvunden. Udsat for skred. Avtak i 1859 for saadant.

Peder Hansen Staurset. 33 maal aker. 222 maal naturlig eng. 40 læs av fjeldslaatter. Skog til brende og tilsalgs.

Bno. 2. er et av herredets største bruk, har en betydelig strekning av godt dyrkningsland og vilde blive en udmerket eiendom, naar den blev opdyrket.

Gno. 33 Dale.

Navnet er dativ enkeltal paa eller i dalen. Gaarden ligger i den øvre del av dalen paa en temmelig stor slette, der skraaner langsomt nedover mot elven. Den har en meget vakker beliggenhet med en herlig utsigt mot syd til de mektige fjelde, blandt hvilke Klaua især er storartet. Gaarden har gode naturherligheter, store skogstrekninger og indmerkede beiter, meget og god dyrkningsjord. Jordskred har oftere gjort skade.

I N. Gaardsnavn, Romsdals amt hedder det, at gaarden ligger i Ljosaadalen. Dette er et merkelig eksempel paa, hvorledes en forfatter kan ta feil, naar han ikke er lokalkjendt og kun har kartet at holde sig til. Paa kartet staar gaardsnavnet Dale saaledes, at man let kan tro, at det skal henføres til Ljosaadalen, og forfatteren har gaaet i fellen. Jeg behøver neppe for læserne at forklare, at der ingen gaard findes i Ljosaadalen, kun setre.

Dale er rimeligvis en gaard av yngre oprindelse fra slutningen av middelalderen eller begyndelsen av det 16. aarhundrede. Den nevnes første gang i skrevne kilder i skattemandtallet av 1597. Der var da 4 brukere her: Erik Skruk, Stein, Peder Gamlesen og Kari, rimeligvis en enke. I 1603 opføres som skattebønder: Erik Skruk (Skrug), Erik, Sivert og en husm. Gamle, alle leilendinger undtagen den førstnevnte. I 1610 opføres jordeigende: Erik og Skrug; leilendinger Erik paa Dale, Søfren og en ødegaardsmand Aslak. Men i et andet skattemandtal fra samme aar opføres: Jordeigende bønder: Erik, Sjur og Peder. Leilen-

dinge: Erik, Gamle og Peder. Ødegaardsmænd: Aslak og Trond.

I tiendemandtallet av 1615 opføres som brukere og tiendeytere: Peder Dale 4 tveitar, (som svarer til en kornavling av $2\frac{2}{3}$ td.), Søfren Dale 9 tveitar, (svarende til 6 td.), Gamle Dale $2\frac{1}{2}$ tveit (svarende til $1\frac{2}{3}$ td.), Erik Skrud er opført under Staurset, men er vel den samme mand, som ovenfor er opført paa Dale; han havde i tiende 21 tveitar, svarende til 14 tønder i avling.

Fra Dale.

I skattemandtallet av 1623 opføres som skattebønder paa Dale: Marit, Trond, Søren, Asgaut og Jakob Gamlesen, som alle var jordeigende, og Mari, Peder og enken som var leilendinger.

I 1633 opføres: Gunnar, Mali, Trond og Ivar, alle odelsmænd og Trond, Mali, Gunnar og Peder, leilendinger.

I kopmandtallet av 1645 opføres paa Dale: Gunnar med 4 skattepliktige, Arne med 2, Ola med 3 og Knut Ingebrigtsen med 2. Hertil kommer 2 ødegaardsmænd: Knut Sørensen med 3 skattepliktige og Trond

med 2. Der var endvidere 4 husmend her: Hans, Ola, Aslak og Knut Ingebrigtsen.

I 1650 opføres paa Dale: Gunnar, Arne og Ola, Jon, Svein og Sivert.

I kvegmandtallet av 1657 opføres paa Dale:

Kristoffer Dale, 1 hest, 10 kjør, 5 gjeiter, 7 smaler.

Gunnar do., 2 hester, 22 kjør, 7 gjeiter, 8 sm.

Trond do., 2 hester, 11 kjør, 8 gjeiter, 7 smaler.

Dale.

Aslak do., 1 hest, 12 kjør, 5 gjeiter og 5 smaler.

Olav do., 1 hest, 4 kjør, 9 gjeiter og 2 sma'er.

Knud Dale 2 hester, 19 kjør, 8 gjeiter og 8 sm.

Olav Eilivsøn do., 2 hester, 12 kjør, 6 gjeiter, 4 sm.

Søren do., 2 hester, 2 kjør, 6 gjeiter, 2 smaler.

Knud, husmand 1 hest, 2 kjør, 3 gjeiter og 1 smale.

Olav Sørensen 1 hest, 1 kjør, 2 gjeiter, 1 smale.

I jordeboken av 1661 opføres paa Dale:

Gunnar bruker 2 voger, 1 pund som han selv eier. Kristoffer, 1 pund, 9 m. som han selv eier. Olav Eilivsøn bruker 1 pund, 9 m., som eies av Søren Arnesen, Søren Knutsen og av Olav selv. Peder Aslaksen bruker 1 pund, 9 m. som han selv og Søren Knutsen eier. Knut Ingebrigtsen bruker 1 pund,

8 m., som han og søsteren Guri eier. Anbjørn bruker 1 pund, som faderen Trond eier. Olav Pedersen 2 pund, 4 m., som Hans Femmer eier. Der var 4 kvernbruk. Som man ser, var Dale selveier- eller odels-gods, og det har været saa gjennem alle tider.

Paa denne tid var der saaledes 7 mand paa Dale og den samlede landskyld 5 voger, 15 m.

I prestens mandtal av 1664 opføres paa Dale:

Gunnar Eriksen 66 aar, brukte 4 pund. Knut Gunnarsen 20 aar, brukte 1 vog. Peder Aslaksen 36 aar, brukte 1 pund, 5 m. Anbjørn Trondsen 36 aar, brukte 1 pund, 5 m. Ola Eilivsen 56 aar, brukte 1 pund, 5 m. Enken Sigrid 56 aar, brukte 1 pund, 5 m. Søren Knutsen 32 aar, brukte 1 pund. Knut Pedersen 36 aar, brukte 2 pund, 4 m. Knut Ingebrigtsen 50 aar, brukte 1 pd. 8 m.

Dette skal utgjøre 5 voger, 4 m., men det er i virkeligheten 5 voger, 1 pund, 3 m. og kan saaledes ikke være ganske riktig; det skulde være 5 voger, 15 m. efter opgaven i 1661.

Korntienden utgjorde:

Enken og Knut Gunnarsen Dale 38 tveitar eller $25\frac{1}{2}$ tønne i avling. Peder Aslaksen Dale 16 tv. eller $10\frac{2}{3}$ td. i avling. Olav Eilivsen Dale 16 tveitar eller $10\frac{2}{3}$ tønne i avling. Olav Pedersen Dale 13 tveitar eller $8\frac{2}{3}$ tønne i avling. Anbjørn Dale 13 tveitar eller $8\frac{2}{3}$ td. i avling. Kristoffer og Søren Dale 17 tv. eller $11\frac{1}{3}$ td. i avling. Knut Dale 21 tveitar eller 14 tønner i avling.

Tilsammen 134 tveitar svarende til en avling av $89\frac{1}{3}$ tønne korn.

I virkeligheten har kornavlen været betydelig større, da tienden ikke blev saa nøiaktig beregnet.

I matrikulen av 1669 opføres som brukere paa Dale Gunnar, Erik og Knut paa det første bruk, Jens Olsen paa det andet, Søren Knutsen paa det tredje, Olav Eilivsen paa det fjerde, Søren Aslaksen paa det femte, Anbjørn Trondsen paa det sjette og Knut Ingebrigtsen paa det syvende.

I matrikulen 1695 opføres: Jørgen 1 vog, 12 m.

Knut Gunnarsen 1 vog, 1 pund. Trond 1 pund, $16\frac{2}{3}$ m., Peder Aslaksen 2 pund, $5\frac{2}{3}$ m., Ingebrigt 2 pund, 16 m., Jon Knutsen 1 pund, $10\frac{2}{3}$ m., Olav Bjørnsen 1 pund, Søren 12 m. Dette giver en samlet landskyld av 5 voger og 10 m.

I 1701 opføres paa Dale:

Erik 34, s. Kristen Jørgensen og Peder Eriksen 17 og 16 aar. Knut Gunnarsen 60 aar, s. Gunnar 17, Knut 13, Erik 3. Trond Pedersen, 24 aar, s. Ola 20, Peder 9, Søren 1 aar. Ingebrigt 34 aar. Jon Knutsen 46 aar, s. Aslak 9, Peder 7, Knut 5 og Olav Bjørnsøn 64. Peder Anbjørnsen 30. Torstein Andersen 17.

I matrikelen av 1724 opføres 7 mand paa Dale: Bjerte 2 voger, 2 pund, $\frac{1}{4}$ m. Olav Olsen 1 vog, 3 pund, $10\frac{1}{4}$ m. Knut 2 voger, $12\frac{1}{4}$ pund. Peder 3 v., 1 pund, $16\frac{1}{2}$ m. Jakob $1\frac{1}{2}$ vog. Erik 2 pund, $20\frac{1}{2}$ m. Skatteskylden skal tilsammen utgjøre 5 voger, 2 pund og 11, m., og da maa opgaverne her være aldeles feilaktige, da efter dem skatteskylden vilde blevet over 15 voger. Gaarden eiedes fornten av brukerne selv av forskjellige bønder og arvinger som Ola Aaram, Peder Eikesdal osv. Ingen husmand, seter 1 fjerd. borte, skog til brende, er utsat for frost, ellers temmelig vis til korn, hjelpelig fe-gang, ingen leilighet til rydning. Saar 27 td. havre, $6\frac{1}{2}$ td. blandkorn. Avler 168 læs høi. Føder 7 hester, 30 kjøer, 25 unge og 29 smaler. Skatteskylden foreslaes forhøiet med 1 vog.

I 1801 var opsitterne paa Dale efter folketellingen:

Gaardbruker Jon Sørensen 44 aar og hustru Ingeborg Olsdatter 46 aar. Barn: Søren 11, Ola 9, Ingeleiv 24 og Kari 5 aar.

Gaardbruker Anbjørn Trondsen 42 og Ragnhild Olsdatter 50 aar. Barn: Knut 16, Trond 8, Ola 2, Kari 12, Eli 2 aar. 1 tjener. Husmand Erik Olsen 39 og Kari Knutsdatter 29 aar. Barn: Marit 2. 1 tjener.

Gaardbruker Lars Olsen 37 og Synnøv Olsdatter 50. Barn: Mali 7. Ind. Ola Olsen 28, Anna Olsdatter 32 aar, hendes barn Marit Ellingsdatter 1 aar. 2 tjenere. Vilkm.

Ola Larsen 75 og Gjertina Bottolvsdatter 66 aar. Husm. Elling Pedersen 33.

Gaardbruker Ola Olsen 36 og Sigrid Eriksdr. 25 aar. 2 tjenere. Vilkaarsmand Peder Pedersen 43 og Anne Knutsdatter 60 aar. Søn Gunnar Olsen 31, hendes søn av første ekteskap. Hans søn Johan 5 aar. Datter Beret Pedersdatter 20 aar.

Gaardbruker Kristoffer Kristoffersen 42 og hustru Marit Hansdatter 34 aar. Barn: Anne 12, Maria 9, Marit 6, Beret 3 aar. Ind.arb. Jon Kristoffersen 39, mandens broder. Inderst arb. Erik Kristoffersen 27 aar, mandens broder. Inderst arb. Gjertrud Kristoffersdatter, mandens søster, hendes barn Erik Ingebr. 3 aar. Vilkaarsenke Anne Jonsdatter 69, mandens mor. Husmands enke Anne Olsdatter 28 aar. Barn: Ola Bjertesen 2, Jørgen 1 aar.

Gaardbruker Knut Søfrensen 55 aar, hustru Inger Olsdatter 41. Vilkaarsenke Kari Knutsdatter 80 aar.

Gaardbruker Knut Olsen 67, hustru Inger Ørjansdr. 65 aar. Barn: Ørjer 39, sønnes. Ola Olsen 8 aar. 3 tjenere. Samlet folketal 68.

Der er en stor mengde hjemmelsbreve for Dale. Paa grund av manglende plads maa alle eldre saadanne breve utelates.

Bno. 1, Dale, lno. 27, gammel skyld 1 pund, 2 m., ny skyld 1 daler, 11 sk. Nu 2,38.

Jon Sørensen Dale fik gaarden 1785. Han var bruker i 1801. Sønnen Søren Jonsen fik skj. i 1815. Knut Knutsen fik skj. omkring 1825, g. med Kari Nilldr. omkring 1825. Nils Knutsen Dale fik skj. i 1856. Knut Nilsen fik skjøte av moderen 1892. Hans enke Anne Jonsdatter fik skiftehemm. 1914.

Den ovennevnte Søren Jonsen skrives ogsaa Søren Pedersen og er kanskje ikke søn av Jon. Knut Knutsen var fra Holm og har formentlig kjøpt gaarden av Søren.

Bno. 2, Dale, 0,34. Fraskilt bno. 1 i 1875. Erik Knutsen Dale fik skjøte 1875. Knut Eriksen Dale likesaa i 1892. Konrad Jensen Dale likesaa 1901. Nils Knutsen Dale likesaa 1919.

Bno. 3, Dale, lno. 28, gammel skyld $\frac{1}{2}$ vog, ny sk. 3 daler, 1 ort, 11 sk. Nu 3,98.

Anbjørn Trondsen Dale fik skjøte 1787. Han var bruker i 1801.

Trond Anbjørnsen ektede Mali Olsdatter omkring 1816 og har ventelig samtidig faat gaarden. Sivert Olsen Dale fik skjøte av Trond omkring 1820. Han var bruker i 1838.

Ola Sivertsen Dale g. m. Mali Knutsdr. omkr. 1861, har vel overtat gaarden samtidig. Han var bruker i 1865. Sønnen Knut Olsen fik skjøte 1879.

Bno. 4, Bogen, 0,60. Fraskilt bno. 3 i 1850. Anders Ingebrigtsen fik skjøte s. a. Jakob Knutsen likesaa i 1896.

Bno. 5, Dale, lno. 29, gammel skyld 2 pund, 4 m., ny skyld 2 daler, 9 sk. Nu 2,87.

Lars Olsen Dale skjøte omkring 1790. Var her 1801. Anders Olsen Rød ektede datteren Mali 1815 og fik gaarden med hende. Han solgte gaarden i 1841 til Amund Nilsen, som ektede Kari Knutsdr. Dale s. a. Amund døde s. a., og enken fik skiftehem 1842. Hun solgte gaarden til Knut Pedersen Dale omkring 1862, som var gift med Guro Hansdatter, og de boede her i 1865. Iver Iversen Staurset fik skjøte omkring 1892. Han var gift med Ingeborg Knutsdatter Dale.

Bno. 6, Dale, lno. 30, gammel skyld 2 pund, $18\frac{2}{3}$ m., ny skyld 3 daler, 4 ort, 6 sk. Nu 6,92.

Ola Olsen Dale var bruker her i 1764 og følgende aar. Hans søn Ola Olsen fik skjøte omkring 1783. Han var bruker i 1801. Sønnen Ola Olsen fik skjøte 1841. Dennes søn Ola Olsen likesaa i 1869. Sønnen Ola Olsen likesaa.

Bno. 7, Dale, lno. 31, gammel skyld 2 pund, 12 m., ny skyld 3 daler, 4 ort, 6 sk. Nu 7,12.

Kristoffer Kristoffersen Dale fik skjøte av moderen 1786. Han var bruker 1801. Jørgen Jørgensen Mork ektede Anne Kristoffersdatter Dale i 1807 og fik gaarden.

Kristoffer Jørgensen Dale fik skiftehemm. 1857. Jørgen Kristoffersen fik skjøte 1910 av moderen, som havde faat skiftehem i 1891.

Bno. 8, Dale, lno. 32, gammel skyld 1 pund, $4\frac{1}{2}$ m., ny skyld 1 daler, 1 ort, 22 sk. Nu 1,91.

Knut Sørensen Dale eiede og brukte 1801. Erik Kristoffersen Dale ektede Knuts enke i 1805 og overtok gaarden. Søren Knutsen Dale fik skjøte omkring 1825. Han var bruker i 1838. Knut Sørensen fik skjøte 1872. Søren Knutsen likesaa 1876. Halvard Kristoffersen Dale 1889.

Bno. 9, Dale, lno. 33, 1 pd., $8\frac{1}{2}$ m., ny skyld 2 dl., 3 ort. Nu 1,82.

Knut Olsen Dale eiede i 1801. Ørjer Knutsen Dale fik gaarden omkring 1802. Knut Pedersen Dale fik skj. 1831. Peder Knutsen Dale lik skjøte 1856. Knut Pedersen Dale fik skjøte 1896.

Bno. 10, Nygjerdet, 0,57. Fraskilt bno. 3 i 1891. Knut Eriksen Dale fik skjøte i 1892.

Bno. 11, Nygaard, 2,09. Fraskilt i 1896. Ivar Pedersen Dale fik skjøte.

Bno. 12, Øvergjerdet, 0,20. Fraskilt bno. 11 i 1898. Iver Pedersen Dale eiede.

Bno. 13, Øvergjerdet, 0,20. Fraskilt bno. 9 i 1898. Knut Pedersen eiede.

I 1865 var opsitterne paa Dale :

Gaardbruker Nils Knutsen Dale 43 og Anne Knutsdatter 35 aar. Knut, eldste søn 8. Vilkaarsmand Knut Knutsen Dale 70 aar, hustru Gjertrud Jørgensdr. 75.

Gaardbruker Ola Sivertsen 45 og Mali Knutsdr. 46. Knut, eldste søn 18 aar. Vilkaarsenke Anne Bottolvsdatter 60 aar.

Gaardbruker Knut Pedersen 43 og Guri Hansdatter 45 aar. Peder, eldste søn 14. Vilkaarsmand Jon Bottolvsen 40 og Marit Eriksdatter 50 aar.

Gaardbruker Olav Olsen Dale 55 og Anne Olsdatter 50. Ola 21 aar, eldste søn.

Gaardbruker Kristoffer Jørgensen 34 og Sigrid Halvardsdatter 30 aar. Jørgen 6 aar. Vilkaarsenke Anne Hansdatter 47 aar.

Gaardbruker Knut Sørensen 40 og Ingeborg Olsdr. 42 aar. Søren 12 aar.

Gaardbruker Peder Knutsen 31 og Sigrid Iversdr. 31. Knut 3 aar.

Gaardbruker Anders Ingebrigtsen 50 aar og Ragnhild Knutsdatter 43 aar. Olav 15 aar.

Der var 5 husmend. Folketal 107.

Utsæd og kveghold :

Nils Knutsen Dale, 4 tønder havre, 4 tønder poteter. 2 hester, 8 kjør, 20 smaler og 1 svin.

Ola Sivertsen Dale : 6 tønder havre, 2 tønder poteter. 3 hester, 10 kjør og 25 smaler.

Husmanden Erik Nygjerdet : $2\frac{1}{2}$ tønne havre, 2 td. poteter. 1 hest, 6 kjør og 20 smaler.

Knut Pedersen Dale : 6 tønder havre, 2 tønder poteter. 1 hest, 8 kjør og 20 smaler.

Olav Olsen Dale : 10 tønder havre, 3 tønder poteter. 3 hester, 14 kjør, 30 smaler og 1 svin.

Husmand Ola Bølen : $1\frac{1}{2}$ tønne havre, 1 tønne poteter. 3 kjør og 12 smaler.

Kristoffer J. Dale : 10 tønder havre, 2 tønder poteter. 5 hester, 12 kjør, 30 smaler og 1 svin.

Husmand Jørgen Sletten : $2\frac{1}{2}$ tønne havre, 2 td. poteter. 1 hest, 4 kjør og 18 smaler.

Husmand Peder Haugen : $\frac{3}{4}$ tønne havre, $\frac{1}{2}$ tønne poteter. 2 kjør og 8 smaler.

Knut Sørensen : 5 tønder havre, 2 tønder poteter. 1 hest, 6 kjør og 18 smaler.

Peder Knutsen : $7\frac{1}{2}$ tønne havre, $2\frac{1}{2}$ tønne poteter. 2 hester, 11 kjør, 30 smaler og 1 svin.

Anders Ingebrigtsen : 2 tønder havre, 1 tønne poteter. 4 kjør og 20 smaler.

Av matrikuleringskommissionens oplysninger i 1866 hitsettes om Dale :

Nils Knutsen, 11 maal aker og dyrket eng, 30 maal naturlig eng, fjeldslaat 20—25 les. Utsat for skred. Ola Sivertsen 15 maal aker og eng, 104 maal naturlig eng, 40—50 les fjeldslaat. Utsat for skred. Gode havnegange. Alle Dalegaarde har skog tilsalgs, (birkeved).

Anders Ingebrigtsen, 3 maal aker og 11 maal naturlig eng, 3—4 les fjeldslaat.

Anders Ingebrigtsen, 3 maal aker, 11 maal naturlig eng, mangler skog.

Knut Pedersen, 13 $\frac{1}{2}$ maal aker, 65 maal naturlig eng. Ingen fjeldslaat.

Ola Olsen, 21 maal aker, 117 maal naturlig eng. 50—60 les fjeldslaat. Avtak paa grund av skred.

Kristoffer Jørgensen, 28 $\frac{1}{2}$ maal aker, 139 maal nat. eng, 50—60 les fjeldslaat, avtak.

Knut Knutsen 11 $\frac{1}{2}$ maal aker, 57 maal naturlig eng.

Peder Knutsen, 20 maal aker, 77 maal naturlig eng. 35—40 les fjeldslaat. —

Utskiftning i 1886.

Dale blev utskiftet, hvad skogen angaar, i 1886.

Dale er meget utsat for skred og flere betydelige skredløp sees. I 1850-aarene — jeg kan ikke bestemt si-ge aaret, gik der et stort skred her, som jeg husker som barn.

Av mendene paa Dale omkring midten av forrige aarhundrede fortjener særlig at nevnes Elling Andersen Dale. Han var fra Morkestrand, søn av Anders Paulsen Morkestrand, bror av Paul Andersen Bergsvik og født i 1779. Han blev gift med en enke paa Dale Sigrid Eriksdatter. Han var en meget dygtig gaardbruker og en mand med videre interesser, end de fleste i samtiden havde. Han var derfor ogsaa meget agtet av sine sambygdinge og indehavde flere tillidshverv. Saaledes var han medlem av herredsstyret i aarene 1837—41.

Gno. 34 Ytre Mittet.

Se om gaardens eldste historie under I. Mittet.

Efter jordeboken av 1661 var brukerne paa Y. Mittet : Jon, Ola Knutsen, Svein, Ola Jakob Iversen, Peder Olsen, Hans Mogensen. Brukerne er paa nogle mindre undtakelser nær selv eiere av sin jord. 4 bønder utenfor eier mindre dele. Y. Mittet har altid været bondegods for den største del. Efter prestens mandtal i 1664 var landskylden paa Y. Mittet tilsammen 6 voger, $2\frac{1}{2}$ pund og 7 m.

Brukerne var: Jon Jonsen 61 aar. Søn Ola Olsen 14 aar. 1 dreng. Han brukte 5 pund, 11 m.

Svein Knutsen 51 aar. Søn Erik Olafsen 15, brukte $3\frac{1}{2}$ pund, 5 m.

Knut Knutsen 79 aar, søn Ola Olsen, bruker 2 pund, 10 m.

Jakob Iversen 35 aar, bruker 1 vog, 22 m.

Olav Knutsen 60 aar, søn Svein Olsen 16 aar, bruker 2 pund, 9 m.

Peder Olavsens 30 aar, bruker 1 pund, 21 m. 1 husmand.

Hans Mogensen 46 aar, bruker 1 pund, 21 m.

Gamle Olav Knutsen 79 aar, søn Olav Olsen 12 aar, bruker 2 pund, 10 m.

Korntienden utgjorde: Hans Iversen 18 tveitar, avling $8\frac{2}{4}$ tønne. Jakob Iversen $27\frac{1}{2}$ tveit, avling $18\frac{1}{2}$ td. Peder Olafsen 18 tveitar, avling 12 td. Gamle Olav Knutsen 30 tveitar, avling 20 td. Jon Jonsen 34 tveitar,

avling $22\frac{2}{3}$ td. Olav Knutsen og Svein 27 tveitar, avling 18 tønder.

Oprindeligen synes gaarden at ha bestaaet av 4 bruk, som senere deltes yderligere.

I matrikulen av 1669 opføres under Mittet: Knut Mortensen $1\frac{1}{2}$ vog, 17 m. Sivert Knutsen 4 pd., 1 m. Ola Jonsen $2\frac{1}{2}$ pund, 4 m. Hans Mogensen 1 vog, 3 m. Ola Knutsen 2 pund, 15 m. Jakob Iversen 4 pund, 7 m. Peder Olsen $\frac{1}{2}$ vog, 3 pund.

Av disse er no. 2, 5, 6 og 7 selveiere paa det nærmeste.

No. 1 eiedes av flere som Aslak Neraas, Jon Mittets barn m. fl. No. 3 eiedes av Lars Frøyset og no. 4 av fogden Iver Andersen.

I 1695 opføres paa Ytre Mittet: Jon, bruker 2 pd., $16\frac{1}{2}$ m. Jakob, bruker 2 pund, $18\frac{1}{2}$ m. Eiere er Jon selv, Peder Aslaksøn, Iver Andersens arvinger og Jakob selv. Olav Jonsøn 2 pund, 9 m., eier selv. Knut Sveinsen 1 vog, 9 m., eier selv. Olav Olsen 1 pund, 11 m., som eies av brukeren og 2 andre paa Mittet. Peder Olsen 1 pund, 11 m., eier selv. Olav Bjørnsen 1 pund, 11 m., eiere Knut Sveinsen og Olav Staursets kvinde. Olav Bottolvsen 1 pund, 11 m., eies av Olav Staursets kvinde.

Som det sees er Y. Mittet nu for den største del selveiergods, og det, som ikke eies av brukerne, eies av bygdens folk paa en liten undtakelse nær. Bevegelsen gaar i retning av selveiere.

I 1701 under tellingen finder vi paa Y. Mittet:

Jon 60 aar. Jakob 46 aar, sønner Knut Jakobsen 6 og Jakob Jakobsen 2 aar. Jon Olsen 20 aar. 2 tjenere. Aslak Simonsøn 28 aar. 1 tjener. Aslak Bottolvson 35, søn Bottolv Aslaksen 3 aar. Knut Pedersen 32 aar. Baard Bjørnsen 30 aar, søn Hans Olsen 2. Kristen Pedersen 30 aar, 1 tjener.

Ialt nevnes der 16 personer d. e. mænd over 1 aar. Folketallet maa saaledes antas at have været omkring 40 eller lidt mere. Men rimeligvis er det noget mere; thi alle disse tellinger er her som andensteds meget unøjaktige, og antallet er for litet; thi tellingerne foregik ikke

som nu. Presten sat paa sit kontor, og medhjelperne og andre gav ham oplysninger. Paa denne maate vil altid enkelte blive uteglemt.

I 1711 opføres som brukere paa Ytre Mittet: Peder Pedersøn 2 pund, $16\frac{1}{2}$ m. Jakob 2 pund, $16\frac{1}{2}$ m. Jon Olsen 2 pund, 9 m. Aslak 1 vog, 9 m. Knut Pedersen 1 pund, 11 m. Olav Olsen 1 pund, 20 m. Baard Bjørn- sen 1 pund, 11 m. Kristen 1 pund, 11 m.

Efter matrikulen av 1724 var der 7 opsittere paa Y. Mittet; men der er kun opført 4 bruk, hvilket viser, hvad før er bemærket, at Ytre Mittet fra gammel tid havde været delt i 4 bruk, men at enkelte av dem bruktes i fellesskap av 2 eller 3 mend. De 4 hovedbrukere var: Knut 1 vog, 1 pund, $20\frac{1}{4}$ m. Baard 1 vog, 1 pund, $20\frac{1}{4}$ m. Kristen 1 vog, 1 pund, $8\frac{1}{4}$ m. Bottolv 1 vog, 1 pund, 20 m.

Tilsammen skatteskyld 5 voger, 2 pund, 8 m. som foreslaaes forhøiet med 1 vog. Skatteskylden stemmer ikke med landskylden i 1664. Av eiere utenfor brukerne selv opføres nu Olav Aaram, Olav Holmem, Aslak Holmem, Anders Mørk og Olav Staurset. Der var 1 husm., seter $\frac{1}{2}$ fjerd. fra gaarden, skog til husbehov og brende, to kverner, god utmark og fegang, middels jordvei, er utsat for frost i kolde aar, lungvunden, ganske liten adgang til rydning. Saar 25 tønder havre, $5\frac{1}{2}$ tønne blk., avler 163 les høi, loder 8 hester, 22 kjør, 28 ungf, 31 smaler.

Paa grund av den store mengde hjemmelsdokumen- ter nødes vi til at utelate dem.

I 1769, da Y. Mittet fik mandtalslien av kapt. Los- sius, var opsitterne paa Y. Mittet:

Knut Jakobsen Y. Mittet, Ola Jonsen do., Nils Jon- sen do., Peder Olsen do., Ola Olsen do., Mons Olsen do., Nils Jonsen do., Aslak Larsen do., Peder Pedersen do. Altsaa 9 mend ialt.

Ved folketellingen i 1801 var opsitterne paa Y. Mittet følgende:

Gaardbruker Jon Nilsen Y. Mittet 31 og hustru Sig- rid Pedersdr. 26 aar. Vil.k.k. Marit Jonsdatter 66.

Gaardbruker Ola Pedersen 35 og hustru Anne Olsdatter 30. Ind. Peder Pedersen, Ola Pedersen, Beret Pedersdatter, Eli Pedersdatter, mandens søsk. Fosterbarn Anne Andersdatter 5 aar. Vilkaarsenke Marit Olsdr. 55.

Gaardbruker Jakob Knulsen 41 og Mali Olsdr. 41 a. Barn: Knut 11, Ola 5, Jakob 1, Marit 14 aar. Inderst Elling Knutsen, mandens broder, 33. Enke Rønnov Jonsdatter 82 aar. Vilkaarsenke Marit Olsdatter 68 aar, mandens moder.

Gaardbruker Jon Hansen 30 og Beret Jonsdatter 28. Barn: Hans 4, Marit 7 aar. 2 tjenere. Vilkaarsenke Ragnhild Pedersdatter 63. Husmand Ola Jonsen 36 og Gjertrud Nilsdatter 34 aar.

Gaardbruker Kristen Nilsen 36 og Beret Eriksdatter 32 aar. Barn: Erik 6, Gjertrud 8 og Kristi 3 aar. Fosterbarn Sivert Olsen 10.

Gaardbruker Knut Olsen 45 og Ingeborg Knutsdatter 32 aar. Barn: Knut 5, Ola 2, Ingeborg 10. 4 tjenere. Vilkaarsmand Ola Olsen 75 og Gjertrud Knutsdatter 69. Barn: Ola 35 aar.

Gaardbruker Nils Jonsen 44, Anne Olsdatter 43 aar. Barn: Peder 15, Jon 13, Beret 11, Karen 3 aar. 1 tj. 1 fattigl.

Gaardbruker Ola Olsen 31 og Marit Pedersdr. 31 a. Barn: Ola 5, Marit 8, Synnøv 3, Inger 1 aar. 1 tjener. Vilkaarsmand Ola Olsen 70 aar. Husmand Erik Pedersen 31 og Inger Aslaksdatter 31. Folketal tils. 65.

Bno. 1, Y. Mittet, (Jogaren), lno. 34, 1 pund, 11 m., ny skyld 1 daler, 3 ort, 22 sk. Nu 3,27.

Jon Nilsen Mittet eiede i 1801. Han var gift med Sigrid Pedersdatter Berg i 1800. Nils Jonsen Mittet ektede Anne Larsdatter Hengnes i 1833 og boede her i de følgende aar. Jon Nilsen Mittet ektede Marit Olsdr. Mittet i 1858 og overtok gaarden formentlig s. a. Nils Jonsen fik skjøte i 1888.

Bno. 2, Ljosaanes, lno. 34 b, 0,74. Fraskilt i 1857. Ola Olsen eiede. Kristoffer Ellingsen Ljosaanes 1859. Elling Kristoffersen fik skjøte 1892.

Bno. 3, Y. Mittet, lno. 35, gammel skyld 2 pund, 9 m., ny skyld 2 daler, 1 ort, 21 sk. Nu 4,69. Oljongs-garen. Ola Pedersen eiede 1801. Erik Ingebrigtsen Dale ektede Marit Olsdatter Y. Mittet i 1825 og overtok gaarden. Han ektede efter hendes død Brit Torsteinsdr. Horsgaard 1836 og fik sønnen Ingebrigt. Hun ektede efter sin første mands død i 1838 Trond Knutsen Mittet, som nu blev bruker. Ingebrigt Eriksen Mittet fik gaarden antagelig i 1872, da han ektede Kari Iversdr. Aarset. Erik Ingebrigtsen Mittet fik bruket utlagt ved skifte 1880. Peder Iversen Mittet, Karis anden mand, brukte det fra 1880 av til 1902.

Bno. 4, Y. Mittet, lno. 36, (Kristensgaren) gammel skyld 1 pund, 11 m., ny sk. 1 daler, 4 ort, 21 sk. Nu 3,85.

Jakob Knutsen var bruker i 1801, skj. 1785. I 1838 var Ola Olsen bruker; skj. 1823. Ola Olsen fik skjøte 1860. Sønnen Ola likesaa i 1898.

Bno. 5, Y. Mittet, (Nilsgaren), lno. 37, gammel skyld 2 pund, 9 m., ny skyld 2 daler, 1 ort, 9 sk. Nu 4,12.

Nils Jonsen fik skjøte i 1783. Han var bruker i 1801. Peder Nilsen fik skjøte av Nils i 1825; han ektede Mari Kristoffersdatter Dale i 1819. Han var bruker i 1838. Hans Pedersen Mittet fik skjøte 1852. Peder Hansen Mittet likesaa i 1891.

Bno. 6, Y. Mittet, (Sveinsgaren), lno. 38, gammel skyld 1 vog, 9 m., ny skyld 2 daler, 3 ort, 20 skilling. Nu 5,06.

Knut Olsen Mittet brukte i 1801; havde brukt fra 1789. Knut Knutsen Mittet fik skjøte antagelig 1836. Hans enke Gjertrud Knutsdatter ektede i 1857 Jon Jonsen Y. Mittet. Han solgte gaarden til Iver Iversen Mittet, g. m. Anne Knutsdatter, i 1877. Deres søn Iver fik skj. 1910.

Bno. 7, Y. Mittet, (Jakobsgaren), lno. 39, gammel skyld 2 pund, 16 $\frac{1}{2}$ m., ny skyld 2 daler, 2 ort, 8 skil. Nu 3,81.

Jakob Knutsen Mittet 1801. Knut Jakobsen Mittet, gift med Ingrid Olsdatter Vaage 1814, fik skjøte av moderen. Ola Knutsen Mittet fik skj. antakelig omkring 1836. Knut Olsen Mittet fik skjøte 1879. Enken Anne Knutsdr. 1892.

Bno. 8, Gjerde, lno. 39 b, gammel skyld 2 ort, 4 sk. Nu 0,90. Fraskilt bno. 7 i 1876. Ola Pedersen 1876. Anders Larsen Ottestad 1897.

Bno. 9, Y. Mittet, (Johansgaren), lno. 40, gammel skyld 1 vog, 14 $\frac{1}{2}$ m., ny skyld 3 daler, 19 sk. Nu 4,99.

Nils Jonsen Mittet 1801. Jon Hansen og Nils Jonsen fik auktionsskjøte. Hans Jonsen fik skjøte 1825. Jon Hansen likesaa 1864. Hans Jonsen likesaa 1879.

Bno. 10, Mittetstranden, lno. 41, 0,40. Fraskilt bno. 7 i 1818. Ola Knutsen fik skj. Kristoffer Ellingsen 1859. Aslak Sivertsen fik skj. 1868.

Bno. 11, Mittetstranden, 0,52. Fraskilt 1887. Tomas Sivertsen fik skjøte 1898.

Bno. 12, Nygjerdet, 0,37. Fraskilt bno. 5 i 1892. Hans Hansen Mittet fik skjøte.

Beboerne paa Y. Mittet i 1865:

Gaardbruker Trond Knutsen Mittet 61 aar, hustru Brit Torsteinsdatter 60. Barn: Ingebrigt Eriksen 31, Marit Tronstdatter 21, Gjertrud 24, Brit 22, Inger 10 aar. Fosterbarn Serianna Jonsdatter 4 aar. 1 tjener.

Gaardbruker Ola Olsen Mittet 33 og Sigrd Hansdr. 30. Barn: Ola 3, Kristi 1 aar. 2 tjenere. Vilkaarsm. Ola Olsen 70.

Gaardbruker Hans Pedersen 38 og Anne Halvardsdr. 38 aar. Barn: Anne 8, Peder 13, Halvard 10, Aslak 3 og Mari 5 aar. 1 tjener. Vilkaarsenke Mari Kristoffersdatter 79. Barnebarn Kristoffer Andersen 12 aar. Husmand Andreas Tomassen Bakken 33 og hustru Marit Olsdatter 29, barn Marit 1 aar. Vilkaarsmand Ola Jakobsen 41 og Marit Jonsdatter 46 aar.

Gaardbruker Jon Jonsen Mittet 58 og Gjertrud Knutsdatter 56. Barn: Anne 18 aar, Ingeborg 15, Sigrd 9.

1 tjener. Husmand Peder Pedersen 50 og Kari Knutsdr. 45 aar. Barn: Ingeborg 12, Karolina 8 aar.

Gaardbruker Ola Knutsen Mittet 49, Kari Olsdr. 47. Barn: Knut 23, Ola 10, Sigrid 21, Kari 13 og Ingrid 6. Husmand Peder Olsen Herje 45 og Ingeborg Pedersdatter 42 aar. Barn: Marit 15, Ola 11, Peder 11 og Lars 8 a. Husmand Lars Jonsen Fallan 42 og Eli Larsdatter 44 a. Barn: Jon 21, Jakob 10, Ola 7 og Beret 4 aar.

Gaardbruker Jon Hansen Mittet 40 og Eli Larsdr. 44. Barn: Hans 14, Ola 11. Tj. Marit Olsdatter 37 aar, hendes barn Jon Knutsen 7. Tj. Mali Gjertrudsdr. 29 a. Vilkaarsmand Hans Jonsen 70 og Eli Andersdatter 62 a. Barn: Søren 24 aar, lærer. Husmand Jon Olsen Harleme 57 og Brit Olsdatter 60. Barn: Ola 26 aar. Inderst Alet Olsdatter 60 aar. Husmand Sivert Tomassen Amundsstrand 31, hustru Anne Amundsatter 33 aar. 1 tjener.

Ljosaanes. Gaardbruker Kristoffer Ellingsen 37 aar, hustru Inger Pedersdatter 38 aar. Barn: Elling 7, Peder 1 og Sygni 3 aar. Vilkaarsmand Ola Olsen 57 og Marit Olsdatter 62 aar.

Mittetstranden. Gaardbruker Ola Knutsen 78 aar, hustru Sigrid Knutsdatter 55. 2 tjenere.

Samlet folketal 89.

Utsæd og kveghold:

Trond Knutsen Mittet, 7 tønder havre, 4 td. poteter. 2 hester, 10 kjøer, 38 smaler og 1 svin.

Ola Olsen Mittet, 7 tønder havre, 3 tønder poteter. 3 hester, 12 kjøer, 36 smaler og 1 svin.

Hans Pedersen Mittet, $6\frac{1}{2}$ td. havre, 3 td. poteter. 3 hester, 10 kjøer, 28 smaler og 1 svin.

Husmand Andreas Bakken, $1\frac{1}{2}$ td. havre, 1 tønne poteter. 1 hest, 3 kjøer og 15 sm.

Jon Jonsen Mittet, 7 tønder havre, 4 tønder poteter. 3 hester, 13 kjøer, 48 smaler og 1 sv.

Husmand Peder Gjerde, 1 tønne havre, $1\frac{1}{8}$ tønne poteter. 3 hester, 2 kjøer og 10 smaler.

Gaardbruker Ola Knutsen, 6 td. havre, 3 td. poteter. 2 hester, 8 kjøer og 30 smaler.

Husmand Peder Olsen Gjerde, 2 td. havre, $\frac{1}{4}$ td. byg, $1\frac{1}{2}$ td. poteter. 1 hest, 3 kjør og 14 smaler.

Husm. Lars Jonsen Fallan, $\frac{1}{2}$ td. havre, $\frac{1}{4}$ td. byg, $\frac{1}{2}$ tønne poteter. 7 kjør og 7 smaler.

Jon Hansen Mittet, $6\frac{1}{2}$ tønne havre, $\frac{1}{4}$ td. byg, 5 tønner poteter. 3 hester, 14 kjør, 40 smaler og 1 svin.

Husmand Jon Olsen Harleme, 2 tønner havre, $\frac{1}{4}$ td. byg, 2 tønner poteter. 3 hester, 3 kjør, 14 smaler og 1 svin.

Husmand Sivert Amundsstrand, $2\frac{1}{3}$ tønne havre, $\frac{1}{4}$ td. byg, 2 tønner poteter. 3 hester, 2 kjør, 10 smaler og 1 svin.

Kristoffer Ljosaanes, $2\frac{1}{2}$ tønne havre, 1 tønne byg, 2 tønner poteter. 1 hest, 3 kjør og 18 smaler.

Ola Knutsen Mittetstrand, 2 tønner havre, 1 td. byg, 1 tønne poteter. 1 hest, 3 kjør og 12 smaler.

Av matrikuleringsarbeidet i 1867 hidsettes:

Jon Nilsen Mittet. 14 maal aker, 31 maal naturlig eng. 12—15 les fjeldslaat. God havnegang, seteren langt borte. Birkeskog. Ved til salgs. Lidt tømmer. Vandfald. Let adkomst.

Trond Knutsen. 16 maal aker, 56 maal naturlig eng. 20—25 les fjeldslaat. Som foreg. forøvrig.

Hans Pedersen. $21\frac{1}{2}$ maal aker, 75 maal nat. eng. 15—20 les fjeldslaat. Som foreg. forøvrig.

Jon Jonsen. $15\frac{1}{2}$ maal aker, 27 maal nat. eng. 20—25 les fjeldslaat.

Ola Knutsen. 20 maal aker, 60 maal naturlig eng. 20—25 les fjeldslaat. Som foreg. forøvrig.

Kristoffer Ellingsen. $4\frac{1}{2}$ maal aker, 2 maal naturlig eng.

Hans Jonsen. 25 maal aker, 100 maal naturlig eng. 35—40 les fjeldslaat. Som de foregaaende forøvrig.

Ola Knutsen Mittetstranden. 5 maal aker, 14 maal naturlig eng. Ingen skog. Ikke havn.

Alle Ytre Mittets gaarde har god birkeskog og lidt furuskog, udmerket sæterhavn og støler med stølsslaate.

Y. Mittet blev utskiftet i 1873 hvad, indmarken angaar; utmarken blev utskiftet i 1911.

Gno. 35 Mørkestrand.

Om gaardens navn, se under Mork. Gaarden har oprindelig været en plads under Mork, som senere blev fraskilt som et eget bruk. Efter den almindelige regel skulde den da gaa over til et eget bruksnummer; men som oftere tilfældet er ikke regelen blevet fulgt; pladsen blev tilen ny gaard eller et gaardsnummer. Grunden hertil var den, at Mork eiedes av kirken, medens Stranden eiedes av oberst von Hoven.

I prestens mandtal av 1664 opføres Mørkestrand for første gang som egen gaard (bno.). Der opføres her baade Indre Mork og Mork; det førstnevnte er Mørkestranden. Gaarden eiedes av den nevnte store godsbesidder og havde en skatteskyld av $3\frac{1}{2}$ pund. Bruker var Povel Løvesen, som havde sønnen Anders, 6 aar. Povel var 49 aar. Den samme bruker var her ogsaa i 1667, da gaarden opføres med en skatteskyld av 1 vog. Oberst v. Hoven var eier. I 1695 var Anders Povelsen bruker og oberst v. Schultz eier. I 1701 var Anders fremdeles bruker. Han var da 50 aar og havde 2 sønner, Elling 3 aar og Paul 1 aar. Han var gift med Anne Ellingsdatter. Anders Paulsen Mørkestrand døde i 1727; skiftet efter han avholdtes samme aar, og av dette sees, at der kun var 2 børn efter han, Povel og Peder. Paul Andersen Mørkestrand fik skjøte paa gaarden av amtmand Must i 1725. Han ektede s. a. Anne Trondsdr. Dale, som døde i 1752 og efterlot sig 4 sønner: Anders, Trond, Elling og Søren. Paul Mørkestrand giftede sig igjen med Ingeborg Olsdatter i 1754 og havde med hende sønnen Trond og datteren Anne.

I matrikulen av 1724 benevnes gaarden Indre Mork; den eiedes av amtmand Must og Vium. Anders

var bruker. Skatteskylden var 1 vog. Ingen husmand. Seter $\frac{1}{2}$ mil fra gaarden paa Slemmens støl. Skog neppe til brendfang. Ingen rydningsjord. Utsæd: 4 tønner havre, 1 tønne blandkorn. Avler: 20 les høi. Føder: 1 hest, 4 kjør, 5 smaler. Tungvunden; jordarten kun maatelig; uvis til korn. — Anders Morkestrands broder Peder Paulsen blev i 1731 g. m. Anne Knutsdatter Dale.

Dette sees av en retssak, som Paul Morkestrand havde i 1747 med Knut Knutsen Dale om odelsretten til et bruk i Ytre Mittet, som Peder Paulsen havde solgt til Knut Dale. Paul Morkestrand havde eiet bruket og Peder havde faaet det av faderen. Paul Morkestrand vilde ta det igjen med odelsretten, men det gik ikke; Peder beholdt gaarden. Pauls anden kone døde i 1758; skifte er avholdt efter hende dette aar og utviste et ganske godt bo efter datids forhold. Saaledes 6 sølvskeer og 1 sølvbæger.

I 1760 overlot han gaarden til sønnen Anders, som i 1761 ektede Anne Ingebrigtsdr. Deres eldste søn Ingebrigt findes ikke i kirkeboken, men opgives i andre kilder at være født i 1764. Han har formentlig overtat gaarden omkring 1800; dette aar ektede han nemlig Kari Nilsdatter Søsnes, datter av Nils Eriksen Søsnes; i folketellingen av 1801 opføres han som bruker her. Ved nevnte folketelling var opsitterne paa Morkestrand:

Gaardbruker Ingebrigt Andersen Morkestrand 38 og hustru Kari Nilldr. 20 aar. Elting 21, Paal 28, mandens brødre. Ind. Synnøv Ingebrigtsdr. 57 aar. Vilkaarsmand Anders Paalsen 74 aar, hustru Anne Ingebrigtsdr. 60 aar. Husmand Anders Iversen 41 aar, hustru Brit Toresdr. 43 aar. 2 tjenere. Samlet folketal 11.

Bno. 1. Morkestrand. Lno. 42a. Gammel skyld, 1 vog. Ny skyld, 2 daler, 9 skilling, nu 2,82.

Anders Paulsen Morkestrand fik skjøte 1775. Ingebrigt Andersen Morkestrand, skjøte 1819. Ingebrigt Ingebrigtsen Morkestrand, skjøte 1839. Iver Olsen Morkestrand fra Staurset, skjøte 1854. Ola Olsen Morkestrand, skjøte omkring 1870. Erik Olsen Morkestrand, skjøte 1904. Hans enke Severine Olsdr. skiftehemmel 1923.

Bno 2. Gjerdet. Lno. 42 b. 1 ort, 20 skilling. Nu 0,68. Fraskilt bno. 1 i 1864.

Skjøte til Marit Larsdr. i 1864. Hendes søn Knut Knutsen Gjerdet fik skjøte i 1907. Sammenføiet med bno. 8 og med gno. 36, bno. 5 Stranden i 1914.

Bno. 3. Mittetstranden, 0,18. Fraskilt bno. 1. i 1904. Tomas Sivertsen fik skjøte s. a.

Bno. 4. Strand, 0,19. Fraskilt bno. 1. i 1904. Erik Olsen fik skjøte.

Bno. 5. Strandheim, 0,45. Fraskilt bno. 1 i 1909.

Bno. 6. Stranden, i 1909.

Senere fraskilt bno. 7 Mittetstranden, bno. 8 Teigen, bno. 9 Hammerteigen.

Av folketellingen i 1865 anføres:

Gaardbruker Iver Olsen Mørkestrand 48 og hustru Sigrid Knutsdr. 40 aar. Datter Kari 15 aar. Vilkm. Knut Pedersen 34 aar. Hnsmand Peder Eriksen 61 aar, hustru Synnøv Andersdr. 48 aar. Børn: Inger 15, Anne 8 aar. Husmand Peder Pedersen Rabben 54 aar, hustru Anne Ingebrigtsdr. 47 aar. Børn: Elling 7, Peder 3 aar.

Gjerdet. Gaardbruker Lars Jonsen Mørkestrand 50 aar, hustru Anne Knutsdr. 33 aar. Børn: Gjertrud 4, Anna 13 aar. Samlet folketal 19.

Utsæd og kveghold: bno. 1. $\frac{1}{2}$ tønne byg, 5 tøn-
der havre, 3 tønner poteter. 1 hest, 8 kjør, 20 smaler,
1 svin.

Utsæd og kveghold: bno. 2. $1\frac{1}{4}$ tønne havre, $1\frac{1}{2}$
tønne poteter. 2 kjør, 2 gjeiter, 16 smaler.

Husmendene: $1\frac{3}{4}$ tønne havre, $1\frac{1}{2}$ tønne poteter.
2 kjør, 16 smaler, 2 gjeiter.

Av matrikulkom. beskrivelse av de enkelte gaarde i 1867 anføres:

Iver Olsen 15 maal aker, 157 maal naturlig eng. Avler: 42 tønner havre, 27 tønner poteter. Farlig havnegang. God birkeskog. Ved tilsalgs. Udsat for skred. Mere end almindelig godt dyrket.

Lars Jonsen. $3\frac{1}{2}$ maal aker, 28 maal naturlig eng. Har ret til aa brende i skogen.

Gno. 36 Mork.

Gaarden har sit navn av mork, skog. Da gaarden blev ryddet, maa den have ligget i en tet skog og har faaet sit navn herav. Gaarden nevnes i Aslak Bolts jordebok som tilhørende erkebispestolen.

I skattemandtallet av 1597 nevnes Olav Mork og Peder Aslaksen, som antagelig ogsaa maa henføres til Mork, da navnet følger like efter Olav Morks, men uten at der nevnes noget sted. Den sidstnevnte hører formentlig til Morkestrاند. Dette er dog tvilsomt.

I 1603 opføres Olav Mork og som husmand Olav. Herav sees at Morkestranden oprindelig har været en husmandsplads. I 1610 opføres Olav og Olav og i 1615 Olav og Nils. Tienden paa Mork var $8\frac{1}{2}$ tveit, som svarer til $5\frac{2}{3}$ td. i avling. Likesaa i 1623 og 1633. I 1645 opføres Johannes og Nils og i 1650 Johannes og Olav.

I kvægliendetallet 1657 opføres Olav og Johannes. Den førstnevnte har 1 hest, 13 kjør, 5 gjeiter, 2 sm. og den anden 1 hest, 3 kjør, 3 gjeiter.

Men saa like efter opføres Løve Strand med 2 hester, 7 kjør, 6 gjeiter, 3 f. og Povel med 1 hest, 7 kj., 6 gjeit, 5 f. Det er nu spørsmal om dette Strand skal være Morkestrاند eller Mittetstrand; efter stillingen kan det likesaa godt være det ene som det andet. I skattemandtallet av 1657 nevnes ikke disse to sidste. I jordeboken av 1662 opføres som brukere paa Mork Olav Nilsen og Olav Knutsen, hver $1\frac{1}{2}$ vog, 12 m. Veøy prestebord eier. Den samlede landskyld er 3 voger, 12 m. Ved siden av Mork opføres her for første gang

Indre Mork, som er paa 1 vog og brukes av Povel, medens oberst von Hoven eier. Dette maa være det samme bruk, som ovenfor er benevnt Strand. Povel er søn av Løve, som efter navnet synes at være en indflytter.

I prestens mandtal 1664 opføres først Mork med landskyld 3 voger, $\frac{1}{2}$ pund. Opsitterne her var Olav Nilsen 44 aar, bruker $1\frac{1}{2}$ vog, 6 m. Ola Knutsen 34, bruker likesaa $1\frac{1}{2}$ vog, 6 m.

Senere opføres som ødegaard I. Mork. Her var Povel Løvesen bruker, 49 aar. Søn Anders Povel 6. Landskyld 1 vog.

Tienden paa Mork utgjorde for Olav Nilsen 17 tveitar eller i avling $11\frac{1}{3}$ tønne, — for Olav Knutsen $12\frac{1}{2}$ tveit eller i avling $8\frac{1}{3}$ tønne.

I 1669 opføres paa Mork, som her benevnes Øvre Mork, Olav Knutsen og Olav Nilsen, hver den halve gaard. Skatteskylden var 3 voger, $\frac{1}{2}$ pund. Veøy prestebord eiede. I 1695 opføres paa Mork Olav og Peder som brukere. I 1701 Olav 46 aar, sønnen Erik 6, Olav 2 aar. Peder 63 aar, søn Olav Pedersen 22.

I 1711 opføres likeledes Olav og Peder.

I matrikelen av 1724 opføres Iver og Olav som brukere og prestebordet som eier. Skatteskylden som ovenfor. Ingen husmand. Ingen seter. Skog til brende, middels jordart, tungvunden, middels fegang, ingen rydningsjord. Saar 8 tønner havre, $3\frac{1}{2}$ td. blk., avler 40 les høi, føder 8 kjør, 8 ungfø, 14 smaler og 2 heste.

De to nevnte mend var ogsaa brukere i de følgende aar og opføres i kirkeboken. Olav Mork var gift med Mali Trondsdr. og havde sønnerne Iver, Trond og Olav. Olav døde i 1744, skifte avholdtes efter ham den 13de februar 1745; da er der 4 børn i live. Olav Olsen fik festebrev av sogneprest Leganger i 1725. Det er vel ham, som i kb. opføres som gift i 1726 med Guri Andersdr.

Mads Olsen Mork fik bygselbrev i 1736. Han var gift med Guro Andersdr. Mork, og det kunde synes derfor rimelig, at konen er den samme, som var

gift med Olav Olsen Mork; men da der er to mend av samme navn samtidig, og da konens navn er skrevet forskjellig, og intet findes i kirkeboken herom, saa er alt tvilsomt*). Kun det er sikkert, at Mads Mork fik bygselseddel det nevnte aar, og at han var gift med Guro.

I 1759 den 13de februar holdtes der skifte paa Mork efter Mads Olsen. Enken var Guro Andersdatter. Der var 6 børn. Samme aar sees Guro at ha ektet Lars Larsen Gribbestad; men kort efter døde hun. Skifte er avholdt den 28de oktbr. 1759. Lars Larsen Mork fik bygselseddel i 1759.

Knut Pedersen Mork fik bygselseddel i 1753 paa 1 vog, 1 pund, 9 m. Han blev samme aar gift med Synnøvdronning Herje. Knut Pedersen Mork døde i 1772; skifte efter ham er avholdt den 20de juni d. a. De havde 3 sønner. Enken ektede i 1773 Jørgen Jørgensen Herje. Konen døde i 1778, og Jørgen ektede s. a. Mari Sørensdronning Dale. Jon Larsen Mork fik bygselseddel i 1790; han blev samme aar gift med Marit Olsdronning Mittet. Endelig fik Jørgen Jørgensen Mork bygselseddel i 1806 paa 1 vog, 1 pund, 18 m. Han blev i 1807 gift med Anne Kristoffersdatter Dale.

Ved folketellingen i 1801 var opsitterne paa Mork:

Gaardbruker Jørgen Jørgensen Mork 63 aar, hustru Maria Sørensdronning (eller Sivertsdronning)**) 66 aar. Barn: Jørgen 22 aar, Knut 14 og Guri 23. 1 tjener.

Gaardbruker Jon Larsen Mork 38 og hustru Marit Olsdronning 32 aar. Barn: Kari 9 og Gjertrud 6 aar. 2 tj. Vilkaarsenke Kari Jonsdatter 69. Tilsammen 13.

Bno. 1, Mork, lno. 43, gammel skyld 1 vog, ny skyld 3 daler. Nu 4,06.

Jørgen Jørgensen Herje ektede enken Synnev Jonsdatter Mork i 1773. Jørgen Jørgensen Mork fik bygsel-

---

*) Guro har neppe været gift før hun ektede Mads. Har Mads ektet en enke paa Mork har det i hvert fald været en anden. Av skiftet efter hende fremgaar det, at hun ikke har havt børn med andre end Mads.

**) I folketellingslisterne staar Sivertsdronning, men kb. har Sørensdronning.

brev i 1806. Knut Jørgensen Mork fik kongeskj. 1846. Hans enke Marit Olsdatter Mork fik skiftehjæmmel 1857. Hun ektede 1857 Ola Olsen Staurset. Jørgen Knutsen Mork fik skjøte 1896. Enken Gurianna Eriksdr. Mork skiftehjæmmel 1902. Nuværende bruger Ola Olsen Mork 1919.

Bno. 2, Mork, lno. 43 b, 1 ort, 7 skil. Nu 0,34. Fraskilt bno. 1 i 1856.

Johan Sørensen Sakselid fra Vestnes fik skj. 1856. Hans enke Gunni Olsdr. Mork fik skiftebevilling i 1878. Sønnen Iver Johansen Mork fik skjøte av moderen i 1892.

Bno. 3, Mork, lno. 44 a, gammel skyld 1 vog, 13 $\frac{1}{2}$ m., ny skyld 2 daler, 1 ort, 11 sk. Nu 3,69.

Jon Larsen Mork fik bygselbrev 1790. Han var bruker i 1801. Hans enke Gjertrud Olsdr. Mork ektede i 1829 Erik Kristoffersen Dale. Han fik kongeskjøte i 1831. Ola Jonsen Mork fik skjøte i 1860. Jon Olsen Mork likesaa i 1863. Hans enke Beret Hansdatter fra Mittet fik skiftehjæmmel 1887. Sønnen Hans Jonsen fik skjøte av moderen 1901. Sønnen Jon Hansen likesaa 1920.

Bno. 4, Mork, lno. 44 b, gammel skyld 1 pund, 4 $\frac{1}{2}$ m., ny skyld 3 ort, 10 sk. Nu 1,24. Fraskilt bno. 3.

Hans Niklasen Mork var bruker i 1838; kjøpte $\frac{1}{4}$ av gaarden i 1839. Kristoffer Jørgen Mork fik skjøte omkring 1850; gift i 1851 med Inger Iversdatter. Paul Knutsen Høivik fik auksjonskjøte i 1865. Han var gift med Ingeborg Trondsdatter Mittet. De havde ikke børn; Beret Knutsdatter Mittet indsattes til deres arving. Ola J. Mork fik skjøte i 1919.

Bruket blev utskilt ved utskiftning i 1862.

Ved folketellingen i 1865 var opsitterne paa Mork:

Gaardbruker Johan Sørensen 46 aar, enkemand, født i Vestnes. Barn: Ivar 18, Inger 12, Marit 8. 1 tjener. Anne Sørensdatter. Hendes barn Hans Jonsen 6 aar. Saar 1 tønne havre, 1 tønne poteter og føder 2 kjør og 10 smaler.

Gaardbruker Ola Hausen Mork 37 og hustru Marit Olsdatter 40 aar. Barn: Jørgen 15 aar, Ola 12, Hans 5, Kristi 20 og Anne 14. 1 tjener. Vilkaarsenke Anne Kristoffersdatter 76. Utsæd: $\frac{1}{8}$ tønne byg, $5\frac{1}{8}$ tønne havre, $1\frac{1}{2}$ tønne poteter. Kveghold: 3 hester, 9 storfe, 28 sm. og 1 svin.

Husmand Hans Iversen Lillestrand 43 aar, hustru Ingeborg Olsdatter 44. Inderst Kari Arnesdr. 75. Saar 1 tønne havre, 1 tønne poteter, føder 3 kjøer og 8 sm.

Gaardbruker Ola Jonsen Mork 55 og hustru Aagot Olsdatter 49 aar fra Grytten. Barn: Jakob 23, Ola 20, Marit 16. 1 tjener. Utsæd og kveghold: 5 tønner havre, $1\frac{1}{2}$ tønne poteter. 2 hester, 9 kjøer og 28 smaler.

Gaardbruker Paul Knutsen Mork 31 og hustru Ingeborg Tronstdatter 28 aar. Vilkaarsenke Inger Iversdatter 39. Barn: Jørgen Kristoffersen 12, Knut 9, Aune 7, Mari 4, lægdslem Mari Olsdatter 68 aar. Utsæd og kveghold: $2\frac{1}{2}$ tønne havre, $1\frac{1}{2}$ tønne poteter. 5 kjøer og 18 smaler.

Husmand Jon Jonsen 46 og hustru Marit Hansdr. Barn: Mari 3, ind. Anne Olsdatter 62 aar. Saar $\frac{1}{2}$ td. havre, $\frac{1}{2}$ tønne poteter, føder 1 ko og 6 smaler.

Folketal 30.

Av gaardsbeskrivelserne i 1867 hitsættes:

Mork. Ola Hansen, 18 maal dyrket jord, 181 maal naturlig eng. Meget dyrkningsjord. Mindre god hjemmehavn, god seterhavn. Birkeskog; tungvunden, skyggefuld.

Johan Sørensen. $1\frac{2}{3}$ maal aker, 7 maal naturlig eng. Ola Jonsen. 14 maal dyrket jord, 172 maal naturlig eng. Som foreg. Utskiftning av utmark i 1863 og av indmark i 1908.

Gno. 37. I. Slemmen.

Navnet hedder i folkets maal *Slemmaa* som er nom. enk. i bestemt form. Dat. og akus. hedder *Slemmen*, men det forholder sig ikke saa, at *Slemmen* udtales *Slemmaa*, det er at stille saken paa hodet. Skriftmaalet har gjengivet det saaledes, fordi det er liketil efter riksmaalet^{*)}. Det bør derfor siges: gaardens navn er *Slemaa*, som paa riksmaal gjengives med *Slemmen*. Det maa være den levende uttale av ordet, som er det første og viktigste og ikke skriftmaalet, som kun er et middel til at gjengive det levende ord.

Gaarden har sit navn efter elven, som oprindelig maa have været kaldt *Slemmaa*. Men hvad betydning, der ligger i dette ord, er ikke godt at sige. Elven er lunefuld og ofte farlig, kanske dette har givet anledning til navnet.

Gaarden har som alle andre gaarde oprindelig været et bruk, som senere efterhaanden er blevet delt i flere og tilsidst ogsaa blev delt i 2 gaarde eller gaardsnr. Grunden hertil er alene den, at gaarden tilhørte forskjellige eiere, som senere skal paavises.

I skattemandtallet 1597 opføres *Aslak Slemmen* og *Tore Ytre Slemmen*. Gaarden er saaledes allerede delt i to. I 1603 opføres *enken* som jordeiende og som leilendinger *Marit* og *Povel*. *Marit* er den nevnte enke, som paa samme tid baade er selveier og leilending. I 1610 nevnes *Povel*, *Elling* og *Marit* i *Slemmen*, og i et andet skattemandtall fra samme aar opføres *Nils*, *Elling*, *Marit* og *Olav*. I 1615 nevnes *Paul*, *Marit* og *Elling*. I virkeligheten er vel gaarden endnu

---

^{*)} Den bestemte artikkel *aa* blir i skriftsprogen til *en* efter dansk sprogbruk.

kun 2 bruk, men der er to mand i hvert, som bruker i fellesskap. Paul betalte $14\frac{1}{2}$ tveit i tiende og de to andre tilsammen 15 tveitar hvilket svarer til en avling av $9\frac{2}{3}$ og 10 tønder. I 1623 opføres Anders og Elling som leilendinger og Lave? som ødegaardsmand. I 1633 er brukerne Peder og Elling samt ødegaardsmand Trond Ytre Slemmen og Anders. I 1645 opføres Peder og Olav og som ødegaardsmend Anders og Trond Ytre Slemmen.

Efter kvegmandtallet i 1657 er der ikke mindre end 9 mend i Slemmen:

Sivert har 1 hest, 5 kjør, 4 gjeiter og 4 smaler.

Jon eller Iver 1 hest, 5 kjør, 4 gjeiler, 3 smaler.

Olav har 1 hest, 2 kjør, 2 gjeiter og 2 smaler.

Knut Larsen har 1 hest, 3 kjør, 3 gjeiter og 2 sm.

Sæmund har 1 hest, 8 kjør, 4 gjeiter og 4 smaler.

Sivert har 1 hest, 3 kjør, 2 gjeiter og 1 smale.

Olav Ellingsen har 1 hest, 6 kjør, 5 gjeiter og 3 smaler.

Knut har 1 hest, 8 kjør, 5 gjeiter og 3 smaler.

Jon Husmand har 1 hest, 1 kjør, 2 gj., 2 sm.

I jordeboken i 1662 opføres Ytre og Indre Slemmen som to særskilte gaarde. Ytre Slemmen tilhører Peder Vibes arvinger og havde en landskyld av $1\frac{1}{2}$ vog. Peder Vibe havde været lensherre over Romsdalen og boet paa Vestnes; han døde i 1660 eller 1661. Brukerne var Sivert og Jon.

Den anden gaard Indre Slemmen eiedes av Veøy kirke 4 pund og Veøy prestebord 2 pund, tils. 2 voger landskyld. Brukere var Knut, Sjur og Olav.

I prestens mandtal 1664 opføres:

Indre Slemmen. Knut Pedersen 44 aar, bruker 1 vog. Søn Anders Olsen 18 aar. 1 tjener.

Ola Ellingsen 54 aar, bruker $\frac{1}{2}$ vog, søn Paul Olsen 19 aar. 1 husmand Jon Larsen.

Sæmund 38 aar, bruker $\frac{1}{2}$ vog, søn Ola Iversen 12 aar. Husmand Iver Olsen 48 aar.

Ytre Slemmen regnes blandt ødegaarde.

Den maa saaledes være optaget fra nyt av eller gjenoptaget, i begge tilfælde benevntes en gaard for ødegaard. Dette maa dog ligge henved 100 aar tilbage i tiden eller mere. I 1664 var korntienden i Slemmen: Knut Slemmen 26 tveitar, avling $17\frac{1}{3}$ td. Ola Ellingsøn og Simon (Sæmund), I. Slemmen 24 tveitar; avling 16 tønder. Jon Y. Slemmen 11 tv.; avling $9\frac{1}{3}$ tønne. Sivert, Y. Slemmen $7\frac{1}{2}$ tveit; avling 5 tønder.

Kornavlingen i hele Slemmen skulde saaledes være paa henved 56 tønder. Dette viser os, at Slemmen har været en god korngaard efter forholdene.

Efter matrikulen i 1669 var brukerne i I. Slemmen: Knut Pedersen, Simon d. e., Sæmund Andersson, Steffen Olsen. Gaarden tilhørte Veøy kirke 4 pund, 16 m. og Veøy prestebord 2 pund, 8 m., tilsammen landskyld 2 voger, 1 pund. I Y. Slemmen var brukerne Jon og Sivert Olsen. Eier var oberst von Hoven. Samlet landskyld 5 pund.

I 1695 var brukerne i I. Slemmen Trond og Peder, hver brukte 1 vog. Skatteskylden var 2 voger.

I Y. Slemmen var brukerne Gunnar og enken, hver 2 pund, 6 m. Skatteskylden var tilsammen $1\frac{1}{2}$ vog, eier oberst von Schultz.

I 1701 var opsitterne i Slemmen:

Trond, I. Slemmen 50 aar. Husmand Erik Syndmøring 36. Peder do., 50 aar, søn Peder 17, Steffen 10, Peder $1\frac{1}{2}$. Husmand Olav Bottolvsen. Bendikt, Y. Slemmen 58 aar, søn Anders 9 aar. Anders, Y. Slemmen 48 aar, søn Anders 9 aar.

I 1711 var Trond og Peder brukere i Indre Slemmen, hver det halve. Eiere som ovenfor.

I Ytre Slemmen var Bendikt og Anders brukere, hver det halve. Generalmajor von Schultz eiede.

I matrikulen av 1724 opføres Indre og Ytre Slemmen som 2 forskjellige gaarde. I Indre Slemmen var der 2 opsittere Trond og Peder. Eierne var kirken og presten i Veøy. 1 husmand, seter $\frac{1}{2}$ fjerd. fra gaarden, skog til brende, 3 kverner, god jordart, god fegang, ingen rydningsjord. Utsæd 10 tønder havre og 2 td. blk., avler

52 les høi, føder 3 hester, 12 kjør, 9 ungf, 15 smaler. Gammel skyld 2 voger. Foreslaaes forhøiet med 2 pund, 6 m. En gammel saltkjel laa under gaarden.

I Y. Slemmen var der likeledes 2 brukere, Anders og Peder. Eier var raadmand Holst. Seter $\frac{1}{2}$ fjerd. fra gaarden, 1 kvern, skog til brennsel, hjelpelig fegang, ringe jordart, mager og uvis til korn baade i vaate og i tørre somre, tungvunden, saar 5 tønner havre og 2 skj. blk., avler 32 les høi, føder 2 heste, 6 kjør, 4 ungf, 8 smaler. Gammel skyld $1\frac{1}{2}$ vog.

Anders Aslaksen Slemmen omtales i et diplom av 1650, da han solgte $\frac{1}{2}$ vog i gaarden Alnes til sine frender Olav og Søren Hundnes.

Ola Olsen Slemmen fik bygselbrev av O. Alsing paa 1 pund i I. Slemmen i 1773. Om ham se under Holm.

Knut Bjertesens Slemmen skjøter 1 vog i Slemmen til sønnen Steffen Knutsen 1765. Steffen Knutsen Slemmen fik bygselbrev paa 1 vog i I. Slemmen 1764. Iver Olsen Slemmen fik bygselseddel paa 1 pund, 1 m. i I. Slemmen 1772. Han fik i 1777 bygselbrev paa $\frac{1}{2}$ vog i I. Slemmen.

Ved folketellingen i 1801 var beboerne i Indre Slemmen:

Gaardbruker Erik Johannessen Slemmen 49 aar, hustru Maria Olsdatter 41. Barn: Johan 19, Bottolv 3, Mari 14 aar. 1 tjener. Husmand Iver Olsen 34 og hustru Brit Sørensdatter 37 aar. Barn: Iver 1 aar. Indfattigl. Anna Jensen 57 aar, barn Kari Jakobsdr. 6 aar.

Gaardbruker Iver Olsen Slemmen 48 aar og Anne Torsteinsdatter 41 aar. Barn: Ola 16, Torstein 14, Alet 11 og Gjertru 4 aar. Husmand Ola Knutsen 40 og hustru Marit Sørensdatter 36 aar. Barn: Kari 4 og Marit 1. Inderst Synnøv Pedersdatter 70 aar. Samlet folketal 22.

Bno. 1, I. Slemmen, lno. 45, gammel skyld 1 v., ny skyld 3 daler, 19 skilling. Nu 5,57.

Iver Olsen Slemmen 1801, fra 1777. Ola Iversen Slemmen g. m. Ingeborg Pedersdatter 1818. Iver Olsen likesaa gift i 1843. Ola Iversen Slemmen fik skjøte paa gaarden 1880. Enken Kari Pedersdr. overtok den 1890.

Bno. 2, Gjeilen, 0,35. Fraskilt bno. 1 i 1880. Brit Ellingsdatter eiede, nu Iver Johansen.

Bno. 3, I. Slemmen, lno. 46, gammel sk. 1 vog, ny skyld 3 daler, 10 skilling. Nu 5,81.

Gaardbruker Erik Johansen Slemmen brukte i 1801 fra 1780. Johan Eriksen antakelig fra 1809, da han ektede Beret Pedersdatter Mittet. Peder Johansen antakelig fra 1836, g. m. Mari Jørgensdatter Mork 1836. Peder Jørgensen Mork fik gaarden i 1856, da han ektede Synnøv Eriksdatter Holmsgjerde. Han kjøpte gaarden i 1870. Peder Jørgensen Slemmen var en broder av Mari Jørgensdatter Mork.

Bno. 4, Nygaard, 0,41. Fraskilt bno. 3 i 1898. Einer Pedersen Slemmen eier.

Ved folketellingen i 1865 var beboerne i I. Slemmen:

Gaardbruker Peder Jørgensen Slemmen 36, g. med Synnøv Eriksdatter 32 aar. Barn: Johan 8, Jørgen 6 og Knut 1 aar. 2 tjenere. Inderst Tore Pedersen 28 aar. Vilkaarsmand Peder Johansen 55 og hustru Mari Jørgensdatter 56 aar. Husmand Lasse Tomassen 32 og hustru Brit Iversdatter 32 aar. Barn: Anne Olsdatter 5 aar, Synnøv Lassesdatter 3. Vilkaarsenke Anne Olsdatter 66.

Gaardbruker Iver Olsen Slemmen 45 og hustru Marit Ellingsdatter 43 aar. Barn: Ola 21, Peder 10, Ingeborg 6 og Beret 13 aar. 2 tjenere. Vilkaarsmand Ola Iversen 82. Husmand Elling Jønsen 57 og hustru Synnøv Joasdatter 68 aar. Husmand Kristen Olsen 39 og hustru Beret Ellingsdatter 32. Barn: Synnøv 6 og Kari 2 aar.

Gaardbruker Ola Olsen Slemmen 45 og hustru Anne Olsdatter 35 aar. Barn: Kari 13, Kristi 12, Eldri 8, Anne 6 og Olina 3 aar. Inderst Ola Olsen Slemmen 36. Vilkaarsenke Kari Kristensdatter 75 aar. Husmand Botolv Øysteinsen 61 og hustru Kristi Kristensdatter 69. Barn: Øystein 28 og Brit 24 aar. Samlet folketal 44.

Utsæd og kveghold:

Peder Jørgensen, 8 tønder havre, 3 tønder poteter,

2 hester, 13 kjør, 40 smaler. Iver Olsen, $\frac{1}{4}$ tønne byg, $\frac{1}{4}$ tønne blk., 7 tønder poteter, 2 hester, 12 kjør, 40 sm. og 1 svin. Ola Olsen, $5\frac{1}{2}$ tønne havre, 2 tønder poteter, 1 hest, 9 kjør, 23 smaler og 1 svin.

Husmendene, $1\frac{3}{4}$ tønne havre, $1\frac{1}{2}$ tønne poteter, 6 kjør og 13 smaler.

Av matrikulkom. beskrivelse av gaardene i 1867 hitsettes :

Peder Jørgensen. 20 maal dyrket jord, 180 maal naturlig eng. Seter- og fjeldslaat. Noget dyrkningsjord. Meget god havn. Rikelig ved og løv. Tungvunden. Vandfald.

Iver Olsen. 18 maal dyrket jord, 182 maal naturlig eng. Som foregaaende. Utskiftning av utmark i 1862. av indmark 1919.

Den ovenfor nevnte Elling Jonsen Slemmen, almindelig benevnt Elling Stego, var en bekjendt bjørnejæger, som skal ha skudt ialt 14 bjørne. Se om ham under bjørnejægere.

Der gaar et sagn om Slemmen, d. e. Indre Slemmen, at gaarden blev rammet av en gudsdøm paa grund av, at eierne eller beboerne skulde have undladt at redde folkene paa en kirkebaat fra Mittet. Til straf herfor blev gaardens huse fortærede av ilden. At en ildebrand har gaaet over gaarden, er der tydelig spor efter. Man har fundet en mengde kul i tomterne, og der var brendte stokke at se i enkelte gamle hus. Denne tildragelse maa ligge langt tilbake i tiden, da der ikke forekommer noget i de skrevne kilder om en saadan brand. Den maa derfor antas at ligge over 300 aar tilbake.

Gno. 38 Ytre Slemmen.

Om gaarden i eldre tid se under I. Slemmen.

I 1749 var Olav Johannessen bruker i Ytre Slemmen. Samtidig var Knut Knutsen i Ytre Slemmen.

Olav Johannessen solgte sin gaard 2 pund, 6 m. i Ytre Slemmen til Hans Iversen Aaram i 1783 for 230 rdr.

Nils Jonsen, Y. Slemmen bygsler s. d. gaarden av Hans Aaram.

Torstein Pedersen Holm fik skjote 1765 paa $1\frac{1}{2}$ v.

I 1786 fik Anders Torsteinsen skjote paa 2 pund, 6 m. i Ytre Slemmen av medarvingerne.

Hans Iversen Aaram skjøter 2 pund, 6 m. i Ytre Slemmen til Nils Olsen 1791.

Bjerte Olsen Slemmen skjøter 2 pund, 6 m. i Ytre Slemmen til Olav Olsen Mittet i 1794.

Den 24. mai 1755 holdtes skifte i Y. Slemmen efter konen Beret Pedersdatter. Enkemanden var Knut Knutsen. Datter Brit. I boet landtes der sølvkrone med kjede og belte.

Den 22. febr. 1764 holdtes skifte i Ytre Slemmen efter Knut Knutsen Slemmen. Enken var Magnhild Olsdatter Nesje. Her opføres 3 brudekroner, en større og en mindre og en tredje, 3 sølvbeller, 2 kjeder, sølvskeer, en sølv tobaksdase. Hele boet var paa vel 440 rdr.

Den 6. marts 1797 holdtes skifte efter Olav Johannessen Slemmen. Eldste søn var Bjerte Olsen Slemmen.

I 1801 var opsitterne i Ytre Slemmen: Gaardbruker Olav Olsen 45 og Kari Olsdatter 48 aar. 4 barn.

Gaardbruker Anders Torsteinsen 38, Mali Ellingsdr. 4 barn. Torstein eldst.

Den her opførte Olav Olsen var fra Mittet og g. m. Kari Olsdatter Slemmen 1781, datter av Olav Johannesen, Y. Slemmen.

Bno. 1, Y. Slemmen, lno. 47, gammel skyld 2 pund, 6 m., ny skyld 2 daler, 1 ort, 21 sk. Nu 3,43.

Ola Olsen Slemmen fik skjøte 1794. Ola Olsen Slemmen likesaa av faderen Ola 1819. Ola Olsen Slemmen likesaa antakelig omkring 1850. Ola Slemmens enke Anne Olsdatter 1892. (Intet i panteregistret for 1892).

Bno. 2, Y. Slemmen, lno. 48, gammel skyld 2 pund, 6 m., ny skyld 2 daler, 2 ort, 8 sk. Nu 4,14.

Anders Torsteinsen var bruker i 1801. Enken Mali Ellingsdatter skjøtte til sønnen Elling 1844. Anders Ellingsen fik skiftejemmel i 1867.

I 1865 var opsitterne:

Gaardbruker Anders Ellingsen 41 aar. 5 barn. Elling eldste søn.

Gaardbruker Olav Olsen Slemmen 45 og Anne Olsdatter 35 aar. 5 døtre, Kari eldst. Vilkaarsenke Kari Kristensdatter 75 aar. 2 husmend.

Utsæd og kveghold:

Bno. 1, 5 $\frac{1}{2}$ tønne havre, 2 tønner poteter. 1 hest, 9 kjør, 23 smaler og 1 svin.

Bno. 2, 6 $\frac{1}{2}$ tønne havre, 3 tønner poteter. 1 hest, 10 kjør, 25 smaler og 1 svin.

Husmendene 1 $\frac{3}{4}$ tønne havre, 1 $\frac{1}{4}$ tønne poteter. 1 hest, 5 kjør, 19 smaler og 1 svin.

Av matrikulkommissionens beskrivelse av gaardene i 1866 anføres om Y. Slemmen:

Ola Olsen, 16 maal dyrket jord, 80 maal naturlig eng, godt beite hjemme og paa seteren. Anders Ellingsen, 32 m. dyrket jord, 77 m. nat. eng. Som foreg.

Utskiftning av indmarken foretokes i 1862.

Slekten paa bno. 2 i Y. Slemmen er en bekjendt slekt i Veøy.

Torstein Pedersen Holm blev gift 1756 med Gjertrud Andersdr. Sandnes. Deres søn var Anders Torsteinsen Slemmen, g. m. Mali Ellingsdr. Sandnes 1788.

Anders Torsteinsen fik Y. Slemmen i 1771 og 1786. Anders og Mali havde børnene: Gjertrud f. 1789. Elling 1792, Torstein 1795. Peder 1798 og Alet 1806. Elling blev boende paa gaarden. Torstein blev gift med Brit Olsdr. Hunnes og kom til Ytre Sandnes, Pilhaugen. Alet blev gift med Nils Knutsen Krokset og kom til Stensaa. Peder blev gift til Herje med Gjertru Børresdr. I. Herje 1833. Gjertru blev gift med Ivar Sørensen Y. Sandnes 1816.

Gno. 39 Holm.

Gaarden har faat sit navn efter Holmen (Holms-holmen), som ligger utenfor gaarden.

Gaarden nevnes i Aslak Bolts jordebok og tilhorte erkebispens gods.

I tiendemandtallet 1521 opføres Nils paa Holm (Holym). Gaarden nevnes ogsaa i fru Inger Ottesdatters jordebok. I skattemandtallet 1597 opføres Knut Holm med 1 vog og Olav med 4 m. Man kan muligens slutte herav, at gaarden i 1521 endnu var udelt, men at den i 1597 er under deling. Sikkert er dog dette ikke. I 1603 opføres fremdeles de to nevnte mend. I 1610 opføres Peder som jordeiende og Knut som leilending. Men i et andet mandtal av samme aar opføres Knut og Olav Holm som leilendinger og Peder som jordeiende. I tiendemandtallet 1615 opføres blot Knut som tiendeyter paa Holm; han betalte 30 tveitar i tiende, som svarer til en avling av 20 tønder. Gaarden synes saaledes endnu at betragtes som kun 1 bruk, naar det gjelder tienden. I 1623 opføres igjen Knut og Olav og begge som leilendinger. I 1633 opføres som leilendinger paa Holm Olav og Povel. I 1645 finder vi Olav og Anders paa Holm, hver av dem skattede for 4 mand. I

1650 opføres Olav og Anton; det sidste navn er vel feilskrift for Anders?

I kvegtiedetallet av 1657 opføres: Olav Holm, 2 hester, 8 kjør, 7 gjeiter og 6 smaler. Anders Holm, 3 hester, 20 kjør, 10 gjeiter og 10 smaler.

I jordeboken av 1661 opføres Holm som tilhørende lensherren Peder Vibe og brukerne at være Anders, Peder og Erik. Landskylden var 6 voger. Gaarden var saaledes nu gaat over i en stormands besittelse. Ved reformationen bemektigede kongen sig alt det jordegods, som tidligere havde tilhørt erkebispstolen; det blev saaledes krongods. Holm var blandt disse mange gaarde, som benevntes kongens strøgods. I tiden omkring 1660 saa regjeringen sig nødsaget til at selge en hel del av

Fra Holm. Ola O. Holms hus.

dette gods for at betale noget av den store krigsgjeld. Lensherren Peder Vibe kjøpte blandt meget andet Holm. Fra ham gik det saa over til oberst von Hoven og fra ham til svigersønnen generalmajor v. Schullz.

I prestens mandtal 1664 opføres som brukere paa Holm:

Anders Amundsen 60 aar, brukte 3 voger. 1 husmand Erik Knutsen 55 aar. 2 tjenere.

Peder Iversen 48 aar, brukte 3 voger, sønnen Knut Eriksen 16 aar, Jørgen Pedersen 7 aar. 1 tjener.

Korntienden utgjorde 30 tveitar paa hver, som svarede til en avling av 20 tønner paa hvert bruk.

I matrikulen av 1669 var brukerne paa Holm: Ola

Torsteinsøn og Anders Amundsøn. Oberst von Hoven var eier. Skatteskyld 6 voger.

I 1695 opføres Olav og Jakob som brukere av hver sin halvdel. Generalmajor v. Schultz var eier.

I 1701 var opsitterne paa Holm:

Gamle Ola 80 aar. Søn Peder Olsen 30 aar. 1 tj.

Knut 32 aar. Tjener Lars Syndmøring 17 aar. Ola Rasmussen 38 aar.

I 1711 opføres som brukere paa Holm: Peder 3 v., Erik $1\frac{1}{2}$ vog og Ola Rasmussen $1\frac{1}{2}$ vog. Det ene bruk er saaledes nu delt i to.

I matrikulen av 1724 opføres kun 2 brukere paa Holm, nemlig Erik og Ola, men det er sagt, at der skal være 3; den ene maa saaledes være uteglemt. Der var 1 husmand. Eier var raadmand Holst i Trondhjem. Der var seter $\frac{1}{2}$ fjerd. fra gaarden. Skog til brende, ingen kvern, maatelig god jordart, sjelden uvis til korn uten i meget tørre aar, noget tungvunden for høislaat. Ingen rydningsjord. Utsæd 16 tønder havre og 6 tønder blk. Avler 80 les høi. Føder 4 hester, 20 kjøer, 16 ungfø, 25 smaler. Gammel skyld 6 voger. Foreslaaet avlat 12 m.

Efter kirkebøkerne er brukerne paa Holm i tiden nærmest efter 1724: Erik Holm, Peder Olsen Holm, Hans Olsen Holm, g. m. Steinvor Olsdatter og siden med Marit Jonsdatter. Guttorm Eriksøn Holm gift med Kari Knutsdatter Gjelvik. Guttorm er bruker her fra omkring 1750 til ut i 70-aarene. Peder Pedersen Holm g. m. Guro Andersdatter, I. Sandnes er bruker i tiden omkring 1750. Ola Olsen Holm gift med Marit Bjertesdatter, Y. Slemmen er bruker i tiden omkring 1750 til 1760.

I eldre diplomer og lignende nevnes Olav Holm som lensmand 1620. Knut og Olav Holm nevnes som lagrettesmend i et fylkesting paa Sekkenes 1621.

Enkelte av de ovenfor nevnte mend gjenfindes ogsaa i pantebøkerne:

Peder Olsen Holm fik bygselbrev av oberst von Schultz i 1705 paa 3 voger.

Erik Andersen Holm fik bygselbrev av den samme mand i 1708 paa $1\frac{1}{2}$ vog i Holm.

Torstein Pedersen Holm faar bygselbrev i 1753 av H. Holst paa 3 voger i Holm.

Hans Trondsen faar bygselbrev paa pladsen Langnesset av samme mand i 1750.

Iver Steffensøn Holm faar bygselbrev i 1768 av foged Alsing paa $1\frac{1}{2}$ vog.

Lars Helset faar bygselbrev i 1776 paa $1\frac{1}{2}$ vog i Holm.

Peder Pedersen Holm faar bygselbrev paa 3 voger i Holm 1776.

Ola Olsen Holm faar bygselbrev paa $1\frac{1}{2}$ vog i Holm i 1777.

I 1780 kjøpte Ola Olsen Holm og Lars Larsen Holm hver $1\frac{1}{2}$ vog i Holm av Hilmar Meinckes arvinger i Trondhjem. Kjøpmand Meincke havde kjøpt Foged Alsings eiendomme. De to mend skal imellem jul og nytaar ha reist landeveien til Trondhjem og kom hjem som eiere av sine gaarde.

Ola Olsen Holm, stamfar for den senere bekjendte Holms ætt, var fra Eidsvaagen og skal ha tjent hos hr. Erik Røring; det skal ogsaa ha været ham, som forsynte ham med de fornødne penge. Han ektede i 1752 Alet Iversdatter Gjølvik og boede i Slemmen, hvor alle børnene er født: Iver, Beret, Ola og Knut. Iver overtok gaarden i Slemmen, da foreldrene flyttede til Holm.

I 1792 holdtes skifte paa Holm efter den avdøde kone Alet Iversdatter. Enkemanden var Ola Olsen Holm.

Ola Olsen Hoven i Sundalen havde imidlertid kjøpt halve Holm av Meinckes arvinger i 1780. Da Veøy kirke eiede 2 voger i Hoven makeskiftede han nu Holm mot Hoven, hvorved Veøy kirke blev eier av 2 voger i Holm.

Ola Olsen Holm og Lars Larsen Holm solgte i 1781 halve Holmsgjerde til Knut Eriksen Flatmark. Denne kjøpte av Ola Olsen Hoven 1 vog i Holm og solgte denne del av gaarden (Nystaugaarden) igjen, men fraskilte saa den anden halvdel av Holmsgjerde fra gaarden og lagde den til sin tidligere eiendom. Holmsgjerde tilhørte

nemlig oprindelig hele Holm som en felles hage eller felles utmark.

Ola Olsen Holm skjøtte gaarden til sin søn Ola Olsen Holm i 1791.

I 1801 var opsitterne paa Holm: Gaardbruker Peder Pedersen 50 og hustru Beret Justsdatter 55 aar. Barn: Peder 22, Just 17, Torstein 14, Ola 11, Knut 8, Peder 5, Ingeborg 19 aar. 1 tjener.

Husmand Knut Eriksen 51 og hustru Synnev Larsdatter 53 aar. Barn Erik Torsen 3 aar. 1 tjener.

Vilkaarsenke Anne Knutsdatter 82 aar.

Husmand Knut Knutsen 34 og hustru Sigrid Tronds-
datter 44. Barn: Knut 5 og Ingeborg 2 aar. E. fattigl.
Ingeborg Nilsdatter 82 aar.

Gaardbruker Ola Olsen 40 og hustru Ingeleiv As-
laksdatter 31 aar. Barn: Ola 8 og Gjertrud 2 aar. Vil-
kaarsmand Ola Olsen 76. 4 tjenere.

Gaardbruker Lars Larsen 64, hustru Beret Guttorms-
datter 49 aar. Barn: Erik 20, Lars 17, Guttorm 5 aar.
2 tjenere.

Husmand Jakob Jakobsen 66. 1 tjener. Do. Iver
Knutsen, hustru Sigrid Halvardsdr. 36 aar. Barn: Ane
6 og Sigrid 3 aar.

Husmand Jon Jonsen Langnesset 48, Marit Olsdatter
70 aar. 1 tjener, 1 ind.

Samlet folketal 47.

Bno. 1, Holmsgjerde, lno. 49, skyld 4 ort, 23
skilling. Nu 2,56.

Knut Eriksen Flatmark kjøpte pladsen i 1780. Han
var bruker i 1801. Erik Toresen Holmsgjerde brukte
gaarden fra 1821; siden fik han skjøte (omkring 1827).
Han ektede i 1827 Mari Johansdatter Slemmen. Hun
ektede efter Eriks død Aslak Eriksen Holm 1839, som
nu blev bruker. Johan Eriksen Holmsgjerde fik skjøte
1868. Erik Eriksen Seljevold ektede enken Brit Holms-
gjerde i 1868 og blev bruker. Johan Johansen fik skjøte
1908.

Bno. 2, Holm, lno. 50, gammel skyld 1 vog, ny skyld 1 daler, 4 ort, 4 sk. Nu 3,72.

Peder Pedersen Holm fik skjøte av Ola Hoven paa 1 vog i 1797. Ola Pedersen Holm fik skjøte av faderen 1820. Peder Olsen Holm fik skjøte i 1857. Ola Pedersen Holm fik skiftehemmel 1869. Enken Marit Andersdatter skiftebevil. 1882. Peder Olsen Holm fik skjøte av moderen 1886.

Bno. 3, Holm, lno. 51, gammel skyld 2 voger, ny skyld 3 daler, 3 ort, 6 sk. Nu 6,67.

Veøy kirke fik gaarden i 1797 ved makeskilte med O. Hoven. Peder Pedersen Holm var bruker fra 1776. Peder Pedersen Holm fik bygselbrev omkring 1810, da han ektede Alet Iversdatter Slemmen. Trond Eriksen Holmem ektede enken Alet Iversdatter i 1816 og fik bygselbrev. Peder Trondsen Holm fik bygselbrev omkring 1844. Olav Pedersen Sunde kjøpte gaarden av kirken i 1887. Anton Olsen Sunde fik skjøte i 1919.

Bno. 4, Sjøløipet, lno. 52, gammel skyld 12 sk. Nu 0,18. Fraskilt i 1898?

Ola Olsen fik skjøte s. a. I 1838 var Ola Bjertesens bruker. I 1865 var Ola Olsen bruker. Han var formentlig søn av Ola Bjertesens. Aarstallet 1898 er fra panteregistret.

Der findes intet om Sjøløipet i kb. før i den sidste tid.

Bno. 5, Holm, lno. 58, gammel skyld $1\frac{1}{2}$ vog, ny skyld 3 daler, 19 sk. Nu 6,07.

Ola Olsen Holm fik skjøte $\frac{3}{4}$ 1780. Ola Olsen Holm fik skjøte av faren 1791. Ola Olsen Holm fik skjøte av faren 1821. Ola Olsen Holm fik skj. av faren 1857. Ole Halvardsen Aarset fik skjøte 1876. Ola Olsen Holm fik skjøte 1909.

Bno. 6, Holm, 0,16. Fraskilt bno. 5.

Ola Olsen Holm eiede 1876, er nu slaat sammen igjen med hovedbruket.

Bno. 7, Holm, lno. 54, gammel skyld $1\frac{1}{2}$ vog, ny skyld 3 daler, 19 sk. Nu 5,06.

Guttorm Eriksen Holm fik bygselbrev omkr. 1750. Lars Larsen Holm kjøpte bruket av Meinckes arvinger 1780. Erik Larsen Holm fik skjøte omkring 1810. Halvard Eriksen Holm fik skjøte 1862. Erik Halvardsen Holm fik skjøte 1883.

Bno. 8, Holmshaug, 0,89. Fraskilt bno. 7 i 1894.

Lars Bottolvsen Holm fik skjøte s. a. Bottolv Larsen Holm fik skjøte 1898.

Bno. 9, Langnesteigen, 0,40. Fraskilt bno. 3 i 1895. Jakob Madsen Langnesset fik skjøte s. a.

Bno. 10, Landheim. Fraskilt bno. 7 og 8 i 1913. Karl Olsen Herje fik skjøte.

Ved folketellingen i 1865 var opsitterne paa Holm:

Gaardbruker Aslak Eriksen Holmsgjerde 54 aar og hustru Mari Johansdatter 59. Gaardbruker Johan Eriksen Holmsgjerde 37 aar og hustru Brit Ellingsdatter 29. Barn: Mari 4 og Brit 4 aar. Tj. Guri Ørjersdr. 18. Gaardbruker Peder Olsen Holm 46 aar og hustru Sigrid Trondsdatter 47. Barn: Ola 12, Trond 6, Peder 1, Kari 15 og Anne 9 aar. Gaardbruker Ola Olsen Holm 39 aar. Tj. Brit Olsdatter 47. Gaardbruker Peder Trondsen Holm 50 aar og hustru Mali Ellingsdatter 46. Barn: Trond 15, Elling 13, Peder 10, Anne 18 og Alet 6 aar. Tj. Sigrid. Vilkaarskone Alet Iversdatter Holm 77 aar. Arb. Iver Trondsen Holm 35 aar og hustru Eldri Børresdatter 39. Barn Trond 2 aar. Husmand Lars Øysteinsen Holm 54 aar og hustru Ingeborg Arnesdatter 44. 5 barn. Husmand Erik Trondsen Holm 39 aar og Marit Jonsdatter 42. 3 barn.

Sjøløipet. Gaardbruker Ola Olsen 27 aar, hustru Ingeborg Knutsdatter 30. 1 barn. Vilk.k. Inger Olsdr. 65 aar. Gaardbruker Ola Olsen Holm 43 aar og hustru Synneva Børresdatter 44. 3 tjenere, 1 ind. Vilk.kone Eldri Andersdatter Holm. Husmand Kristoffer Pedersen 32 aar. Hans moder Maren Kristoffersdr. 65 aar. 1 ind.

Husmand Erik Eriksen Holm 39 og hustru Marita Ellingsdatter 35 aar. 4 barn. Gaardbruker Halvard Eriksen Holm 55 og Mari Sørensdatter 41 aar. 5 barn. 2 tj. 1 fattigl. Husmand Bottolv Larsen 42, hustru Synneva Halvardsdatter 40 aar, 2 barn. Husmand Iver Eriksen 51, hustru Ingrid Eriksdr. 48 aar, 1 barn.

Der var 6 gaardbrukere. 5 husmend. Folketal 79.

Utsæd og kveghold :

Bno. 1: 4 tønder havre, 2 tønder poteter. 1 hest, 7 kjør og 20 smaler.

Bno. 2: 5 tønder havre, 4 tønder poteter. 1 hest, 8 kjør og 30 smaler.

Bno. 3: $\frac{1}{8}$ tønde byg, 7 tønder havre, 3 td. pot. 2 hester, 11 kjør og 30 smaler.

Bno. 4: 2 tønder havre, 2 tønder poteter. 2 hester, 3 kjør og 10 smaler.

Bno. 5: 8 tønder havre, 4 tønder poteter. 1 hest, 12 kjør og 28 smaler.

Bno. 6: 8 tønder havre, $3\frac{1}{4}$ tønde poteter. 2 hester, 12 kjør og 28 smaler.

Husmendene: $5\frac{3}{4}$ tønde havre, $7\frac{1}{2}$ tønde poteter. 2 hester, 12 kjør og 64 smaler.

Paa Holm er gjort 1 fund fra den yngre jernalder 1879. 1 bronzefund 1909. 1 gravrøis nedenfor veien ret ned for husene. Rimeligvis er der flere gravrøiser. En gammel skibstø paavises ogsaa.

Av matrikulkom. beskrivelse av gaardene i 1866 hitsettes om Holm :

Peder Olsen, $13\frac{1}{2}$ maal dyrket jord, 86 maal naturlig eng, ved tilsalgs. Seter; almindelig havn. Skyggefuldt.

Peder Trondsen, 21 maal dyrket jord, 151 maal naturlig eng. Som foregaaende.

Ola Olsen, 29 maal dyrket jord, 165 maal naturlig eng. Meget dyrkningsjord. Som foregaaende.

Halvard Eriksen, 31 maal dyrket jord, 156 maal naturlig eng.

Holmsgjerde. Aslak Eriksen, 17 maal dyrket jord, 49 maal naturlig eng. Noget dyrkningsjord, letbrukt, ret til brende i gaarden Holms skog.

Til gaarden hører Holmsholmen, som alle gaardbrukere har del i. Skog og slaattemark.

Holmen benyttedes i eldre tid til rettersted. Den sidste henrettelsen, som endnu lever i traditionen, foregik her i 1773 da Margrete Jakobsdatter Ottestad fra Gjelvik blev halshugget her, og hendes hoved sat paa stake. Hun havde ombragt sit nyfødte barn.

Holm blev utskiftet i 1893, hvad indmarken angaar.

Gno 40 Langnesset.

Gaardens navn er av yngre oprindelse og tiltrenger ingen videre forklaring. Det er egentlig navnet paa neset mellem Holm og Herje.

Gaarden var oprindelig en plads under Holm og nevnes som saadan i 1724 i matrikulen, hvor den opgives til at føde 2 storfe og 3 smaler, og at saa 6 skj. havre. Gaardens (pladsens) huse stod for $\frac{2}{3}$ vedkommende paa I. Herjes grund.

Den første mand paa Langnesset, som vi kjender lidt nærmere til er Knut Langnesset, som var her i 1720-aarene og senere; men han er vel neppe den første.

Hans datter Anne blev g. m. Hans Eriksen Solemdal antagelig i 1745 eller deromkring.

Efter hans død ektede hun Hans Trondsen Gjeitnes 1750. Hans kjøpte pladsen av O. Alsing i 1763, den halvdel av den, som laa under Holm. Den anden halvdel, som laa under I. Herje kjøpte han av Jon Herje i 1765. Da gaarden saaledes dannedes av dele av to gaarde, maatte den bli et selvstendig gaardsnummer. I skjøtet fra Alsing er der tilføiet, at det tillattes ham at legge ind av Holms utmark 20 favne i lengde og bredde.

Trond Hansen Langnesset fik skjøte av faderen i 1777. Han var gift med Sigrid Iversdr. Aafarnes. I 1789 fik Jon Jonsen Bakken, som var gift med enken Marit Olsdr. Langnesset s. a., skjøte paa gaarden av Iver Ellingsen Langnessets

arvinger. Marit Olsdatter var enken efter I v e r, som havde skjøte fra 1783.

I 1811 var Jon Jonsen bruker paa Langnesset, 48 aar og hustru Marit Olsdatter 70. 1 tjener og 1 inderst. Tilsammen 4 personer.

Bno. 1, L a n g n e s s e t, lno. 55, skyld 4 ort, 11 sk. Nu 1,14.

Gaarden er utskilt av Holm og Herje i 1763 og 1765. Trond Hansen fik skjøte i 1777. Iver Ellingsen Herje likesaa i 1783. Jon Jonsen Bakken ektede enken Marit Olsdatter i 1789 og fik gaarden. Aslak Andersen Langnesset omkring 1828. Peder Andersen Sletfjerding kjøpte gaarden 1831. Han var gift med Inga eller Ingrid Knutsdatter Mittet. Gaarden solgtes ved tvangsauktion i 1854, hvor Mads Jonsen Stangenes fik tilslaget. Hans søn Jakob Madsen fik skiftehemmel i 1891; han var gift med Ingeborg Iversdatter Slemmen. Peder Madsen Langnesset fik skj. 1911.

I 1865 var opsitterne :

Gaardbruker Mads Jonsen Langnesset 50 og hustru Marit Knutsdr. 42 aar. Barn: Jakob 17, Knut 11, Mathias 7, Ane Maria 14 og Marit 9 aar.

Der saaedes $3\frac{1}{2}$ tønne korn og $2\frac{1}{2}$ tønne poteter og fødtes 4 kjør og 17 smaler.

Et oldfund er gjort her i 1883: En flinteøks fra den yngre jernalder.

Gno. 41 Indre Herje.

Gaardens navn Herje av Herjar, som er flertal, antas at komme av et elvenavn Her, som forekommer i sammensetninger, men hvis betydning er ukjent. Se N. G. Romsdals amt s. 250.

Oprindelig har Herje været et bruk som alle andre gaarde i vort land; men det er lidlig blevet delt i to, da vi allerede i Aslak Bolts jordebok finder nevnt I. Herje. Det er elven, som her har været den virkende aarsak. Naar man ser elven og dens naturlige beskaffenhet, forstaar man, at de eldste tider her stod over for vanskeligheter, som de ikke makede at overvinde. Derfor maatte de to dele av gaarden skilles. Herje var en gaard av stor utstrekning, en av de største i bygden, saa at der var jord nok.

Gaarden nevnes i fru Ingers jordebok omkring 1550.

I tiendemandtallet av 1520 nevnes Nils paa Herje. I Olav Engelbrektsøns jordebok opføres gaarden under navn av Herøy blandt erkebisppestolens jordegods. Gaarden gik saa ved reformationen over i kronens eie med en stor del andre gaarde i landet. I 1597 opføres to mend paa Herje, Rasmus og Birge, som antakelig har havt den ene Indre Herje, den anden Ytre. I 1603 har vi de samme to mend og likesaa i 1610.

I tiendemandtallet 1615 opføres de samme to mend, den ene med 12 tveitar i tiende og den anden med 10. Avlingen maa da ha været 8 tønder og $6\frac{1}{2}$ tønne. I 1623 opføres Aamund Herje og Birge (Børge) Herje som leilendinger. I 1633 Aamund paa det ene bruk og Lars og Peder paa det andet. I 1645 opføres Eling og Lasse (Lars) Herje samt Ola Pedersøn og Peder Sagmester, som antagelig ogsaa maa henføres til Herje.

I kvegtiendemandtallet av 1657 opføres: Ola Herje: 1 hest, 10 kjør, 8 gjeiter og 7 smaler. Ola Pedersen: 2 hester, 13 kjør, 6 gjeiter og 4 smaler. Peder: 2 hester, 4 kjør, 4 gjeiter og 3 sm. Klemet: 2 hester, 7 kjør, 6 gjeiter og 4 smaler. Peder Klemetsen: 2 hester, 2 kjør, 3 gjeiter og 5 smaler. Iver: 2 hester, 3 kjør, 2 gjeiter og 2 smaler.

Naar der findes saa mange opsittere paa Herje, er det vel særlig sagbruket eller sagbrukene, som har trukket arbeidere til stedet. I skattemandtallet av samme aar nevnes kun 3 mend: Klemet Herje $5\frac{1}{2}$ pund i landskyld og Olav og Lasse $1\frac{1}{2}$ vog.

I jordeboken av 1661 opføres Herje som en gaard med to bruk. Eiere var oberst von Hoven $5\frac{1}{2}$ pd. og Veøy prestebord $4\frac{1}{2}$ pund. Brukere var Peder, Ola og Ola Pedersen. Det siges ikke, hvor disse hører til. Iver Andersen, d. e. fogden eiede en sag og likesaa presten hr. Henrik.

I prestens mandtal 1664 opføres paa I. Herje: Peder Klemetsen 55 aar, søn Knut 9 aar. 1 huskvinde med søn. Han brukte 1 vog, $2\frac{1}{2}$ pund.

Y. Herje: Olav Larssen 45 aar, søn Lars Olsen 3. Han brukte 2 pund, 6 m. Peder Knutsen 30 aar, søn Peder Olsen 7 aar. Han brukte 2 pund, 6 m. Landskylden utgjorde saaledes 1 vog, $2\frac{1}{2}$ pund i I. Herje og $1\frac{1}{2}$ vog i Y. Herje.

Korntienden i 1664 utgjorde for Peder Klemetsen, I. Herje $31\frac{1}{2}$ tveit, avlingen altsaa 21 tønder.

I Ytre Herje var der 15 tveitar paa Olas bruk og 16 paa Peder Knutsens. Avlingen altsaa $12\frac{1}{2}$ td. og $13\frac{1}{3}$.

I matrikulen av 1669 optreder Indre og Ytre Herje som selvstendige gaarde. Indre Herje eiedes av oberst von Hoven, $5\frac{1}{2}$ pund. Bruker Bjørn Ellingsen.

I 1695 er oberst von Schultz eier av I. Herje $1\frac{1}{2}$ v. Halvard Jonsen bruker. Flomsag og aargangs-kvern.

I 1701 var Halvard bruker, 42 aar, søn Jon 12 aar. Likesaa i 1711.

I matrikulen av 1724 opføres hr. Erik Leganger som

eier av I. Herje, som han maa ha kjøpt av generalmajor Schultzes kreditorer. Jon var bruker. Flomsag, saltkjel, kvern. Middels jordart, tungvunden, god fegang, ingen seter, ingen rydningsjord. Saar 5 tønder havre, 2 skj. blandkorn. Avler 32 les høi; føder 2 hester, 5 kjør, 6 ungfø og 12 smaler. Skatteskyld 1 vog, 2 pund, 12 m., foreslaaes forhøiet 12 m.

Hr. Erik Leganger fik skjøte av amt m. Must og Vinum paa 1 vog, 2 pund og 12 m. i I. Herje 1723.

Foruten ovennevnte vidnesbyrd kan anføres et diplom av 1634 hvor Lasse Herje nevnes. Likesaa et bygselbrev av 1699 til Kristoffer Olsen Hengnes fra sognepresten paa Veøy paa 2 pund, 6 m. i Herje.

Jon Halvardsen Herje ektede i 1725 Eli Nilsdatter Frøyset. Han døde i 1754. Skifte efter ham avholdt 26. mai 1755. Der var 6 barn i live, hvorav de tre var gutter: Halvard, Nils og Peder og de tre jenter; men i kb. findes kun enkelte av dem.

Gaarden havde imidlertid skiftet eier. Provst Erik Legangers enke solgte gaarden i 1745 til løytnant Kristoffer Lossius.

Denne solgte den igjen i 1753 til Jon Halvardsen Herje og sønnen Halvard.

I 1762 fik Halvard Jonsen Herje skjøte av moderen paa gaarden. Han var gift med Sigrid Børresdatter og døde 1771. Sigrid var fra Gjerset. Hun ektede igjen Anders Knutsen Ottestad i 1776, som nu havde gaarden i mange aar. Halvard Herjes eldste søn Jon var død ung i 1779, og broderen Børre fik derfor gaarden. Han ektede i 1793 Marit Torsteinsdr. Holm. Deres søn Halvard var født 1795.

I 1801 var Børre Halvardsen Herje bruker, 30 aar, hustru Marit Torsteinsdatter 30. 2 barn: Halvard og Torstein. 2 tjenere, ind. Peder Halvardsen 60 aar, mandens halvbrøder. Peder var gift med Gjertru Andersdr. 63 aar. Husmand Arne Iversen 48 aar og hustru Mari Andersdatter. 3 barn, 1 ind. Tilsammen 15 personer.

Bno. 1, I. Herje, lno. 56, gammel skyld 1 vog, 2 pund, 12 m., ny skyld 3 daler, 4 ort, 18 sk. Nu 7,91.

Børre Halvardsen Herje 1801. Halvard Børresen Herje eiede ved skjøte 1824. Han var gift med Gjertrud Olsdatter Holm 1823. Sønnen Ola Halvardsen Herje fik skjøte av faderen 1854. Han var gift med Anne Tronds-datter Holm. Halvard Olsen Herje fik skjøte av faderen 1882. Han var gift med Ingeborg Halvardsdr. Aarset.

I 1865 var Ola Halvardsen Herje og Anna Tronds-datter 49 og 45 aar, brukere. 4 barn. 3 tjenere. Vil-kaarskone Gjertrud Olsdatter 66 aar. 2 husmend. Fol-ketal 18.

Utsæd: 8 tønner havre, $\frac{1}{8}$ tønne byg. Kvæghold: 2 hester, 13 kjøer og 40 smaler.

Husmendene: $2\frac{1}{4}$ tønne havre, 2 tønner poteter. 4 kjøer og 16 smaler.

En av de største herligheter paa gaarden har været elven med dens fortrinlige fossefald. Kvernene paa Herje var i sin tid brukt av alle. Sagbrukene var ogsaa vik-tige. Nu er alt nedlagt.

Av matrikulkom. beskrivelse av de enkelte gaarde i 1866 hitsettes om I. Herje:

Ola Halvardsen, 25 maal dyrket jord, 185 maal naturlig eng, noget dyrkningsjord. Birk og furu tilsalgs, noget tungvunden, vandfald, sag og kvern.

Naar det heter her, at gaarden har noget dyrkningsjord, da er dette meget ubestemt og tillike misvisende. I virkeligheten har gaarden meget dyrkningsjord, mere end nogen gaard paa Stran-den; men der har tidligere været liten nydyrkning her.

Gno. 42 Ytre Herje.

Om gaarden før 1669 se under Indre Herje.

I matrikulen av 1669 opføres som brukere paa Y. Herje Peder Knutsen og Olav Larsen, hver 2 pund, 6 m. Eier var sognepresten i Veøy, $1\frac{1}{2}$ vog skatteskyld.

I 1695 var Olav og Peder her fremdeles. Der opføres særskilt 2 aargangskverner.

I 1701 var brukerne: Olav Lassesen 84 og Olav Olsen 28 aar. I 1711 var Olav og Elling brukere.

I matrikulen av 1724 opføres som brukere: Olav, Elling og Olav; men der opføres kun 2 bruk, idet Elling og Olav er sammen. Ingen husmand. Seter $\frac{1}{2}$ fjerding fra gaarden, skog til brende, 2 kverner, maatelig jordart, uvis, naar tørke indtreffer, tungvunden, god fe-gang. Saar 6 tønner havre, 2 skj. blk., avler 36 læs høi, føder 2 hester, 7 kjør, 8 ungfø og 11 smaler. Gammal skyld $1\frac{1}{2}$ vog. Foreslaaes forhøiet 12 m.

Iver Ellingsen Herje fik bygselbrev av sognepresten i 1747 paa 2 pund, 6 m. i Y. Herje.

Knut Rasmussen Herje likesaa i 1754 paa 2 pund, 6 marker.

Søren Pedersen likesaa i 1782 paa 2 pund, 6 m.

Ola Knutsen Slemmen likesaa i 1793 paa 2 pd., 6 m.

Bottolv Øysteinsen Aarset fik bygselseddel av sognepresten i 1779 paa pladsen Herjegjeilen, som Peder Erik-sen tidligere havde havt.

Arne Iversen faar feste paa en plads Saltbusletten 1800.

Erik Holmem fik feste av provst Røring paa en plads under Y. Herje; aar og dag ikke nevnt.

I 1801 var opsitterne paa Y. Herje: Gaardbruker Trond Hansen Herje 49 aar, hustru Sigrd Iversdatter 62. Barn: Hans 21, Knut 16 og Guro 23 aar.

Gaardbruker Ola Knutsen Herje 40 aar, hustru Gjertrud Knutsdatter 35. Barn: Knut 8, Ingeborg 4 og Marit 1 aar. Tj. Iver Ellingsen, Synnev Andersdr. Inderst Knut Larsen 54 og hustru Marit Jørgensdatter 64 aar. De var vanføre og havde sit ophold av gaarden.

Husmand Bottolv Øysteinsen 50 aar, Herjegjeilen, hustru Gjertrud Pedersdatter 77 aar. Tj. Marta Jørgensdatter 35 aar. Samlet folkemengde 18.

Bno. 1, Y. Herje, lno. 57, gammel skyld 2 pund, 6 m., ny skyld 1 daler, 2 ort, 22 sk. Nu 1,71.

Iver Ellingsen Herje omkring 1750. Trond Hansen Herje fik bygselbrev av sognepresten i 1782. Hans Trondsen Herje likesaa 1810. Elling Olsen Skorgen, gift med Hans Herjes datter Sigrd 1829, fik bygselbrev s. a. og kjøpte gaarden i 1838. Hans Ellingsen Herje fik skiftelhjemmel paa gaarden 1859. Ola Jonsen Syltebø fik skj. 1881. Jørgen Olsen Herje fik skiftelhjemmel 1911.

Bno. 2, Y. Herje, lno. 57 b, 1,71. Fraskilt bno. 1 i 1862. Ola Ellingsen Herje fik skjote s. a. E. Anne Knutsdatter fik skiftebevilling 1896. Knut Olsen Herje skj. 1907.

Bno. 3, Y. Herje, lno. 58, gammel skyld 2 pund, 6 m., ny skyld 1 daler, 2 ort, 22 sk. Nu 2,92.

Ola Knutsen Herje var bruker i 1801. Knut Olsen Herje overtok gaarden omkring 1836, da han blev gift. Han var bruker i 1838. Anders Sivertsen Dale fik skjote 1859. Sivert Andersen Herje likesaa 1898.

Bno. 4, Ytre Gjeilen, lno. 81. Nu 0,74. Fraskilt bno. 3 i 1870.

Iver Trondsen Holm fik skjøte s. a. Trond Iversen Herje eier nu.

Bno. 5, Herjegjeilen, lno. 59, skyld 2 ort, 12 skilling. Nu 1,15.

Elling Øysteinsen fik kongeskjøte i 1841. Peder Ellingsen fik skj. omkring 1854, da han ektede Synnøv Olsdatter Krokset. Han skjøtte den til Paul Paulsen i 1868. Ola Olsen Aarset fik skj. av Paul Paulsen i 1871. Han var gift med Marit Halvardsdr. Herje. Deres søn Olaf f. 1873 har nu bruket.

I 1865 var opsitterne paa Y. Herje: Gaardbruker Hans Ellingsen 37 aar, hustru Synnøv Ørjersdatter 37. Datter Sigrid 16 aar.

Gaardbruker Ola Ellingsen Herje 32 og hustru Sigrid Ellingsdatter 25 aar. Vilkaarsenke Sigrid Hansdr. 62. Husmand Knut Knutsen 50 og hustru Kari Madsdatter 48 aar. 4 barn.

Gaardbruker Anders Sjursen (Sivertsen) 44, hustru Aagot Pedersdatter 43 aar. Barn: Marit 17, Anne 13, Ingeborg 10, Anna 7, Pauline 5 og Gurine 3 aar.

Herjellen. Husmand Anders Pedersen 30, hustru Synnøv Olsdatter 33 aar.

Herjegjeilen. Gaardbruker Peder Ellingsen 35, hustru Synnøv Olsdatter 33 aar.

Ytre Gjeilen. Gaardbruker Ola Olsen 21, Marit Andersdatter 55, husholderske. Fosterbarn Ola Andersen 15. Vilkaarsenke Sigrid Olsdatter 58 aar, mandens moder.

Av matrikulkom. beskrivelse i 1866 hitsettes om Y. Herje: Hans Ellingsen, 9 maal dyrket jord, 10–12 les høi i utslaatter. (Naturlig eng ikke opgivet). Noget dyrkningsjord, birk og furuskog tilsalgs. Let adkomst, noget tungvunden, vandfald, sag og kvern.

Hans Ellingsen, 9 maal dyrket jord, 10–12 les høi i utslaatter. Som foregaaende forøvrig.

Ola Ellingsen, 9 $\frac{1}{2}$ maal dyrket jord, 17 maal naturlig eng. Som foregaaende.

Anders Sivertsen, 12 maal dyrket jord, 36 maal naturlig eng. Som foregaaende.

Herjegjeilen. Peder Ellingsen, 6 $\frac{1}{2}$ maal dyrket jord, 25 maal naturlig eng, lidt dyrkningsjord, litet brende, letbrukt.

Ytre Gjeilen. Ola Andersens enke, 16–20 læs høi, 4 maal dyrket jord og 14 maal naturlig eng.

Paa Ytre Herje blev indmark og utmark utskiftet i 1862.

Paa Herje — stedet opgives ikke nærmere — er der i 1889 fundet stykker av en slipesten (sandsten) fra den yngre stenalder.

Gno. 43 Aafarnes.

Navnet er at avlede av ordet a alfar som vi har i Aalfarvig og lignende sammensetninger. Det betegner et sted, hvor folk almindelig ferdes. Det passer derfor paa et sted ved en fjord, hvor man pleier at sette over denne, og faar derved betydning av et overfartssted, hvormed man har villet forklare navnet; men egentlig ligger ikke denne betydning i det. Den gamle skrivemaate Alfarnes er en likefrem oversettelse av folkemaalet. Vi har navnet paa flere steder i landet; saaledes i Skaanevik Ølfarnes eller Ølfernes, Olvora i Frænen osv. Se om navnet S. B. amt i N. G. s. 47, hvor en tilfredsstillende forklaring er givet over disse navne.

Gaarden nevnes i 1597, da Knut og Hallstein var brukere. I 1603 opføres Knut som husmand. (Myren). I 1610 opføres Jon og Knut; den sidste som husmand. I 1615 opføres likeledes Jon og Knut. Tjenden var 12 tveitar og avlingen 8 tønder. Desuten nevnes Knut Birgesøn med 1 $\frac{1}{2}$ tveit i tiende, er l t d i avling. I 1623 opføres Jon og 1633 Styrker og som ødegaardsmend Knut og Knut. I 1645 opføres Styrker og Knut Birgesøn som ødegaardsmend, og likesaa i 1650.

I tiendemandtallet 1657 opføres: Knut Larsen Aafarnes, 2 hester, 2 kjør, 2 gjeiter og 2 smaler. Knut, sammest., 1 hest, 8 kjør, 5 gjeiter og 8 smaler.

Styrker, do., 2 hester, 14 kjør, 8 gjeiter og 7 smaler.
Olav, do., 2 hester, 5 kjør, 2 gjeiter og 2 smaler.

I skattemandtallet av samme aar opføres Styrker, Knut Myren og Knut Knutsen, de to som ødegaardsmænd. I jordeboken av 1661 opføres som eiere av gaarden: Rosenkrantserne 2 voger, oberst von Hoven 2 pund, Bakke kloster 1 pund, Øffr (øvre) Aafarnes, 2 pund tilhører Bakke kloster. Knut Trundsen, husmand, $\frac{1}{2}$ rdr. Rosenkrantserne eier bygselretten.

Brukere var: Ola, enken og Knut. Landskylden utgjorde 3 voger og 2 pund.

I prestens mandtal 1664 opføres: Unge Olav Størkersen 40 aar, barn: Anders Størkersen 18 og Stein Størkersen 22 aar. Bruker $1\frac{1}{2}$ vog. Gamle Ola Størkersen 49 aar. 1 tjener, bruker $\frac{1}{2}$ vog. Knut Knutsen 60 aar, søn Søren Knutsen 12 aar, bruker 1 vog. Bendikt Knutsen 18 aar, 1 husmand. Tilsammen 3 voger landskyld.

Korntiende av Aafarnes var i 1664: Olav Myren 18 tveitar, avling 12 tønner. Olav Størkersen og enken 25 tveitar, avling $16\frac{2}{3}$ tønner. Knut, $27\frac{1}{2}$ tveit, avling $18\frac{1}{3}$ tønner.

I matrikelen av 1669 opføres som eiere: Margreta i Hanken, Bakke kloster. Oberst von Hoven; landskyld $2\frac{3}{4}$ vog. Der opføres 3 særskilte bruk. Enken i Myren Anne bruker 1 pund. Olav Sjursen og Stein Størkersen bruker $1\frac{1}{2}$ vog og Knut Knutsen likesaa 1 vog.

I 1695 opføres som eiere Kristoffer Mühlentfort 2 voger og bygsler alt. Bakke kloster $\frac{1}{2}$ vog, oberst Schultz $\frac{1}{2}$ vog, tilsammen i skatteskyld 3 voger. Brukere var: Bendikt 1 pund, 12 m., Olav 1 vog, Olav Rasmussen 1 pund, 12 m. og Søren 1 vog.

Ved folketellingen i 1701 opføres:

Bendikt 57 aar. Nils 33 aar, søn Olav Olsen 10. Søren 54 aar, søn Iver 12 aar. 2 husmænd.

I 1711 opføres som brukere: Bendikt, Nils og Søren. Den første med $\frac{1}{2}$ vog. Den anden med $1\frac{1}{2}$ vog og den sidste med 1 vog. Eiere som ovenfor.

I matrikullen av 1724 var eierne: Nils Myhlenphorts arvinger 2 voger, Bakke Kloster $\frac{1}{2}$ vog, generalmajor v. Schultzes arvinger $\frac{1}{2}$ vog. Skatteskylden var 3 voger. Der var 1 husmand. Seter $\frac{1}{2}$ fjerding fra gaarden, skog til fornøden brende, ringe jordart, uvis i tørre aar, tungvunden, ingen synderlig fegang. Saar 11 tønder havre, 1 skj. byg, avler 36 les høi, føder $2\frac{1}{2}$ hest, 9 kjør, 10 ungf, 19 smaler. Som brukere opføres Peder Lassesen og Iver.

Det er lidt paafaldende, at der nu kun opføres 2 brukere paa Aafarnes, medens der tidligere var 3. Hvad grunden kan være hertil, kjendes ikke. I kirkeboken fra dette aar og de nærmeste nevnes følgende mend her: Peder Lassesen g. m. Brita Olsdr., Olav Aafarnes g. m. Marit Kristensdr. Iver Aafarnes g. m. Guro.

Her skal nu opføres en del bygselsedler og skjøter, som viser os, hvem der har været eiere og brukere i Aafarnes.

I 1676 skjøter Peder Hansen og enken efter hans broder Henning Hansen Margreta (Margreta i Hanken, som hun almindelig benevnes) 2 voger i Aafarnes til fogden Iver Andersen. Fra denne er gaarden med hans datter Elisabet gaat over til tolderen Myhlenphort. Hun solgte 1 vog i den til Nils Guttormsen i 1699. Nils Guttormsen var gift med Anne Olsdatter. Han døde i 1720; skifte holdtes efter ham den 28. mai d. a. De havde en datter Gjertrud.

Elisabet Mühlenpfort solgte sin gaard Aafarnes i 1731 til fogden Børge Eeg; fra denne gik gaarden til kaptein Lossius paa Vestad, som var gift med fogdens datter. Lossius solgte 2 pund i Aafarnes til Iver Sørensen Aafarnes i 1754. Dennes søn Søren Iversen Aafarnes arvede bruket efter faderen 1769. Kaptein Lossius solgte endvidere 1 vog i Aafarnes til Peder Knutsen Rydgjerd s. a. Han var blevet gift med Anne Olsdatter Aafarnes i 1754. Endelig solgte han 1 pund i samme gaard til Arne Sørensen Aafarnes. Elisabet Mühlenpfort solgte 1 vog i gaarden til Nils Guttormsen. Det var saaledes

tilsammen 3 voger, som var solgt, det vil sige den hele gaard.

Peder Knutsen Aafarnes solgte $\frac{1}{2}$ vog i 1757 til Peder Jonsen. Hvor han var fra, vet jeg ikke, men han var gift med Inger Knutsdatter. Det sees, at han havde 2 sønner, Jon f. 1759 og Knut født 1762.

Arne Sørensen skjøtte sit bruk i 1758, 1761 og 1766 til sønnen Søren Arnesen, som var gift med Anne Pedersdatter Aafarnes i 1761. Søren Arnesen solgte gaarden til Knut Ingebrigtsen Viken i 1792.

Peder Knutsen Aafarnes ektede i 1793 enken Eli Olsdatter Krokset; han havde i 1786 faat skjøtte paa 2 pund, 6 m. i Aafarnes av faderen. Han solgte sin gaard i 1796 til Trond Knutsen Haukeberg, som i 1794 havde ektet Anne Pedersdatter Aafarnes.

I 1792 den 11. april holdtes skifte i Aafarnes efter konen Anne Olsdatter. Enkemanden var Peder Knutsen og der var 3 døtre. Herav sees, at det maa være denne mand, som i 1793 ektede enken Eli Krokset, og det var hans datter, som ektede Trond Haukeberg.

Kaptein Bang solgte $\frac{1}{2}$ vog i Aafarnes til Trond Knutsen i 1799.

Ved folketellingen i 1801 var opsitterne i Aafarnes: Gaardbruker Knut Ingebrigtsen 31 og hustru Beret Olsdatter 31 aar. Barn: Søren 7, Beret 4, Ingebrigt 1 a. Vilkaarsmand Søren Arnesen 67, hustru Beret Iversdr. 63.

Gaardbruker Trond Knutsen Aafarnes 36 aar, hustru Anne Pedersdatter 40. Barn: Beret 6. 4 tjenere.

Gaardbruker Søren Iversen Aafarnes 64 aar, hustru Gjertrud Iversdatter 70. Knut Sørensen Aafarnes 36 aar, hustru Anne Hansdatter 35. Barn: Gjertrud 1 aar. Arb. Knut Knutsen 59 og hustru Eli Iversdatter 80 aar. 3 tjenere.

Samlet folketal 26.

Bno. 1, A a f a r n e s, lno. 61 a, gammel skyld $\frac{1}{2}$ vog, ny skyld 1 daler, 1 ort, 4 sk. Nu 2,36.

Bruket benevnes fra gammel tid M y r e n.

Søren Arnesen fik skjøtte 1761. Knut Ingebrigtsen

fik skjøte 1830. Søren Knutsen fik skjøte 1850. Knut Sørensen fik skjøte 1882. Knut Flovikholm kjøpte bruket 1906. Hans enke Elisa Trondsdatter eiede efter mandens død. Hun solgte gaarden til søsteren Anna Trondsdatter Aafarnes i 1914.

Bno. 2, Myrareset, lno. 61 b, 0,21.

Knut Knutsen Aafarnes fik skj. i 1862 av Knut Sørensen Myren. Trond Knutsen arvede bruket efter faderen. Anna Trondsdatter likesaa i 1914. Hendes mand Sigurd Seljevold eier.

Bno. 3, Aafarnes, lno. 62, gammel skyld $1\frac{1}{2}$ v., ny skyld 2 daler, 4 ort, 20 sk. Nu 4,61.

Trond Knutsen Aafarnes fik skjøte 1795; han var bruker i 1801. Knut Knutsen Rydjord ektede i 1811 Tronds datter Beret og fik gaarden med hende. Trond Knutsen døde i 1832. Knut Knutsen og Beret Trondsdr. Aafarnes havde blandt flere børn sønnen Trond Knutsen Aafarnes, gift med Eli Hansdatter Staurset i 1843. De havde datteren Brit, f. 1844, gift med Anders Olsen Holm 1862. Knut Knutsen Aafarnes døde i 1836. Hans enke Beret Trondsdatter døde s. a. Trond Knutsen døde i 1846. Hans enke Eli Hansdr. ektede i 1847 Knut Knutsen Hatle og havde med ham sønnen Trond. Efter Elis død ektede Knut enken Ingeborg Bakken, som havde datteren Beret Inge av 1ste ekteskap.

Anders Olsen Aafarnes og Brit Trondsdatter havde blandt flere børn sønnen Trond, som fik gaarden av moderen 1881. Han skjøtte den til Hans Olsen Slemmen i 1906.

Bno. 4, Indernesset, lno. 63, gammel skyld 1 vog, ny skyld 1 daler, 4 ort, 21 sk. Nu 3,48.

Søren Iversen fik skjøte 1769; han var bruker i 1801. Knut Sørensen gift med Anne Hansdatter fik skj. 1803. Søren Knutsen var bruker i 1838, fik skjøte 1841. Han solgte gaarden til Knut Knutsen Aafarnes 1865. Sønnen Trond fik skjøte i 1871. Eies nu av datteren Elice Trondsdr.

Bno. 5, Framnes, 0,06. Fraskilt i 1891. Søren K. Dale eier.

Bno. 6, Ødegaard, 0,14. Fraskilt i 1895. Sigrid Ellingsdatter Herje eier.

Bno. 7, Nordnes, 0,24. Fraskilt i 1896. Peder Iversen Slemmen eier.

Lybæk, Aafarnes, lensmandens gaard.

Ved folketellingen i 1865 var beboerne i Aafarnes :
Gaardbruker Anders Olsen Aafarnes 42 aar og hustru Brit Trondsdatter 22 aar. 1 barn og 4 tjenere.

Vilkaarsenke Kari Pedersdatter 77 aar.

Gaardbruker Knut Knutsen Aafarnes 43 aar og Ingeborg Pedersdatter 57. 2 barn: Beret og Trond 21 og 18 aar. 1 fosterbarn. 1 lægdsl.

Husmand Anders Olsen Hagen 33 aar og hustru Kari Torsteinsdatter 39 aar.

Husmand Ola Jakobsen Ødegaarden 53 og hustru Mari Iversdatter 57 aar.

Gaardbruker Knut Sørensen Myren 43 aar og hustru Kari Pedersdatter 39 aar.

Vilkaarsenke Guri Jonsdatter 64 aar. Barn: Marit Sørensdatter. Folketallet var 25.

Utsæd og besetning var:

Bno. 1: $\frac{1}{4}$ tønne byg, 5 tønder havre, 2 tønder poteter. 1 hest, 6 kjøer, 16 smaler.

Bno. 3: $\frac{2}{3}$ tønne byg, $7\frac{1}{2}$ tønne havre, 4 tønder poteter. 2 hester, 9 kjøer, 27 smaler og 1 svin.

Bno. 4: $\frac{3}{8}$ tønne byg, 6 tønder havre, 3 tønder poteter. 1 hest, 4 kjøer, 15 smaler og 1 svin.

Husmendene: $\frac{1}{16}$ tønne byg, 1 tønne havre, $1\frac{5}{8}$ tønne poteter. 1 hest, 2 kjøer og 16 smaler.

Av matrikulkom. beskrivelse av gaardene i 1866 hitsettes:

Knut Sørensen, $11\frac{1}{2}$ maal dyrket jord, 82 maal naturlig eng, maatelig havnegang, brendeved.

Knut Knutsen, 9 maal dyrket jord, 6 maal naturlig eng. Litet brendeved.

Anders Olsen, 15 maal dyrket jord, 101 maal naturlig eng, sæterstøl. Noget dyrkningsjord, daarlig havnegang, brendeved.

Anders Olsen d. y., $13\frac{1}{2}$ maal dyrket jord, 92 maal naturlig eng. Seterstøl, meget dyrkningsjord. Som foregaaende.

Aafarnes var fra gammel tid av skydsstation. Senere blev der dampskibsstoppested og postaaapneri her. Likesaa nedsatte der sig en handelsmand her, lensmanden havde sit kontor her og likesaa sparebanken.

I den sidste tid har stedet skudt en hurtig vekst og er blevet et knutepunkt for samferdselen og livet i herredet. Telefonstation er kommet til i det sidste. Her er nu 2 handelsmend, sparebank, postaaapneri, lensmandsbølig, jordmor osv. I det hele er der nu 15 bruksnr.

I Klougerviken indenfor gaarden ligger en gravrøis. Rimeligvis er der flere saadanne her; men der har aldrig været gjort undersøkelser.

Gno. 44 Stranden.

Stranden er det mest almindelige gaardsnavn og bruksnavn i Veøy, og det er betegnende for naturforholdene: Den største del av bebyggelsen ligger langs de vidstrakte strender. Det er faa herreder, som i forhold til størrelsen har saa lang strandlinje som Veøy.

Gaarden skriver sig fra en forholdsvis nyere tid og er tat av Alfarnes eller Krokset, helst den førstnevnte. Den nevnes første gang i skattemandt. av 1610, da der opføres to ødegaardsmænd Ola og Knut Stranden. Gaarden synes saaledes at være optat paa denne tid. I et andet skattemandt. fra samme aar findes den ikke og heller ikke 1615 og 1623; men i 1633 forekommer atter Knut Strand som ødegaardsmænd. I 1645 opføres Olav Strand som ødegaardsmænd. I 1650 er han uteladt.

I kvægmandt. av 1657 opføres Olav Strand med 2 heste, 11 kjør, 10 gjeiter, 10 smaler. I skattemandt. av samme aar opføres han som ødegaardsmænd med $2\frac{1}{2}$ pund landskyld.

I jordeboken av 1661 opføres Anders som leilending paa Stranden med landskyld 2 pund, 21 mark. Eiere av gaarden var Rosenkrantserne, Bakke Kloster og oberst v. Hoven. Herav sees, at gaarden maa have været til allerede i den sidste tid i middelalderen, og at den var blevet liggende øde.*)

I prestens mandtal 1664 opføres Olav Knutsen 58 aar og Anders Knutsen 44 aar, begge tilsammen bruker $2\frac{1}{2}$ pund. Samme aar har vi opgave over tienden; men

*) Dette er dog tvilsomt. Gaarden er tat av Aafarnes som for en del tilhørte Bakke kloster.

Stranden er ikke opført. I 1669 opføres i matrikulen Anders Knutsen som bruker paa Stranden og eierne er: Margrete i Hanken, Bakke Kloster og oberst v. Hoven. Landskylden er opført med 1 vog.

I 1695 opføres Knut som bruker og som eiere Morten Schultz, Bakke Kloster og oberst von Schultz. I 1701 opføres Kjöstol som bruker 31 aar. Søn Anders Knutsen 6 aar. Knut maa saaledes være død, og enken har giftet sig igjen. I 1711 var Kjöstol bruker. I matrikulen 1724 var eierne som ovenfor. Brukerne Kjöstol og Olav. Setter $\frac{1}{2}$ mil fra gaarden. Skog til brende. Temmelig slet jordart, uvis i meget tørre somre, stenet og tungvunden, hjelpelig fegang. Saar: 3 tønder havre og 4 skj. blk., avler: 12 les høi, føder 1 hest, 3 kjør, 4 smaler. Gam. skyld, 2 pund, 12 mark, foreslaaet forhøiet 12 m.

Knut Andersen Stranden fik bygselseddel av fogden M. Schultz 1690 paa $2\frac{1}{2}$ pund i Stranden.

Kjöstol Olsen Stranden fik bygselseddel av fogden i 1699.

Erik Olsen Stranden sees av kirkebøkerne at have været bosat her omkr. 1740.

Torald Eriksen Stranden fik bygselbrev av provstinde Wingaard paa 2 pund, 12 marker i 1761. Han var gift med Berit Hansdr. Y. Sandnes, som efter Toralds død ektede Ambjørn Olsen Landre 1766.

I 1801 var opsidderne paa Stranden:

Gaardbruker Trond Olsen Stranden 38 aar, hustru Anne Olsdr. 37 aar. Børn: Ola 2, Marit 7, Gjertrud 5, Ingeborg Olsdr. 9 aar. Folketal 8.

Bno. 1. S t r a n d e n, lno. 64. Gammel skyld, 2 pund, 12 mark. Ny skyld, 1 daler, 4 ort, 3 skilling, nu 2,60.

Erik Olsen Stranden omkr. 1740. Torald Eriksen Stranden fik bygselbrev 1761. Ambjørn Olsen Landre ektede enken efter Torald Brit Hansdr. 1766. Olav Sveinsen Krokset g. m. Anne Olsdr. i 1791 og fik bygselbrev. Trond Olsen Mittet egtet Olas enke og fik skj. 1797. Ola Trondsen Stranden fik gaarden omkring 1823. Trond Olsen Stranden likesaa omkring 1859. Ola Trondsen Stranden g. m. Eldri Knutsdr. Krokset 1894.

Bno. 2. Strandeteigen, 0,58. Fraskilt bno. 1 i 1885.

Ola Knutsen Stranden fik skj. s. a

Bno. 3. Sjøløypet, 0,33 Fraskilt Bno. 1 i 1891.

Sergeant Flor fik skj. 1892.

I 1865 var opsitterne: Gaardbruker Trond Olsen Stranden 28 aar, hustru Brit Eriksdr. 30 aar. Børn: Ola 3, Synnøv 5, Anne 1 aar. Vilkm. Ola Trondsen Stranden 67 aar, hustru Guri Jønsdr. 55 aar. Husmand Elling Trondsen Sjøløipet 64 aar. Ind. Magnhild Olsdr. 28 aar. Barn: Mathea Olsdr. 2 aar.

Folketal 14.

Utsæd: $\frac{1}{4}$ tønne byg, 6 tønner havre, 3 tønner poteter. Kveghold: 1 hest, 7 kjør, 25 smaler. Husmanden: $\frac{1}{8}$ tønne havre, $\frac{1}{2}$ tønne poteter. 1 ko, 5 smaler.

Av matrikulkom. beskrivelse av gaardene i 1866 hitsettes om Stranden:

Trond Olsen, 13 maal dyrket jord, 84 maal naturlig eng, daarlige havnegange, brendevæd til husbehov, ingen dyrkningsjord.

Gno. 45 Krokset.

Gaardens navn er antakelig dannet av krokr, krok, bøining, idet veien her har gjort en krok, en bøining. Der er ogsaa opstillet den formodning, at krokr skulde være et mansnavn.

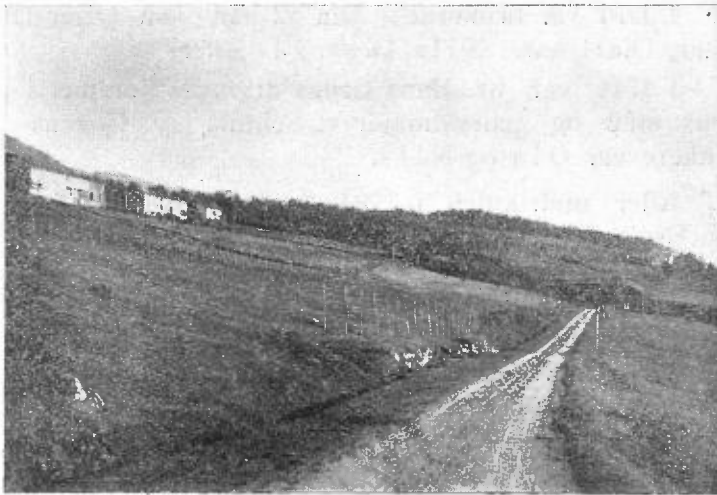
I 1597 opføres i skattemandtallet Laurits Kringeset; dette er rimeligvis en feilskrift eller forvanskning for Krokset. I 1603 opføres Lasse (Lars) og i 1610 Lars. Likesaa i 1615, da Lars har en tiende av $13\frac{1}{2}$ tveit, der forutsetter en avling av 9 tønner. Den samme opføres i 1623, men i 1633 kommer Kristian og en husmand Størk. Efter dette maa vi antage, at gaarden indtil denne tid har været et bruk; nu optas en plads, som senere bliver til et eget bruk Gjerde. Det-

te synes ogsaa at antydes ved navnet, der oftere brukes i Romsdalen om en plads eller et bruk, som er fraskilt en gaard som Nesjegjerde, Holmsgjerde.

I 1645 opføres Kristen; likesaa i 1650.

I kvegtiendetallet av 1657 opføres: Styrker med 1 hest, 11 kjør, 4 gjeiter, 5 sm. Kristen med 1 hest, 10 kjør, 4 gjeiter og 11 smaler.

I skattemandtallet 1657 henføres Styrker til Aarfarnes og Kristen til Krokset, hver har en landskyld av 2 pund, 18 m. Gaarden maa saaledes være blevet delt i to halvdele, hvad der ikke forhindres, at den ene del oprindeligt begyndte som en plads.

Krokset.

I jordeboken av 1661 opføres som eiere Rosenkrantserne, 2 pund, 18 m. og bygslers alt. Bakke kloster 1 pund, 3 m. Oberst v. Hoven 1 pund, 15 m. Brukere var Søren og Tore.

I prestens mandtal av 1664 opføres som brukere paa Krokset: Kristen Larsen 68 aar. Søren Kristensen 39 aar. Disse to bruker sammen 2 pund, 18 m. Søren har sønnen Kristen 3 aar og Bjørn 1 aar.

Tore Størkersen 30 aar, bruker 2 pund, 18

m. Søn Lasse Størkersen 24 aar. Broder Knut Størkersen 24. Dette kan neppe være rigtig. Lasse og Knut maa begge være Tores brødre.

I 1664 opføres korntienden paa Tore Krokset at ha utgjort 22 tveitar og paa Søren 22¹/₂. Da avlingen maa da forutsettes at ha utgjort 14²/₃ tønne og 15 tønder.

I matrikulen 1669 opføres skatteskylden til 2 pund, 18 m. paa hvert bruk eller tilsammen 5 pund, 12 m. Eierne var Margrete i Hanken*) det halve og bygsler alt, Bakke kloster og oberst v. Hoven. Brukere Ørjer Olsen og Tore Størkersen.

I 1695 har hr. Hans Grøn traadt i Margrete i Hankens sted. Brukerne var Olav og Nils.

I 1701 var brukerne: Ola 42 aar, søn Ørjer Olsen 2 aar, Ola 1 aar. Nils 44 aar; 1 tjener.

I 1711 var hr. Hans Grøns arvinger kommet i prestens sted og generalmajor v. Schultz i v. Hovens sted. Brukere var Ola og Nils.

Efter matrikulen i 1724 var Nils og Jon brukere paa Krokset. Skatteskylden var 1 vog, 2 pund, 12 m. som foresloges forhøiet til 2 voger, 12 m. Eierne var som nevnt, undtaket at generalmajorens arvinger nu opføres. Ingen husmand, seter 1 fjerding fra gaarden, skog til brende, letvunden, temmelig god fegang, liten leilighet til rydning. Saar 8 tønder havre, 4 tønder blk., avler 32 les høi, føder 2 hester, 8 kjør, 8 unge, 13 smaler.

Ola Ørjersen Krokset fik bygselbrev paa 2 pund, 18 m. i Krokset av Anna Munthe 1686.

Bno. 1, Krokset gjerde, lno. 65, gammel skyld 2 pund, 18 m., ny skyld 1 daler, 4 ort, 10 sk. Nu 3,74.

Anders Eriksen Holm fik skjøte 1734. Erik Andersen Krokset fik skjøte 1762. Ola Eriksen Krokset fik skj. 1794. Erik Olsen Krokset fik skjøte 1823. Ola Eriksen Krokset fik skjøte 1850. Han var gift med Beret Knutsdatter Aafarnes 1850. Edvard Olsen Krokset fik skjøte

---

*) Hun solgte gaarden i 1676 til fogden Iver Andersen.

1880. Kristen Knutsen Stensaa fik skjøte 1912. Peder Torsteinsen Sandnes fik skjøte 1913. Albert A. Brokstad fik skjøte 1914.

Bno. 2, K r o k s e t, (Haugen).

Knut Olsen Krokset fik skj. 1795. I 1801 opføres hans fader Ola Knutsen Sandnes som bruker med sønnen. Ola Knutsen Krokset ektede i 1831 Sigrid Knutsdatter Rydjord. I 1827 havde han faat skj. av faderen. Knut Olsen Krokset fik skj. 1871. Ola Knutsen Krokset fik skjøte 1900.

Av folketellingen i 1865 hitsettes :

Gaardbruker Ola Eriksen Krokset 42 og hustru Brit Knutsdatter 50 aar. Barn: Søren Sørensen 21, Ingeborg 18, Edvard Olsen 15, Ingeranna 12, Knut 8 og Ola 3 aar.

Gaardbruker Knut Olsen Krokset 23 og hustru Eldri Olsdatter 25 aar. Datter Serianna 1. 3 tjenere.

Vilkaarsm. Ola Knutsen Krokset 65 aar, Grytten. Husmand Peder Larsen Hagen 36 aar, hustru Kristianna. 2 barn.

Samlet folketal 20.

Utsæd og kveghold :

Bno. 1: $\frac{1}{4}$ tønne byg, 7 tønner havre, $3\frac{1}{2}$ lønde poteter. 1 hest, 9 kjør og 24 smaler.

Bno. 2: $\frac{1}{2}$ tønne byg, $7\frac{1}{2}$ tønne havre, $3\frac{1}{4}$ tønne poteter. 2 hester, 8 kjør og 21 smaler.

Husmendene: $\frac{1}{2}$ td. byg, $\frac{1}{8}$ tønne havre, $3\frac{1}{4}$ td. poteter. 2 hester, 1 kjør og 2 smaler.

Et par av de her nevnte mend har særlig utmerket sig paa jordbrukets omraade og er omtalt paa sit sted.

Fra Ola Knutsen Krokset nedstammer en stor slekt ; blandt andre hører Stensaa-slekten, Rydjord-slekten m. fl. til den.

Knut Olsen Krokset blev gift med Synnøv Knutsdr. Frøyset i 1801. De havde børnene : Ola f. 1801, Nils 1804, Knut 1807, Peder 1810, Ola 1814, Ingebrigt 1818. Ola, den eldste fik gaarden. Han ektede i 1831 Sigrid Knutsdatter Rydjord og havde børnene : Synnøv f. 1833,

Mali født 1836, Knut født 1838, Eldri 1840. Nils blev gift med Alet Andersdr. Slemmen og kjøpte Stensaa.

Knut blev gift med Mali Torsteinsdatter Sandnes. Peder blev gift med Ingeborg Knutsdatter Aafarnes 1841, og kom til Y. Holmem 1846.

Erik Andersen Krokset kjøpte 2 pund, 18 m. i Krokset i 1762.

Anders Eriksen Krokset havde efter sin første kones død ektet Anne Jonsdatter, sandsynligvis fra Eide. Han døde i 1746.

Ørjøs enke, Anne Olsdatter ektede efter sin første mands død Bersvein Taraldsen. Findes ikke i kb.

Erik Andersen Holm bygslode 2 pund, 18 m. i Krokset til Knut Gulleiksen 1749.

Ørjer Ørjersen Krokset selger 1 pund, 9 m. i Krokset til Knut Olsen Krokset i 1785.

Erik Andersen Krokset døde i 1790. Skifte efter ham avholdtes den 29. novbr. d. a. Han havde 2 børn efter sig, Olav og Ingebrigt. Enken ektede i 1793 Peder Knutsen Aafarnes.

I 1801 var opsitterne paa Krokset som følger :

Gaardbruker Ola Knutsen Krokset 56 aar og Ingeborg Olsdatter 52. 2 barn : Marit 16, Mari 12 aar.

Knut Olsen Krokset gift med Synneva Nilsdatter. 1 fattigl.

Gaardbruker Olav Eriksen Krokset 30 aar, Mari Andersdatter 37. 3 barn : Erik 6, Anders 3, Ola 1. 2 tj.

Vilkaarsmand Peder Knutsen 74 og Eli Olsdr. 60 a. Han var fra Aafarnes.

Ola Knutsen Krokset er antagelig kommet fra Indre Sandnes. Tre av haus børn er født her.

Av matrikulkom. beskrivelse i 1863 av gaardene hitsettes om Krokset :

Ole Eriksen, 20 maal dyrket jord, 98 maal naturlig eng, sæererstøl, daarlige havnegange, brende til gaardsbruk, let adkomst, vandfald.

Ola Knutsen, 26 $\frac{1}{2}$ maal dyrket mark, 96 $\frac{1}{2}$ maal naturlig eng. Som foregaende.

Gno. 46 Ytre Sandnes.

Gaarden har faat sit navn efter det lave nes, som her skyter ut i fjorden, og som ender i en flar, sandet strand. Gaarden nevnes i tiendemandtallet av 1521 uten at der her skjelnes mellem Ytre og Indre Sandnes. Der nevnes 3 mend paa Sandnes: Olaf Bole, Knut og Erik. Adskillelsen av Ytre og Indre Sandnes og rimeligvis ogsaa benevnelsen ligger dog lenger tilbake.

I fru Ingers jordebok fra omkring 1550 opfores begge gaarde.

I 1597 opfores Oluf Ytre Sandnes, Jon Sandnes, Tore Laugvardt, Olaf Ytre Sandnes, Aamund Olsen og Jon Sandnes. Dette er meget uklart og vanskelig at forstaa; vi vet ikke engang, hvad der skal henfores til Indre, og hvad til Ytre Sandnes. Endnu dunklere er navnet Tore Laugvardt.

I 1603 opfores Olaf Ytre Sandnes, Anders sammest., Olaf Indre Sandnes, Aamund sammest., Jon sammesteds.

I 1610 opfores som jordeiende bønder: Olaf Sandnes, Anders Sandnes, Olaf Sandnes og Jon Sandnes.

Som leilendinger opfores: Anders Sandnes, Aamund sammest., Jon, sammesteds, Gjertrud sammesteds, Knut sammesteds, Olav sammesteds; lidt nedenfor: Olaf Sandnes. I et andet skattemandtal fra samme aar opfores foruten de her nevnte ogsaa Arne Sandnes.

I 1615 opføres i tiendemandtallet: Olaf Andersen, Y. Sandnes og Jon med 24 tveitar, som svarer til avling av 16 tønder.

Enken paa Sandnes med 12 tveitar, som svarer til 8 en tønder avling.

I 1623 opføres som odelsbønder Olaf Sandnes og Knut Sandnes, og som leilendinger: Anders Sandnes, Ambjørn sammesteds, Laurits sammesteds, Jon sammest., Knut sammest. og Amund.

I 1633 opføres som odelsbønder paa Sandnes: Nils

Utsikt fra Sandnes mot n.

Sandnes og som leilendinger: Ambjørn Sandnes, Anders sammest., Nils sammest., Laurits sammesteds og Knut.

I 1645 opføres: Anbjørn Sandnes, Trond sammesteds, Olav sammesteds, Laurits sammesteds, Laurits Løvesen sammest. og Knut.

I 1650 opføres: Anbjørn Sandnes, Olav sammest., Knut Knutsen sammest., Lars Olsen Sandnes, Laurits sammest.

I kvegtiendetallet for Sandnes 1657 opføres:

Lars Knutsen Sandnes, 1 hest, 7 kjør, 5 gjeiter og

4 smaler. Lars Olsen sammesteds, 3 kjør, 3 gjeiter og 3 smaler. Knut sammest., 1 hest, 6 kjør, 3 gjeiter og 4 smaler. Olav sammest., 1 hest, 8 kjør, 4 gjeiter og 3 smaler. Lars Indre Sandnes, 1 hest, 7 kjør, 2 gjeiter og 4 smaler. Tore sammest., 1 hest, 2 kjør, 2 gjeiter og 4 smaler. Trond Ytre Sandnes, 1 hest, 12 kjør, 8 gjeiter og 8 smaler. Anbjørn sammest., 1 hest, 12 kjør, 8 gjeiter og 8 smaler. Olav sammesteds, 1 hest, 7 kjør, 3 gjeiter og 3 smaler. Tore sammest., 1 hest, 6 kjør, 1 gjeit og 2 smaler.

Som det sees, er de to gaarde stadig blandet sammen, hvorfor de ovenfor er opført sammen. Nu skilles de ad.

I jordeboken av 1661 opføres Ytre og Indre Sandnes hver for sig.

Ytre Sandnes havde en landskyld av 6 voger og $\frac{1}{2}$ pund. Dette er ogsaa de følgende opgaver, som nedenfor skal anføres, enig i, saa at vi kan gaa ut fra, at dette forholder sig rigtig. Eierne var: Hr. Kristoffer Urne 3 voger. Oberst von Hoven 5 pund, Bakke kloster 4 pund, Veøy kirke $\frac{1}{2}$ pund. Kristoffer Urne eiede byggesretten til hele gaarden. Dette utgjør tilsammen 6 v., $\frac{1}{2}$ pund. Brukerne var: Anbjørn 2 voger, 4 m., Olav $1\frac{1}{2}$ vog, 3 m., Tore $1\frac{1}{2}$ vog, 3 m., Trond 1 vog, 2 m. Dette utgjør 6 voger og $\frac{1}{2}$ pund. Der er saaledes 4 bruk og de er fordelt i to par: Anbjørn og Trond har 3 voger, 6 m., Olav og Tore likesaa. Dette viser os, at gaarden først er blevet delt i 2 bruk og derefter hvert av disse igjen i to bruk. Den første deling ligger rimeligvis temmelig langt tilbake, i hvert fald før 1500. Den andre derimot tilhører tiden omkring 1600—1650.

I prestens mandtal av 1664 opføres følgende mend paa Ytre Sandnes:

Hermod Olafsen 70 aar, tjener Knut Knutsen 24 aar; landskyld 2 voger, 4 m.

Laurits Lauritsen 32 aar, søn Anbjørn 2 aar. Landskyld 1 vog, 2 m.

Ola Knutsen 62 aar. Landskyld 1 vog, 18 m.

Ola Olsen 30 aar. Landskyld $\frac{1}{2}$ vog, 21 m. Tore Knutsen 56 aar, landskyld 2 voger, 3 m.

Den samlede landskyld opgives til 6 voger, $\frac{1}{2}$ pd. Sammenholder vi denne opgave med opgaven i 1661 vil vi se, at de ikke stemmer. Kun deri stemmer de, at landskylden er 6 voger, 12 m. Prestens opgave er feilaktig, som man let kan se. Han har 5 mend og landskylden sammenlagt bliver 7 voger og 12 m. og kan saaledes umulig være rigtig.

Korntienden opgives saaledes:

Laurits 8 tveiter, som svarer til en avling av $5\frac{1}{3}$ td.

Trond 19 tveiter, som svarer til en avling av $12\frac{2}{3}$ td.

Olav 11 tveitar, som svarer til en avling av $7\frac{1}{3}$ td.

Tore $11\frac{1}{2}$ tveit, som svarer til en avling av $7\frac{2}{3}$ td.

I matrikulen av 1669 opføres Y. Sandnes som to selvstendige bruk. Paa det første sat Tore Knutsen og Olav Olsen som brukere; paa det andet Trond Olsen og enken. Skatteskylden var 3 voger paa det første bruk og 3 voger, 12 m. paa det andet.

I matrikulen av 1695 opføres som eiere: Johan Frimand 3 voger og bygsler alt. Veøy kirke 12 m., Bakke kloster 1 pund, oberst von Schultz 5 pund. Brukerne var: Elling 1 vog, 1 pund, 15 m., Olav 1 vog, 1 pund, 15 m. og Anders 2 voger, 6 m., tilsammen 6 voger og 12 m. Her er beregningen rigtig utført.

I folketellingen av 1701 opføres paa Y. Sandnes: Elling 76 aar. Anders 60 aar, sønner Tore og Ola.

Her er altsaa kun 2 brukere. Der maa formodentlig ha været en eller to enker, som ikke er opført, da tellingen kun omfatter mend.

I 1711 opføres Ytre Sandnes som 3 bruk med skatteskyld 6 voger, 12 m. Eierne var Henning Frimand 3 voger, Veøy kirke 12 m., Bakke kloster 4 pund. Generalmajor von Schultz 5 pund. Dette gir 6 voger og 12 m. og det er saaledes rigtig. Brukerne var: Halvard 1 vog, 1 pund og 15 m., Elling 1 vog, 1 pund og 15 m., Jon 3 voger, 6 m.

I matrikulen 1724 heter det, at Ytre Sandnes ligger øde; men der var dog 3 brukere; hvordan dette

skal forklares, er ufattelig. Gaarden eiedes av Henning Frimand, 3 voger og bygsler alt. Generalmajor Schultz's arvinger 2 voger, Bakke kloster 1 vog, Veøy kirke $\frac{1}{2}$ pd. Dette giver 6 voger, 12 m. Ingen husmand. Seter 1 mil fra gaarden. Skog til brende, ringe jordart, er kommet i vanmagt, tungvunden, hjelpelig fegang, saar $4\frac{1}{2}$ tønne havre, 2 skj. blk., avler 28 læs høi, føder 4 kjør, 6 unge, 5 smaler og $1\frac{1}{2}$ hest. Foreslaaes avtat 2 voger.

Hvis alt dette forholder sig rigtig, maa der være overgaaet gaarden en stor ulykke; ellers kan man ikke forstaa, at en saadan gaard skal ligge øde eller ha blot en opsitter.

I 1726 holdtes efter forlangende av kaptein Lossius en avtaksforretning paa gaarden. Den halve gaard 3 v. laa øde. Den anden halvdel fødte 10—12 storfæ og 1 hest. Utsæden var $7\frac{1}{3}$ tønne. Skatteskylden nedsattes til 4 voger 18 m. Der opgives ingen grund til gaardens tilbagegang.

Gaarden eiedes i tiden omkring 1730 for den største del av kaptein Lossius. Han selger den omkring 1738 til brukerne, som saaledes nu bliver selveiere. Det vil bli for vidløftig at følge utviklingen av eiendomsforholdene ned gjennom aarene.

Her skal derfor kun anføres, hvorledes forholdet var i 1801: Opsitterne var da: Gaardbruker Peder Knutsen Sandnes 37 aar, hustru Kristi Knutsdatter 34, barn: Iver 15, Knut 9, Iver 7 og Ingeborg 3 aar. 2 tj. Gaardbruker Søren Kristensen 37 aar, hustru Gjertrud Sjursdatter 48 aar, 1 fosterbarn, 2 tjenere. Gaardbruker Ola Ingebrigtsen 40 aar, hustru Guro Paalsdatter 39 aar, 2 tjenere. Gaardbruker Knut Jonsen 36 aar og hustru Synnøvd Andersdatter 36 aar, barn: Jon 5, Ingebrigt 1 og Magnhild 2 aar, 1 tjener.

Samlet folketal 20.

Bno. 1, N e r S a n d n e s, lno. 67, gammel skyld 1 vog, 1 pund, 15 m., ny skyld 2 daler, 15 sk. Nu 3,45.

Knut Sørensen Sandnes fik gaarden ved skjøte av 1737. Sønnen Søren Knutsen Sandnes fik gaarden i 1792,

men han døde allerede i 1795. Enken Kristi Knutsdatter ektede i 1796 Peder Knutsen Dale, som var bruker i 1801. Iver Sørensen Sandnes ektede i 1815 Brit Olsdatter Ottestad og overtok samtidig gaarden. Søren Iversen Sandnes fik gaarden omkring 1843, da han ektede Brit Knutsdatter Aafarnes. Knut Sørensen Sandnes fik skj. 1890.

Bno. 2, P i l h a u g e n, lno. 68, gammel skyld 1 v., 1 pund, 15 m., ny skyld 2 daler, 15 sk. Nu 3,61.

Elling Olsen Sandnes 1762. Han døde i 1798. Skifte avholdtes efter ham den 29. oktbr. d. a. Enken efter ham var Gjertrud Sjursdatter som i 1799 ektede Søren Kristensen Vollan, som var bruker i 1801. Torstein Andersen Slemmen fik skjøte omkring 1817. Han var gift med Brit Olsdatter Sandnes fra Nedre Hundnes. Knut Knutsen Krokset ektede Mali Torsteinsdr. Sandnes og fik gaarden med hende 1833. Torstein Andersen Slemmen fik skjøte i 1830. Mali og Knut Knutsen havde ikke børn. Jørgen Sollibø ektede Torsteins datter Karenanna og fik skjøte i 1908.

Bno. 3, T e i g e n, lno. 69, gammel skyld 3 voger, 6 m., ny skyld 3 daler, 2 ort, 19 sk. Nu 3,33.

Ola Ingebrigtsen Sandnes var bruker i 1794 og 1801. Jou Knutsen Sandnes gift med Eli Olsdatter var bruker her i 1823. Peder Andersen Slemmen gift med Gjertrud Børresdatter Herje var bruker her i 1838. Peder Andersen døde i 1842, og enken ektede i 1843 Aslak Aslaksen Hanset, som nu blev bruker. Ola Pedersen Sandnes fik skjøte omkring 1865. Peder Olsen Sandnes fik skj. 1899.

Efter folketellingslisterne i 1865 skulde Søren Iversen Sandnes være bruker. Nuværende bruker Lars Olsen Bakken.

Bno. 4, M y r h a u g e n, 3,04.

Myrhaugen havde været forenet med Teigen i lengere tid.

I matrikulen av 1838 er der 2 brukere her, nemlig Peder Pedersen og Peder Andersen.

Efter Peder Andersens død blev gaardene skilt ad, og Aslak Aslaksen blev bruker og eier av Myrhaugen. Adskillelsen fandt sted i 1860. Anders Pedersen Sandnes fik skjøte av stedfaren i 1882. Paal Olsen Bakken 1923.

Bno. 5, U n h j e m. Fraskilt i 1919. Peder Pedersen Unhjem.

I 1865 var opsitterne :

Gaardbruker Knut Knutsen Sandnes 59 aar, hustru Mali Torsteinsdatter 49. Barn: Peder 20, fosterbarn Torstein Andersen 12 aar. Vilkaarsmand Torstein Andersen 71 og hustru Brit Olsdatter 79 aar. 2 tjenerer.

Gaardbruker Søren Iversen 48 aar, hustru Brit Knutsdatter 46. Barn: Gjertrud 20, Beret 16, Iver 12, Kari 9 og Knut 7 aar.

Gaardbruker Aslak Aslaksen 53 aar, hustru Gjertrud Børresdatter 61. Barn: Anders Pedersen 31, Sigrid 37, Marit 29 og Peder 22 aar.

Gaardbruker Isak Isaksen Hagen 39 aar, hustru Eli Ingebrigtsdatter 46. Barn: Knut 12, Isak 3 og Gurianna 6 aar. 1 tjener.

Samlet folketal 29.

Utsæd og kreaturhold :

Lno. 67: $\frac{3}{8}$ tønne byg, 6 tønner havre, 4 tønner poteter. 1 hest, 8 kjøer og 26 smaler.

Lno. 68: $\frac{3}{8}$ tønne byg, 6 tønner havre, $3\frac{1}{2}$ tønne poteter. 1 hest, 10 kjøer, 23 smaler og 1 svin.

Lno. 69: $\frac{3}{8}$ tønne byg, 5 tønner havre, 3 tønner poteter. 1 hest, 8 kjøer og 20 sm.

Husm.: $\frac{3}{8}$ td. havre, 1 td. poteter. 1 hest, 1 kjøer og 8 smaler.

Av matrikulkom. beskrivelse av gaardene hitsettes om Y. Sandnes :

Knut Knutsen, 23 maal aker og dyrket eng, 96 maal naturlig eng, sæterstøl, noget dyrkningsjord, daarlig havn, brendeved til husbehov. Kvernbruk.

Aslak Aslaksen, $19\frac{1}{2}$ maal aker og dyrket eng, 102 maal naturlig eng. Som foregaaende, men uten kvern.

Mangler 2 bruk.

Utskiftning av gaarden foretokes i 1877.

Paa Y. Sandnes er fundet en øks av sandsten i 1921.

Gno. 47 Indre Sandnes.

Om gaarden før 1660 se under Ytre Sandnes.

I jordeboken av 1661 opføres gaarden som en egen, selvstendig gaard. Landskylden var $6\frac{1}{2}$ vog. Eierne var: Gunda Tøndfjord 8 pund, 12 m. Gryttens kirke 1 pund, Harams kirke 1 pund, Veøy prestebord $2\frac{1}{2}$ pund, Bakke kloster 2 voger, 12 m. Klostret og Gunda Tøndfjord eier bygselretten. Brukerne var: Laurits Knutsen Holm $1\frac{1}{2}$ vog, 18 m. Knut Knutsen $1\frac{1}{2}$ vog. Laurits Knutsen $1\frac{1}{2}$ vog og Olav Lauritsen $1\frac{1}{2}$ vog, 18 m.

Efter prestens mandtal i 1664 var opsitterne paa I. Sandnes, som følger:

Knut Knutsen 48 aar, bruker $1\frac{1}{2}$ vog, søn Jon Endresen 16 aar. 1 husmand.

Laurits Knutsen 48 aar, bruker $1\frac{1}{2}$ vog, 1 tj., søn Knut 11 aar.

Halvard Lauritsen 62 aar, bruker $1\frac{1}{2}$ vog, 18 m. 1 tjener.

Olav Lauritsen 45 aar, bruker $1\frac{1}{2}$ vog, 18 m.

Korntienden paa I. Sandnes opgives saaledes i 1664:

Lars Holm*) paa I. Sandnes $22\frac{1}{2}$ tveit, som svarer til 15 tønder i avling. Olav Lauritsen 21 tveitar, avling 14 tønder. Knut Knutsen 7 tveitar, avling $4\frac{2}{3}$ tønde. Laurits Knutsen 7 tveitar, avling $4\frac{2}{3}$ tønde.

I matrikulen 1669 opføres I. Sandnes som 2 bruk.

---

*) Han maa være kommet i stedet for Halvard Lauritsen.

Det første var paa 3 voger og 2 pund og eiedes av fogden Iver Andersen og de to nevnte kirker. Brukere var Elling Ellingsen og Knut Olsen.

Det andet bruk var paa 2 voger, 2 pund, 21 m. hvilket ikke stemmer med, at Indre Sandnes havde en skatteskyld av $6\frac{1}{2}$ vog.

Eierne var Bakke kloster og Veøy prestebord. Brukerne Knut Bertelsen og Knut Knutsen.

I 1695 var eierne: Ludvig Iversen (Munthe) 2 v.,

I. Sandnes set fra v.

Gryttens og Harhams kirke hver 18 m., Bakke kloster 2 voger, 9 m., Veøy prestebord 2 pund, 15 m., hvilket gir $6\frac{1}{2}$ vog.

Brukerne var: Olav Olsen 1 vog, 2 pund, 6 m. Knut Olsen 1 vog, 2 pund, 6 m. Olav Andersen 2 voger, 1 pund, 12 m. Knut Olsen 1 vog, 2 pund, 6 m. Tilsammen 7 voger, 2 pund og 6 m.

Altsaa er der en feil i fordelingen. Det skal vel være 1 vog, 1 pund, 12 m. paa hver av de to sidste.

I 1701 var opsitterne paa Indre Sandnes: Olav Olsen 39 aar, søn Anders 12, Peder Olsen 20 aar. Knut Olsen 66 aar. Knut Knutsen 22 aar.

Olav Olsen 40 aar, søn Olav 8 aar og Einar 6. Lars Olsen 30 aar.

I 1711 var eierne Ludvig Iversen Munthe 3 voger. De to kirker hver 18 m. Bakke kloster 2 voger, 9 m. Veøy prestebord 2 pund, 15 m.

Brukerne var: Ola Olsen 1 vog, 1 pund, 12 m. Lars 1 vog, 2 pund, 6 m. Enken 3 voger, 2 pund, 6 m. Øde 3 voger, 2 pund, 18 m. Tilsammen 6 voger, 1 pund, 12 m.

I matrikulen fra 1724 opføres 3 opsittere foruten et bruk, som ligger øde. Opsitterne var: Olav og Knut samt Anders. De to første hører saaledes sammen. Eiere var: Olav selv $1\frac{1}{2}$ vog, Bakke kloster 2 v. og 9 m. samt eier bygselretten til hele gaarden. Harams og Gryttens kirker eier hver 18 m. Veøy sogneprest 2 pund, 15 m. Der var ingen husmand. Seter 1 fjerding borte, skog til brende, 1 kvern, maatelig jordart, vis til korn, noget lidt tungvunden, hjelpelig fegang, ingen dyrkningsjord, saar 14 tønder havre, 3 skj. blandkorn, avler 74 les høi samt 13 les av den øde jord, føder 4 hester, 14 kjør, 1 ungfe og 21 smaler; skatteskyld $6\frac{1}{2}$ vog, foreslaaes avtat $\frac{1}{2}$ vog.

Anbjørn Sandnes nevnes i 1634 og likesaa i 1650. Knut Sandnes nevnes i 1634.

Om den øde part av gaarden haves en retsforklaring, som er optat av Isak Knutsen Sandnes og Sjur Knutsen sammest. Her opplyses, at gaarden havde ligget øde i over 100 aar. Skatteskylden var $\frac{1}{2}$ vog og den var saa ringe, at den ikke kunde føde en mand.

Ludvig Munthe eiede det meste av gaarden i begyndelsen av 1700-aarene. Han solgte til leilendingerne i 1717 og 1737. Kirkernes og klostrets jord vedblev at være bygseljord.

I 1801 var opsitterne her:

Gaardbruker Isak Knutsen Sandnes 71 og Kari Knutsdatter 61 aar. 4 tjenere.

Gaardbruker Anders Olsen 36, hustru Synnøvdatter 21 aar. 3 tjenere. Vilkaarsm. Iver Sjursen

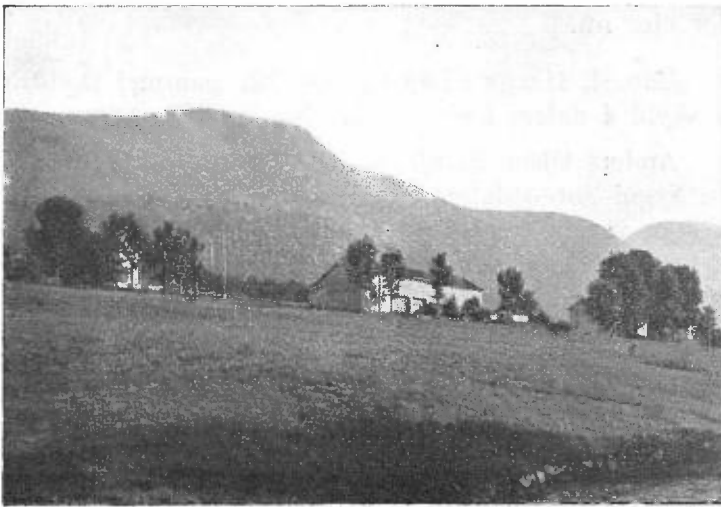
50 aar, mandens stedfar. Inderst Anders Olsen 28 aar, mandens bror.

Gaardbruker Ola Eriksen 23 aar, 1 tjener.

Folketal 15.

Bno. 1, I. Sandnes, lno. 70, gammel skyld 1 vog, 2 pund, 6 m., ny skyld 2 daler, 1 ort, 21 sk. Nu 5,03.

Ola Eriksen Indergaard eiede i 1801. Nils Olsen Rydgjerd ektede hans datter Brit Olsdatter Sandnes i 1842. Manden druknede kort efter og enken blev i 1844 gift

I. Sandnes.

med Ingebrigt Knutsen Krokset, som fik skjøte 1844. Knut Olsen Flovik fik skjøte 1887.

Bno. 2, I. Sandnes, lno. 71, gammel skyld 1 vog, 2 pund, 6 m., ny skyld 2 daler, 1 ort, 21 sk. Nu 4,04.

Isak Knutsen Sandnes fik skj. 1762. Knut Ingebrigtsen fik skjøte av Isak Knutsen 1793. Ingebrigt Knutsen fik skjøte av faderen omkring 1822. Han var gift med Synnøv Steffensdatter. Han solgte gaarden i 1839 til Peder Pedersen Dosgaard. Hans enke solgte den til Erik Isaksen Ottestad 1841.

Ivar Stangenes eiede den i 1847 og solgte den til Hans Moen i 1857. Nu blev gaarden delt. Hans Moen beholdt den ene halvdel. Hans Einarsen fik den anden halvdel. Aslak Olsen Holm eiede det hele bruk i 1870 og solgte det til P. Schnitler og Hegge i 1873. Saa kjøpte Lars A. Frøiset det og solgte det igjen 1886 til Kristoffer Evensen fra Brønøy som igjen solgte det til Iver Jakobsen Skorgen 1894.

Bno. 3, Hagen, 0,42. Fraskilt bno. 2 i 1841.

Isak Iversen fik skjøte. Hans enke Eli Ingebrigtsdatter solgte bruket til Karl Karoliussen 1891. Kristian Flor eier nu.

Bno. 4, Høgreinen, lno. 72, gammel skyld 3 v., ny skyld 4 daler, 1 ort, 6 sk. Nu 7,34.

Anders Olsen Sandnes eiede i 1801, døde 1806. Enken Sygni Sørensdatter ektede igjen 1807 Ola Olsen Hamre, som var bruker til 1837, da Ola Andersen Sandnes fik bruket; han var gift med Synnøvdatter Andersdr. Eide. Anders Olsen Sandnes fik skjøte 1883. Han var gift med Brit Iversdatter Holm i 1872.

I 1865 var opsitterne her:

Gaardbruker Ingebrigt Knutsen, I. Sandnes 47 aar, hustru Brit Olsdatter 42. Pleiebarn Ingeborg Anna Knutsdatter 9 aar. Ind. arb. Ola Johansen 25 aar.

Utsæd og kveghold: $\frac{1}{2}$ tønne byg, 6 tønner havre, 6 tønner poteter. 2 hester, 11 gjeiter, 15 sm. og 1 svin.

Om slekten se ovenfor under Krokset.

Paa denne gaard var det, at folkehøiskolen i Veøy holdtes i 1874 til 1876.

Husmand Knut Knutsen 47 aar og hustru Sigrid Eriksdatter 44. Barn: Knut 10, Karl 6, Søren 3 og Ingeranna 12 aar. Utsæd: $\frac{3}{8}$ tønne havre, $1\frac{1}{2}$ tønne poteter. 1 ko og 6 smaler.

Gaardbruker Hans Einarsen 36 aar fra Grytten og hustru Synnøvdatter 28. Barn: Einar 2 og Anna 4 aar. Tjener Anna Pedersdatter 16 aar. Utsæd

og kveghold: 1 tønne havre, $2\frac{1}{2}$ tønne poteter, $\frac{1}{4}$ td. byg, 1 tønne blandkorn. 5 kjør og 8 smaler.

Gaardbruker H a n s H a n s e n S a n d n e s 63 aar, fra Grytten og hustru Brit Jakobsdatter 50. Barn: Hans 20, Gotfred 16 og Jakob 11 aar. Utsæd og kveghold: $\frac{1}{4}$ tønne byg, 1 tønne blandkorn, 1 tønne havre, $2\frac{1}{4}$ tønne poteter. 5 kjør og 12 smaler.

Husmand Sevald Kristensen Øvregjeilen 33 aar og hustru Marita Knutsdatter 32. Barn: Kristen 6, Knut 3. Ind. Mari Arnesdatter 49 aar. Utsæd og kveghold: $\frac{1}{10}$ tønne byg, $\frac{1}{4}$ tønne havre, 1 tønne poteter. 1 ko, 4 sm.

Vilkaarsenke Guro Knutsdatter 70 aar. Barn: Sivert Isaksen 35 og Sigrud 29 aar. Ind. Karl Emil Eriksen 18 aar.

Gaardbruker Ola Andersen Sandnes 63 aar, hustru Synnøvd Andersdatter 47. Barn: Anders 25, Anders 23, Ola 13, Knut 10, Ola 7, Kari 19 og Serianna 16 aar. Inderst Ingrid Steinsdr. 50 aar, Grytten. Barn: Anne Oline Olsdatter 7 aar. Utsæd og kveghold: $\frac{1}{10}$ tønne rug, $\frac{1}{2}$ tønne blandkorn, 8 tønner havre, 8 tønner pot. 2 hester, 13 kjør, 20 smaler og 1 svin.

Husmand Ola Olsen, Østre Gjeilen 36 aar, hustru Inger Ellingsdatter 34. Barn Ola 3 aar. Utsæd og kveghold: $\frac{1}{2}$ tønne havre, $1\frac{1}{2}$ tønne poteter. 1 ko, 4 sm.

Husmand Ola Knutsen Sande 28 aar, hustru Sygni Olsdatter 27. Barn: Ola 2 og Ingeborg 5 aar. Utsæd og kvæghold: $\frac{3}{8}$ tønne havre, 2 tønner poteter. 1 ko og 6 smaler.

Husmand og smed Karolus Knudsen 58 aar, fra Sunelven og hustru Ingeborg Madsdatter 48. Barn: Knut 20, Mathias 16, Kari 4 og Karl Olaus 13 aar. Utsæd og kvegh.: $\frac{3}{8}$ tønne havre, 2 tønner poteter. 2 kjør, 9 sm., 1 svin.

Samlet folketal 54.

Av matrikulkom. beskrivelse av gaardene i 1866 hitsettes om I. Sandnes:

Ingebrigt Knutsen, 32 maal dyrket jord, 102 maal naturlig eng, Seterstøl og utslaat 2—3 læs, meget og god dyrkningsjord, birkeskog og ved tilsalgs, letbrukt, kvern.

Hans Hansen, 13 maal dyrket jord, 23 maal naturlig eng, 3—

4 læs høi av utslaat, noget dyrkningsjord, brendved til fornødenhet. Som foregaaende forøvrig.

Isak Isaksen, 4 maal dyrket jord, 7 maal naturlig eng, godt dyrket. Som foregaaende.

Hans Einarsen, 15 maal dyrket mark, 24 maal naturlig eng. Som foregaaende.

Ola Andersen, 47 maal dyrket jord, 152 maal naturlig eng, sæterstøl, meget dyrkningsjord, god sæterhavn, brendved til fornødenhet, leibrukt, kvern.

Indmarken paa gaarden blev utskiftet i 1859 og utmarken i 1874.

Sandnesgaardene og ikke mindst I. Sandnes hører til herredets vakreste og bedst beliggende gaarde med en betydelig del god dyrkningsjord. De hører sikkert til de eldste gaarde i bygden.

Rike oldtidsfund er gjorte paa I. Sandnes. I 1921 fandt man i en røis en grav fra den romerske jernalder (den eldre jernalder), hvori laa en bronsekjel, brendte ben, et litet gravrum med bundhelle og dækhelle. Det var saaledes en brandgrav, og alderen er sat til omkring 300 aar efter Kr. f.

Endvidere er fundet et stykke av en økse av gulbrun sandsten i samme røis.

Gno. 48 Rydgjerd (Rygjerd).

Navnet avledes av *rud*, rydning og *gerdi*, gjerde, et indhegnet stykke rydning eller nyland. At avlede det av *rug*, forekommer mig mindre rimelig, da det vel er meget tvilsomt, om *rug* dyrkedes i Romsdalen paa den tid, da gaarden blev optaget. Navnet skrives ofte Rydjerd.

Gaarden nevnes første gang i tiendemandtallet av 1520 da *O l u f f* paa *R u g e r t h* opføres. Gaarden nevnes ogsaa i fru *Ingers* jordebok omkring 1550. I 1597 opføres *L a u r i t s* og likesaa i 1603 og 1610. I 1615 opføres *O l a L a r s e n*; tienden var da 18 tveitar, som svarer til 12 tønder korn. Den samme mand opføres her

ogsaa i 1623; gaarden skrives da Rudgjerde. I 1633 opføres Knut og Halvard og i 1645 Halvard og Peder. Efter det ser det ut til at gaarden er blevet delt omkring 1630. Halvard og Peder nevnes ogsaa i 1650.

I kvægliendetallet i 1657 opføres: Halvard Rudgjerd 2 hester, 15 kjør, 9 gjeiter og 6 smaler. Olav do., 1 hest, 10 kjør, 3 gjeiter og 3 smaler. Peder, do., 1 hest, 8 kjør, 3 gjeiter og 4 smaler.

I skattemandtallet av samme aar opføres Peder og Bottolv. I jordeboken av 1661 opføres som eiere

Rydgjerd.

av gaarden: Oberst von Hoven 5 pund med bygsel, hr. Henrik Sakariassen, odelsgoods 2 pund, 10 m. Veøy kirke $\frac{1}{2}$ pund, 2 m.

Peder og Bottolv eier selv $\frac{1}{2}$ vog, tilsammen landskyld 2 voger, 1 pund, 12 m. Brukere var Peder og Bottolv.

I prestens mandtal 1664 opføres landskylden med $3\frac{1}{2}$ vog.

Brukere var: Peder Olsen 48 aar, søn Olav

8 aar, brukte $1\frac{1}{2}$ vog, 18 m. Enken og Bottolv Halvardsen 47 aar, sønner Olav 4, Halvard 1 aar. 2 tjenere; bruker $1\frac{1}{2}$ vog og 18 m.

Korntienden utgjorde $40\frac{1}{2}$ tveit paa hver, hvilket svarede til en avling av 27 tønder korn av hvert bruk. I matrikulen av 1669 opføres Peder Olsen og Bottolv Halvardsøn som brukere og oberst von Hoven, Sakarias Flovik, Veøy kirke og prestebord som eiere samt brukerne selv.

I 1695 var eierne oberst von Schultz, Peder selv og Veøy prestebord. Peder eiede 4 pund, 16 m. Brukerne var: Peder og Olav paa det ene bruk, og Kolbein paa det andet; hvert bruk var paa 1 vog, 2 pund, 6 m. og den samlede skatteskyld $3\frac{1}{2}$ vog.

I 1701 var brukerne: Olav 46 aar, søn Peder Olsen 8 aar, Erik 2. Kolbein 50 aar, søn Peder Kolbeinsen 15 og Olav 5 aar.

I 1711 var eierne: Generalmajor von Schultz 5 pd. Brukerne selv 4 pund og 10 m. Veøy kirke 14 m., Veøy prestebord 12 m. Nils og Kolbein var brukere.

I 1724 var fogden Børge Eeg blevet hovedeier. Ingen husmand, seter $\frac{1}{2}$ fjerding fra gaarden, 1 kvern, maatelig jordart, temmelig vis til korn, hjelpelig letvunden, god fegang, skog til brende, litet rydningsjord. Saar 8 tønder havre, 4 skj. blandkorn, avler 46 læs høi, føder 2 hester, 8 kjør, 10 ungfø og 11 smaler. Skylden foreslaaes forøket 12 m. Nils og Knut brukere.

For tiden nærmest efter 1724 kan nevnes følgende brukere:

Ola Olsen Herje fik skjøte av Knut Nilsen Rydgjerd i 1735 paa 2 pund, 11 m. Ola ektede i 1736 Mali Nilsdatter Rydgjerd. Ola døde i 1742 og Mali ektede i 1743 Ola Knutsen Holmem, som fik skjøte samme aar. Erik Nilsen Rydgjerd fik i 1752 skjøte av Nils Lassesen Rydgjerd paa 1 vog, 2 pund. Ola Olsen Rydgjerd fik skjøte i 1765 paa 1 vog, 1 pund og 18 m. i Rydgjerd.

I 1801 var brukerne paa Rydgjerd: Gaardbruker Knut Olsen 52 aar, hustru Ingeborg Knutsdatter. Barn: Ola 22, Knut 19, Peder 16, Mali 16 og Beret 13 a. 1 tj.

Gaardbruker Knut Eriksen 25 og hustru Mali Olsdr.

31 aar. Barn: Kari 5, Beret 4 og Anne 2 aar. Folke-
tal 10.

Bno. 1, Rydgjerd, lno. 73, gammel skyld 1 vog,
2 pund, 6 m., ny skyld 2 daler, 3 ort, 14 sk. Nu 4,28.

Knut Olsen Rydgjerd fik skjøte av faderen 1773.
Ola Knutsen Rydgjerd likesaa 1805. Knut Olsen Ryd-

Gaardbruker Ole J. Rydjord.

jord ektede Ingeleiv Olsdatter Frøyset i 1832 og overtok
formentlig samtidig gaarden. Ola Knutsen Krokset fik
skjøte av Knut i 1857. Han var gift med Ingeborg Ols-
datter Frøyset, en søster av Ingeleiv. De havde datteren
Synnø, som fik gaarden og ektede i 1871 Nils Nielsen
Stensaa. Hun delte gaarden mellem sine 3 sønner i 1916.

Bno. 2, Rydgjerd, lno. 74, gammel skyld 1 vog,
2 pund, 6 m., ny skyld 3 daler, 3 ort, 6 sk. Nu 3,86.

Øla Olsen Rydgjerd fik gaarden omkring 1777, da han ektede Anne Knutsdatter Sandnes. Deres datter Mali Olsdatter ektede Knut Eriksen Holmem 1801, som fik gaarden med hende. Deres datter Anne Knutsdatter ektede 1823 Jørgen Olsen Eide, som fik gaarden med hende. Knut Eriksen Rydgjerd ektede efter Malis død i 1806 Eldri Olsdatter Hamre s. a. og han brukte gaar-

Eldri Rydjord.

den i mange aar, indtil Anne blev gift. Ola Jørgensen Rydgjerd fik gaarden i 1873. Han var gift med Eldri Olsdatter Krokset. Deres søn Anton Olsen overtok gaarden i 1895.

I 1865 var beboerne paa Rydgjerd: Gaardbruker Ola Knutsen 52 aar, hustru Ingeborg Nilsdatter 60. Datter Synnøv 21 aar. 2 tjenere.

Gaardbruker Ola Jørgensen Rydgjerd 37 aar, hustru

Eldri Olsdatter 27. Barn: Jørgen 3 aar. 2 tjenere, 1 fosterbarn. Vilkaarsmand Jørgen Olsen 70 aar, hustru Anne Knutsdatter, søn Knut 33 aar. Husmand Erik Isaksen 48 aar, hustru Mali Jørgensdatter 40. Barn: Isak 15, Guri 8, Serianna 5 og Jørgen 12 aar. Husm. enke Magnbild Jonsdatter Hagen 59 aar. Barn: Jon Knutsen 22 og Peder 19 aar. Husmand Knut Olsen 57 aar og hustru Ingeleiv Olsdatter. Barn: Nils 17 aar.

Utsæd og kreaturhold:

Bno. 1: $\frac{1}{10}$ tønne rug, $\frac{1}{4}$ tønne byg, $\frac{1}{2}$ tønne blk., 4 tønner havre, 5 tønner poteter. 2 hester, 11 kjør.

Bno. 2: $\frac{1}{10}$ tønne rug, $\frac{3}{8}$ tønne byg, $\frac{1}{2}$ td. blk., $3\frac{1}{2}$ tønne havre, $4\frac{1}{2}$ tønne poteter. 28 smaler, 2 svin. 2 hester, 11 kjør, 25 smaler, 1 svin.

Husmendene: $\frac{3}{8}$ tønne byg, $\frac{1}{2}$ tønne blandkorn, $\frac{11}{16}$ tønne havre, $1\frac{3}{8}$ tønne poteter. 2 kjør, 11 smaler.

Av matrikulkom. beskrivelse i 1866 hitsettes om Rydgjerd:

Ola Knutsen, 51 maal dyrket jord, 132 maal naturlig eng, meget dyrkningsjord, middels havnegang, ved tilsalg, letbrukt, kvern, meget godt dyrket.

Jørgen Olsen, 42 maal dyrket jord, 118 maal naturlig eng, meget dyrkningsjord osv. som foregaaende

Utskiftning av gaardens indmark fandt sted i 1915.

Ola Jørgensen Rydjord og hustru Eldri Rydjords legat^{*)}.

Blandt dem, som er ulgaat fra Rydgjerd, er der to, som fortjener særlig at omtales, nemlig legatstifterne Olaf Rydjord og hans søster Anna Rydjord, senere Mrs. Barløp i Amerika. Ved gavebrev av 20. febr. 1924 skjenkede nemlig disse to et beløp av 10,000 kr. til Veøy herred til opprettelse av et legat der skulde bære deres foreldre Ola Jørgensen Rydjord og hustru Eldri Rydjords navn. Legatets aarlige renter skulde anvendes

---

^{*)} Dette skulde egentlig været medtat under legater; men det blev hindret av et uheld.

til kulturelle og almengavnige formaal inden herredet, og legatets midler maa aldrig forringe. I tilfælde av at noget av grundkapitalen tapes, utdeles ikke renterne, indtil legatet har naad den størrelse, det havde, før saadant tap fandt sted. Dersom nogen del av selskapets disponible renter noget aar ikke skulde finde passende anvendelse, bliver den ubenyttede del av renterne at tillegge grundfondet. Legatet skal bestyres av Væøy herredsstyre og være undergit den til enhver tid anordnede kontrol- og regnskapsrevisjon*).

Olaf Rydjord og Anna Rydjord (senere Mrs. Barløp)

Om legatstifterne opplyses :

Olaf Rydjord er født den 8de april 1866 av foreldre Ola Jørgensen Rydjord og hustru Eldri Olsdr. Krokset.

---

*) Legatet skulde ha været opført blant legater og stiftelser, som før; men nødvendige opplysninger manglede.

I 1890 utvandrede han til Amerika og tok ophold i Stan-wood i staten Washington ved Stillehavskysten, hvor han begynte som farmerarbeider. Senere kjøpte han av Einar Juel fra Drammen en farm i nærhe'en av byen Stan-wood i Washington; denne drev han op, saa at den nu er en av de vakreste og bedste eiendomme i staten, heldig beliggende og villamessig bebygget. Han har særlig interessert sig for fruktavl og har utstrakte frukttræplantninger. Han var en av banebryterne ved Stillehavskysten for denne læringsgren.

Ved sin arbeidsomhet, orden og indsikt har han efterhaanden arbeidet sig frem til en velhavende mand efter amerikansk maalestok; hos os vilde man nok ha brukt et sterkere uttryk.

Han er i høi grad literert interessert og har et av de største, kanske det største bibliotek som nogen nordmand har ved Stillehavskysten. Nordisk og tysk literatur er representert; men særlig har han et godt utvalg av den nyere norske skjønneratur; saaledes Bjørnsons, Ibsens, Lies, Kjellands m. fl. skrifter.

Blandt sine medborgere nyter han den største aktelse og anseelse. Han hører til de utvandrere, som har baaret det norske navn frem til ære og anseelse i fremmed land.

I 1908 ektede han Josefine Anderson født av norske foreldre.

Søsteren Anna Rydjord er født 13de febr. 1872. Hun utvandrede i 1899 og tok ophold hos broderen. I 1910 blev hun gift med Carl Barløp fra Aure, som eiede en vakker og heldig beliggende farm ved byen Florena i Washington, som han havde oparbeidet til et mønsterbruk. Han døde i 1922, og enken solgte i 1925 farmen til en nordmand.

Hun er en begavet og kundskapsrik kvinde, som nyter stor anseelse blandt sine omgivelser.

Olaf Rydjord har ønsket, at navnene paa de soldater fra Veøy, som deltok fra Amerika i verdenskrigen, skulde optas. De var:

Asbjørn O. Holm
Sigvald O. Sandnes

Karl E. Flor
Sverre O. Landre
Aslak K. Mittet
Hans Vestad
Karl K. Sandnes
Knut K. Seljevold.

Gno. 49 Frøiset.

Navnet maa avledes av gudenavnet Frøyr eller av Frøyja, sammensat med setr. Det er vel rimelig, at det har staat et gudeshov her. Et gammelt sagn forteller ogsaa, at man vilde bygge en kirke paa det sted, hvor hovet stod, eller ombygge dette til en kirke, og der kan muligens ligge en historisk sandhet i sagnet.

I tiendemandtallet for 1520 omtales Olav paa Frøiset. I skattemandtallet 1597 opføres paa Frøiset: Nils Tvester, Anders og Olav. I 1603 opføres Anders som jordeiende og leilending og Olav son: leilending. I 1610 opføres Olav som jordeier og Olav son leilending 2 gange. I 1615 opføres Olav Nilsen, som betalte i tiende 12 tveitar, der svarer til en avling av 8 td. korn. I 1623 opføres Olav som odelsmand og Olav og Olav som leilendinger. I 1633 opføres Olav og Kristoffer som odelsmend og Olav og Olav som leilendinger. I 1645 opføres Olav, Olav Olsen og Knut Olsen og i 1650 Laurits Olsen og Olav.

I kvegtiendetallet av 1657 opføres:

Lasse Frøiset, 2 heste, 12 kjør, 8 gjeiter og 7 smaler. Olav do., 2 hester, 10 kjør, 5 gjeiter og 9 sm. Knut do., 1 hest, 9 kjør, 4 gjeiter og 6 smaler.

I skattemandtallet av samme aar opføres Olav og Laurits.

I jordeboken av 1661 opføres som eiere av Frøiset: Oberst von Hoven 3 voger, Veøy kirke 1 vog, Veøy pre-

stebord 2 pund, Rødven kirke $\frac{1}{3}$ pund. Obersten har bygselretten. Landskylden utgjorde 4 voger, 2 pund og 12 m. Brukerne var: Laurits Olsen $2\frac{1}{2}$ vog og 6 m. Olav Olsen 1 vog og 21 m. Knut Olsen 1 vog og 21 m. Herav sees, at gaarden først var blevet delt i to halve og saa den ene halvdel atter i to halve.

I prestens mandtal i 1664 opføres paa Frøiset :

Laurits Olsen 50 aar, søn Olav 8 aar og Knut 6 aar. Lars Jonsen 20 aar, bruker $2\frac{1}{2}$ vog, 6 m.

Frøiset.

Olav Olsen 57 aar, søn Nils Olsen 16 aar, Knut Olsen 24, Amund Olsen 20 aar. Bruker 1 vog og 21 m.

Knut Olsen 60 aar, søn Erik Knutsen 7 aar, bruker 1 vog, 21 m. Tilsammen landskyld 5 voger, 1 pd.

Nils Knutsen 24 aar, foregaaendes søn, bruker sammen med faderen.

Korntienden utgjorde: Laurits 41 tveitar, som svarer til en avling av $27\frac{1}{3}$ tønne. Olav og Nils $40\frac{1}{2}$ tveit, som svarer til en avling av 27 tønner.

I matrikullen av 1669 opføres Frøiset som 2 forskjellige bruk. Eiene var de ovenfor nevnte. Brukerne var Lars Olsen, som havde halve gaarden og Ola Ol-

sen med Nils Knutsen, som hver havde en fjerdedel.

I 1695 var eierne: Oberst von Schultz 3 voger og 1 pund og bygsler alt. Veøy kirke 1 vog, Rødven kirke $\frac{1}{2}$ pund. Veøy prestebord er her uteladt og oberstens eiendom synes heller ikke nøiaktig. Brukerne var: Lars og Olav Larsen som tilsammen brukte 2 voger, 1 pund og 10 m. Nils Olsen og Nils Andersen hver 1 vog og 21 m.

Dette synes heller ikke ganske nøiaktig; men det er ikke godt at foreta rettelser; man kan let gjøre galt verre. Det faar derfor staa for sig verd. Landskylden skal være 5 voger, $\frac{1}{2}$ pund.

I 1701 er beboerne paa Frøiset følgende: Unge Nils Andersen 44 aar, søn Lars 4 og Jens Monsen 20 aar. Nils Olsen 52 aar, søn Olav 8. Amund Frøiset 7 aar. Gamle Nils Andersen 46 aar. Bernt Ellingsen 16 aar.

I 1711 er eierne generalmajor von Schultz 3 voger, Veøy kirke 1 vog, Veøy prestebord 2 pund, Rødven kirke 12 m. Landskyld 5 voger, $\frac{1}{2}$ pund.

Brukerne var: Nils 2 voger, 1 pund og 18 m. Nils Olsen 1 vog, 1 pd. og 21 m. Enken 1 vog, 1 pd., 21 m. Dette stemmer.

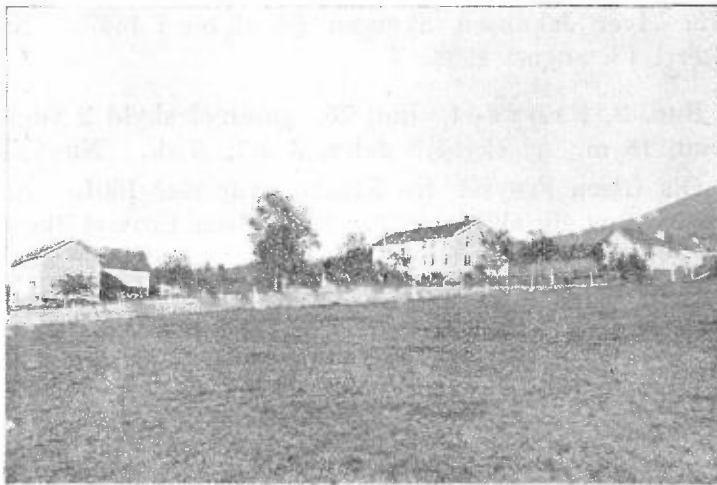
Efter matrikelen av 1724 var der 3 bruk paa Frøiset; brukerne var: Nils, Joa, Bjerte og Knut Jensen; de to sidste brukte i fellesskap. Det opgives, at Bakke kloster eiede gaarden; men det var en feiltakelse, som man ser av det foregaaende. Det var generalmajor von Schultz som havde eiet det meste av den; nu hans arvinger eller boet. Ingen husmand, seter $\frac{1}{2}$ fjerd. borte, skog til brende, 2 kverner, uvis jordart i tørre aar, noget tungvunden, god fegang, lider maatelig skade paa aker og eng av elvebrud og vandløp. Saar 7 tønder havre, 2 skj. blandkorn, avler 52 les høi, føder 8 kjør, 8 ungf, 12 smaler, 2 hester. Skatteskyld 5 voger, 12 m.

Gaarden gik for den væsentligste del over til selve eiendom i tiden nærmest efter 1750.

Nogle hjemmelsbrev fra tiden efter 1724 skal her meddeles :

Anders Olsen Frøiset bygsler til Peder Olsen $1\frac{1}{2}$ vog i Frøiset 1730. Lasse Pedersen Monsaas skjøtte 2 pund, 12 m. i Frøiset til Nils Pedersen 1756. Børre Larsen Frøiset skj. 1 pund og 6 m. i Frøiset til Erik Børresen 1762. Anders Larsen Frøiset faar skjøtte paa 1 vog, 1 pund og $6\frac{1}{2}$ m. i Frøiset 1773. Anders Olsen bygsler 2 pund og 12 m. i Frøiset til Ola Sivertsen 1754. Elling Nilsen Frøiset fik skjøtte paa Ola Sivertsens bruk

Frøiset.

i Frøiset 1776. Nils Pedersen Frøiset fik skjøtte paa 2 pund, 12 m. i Frøiset 1786. Nils Pedersen Frøiset skjøtte til sin svigersøn Ola Olsen Frøiset 2 voger, 1 pund og 18 m. i 1798.

Ved folketellingen i 1801 var beboerne paa Frøiset følgende :

Gaardbruker Ola Andersen (skal vel være Ola Olsen) 30 aar og hustru Ingeborg Nilsdatter 31 aar. Barn : Kari 5, Beret 4 og Anne 2 aar. 4 tjenere. Vilkaarsm. Nils Pedersen 65 og hustru Beret Jonsdatter (skal være Iversdr.) Vilkaarsmand Elling Nilsen 52 aar og hustru Guro Pedersdatter 5) aar.

Gaardbruker Lars Andersen 32 aar og hustru Guro Pedersdatter 38 aar. 3 tjenere. Ind. Hans Pedersen 51. Vilkaarsmand Anders Larsen 72 aar og hustru Magnhild Olsdatter 69 aar. Søn Hans 29 aar.

Bno. 1, Frøiset, lno. 73, 2 voger, 1 pund, 18 m., ny skyld 3 daler, 3 ort, 6 sk. Nu 7,31.

Lars Andersen Frøysset eiede i 1801. Anders Olsen Hamre, gift med Lars Frøyssets datter Aagot i 1818, fik skjøte av svigerfaderen i 1819. Lars Andersen Frøysset gift med Sigrid Olsdr. Sandnes i 1844, overtok gaarden paa samme tid. Ola Larsen Frøysset fik skiftehemmel i 1875. Iver Jakobsen Skorgen fik skjøte i 1897. Nils E. Sterri 18. august 1908.

Bno. 2, Frøysset, lno. 76, gammel skyld 2 voger, 1 pund, 18 m., ny skyld 3 daler, 3 ort, 6 sk. Nu 7,30.

Ola Olsen Frøysset fra Sandnes var eier 1801. Nils Olsen Frøysset fik skjøte 1839. Ola Nilsen Frøysset likesaa 1851. Anton Olsen Herje gift med Maria Olsdatter Frøysset fik skjøte av svigermoderen 1891.

Bno. 3, Solheim, 0,61. Fraskilt bno. 1 i 1905.

Søren Seljevold fik skjøte s. a. Knut Sevaldsen Sandnes skjøte 1814.

Bno. 4, Engen. Fraskilt bno. 1 i 1909. Knut Pedersen Rydgjerd fik skjøte 1909.

Bno. 5, Solheim. Fraskilt i 1919. Knut Sevaldsen Sandnes fik skjøte s. a.

Bno. 6, Engen. Fraskilt 1917. Knut Rydgjerd eier.

I 1865 var opsitterne paa Frøysset følgende :

Gaardbruker Lars Andersen Frøysset 43 aar og hustru Sigrid Olsdatter 44. Barn: Anders 21, Ola 19, Søren 17, Lars 11, Aagot 9, Severine 5 og Serianna 3 aar. 1 tj. Vilkaarsmand Anders Olsen 83 og hustru Aagot Larsdatter 63 aar, søn Ola 39. Utsæd: $\frac{3}{4}$ tønne byg,

1 tønne blandkorn, 6 tønner havre, 6 tønner poteter.
Besetning: 2 hester, 14 storfe, 17 smaler og 1 svin.

Gaardbruker Ola Nilsen Frøyset 36 og hustru Ingeborg Pedersdatter 39 aar. Barn Nils 1 aar. 5 tjenere. Vilkaarsmand Nils Nilsen 65 aar. Barn: Nils 19, Ola 15. Utsæd: $\frac{5}{8}$ tønne byg, 1 tønne blandkorn, 6 tønner havre, 6 tønner poteter. Besetning: 2 hester, 14 storfe, 40 smaler og 1 svin.

Frøyset er det gamle tingsted for Veøy tinglag, som det benevntes. Tidligere tingsteder var I. Holmem og N. Frisvold.

Av matrikulkom. beskrivelse i 1866 av gardene anføres for Frøiset:

Lars Andersen, 44 maal dyrket jord, 160 maal naturlig eng, sæterstøl, noget dyrkningsjord, letbrukt, ved tilsalg, godt dyrket.

Ola Nilsen, 47 maal dyrket jord, 156 maal naturlig eng. Som foregaaende.

Gaardens indmark blev utskiftet i 1895 og utmarken i 1910.

Gno. 50 Seljevold.

Navnet er dannet ved sammensætning av trænavnet selja med vold.

Gaarden opføres i skattemdt. i 1597, da Jon var bruker. Likesaa i de følgende aar. I 1615 nevnes ikke gaarden. I 1623 opføres Trond her og likesaa i 1633. Det ser ud til, at der har været 2 mænd samtidig av dette navn. I 1645 opføres Trond og unge Trond og i 1650 Trond og Jon.

I kvegtienetallet av 1657 opføres Jon med 2 hester, 12 kjør, 8 gjeiter, 9 smaler. Trond med 9 kjør. Jon med 1 hest, 6 kjør, 3 gjeiter, 4 smaler. Trond med 1 hest, 5 kjør, 2 gjeiter, 2 smaler.

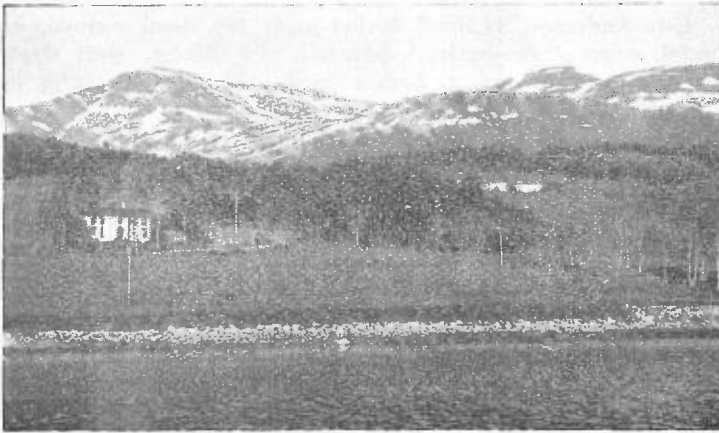
I 1661 opføres som eier Bakke Kloster og som brukere: gamle Jon Trondsen og unge Jon

Trondsen. Landskylden var $2\frac{1}{2}$ vog; hver av dem brukte det halve.

I prestens mandtal 1664 kaldes gaarden for Selevold. Brukerne var: unge Jon Trondsen 46 og gamle Jon Trondsen 45 aar, landskyld $2\frac{1}{2}$ vog, hver det halve. Den førstnevnte havde sønnerne: Knut 9, Erik 7, Halvard 4 aar. Den anden havde sønnerne: Trond 6, Steinar 4, Olav 1 aar.

Korntienden var: 7 tveitar paa hver svarende til en avling av $4\frac{2}{3}$ tønne paa hver.

I matrikulen av 1669 opføres kun 1 bruk og 1 bru-

Seljevold.

ker: Jon Trondsen. Skøtteskylden var $2\frac{1}{2}$ vog; Eier, Bakke Kloster.

I 1701 opføres paa Seljevold:

Trond 42 aar, sønnen Jon 6. Tjener Ola Nilsen. Knut 48 aar, sønner: Knut 7, Jon 6, Olav 3 aar. Tjener Peder Jonsen.

I 1711 var Knut Pedersen og Knut Jonsen brukere.

I matrikulen av 1724 var de to nevnte mend brukere. Eier var Bakke Kloster. Seter $\frac{1}{2}$ fjerd borte.

Skog til brende. Middels god jordart, uvis i meget tørre og vaade somre, stenet og tungvunden, god fegang. Saar: 8 tønder havre, 2 skj. blk., avler: 40 læs høi, føder: 2 hester, 8 kjør, 10 ungfæ, 16 smaler. Skatteskyld $2\frac{1}{2}$ vog.

Den 22 oktober 1704 holdtes skifte paa Seljevold efter den avdøde Trond Jønsen Seljevold. Enken var Kari Andersdr. og børnene Jon og Anders Trondssønner.

Den 10de juni 1729 holdtes skifte paa Seljevold efter den avdøde kone Ingeborg Larsdr. Enkemanden var Knut Jønsøn og deres barn Jon og Ola.

Olav Knutsen Seljevold fik 1729 bygselseddel paa Seljevold. Han blev i 1742 g. m. Mali Olsdr. Holmem. Han havde antakelig været gift tidligere med Marita Larsdr. Seljevold.

I 1734 er der udstedt bygselseddel paa et bruk i Seljevold. Navnet nevnes ikke. Det er maaske Jon Trondsen Seljevold, som fik bygselbrev; han blev gift i 1731 med Anne Endresdr.; hun egtede efter mandens død Jon Fredriksen 1732*).

Den 26 oktbr. 1742 holdtes skifte paa Seljevold efter den avdøde kone Ragnhild Larsdr. Enkemanden var Olav Knutsen Seljevold; men hun havde tidligere været gift med Peder Knutsen Seljevold og havde efter ham sønnen Lars Pedersen Seljevold.

Den 28. juni 1758 holdtes skifte paa Seljevold efter den avdøde mand Olav Knutsen Seljevold. Eukens navn nevnes ikke; men det var Mali Olsdr. 4 børn; den eldste var Knut Olsen.

I 1748 blev Rasmus Larsen Bakken g. m. Berit Olsdr. Seljevold og boede her i de følgende aar.

I 1758 egtede Anders Olsen Hammervold enken Mali Olsdr. Seljevold og havde gaarden i de følgende aar. Han fik bygselsed. i 1759. Anbjørn Trondsen Dale egtede i 1788 Ragnhild Olsdr. Seljevold.

Ved folketellingen i 1801 var beboerne paa Seljevold følgende:

Gaardbruker Ola Rasmussen 43 aar, hustru Ingeborg

---

*) Efter kb. men vistnok feilaktig; formentlig skrivefeil.

Paalsdr. 40. Børn: Paal 7, Berit 7, Marit 1 aar. 2 tj. Vlk. enke Berit Olsdr. 72 aar.

Gaardbruker Endre Olsen Seljevold 48 aar, hustru Ingeborg Hansdr. 43. Børn: Hans 8, Randi 3, Ingrid 1 aar.

Bno. 1. Seljevold, lno. 77. Gammel skyld, 1 vog, 18 mark. Ny skyld, 2 daler, 2 ort, 8 skilling, nu 4,99.

Rasmus Larsen Seljevold, omkr. 1750. Ola Rasmussen Seljevold fik skj. 1793. Han var bruker i 1801. Paal Olsen Seljevold fik skj. i 1823, han ektede i 1828 Guro Eriksdr. Landre. Paal Seljevold druknede i 1832 og enken ektede i 1833 Erik Justsen Strømme, som nu blev

Utsigt fra Seljevold.

bruker. Ola Paalsen Seljevold fik skj. 1846. Han ektede Ingeleiv Jørgensdr. Rydgjord i 1858. Peder Olsen Seljevold fik skj. 1893.

Bno. 2. Seljevold, lno. 78. Gammel skyld, 1 vog, 18 mark. Ny skyld, 2 daler, 1 ort, 15 skilling. Nu 3,56.

Endre Olsen Sandnes g. m. Ingeborg Hansdr. fra Nesset 1791, kom til Seljevold i 1800; han var bruker her 1801. Halvard Halvardsen Skorgen fik skj. av Elling

i 1818. Erik Eriksen Holmem ektede Ingrid Justsdr. 1822 og boede paa Seljevold, men fik skj. først 1843. I 1838 var Erik Eriksen d. æ. bruker. Sivert Knutsen Seljevold fik skj. 1866. Erik Sivertsen Seljevold likesaa 1917.

Bno. 3. Rabben, 0,34. Fraskilt bno. 2 i 1863.

Anfinn Lassesen fik skj. s. a. Peder Pedersen Sandnes fik skj. 1893. Magnus Pedersen Rydgjord 1925.

Ved folketellingen i 1865 var der følgende beboere paa Seljevold :

Gaardbruker Erik Jonsen Seljevold. Enkemd. 52 aar, fra Grytten. Børn : Jakob 14, Guro 19. Beretanna 7, Emilie 2. Ind. Erik Eriksen 26 aar. Vilke enke Sigrid Bendiktsdr. 70 aar. Søn Bendikt Lassesen 27 aar, skredder. Sigrid Lassesen 24 aar, Anfin 43 aar.

Utsæd og kveghold : $\frac{1}{16}$ tønne rug, $\frac{1}{4}$ tønne byg, $\frac{1}{16}$ tønne blk., 2 tønner poteter. 2 kjør, 8 smaler.

Gaardbruker Ola Paulsen Seljevold 37 aar, hustru Ingeleiv Jørgensdr. 29. Børn : Peter 8, Anna 6, Guriana 3, 1 tjener.

Utsæd og kveghold : $\frac{1}{2}$ tønne Byg, 6 tønner havre, $3\frac{1}{2}$ tønne poteter. 1 hest, 10 kjør, 28 smaler, 1 svin.

Husmand Ola Andersen Rabben 57 aar, hustru Brita Olsdr. 77. Barn : Kari 32, ind. Iver Andersen 32.

Utsæd og Kveghold : $\frac{1}{8}$ tønne byg, $\frac{1}{2}$ tønne havre, 2 tønner poteter. 2 kjør, 12 smaler.

Gaardbruker Sivert Knutsen Seljevold 25 aar, ugift. 2 tjenere. Ind. Kristen Ingebrigtsen 36 aar, hustru Anne Eriksdr. 34. Børn : Even 4, Maria 1, Ingeranna 1 aar.

Utsæd og kveghold : $\frac{1}{2}$ tønne byg, $4\frac{1}{2}$ tønne havre, $2\frac{3}{4}$ tønne poteter. 1 hest, 8 kjør. 19 smaler, 1 svin.

Skrubhaugen. Forhenværende lensmand Nikolai P. Grüner, 80 aar. Børn : Nikolai Magnus 26, Gurianna 17 aar. Ind. skredder Paul Paulsen Seljevold 33 aar, hustru

Hanna Emilie Grtner 27. Børn: Herluf 7, Paul 3, Gusta Amalie 5 aar.

Samlet folketal 36.

Den ovenfor nevnte Erik Justsen Seljevold, som nu var vilkaarsmand, var fra Strømme i Eid og var bleven gift i 1833 med enken Guro Eriksdr. Seljevold. Efter hendes død havde han i 1847 egtet Beret Lassesdr. Holmem, som var fra Sogn og søster av lærer Mons Lassen. Den opførte enke Sigrd Bendiktsdr. er hendes moder.

Paa Seljevold boede distriktslæge S. Hansen i en rekke av aar til i 1883, da han tok avsked.

Likeledes boede den noksom bekjendte d y r l æ g e F i k s e n her i mange aar.

Av matrikulkom. beskrivelse av gaardene i 1866 hitsettes om Seljevold:

Ola Paulsen, 30 maal dyrket jord, 131 maal naturlig eng, sæterstøl, utslaat med 12 læs hoi, gode havnegange, brende til fornødenhet.

Sivert Knulsen, 23 maal dyrket jord, 104 maal naturlig eng, som foregaaende.

Gaardens utmark blev utskiflet i 1862 og indmarken 1908.

Gno. 51 Ytre Holmem.

Navnet er en sammensetning av holmr, holm og heim. At ville forklare navnet av et elvenavn Holma er søkt og urimelig, naar vi vet, at ved gaarden ligger den meget iøinefaldende holme, nu kaldet Holmemsholmen.

I tiendemandtallet av 1520 opføres Simon (Sæmund) og Olav paa Holmem. Gaarden er maaske allerede delt i Ytre og Indre Holmem. I 1597 opføres Las (Lars), Haavard og Sivert (Syfordt), I. Holmem. Unge Syvordt.

I 1603 opføres som jordeiende bønder: Gamle Sivert og unge Sivert paa Holmøe og som leilendin-

ger: Enken, Halvard, unge Sivert paa Holmem. I 1610 opføres: Siffuer og Siffuer (jordeiende). Siffuer, Laurits og Barbro (leilendinger). I et andet skattemandtal fra samme aar opføres Løffue og Sivordt samt enken. I tiendemandtallet av 1615 opføres gamle Sivert med 7 tveitar, der svarer til $4\frac{2}{3}$ tønde i avling, og unge Sivert 6 tveitar, svarende til 4 tønder. I 1623 opføres Jon og Erik Holmem som odelsmend, og Løffue, Hans, Erik, enken, Jon og Aslak som leilendinger. I 1633 opføres: Erik, enken og Jon som odelsmeud og Løffue og Jon, I. Holmem, Olav sammest. og Erik. I 1645 opføres: Olav, enken, Nils, Jon, Jon Sivertsen, og enken. I 1650 nevnes kun Nils Knutsen I. Holmem og Sivert sammest. samt Olav Løffuesen Holmem.

I kvegtiendetallet 1657 opføres:

Jon Nygaard, 2 hester, 12 kjør, 8 gjeiter, 10 smaler og 1 svin. Jon Holm, 1 hest, 18 kjør, 4 gjeiter, 6 sm. og 1 svin. Trond Fieren, 1 hest, 1 kjør, 5 gjeiter, 4 smaler og 1 svin. Anders Holmem, 1 hest, 11 kjør, 6 gjeiter, 9 smaler og 1 svin. Ola Holme, 1 hest, 16 kjør, 6 gjeiter og 4 smaler. Anders sammest., 1 hest, 7 kjør, 3 gjeiter og 2 smaler. Sivert sammest., 2 hester, 13 kj., 6 gjeiter og 5 smaler. Enken Bø? 2 hester, 2 kjør, 6 gjeiter og 5 smaler. Nils Holme, 1 hest, 10 kjør, 5 gjeiter og 5 smaler.

I skattemandtallet samme aar opføres:

Olav Løvesen, Holmem, Nils Holmem, Sivert Jonsen I. Holmem, Sivert sanmest.

I jordeboken 1661 er gaardene tydelig adskilte. Ytre Holmem eiedes av Bakke kloster og havde en landskyld av 3 voger. Brukerne var Olav, Anders og Nils, hver 1 vog.

I prestens mandtal 1664 opføres paa Y. Holmem:

Nils Knutsen 60 aar, bruker 1 vog, søn Hans 10, Olav 8 og Nils 6 aar. Olav Knutsen 42 aar, bruker 1 vog, søn Knut 2 aar, 1 husmand Trond Løffuesen. Anders Knutsen 50 aar, bruker 1 vog, søn Knut 5 aar.

Korntienden utgjorde: Paa Nils 4 tveitar, paa An-

ders 4 tveitar og paa Ola 4 tveitar. De avlede altsaa kun $2\frac{2}{3}$ tønne hver.

I matrikullen av 1669 var Nils, Olav og Anders brukere i Y. Holmem. Bakke kloster eiede. Skatteskylden var 3 voger. I 1695 var brukerne Børre og Knut Nilsen, hver 1 vog. 1 bruk laa øde.

I 1701 var brukerne i Y. Holmem: Olav Pedersen 36 aar, søn Nils Olsen 4 aar. Knut 55 aar, søn Knut 17.

I 1724 var Olav og Olav Pedersen brukere. 1 bruk laa øde. Bakke kloster eiede. Ingen husmand, seter $\frac{1}{2}$ fjerding borte, skog til brende, 2 kverner, uvis jordart i tørre aar, noget tungvunden, god fegang, lider maatelig skade paa aker og eng av elvebrud og vandløp, saar 7 tønner havre, 2 skj. blandkorn, føder 2 hester, 8 kjør, 8 ungfø, 14 smaler. Foreslaaes avtat 1 pund 12 m. Gammel skatteskyld 3 voger, 1 pund.

Jeg skal nu anføre en del hjemmelsbreve; men da disse ikke oplyser om, hvilken av de to gaarde, der menes, maa jeg her opføre dem sammen:

Anders Tønder utsteder bygselseddel til Olav Pedersen Holmem paa $\frac{1}{2}$ spand i Holmem 1696.

Sjur Sjursen Holmem faar skjøte paa 1 vog i Holmem 1709.

Sjur Olsen Holmem faar skjøte paa 1 pund, 9 m. i Holmem 1725.

Einar Olsen faar festebrev paa 1 vog i Holmem 1725.

Olav Olsen Herje faar skjøte av fogden Eeg paa 1 pund i Holmem 1734.

Elling Ellingsen faar skjøte paa 1 vog i Holmem 1755.

Elling Ellingsen skjøter 1 vog i Holmem til Anders Nilsen Klungnes 1765.

Sorenskriver Jalles bygsler $1\frac{1}{2}$ vog i Holmem til Anders Sivertsen.

Den samme bygsler $1\frac{1}{2}$ vog i Y. Holmem til Lars Rasmussen 1770.

Trond Paulsen, Y. Holmem faar auktionsskjøte paa $1\frac{1}{2}$ vog i Y. Holmem 1796.

I 1801 var opsitterne paa Y. Holmem: Gaardbruker Børre Larsen Holmem 26 og hustru Guri Larsdr. 28 aar.

Vilkaarsmand Lars Rasmussen 54 og Marit Børresdatter 63 aar. Gaardbruger Trond Paalsen 39 og Eli Knutsdr. 42 aar. Vilkaarsmand Knut Einarsen 76 og Guro Knutsdatter 75 aar.

Bno. 1, Y. Holmem, lno. 79, 1 $\frac{1}{2}$ vog, ny skyld 1 daler, 3 ort, 12 sk. Nu 2,74.

Trond Paalsen Holmem var bruker i 1801. Han var antakelig fra Strømme i Eid.

Han efterfulgtes av Mons Aagesøn Myklebust fra Norddalen, som eiede gaarden nogle aar. Knut Klemetsen Kjellstad fra Sunnelven efterfulgte ham. Derefter fulgte Ola Olsen fra Horningdal. Ingen av disse 3 sidstnevnte findes omtalt i tilgjengelige kilder. Dog opføres Ola Olsen Holmem som bruker i matrikulen av 1838. De var vistnok allesammen leilendinger. I 1842 kom Peder Knutsen Krokset hit som bruker. Eier var Rasmus Giskemo fra Ørskog.

Knut Pedersen Holmem fik skjøte paa gaarden i 1874. Han var søn av den ovenfor nevnte Peder Krokset og gift med Elina Olsdatter Korsan 1875. Kristian Knutsen Holmem 1910.

Bno. 2, Y. Holmem, 0,69. Fraskilt i 1872 fra bno. 1. Knut Johannessen Holmem fik skj. 1873, gift med Sesella Lassesdr. Johan Knutsen likesaa i 1895. Peder Jonsen, gift med Marit Knutsdatter skj. 1898.

Bno. 3, Y. Holmem, lno. 80, gammel skyld 1 $\frac{1}{2}$ vog, ny skyld 1 daler, 3 ort, 16 sk. Nu 3,25.

Lars Rasmussen 1770. Børre Larsen Holmem var bruker i 1801 og i 1838. Ola Olsen Breivik eiede gaarden i 1849. Knut Olsen Holmem kjøpte den i 1889. Ola Olsen Breivik var gift med Guro Knutsdatter og findes i kb. bosat her i 1849, da de havde et barn til daapen, Knut. Men de eldre børn findes ikke her.

Ved folketellingen i 1865 var opsitterne paa Y. Holmem:

Gaardbruger Peder Knutsen Holmem 56 aar og hu-

stru Ingeborg Knutsdatter 48 aar. Barn: Knut 25, Knut 23, Peder 11, Trond 20, Tobias 6, Synnøv 17 og Brit 14.

Utsæd: $\frac{1}{2}$ tønne byg, 5 tønner havre, $4\frac{1}{2}$ td. pot.
Besetning: 1 hest, 7 kjør, 21 smaler og 1 svin.

Gaardbruker Knut Johansen Holmem 35 aar og hustru Sisilia Lassesdatter 37. Barn: Johan 14, Lasse 8, Anton 4, Knut 1 og Marit 11 aar. Ind. arb. Erik Vigen 52 aar og hustru Synnøv Olsdatter 55 aar. Barn Knut 20 aar.

Utsæd: $\frac{1}{8}$ tønne byg, 1 tønne havre, $2\frac{1}{2}$ td. pot.
Besetning: 2 kjør og 8 smaler.

Husmand Knut Steinsen Haugen 49 og hustru Sigrid Arnesdatter 48 aar. Barn: Karl 13, Knut 9, Sigrid 6 aar.

Utsæd: 1 tønne havre, 2 tønner poteter. Besetn.: 1 hest, 18 smaler.

Gaardbruker Ola Olsen Holmem 59 og hustru Guro Knutsdatter 59 aar. Barn: Ola 25, Knut 17, Guro 23 og Guro 20 aar.

Utsæd: $\frac{1}{2}$ tønne byg, 5 tønner havre, $4\frac{1}{2}$ td. pot.
Besetning: 1 hest, 8 kjør, 25 smaler og 1 svin.

Husmand Ola Trondsen Haugeleigen 47 og hustru Kari Olsdatter 48 aar. Barn: Lasse 12, Anton 3 og Ingeborg 6 aar.

Utsæd: $\frac{1}{4}$ tønne byg, $1\frac{1}{2}$ tønne havre. Kvægh.: 5 smaler.

Folketal 36.

Av matrikulkom. beskrivelse av gaardene i 1866 hitsettes:
Peder Knutsen, 22 maal dyrket jord, 70 maal naturlig eng, utslaatter 12—14 læs høi, nesten ingen dyrkningsjord, meget gode havnegange, ved til fornødenhet; lider undertiden av tørken.

Ola Olsen, 19 maal dyrket jord, 61 maal naturlig eng, kvern, noget tungbrukt. Som foregaaende førøvrig.

Utmarken blev utskiftet i 1862.

Gno. 52 Øvrebøen.

Gaardens navn er klarlig av nyere oprindelse og viser tilbake til et forhold til en anden gaard, hvorfra den er kommet. Den har rimeligvis engang tilhørt en av Holnemgaardene.

I den eldste skattemandtal opføres ikke gaarden. I 1603 opføres en husmand paa Holmen ved navn Olaf; muligens kan dette være Øvrebøen. I 1615 opføres for første gang gaarden. Knut Øvrebøen hadde en liende av $4\frac{1}{3}$ tveit, som svarer til en avling av 3 tønder. Gaarden synes saaledes at være nylig oplagen. I 1623 opføres Olaf Øvrebøen, likesaa i 1633. I 1645 opføres Erik og likesaa i 1650.

I kvegtiendetaillet 1657 opføres Peder Øvrebø med 2 heste, 9 kjør 7 gjeiter, 7 smaler.

I jordeboken av 1661 opføres fogden Iver Andersen som eier og Ola som bruker. Landskylden var 4 pund.

I prestens mandtal av 1664 opføres Øvrebøen blandt ødegaarde. Bruker var Olav Olafsen 41 aar. Søn Trond 1 aar, Olaf 3.

I matrikulen av 1669 opføres gaarden som tilhørende den nevnte mand. Landskylden var 4 pund og brukeren var Ola Olsen.

I matrikulen av 1695 er presten Hans Grøn eier og Trond er bruker. Trond opføres ogsaa i folketellingen 1701. Han var da 36 aar og hadde en søn Elling 6 aar. Saaledes ogsaa i 1711.

I matrikulen av 1724 er hr. Hans Grøn fremdeles eier og Trond bruker. Ingen husmand. Ingen skog. Seter 1 fjerd borte. God feegang. Ligger i sollien. Ringe jordart. Vis til korn, ringe til eng, tungvunden, in-

gen rydningsjord. Saar: 4 tønder havre, 1 skj. blk. Avler: 24 læs høi. Føder: 1 hest, 4 kjør, 4 ungfø, 8 smaler. Skatteskyld 1 vog 1 pund.

Knut Olsen Øvrebøen sælger sin gaard Øvrebøen i Rødven otting, 1 vog, 1 pund til Peder Sjursen Gjerset 21 juni 1721. Dette kan neppe forenes med det foregaaende.

Den 30. marts 1735 solgte Kristen Früs, som var gift med presten Hans Grøns datter, Øvrebøen til Trond Olsen.

I 1729 fik Lasse Pedersen auktionsskjøte paa Øvrebøen.

Der gaar nu mange aar hen, hvor vi ikke finder nevnt nogen paa Øvrebøen. I 1775 skjøter Iver Pedersen Øvrebøen sin gaard til broderen Just Pedersen. Han finder vi ogsaa i kb. Han var gift med Anne Ingebrigtsdr. I kb. nevnes ogsaa en Knut Knutsen Øvrebøen som i 1754 blev gift med enken Sigrid Olsdr. Sandnes. Han har kanske ogsaa boet paa Øvrebøen.

Den 13. febr. 1776 holdtes skifte efter den avdøde Peder Justsen Øvrebøen. Enken var Beret Iversdr.

Ved folketellingen i 1801 var opsitterne paa Øvrebøen:

Gaardbruger Peder Øysteinsen Øvrebøen 36 og hustru Anne Ingebrigtsdr. 46. Børn: Anne Justdr. 16, Inger 12, Ane 8 aar.

Husmand Anders Olsen Øvrebøen 33 aar, hustru Eli Nilstr. Børn: Gjertrud 5, Eli 1 aar.

Folketal 11.

Bno. 1. Øvrebøen, lno. 81. Gammel skyld, 4 pund. Ny skyld, 2 daler, 3 skilling, nu 3,51.

Peder Sjursen Gjerset fik skj. paa 4 pund i Øvrebøen 1721. Lasse Pedersen fik auktsjonskj. i Øvrebøen 1729. Trond Olsen fik skj. av Kristen Friis 1735. Just Pedersen fik skj. 1775. Brit Justdr. Øvrebøen g. m. Anders Andersen fik skj. 1812.

Imellem disse 2 sidste brukere havde Peder Øysteinsen havt gaarden nogle aar. Han havde nemlig ektet enken efter Just Pedersen Anne Ingebrigtsdr. 1799. Han var bruker i 1801. Anders Andersen Øvrebøen døde 1837.

Datteren Synnøv og hendes mand Lars Eriksen fik skj. 1837. Peder Iversen Øvrebøen var bruker i 1865. Han var g. m. enken efter Anders Larsen, Brit Eriksdr. 1864. Lars Andersen Øvrebøen fik gaarden omkr. 1887 Han ek-tede i 1896 Synnøv Trondsdr.

I 1865 var brukerne: Gaardbruker Peder Iversen 41 aar, hustru Brit Eriksdr. 38 aar. Børn: Lars Ander-sen 5, Anne 2 aar. Husmand Bervein Andersen 25 aar, hustru Oline Knutsdr. 28 aar. Barn: Berietanna 10.

Folketal 9.

Utsæd: $\frac{1}{6}$ tønne byg, $\frac{3}{8}$ tønne blk., $4\frac{1}{2}$ tønne hav-re, 4 tønner poteter. Kveghold: 2 hester, 9 kjør, 22 smaler, 1 svin.

Av matrikulkommissionens beskrivelse av gaardene i 1867 hitsettes om Øvrebøen:

Lars Eriksen Øvrebøen, 14 maal dyrket jord, 48 maal natur-lig eng.

Gno 53 I. Holmem.

Om gaardens navn og dens eldste historie se under Y. Holmem.

I jordeboken av 1661 opføres I. Holmem for sig selv som en egen gaard. Eiere var Jon Nygaard, som bygs-lede alt og eiede 1 vog. Ola Visdals-Sandnes eiede 1 pd. Oberst von Hoven $\frac{1}{2}$ vog, 8 m. og bygsler alt. Kristof-fer Nilsens arvinger i Vaage eier og bygsler 4 pund.

Der var saaledes 3 bruk: De to første paa 1 vog hver og det sidstnevnte paa 4 pund. Der var 3 brukere: Gunnar Jonsen Nygaard 1 vog. Sivert Løve 1 vog og Sivert og Anders Jonsønner 2 pund hver.

I prestens mandtal 1664 opføres Indre Holmem med en landskyld av 3 voger, 1 pund. Brukerne var: Jon

Sivertsen 68 aar med sønnerne Olav 13 aar, Hans 12. Sivert Jonsen 46 aar. Disse to, fader og søn, brukte 1 vog sammen. Sivert Løvesen 50 aar med 3 sønner: Løve 12 aar, Olav 8, Jon 6. Han brukte 1 vog. Sivert Jonsen 40 aar, brukte 2 pund. Anders Pedersen 57 aar, brukte likeledes 2 pund. Der var 2 husmend: Ola Sivertsen 60 aar og Jon Sivertsen 76 aar.

I matrikulen av 1669 opføres Indre Holmem som 3 forskjellige gaarde.

Den første, som havde en skatteskyld av 5 pund tilhørte fogden Iver Andersen og bruktes av Sivert Jonsen og Anders Fredriksen(?) Den anden var paa 1 vog, 12 m. i skatteskyld og eiedes og bruktes av Sivert Jonsen. Den tredje eiedes av oberst von Hoven og Knut Kjelles barn, tilsammen 1 vog og 6 m. Opgaverne stemmer ikke med de foregaaende. I matrikulen av 1695 opføres som ovenfor 3 gaarde. Den første er paa 1 vog skatteskyld og eies av oberst von Schultz. Bruker var Sivert Jonsen. Den anden var likeledes paa 1 vog og eiedes av oberst von Schultz, tolder Ludvig Iversen og brukeren Olav. Den tredje eiedes av Ludvig Iversen (Munthe) og var paa 4 pund. Brukerne var Jakob og børnene Otte, Sivert og Olav. Herunder 1 kvern. Skatteskylden var saaledes tilsammen 3 voger og 1 pund. Børnene er vel de samme, som ovenfor kaldes Knut Kjelles arvinger(?)

Ved folketellingen i 1701 var brukerne paa I. Holmem: Sjur Jonsen 66 aar; han havde sønnerne Jon og Sjur 17 og 12 aar.

Olav Sjursen 46 aar, sønner: Olav Ingebrigtsen 11 aar, Sjur Olsen 7. Elling 30 aar, søn Erik Pedersen 9 aar.

I matrikulen av 1711 var Sjur bruker og eier sammen med generalmajor von Schultz av 1 vog. Olav var bruker av 1 vog som eiedes av generalmajoren, Ludvig Iversen (Munthe) og ham selv. Den tredje gaard eiedes av Ludvig Iversen (Munthe) og var paa 4

pund og delt i 2 bruk. Elling brukte 2 pund. Sjur og Ola (d. e. de ovennevnte) brukte 2 pund. Dette bruk er saaledes kommet paa nye hender.

I matrikulen av 1724 er I. Holmem delt i tre bruk; det ene bruk er saaledes gaat ind. Brukerne var Sivert, Elling og Aslak og skatteskylden tilsammen 3 voger, 1 pund, som foresloges forhøiet med 12 m. Aslak eiede og brukte 1 vog, 1 pund. Anders Gaas's arvinger 1 pund. Amtmand Must og Vium 1 pund, 12 m. Anna Katrine Schultz 1 vog. Sivert eiede 5 m. Der var ingen husmand, seter 1 fjerding fra gaarden, ingen skog, 2 kverner, ligger i Sollien, god jordart, dog uvis til korn i tørre aar, noget tungvunden for høislaaet, god fegang, ingen rydningsjord, saar 3 skj. blandkorn, 13 tønder havre, avler 66 læs høi, føder 3 hester, 10 kjør, 14 ungfø og 18 smaler. Skatteskyld 3 voger, 1 pund, som foreslaes forhøiet med 12 m.

Av hjemmelsbrev anføres: Knut Aslaksen Holmem fik skjøte paa 1 pund i I. Holmem 1738 av Sjur Holmem og Ola O. Dalset. Ola Olsen Herje fik skjøte paa 1 pd. av foged B. Eeg i 1734. Elling Ellingsen fik skjøte av Hans Holst paa 1 vog i 1755. Elling Ellingsen Holmem skjøtte 1 vog i I. Holmem til Anders Sivertsen Klungnes 1765. Knut Bottolvsen ektede enken efter Elling og fik skjøte paa 1 vog i 1772. Knut Aslaksen, I. Holmem skjøtte 1 vog i I. Holmem til Erik Sjursen 1778. Knut Bottolvsen var fra Horsgaard.

Av skiftebreve sees, at Sjur Jonsen, I. Holmem var død i 1709 og hans eldste søn var Aslak Sjursen Holmem. Han havde sønnen Knut Aslaksen Holmem gift med Sigrid Trondsdatter 1731.

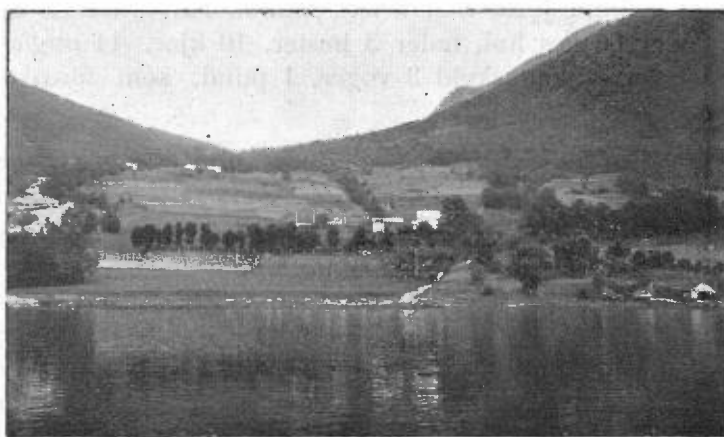
Bno. 1, Bøgaren, lno. 81, gammel skyld 1 vog, ny skyld 1 daler, 3 ort, 22 sk. Nu 3,75.

Elling Ellingsen Holmem fik skj. 1755. Knut Bottolvsen Horsgaard ektede Ellings enke Marit Jonsdatter og fik bruket 1772. Jon Knutsen Holmem fik skj. 1794. Lars Andersen Hammervold kjøpte 1818. Han solgte til

lensmand J. Bøe omkring 1823. Lensmand Grüner fik skjøte av J. Bøes enke i 1836. Aslak Knutsen Holmem fik auksjonsskjøte i 1852. Anders Aslaksen Holmem fik skjøte 1873. Ole Iversen Aarset fik skjøte 1883.

Bno. 2, Nygaren, lno. 82, gammel skyld 1 vog, 1 pund, ny skyld 3 daler, 2 ort, 7 sk. Nu 6,34.

Knut Aslaksen Holmem fik skj. 1738 og 1741. Aslak Knutsen Holmem fik skjøte 1768. Knut Aslaksen Holmem fik skjøte 1796. Aslak Knutsen Holmem fik skj. 1828, da han blev gift med Eli Andersdatter. Knut Aslaksen Holmem fik skjøte 1873. Ingebrigt Lereim fik auksjonsskjøte 1897. Fru Maja Pedersen skj. 1916.

I. Holmem. Bøgaren.

Bno. 3, Indergaren, lno. 83, gammel skyld 1 vog, ny skyld 2 daler, 2 ort, 20 sk. Nu 5,04.

Erik Sjursen Sandnes gift med Sigrid Knutsdatter. Holmem 1796, fik gaarden med hende. Knut Eriksen Holmem gift med Mali Olsdatter Rydgjerd 1820, og boede i mange aar paa Rydgjerd. Mali døde 1826, 23 aar, og s. a. ektede Knut Eldri Olsdr. Hamre. Knut døde paa Holmem i 1821, 50 aar. Erik Knutsen Holmem omkring 1843. Knut Eriksen Holmem fik skj. 1874. Aslak Knutsen Holmem fik skjøte 1912.

Bno. 4, Ny h a g e n, 0,13. Fraskilt i 1895.

Ola Olsen Nesje fik skjøte 1892. Mons Hansen Myklebust skjøte 1919.

Bno. 5, S l e t b a k k e n, 0,30. Fraskilt fra bno. 2 i 1919. Erik Ingebrigtsen Lereim 1897. Mons Hansen Myklebust 1901.

Bno. 6, Ny h e i m. Fraskilt i 1921. Anders Hovde eier.

I 1865 var opsitterne i I. Holmem :

Gaardbruker Aslak Knutsen Holmem 64 aar og hustru Eli Andersdatter 58. Barn: Anders 10, Aslak 13 og Gjertine 17 aar. Husmand Jon Knutsen Holmem 46 aar og hustru Anne Trondsdatter 45. Barn: Johan Peter 5, Anton 2 og Knut 7 aar.

Gaardbruker Knut Aslaksen Nygaren, ug., 38 a., 3 tj.

Gaardbruker Erik Knutsen Holmem 56 aar og hustru Anne Knutsdatter 54, søn Ola 20. 1 tjener.

Gaardbruker Knut Eriksen 26 og hustru Eleonanna Aslaksdatter 26 aar. Vilkaarsenke Eldri Olsdatter 85 aar. Ind. Anne Hansdatter 68 aar. 3 husmend.

Folketal 33.

Utsæd og kveghold :

Aslak Knutsen : $\frac{1}{2}$ tønne byg, 6 tønner havre, 2 tønner poteter. 1 hest, 3 kjør, 4 smaler og 1 svin.

Knut Aslaksen : $\frac{1}{16}$ tønne rug, $\frac{1}{2}$ tønne byg, 8 td. havre, 2 tønner poteter. 2 hester, 9 kjør, 16 sm., 1 svin.

Erik Knutsen : $\frac{1}{4}$ tønne byg, $\frac{1}{3}$ tønne blandkorn 7 tønner havre, 4 tønner poteter. 2 hester, 10 kjør, 33 smaler og 1 svin.

4 husmend tilsammen : $\frac{1}{2}$ tønne byg, $3\frac{1}{16}$ tønne havre, 4 tønner poteter. 5 kjør og 30 smaler.

Av matrikulkom. beskrivelse av gaardene i 1866 hitsettes om I. Holmem :

Aslak Knutsen, 28 maal dyrket jord, 95 maal naturlig eng, utslaat 1 læs høi, noget dyrkningsjord, meget gode havnegange, litet brendeved, vandfald, let adkomst, letvunden.

Knut Aslaksen, 33½ maal dyrket jord, 149 maal naturlig eng, eier Holmen, meget godt dyrket. Som foregaaende ellers.

Erik Knutsen, 21 maal dyrket jord, 121 maal naturlig eng, stolsslaat 2—3 læs. Lidt dyrkningsjord. Som foregaaende ellers.

Utskiftning av gaarden foretokes i 1898 og av sætermarken i 1903.

I 1922 fandtes i en gravrøis: Et tveegget, ufuldendt sverd, et bredt sverd, 1 tyndt økseblad, 1 enegget sverd, 1 økseblad, 1 mundbit, 1 ljaablad, et stykke av en sigd.

Gno. 54 Hammervold.

Gaardens navn er at avlede av hamar, en berghammer, og vollr, en vold. Navnet svarer til naturforholdene og beliggenheten.

Gaarden nevnes i tiendemandtallet av 1521: Laurits paa Hammervold. Den nevnes ogsaa i fru Ingerd Ottedatters jordebok. I skattemaudtallet 1597 opføres Knut og Olaf. I 1603 opføres Knut og Nils; den førstnevnte var odelsmand. Likesaa i 1610. Disse to opføres ogsaa i tiendemandtallet av 1615. Knut hadde 14 tveitar og Nils 24 i tiende, hvilket svarer til en kornavling av 9⅓ tønne og 16 tønner. I 1623 opføres Knut, Nils og Olav paa Hammervold. I 1633 opføres Nils og Knut og som ødegaardsmand Olav. I 1645 nevnes kun to mand: Ingebrigt og Knut. I 1650 opføres Ingebrigt og muligens Søren.

I kvegtiendetallet i 1657 opføres:

Knut Hammervold: 1 hest, 9 kjør, 4 gjeiter og 5 smaler. Olav sammesteds, 1 hest, 6 kjør, 3 gjeiter og 3 smaler. Knut sammest., 1 hest, 5 kjør, 2 gjeiter

og 3 smaler. Ingebrigt sammest., 3 hester, 20 kjør, 7 gjeiter og 11 smaler. Anders sammest., 1 hest, 10 kjør, 5 gjeiter og 5 smaler.

I skattemandtallet av samme aar nevnes kun Olav og Knut Hammervold.

I jordeboken av 1661 var Ingebrigt og Anders brukere paa det ene bruk og Knut Olsen og Knut Knutsen paa det andet. De to førstnevnte brukte 3 voger, 1 pund og 21 m., de to sidstnevnte 3 voger, 2 pd. Eierne var: Anders selv $1\frac{1}{2}$ vog, Ingebrigt $1\frac{1}{2}$ pund, Veøy kirke 1 pund, Veøy prestebord $1\frac{1}{2}$ pund, Rødven kirke 1 pund, Mogens Stensaa $\frac{1}{2}$ vog, Eids kirke 11 m. Dette var det første bruk; Anders eiede bygselretten. I det andet bruk eiede de to brukere tilsammen 7 pund. Hr. Kristoffer Urne eiede 4 pund og havde bygselretten. Landskylden paa Hammervold var saaledes 7 v., $\frac{1}{2}$ pund.

I prestens mandtal 1664 opføres:

Anders Ingebrigtsen 31 aar, søn Olav 7 aar. Knut Baardsen tjener. Bruker 3 voger, 2 pund og 15 m.

Knut Olsen 46 aar, bruker 1 vog, $2\frac{1}{2}$ pund, $2\frac{1}{2}$ m. Husmand Ola Knutsen 72 aar.

Knut Knutsen 34 aar, søn Knut 7 aar, Olav 5. Bruker 1 vog, $2\frac{1}{2}$ pund og 2 m. Husm. Erik Peder- sen 84.

Den samlede landskyld var 7 voger, 1 pund.

Korntienden var:

Anders Hammervold: 46 tveitar, avling $30\frac{2}{3}$ tønne.

Knut Olsen 25 tveitar, avling $16\frac{2}{3}$ tønne.

Knut Knutsen 26 tveitar, avling $17\frac{1}{3}$ tønne.

I matrikulen av 1669 opføres der 2 bruk i Hammervold. I det første var Anders bruker, og han eiede ogsaa den største del; i det andet var Knut Knutsen og Knut Olsen brukere. Johan Frimand eiede det meste og havde bygselretten. Brukerne selv eiede en del samt Anders Hammervold, hr. Henrik paa Veøy og Eids kirke.

I 1695 opføres som brukere: Anders 3 voger, 2 pd.,

4 $\frac{1}{2}$ m. Olav Davidsen: 1 vog, 2 pund, 14 $\frac{1}{4}$ m. Rasmus 1 vog, 2 pund, 14 $\frac{1}{4}$ m.

Dette giver tilsammen 7 voger, 1 pund og 9 m. og er saaledes urigtig.

Eierne er som foran anført; dog er Knuts børn kommet i faderens sted.

I 1701 opføres paa Hammervold: Anders 62 aar. Rasmus 50 aar; sønner: Anders Rasmussen 8 aar, Lars Rasmussen 6.

I 1711 opføres som brukere: Ola Davidsen 5 voger, 1 pund og 18 $\frac{1}{2}$ m. Rasmus 1 vog, 2 pund og 14 $\frac{1}{2}$ m. Tilsammen 7 voger, 1 pund og 9 m.

Fra Hammervold.

I matrikulen av 1724 opføres 4 brukere paa Hammervold: Knut, Ingebrigt, Olav og Morten. Eiere var: Ingebrigt 4 voger, 2 pund; Henning Frimand 4 pund; Veøy kirke 1 pund, Veøy prestebord 2 pund, Rødven kirke 1 pund, 10 m., Eids kirke 9 m. Skatteskylden opgives til 7 voger 1 pund 9 m. Der foresloges at legge paa 1 pund, 9 m. Ingen husmand, seter $\frac{1}{2}$ mil fra gaarden, god fegang, ringe jordart, uvis til korn, temmelig god til eng, middelsvunden. Saar 19 tønner havre, 4 $\frac{1}{2}$ skj. blk., avler 98 læs høi, føder 16 kjør, 18 ungfø, 32 smaler og 3 $\frac{1}{2}$ hest.

Nils Hammervold nevnes i et diplom av 1620 som lagrettesmand i Ræven otting. Anders Hammervold skjenker sin svoger Olav Davidsen Dalset $3\frac{1}{2}$ pund i Hammervold. Efter værmoderen var ham tilfaldt $2\frac{1}{2}$ pd. og 6 m., saa at han nu eiede 2 voger og 6 m. Værmoderen var Marit Eriksdatter. Dette var i 1698.

Av hjemmelsbrev fra den senere tid kan anføres:

Henning Frimand skjøtte til de to opsittere paa Hammervold, Ingebrigt Olsen og Ola Olsen Dalset 1 pd. med overbygsel til 1 pund, 18 m.

Anders Ingebrigtsen Hammervold fik skiftehjemmel paa 2 pund, 8 m. i Hammervold 1742. Han eiede ialt 2 voger, 2 pund og 12 m.

Ola Olsen Hammervold fik skjøte av Knut Olsen Rødven paa 1 pund med overbygsel til 1 pund, 18 m.

Anders Børresen Hammervold fik skjøte paa 3 v. i Hammervold av Erik Klungnes 1771.

I 1801 var brukerne paa Hammervold:

Gaardbruker Ingebrigt Andersen Hammervold 37 aar og hustru Gjertrud Aslaksdatter 22. 4 tjenere, 2 ind. Vilkaarsenke Eli Olsdatter Hammervold 67, mandens mor.

Gaardbruker Anders Børresen 56 aar, hustru Synnølv Larsdatter. Barn: Børre 24, Lars 20, Søren 17, Erik 13 og Eldri 9 aar. 1 tjener.

Gaardbruker Knut Ellingsen 45 og hustru Mette Larsdatter 49 aar. Barn: Andreas 16, Gular (Gulla?) 13 og Anne 3 aar.

Husmand Ola Zakariassen 56 aar, barn Beret Olsdr. 24. Arb. Hans Ingebrigtsen 36 og hustru Marit Eriksdr. 36 aar. Barn: Beret 5 og Anne 2 aar.

Hammervold har været selveierjord i over 200 aar før en vesentlig del. Dog var to bruk lenge stormands-gods til i 1738, da leilendingerne kjøpte sin jord.

Bno. 1, H a m m e r v o l d, lno. 120, gammel skyld 3 voger, $19\frac{1}{2}$ m., ny skyld 4 daler, 18 sk. Nu 5,04.

Anders Ingebrigtsen Hammervold fik skjøte paa gaarden i 1742. I eller omkring 1762 blev han gift med Eli Olsdatter rimeligvis fra Eid. Ingebrigt Andersen

Hammervold ektede i 1800 Gjertrud Aslaksdatter Holmem. Han var bruker i 1801. Anders Ingebrigtsen Hammervold fik skjøte 1830. Ingebrigt Andersen Hammervold likesaa 1878.

Bno. 2, Gjerstad, 1,42. Fraskilt bno. 1 i 1865. Peder Madsen fik skjøte s. a. Mathias Pedersen likesaa i 1900.

Bno. 3, Snedkerneset, 0,53. Fraskilt bno. 1 i 1866. Knut Børresen Hammervold fik skjøte s. a. Peder Knutsen Hammervold fik skjøte av faren 1918.

Bno. 4, Hammervold, lno. 121, gammel skyld 3 voger, 18 m., ny skyld 4 daler, 18 sk. Nu 6,99.

Anders Børresen Hammervold fik skjøte 1771. Børre Andersen Hammervold fik skjøte omkring 1801. I 1811 ektede han Eldri Iversdatter Ora. Ola Knutsen Holmem ektede Anne Børresdatter Hammervold 1836 og fik skjøte paa gaarden av svigerfaren i 1842. Børre Olsen Hammervold fik skjøte 1876. Ola Børresen Hammervold likesaa 1906.

Bno. 5, Hammervold, lno. 122, gammel skyld 2 pund, 19¹/₈ m., ny skyld 1 daler, 19 sk. Nu 2,05.

Knut Iversen Hammervold fik bruket omkr. 1785, da han ektede Ingeborg Olsdatter. Anders Iversen Hammervold fik skjøte av Ingeborg Ottedatter i 1792. Knut Ellingsen fik skjøte av Anders 1797. Han benevnes i 1801 Knut Eilivsen. Anders (Andreas Knutsen Hammervold) ektede i 1815 Magnhild Andersdatter Frøiset og har rimeligvis paa samme tid faat skjøte paa bruket. Peder Iversen Dalset g. m. Anne Eriksdatter Landre 1835, fik skjøte antakelig omkring 1840. Det siges, at han oprindelig var fra Gribbestad. Iver Pedersen Hammervold fik skjøte formentlig omkring 1868. Ola Iversen Hammervold fik skjøte 1901.

I 1865 var beboerne paa Hammervold:

Gaardbruker Anders Ingebrigtsen Hammervold 65 aar. Barn: Ingebrigt 23, Jakob 9, Anders 17, Gjertrud

29, Sigrid 25, Serianna 12 aar. Vilkaarsenke Gjertrud Aslaksdatter 59 aar. Ind. enke Gjertrud Ingebrigtsdatter 43 aar. Ind. dreier Aslak Ingebrigtsen 62 aar. Ind. Ingebrikt Jørgensen 17 aar.

Utsæd og kveghold: $\frac{1}{2}$ tønne byg, 8 tønder havre, $2\frac{1}{2}$ tønne poteter. 2 hester, 8 kjør og 18 smaler.

Husmand Knut Børresen 31 og hustru Guro Pedersdatter 26 aar. Barn Børre 2 aar. Vilkaarsenke Gullaug Knutsdatter 74 aar. Barn: Kristen Børresen 36 aar, skredder.

Utsæd og kveghold: $\frac{1}{2}$ tønne byg, $\frac{3}{4}$ tønne havre, 1 tønne poteter. 2 kjør, 4 smaler.

Husmand Iver Olsen Naustbakken 66 aar. E. ind. Kari Ingebrigtsdatter 36 aar. Hans barn: Karoline Andersdatter 8, Serianna Ingebrigtsdatter 2 aar. Utsæd $1\frac{1}{2}$ tønne poteter.

Gaardbruker Ola Knutsen Hammervold 61 aar. Barn: Børre 27, Iver 19, Guro 23, Karoline 8 og Anne 10 aar. 2 tjenere.

Utsæd og kveghold: $\frac{1}{8}$ tønne rug, $\frac{3}{4}$ tønne byg, 1 tønne blandkorn, 1 tønne havre, 7 tønder poteter. 2 hester, 18 kjør, 30 smaler og 1 svin.

Gaardbrukers enke Anne Eriksdatter 56 aar. Barn: Iver Pedersen 30, Anders 14 aar.

Utsæd og kveghold: $\frac{3}{8}$ tønne byg, $3\frac{1}{2}$ tønne havre, $2\frac{1}{2}$ tønne poteter. 1 hest, 7 kjør, 17 smaler, 1 svin.

Husmand Peder Larsen Nettet 61 aar, hustru Gjertrud Kristensdatter 52 aar. Barn: Lars 32, snedker, Peder 9 og Mari 18 aar.

Utsæd og kveghold: $\frac{1}{8}$ tønne byg, 2 tønder havre, $1\frac{1}{2}$ tønne poteter. 3 kjør og 14 smaler.

Husmand Peder Madsen 45, ug., Gjerstad. Tj. Olina Olsdatter 41 aar. Søn Olaus Larsen 10 aar.

Utsæd og kveghold: $1\frac{1}{2}$ tønne havre, 2 td. poteter. 3 kjør og 15 smaler.

Av matrikulkom. beskrivelse av gaardene i 1866 hitsettes om Hammervold:

Peder Madsen, 11 maal dyrket jord, 90 maal naturlig eng.

Meget myr som dyrkningsjord, temmelig god havn, brendevad til-
strekkelig, langt fra sjøen, tungvunden, skygge, almindelig godt
dyrket.

Ola Knutsen, 42 maal dyrket jord, 138 maal naturlig eng.
Som foregaaende.

Knut Børresen, 3 maal dyrket mark, 8 maal naturlig eng.
Som foregaaende.

Peder Iversen, 11 maal dyrket jord, 67 maal naturlig eng.
Noget myr. Som foregaaende.

Utskiftning av utmarken foregik i 1864.

Gno. 55 Dalset.

Gaarden er beliggende øverst i Røvdalen og har vel en-
gang været den vigtigste, kanske den eneste gaard her, og dette
har været bestemmende for navnet Dalset, et sæte i dalen o. s. v.

Gaarden ævnes i 1597, da Anders og Nils var brn-
kere. Allerede dengang synes gaarden at bestaa av 2
bruk. I 1603 opføres Anders og Knut, hvorav den første
var baade selveier og leilænding. I 1610 opføres Anders
og Torstein; men i et andet skattemandt. fra samme aar
opføres Nils, Steiner og Torstein, samt Rasmus som
ødegaardsmand. I 1615 opføres i tiendemandt. Rasmus
og Kristoffer, som betalte i tiende 6 tveitar hver, svarende
til 4 tønder korn i avling paa hver.

I 1623 opføres Rasmus og Kristoffer, hvorav den
førstnevnte delvis var odelsmand.

I 1633 opføres blot Kristoffer. I 1645 opføres K r i-
s t e n, Knut og Kristoffer og i 1650 K r i s t e n og Knut
Olsen.

I kvægtiendetallet i 1657 opføres Kristen Dalset, 3
hester, 14 kjør, 8 gjeiter, 5 smaler. David Dalset, 1 hest,
13 kjør, 4 gjeiter, 5 smaler. Knut Dalset, 3 hester, 16
kjør, 10 gjeiter, 10 smaler. Husmand Knut Rasmussen
3 hester, 2 kjør, 2 gjeiter 10 smaler. Anders Dalset 3
hester, 2 kjør, 2 gjeiter, 10 smaler.

I skattemandt. samme aar opføres Kristen og Knut Dalset.

I jordeboken 1661 opføres som brukere paa Dalset: Kristen 2 pund, Olav Davidsen $\frac{1}{2}$ vog 6 mark og Knut 1 vog 18 mark. Herav sees, at det fremdeles er kun 2 bruk, men at det ene brukes av 2 mand i fellesskap. Eiere var: Kristen selv eiede 2 pund, Olav Davidsen likesaa $\frac{1}{2}$ vog, Knut likesaa $\frac{1}{2}$ vog, Kristoffer Urne 1 pund, 6 marker. Rosenkrantserne $\frac{1}{2}$ vog 6 mark. Dette skulde tilsammen udgjøre landskyld $2\frac{1}{2}$ vog; men det var i virkeligheten 2 vog, 2 pd.

Dalset.

I prestens mandtal 1664 opføres:

Kristen Olsen Dalset 68 aar. 1 tjener Nils Andersen bruker $\frac{1}{2}$ vog 9 mark.

Olav Davidsen 24 aar. David Olsen 64 aar, begge tilsam. bruker $\frac{1}{2}$ vog 9 mark. Knut Olsen 52 aar, bruker 1 vog 18 mark. Søn Olav 11, Kristoffer 8, Anders 5 aar.

Der var 2 husmend Knut Rasmussen 64 aar og Anders Rasmussen 50 aar. Den sidstnevte havde 2 sønner: Isak og Nils 8 og 5 aar. Landskyld tilsam. $2\frac{1}{2}$ vog.

Korntienden utgjorde :

Paa Kristen Dalset, $23\frac{1}{2}$ tveit. Avling, $15\frac{2}{3}$ tønne.
Paa Olav Davidsen Dalset, 19 tveiter. Avling, $12\frac{2}{3}$ tønne.
Paa Knut Dalset, 38 tveiter. Avling, $25\frac{1}{3}$ tønne.

I matrikulen av 1669 opløres for Dalset paa det første bruk : Kristen Olsen og David Olsen. Paa det andet bruk Jakob Jakobsen. Eiere var : David Olsen, Kristen Olsen, Jakob Jakobsen, Joh. Frimand og Margrete i Hanken.

I 1695 var brukerne paa Dalset : Knut 1 pund 21 mark. Olav Davidsen, 1 pund 21 mark. Jakob, 1 vog 18 mark, tilsammen $2\frac{1}{2}$ vög. Eierne var : Knut 1 pund 21 mark. Olav 1 pund 15 mark. Hans børn $\frac{1}{2}$ vög. Joh. Frimand 1 pund 6 mark. Mag. Anders Iversen 1 pund 6 mark. Dette er riktig.

I 1701 opføres paa Dalset :

Knut 48 aar. Søn Kristen 4 aar. Ingebrigt Olsen 23 aar. Ola Davidsen 60 aar. S. David 23, Anders 11, Olav 7 aar. Jakob 64 aar, s. Olav 4 aar. Jon Dalset 11 aar.

I 1711 opføres paa Dalset :

Brukere : Knut, 1 pund 21 mark. Anders Olsen, 1 pund 21 mark. Peder Pedersen, 1 vog 18 mark. Eierne var : opsidderne selv, Johan Frimand, Ludvig og Anders Iversen (Munthe).

I matrikulen 1724 opføres som brukere : Kristen, Olav og enken. Eiere var : opsidderne selv og de nevnte mend. Ingen husmand, skog til brende, god fegang, ligger i baglien, ringe jordart, temmelig uvis til korn udi frostaar. God til eng, letvunden, ingen rydningsjord. Saar : 11 tønner havre, avler : 64 les høi, føder : 4 hester, 9 kjør, 15 ungfø, 17 smaler. Gammel skyld, $1\frac{1}{2}$ vög, foreslaaes avtat 1 pund.

Kristen Dalset nevnes som lagrettesmand i et diplom fra 1650.

Fogden Iver Andersen fik i 1676 skjøte paa 1 pund 6 mark i Dalset av Peder Hansen og hustru Margreta Rasmusdatter.

Peder Pedersen fik i 1709 bygselbrev paa 1 vog 18 mark i Dalset. Iver Olsen Dalset fik bygselbrev paa $\frac{1}{2}$ vog i Dalset 1724, Kristen Knutsen fik skj. paa 1 pund 3 mark i 1721 av sin broder. Ola Olsen Herje fik skj. paa 1 pund 15 mark i Dalset av Ingebrigt Hammervold 1735.

Ola Olsen Dalset fik skjøte paa 2 pund 12 mark av Iver Olsen Dalset 1738. Olav Olsen Dalset skj. 1 pund 6 mark i Dalset til Olav Kjøstelsen Strand 1744. Olav Olsen Dalset skj. 1 pund 21 mark i Dalset til Peder Ingebrigtsen 1744. Olav Olsen Dalset skj. 1 pund 6 mark i Dalset til Ola Pedersen Dalset 1749? Kristen Knutsen Dalset skj. sit bruk til sønnen Knut Kristensen Dalset 1756 $\frac{1}{2}$ vog 9 mark. Peder Olsen Dalset skj. til Olav Pedersen Dalset 1 pund 6 mark 1764. Kjøstel Olsen Dalset faar skj. av hr. Erik Røring paa 1 pund 21 mark 1765. Anders Ingebrigtsen Hammervold solgte sin eiendom 1 pund 21 mark i Dalset til sin svoger Knut Pedersen Ottestad 1751. Olav Olsen Dalset solgte sin gaard 1 pund 6 mark i Dalset til Peder Olsen Dalset 1741. Kjøstel Olsen Dalset solgte 1 pund 21 mark i Dalset i 1782 til Knut Pedersen Dalset. Olav Pedersen Dalset fik auktionsskj. paa 1 pund 12 mark i Dalset 1782. Bruket havde tilhørt Knut Tørsteinsen Dalset.

Ved folketællingen i 1801 var opsidderne paa Dalset: Gaardbruker Ingebrigt Knutsen 45 aar, og Aase Hemmingsdr. 33 aar. Børn: Ingebrigt 9, Ola 9, Marit 4, Knut 1 aar. 2 tjenere. Vilkaarsmand Knut Pedersen, 81 og hustru Marit Pedersdr. 80 aar. Søn Peder Knutsen 34 aar. Gaardbruker Ola Pedersen 64 aar, hustru Anne Andersdr. 56. Børn: Peder 32, Anders 22. 3 tjenere.

Samlet folketal 18.

Det maa bemerkes, at der maa være en feil ovenfor, da opgaven ikke stemmer med kirkeboken. Efter den ovenstaaende opgave, skulde Ingebrigt Knutsen Dalset have en søn Ola, som var av samme alder som broderen Knut. I kirkeboken findes ikke denne Ola, saavidt jeg kan se. Enten er der en uteladelse i kirkeboken, eller en feil i folketællingen.

Bno. 1. Dalset, Ino. 123. 1 vog 18 marker. Ny sk. 3 daler, 4 ort 18 skilling, nu 4,66.

Gaardbruker Ingebrigt Knutsen i 1801, han fik skj. 1792. Knut Ingebrigtsen Dalset, 1830. Anders Larsen Dalset, 1881. Lars A. Dalset, 1882.

Bno. 2. Dalsbø, 0,79 D a l s b ø. Fraskilt bno 1 i 1862.

Andreas Jakobsen Skorgen skj. 1862. Knut Harvolden skj. 1920.

Bno. 3. D a l s e t, Ino. 124. 1 vog 18 marker. Ny skyld, 3 daler, 1 ort, 16 skilling, nu 3,82.

Ola Pedersen Dalset eiede 1801, fik auksjonskj. 1782. Peder Olsen fik skj. 1801. Ola Pedersen antagelig omkr. 1820. Han blev gift med Beret Jensdr., men findes ikke viet i kirkeboken; han boede her i 1830 og 1833.

Lars Andersen Hammervold gift med Marit Ingebrigtsdr. Dalset 1818, boede først paa Holmem, men flyttede til Dalset omkr. 1825.

Anders Larsen Dalset fik skjøte 1846. Lars A. Dalset likesaa 1891.

Peder Iversen havde skjøte paa et mindre stykke 1836. Han flyttede til Hammervold.

I 1865 var beboerne paa Dalset :

Gaardbruker utskiftningsf. Anders Dalset født 1895, hustru Mali Andersdatter. Barn : Matilde 6 aar. 4 tjener. Assistent Eyvind Dahl 15 aar. 1 fattigl. Gaardbruker Knut Ingebrigtsen 67 aar og Ingeborg Iversdr. 70. Barn : Beate 7 aar. Søn : Ingebrigt Knutsen 19 aar. hustru Eldri Olsdatter 30 aar. Barn : Knut 1 aar. 1 tjener.

Dalsetreiten. Gaardbruker Knut Ingebrigtsen 41 aar. Enke Anne Knutsdr. 73 aar. Pleieb. Anne Knutsdr. 16.

Dalsbø. Gaardbruker Andreas Jakobsen 31, hustru Guro Knutsdatter 38. Barn : Jakob 1, Selma Ingeborg 4.

Folketal 16.

Utsæd og kveghold : Anders Dalset : $\frac{1}{8}$ tønne rug, $\frac{1}{2}$ tønne blk., 3 tønner havre, 4 tønner poteter. 1 hest, 9 kjør, 10 smaler.

Knut Ingebrigtsen: 3 tønner byg, $3\frac{1}{2}$ tønne poteter.
1 hest, 3 kjør, 6 smaler.

Dalsbøreiten: $\frac{1}{8}$ tønne byg, 1 tønne havre, $2\frac{1}{2}$
tønne poteter. 2 kjør, 10 smaler.

Dalsbø: 1 tønne havre, 1 tønne pot. 3 kjør, 5 sm.

Av matrikulkom. beskrivelse av gaarden i 1866 hitsættes om
Dalset:

Knut Ingebrigtsen $23\frac{1}{2}$ maal dyrket jord 128 maal nat. eng.
Meget og god dyrkningsjord. God havnegang, ved tilsalgs, nær vei,
langt fra sjøen, skygge. Anders Larsen. 32 maal dyrket jord, 102
maal naturlig eng, som foregaaende. Andreas Jakobsen. 5 maal
dyrket jord, 29 maal naturlig eng. Som foregaaende. Knut Inge-
brigt Reiten. 1 maal dyrket, 8 maal naturlig eng. Som foreg.

Utskiftning er avholdt paa gaarden 1833 indmark og 1850 og
1819 over utn arken. Efter hvad gaardens eier har fortalt, er der
paa Dalset gjort flere fund av stensaker, deriblandt en dolk eller
kniv av flint.

Gno. 56 Bakken.

Navnet tilhenger ingen forklaring.

Gaarden nevnes i skattemandtallet av 1610. Knut
Bakke var bruker. Han opføres ogsaa i 1615, da han
betalte i tiende $4\frac{1}{2}$ tveit, der svarede til en kornavling
av 3 tønner. Han var bruker endnu i 1623; men i 1633
er Nils kommet i hans sted. I 1645 opføres Olav og
i 1650 Laurits. Gaarden regnedes blandt ødegaarde.

I kvægtiendetallet av 1657 opføres Lars Bakke
med 8 kjør, 5 gjeiter og 4 smaler.

Efter jordeboken av 1661 tilhørte gaarden presten i
Veøy og Rødven kirke, hver det halve.

Landskylden var $1\frac{1}{2}$ vog. Brukerne var Olav og
Nils. I prestens mandtal 1664 opføres som brukere paa
Bakken: Peder Trondsen 42 aar, Knut Trond-
sen 28 aar. Hver brukte 2 pund og 6 m. Korntienden
utgjorde $11\frac{1}{2}$ tveit, som svarede til $7\frac{2}{3}$ tønne i avling.

Efter matrikullen av 1669 var Peder og Knut Trondssønner brukere. Eiere var de nevnte.

Av det her anførte fremgaar, at gaarden maa være blevet delt omkring 1660.

I 1695 var Trond Knutsen og Trond Pedersen brukere.

I 1701 opføres disse 2 mend som brukere her. Trond Knutsen var 38 aar og Trond Pedersen 36 aar.

I 1711 var brukerne Lars og Erik. Den første brukte kirkens jord og den anden prestens.

I matrikullen av 1724 opføres Veøy kirke og presten som eiere. Dette maa vel være en skrivefeil for Rødven kirke. Trond og Lars var brukere. Ingen husmand, skog til fornøden brende, god fegang, ringe jordart, temmelig uvis til korn udi frostaar, god til eng, letvunden, ingen dyrkningsjord. Saar 6 tønner korn, avler 28 les høi, føder 6 kjør, 5 ungf, 14 smaler, 2 hester. Skatteskyld $1\frac{1}{2}$ vog.

Av kirkeboken hilsettes :

Laurits Bakken findes her mellem 1720 og 1730. Askjell Bakken nevnes samtidig med ham.

Olav Bakken opføres i 1738. Jon Olsen Bakken og Marit Olsdatter Ottestad blev ekteviet 1763. Ola Olsen Bakken og Brit Hansdatter Bø 1764. Olav Askjellsen Bakken nevnes 1768. Lars Jonsen Bakken g. m. Ingeborg Pedersdatter 1779.

Av hjemmelsdokumenter anføres: Ola Olsen Bakken fik bygselbrev av O. Alsing $\frac{9}{11}$ 1757. Ola Olsen Bakken likesaa $\frac{23}{7}$ 1760. Lars Jonsen Bakken likesaa $\frac{26}{5}$ 1779.

I 1801 var opsitterne: Gaardbruker Ola Olsen Bakken 37 aar, hustru Beret Kristoffersdatter 43. Barn: Ola 6, Beret 3 og Anne 1 aar. Gaardbruker Lars Jonsen Bakken 49 aar, hustru Marit Olsdatter 63. Fosterb. Eli Olsdatter 15. Samlet folketal 12.

Bno. 1, Bakken, Ino. 126, gammel skyld 2 pund, 6 m., ny skyld 1 daler, 4 ort, 21 sk. Nu 3,13.

Ola Olsen Bakken fik bygselbrev 1760 av O. Alsing

paa 1 vog i Bakken. Ola Olsen Bakken fik bygselbrev omkring 1795. Han var bruker i 1801. Ola Olsen Bakken fik bygselbrev i 1831. Ola Olsen Bakken likesaa i 1860. Lars Olsen Bakken kjøpte gaarden av Rødven kirke i 1900.

Bno. 2, Bakken, lno. 127, gammel skyld 2 pund, 6 m., ny skyld 1 daler, 4 ort, 21 sk. Nu 2,93.

Lars Jonsen Bakken fik bygselbrev i 1779. Han var bruker i 1801. Han var først g. m. Marit Olsdr. som d. 1805. Derefter med Marit Jonsdr. Ottestad 1818. Hans enke ektede i 1832 Søren Anderssen Hammervold. Efter hendes død utlagdes bruket til sønnen Jon Larsen. Søren Andersen havde faat kongeskjøte omkring 1835. Jon solgte bruket i 1870 til Lars L. Ottestad, som var gift med datteren Marit i 1869. Lars Larsen Ottestad fik skjøte i 1898.

I 1865 var opsitterne paa Bakken: Gaardbruker Ola Olsen Bakken 32 aar, hustru Guro Larsdatter 31. Barn: Lars 1, Ola 3 og Ingeborg 5 aar. Gaardbruker Jon Larsen Bakken 41 aar, hustru Guro Eriksdatter 49. Barn: Lars 7 og Marit 15 aar. Folketal 15.

Utsæd og kveghold:

Bno. 1: $\frac{1}{8}$ tønne byg, $4\frac{1}{2}$ tønne havre, 3 tønner poteter. 1 hest, 7 kjør, 22 smaler og 2 svin.

Bno. 2: $\frac{3}{8}$ tønne byg, $3\frac{1}{2}$ tønne havre, 3 tønner poteter. 1 hest, 6 kjør, 18 smaler og 1 svin.

Av matrikulkom. beskrivelse av Bakken i 1866 anføres:

Jon Larsen, 11 maal dyrket jord, 39 maal naturlig eng, meget dyrkningsjord, god havnegang, tungdreven, vandfald.

Ola Olsen, 14 maal dyrket jord, 91 maal naturlig eng. Som den foregaaende.

Utskiftning er avholdt paa Bakken 1845, av indmarken 1881 og av utmarken 1905.

Gno. 57 Landre.

O. Rygh antager, at navnet er en sammensetning av land og rjot av rjota, rydde og betegner et opryddet stykke land, en nyrydning. Naar man legger merke til, hvorledes navnet i eldre tid har været skrevet (Landram, Landrou, Landere) bliver dette meget sandsynlig.

I skattemandtallet 1597 opføres Olav Knutsen og Haavard paa Landrøe. I 1603 Marita og Halvard Landraa. I 1610 Knut og enken. I 1615 Knut Landrøe og Haavard. Korntienden var 10 og 5 tveitar, som svarer til en avling av $6\frac{2}{3}$ tønne og $3\frac{1}{3}$ td. I 1623 opføres Knut Landrøed og Hoffuer. I 1633 knut og Laurits Landrou, i 1645 Knut Landre, Olav ibd., Laurits. Om denne sidste skal regnes til Landre er ikke sikkert. I 1650 Erik og Olav Landre. Knut Landre omtales i et diplom fra 1634.

I kvegmandtallet av 1657 opføres: Olav Landre, 1 hest, 7 kjør, 3 gjeiter og 4 smaler. Olav Landre, 1 hest, 8 kjør, 2 gjeiter og 3 smaler. Erik Landre, 1 hest, 7 kjør, 3 gjeiter og 4 smaler. Arne Landre, 1 hest, 7 kjør, 1 gjeit og 1 smale.

I skattemandtallet av samme aar opføres Erik og Olav Landre med 5 pund i landskyld og Laurits og Olav med 5 pund landskyld.

I jordeboken 1661 opføres som brukere paa Landre: Erik $2\frac{1}{2}$ pund, Henrik $2\frac{1}{2}$ pund, Raffuuld $2\frac{1}{2}$ pund og Olav $2\frac{1}{2}$ pund. Eiere var Rødven kirke 5 pund, Vesøy sogneprest 5 pund. Hver av dem bygster sit.

I prestens mandtal 1664 opføres: Erik Olsen 40 aar, $2\frac{1}{2}$ pund. Søn Lars 3 aar, Knut 7 aar. 1 huskvinde

med sønnen Anders Nilsen 1 aar. Henrik Larsen 26 aar, $2\frac{1}{2}$ pund. Olav Lauritsen 40 aar, $2\frac{1}{2}$ pund. Raffu-ild Larssen 37 aar, $2\frac{1}{2}$ pund. Landskylden var 3 voger og 1 pund.

Korntienden var: For Erik Landre 14 tveitar, svarende til $9\frac{1}{3}$ tønde. Raffuild Landre 17 tveitar, svarende til $11\frac{1}{3}$ tønde. Henrik Landre $15\frac{1}{2}$ tveit, svarende til $10\frac{1}{3}$ tønde. Olav Landre $15\frac{1}{2}$ tveit, svarende til $10\frac{1}{3}$ tønde.

I matrikulen av 1669 opføres Landre som to særskilte bruk. Erik Olsen og Henrik Larsen bruker sammen det ene paa 5 pund, som tilhører Rødven kirke. Raffel Larssen og Olav Larssen bruker det andet, ogsaa 5 pund, som tilhørte sogneprestembedet paa Veøy.

I 1695 opføres i matrikulen Lars og Eiliv som brukere av kirkens jord og Ravaald og Lars som brukere av prestegodset.

I 1701 blev det ene bruk tat til officersgaard. De 3 andre brukere var Lars 46 aar med sønnen Erik 6. Erik 50 aar og Knut 56 aar. Det kan ikke sees, om nogen offiser boede her.

I 1711 opføres som brukere: Lars, Erik, Knut og Lars. Løitnanten var tillagt det halve av Rødven kirkes jord.

I matrikulen av 1724 opføres 3 brukere: Erik Jønsen, Erik og Bjørn. Av Rødven kirkes jord var det utlagt et bruk til løitnanten, mot at kirken fik igjen av kongens gods paa Nordmør. Den samlede skatteskyld var 3 voger og 1 pund. Ingen husmand, seter like ved gaarden, skog til brende, god fegang i Sollien, god jordart, temmelig vis til korn uten i frostaar, maatelig til eng, middelvunden, ingen dyrkningsjord. Saar 10 tønnder havre, 1 skj. blandkorn, føder 2 hester, 9 kjør, 14 ungfø og 16 smaler.

Skatteskylden foreslaaes forhøiet 1 pund.

Her skal først anføres nogle hjemmelsbreve vedkommende Landre:

Børge Eeg fik kongeskjøte paa 1 vog, 2 pund av Landre i 1732. Gaarden havde været assigneret til mili-

tært bruk; men var besluttet solgt. Kaptein Lossius kjøpte den paa auktion i 1728; men da han ikke indbetalte kjøpesummen i rette tid, blev den paany sat til auktion, og nu kjøpte fogden den. Aaret efter avstod han den til kaptein Lossius. Herav sees, at det var den halve gaard 1 vog og 2 pund, som blev solgt. Kaptein Lossius solgte igjen gaarden 1 vog, 2 pund til sogneprest Leganger 1736. Kapteinen synes en kort tid at ha bodd paa Landre, men ikke at ha likt sig her; han flyttede til Rødven.

I 1736 solgte Knut Jonsen Sandnes sin gaard Landre $1\frac{1}{2}$ vog til Jon Halvardsen Herje.

Lars Eriksen Landre fik bygselbrev paa 5 pund i Landre av sogneprest E. Røring 1751.

Erik Landre fik bygselbrev av sogneprest Røring paa 2 pund og 12 m. i Landre 1763.

Bersvein Hansen Tokle fik bygselbrev paa 2 pund, 21 m. i Landre av sognepresten 1777.

Erik Larsen Landre likesaa paa 1 vog, 2 pund i Landre 1791.

I 1801 var opsitterne paa Landre:

Gaardbruker Erik Larsen 31, hustru Synnøv Einarsdatter 35 aar. Barn: Einar 5, Lars 2, Synnøv 2. 3 tj.

Gaardbruker Bersvein Hansen 49 aar, hustru Beret Larsdatter 41. Barn: Kristen 14, Eli 18, Guro 13, Beret 6 og Magnhild 3 aar.

Gaardbruker Jon Eriksen 25, hustru Marit Jonsdatter 24 aar. Barn: Magnhild 1 aar. 3 tjenere.

Samlet folketal 21.

Bno. 1, Landre, lno. 128, gammel skyld 2 pund, 18 m., ny skyld 2 daler, 2 pund, 21 sk. Nu 1,12.

Bersvein Hansen fik bygselbrev i 1777. Han var bruker i 1801. Peder Andersen Aafarnes ektede Bersveins datter Eli 1808 og fik bygselbrev av presten i 1809. Sønnen Bersvein Pedersen fik kongeskjøte i 1840. Han døde i 1850. Enken Brit Eriksdatter ektede i 1852 Svein Pedersen Landre som s. a. fik skj. Peder Bersveinsen fik skj. i 1876. Ola Bersveinsen likesaa 1883. Hans enke Marit Ingebrigtsdatter fik skiftehemmel.

Bno. 2, Landre, lno. 129, gammel skyld 1 vog, 2 pund, ny skyld 4 daler, 6 sk. Nu 3,91.

Erik Larsen Landre fik bygselbrev 1791. Einar Eriksen Landre fik kongeskjøte 1834. Erik Einarsen Landre fik skjøte 1865. Iver Eriksen Landre fik skj. 1911.

Bno. 3, Nerland, lno. 127 b, 2 ort, 10 sk. Nu 0,57. Fraskilt bno. 2 i 1850.

Kristen Sørensen fik skjøte s. a. Søren Kristensen fik skj. 1894.

Bno. 4, Øverland, lno. 129 c, 1 ort, 6 sk. Nu 1,40. Fraskilt bno. 2 i 1864.

Ola Olsen Landre fik skj. s. a. Andreas Andersen Reiten auksjonsskjøte 1888. Peder Andreassen skj. 1916.

Bno. 5, Landre, lno. 130, gammel skyld 2 pund, 12 m., ny skyld 1 daler, 4 ort, 21 sk. Nu 3,13.

Erik Jonsen Landre fik bygselbrev 1763. Jon Eriksen Landre fik bygselbrev 1798; han var bruker i 1801. Erik Jonsen Landre fik kongeskjøte i 1846. Just Justsen Landre fik skj. 1852. Just var fra Strømme i Eid.

Bno. 6, Øvergaard, 1,20. Fraskilt bno. 1 i 1898. Søren Nerland fik skj. samme aar.

Bno. 7, Landre, 1,29. Fraskilt bno. 1 i 1898. Ola Hundnes og Ola I. Olttestad fik skj. samme aar. Ola I. Olttestad fik skjøte av Ola Hundnes 1900. Ingebrigt Olsen fik skj. 1919.

Bno. 8, Landheim. Fraskilt bno. 2 i 1912. Anne Olsdatter Bakken fik skjøte 1912. Skjøte fra Knut O. Bakken til Maria Bakken 1917.

I 1865 var opsitterne paa Landre:

Gaardbruker Svein Pedersen Landre 59 aar, hustru Brit Eriksdatter 55. Barn: Peder Bersveinsen 24, Bersvein Sveinsen 14 og Ola 12 aar.

Gaardbruker Erik Larsen Landre 27 aar, hustru Kari Knutsdatter 35. Barn: Knut 6 og Eyvind 4 aar.

Vilkaarsmand Einar Eriksen 71 aar, hustru Guro Eriksdatter 58.

Gaardbruker Ola Olsen Øverland fra Siem 38 aar, hustru Synnev Einarsdatter 33. Barn: Gurianna 5 og Inger Maria 3 aar.

Gaardbruker Just Justsen Landre 38 aar, hustru Kristine Olsdatter 32. Barn: Just 3, Pauline 12, Brit 9.

Husmand Erik Jonsen Landre 62 og Brit Hansdatter 68 aar. Barn: Guro 25 aar.

Gaardbruker Kristen Sørensen (Nerland) 47 og Ingeborg Larsdatter 44 aar. Barn: Søren 10, Lars 6, Mathias 3 og Guro 13 aar.

Folketal 32.

Utsæd og kveghold:

Bno. 1: $\frac{1}{2}$ tønne blandkorn, $6\frac{1}{2}$ tønne havre, $3\frac{1}{2}$ tønne poteter. 1 hest, 10 kjør, 35 smaler og 1 svin.

Bno. 2: $\frac{3}{8}$ tønne byg, $6\frac{1}{2}$ tønne havre, 4 tønner poteter. 2 hester, 10 kjør, 25 smaler og 1 svin.

Bno. 3: $\frac{1}{2}$ tønne byg, 5 tønner havre, 2 tønner poteter. 2 hester, 4 kjør og 14 smaler.

Bno. 4: $\frac{1}{2}$ tønne byg, 2 tønner havre, 2 td. poteter. 2 hester, 3 kjør og 16 smaler.

Husmendene: $\frac{1}{2}$ tønne byg, $1\frac{1}{2}$ tønne havre, $3\frac{1}{2}$ tønne poteter. 2 hester, 2 kjør og 7 smaler.

Av matrikulkom. beskrivelse av gaardene i 1866 hitsettes om Landre:

Svein Pedersen: 25 maal dyrket jord, 87 maal naturlig eng, utslaat 1 læs høi, meget og god dyrkningsjord. Ved til fornødenhet, god havnegang, tung sjøvei. Sen om høsten. Almindelig godt dyrket.

Einar Eriksen: 24 maal dyrket jord, 75 maal naturlig eng, 2 læs høi av utslaat. Forøvrig som foreg.

Kristen Sørensen Nerland: $9\frac{1}{2}$ maal dyrket jord, 17 maal naturlig eng, middels havn. Som foregaaende. Ola Olsen Øverland 56 maal nyt bruk. Som foreg. forøvrig. Just Jakobsen: 23 maal dyrket mark, 86 maal naturlig eng, 1 læs høi av utslaat. Som foreg. Mindelig utskiftning 1845. Indmarken utskiltet 1867. Utmarken 1905.

Gno. 58 Harvolden.

Navnets betydning er vel den harde vold, den vold, som er hard at dyrke. Gaarden nevnes i 1623, da Sivert opføres som bruker. I 1633 opføres Ingebrigt og likesaa i 1645 og 1650.

I kvægtiendelallet i 1657 opføres:

Enken paa Harvold, 2 hester, 19 kjør, 3 gjeiter, 3 smaler, 1 svin. I skattemandt. av samme aar opføres: Ingebrigt med $1\frac{1}{2}$ vog i landskyld. I jordeboken 1661 opføres Anders som bruker; landskylden var $1\frac{1}{2}$ vog, og eierne var Veøy sogneprest og brukerne selv, hver det halve.

I prestens mandt. 1664 opføres Harvolden blandt ødegaarde; Anders Ingebrigtsen var bruker 31 aar, landskyld $1\frac{1}{2}$ vog. Søn Anders 3 aar. Korntienden var $21\frac{1}{2}$ tveit, som svarer til en avling av $14\frac{1}{3}$ tønne.

I matrikulen 1669 opføres Anders Ingebrigtsen som bruker; eierne var de samme som ovenfor.

I 1695 er Anders fremdeles bruker og eier med sine søskende det halve av gaarden. I 1701 opføres fremdeles Anders, 40 aar. I 1724 var Anders fremdeles bruker. Skatteskylden var $1\frac{1}{2}$ vog. Ingen husmand. Setter $\frac{1}{2}$ fjerd fra gaarden. Skog neppe til brende, god fe-gang, ligger i sollien, god jordart, vis til korn, temmelig til eng, letvunden. Saar: 6 tønner havre, 2 skj. blk., avler: 28 les høi, føder: 1 hest, 6 kjør, 4 ungf, 10 smaler.

Ingebrigt Harvolden nevnes i et diplom av 1650.

Anders Harvolden havde sønnen Peder Andersen Harvolden, som ikke opføres i folketællingen i 1701. Han fik skjøte av faderen i 1722. Han var gift med Beret el-

ler Brit Nilsdr. Frøiset i 1727. Den 6 juli 1758 holdtes skifte efter ham. Enken var Beret Nilsdatter; der var 5 børn, hvorav Anders var ældst. Han overtok gaarden og i 1768 fik han bygselseddel paa prestegodset. Hvem han var gift med, kan ikke sees av kirkebøgerne; men det ser man, at han boede her omkring 1770-80 og havde flere børn. Saa følger Steffen Pedersen Harvolden, korporal og gift med Synneva Knutsdatter Rødven, men hvorledes han kom ind, kan ikke sees.

I folketællingen 1801 sees, at Steffen Pedersen Harvolden 42 aar og hustru Synneva Knutsdatter 42 aar boede paa Harvolden og havde 5 barn, hvorav Peder 11 aar og Knut 2. Anders Andersen tjente hos dem; han maa være søn av Anders Pedersen Harvolden. Vilkaarskone var Beret Andersdatter 59 aar, og hun maa være enken efter Anders.

Bno. 1. Harvolden, Ino. 131. Gammel skyld $1\frac{1}{2}$ vog, ny skyld, 3 daler 7 skilling. Nuvær. 4,48.

Steffen Pedersen eiede i 1801, fik bygselsbrev 1788. Knut Steffensen overtok gaarden omkring 1830. Han ektede Brit Børresdatter Hankeberg, men findes ikke i kb. som viet, men derimot deres barn. Knut fik kongeskj. paa prestegodset 1833. Iver Knutsen Stangenes fik skjøte i 1879 paa et stykke av gaarden. Ingebrigt Olsen Eide fik auktionsskjøte 1887. Ola Ingebrigtsen Harvolden fik skjøte 1910.

Bno. 2. Skolehagen, 2,59. Fraskilt fra bno. 1 i 1851.

Ivar Stangenes fik skjøte s. a. Lina Stangenes g. m. Jørgen Eriksen Sandnes fik skj. 1882.

Bno. 3. Myrvold. Fraskilt bno. 1. i 1911.

Mikkel Kaasbølsen fik skjøte s. a.

Bno. 4. Setervang. Fraskilt bno. 2. i 1912.

Albert Olsen Sandnes fik skjøte s. a.

Bno. 5. Nybø. Fraskilt bno. 2. i 1913.

Albert Vollan fik skjøte s. a. Isak Iversen Dal fik skjøte 1918.

I folketællingen i 1865 opføres paa Harvolden :

Gaardbruker Ola Ingebrigtsen 59 aar og hustru Ingeleiv Pedersdatter 43. Barn : Ingebrigt 11, Peter 8, Jakob 4, Eline 10, Sigrid 2 aar.

Husmandsenke Ingrid Hansdatter Harvoldbakken 51 aar. Barn : Søren Pedersen 16, Gurianna 22 aar.

Utsæd : $\frac{1}{16}$ tønne rug, $\frac{1}{4}$ tønne byg, 6 tønner havre, 2 tønner poteter.

Kveghold : 2 hester, 8 kjør, 14 smaler, 1 svin.

Husmanden. 1 tønne havre, 2 tønner poteter. 1 ko, 11 smaler.

Den ovenfor nevnte Ingebrigt Olsen Eide, som kjøpte gaarden paa auktion 1887, var gift med Pauline Svendsen fra Drønen, enke med 2 døtre Klara og Laura, den sidstnevnte blev gift med Roe Eide, den førstnevnte vil vi omtale nedenfor. Ingebrigt og Pauline havde 3 børn, derav sønnen Ola.

Knut Steffensen Harvolden og hustru Brit Børresdr. gav til Rødven kirke en lysekroner, som endnu henger her.

Under Harvolden er opført Skolehagen, som er dannet av parceller, som indkjøptes av flere gaarde. Det var Ivar Stangenes, som her byggede sig et vakkert hjem, hvor han i lang tid ogsaa havde skolen. Om ham se under klokkere.

Datteren Lina, som blev gift med sergeant Jørgen Eriksen Sandnes, fik stedet efter forældrene.

Av matrikulkom. beskrivelse av gaardene i 1866 hitsættes om Harvolden :

Ola Ingebrigtsen. 27 $\frac{1}{2}$ maal dyrket jord, 84 maal naturlig eng. Kun lidt dyrkningsjord. 2 læs høi av utslaatter. Middels havnegang. Knap om brænde. Birk i skredmark.

Skolehagen. Ivar Stangenes, 26 maal dyrket mark, 52 maal naturlig eng. Meget udyrket jord beliggende i utmark. Middels havn, lidet brændeved, nær vei. Tungvunden. Godt dyrket.

Utskiftning av utmarken til Harvolden er foretaget 1863 og 1810. Skolehagen er utskiftet, hvad indmark angaar i 1910.

Gno. 59 Rødven.

I folkemaalet heter gaarden Røivo i nom. og i dat. og akus. Røiven, og det er aldeles ikke tilfældet, at man uttaler Rødven for Røivo; men skriftmaalets form er forskjellig fra folkemalets.

Rødven.

Navnet er meget vanskelig at forklare, og der er endnu ikke fremkommet nogen tydning, som er fuldt tilfredsstillende. Man har tenkt sig at Ræfund var et fjordnavn og oprindelig navn kun paa Rødvenfjorden, og at gaarden har faat navn efter fjorden. Man har ogsaa tenkt sig, at det var elven, som gav gaarden navn, og at den muligens har været kaldt Røiva. Noget saadant navn kjendes dog ikke. Formen Ryffue, som findes i et diplom fra middelalderen, er vel ikke andet end en skriveform; navnets skrivemaate har altid været vaklende, fordi man ikke forstod dets betydning og form.

Fjordens og ottingens navn forandredes fra Refund til Ræ-

fund og Ræven, og derav er vel igjen Røyvø opstaat. Navnet var vel først navn paa bygden, men overførtes saa paa gaarden, som bygdens midtpunkt og kirkested. Saaledes kan man ialfald tenke sig utviklingen, men det er meget tvilsomt om det er riktig. Gaardens gamle navn var: Reffuen, Reffund, Reffue osv.

Gaarden nevnes i tiendemandtallet av 1521, hvor Nils i Reffen opføres. Gaardens navn her er tydelig en fordreining av Refund. I skattemandtallet av 1597 opføres Laurits Jonsøn i Reffen. I 1603 opføres som jordeiende Aane Nilsdatter og som leilendinger Gulbrand og Erik. I 1610 opføres Erik og Anne, begge som jord-

Rødven nye kirke.

eiende og Erik og Gulbrand som leilendinger. I et andet skattemandtallet fra samme aar opføres ogsaa en Olaf ved siden av de nevnte. I 1615 nevnes enken og Olaf; hun hadde en tiende av 6 tveitar, han av 4. Avlingen var da 4 tønder og $2\frac{2}{3}$. I 1623 nevnes Anne i Reffuen og Erik, og i 1633 alene Erik. I 1645 nevnes Erik i Reffund, som var lensmand og skattede for 6 mand. I 1650 opføres Knut.

I kvegtiendetallet i 1657 opføres:

Knut Reffuen: 3 hester, 18 kjør, 5 gjeiter, 10

smaler og 1 svin. Erik Husmand: 2 gjeiter, 10 smaler og 1 svin.

I jordeboken i 1661 opføres Knut som bruker av gaarden. Landskylden var $1\frac{1}{2}$ vog. Eierne var: Veøy prestebord $2\frac{1}{2}$ pund og Knut selv 2 pund.

I prestens mandtal i 1664 opføres:

Knut Eriksen 50 aar, bruker $1\frac{1}{2}$ vog. Sønner: Erik 11 aar, Olav 8 og Laurits 3. Tj. Nils Ingebrigtsen, husmand Peder Olsen 48 aar.

Tienden var 30 tveitar, som svarer til 20 tønder i avling. Landskylden var $1\frac{1}{2}$ vog.

I matrikulen av 1669 opføres Knut Eriksen som bruker. Skatteskyld $1\frac{1}{2}$ vog.

I 1695 var Børre bruker. Eiere var sogneprestembedet, Børre og Knut Rødvens børn. I 1701 var Børre fremdeles bruker, 54 aar. I 1724 var kaptein Lossius bruker. Eiere var sogneprestembedet og Erik Ora. Ingen husmand, seter $\frac{1}{2}$ fjerd. borte, skog neppe til brendsel, temmelig fegang, ringe jordart, tungvunden, lider skade av elvebrud. Saar 7 td. havre, 3 skj. blandkorn, avler 26 les høi, føder 1 hest, 6 kjør, 4 ungfø og 11 smaler. Skatteskyld $1\frac{1}{2}$ vog.

Erik Ræven nevnes som lagrettesmand i 1620 i et diplom av 12te febr.

Han omtales ogsaa i et diplom av 1634 og kaldes her Erik Lauritsen. Samme aar omtales han som lagrettesmand paa høsttinget. Anders Olsen Rødven faar skjøte i 1718 paa 2 pund i gaarden av medarvingerne.

Kaptein Lossius makeskiftede sin gaard Landre mot gaarden Rødven, hvor han boede og havde opført nye huse 1735. Løitnant Lossius faar skjøte paa 2 pund i Rødven av arvingerne 1743.

Fru Hedvig Lossius solgte til sønnen 2 pund, 12 m. med overbygsel til 2 pund i 1745.

Kristoffer Lossius selger sin gaard Rødven $1\frac{1}{2}$ vi med 1 pund i Hammervold til løitn. Reinh. Ziegler i 1751.

Løitnant Ziegler selger gaarden i 1754 til Knut Olsen Holmem. Olav Knutsen Rødven faar skjøte av faderen 1791.

I 1801 var opsitterne i Rødven :

Gaardbruker Ola Knutson 49 aar og hustru Ingeleiv Iversdatter 33. Barn : Knut 4, Iver 2 og Marit 1 aar. 3 tjenere. 1 ind. Vilkaarsk. Marit Olsdatter 70 aar. Ind. Ambjørn Olsen 67 aar, hustru Marit Larsdatter 63.

Samlet folketal 12.

Bno. 1, Rødven, lno. 132, gammel skyld $1\frac{1}{2}$ vog, ny skyld 2 daler, 4 ort, 2 sk. Nu 5,32.

Knut Olsen Rødven faar skjøte paa gaarden av løitnant Ziegler i 1754. Han skjøter den til sin søn Ola Knutsen Rødven den 29de oktober 1791. Ola Knutsen var bruker her i 1801. Ola Knutsen skjøter til sønnen Knut 1825. Knut Olsen skjøter til sønnen Ola 12te jan. 1849. Ola Knutsen skjøter til Søren Sørensen 30te juni 1856. Søren Sørensen Sæbø ektede Knut Olsens datter Ingeleiv, en søster av Ola Knutsen, i 1855, og Ola Knutsen, som ikke havde børn, overdrog ham gaarden. Ingeleiv Knutsdatter Rødven skjøtte gaarden til sønnen Knut Sørensen 9de oktober 1890. Han ektede Klara Svendsen fra Harvolden i 1892.

I 1865 var opsitterne her :

Gaardbruker Søren Sørensen Rødven 44 aar, hustru Ingeleiv Knutsdatter 40. Barn : Knut 9 aar, Serianna 6, Søren 3. Vilkaersm. Knut Olsen Rødven 69 aar. Husmands enke Anne Pedersdatter Høsting 49 aar. Barn : Anne Pedersdatter 15, Pauline 11, Peder 22, Ingeleiv 27.

Samlet folketal 16.

Utsæd og kveghold : 7 tønder havre, 4 td. pote'er. 2 hester, 10 kjør, 23 smaler og 1 svin.

Husmanden : $\frac{1}{2}$ td. havre, $\frac{1}{2}$ tønne poteter. 1 ko og 3 smaler.

Av matrikuleringskommissionens beskrivelse av gaardene i 1866 hitsettes om Rødven :

Søren Sørensen : 27 maal dyrket jord, 89 maal naturlig eng,

2 læs høi av utslaat, middels havnegang, dyrkningsjord, ved tilsalgs, Ietvunden, ved sjøen, utsat for tørke.

Gaardens utmark er utskiftet i 1863—65, indmarken i 1910.

Gno. 60 Vollan.

Navnet er flertal av Vold, forkortet av Volla n e.

Gaarden nevnes første gang i 1623, da Olav opføres som bruker her, likesaa i 1633. I 1645 nevnes ikke Vollan; men i 1650 opføres Bottolv Vollan.

I Kvegliendetaliet i 1657 opføres Bottel Vold: 1 hest, 8 kjør, 2 gjeiter, 2 smaler, 1 svin.

I skattemandtallet av samme aar opføres likeledes Bottolv; landskylden var $1\frac{1}{2}$ vog.

I jordeboken 1661 opføres Bottolv paa Vollan som eier og bruker av $1\frac{1}{2}$ vog »hans egen odel«.

I prestens mandtal av 1664 opføres Bottolv Olsen 48 aar med tjener Olav Rasmussen og Husmand Peder Olsen. Han havde en søn Olav 5 aar. Husmanden havde 3 sønner: Olav 8, Olav 5, Rasmus 3 aar.

Korntienden var $21\frac{1}{2}$ tveit, der svarer til $14\frac{1}{3}$ tøn-
de avling.

I matrikulen av 1669 opføres presten hr. Henrik Sakariassen som eier og Bottolv som bruker.

I 1695 opføres Børre som bruker og Tomas Larsen som eier, medens Veøy presteembede skulde have bygselretten. I 1701 opføres husmand Anders som bruker 50 aar. 2 børn.

I matrikulen av 1724 opføres som bruker Jakob, medens eierne var opsidderen og Olav Halse. Veøy sogneprest havde bygselretten. Skatteskylden var $1\frac{1}{2}$ vog. 1 husmand, seter $\frac{1}{2}$ fjerd fra gaarden, skog neppe til brende. Saar: 6 tøn-
der havre, 2 skj. blk., avler: 28 læs høi, føder: 1 hest, 6 kjør, 4 un-
ge, 10 smaler.

I 1716 solgte Tomas Larsen paa Sekkenes sin gaard

Vollan $1\frac{1}{2}$ vog uten bygsel til Børre Olsen Rødven for 30 rdr.

I 1746 avholdtes der skifte paa Vollan efter Jakob Iversen, som rimeligvis er den samme Jakob, som nevnes i 1724. I 1738 skjøtte Jakob Ora 2 pund 6 mark i Vollan til Jakob Olsen Vollan.

I 1752 er Nils Sørensen eier og bruker paa Vollan; han solgte sit bruk dette aar til Kristen Kristensen Dalset, som i 1751 var blevet g. m. Inger Sørensdatter Vollan; de boede her i de følgende aar. Deres søn var Kristen Kristensen Vollan g. m. Sigrd Olsdatter Sandnes 1785. Den førstnevnte Kristen fik bygselbrev i 1751 paa $1\frac{1}{2}$ vog i Vollan; sognepresten i Veøy eiede nemlig bygselretten, medens brukerne eiede landskylden.

I 1801 var opsitterne her:

Gaardbruker Kristen Kristensen Vollan 48 og hustru Sigrd Olsdatter. Barn: Kristen 14, Ola 6, Iver 3, Kari 11, Magnhild 8 aar. Vilkaarsenke Inger Sørensd. 74.

Folketal 10.

Bno. 1. Vollan, lno. 133, gammel skyld $1\frac{1}{2}$ vog, ny skyld 2 daler, 4 ort, 20 skilling. Nu 5,47.

Kristen Kristensen fik bygselbrev 1751 og skj. av Nils Sørensen 1758. Kristen Kristensen fik skj. av moderen 1782 han var bruker i 1801. Iver Kristensen fik kongeskj. i 1833; han ektede Anne Bottolvsdr. Hundnes i 1855. Anders Olsen Sandnes ektede enken Anne Bottolvsdr. i 1844 og blev bruker. Ola Iversen overtok gaarden i 1867 og ektede s. a. Brit Olsdr. Hundnes; han havde faaet skiftehj. i 1844. Hans enke Brit Olsdr. fik skiftehj. 1887. Sønnen Albert Olsen fik skjøte i 1900.

Bno. 2. Voldheim, 0,78. Fraskilt bno. 1 i 1904. Ingebrigt Dalset fik skjøte s. a.

Bno. 3. Myrvang, 0,61. Fraskilt bno. 1 i 1910. Iver Iversen Dale fik skjøte s. a.

Bno. 4. Skreteigen. Fraskilt bno. 3 i 1918.

I 1865 var opsitterne:

Gaardbruker Ola Iversen Vollan 25 aar ugift. Husmaudsenke Guri Jonsdatter Gjerdet 65 aar. Søn Iver Andersen 18 aar.

Folketal 12.

Utsæd: $\frac{1}{16}$ tønne rug, $\frac{1}{4}$ tønne byg, $7\frac{1}{2}$ tønne havre, $3\frac{1}{2}$ tønne poteter. Kveghold: 2 hester, 11 kjør, 29 smaler, 1 svin.

Husm. $\frac{3}{4}$ tønne korn, $1\frac{1}{2}$ tønne poteter. 1 ko, 5 smaler.

Av matrikuleringskom. beskrivelse av gaardene i 1866 hitsettes om Vollan:

Ola Iversen 45 aar. 45 maal dyrket mark, 65 maal naturlig eng. Utslaatter 4 les. Meget og god dyrkningsjord. Middels havnegang, ved tilsalgs, let adkomst, mere end almindelig godt dyrket. Utskiftning av utmarken foregik i 1863 og av indmarken 1910.

Paa Vollan boede i 1870 aarene en bekjendt snedker Øystein Ellingsen Vollan fra Herjegjeilen, gift i 1868 med Ingeranna Olsdatter Korsan. Han var en dygtig haandverker og reiste meget omkring paa arbeide. Han flyttede senere til Vestad, hvor han bosatte sig. Hans datter Gyda blev gift med Jon Andersen Eik i 1892. Øystein døde 1899.

Gno. 61 Korsan.

Gaardens navn er at avlede av kross, kors, og er flertal: Korsene, dat. Korsaa. Hvad der har givet anledning til dette navn, er ubekjendt. Vi kan tenke os, at der engang har staat kors her*).

Gaarden opføres i skattemandtallet for 1610, da Knut var skattebonde paa Korsaa. I 1615 var Knut likeledes bruker. Tienden var 3 tveitar, svarende til 2

---

*) Efter traditionen skal der ha staat et kors paa Korsaa-nesset. Om det ligger noget til grund herfor, synes ikke usandsynlig.

tønder i avling. I 1623 opføres Erik som bruker og likesaa i 1633 og 1645. I 1650 opføres Knut som bruker.

I kvegtiendetallet 1657 opføres:

Erik Korsan, 1 hest, 9 kjør, 4 gjeiter og 5 smaler. Olav sammesteds, 1 hest, 8 kjør, 4 gjeiter og 3 smaler. Marit sammest., 1 hest, 2 kjør, 4 gjeiter og 3 sm.

I jordeboken av 1661 opføres Olav og Knut som brukere hver $\frac{1}{2}$ vog. Gaarden eiedes av sognepresten paa Veøy $\frac{1}{2}$ pund med bygselretten til det hele. Anders Strand 1 pund, Olav Myklebostad $\frac{1}{2}$ pd., kongen $\frac{1}{2}$ pund. Landskylden utgjorde tils. 1 vog.

Korsan.

I prestens mandtal 1664 opføres Korsan som ødegaard. Brukere var Ola Knutsen 41 aar, 3 sønner: Knut 5 aar, Bjerte 3 og Olav 1. Knut Ingebrigtsen 49 aar, søn Olav 8 aar. Hver av dem brukte $\frac{1}{2}$ vog.

Kornlienden utgjorde for Knut $15\frac{1}{2}$ tveit og for Olav $17\frac{1}{2}$ tveit. Efter dette skulde avlingen være $10\frac{1}{3}$ tønne og $11\frac{2}{3}$ tønne.

I matrikulen av 1669 opføres som brukere Ola Knutsen og Knut Ingebrigtsen. Eierne var Veøy sogneprestembede (prestebordet) 1 pund og 8 m., hr. Henrik paa Veøy 1 pund og 8 m., Ola Mykle-

bostad 16 m. og Knut selv 16 m. Dette stemmer ikke med de foranstaaende opgaver og giver 4 pund.

I matrikullen 1695 opføres Knut og Isak som brukere, hver $\frac{1}{2}$ vog. Eierne var sognepresten i Veøy 1 pund og 3 privatmænd 2 pund. Tils. 1 vog.

I 1701 opføres Knut 54 og Isak 44 aar. Isak havde sønnerne Anders 8 og Knut 6 aar. Forholdet var uforandret i 1711.

I matrikullen av 1724 opføres Olav og Isak som brukere. Eierne var de samme som ovenfor er nevnt. Skatteskyld 1 vog. Ingen husmand, seter $\frac{1}{2}$ fjerd. borte, skog til brende. Saar 6 tønder havre, 1 skj. blk., avler 36 les høi og føder 2 hester, 6 kjør, 6 ungfø og 16 sm. Foreslaaes forhøiet skatteskylden med $\frac{1}{2}$ vog.

I 1801 var opsitterne paa Korsan:

Gaardbruker Ola Olsen 32 aar. 3 tjenere. Vilkaarsmand Ola Sveinsen 71 og hustru Anne Larsdr. 54.

Gaardbruker Hans Bjørnsen 33, hustru Beret Jonsdatter 30 aar. Barn: Bjørn 4 og Jon 2 aar. Vilkenke Kari Eriksdatter 75 aar.

Folketal 12.

Bno. 1, Korsan, Ino. 134, gammel skyld $\frac{1}{2}$ vog, ny skyld 1 daler, 3 ort, 16 sk. Nu 2,84.

Hans Bjørnsen Korsan gift med Brit Knutsdr. 1734. Bjørn Hansen Korsan fik bygselbrev 1750. Hans Bjørnsen Korsan likesaa bygselbrev 1796. Han var bruker i 1801. Bjørn Hansen Korsan fik bygselbrev omkring 1820. Han fik kongeskjøte 1843. Hans Bjørnsen Korsan skj. 1853. Bernhard Hansen Korsan fik skjøte 1893. Hans Bernhardsen fik skjøte 1919.

Bno. 2, Korsan, Ino. 135, gammel skyld $\frac{1}{2}$ vog, ny skyld 1 daler, 3 ort, 16 sk. Nu 3,75.

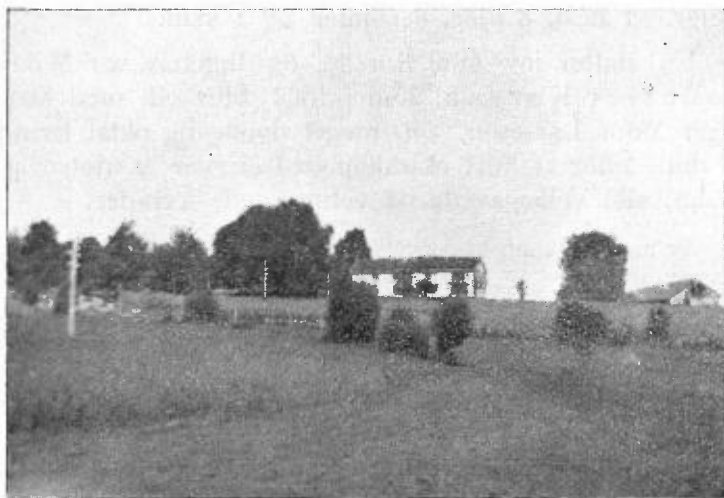
Ola Sveinsen Korsan fik bygselbrev av hr. Røring 1752. Ola Olsen Korsan fik bygselbrev av sognepresten 1798. Han var bruker i 1801. Ola Olsen Korsan fik kongeskjøte i 1837. Hans enke Ingeleiv Olsdatter fik skiftehemmel. Kirkesanger Knut Rydjord, gift med dat-

teren Sina, fik skjøte av svigermoren 1875. Olaf Knutsen Rydjord fik skjøte av faren 1901. Lars O. Frisvold fik skjøte 1922.

Bno. 3, Korsehagen, 0,95. Fraskilt bno. 1 i 1898. Hans Korsan fik skj. samme aar.

Bno. 4, Sjøløipet. Fraskilt bno. 3 i 1821. Harald Hansen Korsan fik skj. samme aar.

Bno. 5, Nausttomt. Fraskilt i 1922.

N. Korsan.

Ved folketellingen i 1865 var opsitterne her følgende :

Gaardbruker Hans Bjørnsen 42 og hustru Aase Knutsdatter 40 aar. (Hun var fra Dalset). Barn: Bernhard 11, Knut 1, Emma Eline 16, Ingeborganna 14, Beret 9, Anette 6 og Emilie 3 aar. Vilkaarsmand Bjørner Hansen 69 aar. 1 tjener. Husmand Peder Olsen Korsehagen 35 og hustru Gjertrud Hansdatter 32 aar. Fosterbarn Beret Knutsdatter 1 aar. Ind. Brit Amundsatter og barn Knut Olsen 14 aar.

Gaardbruker Ola Olsen Korsan 62 aar og hustru Ingeleiv Olsdatter 49. Barn: Ingeleiv 29, Sina 15, Elina 12, Sofie 9 og Gusta 5 aar. Ind. skom. Ola Knutsen

Sønsteng. Husmand Peder Jakobsen Røisen 43 aar, hustru Magnhild Olsdatter 43. Barn: Edvard 10, Peter 8 Ola 5, Trine 12 og Ane Maria 2 aar.

Folketal tilsammen 31.

Utsæd og kveghold:

Bno. 1: $\frac{1}{8}$ tønne byg, 6 tønner havre, 4 td. pot. 1 hest, 10 kjør, 20 smaler og 1 svin.

Bno. 2: $\frac{1}{8}$ tønne byg, 4 tønner havre, 3 td. pot. 1 hest, 10 kjør, 20 smaler og 1 svin.

Husmændene: $\frac{1}{8}$ tønne byg, $\frac{1}{2}$ tønne havre, 4 td. poteter. 1 hest, 8 kjør, 8 smaler og 1 svin.

En datter av Ola Korsan og Ingeleiv var Marit Olsdatter Korsan, som i 1864 blev gift med kirkesanger Mons Lassesen, en meget dygtig og aktet kvinde, der døde efter et kort ekteskap. Der var 9 døtre paa Korsan, alle velbegavede og velutrustede kvinder.

Av matrikulkom. beskrivelse av gaardene i 1866 hitsettes for Korsan:

Hans Bjørnsen: 27 maal dyrket jord, 80 maal naturlig eng, betydelig dyrkningsjord, utslaat, middels havning, letbrukt, bekvemt beliggende, ved tilsalgs.

Ola Olsen: 19 maal dyrket jord, 87 maal naturlig eng, litet vedskog. Forøvrig som foregaaende.

Utskiftning av indmarken fandt sted i 1863—65, av utmarken 1863—65.

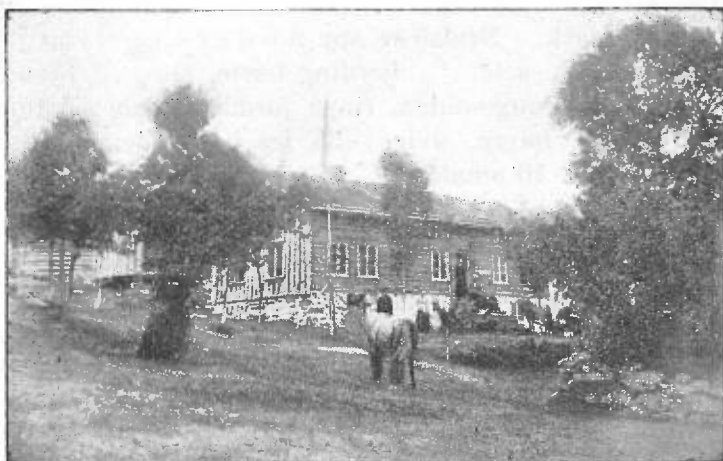

Gno. 62 Øvre Hundnes.

Navnet er vel oprindelig navn paa neset, hvor gaarden ligger. Det er muligens avledet av hund; men hvad der kan have givet anledning til at kalde neset med dette navn, er vanskelig at forstaa; der kan have været mange grunde dertil. Nogen anden avledning av navnet, er litet tænkelig. Naar det er blevet udtalt, at navnet kunde være avledet av huner, og at der her var en udskipningsplads for trælast, da vil enhver, som tænker sig lidt om, forstaa, at denne forklaring er umulig. Senere vilde da navnet være at avlede av gammelnorsk hun, bjørnebinne.

Hundnes nevnes i skattemandtallet av 1597, da Bottolv var bruker. I 1603 nevnes Bottolv og Johannes, og det er da givet, at gaarden allerede er delt i to bruk. De samme to mend opføres i 1610. Bottolv er rimeligvis bruker paa Ø. Hundnes. Han havde en tiende av 20 tveiter, som svarer til en avling av $13\frac{1}{3}$ tøn-
de. I 1623 opføres Johannes og Søren og i 1633 Bjørne og Søren. Søren er rimeligvis bruker paa Ø. Hundnes. De to nevnes ogsaa i 1645.

I kvægtiendetaillet av 1657 opføres Søren Hundnes med 3 hester, 14 kjør, 8 gjeiter, 6 smaler, 1 svin.

Ø. Hundnes.

I jordeboken av 1661 opføres likeledes to brukere, uden at der skjelnes bestemt mellem de to gaarde. Søren brukte 2 voger 1 pund, som tilhørte Veøy kirke.

I prestens mandtal av 1664 skjelnes der bestemt mellem Øvre og Nedre Hundnes, og navnene brukes for første gang i mandtallene; men de er meget eldre blandt folket. Ø. Hundnes var paa 2 voger 1 pund i landskyld. Enken Anne Pedersdatter, som formentlig var enke efter Søren, var bruker og havde 3 drenge, men ingen søn.

I matrikulen av 1669 opføres Ø. Hundnes med en

skatteskyld av 2 voger 1 pund. Gaarden tilhørte kirken, og brukeren var Ola Sørensen, som maa have været søn av Søren og enken, skjønt han ikke opføres i prestens mandtal.

I matrikulen av 1695 opføres Knut og Lasse som brukere paa Ø. Hundnes. Gaarden var saaledes nu delt i to bruk: et paa 1 vog 1 pund, og et paa 1 vog.

I folketællingen av 1701 opføres paa Ø. Hundnes: Knut 40 aar, søn Peder 2 aar. Ola 36 aar, søn Knut 3 aar. Knut nevnes ogsaa i 1711, medens det andet bruk laa øde.

I 1724 opføres i matrikulen Ø. Hundnes med en skatteskyld av 2 voger 1 pund, som foreslaaes nedsat med 12 mark. Brukerne var Anders og Olav. Ingen husmand, seter $\frac{1}{2}$ fjerding borte, skog til brendsel, vis til korn, tungvunden, ringe jordart. Saar: 5 tønder korn, 6 skj. havre, avler: 35 les høi, føder: 1 hest, 5 kjør, 6 unger, 10 smaler.

Av gamle diplomer auføres: Olav Bottolvsen Hundnes og Søren Hundnes nevnes i et diplom av 1650. De kjøpte $\frac{1}{4}$ vog i Alnes; Anders Aslaksen Slemmen kaldes deres frende.

I 1725 bygslode Lorens Holst 1 vog i Hundnes til Peder Larsen Hundnes.

Bottolv Bottolvsen Hundnes fik bygselseddel av O. Alsing paa 1 vog 1 pund i Hundnes 1764. Jon Pedersen likesaa paa 1 vog i 1765.

I 1801 var opsitterne paa Ø. Hundnes:

Gaardbruker Peder Jonsen 32 og hustru Synnøve Andersdatter 35 aar. Barn: Jon 6, Eli 3 aar. Vilkaarsmann Jon Pedersen 64 og hustru Guro Andersdatter 62 aar. Gaardbruker Bottolv Bottolvsen 28 og hustru Gulaug Olsdatter 36 aar.

Bno. 1. Ø. Hundnes, lno. 136. 1 vog 2 pund, ny skyld, 2 daler, 1 ort, 21 skilling, nu 4,19.

Bottolv Bottolvsen Hundnes fik bygselbrev av O. Alsing 1764. Sønnen Bottolv Bottolvsen Hundnes, do. av kirken 1797. Han var bruker i 1801. Hans søn Bottolv

Hundnes do. av kirken i 1836. Peder Pedersen Hundnes do. av kirken i 1864. Lars Jonsen Hundnes skjøte av kirken 1894.

Bno. 2. Ø. Hundnes, lno. 137, gammel skyld, 1 vog, ny skyld, 1 daler, 3 ort, 16 skilling, nu 3,67.

Jon Pedersen Hundnes var bruker omkring 1760. Peder Jonsen Hundnes fik bygselbrev av O. Alsing 1765. Jon Pedersen Hundnes fik bygselbrev av kirken i 1798 Jon var bruker i 1801. Lars Kjøstelsen Ottestad ektede enken efter Jon Pedersen og fik bygselbrev i 1804. Hans Olsen Gjølset fik bygselbrev i 1811. Lars Hansen Hundnes fik bygselbrev i 1837. Hans Larsen Hundnes lik skjøte 1874. Lars Larsen Hundnes fik skjøte 1883. Lars Larsen Hundnes fik skjøte 1916.

I 1865 var opsitterne paa Ø. Hundnes :

Lars Hansen 57 og hustru Anne Olsdatter 66 aar.
Børn : Hans 35, Lars 18, Beritanna 2 aar.

Utsæd : $\frac{1}{4}$ tønne byg, 6 tønner havre, 2 tønner poteter. Kveghold : 1 hest, 6 kjør, 30 smaler, 2 svin.

Gaardbruker Peder Pedersen 33 og hustru Elianna Isaksd. 24 aar. Barn : Marit 2 aar. 3 tjenere. Vilkaarsenke Kari Pedersdatter 50 aar, 1 ind.

Utsæd og kveghold : $\frac{1}{8}$ tønne byg, 8 tønner havre, $3\frac{1}{2}$ tønner poteter. 2 hester, 9 kjør, 27 smaler, 2 svin.

Husmand Ola Olsen Bakkeageren 39 og hustru Anna Jakobsdatter 42 aar. Børn : Ola 11, Johan 9, Olaus 3, Olina 14 aar.

Utsæd og kveghold : $\frac{1}{6}$ tønne byg, $\frac{1}{4}$ tønne blk., $\frac{1}{9}$ tønne havre, $1\frac{1}{2}$ tønner poteter. 1 ko, 6 smaler.

Av matrikulkom. beskrivelse av garden i 1866 anføres for Ø. Hundnes :

Bottolv Bottolvsen. 27 maal dyrket jord, 124 maal naturlig eng. Meget dyrkningsjord, god sæterhavn, ved tilsalgs.

Lars Hansen : 19 maal dyrket jord. 101 maal naturlig eng. 1 læs høi i utslaat. Betydelig dyrkningsjord, daarlig hjemmehavn, Middels sæterhavn, kvern, ved tilsalgs.

Paa Ø. Hundnes er mindelig utskiftning foretat 1834 og 1862; den første angik grenser; den anden indmarken. Utmarken blev utskiftet ved mindelig overenskomst i 1865. Indmarken blev utskiftet i 1882. Utmarken i 1905.

Gno. 63 Nedre Hundnes.

Om navnet se under Ø. Hundnes.

Den første mand som nevnes paa Nedre Hundnes er Johannes i 1603 og 1610. I 1615 opføres han med en tiende av 14 tveitar, som svarer til en avling av $9\frac{1}{3}$ tønne. I 1633 opføres Bjørne (Bjørnar) som odelsmand og likesaa i 1645 og 1650. I kvægtiendetallet av 1657 opføres enken med 2 hester, 6 kjør, 6 gjeiter og 2 sm.

I jordeboken av 1661 opføres enken som selveierske; landskylden var 1 vog. I prestens mandtal av 1664 opføres Nedre Hundnes med landskyld som i 1661. Eier var enken og hendes søn Peder Bjørnesen 30 aar. En anden søn Olav var 22 aar. Tienden var nu 13 tveitar, som svarer til en avling av $8\frac{2}{3}$ tønne.

I matrikullen 1669 opføres Peder Bjørnesen som eier og bruker.

I 1695 sees gaarden at ha skiftet eier. Brukeren og hans søskende eier en del, og en del eies av fogden Iver Andersens børn. Bruker var Peder.

I 1710 var Peder fremdeles bruker 66 aar. Broder Olav Bjørnsen. Likesaa i 1711.

I matrikullen av 1724 opføres som eier Bjørn Ottestads børn, medens Knut var bruker. Ingen husmand, skog til brende, ringe fegang, middels jordart, vis til korn i tørre aar, ringe til eng, tungvunden. Saar 4 td. havre, avler 22 læs høi og føder 1 hest, 3 kjør, 5 ungf, 13 sm. Skatteskyld 1 vog, foreslaaes forhøiet 1 pund.

Bjørn Ottestad var fra Hundnes, Bjørn Jonsen, og var en brorsøn av den ovennevnte Peder Bjørnsen. Dette sees av skiftet efter Peder Bjørnsen Hundnes i 1701.

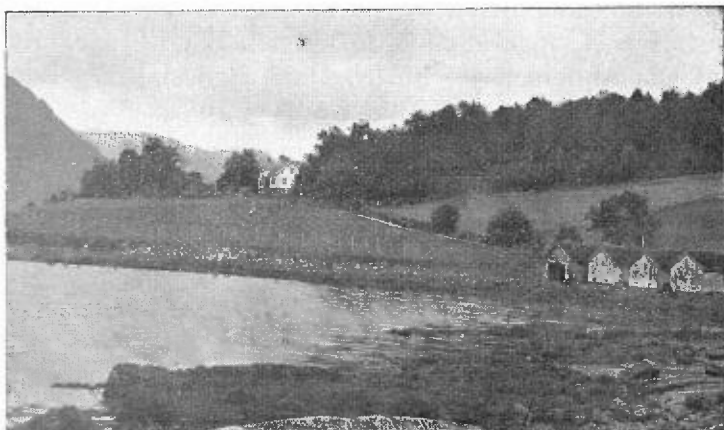
Jon Bjørnsen Hundnes solgte til Bjørn Jonsen Hundnes 2 pund i Hundnes 1761.

I 1801 var opsitterne paa N. Hundnes:

Jon Bjørnsen Hundnes 39, hustru Beret Olsdatter 28 aar. Barn: Bjørn 6, Ola 1, Beret 4 og Kari 2, Gjert-rud 14 aar. Denne var Jons datter før ekteskapet. Vil-kaarsmand Bjørn Jonsen.

Folketal 9.

Bjørn Jonsen er rimeligvis født omkring 1735, hans fødsel findes ikke i kb. I 1761 ektede han Kari Ingebr.

N. Hundnes.

Hammervold. Hans sønnesøn var den ovenfor nevnte Bjørn, som var f. 1795. Han døde i 1810, og bedstefaren tok sig meget nær av hans død. Han utbrøt: »Aa nei, no tok dø'en den onge Bjønne istan fyr den gamle«. Han brøt aldeles sammen av sorg og døde faa dage efter den 28. mars, og de to, bedstefaren og sønnesønnen, blev lagt i samme grav.

Bno. 1, N. Hundnes, lno. 138, gammel skyld 1 vog, ny skyld 2 daler, 1 ort, 21 sk. Nu 4,77.

Jon Bjørnsen Hundnes fik skj. av faren 1761. Jon Bjørnsen Hundnes likesaa i 1791. Han var bruker 1801. Ola Jonsen Hundnes fik skj. av faren 1829. Jon Olsen Hundnes likesaa 1859. Han døde i 1883 og enken Marit

Larsdatter havde gaarden til i 1888. Ole Jonsen Hundnes fik skj. i 1888. Han uddannede sig som utskiftningsmand hos Anders Dalset, blev assistent hos denne og senere formand. Han har været meget benyttet i herredets tjeneste baade i skolestyret og herredsstyret m. m.

Ved folketellingen i 1865 var beboerne paa N. Hundnes :

Gaardbruger Jon Olsen Hundnes 34, hustru Marit Larsdatter 32 aar. Barn: Ole 8, Lars 7, Magnhild 8 og Amalie 2 aar. Vilkaarsenke Marit Kristensdatter 72 aar. Inderst, skredder Kristen Olsen, hustru Sigrild Iversdr. Barn: Iver 1, Ingeranna 3, fosterbarn Even 9 aar. Husmand Ola Andersen 46, hustru Marit Eriksdatter. Barn: Anders 3 aar, fosterbarn Olaf Knutsen 10.

Utsæd og kveghold :

$\frac{1}{4}$ tønne byg, 8 tønner havre, 3 tønner poteter. 2 hester, 7 kjoer og 24 smaler.

Husmændene : $\frac{1}{2}$ tønne byg, 1 tønne havre, 1 ld. poteter, 1 ko og 5 smaler.

Folketal 19.

N. Hundnes har i over 250 aar været i den samme slekts besittelse. Navnene har vekslet mellem Bjørn og Jon; i den senere tid har det været Ole og Jon. Bjørnnavnet faldt bort i 1810. Bjørnnavnet burde være optat igjen paa N. Hundnes; det er et godt, gammelt, norsk navn, og det har levet lunge paa gaarden!

Av matrikulkom. beskrivelse av gaardene i 1866 anføres for N. Hundnes :

Ola Jonsens enke: 27 maal dyrket jord, 136 maal naturlig eng, meget dyrkningsjord, daarlig havnegang, ved tilsalgs, skygge.

Gaarden blev mindelig utskiftet (ved kontrakt i 1834 og 1862), hvad grænser og indmark angaar. Utmarken blev mindelig utskiftet i 1865 og 1905. Fra 1845 haves ogsaa en mindelig overenskomst om utskiftning.

Gno. 64 Stangenes.

Gaardens navn er at avlede av stong, gen. stangar. Det er neset som har faat dette navn paa grund av sin form; det skyter ret ut i fjorden som en stang. Navnet burde derfor skrives: Stangarnes, og saaledes uttales det ogsaa av folket; Stangenes er en fordanskning.

Gaarden er av nyere oprindelse og var fra først av en rydningsplads, og da presten altid optreder som jorddrot over bruket, maa det være kommet fra Ø. Hundnes eller Ottestad. Den nevnes ikke i prestens mandtal av 1664. Han har nok glemt den eller fundet stedet saa ubetydelig, at han ikke behøvede at omtale det. Men i kvegtiendetallet av 1657 opføres Moses Stangenes med 2 hester, 5 kjør, 3 gjeiter, 4 smaler. Han maa sikkert være en indflytter, som har sat seg ned her og har havt en eller anden forretning. I matrikulen av 1667 opføres Moses Pedersens døtre, og det heter, at de er nyryddere til Veøy prestebol og er sat til 1 pund 6 marker landskyld.

Stedet maa saaledes være optat av den nevnte Moses Pedersen som rydningsplads under prestebordet omkring 1650.

I folketellingen i 1701 opføres en Johannes i Stangenes 62 aar. Desuten opføres her som husmænd 4 personer; men de maa høre til under Viken, som vi nedenfor skal omtale.

I matrikulen i 1724 opføres i Stangenes: Lasse (Lars). Gaarden tilhørte Veøy prestebord. Den havde seter $\frac{1}{2}$ fjerding borte, skog til brende, ringe fegang, noget uvis til korn i tørre aar, ringe til eng, ingen rydningsjord. Saar: 6 skj. havre og føder: 2 kjør, 4 smaler.

I 1743 fik Ola Olsen bygselbrev paa Stangenes av sogneprest E. Røring. Senere fik Lasse Jonsen bygselbrev av den same mand paa Stangenes. I 1785 fik Iver Jørgensen Stangenes bygselbrev paa gaarden, som Lasse Jonsen tidligere havde havt.

I 1801 opføres som opsittere i Stangenes :

Gaardbruker Iver Jørgensen Stangenes 39 og hustru Johanna Ellingsdr. 36 aar. Barn: Anne 17 aar, pleiebarn Hans Jakobsen 7 aar.

Husmand, kobberslager Kristen Kristensen 38 og hustru Kari Jonsdr. 36 aar. 3 børn.

De sidstnevnte hører til i Viken og er feilaktig opført under Stangenes.

Bno. 1. Stangenes, lno. 139. 12 skilling, ny skyld, 3 ort, nu 1,45.

Lasse Jonsen Hundnes 1771. Iver Jørgensen Stangenes var bruker i 1801. Han fik bygselbrev 1785. Knut Bottolvsen fik festebrev 1809. Bottolv Knutsen fik kongeskj. 1811. Knut Bottolvsen fik skjøte av moderen i 1882.

I folketællingen i 1865 var beboerne i Stangenes :

Gaardbruker Bottolv Knutsen 54 og hustru Anne Pedersdatter 47 aar. Børn: Knut 23, Adolf 18 aar.

Folketal 5.

Utsæd og kveghold: $2\frac{1}{2}$ tønne havre, $\frac{1}{16}$ tønne rug, $\frac{3}{16}$ tønne byg, 3 tønner poteter. 4 kjør, 4 smaler.

Av matrikulkom. beskrivelse av gaardene i 1866 hidsettes for Stangenes :

Bottolv Knutsen. 12 maal dyrket jord, 20 maal naturlig eng. 1 les høi av utslaat. Noget dyrkningsjord, daarlig havn, knapt om ved, meget letbrukt.

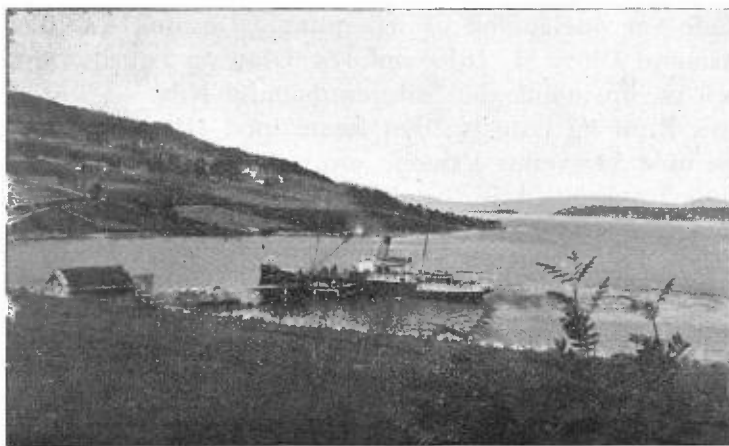
Mindelig utskiftning er avholdt i 1845, indmarken utskiftet 1862. Utmarken 1905.

Efter sigende skal der ligge er gravrøis ute paa neset.

Gno. 65 Ottestad.

Gaarden benevnes i folkemaalet Osstad med aapen o. Navnet er at avlede av mandsnavnet Ottar.

Ottestad er en av de mest bekjendte og historisk merkelige gaarde i herredet. Det er en gammel gaard, som gjennom alle tider, saa langt tilbake vi kan følge den, har tilhørt presten i Veøy eller Rødven. Den var i sin tid prestegaard, da Rødven havde sin egen prest. Efter reformationen, da Rødven lagdes under Veøy som anneksogn, gik prestegaarden over til sognepresten, som saa-

Ottestad.

ledes fik to prestegaarde. Dette var noget, som var meget almindelig i reformationstiden, da en mengde sognekald inddrogtes og gjordes til anneksogne, eller kirkerne uten videre nedlagdes. Saa-danne gaarde benevutes anneksgaarde, og de laa til sognepresten som herligheter ved embedet, som han fritt og uhindret kunde disponere over. Dertil kom, at de var tiendefri, og presten saaledes for deres vedkommende oppebar alle tiendens dele. I den eldste tid var de ogsaa skattefri.

At Ottestad var en saadan anneksgaard, er vistnok for lengst glemt av tradisjonen; men gransker man nærmere i gamle kilder, ser man snart, at det forholder sig, som her sagt. Man ser det derav, at sognepresten i lang tid drev selv gaarden som bruksgaard under Veøy. Presten havde seter i Oksestranden. Det sees den dag idag av de store grundbyrder, som hviler paa gaarden, og som skriver sig tildels fra tienden, som presten tok av den. Provst Stub skriver, at Ottestad var anneksgaard til Veøy og gammel prestegaard i Rødven.

Man skulde ha ventet, at Rødven havde været prestegaard, da kirken stod her. Men der maa ha været forhold, som gjorde dette umulig. Dertil kommer vel, at Ottestad var en langt større og bedre gaard end Rødven.

I tiendemandtallet 1521 nevnes A s g a u t og S u n i v a som brukere paa Ottestad. Den omtales ogsaa i fru Inger Ottesdatters jordebok 1550. I 1597 opføres Olav og Olav, og i 1603 Olav og Laurits, hvorav den førstnevnte baade var odelsmand og leilending. Desuten var der en husmand Olav. I 1610 opføres Olav og Laurits og desuten en husmand eller ødegaardsmand Nils. I 1615 opføres Knut og Laurits; den første med $1\frac{1}{2}$ tveit, den anden med 14 tveitar i tiende, svarende til 1 tønne og $9\frac{1}{3}$ tønne i avling. I 1623 opføres de samme mend som brukere og i 1633 Knut som jordeier og leilending og Laurits som husmand. I 1645 nevnes ikke Ottestad i mandtallet og heller ikke i 1650.

I kvegmandtallet av 1657 opføres paa Ottestad:

J o n, 1 hest, 6 kjør, 4 gjeiter og 4 sm. O l a v, 1 hest, 2 kjør og 2 gjeiter. I n g e b r i g t, 1 hest, 6 kjør, 4 gjeiter og 4 sm.

I skattemandtallet av samme aar opføres kun en ødegaardsmand Olav.

I jordeboken av 1661 opføres som brukere paa Ottestad: J o n $\frac{1}{2}$ pund, 3 m., M o s e s $\frac{1}{2}$ pund, 9 m. Disse to eier hver sin part.

Ingebrigt bruker $1\frac{1}{2}$ vog, Olav likesaa. Tilhører sognepresten paa Veøy og lagt under prestegaarden som

avlsgaard. Hr. Henrik Sakariassen bruker 1 vog, som han har bygselretten til, men som eies av Alv Barstein.

Der var saaledes 3 bruk i Ottestad. Det ene var rent odelsgods. Det andet var prestegods og det tredje odelsgods, som presten havde bygselret til.

Det bemerkes, at den ovenfor nevnte Moses (Mosses) ogsaa benevnes Mogens eller Mons, og at dette er vel hans rette navn.

Lars Ottestad og hustru.

I prestens mandtal 1664 opføres Ottestad med en samlet skatteskyld eller landskyld av 6 voger. Herav brukte hr. Henrik 1 vog som avlsgaard. Jon Bjørnsen 46 aar, brukte 2 voger, søn Bjørn 7 aar. 2 husmend Ingebrigt og Olav med 3 barn. Ingebrigt Larsen 50 aar, bruker $1\frac{1}{2}$ vog, søn Olav 11 aar. Olav Larsen 48 aar, bruker $1\frac{1}{2}$ vog, sønner Olav 11 og Bjørn 8 aar. Dette maa være rigtig fordele, da det gir

6 voger; men det stemmer ikke med jordeboken i 1661, saa i tilfælde, at presten har ret, maa den anden opgave være uriktig.

Korntienden paa Jon Ottestad var 30 tveitar eller 20 tønder i avling og paa Ingebrigt og Olav likeledes 30 tv. eller 20 tønder i avling.

I matrikulen av 1669 opføres Ottestad som 2 bruk. Det første brukes av Jon Bjørnsen og eies av ham, av Rødven kirke og Tomas Jørgensen, tilsammen 2 voger og 2 pund.

Det andet bruk bruktes av Ingebrigt og Olav Larsøn og tilhørte sognepresten $2\frac{1}{2}$ vog. Dette er allsammen uriktig hvad skatteskylden angaar, hvis denne som anført er 6 voger.

I matrikulen av 1695 opføres Ottestad saaledes: Veøy prestebord eier 3 voger og bygslers gaarden, Povel Barsten eier 2 pund og Povel Rød 1 pund, tilsammen 4 voger, som hr. Jørgen (d. e. Jørgen Meyer) bruker.

Dette var det første bruk. Det andet opføres saaledes: Opsitterne eier 1 pund og 22 m., Rødven kirke 2 pund og 5 m., Eids kirke 22 m., Jens Boyesens barn 12 m., giver en sum av 1 vog, 2 pund og 9 m., men det skal være 2 voger, altsaa er dette uriktig. Bruker var Bjørne, 2 voger. I 1698 fik Bjørn Jonsen Ottestad skjote paa 2 pund og $20\frac{1}{2}$ m. i Ottestad av sine 3 søstre: Kari, Marit og unge Marit. I 1701 opføres kun Bjørn, 47 aar paa Ottestad. Dette kan vel neppe være ganske riktig, selv om vi gaar ut fra, at sognepresten bruker det meste av gaarden.

I matrikulen av 1711 opføres paa Ottestad: Eiere Veøy prestebord 3 voger, Povel Larsen 2 pund og Povel Rød 1 pund; tilsammen 4 voger, som sognepresten bygslers og bruker. Bjørn eier 2 pund og 2 m. Rødven kirke 2 pund og 5 m. Eids kirke $22\frac{1}{2}$ m., tilsammen 2 v., som Bjørn brukte.

I matrikulen av 1724 opføres 3 bruk og 1 som laa øde. Veøy sogneprest bygslende 4 voger. Paal Larsen 2

pund, Paal Rød 1 pund, Knut 1 pund og 10 m., Rødven kirke 2 pund og 5 m., Eids kirke 22 $\frac{1}{2}$ m., Knuts stedbørn 1 pund og 10 m., tilsammen 6 voges. Seter $\frac{1}{2}$ fjerding fra gaarden, skog til brende, god fegang, god jordart, vis til korn, temmelig til eng, letvunden. Saar 10 tønder havre, 2 skj. blandkorn, avler 73 les høi, føder 3 hester, 12 kjøer, 16 ungfø og 16 smaler. Brukerne var: Ingebrigt, Peder og Knut. Presten har saaledes opgivet bruket. Foreslaes avtat 1 vog av skatte-skylden.

Sakarias Larsen fik bygselseddel av presten paa 2 voges i Ottestad 1743. Ola Ingebrigtsen likesaa i 1752 og i 1763 fik han endvidere feste paa 5 pund. Ingebrigt Knutsen fik feste paa Viken i 1761. Ola Sakariassen likesaa paa 2 voges 1771. Knut Ingebrigtsen likesaa paa 2 voges 1792.

I 1801 var opsitterne paa Ottestad:

Gaardbruker Knut Ingebrigtsen 36, hustru Eli Larsdr. 35 aar. Barn: Ingebrigt 7, Guro 5 aar. 4 tjenere.

Gaardbruker Erik Knutsen 46 aar, hustru Sara Jakobsdatter 35 aar. Barn: Knut 9, Jakob 5 aar. Vilkaarsenke Anne Hansdatter 59. 3 tj.

Husmand Jon Johannessen Viken 45, hustru Marit Ingebrigtsdr. 34 aar. Barn: Hans 1, Marit 9, Eldri 7 og Kari 3 aar. 2 arb.

Husmand Ola Jonsen 50 aar, hustru Marit Olsdatter 58 aar. Folketal 27.

Bno. 1, Viken, lno. 140, 1 ort, 18 sk. Nu 1,29.

Viken var tidligere husmandsplads og benevntes oftere »Kobberviken«.

Ingebrigt Knutsen fik festebrev av sognepresten i 1761. Jon Johansen likesaa omkr. 1791. Han var bruker i 1801. Han var gift med Marit Ingebrigtsdatter; hun har rime-ligvis faaet kongeskj.; men aar og dag kjendes ikke. Ola Kristensen, gift med Anne Jonsdatter Viken, fik skj. av svigermoren 1841; han var gift 1837. Jon Olsen fik

skiftehemmel 1855. Ola Kristensen var bruker i 1865. Han var som nevnt gift først med Anne Jonsdatter Viken og i 1856 med Kari Knutsdatter Gusjord. Jon fik bruket utlagt paa skiftet efter sin mor. Ola Hansen fik skj. 1914. Ingvar Holm fik skj. 1923.

Bno. 2, Ottestad. 1,45. Nu 1,19. Fraskilt bno. 3 i 1868. Jon Olsen Ottestad fik auksjonsskjøte i 1869. Kristen Ingebrigtsen havde faat kjøte i 1867. Bruket blev sammenføiet med bno. 1.

Bno. 3, Ottestad, lno. 141 a, gammel skyld 2 v., ny skyld 2 daler, 1 ort og 19 sk. Nu 3,45.

Erik Knutsen Ottestad var bruker i 1801 og havde sandsynligvis faat bruket omkring 1791. Knut Eriksen Ottestad havde rimeligvis faat bruket omkring 1819, da han ektede Anne Olsdatter. Ingebrigt Larsen Dalset fik kongeskjøte i 1864. Lars Ingebrigtsen fik skj. 1909.

Bno. 4, Ottestad. Kalkverket 0,13. Jakob Jervell fik kjøte 1851. Karl Rønneberg fik skj. 1899. Anders Østby fik kjøte 1907.

Bno. 5, Ottestad, lno. 142, gammel skyld 4 v., ny skyld 4 daler, 6 sk. Nu 5,19.

Knut Ingebrigtsen Ottestad fik bygselbrev 1792. Isak Eriksen Ottestad blev gift med Guri Knutsdatter Ottestad i 1814 og har formentlig faat bygselbrev. I 1820 er han bosat her. Isak var fra Holmen. I tiden omkring 1818 blev Ottestad utlagt til fogedgaard.

Der blev avholdt en synsforretning i 1816 i Stensaa, som ogsaa var paa tale som fogedgaard; men skjønsmændene erklærede, at Ottestad var bedre skikket hertil og anbefalte den. Provst Stub lagde ingen hindring i veien, men forbeholdt sig alle tre tiendens dele, da gaarden var anneksgaard.

Knut Larsen Selland fik kongeskjøte i 1845. Den var da blevet delt i to bruk mellem Knut og Bottolv Olsen. Kjøbmand Jakob Jervell kjøpte begge brukene, men solgte dem igjen i 1862 og beholdt selv Kalkverket som

nu er bno. 4, 0,13.*) Knut Larsens enke Sigrid Isaksdatter havde gaarden en kort tid efter mandens død og solgte den saa i 1891 til Erik Eriksen Sæbø. Sønnen Peder Eriksen Ottestad fik skjøte 1916.

Bno. 6, O t t e s t a d, Haustengen, 0,84. Fraskilt fra bno. 5 i 1863. Jon Larsen Ottestad fik skj. Bruket gik senere over til datteren Anny, gift med Knut J. Nesjegjerdet.

Bno. 7, H a u s t e n g e n, 0,84. Fraskilt bno. 5 i 1863. Anders Larsen Ottestad fik skj. Han solgte det i 1875 til Torstein Olsen Ottestad, som i 1890 solgte det til sønnen Ola Torsteinsen Ottestad.

I 1865 var beboerne paa Ottestad:

Gaardbruker Ola Kristensen Viken 56 aar og hustru Kari Knutsdatter 66. Barn: Jon 26, Marit 17 og Emma 6 aar (pleiebarn). 2 inderster.

Utsæd: $\frac{3}{16}$ tønne byg, 2 tønner havre, 2 td. pot. Kveghold: 5 kjør og 20 smaler.

Gaardbruker Ingebrigt Larsen 45 aar og Anne Maria Olsdatter 29. Barn: Marit 3 og Maria 2 aar. 2 tjenere. Vilkaarsenke Mari Paalsdatter 61, konens moder. Vilkaarsmand Knut Eriksen 72 aar. 1 tjener.

Utsæd: $\frac{1}{4}$ tønne byg, 5 tønner havre, $4\frac{1}{2}$ td. pot. Kveghold: 2 hester, 9 kjør, 29 smaler og 1 svin.

Gaardbruker Knut Larsen Ottestad 32 aar, hustru Anne Ingebrigtsdatter fra Berg 27 aar. Datter Anne 2 aar. 2 tjenere. Si. dssyk Ingebrigt Ingebr. Nesje 37.

Utsæd: $\frac{1}{16}$ tønne rug, $\frac{1}{2}$ tønne byg, $7\frac{1}{2}$ td. havre, $3\frac{1}{4}$ tønne poteter. Kveghold: 2 hester, 9 kjør, 20 smaler og 1 svin.

Gaardbruker Jon Larsen Ottestad 30 aar, hustru Mali Nilsdatter 25. Barn: Anne Torstina 2 aar. 1 tjener. Vilkaarsmand Lars Knutsen Ottestad 65 aar, hustru Anne Jonsdatter.

*) Det er ikke ganske klart, hvorledes forholdet var. Det er kanske saa at forstaa, at Jervell kjøpte Bottolv's bruk og solgte det igjen til Lars Selland.

Utsæd: $2\frac{1}{2}$ tønne havre, $2\frac{1}{2}$ tønne poteter. Kveghold: 4 kjør, 14 smaler og 1 svin.

Husmand Ola Olsen Gjerde og hustru Marit Iversdr. Barn: Ola Rasmussen 21, Iver 13, Kristian 10, Beret Matea 15 aar.

Husmand Nils Larsen Esperis 27 og Anne Knutsdr. 44 aar. 1 ind.

Utsæd for begge husmænd: 1 tønne havre, $2\frac{1}{2}$ td. poteter. Kveghold: 2 kjør og 10 smaler.

Om Lars Knutsen Selland og Anna Jonsdatter se 1ste b. s. 76*).

Av matrikulkom. beskrivelse av gaardene i 1866 hitsettes om Ottestad:

Jon Olsen Viken: 21 maal dyrket jord, 4 maal naturlig eng, 1 læs høi av utslaat, ualm. godt dyrket.

Erik Knutsen: 15 maal dyrket jord, 137 maal naturlig eng, 5 læs høi av utslaat, meget dyrkningsjord, daarlig hjemmehavn, seterhavn god, men farlig, ved tilsalgs, mindre godt dyrket.

Jakob Jervell 6 m. Kalkbrenderi.

Knut Larsen: 37 maal dyrket jord, 162 maal naturlig eng, 1—2 læs utslaat, ubetydelig dyrkningsjord. Som forrige.

Jon Larsen: 8 maal dyrket jord, 8 maal naturlig eng, 7 læs utslaat, meget dyrkningsjord. Som foregaaende.

Overenskomst om utskiftning av utmark 1862. Mindelig utskiftning s. a. Utskiftningskontrakt 1845. Utskiftning av utmark 1905.

Der gaar sagn om, at der engang skal ha boet en røverbande paa Ottestad nemlig i Viken, som satte stor skrek i folk ved sin raae og vilde ferd og sine mange forbrydelser.

Dette er ogsaa historisk sandhet. I 1701 ser vi, ta der boede 3 personer her; det siges, at det var i Stangenes; men det har vel rettere været i Viken. Det var Peder Pedersen, Ola Olsen og Fredrik Pedersen. Den førstnevnte havde sønnerne Kristen, Aleksander og Lodvig; disse navne tyder paa omstreifere. I 1729 var Peder

---

*) Se ogsaa min bok Granvin s. 43.

Kobberslager, hans kvinde Katrina, Kristen Kobberslager og hans kvinde Anna. Ola Ravaldsen og hans kvinde tiltalt for at ha plyndret og mishandlet en svensk bokbindersvend, som var gaat ind til dem. De viser sig at ha været rene tatere og fik streng straf. Ogsaa ellers omtales Kobberslagere i Viken, og denne benevnes stundom *Kobbervik*en, rimeligvis efter kobberslagerne.

Gno. 66 Lybergsvik.

Naar N. G. Romsdals amt s. 253 vil forklare navnet som avledet av et mandsnavn Leifi, da maa denne forklaring betegnes som søgt og derfor lidet rimelig. Navnet finder sin forklaring ved stedets eiendommelige beliggenhed ved de bratte fjeldvegge av Oksen og har faaet sit navn, fordi man her laa i læ. Ordet brukes i Romsdalsmaalet ogsaa i nutiden, om et sted, som ligger i ly for stormen.

Gaarden var oprindelig plads under Ottestad; men da sognepresterne var eiere av denne gaard, fandt de det regningsvarende at gjøre den til en egen gaard, hvorved de kunde beregne sig bygsel av den som egen gaard. Dette maa ligge temmelig langt tilbage i tiden.

Første gang Lybergsvik nevnes, er i 1623, da Olav var bruker og benevnes *husmand*. Likesaa i 1633. I 1645 var ogsaa Olav her, og nu benævnes han for *ødegaardsmand*.

I 1657 opføres :

Iver Lybergsvik : 1 hest, 3 kjør, 3 gjeiter, 3 smaler. I skattemandtallet av samme aar opføres Olav som bruker og ødegaardsmand.

I jordeboken av 1661 opføres Iver som bruker i Ly-

bergsvik. Landskylden var 1 pund. Veøy sogneprest eide $\frac{1}{2}$ pund. Moses med hans konsorter $\frac{1}{2}$ pund.

I prestens mandtal 1664 opføres Iver Sørensen som bruker 48 aar, og gaarden betegnes som halv ødegaard. Ligger under prestens avlsgaard, (d. e. Ottestad.)

I matrikullen 1669 opføres Iver Sørensen som bruker. 1 pund landskyld, tilhører Veøy sogneprestembede.

I 1695 opføres Peder som bruker, 1 pund. Sognepresten eier 12 mark. Mons Stangenes's døtre 12 mark.

I 1701 var Peder fremdeles bruker 50 aar. Søn Iver Pedersen 10 aar. I 1711 var Peder fremdeles bruker; eiere: sognepresten og Mons Stensaaes arvinger.

I matrikullen av 1724 var Jens bruker. Veøy sogneprestembede eiede $\frac{1}{2}$ pund. Mogens Stensaa $\frac{1}{2}$ pund. Ingen husmand, seter straks ved gaarden, skog til brennde, god fegang, god jordart, vis til korn, letvunden. Saar: 1 tønne korn, 2 skj. havre, avler: 12 læs høi, føder: 2 kjør, 2 ungfø, 7 smaler.

Jens Mognesøn (Mogensøn) fik bygselseddel paa 1 spd. i Lybergsvik av sogneprest Tomas von Westen 1714.

Søren Halvaarsen Lybergsvik var her omkring 1750 — 60.

Olav Olsen Lybergsvik fik bygselbrev paa $\frac{1}{2}$ pund av sogneprest E. Røring 1763. I 1744 holdtes der skifte efter konen Brita Andersdr. Enkemanden var Olav Olsen. Olav Berntsen sees at have boet her i slutningen av aarhundredet.

I 1801 var beboerne:

Gaardbruker Aret Eriksen Bergsvik 40 og Anne Pedersdatter 42 aar, 1 tjener. Ind. vilkaarsmand Ola Berntsen 64 og Ingeborg Olsdatter 62 aar. Skoleholder Ola J o n s e n B a k k e n. Aret fik bygselseddel av sognepresten 1796; han skulde yde Ola Berntsen kaar.

Peder Amundsen Sogge fik bygselseddel 1803, idet Aret opgav gaarden.

Bno. 1. Lybergsvik, lno. 143. 1 pund, ny skyld, 4 ort, 11 skilling, nu 1,58.

Aret Eriksen var bruker i 1801, han fik bygselbrev 1796. Peder Amundsen Sogge fik bygselseddel i 1803. Hans Olsen Sauset blev gift med Marit Kristensdatter Frøiset i 1831 og boede i de følgende aar i Lybergsvik. Samtidig findes ogsaa Ola Andersen Lybergsvik g. m. Ingeborg Olsdatter og Anders Andersen Lybergsvik g. m. Marit Kristoffersdatter her og benevnes gaardbruger. Hans Olsen fik kongeskjøte 1844. Hans Kristoffersen Lybergsvik og Marit Kristoffersdatter var her i 1844. Kristen Hansen fik skjøte 1883. Ola Lybergsvik 1917.

I 1865 var beboerne her :

Gaardbruger Hans Olsen 67 og hustru Anne Knutsdatter 65 aar. Børn: Kristen 17, Kari 27 aar, (hendes barn Anne Andersdatter 2 aar. 1 lægdsl.

Utsød og kveghold: $\frac{1}{2}$ skj. byg, $1\frac{1}{2}$ skj. blk. 1 tønde havre, 2 tønder poteter. 5 kjør, 12 smaler, 3 gjeiter.

Av matrikulkom. beskrivelse av gaardene i 1866 hitsættes for Lybersvik :

Hans Olsen. $9\frac{1}{2}$ maal dyrket jord, 6 maal naturlig eng. 4 les av utslaatter. God, men farlig havn, ved tilsalgs, tungbrukt, ingen adkomst tillands.

Mindelig utskiftning av utmarken i 1865 og 1905. Kontrakt om utskiftn. 1845.

Gno. 67 Farkvam.

Det sidste led av dette sammensatte navn er Kva m, som er et meget hyppig stedsnavn i vort land og betyder en botndal. Det første led er derimod vanskeligere at bestemme. Det er blevet avledet av f o r, som brukes som elvenavn. Det kan ogsaa være dannet av f a r a, fare igjennem om et sted, hvor veien gik.

Gaarden opføres i skattemandtallet av 1597, da I v e r og O l a v var brukere. I 1603 var de samme mend. I

1610 var Iver og Johannes leilendinger her. I 1615 var Iver Farkvam tiendeyder med 5 tveiter, svarende til $3\frac{1}{3}$ tønne i avling. I 1623 opføres Olav og Knut. I 1633 Olav og Knut (ødegaardsmænd) og i 1645 likesaa Olav og Knut.

I kvegtiendetaillet i 1657 opføres:

Knut Farkvam: 2 hester, 12 kjør, 12 gjeiter, 5 smaler. Olav Farkvam: 2 hester, 9 kjør, 8 gjeiter, 7 smaler.

I jordeboken 1661 opføres Olav og Johannes som brukere hver av $2\frac{1}{2}$ pund. Landskylden paa gaarden var saaledes 5 pund, eier var Veøy kirke. Stolstrand og Nakken opføres.

I prestens mandt. 1664 opføres paa Farkvam: Johannes 40 aar, bruker $2\frac{1}{2}$ pund.

Olav Iversen 70 aar, $2\frac{1}{2}$ pund. Søn: Iver Olsen 29 aar. Korntienden utgjorde $17\frac{1}{2}$ tveit paa hver, hvilket svarer til en kornavling av $11\frac{2}{3}$ tønne paa hver. Landskylden var 5 pund.

I matrikulen av 1669 opføres Olav Iversen og enken Kari, og her opgives landskylden til 8 pund hvilket formentlig er feilskrift for 5 pund.

I 1695 var Olav og Nils brukere og skatteskylden 5 pund.

I 1701 opføres paa Farkvam:

Iver 50 aar, søn Jon 10 aar. Nils 40 aar, søn Erik 8, Anders 6 aar. En husmand Iver Farkvam 60 aar i Vaage.

I matrikulen av 1724 opføres 2 brukere paa Farkvam; men kun Anders nevnes. Ingen husmand. Skog til brende. Veøy kirke var eier. Ingen synderlig jordart, uvis til korn i tørre aar, skjønn til høi, tungvunden, hjelpelig fegang. Saar: 6 tønner havre, 2 skj. blk., avler: 36 les høi, føder: 2 hester, 8 kjør, 6 ungfe, 16 smaler. Skatteskyld 1 vog 2 pund.

Anders Nilsen Farkvam opføres i kirkeboken 1737. Han blev, antakelig 2den gang, gift i 1751 med Sofie Olsdatter Strømme.

Rasmus Knutsen Farkvam fik bygselbrev fra H. Holst paa 2 pund 12 mark i Farkvam, han nevnes i kirkeboken 1743.

Løitnant Junghans fik bygselbrev fra H. Holst paa 2 pund 12 mark i Farkvam.

Sjur Jakobsen Farkvam fik bygselbrev av foged Alsing i 1773 paa 2 pund 12 mark i Farkvam.

Olav Andersen likesaa i 1776.

Olav Andersen faar fæsteseddel paa pladsen Farkvamsvorpen 1781.

Jørgen Pedersen Farkvam fik bygselbrev paa 1 vog 2 pund i Farkvam 1794.

I 1801 var opsitterne paa Farkvam :

Gaardbruker Jørgen Pedersen 44 aar, hustru Gjertrud Pedersdatter 34. Børn: Peder 8, Peder 4, Anne 6 aar. Vilkaarsenke Anne Olsdatter 80 aar.

Gaardbruker Ola Andersen 48 aar, hustru Marit Madsdatter 50 aar. Børn: Anders 15, Mari 10, Mali 8, Soffi 15, Marit 8 aar.

Samlet folketal 19.

Farkvam utgjorde i eldre tid 2 bruk: Øvre og Nedre Farkvam. Stolstrand og Nakken var selvstendige gaarde. I kirkeskjøtet av 1782 opføres: Farkvam 2 bruk, brukere Ola og Sivert, hver 2½ pund.

Stolstrand og Nakken opføres som øde. Stolstrand skyldte 2 pund, ingen bruker. Gresleie. Nakken likesaa 1 pund.

Senere findes ingen bygselsedler i bygselprotokollen for disse 4 bruk. Nakken gik over til seter. Stolstrand blev en plads, Stolnesset, skogen blev solgt til mend i Maandalen.

Bno. 1. Ø. Farkvam, lno. 105, gammel skyld, 2 pund 12 mark, ny skyld, 1 daler, 4 ort, 4 skillig, nu 0,98.

Ola Andersen var bruker i 1801. Han var formentlig den samme, som den i 1782 nevnte Ola.

Søren Olsen Farkvam g. m. Anne Jørgensdatter Nedre Farkvam 1818, blev bruker i 1818. Andreas And. Hammervold, gift med Sørensdatte Mariti 1848, ik skjøte paa den. Andreas døde efter 2 aars ekteskap 1849 og enken ektede Lars Olsen N. Farkvam i 1859. Gaarden var kjøpt av kirken i 1842. Lars Olsen Farkvam

var fra Skarsgaard i Aal, Hallingdal; han havde kjøbt et bruk i N. Farkvam tidligere og havde saaledes nu 2 bruk. Søren Andreassen fik skjøte av stedfaren paa bno. 1. i 1876. Sigurd Sørensen fik skjøte av faren i 1920.

Bno. 2. Nakken, 0,40. Blev fraskilt bno. 1. i 1846.

Anders Vestad kjøpte bruket til seter. Anders Andersen Vestad fik skjøte av faren 1892. Einar Ellingsen Voldset fik skjøte 1908. Nu Knut N. Kvilekvaal.

Bno. 3. N. Farkvam, lno. 106. Gammel skyld, 2 pund 12 mark, ny skyld, 1 daler, 4 ort, 4 skilling, nu 0,98.

Jørgen Pedersen Farkvam fik skjøte 1794 og var bruker i 1838. Rasmus Jørgensen fik skjøte 1836. Ola Larsen Skarsgaard fra Aal fik skjøte 1843. Han delte gaarden mellem sine 2 sønner Lars og Tomas. Lars fik det ene bruk, nu bno. 4 og Tomas bno. 5.

Bno. 3, nyt bruk. Fraskilt bno. 1 i 1870.

Torstein Korneset fik skjøte av Lars Olsen Farkvam 1870. Ola Olsen Eide fik skjøte 1876. Jonas Frisvold fik skjøte 1918. Elias Strømme fik skjøte 1918. Jørgen Strømme fik skjøte 1920.

Bno. 4.

Søren Andreassen slog bruket sammen med sine 2 andre bruk bno. 1 og 4 til et nyt bno. 6. Se nedenfor.

Bno. 5. Ytre Farkvam, 1,07, nu 0,34.

Ved delingen i 1865 av bno. 1 og det tidligere bno. 3 fik Tomas Olsen Farkvam dette bruk. Moderen Marit Farkvam havde bruket efter mandens død, men solgte det saa til Martinus Bringen; men han beholdt det kun kort, og Marit tok det igjen og delte det mellem sine svigersønner Ola Samset og Anton Lassesen Vold i 1896. Den første fik bno. 5 og den anden bno. 6.

Ola Samsets enke havde bno. 5 nogle aar efter mandens død, Sønnen Teodor Olsen har det nu.

Bno. 6. Y. Farkvam, 0,54.

Anton Vold fik skjøte 1896. Einar Ellingsen Vold-

set likesaa 1910. Søren Andreassen Farkvam fik skjøte 1910 og forenede bruket med bno. 1 og 4.

Om Stolstrand bemerkes, at det var gaaet gjennom flere hender fra 1793 til 1801. Sæbjørn Eriksen fik skjøte paa pladsen Stolnesset i 1801.

Den sidvte bruker her var en mand, som gik under navn av Valders-Anders. I 1850 kom der et skred ned av den bratte fjeldside og stevnede like mot hans hus. Men straks ovenfor huset, delte det sig i 2 arme, som gik paa hver sin side ut i fjorden. Stuen stod igjen uskadt; men hans lille fjøs og lade med kreaturer og avling gik paa sjøen. Anders stod nu i den yderste nød, og den 23 marts søkte han fattigkom. om hjelp. Han fortæller her, at han havde mistet 11 gjeiter, 6 smaler og 1 ko m. m. Han fik tilladelse til at gaa om med en liste med fattigkom. anbefaling til at yde ham hjelp. Kort efter vendte han tilbake til Valders.*)

Ovenfor er nevnt Ola Larsen Skarsgaard fra Aal, som kom til Farkvam i 1844. Han var gift med Live Tomasdatter, og de havde børnene: Ola, Svein, Lars, Live og Hildur.

Paa Farkvam skal der være levninger oppe i fjeldsiden av en gammel bygdeborg. Om denne skriver G. Schøning: »Naar man fra søen gaar derop over en med græs, mos og birkeløv bevokset temmelig brat bakkeskraaning 1000 til 1200 skridt opad, finder man en liden indhulet slette og denne at støde til foden av det bratte og steile fjeld, som staar perpendicularer i veiret. Bemeldte slette er omringet med en stenmur, som indeslutter en oval plads og med begge ender støder til bemeldte fjeld. — — — Pladsen er omtrent 30–40 fod eller 5–6 favner i gjennemsnit og skal, som en bonde berettede mig, have tvende aabninger eller porter, en mod søen, den anden tet indtil bjerget. Bemeldte bonde m. fl. mente, at det var en kirkegaardsmur, andre, at denne mur havde omringet et hedensk alter, et begravellessted eller et dommersæte; men til alt saadant ligger stedet altfor høit og ubekvemt, hvorfor jeg tror, at det i eldre tider har været brukt som et kastel eller et tilflugtssted.«

---

*) Meddelt av P. A. Kjølset.

Han havde faaet sine oplysninger av fogden Eeg paa Gjermanes og presten Iver Mühlenport i Grytten.

I 1865 var beboerne paa Farkvam :

Gaardbruger Lars O. Farkvam 49 og hustru Marit Sørensdatter 47 aar. Børn : Søren 18, Olina 14, Anna 9, Anna 4 aar.

Vilkaarsmand Søren Olsen 78 og hustru Anne Jørgensdatter 72 aar. Vilkaarsenke Live Tomasdatter 75 aar.

Gaardbruger Aslak Larsen 41 og hustru Beret Sørensdatter 48 aar. Børn : Lars 8, Anne 5 aar, 4 tjenere og arb. Gaardbrukers enke Marit Olsdatter 35 aar. Barn : Eline Tomasdatter. Anne 11, Ola 9 aar.

Utsæd og kveghold tilsammen : 2 tønder blk., 8 tønder havre, 4 tønder poteter. 1 hest, 14 kjoer, 36 smaler.

Av matrikulkom. beskrivelse i 1866 hitsettes :

Søren Olsen. 9 maal dyrket jord, 66 maal naturlig eng. Utslaat 3 læs høi, meget gode havnegange, brendevad tilstrækkelig og en del tilsalgs, laksefiske, utsat for skred.

Ola Larsens enke. 8½ maal dyrket jord, 79 maal naturlig eng. 3 læs høi av utslaat, forøvrig som foregaaende. — Utmarken utskiftelse 1894.

Under Farkvam ligger Vorpenesse t, som har sit navn av, at der her var en saakaldt laksevorpe, en gammel fangstindretning, hvormed man tok laksen. I Vorpenesse t var der i eldre tid som et slags gjestgiveri med utsalg av brændevin og øl. Vorpenesse t var nemlig et almindelig anløpssted for alle, som reiste ud og ind fjorden, og det var naturlig under de daværende samfærdselsforhold, at der var et gjestgiveri her. Om det havde faaet bevilling, er usikkert; men vist er det, at der her var øl og brændevin at faa, og at man benyttede sig herav. Der findes i retsprotokollerne vidnesbyrd nok herom. Slagsmaal her noksaa almindelig.

Gno. 68 Ø. Vaage.

Vaage har som andre gaarde oprindelig været et bruk, som fik sit navn av sin beliggenhet ved den smale, grunde vaag, som fra Strømmen gaar ind mellem Lundlandet og landet paa den anden side. Vaage nevnes i Aslak Bolts jordebok som tilhørende erkebispestolen, og synes da at ha været et bruk. Dette er dog usikkert.

I 1597 nevnes Ø. Vaage særskilt, og fra nu av er i hvert fald gaarden delt. Sæbjørn Ø. Vaage opføres. Der opføres flere mend i Vaage, men det hele er saa forvirret, at det er vanskelig at forstaa. I 1603 nevnes Peder Ø. Vaage og i 1610 Olav, Peder og Marita. Der maa saaledes ha været flere brukere, som brukte gaarden i fellesskap. Det er en almindelig bemerkning, jeg her vil gjøre, men som kunde gjøres i mange andre lignende tilfælde: Den første deling, som fandt sted av gaarde i vort land, var rimeligvis en ufuldstendig deling. Der herskede fellesskap, baade hvad eiendom og bruk angik. Husene bruktes ogsaa i fellesskap. I Hardanger har vi sikre historiske efterretninger om, at man endnu omkring midten av 1700-aarene og lidt senere brukte jorden paa den maate. Der findes ogsaa antydninger til det i Romsdalen. Man drev gaarden felles og delte avlingen og utbyttet forøvrig. Saaledes har forholdet ganske vist ogsaa været i Ø. Vaage.

I 1615 opføres i Ø. Vaage: Peder med tiende av 8 tveitar, Marita $\frac{1}{2}$ tveit, Jakob $23\frac{1}{2}$ tveit, Olav Jonsen 3 tveitar, Jakob 23 tveitar; tilsammen $58\frac{1}{2}$ tveit, som giver i avling 39 tønder. I 1623 opføres som brukere her: Peder, Olav og Veblich, formentlig fordreining av

Vigleik. I 1633 opføres først Peder Øvre Vaage og saa Iver, Peder og Knut Vaage. I 1645 opføres Peder og Veblich i Ø. Vaage uten at Vaage nevnes. Likesaa i 1650.

I kvegtiendetallet av 1657 opføres :

Olav Veblichson Ø. Vaage, Olav sammest. Den førstnevnte hadde 2 heste, 9 kjør, 6 gjeiter og 5 sm. Den anden hadde 1 hest, 9 kjør, 3 gjeiter og 4 smaler.

Saa følger efter Lund enken i Ø. Vaage med 2 kjør, 1 gjeit og 1 smale.

I skattemandtallet av samme aar opføres Olav Pedersen Ø. Vaage og Olav Veblichson.

I jordeboken i 1661 opføres 3 brukere i Ø. Vaage: Olav 1 vog og 18 m. Olav Jonsen og Olav Paulsen 1 vog og 18 m. Tilsammen i landskyld $2\frac{1}{2}$ vog. Eierne var Margrete Vaage 2 pund og 15 m. Tange Gjertsen 1 pund og 3 m., gjentat 2 gange. Tils. $2\frac{1}{2}$ vog. Gaarden bestaar av 2 bruk som er like store.

I prestens mandtal 1664 opføres gaarden med $2\frac{1}{2}$ vog i landskyld. Brukere var: Olav Veblichson 50 aar, 1 vog og 18 m.; søn Peder 13 aar. Olav Pedersen 56 aar, bruker $\frac{1}{2}$ vog og 9 m. Husmand Rasmus Olsen 60 aar. Olav Jonsen 36 aar, bruker $\frac{1}{2}$ vog og 9 m.

Korntienden utgjorde paa den førstnevnte part 22 tveitar, paa den andre 9 tveitar og paa den tredie $10\frac{1}{2}$ tveit. Kornavlingen skulde efter dette være: $14\frac{2}{3}$ tønne, 7 td. og 9 tønder.

I matrikulen av 1669 opføres Ø. Vaage som en gaard. Rasmus Olsøn og Olav Villachsen var brukere, og eierne var Mikkel Greve 5 pund og 6 m., og Daniel Bildts arvinger 2 pund og 6 m.

I 1695 var brukerne Anders og Knut, hvorav Anders hadde 1 vog, 1 pund og 17 m. og Knut 2 pund, 19 m. Eierne var Kristoffer Nilsens arvinger 5 pund og 6 m. og Morten Schultz 2 pund og 6 m. I 1701 var opsitterne i Ø. Vaage: Anders 70 aar. Olav An-

dersen 36, søn Anders 1 aar, en tjener. Knut 70 og Søren 40 aar.

I 1711 opføres som eiere fru Risse Schultz og brukerne var Olav og Søren.

I matrikullen av 1724 opføres 2 bruk i Ø. Vaage med de to nevnte brukere. Eier var nu Erik Lange. Ingen husmand, skog til brende og lidt til husbehov, temmelig god jordart undtagen i tørre aar, noget tungvunden, god fegang. Saar 8 tønder havre, 5 skj. blandkorn, avler 44 les høi, føder 10 kjør, 5 ungfæ, 20 smaler og 2 hester. Skatteskyld $2\frac{1}{2}$ vog.

Jon Pedersen fik skj. paa 2 pund og 19 m. 1733. Ottar Iversen Vaage selger til sin værsøn Lars Sjursen Kjøiset 1 vog, 1 pund og 17 m. i Ø. Vaage i 1752.

Jon Pedersen Ø. Vaage skjøtte 2 pund og 19 m. i Ø. Vaage til sin søn Knut Jonsen 17. febr. 1761.

Lars Sjursen Ø. Vaage selger 1 vog, 1 pund og 17 m. til Ola Iversen Skare 1784.

Marit Olsdatter Vaage skjøter 1 pund og $15\frac{11}{20}$ m. i Ø. Vaage til Søren Olsen 1793.

Iver Olsen Vaage fik auktionsskj. i 1801 efter Peder Olsen Vaage.

Søren Olsen Vaage skjøter til Sivert Aslaksen Sekkenes 2 pund og 19 m. i Ø. Vaage 1806.

Ola Iversen Vaage selger 2 pund og 18 m. i Ø. Vaage til Anders Andersen 1784.

Den ovenfor nevnte Søren Olsen Vaage var gift med Synnev Larsdatter og er antagelig kommet til Vaage i 1793. Hvorfra han var, er ikke opgivet; men han findes ikke i Veøy kirkebøger.

Ved folketellingen i 1801 var beboerne i Ø. Vaage: Gaardbruker Peder Olsen 52 aar, hustru Kari Knutsdatter 82. Enke Ane Knutsdr. 69 aar, fattiglem.

Gaardbruker Søren Olsen 42 og hustru Synnøv Larsdatter 40 aar. Barn: Ola Olsen 16, Marit 22, Inger 18, Søren Sørensen 9 og Ola 9 aar. Vilkaarsmand Lars Olsen Vaage 79 aar, hustru Ingrid Olsdatter 56.

Folketal 19.

Bno. 1, Ø. Vaage, lno. 107, 1 vog, 1 pund, 17 m., ny skyld 3 daler, 19 sk. Nu 2,00.

Søren Olsen Vaage fik skjøte av Marit Olsdatter paa 1 pund og 15^{11/20} m. i Ø. Vaage 1793. Ola Sørensen Vaage fik skjøte av Synnev Larsdatter, (moderen) paa 1 pund, 17 m., antakelig omkring 1825, da han blev gift m. Anne Knutsdatter Hammervold. Søren Olsen Vaage fik skjøte i 1869; han var gift med Lisbet Larsdatter Romdølvik i 1858. Jakob Jakobsen Skeie fik skjøte av enken Lisbet Larsdr. 1880. Jakob skjøter gaarden til Ola Ottarsen Reistad i 1888. Hans enke har nu bruket.

Bno. 2, Ø. Vaage, 1 daler, 2 ort, 6 sk. Nu 1,90. Fraskilt bno. 1 i 1865. Jørgen Pedersen fik skj. av Søren Olsen 1865. Peter Jørgensen likesaa av faderen i 1876. Jørgen Petersen likesaa i 1909.

Bno. 3, Ø. Vaage, lno. 108, gammel skyld 2 pd., 12 m., ny skyld 1 daler, 3 ort, 11 sk. Nu 2,87.

Sivert Andersen var bruker i 1806. Han var med i krigen i 1808—9 og kom ikke tilbake. Asle Guttormsen fik skjøte omkring 1812; han var gift med Tóran Helgesdatter og er indflyttet. Vebjørn Torsteinsen —? Peder Trondsen Vaage skjøte omkring 1816. Trond Andersen skjøte 1846. Anders Trondsen skjøte 1881. Hans enke Synnøva Vaage fik skiftehemmel 1898. Arnt Andersen fik skjøte 1910.

Bno. 4, Gjerdø, utskilt fra bno. 1. Skyld 14 sk. Nu 0,69.

Iver Olsen var bruker i 1801. Han fik bruket, som blev utskilt, for sin odelsret til hovedbruket. Ola Iversen fik skjøte 1841. Anders Olsen var her i 1865 og 1870. Ola Olsen Stokke fik skjøte 1902. Ludvik Pedersen Lillevik likesaa 1903. Olaf Johannessen Bjørke makeskiftede med bno. 3 i Bjørke 1910.

I 1865 var opsitterne i Ø. Vaage:

Gaardbruker Jørgen Pedersen 47 og hustru Synnøva Olsdatter 40 aar. Barn: Peter 12, Ola 9, Johannes 1, Anne 16 og Karoline 12 aar.

Utsæd og kveghold: $4\frac{1}{2}$ tønne havre, 3 td. poteter.
1 hest, 3 kjør og 14 smaler.

Gaardbruker Søren Olsen Vaage 34 aar og hustru
Lisbet Larsdatter 35. Barn: Ola 2, Lars 1 og Anne 5
aar. 2 tjenere.

Utsæd og kveghold: $\frac{1}{2}$ tønne blandkorn, $\frac{1}{2}$ tønne
havre, 2 tønner poteter. 1 hest, 3 kjør og 14 smaler.

Gaardbruker Anders Olsen Gjerde 32 aar og hustru
Hille Jakobsdr. 27. Fosterbarn Ingrid Olsdatter 9 aar.

Vilkaarsmand Ola Iversen Vaage og hustru Brit An-
dersdatter. Barn: Beret 26 og Marit 12 aar. Fosterbarn
Olav Nilsen 7. 2 tjenere.

Utsæd og kveghold: $\frac{1}{2}$ tønne blandkorn, $\frac{1}{2}$ tønne
havre, 2 tønner poteter. 3 kjør og 14 smaler.

Samlet folketal 32.

Av matrikulkon. beskrivelse av gaardene i 1866 hilsettes om
Ø. Vaage:

Søren Olsen: 9 maal dyrket jord, 67 maal naturlig eng, no-
get dyrkningsjord, god seterhavn, kun litet brendevad, tung sjøvel,
kvern, skyggefuldt.

Jørgen Pedersen: 8 maal dyrket jord, 65 maal naturlig eng.
Som foregaaende.

Utskiftning av indmark og utmark foretat i 1865—1868.

Gno. 69 Nedre Vaage.

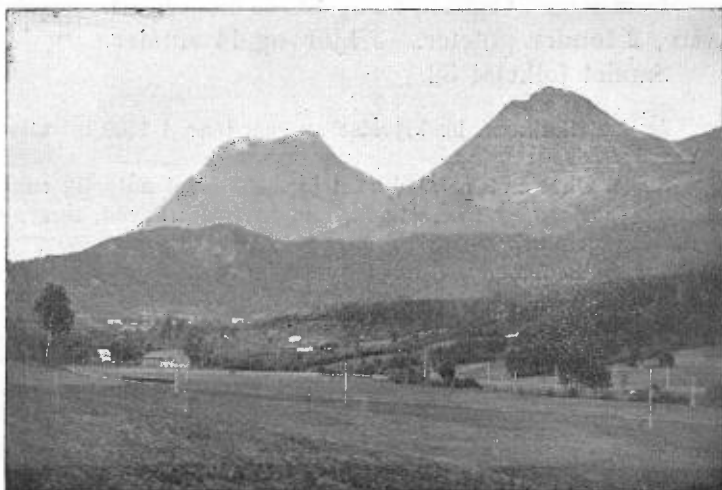
Om gaardens navn se under Øvre Vaage.

N. Vaage opføres i Aslak Bolts jordebok; den til-
hørte saaledes erkebispstolen, og da kongen lagde den-
nes gods ind under kronen i 1536, gik gaarden over til
denne, som eiede den i omkring 150 aar. Som følge her-
av opføres N. Vaage kun enkelte gange i skattemandt-
lene, og det er da altid kun brukerne som nevnes. I ti-
endetallet 1520 nevnes saaledes ikke gaarden.

I 1597 nevnes Øvre og Nedre Vaage og her nevnes
Sæbjørn i N. Vaage og Olav i Ø. Vaage. Paa denne tid
boede fogden Bernt Schrøeder her; man har ment,

at V a a g e i denne forbindelse skulde være Vaagøy, (i Vaagø otting) men dette er feilaktig, hvilket man vil se av beretningen om fogdens optreden mod bonden Jon Jørgensen Nes. At nevne op de brukere, som nu og da opføres i Nedre Vaage, har ingen interesse for nutiden. Der er ofte stor forvirring i navnene og sammenblanding til dels med Ø. Vaage.

Vi skulde have ventet at finde Vaage opført i blandt den mengde gaarde, som den megtige statholder og kongelige svigersøn Hannibal Sehested lagde under sig; men saavidt jeg har kunnet finde, forekommer ikke N. Vaage

Fra N. Vaage.

blandt hans jordegods. Der nevnes vistnok et Mageskifte mellem ham og kongen i 1657, hvor Sehested fik Nakken $\frac{1}{2}$ og Vaage $1\frac{1}{2}$ vog, som tidligere havde tilhørt Margaretas præbende i Borgund; men dette er vel Ø. Vaage.

Heller ikke forekommer gaarden blandt Reinh. v. hovens og svigersønnen v. Schultzes jordegods.

I skattemandt. 1657 opføres som eier av N. Vaage $4\frac{1}{2}$ vog, Kristoffer Nilsen. Han har formentlig været en bestillingsmand, kanskje tolder.

I jordeboken 1661 opføres Margreta Andersdatter som bruker av hele gaarden og eier av $3\frac{1}{2}$ vog. Daniel Bildt eiede 1 vog. Hvem denne Margreta er, ved vi ikke; det kan tænkes at hun var enke efter den nævnte Kristoffer Nilsen. I prestens mandtal 1664 opføres hun som eier av $3\frac{1}{2}$ vog og bruker av det hele. Hun havde 5 tjenestedrenge og betalte i korntiende $2\frac{7}{8}$ tønne som i avling giver $28\frac{3}{4}$ tønne.

I 1669 var Mikkel Hansen Greve eier og bruker av Margretas bruk. Han var tolder og har kanskje været gift med Margreta. Han opføres ogsaa i 1701 og benevnes tolder ved Molde toldsted, 66 aar. I 1695 hedder det i matrikulen, at Mikkel Hansen Greve var bruker, og at gaarden eiedes av hans kvinde. Dette synes at bestyrke formodningen om, at han var gift med Margrete Andersdatter. Det kan ogsaa tænkes, at det var en datter av Margreta, han var gift med.

Det ser ut til, at det gik ud med Mikkel Greve. I 1697 pantsatte han Øvre og Nedre Vaage til fogden Morten Schultz. Hans enke har formentlig solgt gaarden eller overdraget pantet til Anders og Iver Lem, som eiede gaarden i 1709.*) De solgte 2 voger og 18 mark av den til sogneprest Jørgen Meyer paa Veøy og i 1710 videre 2 voger og 12 mark til ham.

Jørgen Vium som kirkens ombudsmand solgte den part av gaarden, som efter Mikkel Greves død var utlagt til Gryttens kirke; hvor meget siges ikke. Dette var i 1707. Mikkel Greve er formentlig død omkring 1705.

Hr. Jørgen Meyer var gift med Inger Margrete datter av Mikkel Greve og hustru Margreta Andersdatter, hun var gift 1691 med Jørgen Meyer, sogneprest paa Veøy. Hun havde arvet Vaage efter moderen; men den var beheftet med adskillig pantegjeld, som sognepresten delvis indløste. Sogneprest Meyer døde i 1709 og enken fik sig tillagt paa skiftet 2 voger og 18 m. samt desuten 2 pund, 18 m., overbyggsel. Mag. Anders Lem i Grytten eiede den anden halvdel av

---

*) De var sønner av Mag. Anders Lem, sogneprest i Grytten

gaarden, som hans enke solgte til sorenskriver Thue. Senere maa ogsaa denne halvdel være blevet indløst igjen av Inger Margreta.

Efter Erlandsen skal hun ha havt 4 børn med hr. Jørgen; se videre herom under prester*); men de er neppe Inger Margretes børn. Derimot vet vi med sikkerhet, at hun havde 2 døtre, som oftere nevnes: Anna K a t r i n e og M a r g r e t a S a l o m e; den sidstnevnte døde i 1751, 48 aar gammel.

Inger Margreta ektede antakelig i 1710 hr. Otto Jakobsen Friis, kapellan i Veøy; i 1711 opføres han som eier av $3\frac{1}{2}$ vog i Vaage, medens mag. Lem kun eiede 1 vog. I 1724 eiede hr. Otto hele Vaage, som han brukte selv. Der var 1 husmand, seter $\frac{1}{2}$ fjerding borte, skog til brendsel og lidt til husfornødenhet, god jordart, hjelpelig fegang, ingen rydningsjord. Utsæd 16 tønnder havre, $2\frac{1}{2}$ tønnde blandkorn, føder 18 kjær, 10 unge, 11 sm., 4 hester, avler 70 læs høi. Skatteskyld $4\frac{1}{2}$ vog.

Hr. Otto døde i 1729, og enken overlevede ham i mange aar; hendes dødsdag kjendes ikke, da den ikke findes i kb. Det synes at ha været temmelig smaat for hende i det sidste; hun sees oftere at ha laant penge. Hun havde rimeligvis en liten pension av sognepresten; men vi kjender ikke nærmere hertil.

I 1750 solgte Inger Margreta Vaage til sin svoger kaptein Reinholt Bæver for 150 rdr. Men hendes verge, fogden Jak. A. Eeg modsatte sig handelen, som gik om igjen, og samme aar solgte hun gaarden for 500 rdr. til løytnant Kristoffer Lossius.

Gaardens huse synes at have været i en temmelig daarlig tilstand i de sidste aar, hun havde den. En søster Elsa Greve, som havde været gift med en handelsmand i Drønen, omtales.

Løytnant Kristoffer Lossius solgte gaarden igjen til løytnant Fredrik Junghans i 1754 for 1000 rdr. Han bodde her til sin død i 1774. Se videre om ham under militære. Gaarden blev stillet til auktion efter kaptein Jung-

---

*) 1ste b. s. 638.

hans's død, og løytnant von Hadelen kjøpte den for 1100 rdr. og boede her i lang tid.

Ritmester Gamborg, som var gift med en datter av von Hadelen, sees i kb. at have boet her 1801—1806; men han har neppe eiet den.

Major von Hadelen solgte gaarden i 1821 til Elling Høidal, søskendebarn av Hans Nilsen Hauge. Om ham se nærmere under indflyttere. Elling Høidal havde gaarden til sin død; men han havde ikke betalt noget av kjøpesummen, som var over 5600 spd. Han overdrog gaarden til sønnen Hans Høidal i 1833, g. m. Marit Johannesdr. Han magtede ikke at beholde den, og den gik derfor til auksjon i 1835. Major v. Hadelens sønner maatte som panthavere kjøpe gaarden tilbake, som blev tilskjødet sogneprest Hadelen. Men saa anlagde Hans Høidal Odelsretssøksmaal mod gaardens eier og vandt saken. Gaarden blev ved odelstakt sat til 1000 spd; men pantegjelden, som hvilede paa den, blev forsømt at indføres. Høidal paa-stod sig nu gaarden tilkjendt for 1000 spd. uten nogen pantegjeld; presten protesterte herimod, og saken gik til høiesteret, hvor Fredrik Stang førte den for Høidal. Høidal vandt saken, og v. Hadelens børn tapte det meste av sit tilgodehavende. Men Høidal var ingen gaardbruker; han kunde ikke drive den store gaard og søkte at faa den solgt, idet han gjorde regning paa at faa kaar av gaarden. Flere forsøkte at drive den. Ola Flatabø fra Kvam i Hardanger var her antakelig i 1844—45; men han kunde ikke greie sig og overløt gaarden igjen til Høidal. I 1846 kjøpte Paal Stavem fra Lesja gaarden og var her til i 1850, da han maatte overløte den igjen til Høidal. I 1850 kjøpte Oluf Svanø den og var her til i 1856. Se om ham under indflyttede. Han solgte den i 1856 til Ingebrigt Ingebrigtsen Løland fra Tysvær, som var her til i 1861. Derefter havde Jakob Delphin den 1 aar til 1862, da Hans P. Bjerling kjøpte den; han viste sig at være den rette mand for gaarden og forstod at drive den.

I 1865 opføres ved folketællingen følgende beboere i N. Vaage:

Gdbr. H. P. Bjerling 31 og h. Marie Lien 26, b. Johannes Vilhelm 3. 5. tj.

Hmd. Peter Petersen 40 aar. Vaagshavn. H. Anna Andersdr. 29 aar, barn Karoline 1 aar.

Vlk. E. Kari Knutsdr 61 aar. Mandens moder. Vilkm. Hans H. Høidal 61 aar. H. Marit Johannesdr. 65 aar.

Skipper Anders Jansen 43 aar, hustru Kristine Jansen 33 aar. Barn: Pauline 5 aar. Matilde Marit 2 aar. Fosterb. Kristian Sveinsen 12 aar.

Hmd. Peder Pedersen 76 aar og hustru Anne Olsdr. 73 aar. Hmd. Ola Eriksen 60 aar og hustru Brit Knutsdr. 64 aar. Barn: Anders 21 aar, Marit 28 aar. Ind. skom. Ola Olsen 24 aar.

Hmd. Paal Olsen 48 aar og Eli Larsdr. 49 aar. Barn: Ola 24 aar. Peter 17 aar. Knut 14 aar.

Hmd. Erik Eriksen 45 aar og hustru Eli Johannesdr. 44 aar. Barn: Anne 11 aar. Erik 8 aar. Elina 6 aar.

Hmd. Aslak Trondsen 56 aar og hustru Marit Pederdr. Barn: Marit. Ind. Marit Hansdr. 37 aar. Søn Ole Olsen 1 aar. Samlet folketal 51.

Bno. 1. Utsæd og kveghold: $\frac{3}{4}$ td. byg, 12 td. havre, 6 td. poteter. 3 hester, 18 kjør, 22 smaler, 2 svin.

Husmendene tils.: $\frac{1}{8}$ td. byg, $\frac{1}{4}$ td. blandkorn, 7 td. havre, 12 td. poteter. 15 kjør, 42 smaler.

Av matrikulkom. beskrivelse av gaarden i 1866 hitsettes om Nedre Vaage: H. Bjering. 66 m. dyrket jord, 459 m. udyrket. Meget dyrkningsjord. Godt beliggende. Brende til husbruk. Let adkomst. Vandfald. Lider av oversvømmelse.

Dens nuværende skatteskyld er 14,42. Johannes Bjering eier.

N. Vaage er rigt paa oldfund og oldtidsminder. I 1873 fandt man en ravperle.

I 1877 en hein, skjoldbule, kul m. m. I 1892 et enegget sverd, stykker av et skospende, et sænke, kul, aske m. v. Til forskjellige tider 1873—1877 fundet: Et vevlod, et bryne, glasperler, 2 skaalspender. Stykke av en spydspids. do. av en hein og et bryne. Et økseblad i 1887, spydspids. Stykker av et tveegget sverd, do. av en skjoldbule, av et knivblad m. m. Alt fra den yngre jernalder.

Om oldtidsminder i Vaage uttaler Bendixen*): Gaar-

*) Aarsberet. for Fortidsm. for 1879 s. 66.

den har været meget rik paa faste fornlevninger. — — —
Paa pladsen Høgreiten er bortryddet en mengde hauger og brolagte cirkler, ordnede i rekker. Nu er kun 5 halvforstyrrede grave tilbage. Paa det hele felt har man, som det later til, truffet paa smaa hellesatte gravkammere, hvori laa aske, brændte ben og kul. Blandt haugene har staaet mindst 1 bautasten. I nogen afstand fra dette felt, nærmere Vaagen ligger en større gruppe, først en rund haug og en liten langhaug, saa 6 runde hauger og 2 brolagte kredse og saa atter 5 runde hauger, de fleste temmelig store. Ikke langt fra husene staar den av Schøning omtalte bautasten omtrent 2,36 m. over jorden og i nærheden av den ligger 3 brolagte kredse; et andet sted er fundet en ravperle. Ved Vaagshavn yderst paa Nesset er stor, i midten utkastet røs.

G. Schøning*) omtaler i sin reisebeskrivelse, at der i Vaage stod en temmelig høi bautasten i en av agerene.

Som ovenfor nevnt er den smale vaag som gaar ind til Vaage, nu saa grund, at den ikke har nogen betydning for samferdselen. Men at dette ikke har været tilfælde i den tjerne fortid er der meget som tyder paa. Indenfor indløpet ligger der saaledes en fordybning som kaldes jegtehullet og synes at have været en skipsstø eller skipsnaust.

---

*) B. I. s. 163.

Gno. 70 Brudeskar.

Gaarden ligger i et skar. Den første del av ordet, *brude*, kommer av *bru*, en bro; men der er intet brosted her, hvorfor det er uvist, hvad der har givet anledning til navnet.

Gaarden nevnes i 1633, hvor Baard Brudeschar opføres som ødegaardsmand. Gaarden er vel optat kort før enten helt fra nyt, eller som gjenoptagelse av et eldre bruk. I 1650 opføres Knut Oisen Brusset, som muligens er at forstaa om vor gaard.

I kvegtiendetallet i 1657 opføres Nils Brudeskar med 3 kjøer, 1 gjeit og 1 smale.

I skattemandtallet samme aar opføres Tore Brudeskar som ødegaardsmand med 2 pund landskyld. I jordeboken 1661 opføres Nils Brudeskar som bruker av gaarden. Han og hans brøder eiede den. I prestens mandtal 1664 opføres gaarden som ødegaard og Nils Arildsøn som bruker 33 aar. Han betalte i tiende 9 tv., som svarede til 6 tønder i avling.

I 1669 kaldes han Nils Aretsen; da har fogden Iver Andersen lagt gaarden under sig. Skatteskylden var 2 pd.

I 1695 opføres Nils som bruker og Ludvig Iversen (Munthe) som eier. I 1701 var Knut bruker, 40 aar; søn Anders 2 aar.

I matrikulen av 1724 opføres Knut som bruker og som eier Ludvig Munthe. Skog til brende, er av ringe jordart, uvis til korn og høi, lungvunden, ingen fegang. Saar 1 tønne korn, 4 skj. havre, avler 9 læs høi, føder 3 kjøer, 2 ungfø og 4 smaler.

Knut Raffualdsen Brudeskar nevnes i 1642 i et dipl. Løitnant St. Meldal faar skj. paa gaarden av Anders Monsaas 1743. Lasse Sjursen Kjølset likesaa 1747. Rasmus Larsen bygsler gaarden i 1752 av Lars Kjølset. Lars Knutsen bygsler gaarden i 1767 av Lars Sjursen, Ø. Vaage.

Inger Margreta, enke efter hr. Otto Friis solgte Brudeskar i 1732 til Anders Monsaas. Olto Friis, som bodde i Vaage, havde rimeligvis kjøpt gaarden efter Ludvig Munthe. Gaarden solgtes paa offentlig auktion i 1747 efter løitnant Meldal.

Ola Justsen Brudeskar fik skjøte paa gaarden i 1796 av Lars Sjursen Ø. Vaage.

Ved folketellingen i 1801 opføres paa Brudeskar: Gaardbruker Ola Justsen 52 aar, hustru Brit Olsdr. 41. Pleiebarn Kristoffer Andersen 6 aar. 2 tjenere. Til sammen 5 personer. Efter mandens død ektede Brit Olsdatter Brudeskar Kristoffer Larsen Talberg. Lars Iversen sees at ha været bruker her omkring 1840.

Bno. 1, Brudeskar, gammel skyld 2 pund, ny skyld 4 ort og 6 sk. Nu 1,55.

Ola Larsen Brudeskar fra Reistad blev gift med Hille Olsdatter 1775. Han døde 1779 og enken ektede samme aar Ola Justsen Vikaasen, som nu blev bruker og var det i 1801. Han havde i 1785 ektet Beret Alvsdatter Rypdal, som i 1801 var 41 aar. Der var ingen barn. Efter mandens død i 1814 ektede hun s. a. Kristoffer Larsen Talberg. Knut Eriksen Gjelvik var eier omkring 1830. Han makeskiftede med Lars Iversen Reistadbakken. Hans datter Ingeborg Larsdatter ektede Nils Skaarbø 1854, som overtok bruket s. a. Lars Torsteinsen Brudeskar kjøpte bruket omkring 1875, da han ektede Kari Olsdr. Jon Jonsen Kjersen gift med Guro Larsdatter Brudeskar 1883 overtok s. a. bruket. Lars Jonsen Brudeskar fik skj. 1895. Jon Jonsen Brudeskar skj. 1924.

I 1865 var opsitterne :

Gaardbruker Nils Pedersen Brudeskar 41, hustru Ingeborg Larsdatter 33 aar. Barn: Jørgine 12, Karoline 10, Ingeleiv 4 og Peder 1 aar.

Vilkaarsmand Lars Iversen Brudeskar 73 aar, hustru Gyrid Pedersdatter 70 aar. Folketal 9.

Utsæd og kveghold: 1 tønne blandkorn, 2 tønner havre, 3 tønner poteter. 1 hest, 4 kjøer og 16 smaler.

Av matrikulkom. beskrivelse i 1866 anføres:

Nils Pedersen: $9\frac{1}{2}$ maal dyrket jord, 41 maal nat. eng, brende tilstrekkelig, tømmer tilsalgs, utslaat 14 læs høi, besværlig adkomst, tungvunden.

Gno. 71 Helgestø.

Gaardens navn er at avlede av mandsnavnet Helge sammensat med stod, en stø, baatsstø.

Gaarden nevnes som ødegaard i 1610 da Jens opføres som bruker. I 1633 opføres Jakob Helgestø og i 1645 Jon og alltid som ødegaardsmend.

I 1657 i kvegliendetallet opføres Ingebrigt Helgestø med 4 kjøer og 1 gjeit og Olav med 2 kjøer, 3 gjeiter og 2 smaler; tvilsomt. I jordeboken 1661 opføres som brukere i Helgestø: Ingebrigt $\frac{1}{2}$ vog. Eier var oberst von Hoven. Paa et andet sted samme aar opføres Peder Vibes arvinger.

I prestens mandtal 1664 opføres Ingebrigt Jørgensøn Helgestø $\frac{1}{2}$ vog. Husmend Olav Raffuldsen 60 og Olav Olsen 68 aar. Han betalte i tiende 3 tveitar korn, som svarer til en avling av 2 tønner.

I matrikullen 1669 opføres Helgestø med underliggende Helgestøvik. Bruker Ingebrigt Endresen og eier oberst von Hoven. Skatteskyld $\frac{1}{2}$ vog. I 1695 opføres sønnen Endre som bruker. I 1701 opføres Endre 43 aar.

I 1724 opføres i matrikullen som bruker i Helgestøen Olav. Generalmajor v. Schultz var eier. Ingen husmand, skog til brende, ringe og mager jordart, uvis til korn, tungvunden og stenet, nogenledes fegang. Saar 1 tønne havre, avler 8 læs høi, føder 7 kjøer, 1 ungfø og 5 sm. Skatteskyld $\frac{1}{2}$ vog, foreslaaes avtat 6 m.

Av kirkebøkerne anføres: Anders Larsen Helgestø findes her 1753. Knut Knutsen Helgestø blev gift i 1760 med Margreta Knutsdatter Ødegaard. Elling Olsen Helgestø 1784. Bottolv Eriksen Helgestø fra Slemmen gift med Ingeborg Sjursdatter Helgestø 1834. I 1801 var Sjur Pedersen Helgestø bruker, 40 aar, hustru Hille Rasmusdr. 31.

Bno. 1, Helgestø, lno. 112, gammel skyld $\frac{1}{2}$ v., ny skyld 3 ort, 16 sk. Nu 1,37.

Ola Olsen fik skjøte paa Helgestø 1738. Knut Knutsen likesaa 1754. Knut Knutsen likesaa 1771. Elling Olsen likesaa 1782. Sjur Pedersen var her i 1801. Bottolv Eriksen Slemmen fik skjøte i 1833. Erik Bottolvsen likesaa i 1867. Anders Olsen Helgestø fik auksjons-skjøte 1870. Ingebrigt Ottarsen Hankeberg ektede Anders datter Beret 1894 og fik bruket samme aar. Anders Ingebrigtsen skjøte 1910.

I 1865 var opsitterne:

Gaardbruker Erik Bottolvsen 30 aar, ug.

Vilkaarsmand Bottolv Eriksen 62 aar og hustru Ingeborg Sivertsdatter 63.

Utsæd og kveghold: $\frac{1}{2}$ tønne blandkorn, $3\frac{1}{2}$ td. havre, 2 tønner poteter. 6 kjør og 20 smaler.

Av matrikulkom. beskrivelse i 1866 anføres om Helgestø:

Bottolv Eriksen brukte 6 maal dyrket jord, 40 maal naturlig eng, mangler seter, birk og furu tilsalgs, vanskelig adkomst, letbrukt og godt dyrket.

Gno. 72 Lund.

Gaardsnavnet er liketil en Lund, gammelnorsk lundr, en liten skog.

Gaarden nevnes i 1610, da Sæmund Lund opføres som skatleyder. Han opføres ogsaa i 1615, da han betalte $8\frac{1}{2}$ tveit i tiende, hvilket svarer til en kornavling av $5\frac{2}{3}$ tønne. Likeledes opføres han i 1623 og i 1633.

I 1645 opføres Arne i Lund; likesaa i 1650.

I kvegtindetallet i 1657 opføres:

Arne Lund: 1 hest, 8 kjør, 6 gjeiter, 6 smaler. Landskylden var 5 pund.

I jordeboken i 1661 opføres Arne som bruker av 5 pund i Lund. Eierne var: Olav Olsen Bjermeland 2 pund. Iver Gjeitnes 2 pund. Anund Bjermeland 1 pund.

I prestens mandtal 1664 opføres Arne Pedersen paa Lund 70 aar, 1 vog, 2 pund. Korntienden var 20 tveitar; avlingen saaledes $13\frac{1}{3}$ tønne.

I matrikulen 1669 var Olav Sjursen bruker. I 1701 var Knut, 30 aar, bruker og i 1711 var Olav bruker og eier av hele gaarden.

I matrikulen av 1724 var Knut bruker, og han og hans børn eiede gaarden. skatteskylden var $1\frac{1}{2}$ vog. Skog til brende og lidt til husbehov. Middels jordart, uvis i tørre aar, letvunden, tør fegang. Saar: 1 tønne havre, 1 skj. blk., avler: 20 les høi, føder: 5 kjør, 2 ungf.

Knut Toresen Lund sees at have været bruker paa Lund i tiden før 1740. I 1742 solgte han gaarden til søn-

nen Tore Knutsen Lund, som i 1744 egtede Beret Sjursdatter Kjølset. De boede her i de følgende aar. Likeledes boede Knut Larsen Lund paa Lundsbøen. Den 3. okt. 1755 holdtes der skifte her efter konen Synnev Haldsdatter. Enkemanden var Knut Larsen.

Kristian Toresen Lund g. m. Anne Olsdatter Strømme 1770, var bruker i de følgende aar. Den 3dje november 1779 holdtes der skifte efter ham. Enken var Anne Olsdatter; og der var 3 barn. Hun ektede s. a. Olav Benjaminsen Lund. Den 1ste mars 1782 holdtes der

Lund.

skifte efter hende. Der var 4 barn efter hende, hvorav Kristen av sidste ekteskap. Rasmus Hansen Lund g. m. Anne Eriksdatter var bruker her omkring 1790. Skifte efter konen holdtes 29 juli 1790. Enkemanden var Rasmus Hansen. 2 børn: Hans og Erik.

Tore Knutsen Lund skjødte 5 pund i Lund til sønsen Kristian Toresen Lund.

I 1778 fik Brents Berentsen fæste paa pladsen Lundsbøen. Han var gift med Kari Madsdatter Malo.

I 1801 var beboerne i Lund :

Gaardbruker Rasmus Hansen 51 og hustru Sigrid Olsdatter 43 aar. Barn: Hans 13, Erik 11, Anne 9 aar.

Lundsboen. Askjel Justsen 46 aar husmand, hustru Guro Larsdatter 42 aar. Barn: Just 12, Lars 1, Anne 10 aar.

Rasmus Hansen havde efter sin første kones død ektet Sigrid Olsdatter; men ekteskapet findes ikke indført i Veøy kirkebok.

Askjell Justsen Lund fik festebrev 1790 paa Lundsboe. Han var bruker i 1801. Hans Olsen Lund? Findes ikke i kirkeboken. Lars Askjellsen Lund ektede i 1828 Eli Andersdatter Strømme og iar formentlig paa samme tid overlat bruket. Han var her i 1865. Aslak Larsen Lund fik skjøte 2.—6. 1868. Ola Sørensen Farkvam kjøpte bruket i? av enken Brit Sørensdatter Farkvam. Knut Nilsen Kvilekvaal fik auksjonsskjøte 1916.

Bno. 1. Lundsboen, lno. 113, $\frac{1}{2}$ vog, ny skyld, 2 ort, 7 skilling, nu 1,26.

I 1801 var gaarden en husmandsplads, Askjel Justsen var bruker.

Saa sees en Gulbrand Olsen at have eiet bruket; han solgte det til Ola Larsen, som igjen solgte det til kaptein Wisløff, som solgte det til Hans Kjøset. Ingen av disse mend opføres i kb.

Hans solgte til Lars Askjellsen som var gift med Eli Andersdatter Strømme i 1823 og sees at være bosat her i aarene til 1840. Han solgte det i 1868 til Aslak Larsen, hvis enke senere havde det. Nuværende eier, Knut N. Kvilekvaal.

Bno. 2. Lund, lno. 114, 1 vog, 12 mark, ny skyld, 1 daler, 1 ort, 5 skilling, nu 2,77.

Rasmus Hansen eiede 1801. Han solgte den til Peder Trondsen, som av kirkeboken sees at have været g. m. Anne Rasmusdatter og boet her i 1811. Han solgte til Gudbrand Olsen og denne til Ritmester Gamborg —? Sønnen Knut Gamborg fik skjøte 1826. Han var gift med Marit Jørgensdatter Farkvam i 1838, Søren Hansen fik

auktionsskj. paa Lund i 1842 og Kanut Gamborg fik den tilbage i 1842. Tomas Gamborg fik skjøte av f a d e r e n i 1842, av moderen i 1883. Han var g. m. Synnøv Jørgensdatter Strømme 1879.

Ved folketællingen i 1865 var beboerne paa Lund :

Gaardbruker Lars Askjellsen Lund 66 aar. Barn : Anders 34, Ola 31, Anne 25 aar, 1 tjener.

Utsæd og kveghold : $\frac{1}{2}$ tønne blk., 2 tønner havre, 2 tønner poteter. 1 hest, 4 kjør, 17 smaler.

Gaardbruker Kanut Gamborg 62 og hustru Marit Jørgensdatter 42 aar. Barn : Tomas Holter 23, Jørg. Bendikt 21, Karl 18, Kristian 15, Anton 7, Hanna 20, Mina 12, Marta 10, Maria 3 aar.

Utsæd og kveghold : 5 tønner havre, 5 tønner poteter. 1 hest, 10 kjør, 30 smaler.

Paa fjeldet ovenfor Lund stod en vardestue lige til omkring 1870, skjønt da naturligvis aldeles faldeferdig. Her stod en vite som skulde lyse utover og indover fjorden.

Av matrikulkom. beskrivelse av gaarden i 1866 hidsettes om Lund og Lundsboen :

Lund. Kanut Gamborg. 18 maal dyrket jord, 66 maal naturlig eng. Ingen dyrkningsjord, mangler seter, fura og birk tilsalgs, vanskelig adkomst, lidt østers, godt dyrket.

Lundsboen. Lars Askjellsen 10 maal dyrket jord, 33 maal naturlig eng. Furu og birk tilsalgs, let brugt, godt dyrket.

Gno. 73 Kjøset.

Gaardens navn er rimeligvis avledet av et mandsnavn Kjøl efter O. Rygh. Jeg kjender ikke noget saadant navn i Romsdalen ; men det kunde kanskje opfattes som en sideform til Kjøl. Derimot har jeg vanskelig for at anta, at det skulde komme av navnet Tjodolfr. Navnet uttales med lang ø.

Gaarden nevnes i skattemandtallet av 1597 under navn av K o l d s e t. Peder var bruker. I 1603 opføres Peder paa Kjøset, og i 1610 Olav, som nevnes i de føl-

gende aar til 1650. I kvegtiendetallet 1657 opføres: Olav Kjøset med 1 hest, 6 kjør, 5 gjeiter og 4 smaler. Olav Olsen med 1 hest, 6 kjør, 3 gjeiter og 3 smaler.

I skattemandtallet samme aar opføres Olav Olsen Kjøset. Landskylden er $1\frac{1}{2}$ vog.

I jordboken 1661 opføres som brukere paa Kjøset: Olav Larsen 2 pund og 6 m. og Trond Pedersen 2 pund og 6 m. Eierne var Veøy kirke $\frac{1}{2}$ vog og sogneprestembedet 1 vog. Presten har bygselretten.

I prestens mandtal 1664 opføres paa Kjøset: Olav Lauritsen 40 aar, bruker 2 pund, 6 m. Tore Pedersen 40 aar, likesaa. Søn Olav Tøresen 4 aar.

Fra Kjøset.

Korntienden var paa den førstnevnte 20 tveitar og paa den anden $19\frac{1}{2}$ tveit, som svarer til en avling av $13\frac{1}{3}$ og 13 tønder.

I matrikulen av 1669 var brukerne Olav Pedersen og Knut Olsen og skatteskylden 2 voger og 1 pund. Eierne var som ovenfor nevnt.

I matrikulen 1695 opgives brukerne at være Erik Jakobsen paa det ene bruk og Olav og Knut paa det andet; hvert bruk var 2 pund og 6 m. Veøy kirke eiede $\frac{1}{2}$ vog, sognepresten 1 vog. Dette er riktig, medens opgaverne i 1669 er feilagtige.

I 1701 var brukerne: Erik 42 aar. Sønner: Jakob 6 og Tore 3 aar. Olav 60 aar, søn Peder Olsen 20 aar.

I matrikulen av 1724 opføres 2 brukere: Tore og Sjur. Eiere som ovenfor. Skatteskyld $1\frac{1}{2}$ vog. Seter 1 fjerding fra gaarden, ingen husmand, skog til brende, god jordart, vis til korn og høi, letvunden, ringe fegang. Saar 7 tønder havre, 2 skj. blandkorn, avler 44 les høi, føder 2 hester, 11 kjør, 5 ungfø og 8 smaler. Foreslaat avtat 1 pund, 12 m.

Der haves endel hjemmelsdokumenter til Kjølset, som her skal anføres:

Enkefru Inger Margrete Meyer bygsler til Peder Olsen Kjølset 2 pund og 6 m. 1709. Sogneprest E. Røring bygsler 2 pund og 6 m. i Kjølset til Erik Amundsøn 1766. Den samme bygsler 2 pund og 6 m. i Kjølset til Peder Pedersen 1753. Den samme til Olav Ellingsen i 1771 2 pund og 6 m. Torfinn Lassesen fik bygselseddel paa 2 pund og 6 m. i 1779. Lasse Lassesen likesaa i 1785.

Den 2den desbr. 1797 holdtes skifte paa Kjølset efter den avdøde Torfinn Lassesen. Enken var Marit Marteinsdatter; der var 5 barn av 2 ekteskaper. Sjur Kjølset sees at ha bodd her 1723. Likesaa Tore Kjølset. Amund Pedersen Kjølset blev gift med Ingrid Eriksdatter Talberg i 1742. Tore Knutsen Lund gift med Beret Sjursdr. Kjølset i 1744. Lars Sjursen Kjølset, gift med Ingrid Olsdr., Ø. Vaage 1748. Peder Pedersen Kjølset ektede Kari Pedersdatter Farkvam i 1748. Olav Ellingsen Kjølset boede her i 1770-aarene. Torfinn Lassesen Kjølset ektede i 1784 Marit Marteinsdatter Lindset. Lasse Lassesen Reistad og Inger Larsdatter Kjølset gift 1784.

Ved folketellingen i 1801 opføres paa Kjølset:

Gaardbruker Aslak Olsen Kjølset 34 og Eli Hansdr. 34 aar. 2 børn: Olav 3 og Hans 1 aar.

Gaardbruker Lasse Lassesen Kjølset 48 og Inger Pedersdatter 51 aar. Barn: Peder 15 og Kari 9 aar.

Inderst Knut Mikkelsen 27 og hustru Beret Lassese-datter 2 aar. 1 barn.

Folketal 12.

Kjølset bestod før 1791 av 2 bruk: Øvre og Nedre Kjølset. Dette aar blev begge gaarde utlagt til mi-

litær chefsgaard for det Vestnesiske kompagni og fra 1818 for det Gryttsenske kompagni.

Følgende kompagnichefer kjendes*); de fleste antas at ha boet paa gaarden en tid. Der var opført særskilte hus til beboelse for vedkommende kompagnichef:

1. Kaptein Nils Tønder Brun fra 1792.
2. Kaptein Tomas Fredrik Wisløff Ira 1806—1817.
3. Kaptein Chr. N. Dagenholt fra 1818—1826.
4. Kaptein Robertus Jac. Hirsch fra 1826—1830.
5. Kaptein Nils Fredrik Wisløff fra 1830—1842.
6. Kaptein Otto Herman A. Cold fra 1842—1843.
7. Kaptein Ebbe Carsten Tønder Astrup 1843—1858.

Gaarden var stadig bortforpaktet.

Efter den nevnte meddeler har der været følgende forpaktere :

Aslak Olsen Kjølsset og Lasse Lassesen var leilendinger og sat paa sin bygselkontrakt. Lars Jonsen Tokle var forpakter 1823—37. Hans Høidal var forpakter 1837—43. Aret Madsen Flovikholm var forp. 1843—1852. Jens Kristensen var forp. 1853—62.

I 1862 blev gaarden solgt. Ola Olmodsen Garatun fra Eidfjord kjøpte den og solgte den igjen i 1875, hvorefter den deltes :

Bno. 1, Kjølsset, lno. 115, gammel skyld $1\frac{1}{2}$ vog, ny skyld 4 daler, 1 ort, 4 sk. Nu 2,75.

Som nevnt blev gaarden delt i 1876. Ola Øverstedal kjøpte den hele gaard 8de oktbr. 1875 og beholdt hovedbruket. Peder A. Kjølsset fik skj. paa dette 1899.

Bno. 2, Kjølsset. Ny skyld 2,56. Bruket blev fraskilt bno. 1 i 1876. Knut Knutsen Strømme blev eier av dette bruk 1876. Hans enke Ingeranne Olsdatter havde gaarden nogle aar. Anders Knutsen Kjølsset fik skjøte 1909.

Bno. 3, Myren, 0,72. Fraskilt bno. 1 i 1879,

---

*) Efter meddelelse av P. A. Kjølsset.

Anders Pedersen Kjølet fik skjøte samme aar. Johan Roalset likesaa 1916.

Bno. 4, Lille Kjølet, 0,87. Fraskilt bno. 2 i 1882. Knut Olsen Bjørke fik skj. samme aar. Ola Knutson Kjølet likesaa 1923.

Bno. 5, Hagen, 0,05. Fraskilt bno. 2 i 1893. Johan Olsen Bjørke fik skjøte samme aar. Ola Johansen Bjørke fik skjøte 1901. Bruket blev i 1914 forenet med bno. 6 i Bjørke, Bjørkelund.

I 1865 var opsitterne:

Gaardbruger Ola Olmodsen Garatun 56, hustru Marita Omundsdatter 44 aar. Barn: Marit 18, Anna 15, Olina 12, Anette 10, Maria 8 og Helena 4 aar.

Husmand Anders Andersen 55 aar. 2 barn.

Vilkaarskone Kari Larsdatter 74 aar.

Husmand Ola Ellingsen 38 og hustru Kristina Nilsdatter 38 aar. 2 barn.

Husmand Anders Pedersen 53 og hustru Synnøvdatter 36 aar. 3 barn.

Utsæd og kveghold: $\frac{1}{2}$ tønne byg, 1 tønne blk., 7 tønder havre, 6 tønder poteter. 2 hester, 11 kjør, 26 smaler og 1 svin.

Husmændene: $5\frac{1}{2}$ tønne havre, 3 tønder poteter. 3 kjør og 17 smaler.

Av matrikulkom. beskrivelse av gaardene i 1866 hitsettes:

Ola Olmodsen Garatun: 37 maal dyrket jord, 152 maal naturlig eng, noget og god dyrkningsjord, brende tilstrekkelig, intet tilsalgs, letvunden, let adkomst, almindelig godt dyrket.

Hjemmehavnen for Kjølet og Bjørke utskiftet 1885.

Gno. 74 Bjørke.

Gaardens navn er dannet av birk; birki, et sted som er bevokset med birk.

Gaarden opføres i tiendemandt. 1521: Laurits paa Berke. Den nevnes ogsaa i fru Ingerd Oltesdatters jordebok 1550. Likesaa i skattemandt. av 1597, da Jakob og Sjur var brukere her. I 1603 opføres Nils, i 1610 Hans, i 1615 Olav og Hans. Korntienden utgjorde 22 tveitar, som svarer til en avling av $14\frac{2}{8}$ tønne. I 1623 opføres Hans, i 1645 Knut og Hans og i 1650 Nils og Knut.

I kvegtiendetallet 1657 opføres:

Jon Bjørke med 3 hester, 18 kjør, 9 gjeiter, 10 smaler. Knut Bjørke med 1 hest, 11 kjør, 6 gjeiter, 5 smaler.

I jordeboken 1661 opføres Nils og Jon Olsen som brukere. Eier var Vestnes kirke. Peder Vibe hadde i seterleie 1 ort. Hvilken grund der kunde være til at ta seterleie paa Bjørke, angives ikke; men det vilde have været av interesse at vite det. Landskylden var 3 voger.

I prestens mandtal av 1664 opføres:

Nils Olsen 55 aar, bruker $1\frac{1}{2}$ vog, søn Olav 4. Jon Olsen 53 aar, bruker $1\frac{1}{2}$ vog.

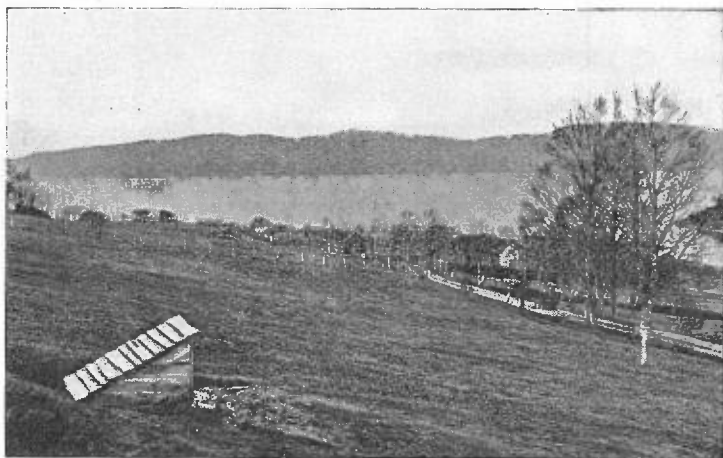
Det synes saaledes, at de to er brødre og har delt gaarden eller bruker den i fellesskap. Korntienden var paa Nils 31 tveitar og paa Jon 33 tveitar, som svarer til en avling av $20\frac{2}{8}$ tønne og 22 tønner.

I matrikullen av 1669 opføres Erik Jonsen og

Jon Olsen som brukere og Vestnes kirke som eier. I 1695 opføres Jon og enken hver det halve.

I 1701 opføres Jon 40 aar og Knut 42 aar, søn Knut 3 aar.

I 1711 opføres Jon og Knut hver med $1\frac{1}{2}$ vog. I matrikullen av 1724 opføres 2 brukere, Jon og Knut. Ingen husmand, skog neppe til brende, god jordart, vis til korn, god til eng, ingen fehage, seter $\frac{1}{2}$ fjerd fra gaarden. Saar: 10 tønner havre, 1 tønne blk., avler: 60 læs høi, føder: 14 kjør, 7 ungfø, 18 smaler, 2 hester. Skatteskyld 3 voger, foreslaaes forhøiet 12 mark.

Utsigt fra Bjørke.

Hans Bjørke nævnes 1642 i et diplom tilligemed Knut Hansen Bjørke. Likesaa Tore Bjørke. Knut Knutsen Bjørke fik i 1690 bygselbrev paa $1\frac{1}{2}$ vog i Bjørke av kirkens ombudsmand. Samtidig havde Asgaut Norvik bygslet $1\frac{1}{2}$ vog i Bjørke paa sin søns vegne for 5 rdr.; men ombudsmanden negtede at stadfeste det og var derfor stevnet av Asgaut. Retten dømte, at Asgaut skulde tilbakebetale de utlagte 5 rdr. Kort tid i forveien, nemlig i 1687 havde Ludvig Iversen Munthe bygslet $1\frac{1}{2}$ vog i Bjørke til Jon Larsen. Kaptein Fictzen skjøter i 1734 $1\frac{1}{2}$ vog i Bjørke til Frans Pe-

dersen. Jon Rasmussen faar bygselbrev av O. Alsing paa $1\frac{1}{2}$ vog i Bjørke i 1770. Lars Eilivsen faar skjøte 1 pd. 6 m. i Bjørke 1732.

Bno. 1 Bjørke, lno. 116. Gammel skyld, $1\frac{1}{2}$ vog, ny skyld, 3 daler, 4 øt, 18 skilling, nu 3,16.

Peder Frantsen Bjørke døde 1772. Hans enke Beret Larsdatter opføres som bruker 1801. Frans Pedersen var bruker til 1832. Han var g. m. Sigrid Eriks-

Johan Bjørke.

datter Vik. Ola Knutsen Holm g. m. Marit Johannesdr. Slemmen fik bygselbrev 1832. Johan Olsen Bjørke likesaa i 1856. Han var g. m. Anne Larsdatter Domaas. I 1893 kjøpte han gaarden av kirken. Ola Johansen Bjørke fik skjøte 1901. Han solgte en del av hovedbruket til Lasse Hoem; det er nu bno. 7. Selv beholdt han en mindre del, Bjørkelund, som blev bno. 6. Hovedbruket solgtes til Steffen Hammer 1925. Der blev saaledes 3 bruk av det oprindelige bruk.

Bno. 2. Nedre Bjørke, lno. 117. Gammel skyld, 1 $\frac{1}{2}$ vog, ny skyld, 3 daler, 4 ort, 18 skilling, nu 2,30.

Jon Rasmussen Bjørke var bruker 1801. Ola Jonsen Bjørke fik gaarden omkring 1807. Han var g. m. Anne Justdatter Sekkenes. Han druknede i 1819 med presteskydsen, og enken ektede i 1827 hans broder Rasmus Bjørke. Jon Hansen Korsan fik bygselbrev i 1834, g. m. Synnølv Hansdatter Hundnes. Hans Jonsen Bjørke fik skjøte 1877. Teodor Vaage fik skjøte 1910. Sigvald Kavli fik skjøte 1917. Peder Olsen Sveen fik skjøte 1924. Martin Rolvsen Vaage fik skjøte 1925.

Bno. 3. Ny Bjørke, 1,45. Fraskilt bno. 2 i 1886.

Roe Trondsen Vaage fik skjøte 1891 av Johan Grønning-sæter, som havde skjøte 1857. Karl Strømme fra Eid fik skjøte 1901. Johannes Larsen Hagen havde skjøte fra 1902. Knut Olsen Vik mageskifte 1910.

Bno. 4. Indbjørke, 0,87. Fraskilt bno. 2 i 1886.

Johan Jonsen Bjørke fik skjøte 1881. Mattias Olsen Reistadbakken skjøte 1893.

Bno. 5. Midtbyørke, 1,11. Fraskilt bno. 2 i 1877.

Ola Larsen Hundnes fik skjøte d. a. Han solgte i 1891 en del av bruket som fik bno. 3, medens det eldre bruk fik bno. 5. Ottar Pedersen Gjølvik fik skjøte.

Bno. 6. Bjørkelund, 0,87. Fraskilt bno. 1 i 1901.

Ola Johansen Bjørke eiede. Han sammenfødte det med Hagen bno. 5 i Kjølset til et nyt bruk, bno. 6.

Bno. 7. Steinsvold, 2,46. Fraskilt bno. 1 i 1903. Lasse Hansen Hoem fik skjøte 1903.

I 1865 var opsitterne:

Gaardbruker Johan Olsen Bjørke 36 aar, hustru Anne Larsdatter 37 aar, født i Lesja. Barn: Ola 8, Lars 5, Peder 3, Marit 10, Anne 1, Maria 3 aar.

Vilkaarsenke Marit Johansdr. 58 aar. Barn: Knut Nilsen 14, Ingeranna 24 aar.

Husmand Tomas Baardsen 52 aar, hustru Gyrid

Hansdatter 56. Barn: Maria 13 aar. Inderst, skredder
Roe Marleinsen, 43 aar.

Utsæd og kveghold: 2 $\frac{1}{2}$ tønne blk., 5 $\frac{1}{2}$ tønne havre, 10 tønder poteter. 2 hester, 10 kjør, 32 smaler, 1 sv.

Husmanden: $\frac{1}{4}$ tønne blk., 1 tønne havre, 2 tønder poteter. 2 kjør, 6 smaler.

Gaardbruker Jon Hansen Bjørke 66 aar, hustru Synnøvn Hansdatter 62. Barn: Hans 32, Johan 28, Brit 25, Guri 23, Synnøvn 20 aar.

Utsæd og kveghold: 2 tønder blk., 7 tønder havre, 11 tønder poteter. 1 hest, 11 kjør, 29 smaler, 2 svin.

Gaardbruker Rasmus Jousen 72 og hustru Marit Olsdatter 62 aar. Beret Sørensdatter 35 aar, skrædder. B. Anders Iversen 9 aar.

Utsæd og kveghold: 1 $\frac{1}{2}$ tønne havre, 2 tønder poteter. 1 ko, 6 smaler.

Samlet folketal 28.

Av matrikulkom. beskrivelse av gaardene i 1866 hitsettes om Bjørke:

Johan Olsen, 38 maal dyrket jord, 125 maal naturlig eng, meget og god dyrkningsjord, noget knappe, men gode havnegange, ved tilsalgs, let adkomst, lidt østers, godt dyrket.

Indmarken blev utskiftet i 1882. Utmarken 1885.

Paa Bjørke er gjort et lund fra den yngre jernalder, et økseblad i 1889.

I 1833 kom der en ny slekt til Bjørke nemlig Ola Knulsen Holm, som i 1831 var gift med Marit Johansdatter Slemmen. Ola var søn av Knut Olsen Holm og Kari Guttormsdr. Holm gift 1796. Knut Olsen Holm var søn av Ola Olsen Holm og Alet Iversdatter og født 1763. Knut og Kari findes ikke bosat paa Holm, efter hvad kb. viser. De maa derfor ha flyttet til et andet sted, antakelig til Kleive*). Om han har boet paa Bjørke, er vel meget tvilsomt.

Denne Knut Holm er bekjendt for sin styrke. Herom fortelles en tradition paa Holm og Bjørke. »Storklokken« i Veøy kirke var blevet støpt paa Holm. En kveld havde ungdommen samlet sig for at se paa klokken og prøve om de kunde løfte den. Den veiede 12 voger (er 216 kilo); men ingen makede at løfte den.

*) Meddelt mig av Ola O. Holm.

Man bad ogsaa Knut om at prøve sin styrke; men han avslog det. Men saalenge holdt de paa at plage ham, at han tilsidst blev ergerlig og grep klokken med strakte arme, løftet den i veiret og ringte med den osom en hjelde.

Om Johan O. Bjørke, som i sin tid var en meget bekjendt mand i Veøy og videre, er der fortalt lidt paa et andet sted. Han var en meget dygtig gaardbruger og en fremskridtsmand.

Gno. 75 Strømme

Gaarden ligger ved den smale strøm, som fører ind i Vaagen, der gaar ind til Vaage.

Da folket altid siger *Strømme*, bør gaardens navn ogsaa skrives saaledes. Førmen er dat. enk. for at betegne stedet som almindelig eller hyppig ved gaardsnavne.

I tiendemandtallet 1521 opføres Birge (Byrj) i Strømme (Strøm). Likesaa opføres gaarden i fru Ingers jordebok.

I skattemandtallet 1597 opføres Birge i Strømme; likesaa i 1603.

I 1610 opføres *Tore* og saaledes i de følgende aar til 1645, da han benevnes lensmand*). I 1650 findes gaarden ikke nevnt, da lensmanden var skattefri.

I 1657 opføres i kvegliendetallet:

Tore Strømme, 2 hester, 12 kjør, 4 gjeiter og 4 sm. *Knut Strømme*, 1 hest, 6 kjør, 3 gjeiter og 2 smaler.

I jordeboken i 1661 opføres som brukere paa Strømme: *Knut* 1 vog, *Tore* 2 voger. Eiene var brukerne selv med slektninger og *Lars Strømme*, som havde bygselretten. Men senere samme aar siges det, at *Tore* eiede bygselretten. Her er atter *Peder Vibe* opført med 1 ort i seterleie. Ingen andre gaarde end *Bjørke* og *Strømme* betaler seterleie efter jordeboken.

---

*) *Tore Børresen Strømme* nevnes i 1642 under et ting paa Vold som lensmand Volds Otting.

I prestens mandtal 1664 opføres paa Strømme:
Olav Pedersen 33 aar, 2 voger. Knut Pedersen, tj.
Olav Knutsen 30 aar, sammen med enken 1 vög;
Søn Knut Olsen 2 aar.

Korntienden utgjorde paa T o r e og K n u t Strømme
tilsammen 27 tveitar, der giver en avling av 18 tønder.
Som det sees, er det de eldre brukere, som opføres.

I 1669 opføres i matrikulen som brukere i Strømme:
Olav Pedersen og Hans Olsen. Fogden Iver Andersen
havde vidst at faa tilkjøpt sig gaarden. Han gik
vel stadig paa utkik efter saadanne gaarde, som han ved
pengenes hjelp kunde legge under sig. I 1695 ciede søn-
nen Ludvig Iversen gaarden, medens Olav og Hans var
brukere, den første av 2 voger, den anden av 1 vög.

I 1701 opføres i Strømme som brukere: H a n s
80 aar, søn Hans 6 aar. O l a v 40 aar.

I matrikulen av 1724 opføres som brukere i Strømme:
Olav Eriksen og Olav Olsen. Ludvig Iversen var
eier. Ingen husmand, skog til brendsel, seter $\frac{1}{2}$ mil fra
gaarden, god jordart, vis til korn undtaket i meget tørre
aar, god til eng, letvunden, hjelpelig segang. Under gaar-
den var en saltkjel. Saar 8 tønder havre, 1 tønne
poteter, 2 skj. blandkorn, avler 46 les høi, føder 2 hester,
17 kjør, 8 ungfø og 24 smaler. Skatteskyld 3 voger, fore-
slaaes 6 m. forhøiet.

Fru Munthe skjøter i 1736 2 voger i Strømme til
Erik Strømme. Løitnant Sten Meldal fik i 1740 skjøte
paa $\frac{1}{2}$ vög i Strømme av Olav Knutsen Strømme. Erik
Olsen Strømme fik 1744 skjøte paa 2 voger i Strømme
av broderen Knut Olsen Strømme. Nils Olsen Nesje
solgte i 1752 sin gaard Strømme 1 pund til Olav Hansen
Strømme. Knut Olsen Strømme skjøter til Olav Knutsen
Strømme 2 voger i Strømme 1772. Baard Strømme faar
skjøte av Olav Hansen paa 1 vög i Strømme 1774. Olav
Hansen Strømme faar bygseddell av Baard Larsen
Strømme paa 1 vög i Strømme 1774. Knut Olsen Strømme
skjøter sin gaard Strømme til sønnen Olav Knutsen
1788. Anders Andersen Strømme faar skjøte paa 2 pd.
18 m. i Strømme 1787.

Her skal nu nevnes nogle skifter fra Strømme:

Den 10de aug. 1680 holdtes skifte paa Strømme i Volds otting efter Olav Pedersen Strømme. Enken var Bergitte (Beret) Olsdatter. Der var 6 barn; Peder Olsen var eldst.

Den 2den april 1683 holdtes skifte i Strømme efter konen Anne Hardilsdr.? Enkemanden var Hans Olsen. 4 barn. Hun havde tidligere været gift med Knut?

Den 2den desbr. 1778 holdtes skifte efter konen Maria Margreta Meldal. Enkemanden var Olav Hansen Strømme. 3 døtre, alle gifte.

Den 15de juli 1798 holdtes skifte efter Hans Olsen Strømme. Her nevnes atter de 3 døtre og den eldste Salome var nu gift med Trond Malo.

I 1801 var opsifterne i Strømme:

Gaardbruker Ola Knutsen 53 aar. Vilkaarsenke Anne Sivertsdatter 75 aar, mandens mor. 4 tjenerc, 1 ind.

Gaardbruker Jørgen Sørensen 46 aar, hustru Gyrid Jakobsdatter 43. Barn: Kristi 9 og Marit 6 aar. 1 tj. Samlet folketal 11.

Bno. 1, Strømme, lno. 118, gammel skyld 1 vog, ny skyld 2 daler, 4 sk. Nu 3,14.

Løitnant Sten Meldal fik skjøte 1740. Ola Hansen Sæbø, gift med Maria Meldal 1747. Jørgen Sørensen Strømme ca. 1790. Børre Jonsen Flate gift med Kristli Jørgensdatter 1817. Søren Sørensen Strømme fra Vaage gift med Marit Jørgensdatter Strømme 1827. Jørgen Sørensen Strømme skiltehemmel 1841. Søren Jørgensen Strømme skj. 1887. Ole R. Strømme blev gift med Anne Sørensdatter Strømme 1913.

Bno. 2, Strømme, lno. 119, gammel skyld 2 v., ny skyld 2 daler, 4 sk. Nu 2,78.

Knut Olsen Strømme i 1770. Ola Knutsen Strømme fik skjøte 1772. Anders Justsen Sekkenes gift med Anne Knutsdatter Strømme før 1836. Han delte i 1837 gaarden mellem sine 2 sønner Ola og Knut, hver 1 vog. Ola Andersen Strømme skj. 1837. Knut Olsen Strømme skj. 1877. Ola Knutsen Strømme skj. 1911.

Bno. 3, Strømme, 2,80. Fraskilt bno. 2 i 1837.

Knut Andersen Strømme fik skjøte samme aar. Anders Endresen Mjelva gift med Anne Knutsdatter Strømme fik skjøte 1857. Anton Andersen Strømme fik bruket omkring 1894, da han ektede Katrina Andersdr. Vestad. Enken fik bruket efter mandens død 1915. Anders Antonsen Strømme fik skjøte 1920.

Om Maria Meldals slekt bemerkes, at hun efterlot sig 3 døtre :

Salome var gift med Gunnar Olsen Bergsvik 1772. De boede en kort tid paa Vestadstranden, men flyttede saa til Malo omkring 1780. Efter Gunnars død ektede hun Trond Malo. Rimeligvis er der slekt efter hende endnu paa Malo. De 2 andre døtre, Kari og Anne blev gift med Baard Skovik og Kristian Lund.

Anders Justsen Sekkenes var søn av Just Sivertsen Sekkenes og født 1772. Han opgives at være gift med Anne Knutsdatter Strømme; men dette findes ikke optegnet i Veøy kb. og heller ikke deres børn. Han maa saaledes ha boet utenfor Veøy, maaske i Bolsøy, og er senere kommet til Strømme.

Han døde som vilkaarsmand paa Strømme i 1853.

Ved folketellingen i 1865 var beboerne i Strømme:

Gaardbruker Jørgen Sørensen Strømme 42 aar og hustru Anne Ellingsdatter 45. Barn: Søren 19, Eline 16, Jørgen 9, Mathias 7 og Synnøv 12 aar.

Vilkaarsenke Marit Olsdr., hans moder.

Utsæd og kveghold: 5 tønder havre, 2 ld. poteter. 1 hest, 7 kjør og 14 smaler.

Gaardbruker Ola Andersen Strømme 54 aar. Barn: Knut 25 og Anne 22 aar.

Ind. Ingeleiv Madsdr. 64 aar. Ind. Gunnar Iversen 62. Ind. Erik Olsen 30 og hustru Brit Olsdatter 27 aar; barn Ole 2 aar. Ind. Anders Knutsen 25 aar.

Husmand Hans Hansen 47 aar og hustru Brit Larsdatter 45. Barn: Peder 1, Beret Marla 8, Hanna 4 aar.

Husmand Peder Andersen 50 og hustru Sigrid Olsdr. 46 aar. Barn: Ola 10, Anton 5 og Serianne 2 aar.

Utsæd og kveghold: 1 tønne blandkorn, 3 $\frac{1}{2}$ tønne havre, 2 tønder poteter. 1 hest, 6 kjør, 10 sm., 1 svin.

Husmendene: $\frac{5}{8}$ tønne havre, 1 tønne poteter. 1 ko og 6 smaler.

Gaardbruker Anders Endresen 40 aar, hustru Anne Knutsdatter 35. Barn: Anton 7 og Beretanna 3 aar.

Vilkaarsmand Knut Andersen 61.

Husmand Jørgen Jørgensen 57 aar og hustru Ane Larsdatter 46. Barn: Lars 6, Serianna 14, Brita 3, Gjertrud 1 aar.

Utsæd og kveghold: $\frac{1}{4}$ tønne byg, $4\frac{1}{2}$ tønne havre, $3\frac{1}{2}$ tønne poteter. 1 hest, 7 kjør og 15 smaler.

Husmanden: $1\frac{1}{2}$ tønne havre, $1\frac{1}{2}$ td. pot. 8 sm.
Folketal tilsammen 38.

Av matrikulkom. beskrivelse av gaardene i 1866 hitsettes om Strømme:

Jørgen Sørensen: 11 maal dyrket jord, 79 maal nat. eng, noget dyrkningsjord, god havnegang, litet brendevæd, let adkomst, letbrukt, almindelig godt dyrket.

Knut Olsen: $44\frac{1}{2}$ maal dyrket jord, 55 maal naturlig eng. Som foregaaende.

Anders Endresen: 14 maal dyrket jord, 66 maal naturlig eng. Som foregaaende.

Indmarken blev utskiftet i 1882.

I Strømme er der gjort 1 fund fra den yngre stenalder, eller den eldre jernalder, et halvferdig kar (kokekar?) av klebersten. Likesaa fra den yngre jernalder et økseblad fundet i 1882.

Gno. 76 Øvre Reistad.

Det er antakelig rigtig, naar gaardsnavnet forklares som avledet av personnavnet Reidar. Ialfald er der ingen anden forklaring givet eller antydning.

I tiendemandt. av 1521 opføres Matis paa Reistad. I Aslaks Bolts jordebok opføres Øvre Reistad (Reidarstadom). Det maa da forudsættes, at det ogsaa var et Nedre Reistad; hvilket av dem, der menes i nævnte tiendemandt., er vanskelig at sige; men jeg antager, at det er N. Reistad. Erkebispens gods var vel ikke medtat i det nævnte mandtal. I fru Ingers jordebok nævnes Reistad, uten at det siges, hvilket Reistad det er. I 1597

opføres Lasse N. Reistad, Nils Reistad og Olav Reistad. Hvorledes dette skal forstaaes, hvad der menes med Reistad, om det er Ø. Reistad som kaldes Reistad, tør jeg ikke have nogen mening om. I 1603 opføres i skattemaudt.: Olav Ø. Reistad. Trond Reistad. Lars N. Reistad samt som husmand Gunnar Reistad. I 1610 opføres: Lars N. Reistad. Olaf smst., Peder smst., Tron Reistad, Gjermund Reistad. I 1615 opføres ingen. I 1623 opføres: Olav Reistad, Olav Reistad, Rasmus Reistad. I 1633 opføres: Olav Reistad, Erik Reistad, Knut smst., Rasmus smst. I 1645 likesaa: Arild Reistad, Erik smst., Olav smst., Jon N. Reistad, Peder smst. I 1650 likesaa: Peder Reistad, Arild smst., Erik smst., Jon smst.

I kvegtiendetaillet for 1657 opføres paa Reistad:

Erik Reistad. 1 hest, 10 kjør, 5 gjeiter, 4 smaler. Enken smst. 1 hest, 3 kjør, 2 gjeiter, 2 smaler. Ingebrigt smst. 1 hest, 4 kjør, 3 gjeiter, 3 smaler. Peder smst. 1 hest, 5 kjør, 3 gjeiter, 4 smaler. Tore smst. 1 hest, 6 kjør, 1 gjeit, 1 smale. Olav smst. 1 hest, 6 kjør, 2 gjeiter, 1 faar. Jon smst. 1 hest, 9 kjør, 8 gjeiter, 8 smaler. Peder smst. 1 hest, 5 kjør, 3 gjeiter, 2 smaler. Peder smst. 1 hest, 3 kjør, 3 gjeiter, 1 faar. Knut Reistad. 1 hest, 10 kjør, 6 gjeiter, 5 smaler.

I skattemandtallet samme aar opføres:

Tore Reistad brukte $1\frac{1}{2}$ vog 6 mark. Peder Reistad $1\frac{1}{2}$ vog 6 mark. Erik Reistad $1\frac{1}{2}$ vog 6 mark. Jon Reistad $1\frac{1}{2}$ vog. Knut Reistad $1\frac{1}{2}$ vog.

I hele den tid, som ovenfor er omhandlet d. e. i omkring 200 aar, er gaarden Øvre og Nedre Reistad tydelig adskilt fra hinanden. Delingen maa altsaa have fundet sted, før det her nevnte tidsrum begyndelse. Men betegnelsen er, som man ser ovenfor, vaklende, idet man snart siger Reistad, snart Ø. Reistad og snart N. Reistad.

I jordeboken i 1661 skilles de to gaarde bestemt og og klart fra hinanden.

Øvre Reistad udgjorde 6 bruk. Brukerne var: Olav 4 pund, Erik 4 pund, Ingebrigt 1 vog 2 mark, Pe-

der 1 vog 2 mark, Enken $\frac{1}{2}$ vog 2 mark, Laurits $\frac{1}{2}$ vog. Eierne var brukerne selv og deres slegt. Dette giver tilsam. 5 voger 2 pund 6 mark og er derfor urigtig, da landskylden utgjorde 4 voger 2 pund 6 mark.

I prestens mandtal 1664 opføres Ø. Reistad med en landskyld av tilsammen 4 voger 2 pund 6 mark.

Peder Arildsen 45 aar, bruker 2 pund 9 mark. Ingebrigt Arildsen 47 aar, bruker 2 pund 9 mark. Olav Olsen 46 aar, bruker 5 pund 12 mark. Knut Eriksen 28 aar, bruker 4 pund. Søn David Eriksen 12 aar. Dette giver tilsammen 4 voger 2 pund 6 mark.

Korntienden var: Paa Ingebrigt og Peder Olsen Ø. Reistad 26 tveitar, i avling $17\frac{1}{3}$ tønne. Olav Ø. Reistad 26 tveitar, i avling $17\frac{1}{3}$ tønne. Erik Reistad 20 tveitar, i avling $13\frac{1}{3}$ tønne.

I matrikulen av 1669 opføres Øvre Reistad som 3 forskjellige bruk. Alle bygsledes av fogden Iver Andersen, som eiede 4 voger 3 mark. Resten eiedes av brukerne. Disse var: Knut Eriksen 4 pund, Ingebrigt og Peder Akselssønner 2 voger 10 mark, Olav Olsen 1 vog 2 pund 12 mark. Men dette stemmer ikke, da det giver mere end 4 voger 2 pund 6 mark.

I 1695, er Ludvig Iversen eier av Øvre Reistad for det væsentligste. Der var 4 brukere: Olav Olsen og Iver, tilsammen $1\frac{1}{2}$ vog. Haavard, 1 vog 1 pund. Arild, 1 vog, 2 pund, 9 mark.

Dette giver heller ikke 4 voger, 2 pund, 6 mark, er saaledes uriktig. Det er nok i virkeligheden ingen, som rigtig ved, hvad de enkelte mend paa Øvre Reistad eier og bruker.

I 1701 opføres paa Ø. Reistad:

Iver 42 aar. Haavard 70 aar. Søn Trond 24 aar. Nils 40 aar. Arild 42 aar. Barn: Erik 10, Ingebrigt 8, Peder 5 aar.

I 1711 opføres 5 brukere, nemlig:

Iver $1\frac{1}{2}$ vog. Enken 2 pund. Eiliv 2 pund. Hans 2 pund, 9 mark. Aret 2 pund, 9 mark. Dette er rigtig.

I matrikulen av 1724 opføres Ludvig Iversen som

eier av $4\frac{1}{2}$ vog i Ø. Reistad og bygselsretten til hele gaarden. Olav Bakken eiede 18 mark. Der var 5 brukere: Bottolv, Eiliv, Bendikt, Olav. Her mangler saaledes 1 mand. Ingen husmand. Seter 3 fjerd fra gaarden. Flomsag og 6 kvernbruk. Skog til brende. Mager jordart, uvis til korn i tørre aar saavel som til høi, noget tungvunden, god fegang. Saar: 15 tønnder havre, 1 skj. blk., avler: 64 les høi, føder: 3 hester, 17 kjør, 11 unge, 24 smaler. Skatteskyld 4 voger, 2 pund, 6 mark.

Eiliv Larsen Reistad sælger 2 pund, 9 mark i Ø. Reistad til Lasse Bendiktson 1744.

Anna Margreta Munthe, enke efter tolder Myhre, sælger 4 pund i Reistad til Tomas Knutsen Ødegaard.

Mette Tostrup sælger 4 pund 18 mark til Olav Olsen Strømme, den part, som Olav Iversen havde beboet, 10. juli 1754.

Søren Arildsen Ø. Reistad faar skjøte paa 2 pund i Ø. Reistad 1759.

Olav Olsen Ø. Reistad selger sin gaard Ø. Reistad 2 pund, 9 mark efter skjøte av 30 juni 1729 til Olav Olsen Leikarnes (Leegnes) for 34 rdr. 1765.

Tomas Knutsen Ødegaard sælger Odelsretten til Ødegaard til Olav Olsen 1754.

Mad. Anna Myhre sælger odelsretten til Øvre Reistad til Tomas Knutsen Ødegaard 1753. Ola Olsen Reistad skjøder 2 pund i Ø. Reistad til Olav Olsen 1765.

Knut Olsen Reistad skjøder 2 pund 3 mark i Reistad til Mikkel Gunnarsen 1768.

Lasse Bendiktsen skjøte 2 pund 6 mark i Ø. Reistad til sønnen Bendikt Lassesen 1770.

Iver Larsen faar skjøte paa 2 pund 9 mark i Ø. Reistad 1787.

Hans Justsen Vikaas, til hvem avdøde Mikkel Gunnarsen havde pantsat sin gaard Ø. Reistad 2 pund 9 mark, selger nu gaarden til Iver Larsen for 30 rdr. 1787.

I 1801 var opsitterne paa Ø. Reistad:

Gaardbruker Olav Olsen 34 og hustru Beret Tomasdatter 31 aar.

Gaardbruker Knut Knutsen 58 og Beret Andersdatter 61 aar.

Gaardbruker Iver Larsen 41 og hustru Beret Knutsdatter 54 aar.

Gaardbruker Bendikt Lassesen 57 og Anne Olsdatter 57 aar.

Gaardbruker Søren Sjursen 32 og Mali Hansdr. 31.
Folketal 25.

Ola Olsen havde sønnerne: Ola 4, Tomas 1 aar.

Erik Larsen havde døtrene: Marit 13 aar og Anne 9 aar.

Bendikt Lassesen havde datteren Marit 26 aar. Søren Sjursen havde børnene: Henrik 11, Hans 8 aar, Sjur 3 uker. Anne Henriksdr. 6 aar, Anne Henriksdr. 3 aar. (De to sidste var kone-is børn av 1ste ægteskap.)

Bno. 1. Ø. Reistad, lno. 120. 1 vog, 2 pund, 12 mark, ny skyld, 3 daler, 19 skilling. Nu 3,70.

Ola Olsen Reistad eiede i 1801, skjøte av 1789. Sønnen Ola Olsen Reistad ektede i 1823 Ingeleiv Pedersdr. Gjelvik og overtok gaarden. Hans søn Ola Olsen Reistad ektede i 1847 Anne Sørensd. Farkvam og i 1850 var han bruker.

Hans søn Ola Olsen Reistad ektede i 1876 Beret (Brit) Knutsdr. N. Reistad og overtok gaarden. Det siges i pantereg. at der blev avholdt skifte i 1890 efter Ola Olsen og konen, men om dette er den sidstnevnte Ola Olsen eller den foregaaende, kan ikke sees.

Sønnen Ola Olsen fik da gaarden 1890. Broderen Knut Olsen fik senere gaarden, men havde ikke skjøte.

Bno. 2. Ø. Reistad, 0,53. Fraskilt bno. 1 i 1860.

Peder Olsen Soggeraiten fik skjøte 1860. Han solgte det til Jakob Jak. Reistad 1862. Aslak Jakobsen Reistad fik skjøte av faderen 1888. Erik Ingebrigtsen Bø fik skjøte i 1897 av lno. 2 med bno. 4.

Bno. 3. Ø. Reistad, lno. 121. 2 pund, ny skyld, 2 daler, 1 ort, 12 skilling, nu 1,77.

Knut Knutsen eiede i 1801 fra 1780. Sønnen Knut

Knutsen ektede i 1808 Kari Knutsdatter Dukstad og overok gærden. Hans søn Knut Knutsen fik skjøte i 1841. Han døde i 1856 og efterlot sig enken Anne Pedersdatter, som i 1857 ektede Hans Hansen Korsan.

Knut Knutsen Reistad fik skjøte av stedfaren i 1865. Han ektede i 1879 Kristi Pedersdatter Gjelvik. Deres søn Hans Knutsen fik skjøte 1916. Han avstod gaarden i 1918 til broderen Knut Knutsen.

Bno. 4. Ø. Reistad, lno. 122. Gammel skyld, 2 pund, 12 mark, ny skyld, 1 daler, 1 ort, 12 skilling, nu 1,87.

Iver Larsen Reistad fik bruket i 1788 og var bruker i 1801. Men om han hører til dette bruk, er tvilsomt. Snarere er det Bendikt Lassesen, som hører til her. Han var bruker i 1801. Lasse Bendiktsen har maaske været bruker en kort tid. Amund Andersen Reistad blev i 1808 g. m. Anne Bendiktsdr. og fik bruket med hende. Han druknede i 1819 med prestskydsen, og Anne ektede Ola Baardsen 1829. Jakob Jakobsen Gjelvik ektede Eli Olsdatter Reistad i 1861 og fik bruket i 1864. Aslak Jakobsen fik skjøte 1888. Erik Ingebrigtsen Bø fik skjøte 1897. Ingebrigt Eriksen fik skjøte 1923. Bruket blev forenet med bno. 2.

Bno. 5. Ø. Reistad, lno. 123. Gammel skyld, 1 vog, 1 pund, 18 mark, ny skyld, 3 daler, 12 skilling, nu 4,04.

I 1801 var muligens Bendikt Lassesen og Søren Sjørusen brukere. Der maa oprindeligt have været 2 bruk, da det nuværende bruk har 2 kirkeparter. Bestemte oplysninger mangler.

Gulbrand Olsen Reistad brukte i 1805. Gulbrand Larsen Setnes fik skjøte 1809. Torstein Andersen g. m. Brit Gulbrandsdatter fik skjøte 1831. Anders Torsteinsen fik skjøte 1862. Erik Andersen fik skjøte 1896. Alfred Eriksen fik skjøte 1924.

Bno. 6. Nybøen 0.63. Fraskilt bno. 5 i 1862.

Lars Torsteinsen fik skjøte d. a. Peder Pedersen

fik skjøte 1871. Sønnen Mathias Pedersen brukte uten skjøte indtil i 1910. Erik Set fik auksjonsskjøte 1915.

Ved folketellingen i 1865 var beboerne paa Ø. Reistad :

Lno. 120 a. Gaardbruker Ola Olsen Reistad 41 og hustru Anne Sørensdatter 41 aar. Børn: Ola 17, Søren 8, Ola 6, Ingeleiv 19, Anne 17, Hille 4 aar.

Vilkaarsenke Marit Gulbrandsdatter 66 aar. Barn: Lars 27, Ola 5 aar.

Lno. 121. Gaardbruker Hans Hansen Reistad 34 aar f. paa Korsan, hustru Anne Pedersdatter. Børn: Knut 18, Kari 20 aar. Ind. arbeider Ola Olsen 43 aar, f. Grytten.

Lno. 120 b. Gaardbruker Jakob Jakobsen 40 og hustru Eli Olsdatter 39 aar.

Vilkaarsmand Ola Baardsen 63 og hustru Anne Amundsdatter 66 aar. Barn: Ingeleiv Olsdatter 20 aar. Enke, lægdslem Ingeborg Jensdatter 67 aar.

Lno. 123 a. Gaardbruker Anders Torsteinsen 33 og hustru Marit Eriksdatter 34 aar. Barn: Kristen 8, Erik 3, Beret 5 aar.

Vilkaarsmand Torstein Andersen 66 og hustru Brit Gulbrandsdatter 58 aar. Ind. Marit Alvsdr. 67 aar.

Lno. 123 b. Gaardbruker Lars Torsteinsen 29 og hustru Kari Olsdatter 36 aar, fra Vold. Børn: Guri 6, Baard 4, Serianna 2 aar. 1 husmandsenke.

Utsæd og kveghold :

Bno. 1. $\frac{3}{8}$ tønne byg, 1 tønne blk., $7\frac{1}{2}$ tønne havre, 5 tønner poteter. 1 hest, 7 kjør, 24 smaler.

Bno. 2. 2 tønner byg, $1\frac{1}{2}$ tønne blk., $4\frac{1}{2}$ tønne havre, $2\frac{1}{2}$ tønne poteter. 1 hest, 5 kjør, 14 smaler.

Bno. 3. $\frac{3}{8}$ tønne byg, $1\frac{1}{2}$ tønne blk., $4\frac{1}{2}$ tønne havre, $2\frac{1}{2}$ tønne poteter. 1 hest, 14 kjør, 3 smaler, 1 sv.

Bno. 4. $\frac{1}{2}$ tønne byg, $1\frac{1}{2}$ tønne blk., 6 tønner havre, 7 tønner poteter. 2 hester, 12 kjør, 25 smaler, 1 sv.

Bno. 5. $\frac{1}{2}$ tønne byg, $1\frac{1}{2}$ tønne blk., 1 tønne havre, $1\frac{1}{2}$ tønne poteter, 2 hester, 1 kjør, 7 smaler.

Husm. $\frac{1}{2}$ tønne byg, $1\frac{1}{2}$ tønne blk., 1 tønne havre, $1\frac{1}{2}$ tønne poteter. 2 hester, 1 kjør, 2 smaler.

Samlet folketal 39.

Av matrikulkom. beskrivelse av gaardene i 1866 hitsættes om Ø. Reistad:

Ola Olsen. 18 maal dyrket jord, 96 maal natnrlig eng. Utslaatter 6—7 læs. Nogen dyrkningsjord, gode havnegange, ved tilsalgs, besværlig adkomst, tungvunden, kvernebruk, skygge.

Jakob Jakobsen. 5 maal dyrket jord, 18 maal naturlig eng. Som foregaaende.

Hans Hansen. 10 maal dyrket jord, 59 maal naturlig eng. Utslaat 1 les. Som foregaaende iøvrig.

Ola Baardsen. 10 maal dyrket jord, 97 maal naturlig eng. Utslaat 2 les. som foregaaende. Indmarken blev utskiftet i 1880.

Efter tradisjonen var der en ekserplads paa Ø. Reistad, som maa have været i bruk i slutningen av 1700 aarene og tidligere; kaptein Junghans og løytnant Kløwer skal have drevet militære øvelser med soldaterne fra Vaagstranden og Maandalen her. Der gaar ogsaa flere sagn om begivenheder, som tildrog sig her. Lensmand Sæbø har undersøkt stedet og fundet tydelige merker efter en øvelsesplads; men den var, siger han, av størrelse som en skikkelig «Løtluft». blykuler er fundet paa stedet.

Gno. 77 Nedre Reistad.

Om gaardens eldste historie se under Ø. Reistad.

Efter jordeboken av 1661 var landskylden paa N. Reistad 3 voger. Brukerne var Knut, Jon og Peder, hver 1 vog.

Veøy sogneprestembede eiede $\frac{1}{2}$ vog.

Det øvrige eiedes av Peder Vibes arvinger, som ogsaa havde bygselretten.

I prestens mandtal 1664 opføres paa Nedre Reistad: Knut Larsen 58 aar, søn Olav Olsen 14 aar. Knut Knutsen 28 aar. Begge bruker $1\frac{1}{2}$ vog. Jon Olafsen 52 aar, bruker $1\frac{1}{2}$ vog, søn Søren Haavardson. 1 husm. Peder Pedersen. Samlet landskyld 3 voger.

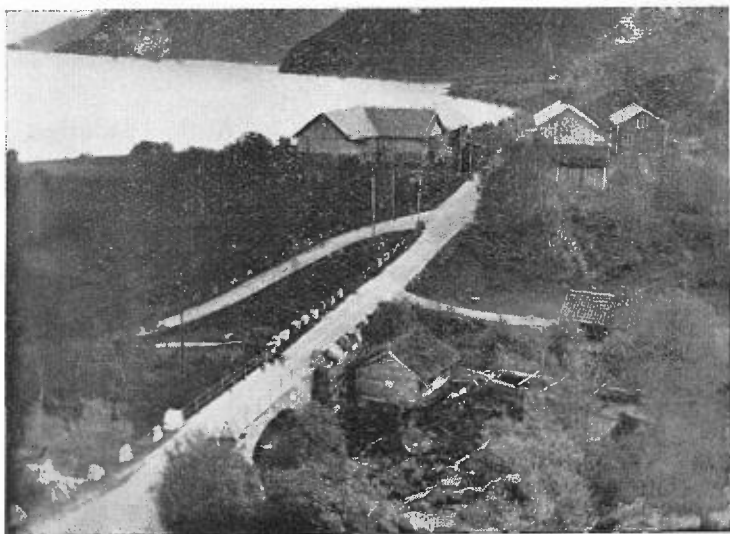
Korntienden var paa Knut 24 tveitar, svarende til en

avling av 16 tønner. Paa Jon var den $23\frac{1}{2}$ tveit, avling $15\frac{2}{3}$ tønne.

I matrikelen av 1669 opføres paa N. Reistad to særskilte bruk; i det første var Knut Knutsen bruker, $1\frac{1}{2}$ vog, og i det andet Jon Olsen og Peder Eriksøn $1\frac{1}{2}$ vog. Eierne var oberst von Hoven $2\frac{1}{2}$ vog og Veøy sogneprest $\frac{1}{2}$ vog; obersten raadete over bygselen.

I 1695 opføres oberst von Schultz som eier ved siden av sognepresten; brukerne var: Jon $1\frac{1}{3}$ vog, Lars 2 pd. 6 m. og Erik 2 pund, 6 m.

I 1701 opføres paa N. Reistad: Jon 50 aar. Lars 73 aar, søn Olav Larssen 15 aar. Erik 73 aar.

N. Reistad.

I 1711 opføres enken istedetfor Erik.

I matrikelen av 1724 opføres 3 bruk paa Nedre Reistad. Brukere var: P e d e r, L a r s og B a a r d. Eiere som ovenfor, kun at raadmand Holst havde overtat generalmajor von Schultz's eiendomme. Skatteskylden var 3 voger. Ingen husmand, seter 1 fjerding fra gaarden, skog til brennsel, 5 kvernbruk og 1 flomsag. Saar 10 tønner havre, 4 skj. blandkorn, avler 52 les høi, føder 3 hester, 12 kjør, 8 ungfø og 15 smaler.

Generalløitnant von Schultz bygkler 2 pund, 6 m. i N. Reistad til Olav Lauritsen 1713. Hans Holst bygkler 2 pund og 6 m. i Nedre Reistad til Knut Olsen 1745. David Reistad faar bygselsceddel paa $1\frac{1}{2}$ vog i N. Reistad 1747. H. Holst bygkler 2 pund og 6 m. i N. Reistad til Kristoffer Lassesen 1756. Den samme bygkler 2 pund og 6 m. i Nedre Reistad til Tomas Knutsen Reistad 1753. Løitnant Lorents Kristoffer Lossius tilskjøtes N. Reistad 3 voger av Hilmar Meinckes arvinger 1780. Kaptein Lossius skjøter 1 pund og 21 m. i Nedre Reistad til Tomas Knutsen Reistad 1780. Skjøte fra Tomas Knutsen til Knut Tomassen, N. Reistad 1795. Jon Berild fik skjøte av løitnant Wisløff paa et kvernleie 1798.

I 1801 var opsilterne paa N. Reistad :

Gaardbruker Kristoffer Lassesen 79, hustru Marit Lassesdatter.

Gaardbruker David Davidsen og Anne Olsdatter.

Gaardbruker Knut Tomassen 38 aar.

Vilkaarsmand Tomas Knutsen 74 aar. Lussi Baardsdatter 71.

Baard Tomassen 27 aar og hustru Eli Larsdatter.

Folketal 18.

Bno. 1, N. Reistad, lno. 124, gammel skyld $1\frac{1}{2}$ vog, ny skyld 2 daler, 1 ort, 14 sk. Nu 3,22.

David Reistad fik bygselbrev paa $1\frac{1}{2}$ vog av H. Holst i 1747. David Davidsen Reistad likesaa i 1777 eller kanske skj. David Davidsen fik skj. i 1814. David Davidsen fik skjøte 1832. David Davidsen fik skjøte 1860. David Davidsen fik skjøte 1881. Ola Davidsen skj. 1896. David Olsen fik skjøte 1917.

Bno. 2, Reistad-sagen, 0,19. Fraskilt bno. 1 i 1863. Hans Olsen Reistad fik skjøte 1887. Ola Hansen fik skj. 1821. Se nedenfor.

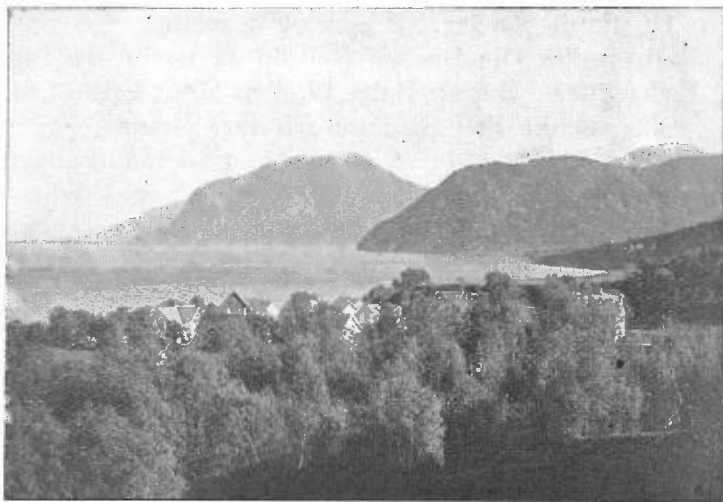
Bno. 3, N. Reistad, lno. 125, gammel skyld $1\frac{1}{2}$ vog, ny skyld 2 daler, 1 ort, 17 sk. Nu 3,37.

Kristoffer Larsen fik bruket i 1772. Han var bruker i 1801. Lasse Kristoffersen fik skjøte 1805. Knut Tomas-

sen var bruker fra 1795. Hans Olsen omkring 1825. Han forenede de 2 bruk. Ola Hansen Reistad fik skj. 1846. Hans Olsen fik skj. 1887. Olaf Hansen fik skj. 1920.

Om Reistadsagen bemerkes:

Den nevnes i skattemandtallet for 1610 som en flomsag, sammen med Herjesagen, Horsaardsagen og Slemmesagen. I 1597 nevnes den ikke. I 1623 er det sandsynligvis Reistadsagen; som menes med Peder Jakobsens sag eller Anders Iversens sag. Paa denne tid eies alle sagbruk av fogder, prester, trelasthandlere og

Fra N. Reistad.

lignende. Særlig da flomsagene. Da der opstod bekkesage, som kun skulde skjære til indenbygds bruk, blev det anderledes.

Kaptein Lossius kjøpte Reistadsagen, og slekten eiede den i lang tid.

Senere eiedes sagen av forskjellige bønder som Ola Hansen Reistad, Lars Askjellsen Lund, Ola Garathun m. fl. I 1863 var sagen blevet særskilt matrikuleret.

Ved folketellingen i 1865 var opsitterne paa Nedre Reistad:

Gaardbruker David Davidsen Reistad 34 aar og hustru Brit Olsdatter 36 aar. Barn: Ola 4 aar, Gjertrud 11, Magnhild 3 og Beret 1 aar. 3 tjenere.

Vilkaarsmand David Davidsen Reistad 64 aar. Vilkaarsenke Anne Askjellsdatter 76. Ind. Synnøv Vikaas 45 aar.

Utsæd og kveghold : $\frac{1}{4}$ tønne byg, $1\frac{1}{2}$ tønne blk., $3\frac{1}{2}$ tønne havre, 4 tønner poteter. 1 hest, 7 kjør, 23 sm. og 1 svin.

Husmand Bendikt Davidsen Reistad 63 aar og hustru Ingeborg Gulbrandsdatter 55 aar. Barn : Baard 24, Guri 29 og Ingeborg 12 aar.

Utsæd og kveghold : $\frac{3}{4}$ td. blandkorn, $\frac{1}{2}$ tønne havre, $1\frac{1}{2}$ tønne poteter. 2 kjør og 8 smaler.

Gaardbruker Ola Hansen Reistad 41 og hustru Ingeborg Eriksdatter. Barn : Hans 17, Brit 20 og Erik 11 aar. 2 tj. Vilkaarsenke Brit Olsdatter 75 aar. 1 ind.

Utsæd og kveghold : $\frac{1}{4}$ tønne byg, 6 tønner havre, 5 tønner poteter. 1 hest, 8 kjør, 20 smaler og 1 svin.

Gaardbruker Knut Olsen Reistad 36 og hustru Gjertrud Knutsdatter 41 aar. Se Reistadbakken.

Folkemengde 27.

Av matrikulkommissionens beskrivelse av gaardene i 1866 hitsettes om N. Reistad :

David Davidsen : 17 maal dyrket jord, 59 maal naturl. eng, litet dyrkningsjord, litet brendevæd, let adkomst, flere vandfald.

Ola Olsen : Sagbruk.

Utmarken blev utskiftet i 1899.

Gno. 78 Reistadbakken.

I daglig tale kaldes gaarden **B a k k e n**, et navn som ingen forklaring tiltrenger.

I tiendemandtallet av 1521 nevnes Olav paa Bake ; jeg er dog mest tilbøielig til at anta, at dette er **B a k k e n** i Rødvendalen. Men i 1623 nevnes Tidemand paa **B a k k e** og likesaa i 1633, og her er det sikkert, at det er vort **Bakken**, som der er tale om. I 1645 opføres Laurits her og likesaa i 1650.

I 1657 opføres Lars Backe med 8 kjør, 5 gjeiter og 4 smaler, og i skattemandtallet samme aar opføres han med en landskyld av 5 pund.

I jordeboken 1661 nevnes Laurits fremdeles som bruker, og landskylden er 5 pund. Peder Vibes arvinger eier gaarden.

I prestens mandtal 1664 opføres gaarden blandt øde-gaarde. Bruker var Laurits Pedersøn 58 aar, søn Peder 10 aar. Korntienden var 6 tveitar, som svarer til en avling av 4 tønder.

I matrikulen av 1669 opføres Lars Pedersøn som bruker og oberst von Hoven som eier. Landskylden er her opgivet til 3½ spand, hvilket er uriktig. Den var 5 pund.

I 1695 er oberst Schultz eier og Olav bruker. Skatteskylden er 5 pund.

I 1701 opføres Olav som bruker 54 aar. Søn Askjell Olsen 14 aar.

I matrikulen av 1724 opføres raadmand Holst som eier. Ingen husmand, seter 1 fjerding fra gaarden, skog til brendsel. Saar 4 tønder havre, 1 skj. blandkorn, avler 26 les høi, føder 1 hest, 6 kjør, 3 ungfø og 7 smaler. Skatteskyld 1 vog, 2 pund.

Aslak er vel forbedring av Askjell, et navn, som de danske og norsk-danske embedsmænd ikke kjendte. Hans søn var formentlig Olav Askjellsen, som i 1752 ektede Anne Kristoffersdatter Talberg, og som i 1751 fik bygselseddel av H. Holst paa gaarden, hvor de sat i mange aar.

I 1749 fik Olav Arnesen Ø. Hovde, som samme aar ektede enken Anne Jakobsdatter Reistadbakken, bygselseddel; men han maa vel ha opgivet bruket til fordel for Olav Askjellsen.

Hvem der har fulgt efter Olav Askjellsen, findes der ikke opplysninger om.

I 1793 ektede Iver Gunnarsen Talberg enken Beret Larsdatter Reistadbakken; hun kan maaske ha været enke efter Olav Askjellsøn.

Iver blev nu bruker paa Bakken, og efter den nevnte kones død ektede han i 1800 Beret Torsteinsdatter Otterholm.

I 1801 var opsitterne paa Bakken :

Gaardbruker Iver Gunnarsen Bakken 41 aar og hustru Beret Torsteinsdatter 29. Søn Lars av første ekteskap og 2 stedbørn Ola og Guri.

Ind. Jon Toresen 31 og Gyrid Olsdatter 29 aar. Barn: Guro.

Folketal 8.

Bno. 1, Reistadbakken, (Bakken) lno. 126, gammel sk. 1 vog, 2 pund, ny skyld 2 daler, 2 ort, 8 sk. Nu 2,82.

Ivar Gunnarsen fik skjøte 1793. Han var bruker i 1801. Lars Iversen har formentlig faat gaarden omkring 1826. Han makeskiftede gaarden med Knut Eriksen Brudeskar, hvorved denne kom til Reistadbakken. Se under Brudeskar. Knut var her i 1838. Erik Ottarsen Gjølvik fik skjøte 1847. Han var gift med Gjertrud Knutsdatter Bakken. Erik døde i 1856 og enken fik skiftehj. 1858. Hun ektede anden gang Knut Olsen Setre, som nu blev bruker. Knut Eriksen Bakken fik skjøte av stedfaren 1880. Erik Knutsen Bakken fik skjøte 1916.

Bno. 2, Bakken, 1 ort, 16 sk. Nuvær. 0,48. Fra-skilt bno. 1 i 1847. Olav Nilsen fik skjøte 1866.

I 1865 var utsæd og kveghold: $4\frac{1}{2}$ tønne havre, 1 tønne blandkorn, $3\frac{1}{2}$ tønne poteter. 1 hest, 5 kjør og 19 smaler.

Husmendene: 1 tønne havre, $1\frac{1}{2}$ tønne poteter. 2 kjør og 7 smaler.

Av matrikulkom beskrivelse av gaardene i 1866 hitsettes om Reistadbakken :

Knut Olsen: 16 maal dyrket jord, 35 maal naturlig eng, 4 les høi av en ødegaard, noget dyrkningsjord, god havn, ved tilsalgs, tung vei, vandfald.

Ola Nilsen: 3 maal dyrket jord, 12 maal naturlig eng, utslaat 2 les. Som foregaaende.

Utmarken blev utskiftet i 1899.

Gno. 79 Ødegaarden.

I folkets mund hedder gaarden Øigaren. Navnet har den faaet, fordi den engang har ligget øde, eller fordi den er optaget av nyt land, (øde jord).

Skjønt gaarden saaledes muligens er av yngre oprindelse, er den dog temmelig gammel. Den nevnes i skattemandtallet i 1623, da Askjell var bruker. Gaarden er her ikke regnet blandt ødegaarde. Askjell findes her ogsaa i de følgende aar til og med 1650. I kvegtiendetallet i 1657 findes gaarden ikke nevnt; den har vel kanskje ikke haft nogen besetning. Men i skattemandtallet av samme aar finder vi igjen Askjell, som havde en landskyld av 4 pund. I jordeboken av 1661 opføres 2 mend her som brukere, Peder og Knut hver med $2\frac{1}{2}$ pund landskyld. Sylte kirke eiede gaarden, og landskylden var 5 pund.

I prestens mandtal 1664 opføres som brukere: Knut Mønsen 44 aar og Peder Askjellsen 45 aar. Hver av dem brukte $2\frac{1}{2}$ pund som sammenlagt utgjorde 1 vog! (en merkelig sammenlegning!) Korntienden var paa dem begge 20 tveitar eller i avling $13\frac{1}{3}$ tønne.

I matrikulen av 1669 opføres Knut Mogensen som bruker. Sylte kirke eiede, og skatteskylden var $1\frac{1}{2}$ vog. Han opføres ogsaa 1695, og her er skatteskylden oppgivet til 5 pund.

I 1701 oppgives Knut som bruker, 70 aar. I matrikulen av 1724 opføres Knut som bruker, Sylte kirke som eier. Seter 3 fjerd. fra gaarden. Skog til brendsel, ringe jordsmon, saar: 3 tønner havre, 1 skj. blk., avler: 24 les høi og føder: 6 kjør, 2 ungfø, 6 smaler. Skatte-

skyld 1 vog 2 pund. I kirkeboken opføres Knut som bruker paa Ødegaarden i tiden omkring 1726 - 30.

Efter han følger Lars Olsen Ødegaard g. m. Marit Olsdr. 1742. De boede her i mange aar. Deres søn Ole Larsen Ødegaard var gift med Marit Olsdatter Gjelvik i 1780. Deres søn Lars Olsen Ødegaard var gift med Sigrid Bendiktsdr. Reistad 1810.

Knut Olsen Ødegaard fik bygselbrev paa 5 pund i Ødegaard av Ludvig Munthe 1701. Lars Olsen Ødegaard fik bygselbrev av Hans Holst i 1741.

Peder Olsen fik auksjonsskjøte paa $\frac{1}{2}$ vog i Ødegaard i 1747.

Ødegaard, Vaagstranden.

Jakob Knutsen Ødegaard fik feste paa gaarden av Hans Holst i 1749.

Olav Larsen Ødegaard fik bygselbrev av foged O. Alsing i 1777.

Den 2. september 1780 holdtes skifte efter enken Marit Olsdatter Ødegaard. Der var 7 barn, som arvede hende. Baard Larsen var den eldste. Ola, Lars, Kari, Marit, Alet, Eli.

Den 8. september 1794 holdtes skifte efter konen

Marit Olsdatter Ødegaard. Enkemanden var Olav Larsen Ødegaard. Der var 3 barn: Lars eldst 13 aar. Ola 10, Maria 7 aar.

Ved folketellingen i 1801 var opsitterne paa Ødegaarden:

Gaardbruker Olav Larsen Ødegaard 48 og hustru Johanna Tomasdr. 42 aar. 3 børn: Ola 17, Lars 20, Marit 14 aar. 1 tjener.

Husmand Olav Jensen 54 aar og hustru Marit Olsdr. Barn: Jens 11 aar. Tilsammen 9.

Bno. 1. Ødegaarden, lno. 127. Gammel skyld, 1 vog, 2 pund, ny skyld, 2 daler, 2 ort, 3 skilling, nuv. 3,69.

Lars Olsen Ødegaard fik bygselbrev i 1741. Ola Larsen Ødegaard fik bygselbrev i 1777. Han var bruker her i 1801 og var da 48 aar, g. m. Johanna Tomasdatter. Deres ældste søn Lars var 17 aar.

Lars Olsen Ødegaard ektede i 1810 Sigrid Bendiktsdr. Reistad og har vel samtidig overtat gaarden.

Ola Larsen Ødegaard ektede i 1841 Gjertrud Jakobsdatter Gjelvik og har rimeligvis samtidig faaet festedebrev paa gaarden. Datteren Sigrid f. 1842 ektede i 1866 Ola Pedersen Jamtegaard, som fik feste paa gaarden omlrent samtidig.

Sigrids broder Ole Olsen Ødegaard kjøpte gaarden i 1881 av kirken. Han var Sersjant, senere fanejunker og g. m. Eldri Halvardsdatter Aarset i 1883.

Deres datter Synnøvdatter Olsdatter Ødegaard ektede i 1915 Ivar Nos, og fik samtidig skjøte paa gaarden.

Bno. 2. Hagen, 0,10. Fraskilt bno. 1 i 1875.

Ola Olsen Kolstad fik skjøte av kirken s. a. Ola Olsen Ødegaard fik skiftehemmel 1884.

Bno. 3. Øvergaard. Fraskilt bno. 1 i 1909.

Baard Talberg fik skjøte d. a.

Bno. 4. Solheim. Fraskilt bno. 1 i 1909.

Ola Olsen Reistadbakken 1909.

Bno. 5. Frukthagen. Fraskilt bno. 1 i 1915.

Bno. 6. Myren. Fraskilt bno. 1 i 1919. Ingeniør O. Ødegaard eier.

I 1865 var opsitterne her :

Gaardbruker Olav Larsen Ødegaard 51 og bustru Gjertrud Jakobsdr. 43 aar. 3 børn, Jakob den ældste. 2 tjenere.

Husmand Olav Iversen 72 og bustru Anne Mikkelsdatter 61 aar. 1 fosterbarn. Samlet folketal 11.

Utsæd og kveghold :

1 tønne blandkorn, 5 tønner havre, 2 $\frac{1}{2}$ tønne poteter. 1 hest, 8 kjør, 21 smaler.

Husmanden. 1 tønne havre, 1 $\frac{1}{2}$ tønne poteter. 1 ko, 3 smaler.

Av matrikulkom. beskrivelse av gaardene i 1866 hitsættes om ødegaard :

Ola Larsen. 12 $\frac{1}{2}$ maal dyrket jord, 134 maal naturlig eng. Meget godt beliggende dyrkningsjord. God stølshavn, ved tilstrækkelig, besværlig adkomst, almindelig dyrket.

Utmarken utskiftedes i 1899.

Gno. 80 Talberg.

Der er mange gaardsnavne i vort land, som begynder med tal- som Talset, Talberg osv. Derav er det klart, at dette ord maa ha havt en mere almindelig betydning. Man antar derfor, (se N. G. under navn), at tal skal være en avledning av telg, bregne. Betydningen av gaardsnavnet paa dette sted skulde da være: Et berg, hvor der voksede telg. Denne forklaring synes at ha meget for sig, og nogen bedre haves ikke for tiden.

Gaarden nevnes blandt det jordegods, som fru Inger Ottesdatter havde i forlening av kongen. Herav sees, at gaarden i alle tilfælde maa være fra middelalderen. Den nevnes dog ikke i tiendemandtallet av 1520. Derimot opføres Erik Talberg i 1597 og likesaa i 1603. I 1610 opføres Erik, Anders, Laurits, Askjell og Peder. Der er mange brukere om hvert bruk. I et andet mandtal fra

1610 nevnes: Hermand, Askjell, Erik, Anders og Peder. Som man ser, er der stor forvirring, og man er nok meget i tvil om, hvem der virkelig er brukere paa Talberg. Dette viser sig endnu tydeligere i de følgende aar. I 1615 nevnes saaledes: Anders, Erik, Askjell og Laurits. Tienden var: paa Anders 2 tv., paa Erik $4\frac{1}{2}$ tveit og paa Askjell og Laurits sammen 3 tveitar, d. e. $1\frac{1}{3}$ tønne, 3 tønner og 2 tønner i avling. I 1623 opføres blot Erik, og i 1633 Ingebrigt, Olav, Peder og Simen. I 1645 opføres: Askjell, Olav, Simen, Nils og Ingebrigt og i 1650 Nils, Simon og Ingebrigt.

I kvegtiendetaillet av 1657 opføres:

Askjell, Nedre Talberg: 1 hest, 5 kjør, 2 gjeiter og 3 smaler. Peder, sammesteds, 1 hest, 6 kjør, 3 gj. og 4 smaler. Knut, sammesteds, 1 hest, 5 kjør, 2 gjeiter og 3 smaler. Hans Talberg, 2 hester, 18 kjør, 10 gjeiter og 9 smaler. Nils, sammesteds, 1 hest, 14 kjør, 10 gjeiter og 9 sm. Nils Olsen, sammesteds, 2 hester, 16 kjør, 6 gjeiter og 6 smaler. Olav, sammesteds, 1 hest, 4 kjør, 4 gjeiter og 4 smaler. Enken, sammest., 1 hest, 1 kjør, 4 gjeiter og 4 smaler. Peder Olsen, sammesteds, 1 hest, 3 kjør, 4 gjeiter og 4 smaler. Olav Sæmundsen, sammesteds, 1 hest, 3 kjør, 4 gjeiter og 4 smaler. Mads, sammesteds, 1 hest, 2 kjør, 4 gjeiter og 4 smaler. Lars, sammesteds, 1 hest, 2 kjør, 2 gjeiter og 3 smaler.

I skattemandtallet av samme aar opføres 4 brukere: Nils Pedersen Talberg, landskyld 1 vog, 9 m. Simon, sammesteds, landskyld 1 vog og 9 m. Nils Olsen sammesteds, landskyld 1 vog, 9 m. Hans sammesteds, landskyld 1 vog og 9 m. Tilsammen $4\frac{1}{2}$ vog.

I jordeboken av 1661 opføres som eiere av Talberg Veøy kirke 3 voger og Sylte kirke $1\frac{1}{2}$ vog. Brukerne var Hans, Iver, Nils og Nils, hver 1 vog, 9 m.

I prestens mandtal av 1664 opføres paa Talberg: Landskyld $4\frac{1}{2}$ vog.

Hans Jonsen, 50 aar, bruker 1 vog, 9 m. 1 dreng, 1 husmand Knut Olsen 66 aar.

Nils Pedersen 63 aar, bruker 1 vog, 9 m. Sønner Peder 6 aar, Olav 4.

Iver Arildsen, 40 aar, bruker 1 vog, 9 m. Søn Olav Simonsen 4 aar, Arild Ingebrigtsen 3 aar.

Laurits Jonsen 35 aar, bruker 1 vog og 9 m. 1 dreng, 1 husmand Nils Olsen 63 aar.

I matrikulen av 1669 opføres som brukere paa Talberg:

Hans og Nils Pedersen, Nils Jonsen og enken Eli. Veøy kirke eier 3 voger, 1 pund. Sylte kirke likesaa 1 vog, 2 pund.

Dette utgjør tilsammen 5 voger. Men da landskylden skal være ialt $4\frac{1}{2}$ vog, er opgaven ikke rigtig.

I matrikulen av 1695 opføres Veøy kirke som eier av 3 voger i Talberg og Sylte kirke av $1\frac{1}{2}$ vog; dette er rigtig. Brukerne var: Kristoffer 2 voger, 18 m., Lars 1 vog, 9 m. og Olav 1 vog, 9 m. Her er saaledes 2 bruk slaat sammen.

I 1701 opføres paa Talberg:

Kristoffer 60 aar, sønner: Kristoffer 20, Peder 10 og Mikkel 7 aar. Hans Kristoffersen 30 aar. Erik 33 aar. Olav 54 aar.

I matrikulen 1724 opføres 4 bruk med hver sin oppsitter: Mikkel, Lasse, Lasse Jakobsen og Kristoffer. Skatteskylden var $4\frac{1}{2}$ vog og de to nevnte kirker eiede, som ovenfor oppgivet. Ingen husmand, seter 1 fjerding fra gaarden, skog til brendsel, god fegang, temmelig god jordart, uvis til korn i frostaar, god til eng, letvunden. Saar 16 tønner havre, 1 tønne blandkorn, avler 80 les høi, føder 4 hester, 16 kjør, 16 unge, 48 sm. Skatteskylden foreslaaes forhøiet 12 m.

Fru Anna Munthe utsteder bygselbrev paa 1 vog, 9 m. i Talberg til Hans Kristoffersen i 1684. Ludvig Iversen Munthe utsteder bygselbrev paa 1 vog, 9 m. i Talberg til Kristoffer Kristoffersen Talberg i 1709. Hans Holst utsteder bygselbrev 1741 paa 1 vog, 9 m. i Talberg til Gunnar Larsen Talberg. Den samme utsteder bygselbrev i 1746 paa 1 vog, 9 m. i Talberg til Ola Olsen Talberg. Regina Hansdatter Tostrup selger sin gaard Talberg

til sønnen Jakob Knutsen Talberg 1753. Foged O. Alsing bygsler 1 vog, 9 m. i Talberg til Lars Mikkelsen 1761. Den samme bygsler i 1773 1 vog, 9 m. i Talberg til Erik Gunnarson. Knut Henriksen fik bygselbrev av kirken paa 1 pund, 9 m. i Talberg, som Knut Tomassøn Reistad havde nylig tilbygset sig 1793. Knut havde faat bygselbrev i 1792. Jon Iversen havde havt det tidligere. Lars Larsen Talberg faar bygselbrev paa 1 vog, 9 m. i Talberg 1797. Aret Olsen Talberg likesaa i 1794.

I 1801 var brukerne paa Talberg:

Gaardbruker Erik Gunnarsen Talberg 52 aar og hustru Gjertrud Olsdatter 54 aar. Barn: Lars 29, Gunnar 18 og Marit 24 aar. Vilkaarsenke Anne Mikkelsdr. 81 a.

Gaardbruker Aret Olsen Talberg 35 aar og hustru Marita Knutsdatter 38. 4 tjenere.

Gaardbruker Peder Henriksen 45 aar og hustru Helga Mikkelsdatter 31. Barn: Henrik 6, Beret 5 og Gjertrud 3 aar. Vilkaarsmand Jon Iversen 45.

Gaardbruker Lars Larsen Talberg 33 aar og hustru Ingeborg Pedersdatter 30. Barn: Synneva 3. 2 tjenere.

Vilkaarsmand Anders Andersen 52 aar og hustru Marit Pedersdatter 62.

Folketal 24.

Bno. 1, T a l b e r g, »Mikalsgaren«, lno. 128, gammel skyld 1 vog, 9 m., ny skyld 2 daler, 1 ort. Nu 2,96.

Lars Larsen Talberg 1801. Lars Larsen Talberg, g. i 1839 med Brit Jonsdatter Mittet og overtok gaarden. Jon Larsen Talberg skjøte 1872. Nuværende bruker Ola Jonsen Talberg.

Om grunden til at gaarden har faat navnet »Mikalsgaren« bemerkes:

J. Brovold forteller i sin bok*) om Vestnes et sagn, hvorefter der i det 17de aarhundrede var en foged over Søndmør ved navn Mikal Kristoffersen paa Slinningen. Hans enke druknede paa reisen fra Slinningen til Gjermanes og efterlot sig en søn Kristoffer Mikalsen, som blev g. paa Talberg og havde en søn Mikal, efter hvem bruket fik navn. Om det er nogen historisk sandhed heri, vites ikke.

*) Se s. 258 fl.

Bno. 2, Talberg, Storstova, lno. 129, gammel sk. 1 vog, 9 m., ny skyld 2 daler, 1 ort. Nu 1,21.

Aret Olsen Talberg fik bygselbrev 1794. Han var bruker i 1801. Ola Olsen Talberg fik bygselbrev efter broderen, som blev utkommandert i 1808; han var kommanderseersjant. Peder Larsen Talberg, gift med Kristi Nilsdatter, fik bruket i 1802. Nils Pedersen Talberg var bruker 1838. Ola Olsen Korsan, gift med Tyri Knutsdr. Nesje, fik bygselbrev i 1844. Ola Olsen Talberg, gift med Anne Jørgensdatter Gjermanes fik bygselbrev 1874. Ola Olsen Talberg, gift med Malene Gamborg, fik skj. 1898.

Bno. 3, Talberg, 1,55. Fraskilt fra bno. 2 i 1876. Knut Olsen Talberg fik skjøte samme aar. Ola Knutsen Talberg fik skjøte 1908. Arthur Olsen Talberg skiftehj. 1924.

Bno. 4, Talberg, Bærdsgaren, lno. 131, gammel skyld 1 vog, 9 m., ny skyld 2 daler, 1 ort. Nu 1,87.

Jon Nilsen Mittet gift med Kristi Monsdatter Talberg i 1825. Knut Knutsen Talberg fik bygselbrev 1834. Knut Baardsen Talberg fik skjøte 1877. Kristen Olsen Talberg fik skjøte 1879. Edvard Sivertsen Talberg fik skjøte 1912. Hans Torsteinsen Lien fik skjøte 1924.

Bno. 5, Nesbøen, 1,35. Fraskilt bno. 4 i 1885. Lars Olsen Sakslid fik skjøte d. a.

Bno. 6, Talberg, Hingaren. Baard Larsen Talberg — ? Lars Baardsen var her 1838, gift med Marit Knutsdatter 1834. Knut Larsen Talberg fra 1867. Han delte bruket i 1900 mellem sine 2 sønner Lars Knutsen bno. 7 og Erik Knutsen bno. 8.

Bno. 7, Talberg, Nergaren, 0,34. Fraskilt bno. 2 i 1875. Karl Torsteinsen Ottestad fik skjøte 1895. Ole Ødegaard fik skjøte 1898. Henning Rasmussen Nerland fik skj. 1900. Knut Knutsen Talberg fik skjøte 1909. Hans Torsteinsen Lien fik skjøte 1915. Kirkesanger O. Longva fik skjøte 1923.

Bno. 8, Øverbøen. Fraskilt bno. 6 i 1900. Erik Knutsen Talberg fik skjøte 1900. Enken Hanna Hansdr. eier.

I 1865 var opsitterne paa Talberg:

Lars Larsen Talberg 60 aar og Brit Jonsdatter 65. Barn: Jon 27 aar, Brit 24, Lars 14, Ingeborg 31 og hendes søn Børre Olsen 4 aar.

Utsæd og kveghold: 1 tønne blandk., $3\frac{1}{2}$ td. havre, 3 tønner poteter. 2 hester, 6 kjør, 23 smaler, 1 svin.

Husmand Hans Jonsen 49 aar og Kari Arnesdatter 43. Barn: Jon 15, Kari 5 og Sigrid 3 aar.

Utsæd og kveghold: 1 tønne havre, 1 tønne poteter. 1 ko og 7 smaler.

Gaardbr. enke Tyrid Knutsdatter 55 aar. Barn: Ola Olsen 25, Knut 18, Guri 21, Tomina 10 og Serianna 13 aar. Fosterbarn Beret Knutsdatter 5.

Utsæd og kveghold: 5 tønner havre, 4 tønner poteter. 2 hester, 6 kjør og 18 smaler.

Gaardbruker Knut Baardsen Talberg og Gjertrud Olsdatter. Barn: Baard 4, Ragnhild 16 og Ingeborg 13 aar. Fattiglem Ingeborg Pedersdatter 70 aar.

Utsæd og kveghold: 3 tønner blandkorn, $\frac{1}{2}$ tønne havre, 4 tønner poteter. 2 hester, 8 kjør og 16 smaler.

Husmand Knut Nilsen Talberg 54 og Kari Knutsdr. 61 aar. Søn Knut 30 aar.

Utsæd og kveghold: $\frac{1}{2}$ tønne havre, 1 tønne poteter. 6 smaler.

Gaardbruker Lars Baardsen Talberg 61 aar og hustru Marit Knutsdatter 55 aar. Søn Knut 36, hustru Karen Eriksdatter 30 aar. Fosterbarn Baard Larsen 5. 1 tj.

Utsæd og kveghold: 3 tønner blandkorn, $\frac{1}{2}$ tønne havre, $5\frac{1}{2}$ tønner poteter. 1 hest, 7 kjør og 11 smaler.

Samlet folketal 34.

Av matrikulkommissionens beskrivelse av gaardene i 1866 hitsettes om Talberg:

Lars Larsen: 12 m. dyrket jord, 84 maal naturlig eng, noget dyrkningsjord, god havn, litet ved, langt fra sjøen, tungvunden, frostlendt om høsten, litet dyrket.

Knut Baardsen : 11 maal dyrket jord, 119 maal naturlig eng.
Som foregaaende.

Lars Baardsen : 13 maal dyrket jord, 112 maal naturlig eng.
Som foregaaende.

Utmarken blev utskiftet i 1854. Indmarken og endel av utmarken i 1902. Utmarken utskiftet i 1904 og 1910.

Gno. 81 Vikaasen.

Gaarden har sit navn efter fjeldet eller aasen, under hvilket den ligger, og som har faaet sit navn efter bugten, viken, som gaar ind her, Gjelvikbugten. Gaarden ligger dog langt fra bugten og er en rent fjeldgaard.

Gaarden nævnes i 1610 i skattemandtallet og Nils opføres som bruger. I et andet mandtal fra samme aar opføres Olav som ødegaardsmand paa Vikaasen. Men i de følgende skattemandtal er gaarden udeladt.

I kvegtiendetallet av 1657 opføres : Olav Vikaas 1 hest, 10 kjør, 6 gjeiter, 8 ungf. I skattemandt. av samme aar opføres Olav som ødegaardsmand med landskyld $2\frac{1}{2}$ pund. Det er av dette klart, at gaarden er blevet optat i begyndelsen av 1600 aarene.

I jordeboken 1661 opføres gaarden som tilhørende oberst v. Hoven. Olav var bruger, og landskylden $2\frac{1}{2}$ pd.

I prestens mandtal 1664 opføres Ola Olsen paa Vikaasen 40 aar, $2\frac{1}{2}$ pund. Korntienden utgjorde $16\frac{1}{2}$ tveit, som svarer til en avling av 11 tønder. I matrikulen av 1669 staar Ola Olsen fremdeles som bruger. I 1695 likesaa, men nu er fogden Morten Schultz blevet eier. I 1701 opføres som bruger paa Vikaasen, Ola 42 aar. Søn Knut 7 aar. Denne her opførte Olav maa antakelig være søn av den Olav, som først er nevnt.

I matrikulen 1724 er Olav fremdeles bruger og Morten Schultzes arvinger eiere. Skog til brænde. Temmelig fegang. Gaarden er en markegaard i Baglien ; ringe jordart, uvis til korn, ringe til høi, saar : $2\frac{1}{2}$ tønde hav-

re, avler : 13 les høi, føder : 3 kjør, 2 ungf, 5 smaler, 1 hest. Skatteskyld $2\frac{1}{2}$ pund.

I 1746 bortfestede foged Eeg Vikaasen til Just Olsen Vikaasen. I kirkeboken sees han at have boet her fra 1748 til 1756. Hans søn Hans Justsen Vikaasen fik feste i 1776.

Major Bang selger Vikaasen i 1792 til sorenskriver Bull. Denne solgte gaarden i 1797 til Sjur Madsen Vikaasen.

Av kirkebøkerne anføres :

Ola Eriksen Vikaasen g. m. Beret Lassesdatter, boede her i 1741. Ola Andersen Vikaasen likesaa i 1742. Just Olsen Vikaasen boede her i 1748 og følgende aar. Hans Justsen Vikaasen g. m. Alet Eriksdatter Sylte 1776, boede her i de følgende aar. Knut Olsen Vikaasen boede her i 1897. Sjur Madsen Vikaasen likesaa i 1800. Lars Alvsen Vikaasen g. m. Beret Knutsdatter Reistadbakken i 1829, boede her i de følgende aar.

Karolus Alvsen Vikaasen g. m. Synnøv Larsdatter, var her i 1850. Knut Alvsen Vikaasen g. m. Ingeborg Hansdatter, boede her i 1851 og følgende aar.

Ola Trondsen Flovik g. m. Guro Andersdr. Vikaasen 1847, boede her i 1855, men flyttede saa til Gjelvik.

Korporal Lasse O. Halset g. m. Ingeranna Andersdr. Vikaasen, var her i 1856. Anders Rolvsen Vikaasen g. m. Kari Amundsdr. Mittel 1868. Anders Larsen Vikaasen g. m. Sigrig Andersdatter Skare.

I 1801 var opsitterne paa Vikaasen :

Gaardbruker Sjur Madsen 42 aar, hustru Marit Hansdatter 38. Børn : Mads 15, Hans 12, Magnhild 11, Ingeborg 7 aar.

Bno. 1. Vikaasen, lno. 132. 2 pund, 12 mark, ny skyld, 1 daler, 2 ort, 18 skilling, nu 1,08.

Sjur Madsen eiede i 1801. Alv Knutsen kjøpte gaarden av Sjur. Lars Alvsen fik skjøte av faderen i 1828. Han solgte gaarden i 1859 til Anders Andersen Gjelvik. Han solgte den i 1898 til David Davidsen Reistad.

Bno. 2. Gjerdet, 18 skilling, 0,39. Fraskilt bno. 1 i

1887. Enken Beret Iversdr. eiede. Anders Rolvsen Bø fik skjøte 1857. Rolv Andersen Vikaasen skjøte 1868. Lars Nilsen Vikaasen skjøte 1877.

Bno. 3. Vikaasen, 3 ort, 15 skilling, nu 1,58. Fra-skilt bno. 1 i 1849.

Knut Alvsen eiede. Ola Olsen Sandnes fik auksjons-skjøte 1862. Sønnen Ola fik skjøte i 1886.

I 1865 var opsitterne paa Vikaasen :

Gaardbruker Anders Andersen Vikaas 37 og hustru Brit Olsdatter 35 aar.

Utsæd og kveghold : $2\frac{1}{2}$ tønne havre, 2 tønner pote-ter. 1 hest, 3 kjør, 8 smaler.

Gaardbruket Ola Olsen Vikaasen 40 og hustru Brit Olsdatter 31 aar, søn Ola 5. Vilkaarsenke Ingeborg Hans-datter 46 aar.

Utsæd og kveghold : $2\frac{1}{2}$ tønne havre, $2\frac{1}{2}$ tønne po-teter. 1 hest, 4 kjør, 15 smaler.

Husmand Andreas Larsen Vikaas og hustru Sigrid Andersdr. 38 aar. Barn : Lars 6, Marit 2 aar.

Utsæd og kveghold : 1 tønne havre, 1 tønne poteter. 1 ko, 6 smaler.

Gaardbruker Anders Rolvsen Vikaas 52 aar. Barn : Rolv 5, Hille 7, Karoline 1 aar.

Utsæd og kveghold : $1\frac{1}{2}$ tønne havre, 4 tønner pote-ter. 2 kjør, 8 smaler.

Av matrikulkom. beskrivelse av gaardene i 1866 hitsættes om Vikaasen :

Anders Andersen. 8 maal dyrket jord, 67 maal naturlig eng. God havnegang. Ved og tømmer til husbehov. Langt fra sjøen. Ligger høit, godt dyrket.

Lars Baardsen. 13 maal dyrket jord, 113 maal naturlig eng. Meget dyrkningsjord. Gode havnegange. Som foregaaende.

Anders Rolfsen. $2\frac{1}{2}$ maal dyrket jord, 24 maal naturlig eng. Forlidet brænde. Som foregaaende.

Utmarken blev utskiftet 1854 og 1910. Indmark og utmark i 1863.

Gno. 82 Kolstad.

Gaarden heter i folkemaalet *Kaalstad* med tykt l. Det kan derfor neppe være avledet av *kolr*, enten dette ord tas som et mandsnavn, eller det tas i betydningen av en koll, en mindre fjeldtop. *Kolstad* er et temmelig almindelig gaardsnavn, og uttalen er ialfald hyppig med kort aapen o-lyd. Da er det tydelig, at det er avledet av *kolr*. Da uttalen er saa ganske forskjellig, maa vort *Kaalstad* avledes av *kaal*, d. e. kul; i Romsdalsmaalet heter kul altid *kaal* med tyk l.

Gaarden nevnes i 1603, da *Iver* var bruker. Likesaa i de følgende aar til i 1645, da *Olav* opføres som leilending og desuten en husmand av samme navn. I 1650 *Olav* alene.

I 1657 opføres paa *Kolstad*:

Olav med 3 kjør, 3 gjeiter og 3 smaler. *Elling* med 3 kjør, 2 gjeiter og 1 smale. Enken med 1 hest, 1 ko.

I jordeboken for 1661 opføres *Kolstad* med 3 brukere, *Knut* 1 vog, *Elling* $\frac{1}{2}$ vog, *Ola* $\frac{1}{2}$ vog. Til sammen 2 voger. *Sylte kirke* eiede.

I prestens mandtal 1664 opføres som brukere paa *Kolstad*:

Knut Olsen 70 aar. *Elling Jonsen* 54. *Lasse Torsteinsen* 43. 1 husmand *Olav Jakobsen* 100 aar. Tien den var 22 tveitar lilsammen. Avlingen $14\frac{2}{3}$ tønne.

I 1695 var brukerne: *Anders*, *Olav* og *Olav Hansen*.

I matrikulen 1724 opføres *Olav* og *Søren* som brukere, *Sylte kirke* som eier. Skatteskyld 2 voger, som foresloges nedsat 1 pund. Ingen husmand, seter felles med *Talberg*, skog til brendsel, ringe fegang, ringe jordart,

dog temmelig vis til korn, tungvunden. Saar 4 tønder havre, 1 skj. blandkorn, avler 25 les høi, føder 4 kjør, 4 unge og 13 smaler.

Av kirkebøkerne anføres:

Arne Eriksen Kolstad gift med Guri Olsdatter bodde her 1728. Tore Eriksen Kolstad omkring 1748. Anders Toresen Kolstad omkring 1760. Olav Jonsen Kolstad omkring 1780. Jon Jonsen Kolstad samtidig.

Ola Pedersen Kolstad fik bygselseddel paa 1 vog i Kolstad 1748.

Anders Toresen likesaa paa 1 vog i 1756.

Anders Bendiktsen likesaa 1 vog i 1756.

Mads Knutsen likesaa 1 vog i 1765.

Ola Jonsen likesaa 1 vog i 1769.

I 1801 opføres paa Kolstad:

Gaardbruker Lasse Madsen 46 aar og hustru Kristi Madsdatter 34. Ind. Sigrid Madsdatter 29, konens søster.

Vilkaarsmand Mads Knutsen 63 aar og hustru Kari Mikkelsdatter 74.

Samlet folketal 7.

Bno. 1, Kolstad, lno. 133, gammel skyld 2 voger, ny skyld 3 daler, 2 ort, 5 sk. Nu 2,64.

Anders Toresen fik bygselbrev paa 1 vog i 1751. Anders Berentsen fik bygselbrev paa 1 vog 1756. Mads Knutsen fik bygselbrev paa 1 vog 1769. Ola Jonsen fik bygselbrev paa 1 vog 1769.

Herav sees, at gaarden paa denne tid bestod av 2 bruk.

I 1801 var begge bruk forenet.

Søren Knutsen Reiten fik festebrev av kirken paa 2 voger 1821. Han var bruker i 1838. Jon Jonsen Mittet fik bygselbrev i 1841. Hans sønner Jon og Halvard kjøpte gaarden 1874 og delte den i to. Halvard Jonsen fik bno. 1. Johan Halvardsen fik skjøte 1917.

Bno. 2, Kolstad, 2,01. Jon Jonsen Kolstad fik skjøte 1874. Han døde 1901 og enken Hille Davidsdatter fik gaarden ullagt ved skiftet.

I 1865 var opsitterne: Gaardbruker Jon Jonsen Kolstad 50 aar og hustru Marit Halvardsdatter 49. Barn: Jon 25 aar, Halvard 23, Aslak 20 og Johan 13. Jon var gift med Hille Davidsdatter 27 aar, søn Jon 2 aar.

Folketal 10.

Utsæd og kveghold: $\frac{1}{2}$ tønne byg, 6 tønner havre, $5\frac{1}{2}$ tønne poteter. 1 hest, 8 kjør og 30 smaler.

Husmand Ola Olsen Haugen 55 aar og hustru Serianna Pedersdatter 31. Barn: Ola 7 aar, Peder 4 og Sivert 1 aar. Vilkaarsenke Marit Tørsteinsdatter 69 aar, hendes søn Torstein Andersen 27 aar.

Folketal 7.

Utsæd og kveghold: 1 tønne havre, 1 tønne pot. 2 kjør og 2 smaler.

Utmarken blev utskiftet i 1910.

Av matrikulkom. beskrivelse i 1866 anføres:

Jon Jonsen: 18 maal dyrket mark, 148 maal naturlig eng, taalig seterhavn, ved tilsalgs, besværlig adkomst, brat, skygge.

Gno. 83 Kormset.

I folkemaalet hedder gaarden Kormeset; antakelig har den ældste form været *Kvarmeset*. Kvarme findes som gaardsnavn paa Vossestranden og paa Frosta og kommer av kvarm, øielaag. Det har i saa fa'd sin forbindelse med naturforholdene paa stedet, idet kvarm tages i betydning av bryn, kant eller lignende.

Gaarden nevnes i Aslak Bolts jordebok (s. 75): *Kornasætre 6 øyre*, som Olav Hvite gav. Endvidere nevnes den i et diplom fra 8. desember 1489 fra Veøy. To navngivne mend erklærer, at de var tilstede i Gjelvik og var vidner til, at Øystein Einarson solgte hele *Kvarmeset* udenfor Groven til Erland Ivarson for 6 kyrlag. Mester Asgaut er vel brevskriveren og antakelig prest paa Veøy. St. Peders kirkesogn nevnes.*)

*) D. N. III 966.

Gaarden nevnes ogsaa i Olav Engelbrigtsens jordebok. I skattemandt. 1597 opføres Tore Kormeset, i 1603 Hans og Tore; likesaa i 1610. I 1615 opføres Hans med $3\frac{1}{2}$ tveit i liende, svarende til $2\frac{1}{3}$ tønne i avling. I 1623 nevnes Hans, i 1633 Knut som odelsmand og Hans som leilending, i 1645 Knut, Nils, Olav Knutsen og i 1650 Knut og Nils og Hans sammen.

I kvegtiendetallet 1657 opføres:

Knut Kormeset: 1 hest, 5 kjør, 1 gjeit, 5 smaler.
Nils Kormeset: 1 hest, 3 kjør, 1 gjeit, 5 smaler. Hans Kormeset: 1 hest, 3 kjør, 2 gjeiter, 2 smaler. Knut Stoderkonge 1 hest, 1 kjør, 2 gjeiter, 2 smaler.

I skattemandt. s. a. opføres Knut Kormeset med 1 vog landskyld og Nils og Hans med 1 vog.

I jordeboken 1661 opføres Hans og Nils som brukere, hver 1 vog. Eiere var: Veøy kirke 1 vog med bygsel, Eids kirke $\frac{1}{2}$ vog og to mend hver 18 marker, tils. 1 vog. Men her er der en uoverenstemmelse med en anden jordebok av s. a., thi her er det Vestnes kirke som eier 1 vog med bygsel, resten eies av Iver Andersen og 2 mend. Dette er antakelig riktig, da Kormeset ikke findes opført i fortegnelsen over Veøy kirkes jordegods, efterat menigheten havde kjøpt kirken.

I prestens mandtal 1664 opføres paa Kormeset:

Hans Olsen 60 aar, søn Iver 14 aar, bruker 1 vog. Bjørn Torkjelsen 30 aar, likesaa 1 vog, 2 husmend: Nils Pedersen og Hans Larsen. Korntienden var paa Hans Kormeset 1 t tveitar og paa Nils 8 tveitar; avlingen var saaledes henholdsvis $7\frac{1}{3}$ tønne og $5\frac{1}{3}$ tønne.

I matrikulen av 1669 opføres Bjørn Torkjelsen og Knut Simonsen som brukere. Eiere var: Vestnes og Eids kirker samt fogden Iver Andersen. I 1701 var Knut bruker 58 aar, sønner: Knut 2, Iver 14 aar, 2 husmend.

I matrikulen 1724 opgives Kormeset at ligge øde. Skog til brendfang og lidt til husbehov. Seter felles med Talberg. Saar: 5 tønner havre, 1 skj. blandkorn, avler: 36 les høi, føder: 1 hest, 6 kjør, 4 ungfæ, 12 smaler. Skatteskyld 2 voger, foreslaas avtaget 12 marker.

Enkefru Anna Katarina Schultz fik skjøte paa 1 vog

2 pund i Kormeset av Kristen Bing 1726. Hun solgte gaarden igjen til s. a. Lars E. Kormeset.

Løitnant Nils Lossius solgte $\frac{1}{2}$ vog i Kormeset til Hans Holst 1749. Hans Holst bygsler 2 voger i Kormeset til Iver Larsen 1756.

I 1801 var opsilterne paa Kormeset:

Gaardbruker Erik Knutsen 47 og hustru Hille Nilsdatter 47 aar. Barn: Nils 16, Ivar 5, Brit 13, Gjertrud 11, Hille 7 aar. 1 tjener.

Husmand Jon Eriksen 51 og hustru Ranveig Jonsdatter 45 aar. Barn: Erik 5, Eli 9, Tyrid 7 aar.

Samlet folketal 13.

Bno. 1. Kormeset, lno. 134. Garmel skyld, 2 voger, ny skyld, 3 daler, 2 ort, 5 skilling, nu 2,38.

Fru Schultz fik skjøte paa 1 vog 2 pund i Kormeset 26-10 1725 av Lars Kormeset. Løitnant Nils Lossius skjøter $1\frac{1}{2}$ vog til H. Holst 15-6 1749. Hans Holst bygsler 2 voger til Erik Lassesen Kormeset 21-6 1756. Erik Knutsen Kormeset fik festebrev 1785. Knut Baardsen boede efter kirkeboken her i 1811 og 1813. Baard Knutsen blev bruker omkring 1827 efter kirkeboken. Han make-skiftede i 1834 med Jon Nilsen Talberg, som var bruker i 1838. Peder Jonsen fik festebrev i 1836. Jon Pedersen fik skjøte i 1863. Paul Jonsen fik skjøte i 1919.

Bno. 2. Kormeset, 1,38. Fraskilt bno. 1 i 1868.

Lars Eriksen Skeie fik skjøte d. a. Mathias Pedersen Reistad fik skjøte 1910, g. m. Marianne Larsdatter Kormeset.

I 1865 var opsilterne her:

Gaardbruker Peder Jonsen Kormeset, 60 og hustru Marit Larsdatter 55 aar. Barn: Jon 10, Lars 17, Peder 14, Anne 23, Sigrid 26 aar.

Samlet folketal 8.

Utsæd og kveghold: $\frac{1}{2}$ tønne byg, 5 tønner havre, 4 tønner poteter. 1 hest, 8 kjør, 19 smaler.

Av matrikulkom. beskrivelse i 1866 hitsæltes:

Peder Jonsen. 14 maal dyrket mark, 159 maal na-

turlig eng. Noget dyrkningsjord. Daarlig havnegang, taalig seterhavn, ved tilsalgs, langt fra offentlig vei; tungvunden. Utmarken blev utskiftet i 1910.

Efter tradisjonen skal der have boet en løytnant Klüwer paa Kormeset. Han kan ikke findes omtalt i skriftlige kilder; dog nevnes han i kirkeboken som fadder omkring 1770. Han havde en liten stue, hvori han boede, og gamle folk paa Vaagstranden har ialfald til den senere tid kunnet mindes den. Den var meget lav under loftet. Likesaa mindes man levninger av en frukthave, hvorav det fremgaar, at han havde plantet frukttræer. Man har derfor ment, at han var den første, som har anlagt hage paa Vaagstranden.

Den ovenfor nevnte Erik Lassesen Kormeset var gift med Ingeborg Knutsdatter Gjelvik 1753. Han var lærer i Veøy omkring 1750. Senere kjøpte han gaard paa Eik og blev stamfar til Erik Eiks slekt. Se videre herom under Eik.

Gno. 84 Skaalhavn.

Stedet har fra gammel tid været havn for reisende, som alltid kom sjøveien og alltid lagde til ved bestemte havne, hvor de vidste, at de fandt ly, og hvad de ellers trengte til. Havnen har maaske faaet navn efter den lille holme, som ligger her, Skaalholmen, som kan have havt navn av skaala. Dette er dog usikkert. Men kan ogsaa tenke sig andre forklaringer; men sikkert er det, at det første led i sammensætningen er s k a a l i ordets almindelige betydning.

Gaarden er av nyere oprindeise og var vel oprindeligt et bruk under Gjelvik.

Gaarden forekommer første gang i matrikelen i 1724, da Sjur opføres som bruker, mens Vestnes kirke var eier. Skog til brendsel og husfornødenhet. Saar: 1½ jønde havre, avler: 12 les høi, føder: 3 kjør, 1 ungf, 4 smaler, 1 hest. Skatteskyld 12 mark, foreslaaes paalagt 1 pund.

Av kirkeboken sees, at Iver Knutsen Lund blev gift med enke Kari Madsdatter Skaalhavn 1743, og at han i 1747 ektede Kristi Olsdatter Brastad. Anders Sæbjørnsen Vold ektede i 1749 enken Kristi Olsdatter Skaal-

havn og i 1763 Ingeborg Olsdatter Remmem, som i 1789 ektede Anders Olsen Gjelvik. I skifteprotokollen er han skrevet Anders Ottesen, som kanskje er riktig.

I folketellingen 1801 opføres paa Skaalhavn:

Gaardbruker Anders Ottesen 42 aar, hustru Ingeborg Olsdatter. — 2 ind. Folketal 4.

Bno. 1. Skaalhavn, lno. 135. Gammel skyld, 12 mark, ny skyld, 4 ort, 6 skilling, nu 1,48.

Anders Ottesen brukte 1812. Erik Jonsen Korneset ektede i 1824 Kristi Børresdatter (eller Berseveinsdatter) Skaalhavn og blev bruker samtidig. Erik Andersen fik bygselbrev omkring 1840. Han var fra Vaage og blev i 1840 g. m. Kari Hansdatter Korsan.

I 1865 sees Søren Nilsen Skaalhavn at være bruker. Han var 58 aar og g. m. Anne Davidsdatter 52. Lars Sørensen Skaalhavn fik bygselseddel av kirken 1871; men kjøpte og fik skjøte 1873.

Bno. 2. Yttervik, 0,08. Fraskilt bno. 1 i 1882. Severin Larsen 1892. Knut Andersen fik skjøte sammen med Edvard Knutsen 1882. Skylddeling 1888.

Utsæd og kvæghold var i 1865:

$\frac{1}{2}$ tønne byg, 3 tønner havre, $2\frac{1}{2}$ tønne poteter. 1 hest, 4 kjør, 14 smaler.

Av matrikulkom. beskrivelse av gaardene i 1866 hitsætles om Skaalhavn:

Søren Nilsen. 8 maal dyrket jord, 33 maal naturlig eng. Kun lidt dyrkningsjord. Daarlig hjemmehavn. God seterhavn. Ved og tømmer tilsalgs, besværlig adkomst, god havneplads, bekvemt for fiske.

Utmarken utskiftet i 1910.

Gno. 85 Gjelvik (Hjelvik).

Navnet lyder i det levende tungemaal Jølvikja. Der er forskjellige forklaringer eller avledninger av det. I N. G. findes en, der gaar ut fra den eldste skrivemaate, man har, Hjalmsvikum, og vil forklare navnet av hjalmr, en hjelms, brukt om en fjeldhøide. Dette kan lade sig høre; mindre rimelig synes mig det er, at det skulde være et elvenavn. Det er kun uttalen, som ikke

rigtig passer. Det har været nevnt en avledning av hjalr, hjell; men det kan indvendes det samme mot denne avledning som mot den foregaaende. Bedre synes det da at passe til uttalen at avlede navnet av Gjel eller Gil.

Gjelvik nevnes i 1327*), da Skøreng i Gjelvik kjøpte 1 øresbol jord i nørste gaarden i Gjelvik av Anbjørn i Bøøy for 2 kjøer og 1 hest. Vidner til handelen var Steinar Klerk og Halkjell Rugssøn m. fl. Endvidere nevnes gaarden i 1488 i det ovenfor anførte diplom om Kormeset. Øystein Einarson, som solgte Kormeset, har antagelig været fra Gjelvik*).

I tiendemandtallet av 1520 nevnes Sæbjørn i Gjelvik. Gaarden nevnes ogsaa i fru Ingers jordebok 1550. I 1597 opføres som skattebonde i Gjelvik Olav. I 1603 opføres Sæmund, Serkve, Knut og Olav Torkjellsen. I 1610: Olav, Peder, Peder, Sæmund, Knut og Søfren. I et andet mandtal fra samme aar opføres foruten de nevnte ogsaa Gunder, medens Sæmund er blevet til Samuel. I 1615: Samuel, Knut, Peder, Olav. Korntienden var paa dem alle tilsammen 24 tveitar, svarende til 16 tønder i avling. I 1633: Knut, Svein, Knut, Peder og Peder Lauritsen. I 1650: Olav, Knut Knutsen, Knut Olsen, Olav Knutsen og Anders. I kvegtiendetallet i 1657 opføres:

Anders Gjelvik 2 hester, 15 kjøer, 13 gjeiter og 14 smaler. Anders Husmand 2 hester, 3 kjøer, 1 gjeit og 1 smale. Knut, sammesteds, 2 hester, 9 kjøer, 9 gjeiter og 5 smaler. Olav Knutsen, sammesteds, 1 hest, 11 kjøer, 9 gjeiter og 5 smaler. Olav, sammesteds, 1 hest, 4 kjøer, 4 gjeiter og 4 smaler. Enken, sammesteds, 1 hest, 1 kjøer, 4 gjeiter og 4 smaler. Peder Olsen, sammesteds, 1 hest, 3 kjøer, 4 gjeiter og 4 smaler. Olav Sæmundsøn, sammesteds, 1 hest, 3 kjøer, 4 gjeiter og 4 smaler. Mads, sammesteds, 1 hest, 2 kjøer, 4 gjeiter og 4 sm. Lars, sammesteds, 1 hest, 2 kjøer, 2 gjeiter og 3 smaler.

I jordeboken 1661 opføres som brukere i Gjelvik: Olav Knutsen 1 vog, Anders 5 pund, Knut Knutsen 2

*) D. N. III, 147.

**) D. N. III, 966.

pund og 8 m., Knut Olsen 1 pund og 20 m., Olav Sæmundsen $\frac{1}{2}$ pund, Sæmund 1 pund og 8 m., Iver 1 pd. og 8 m., Jon $2\frac{1}{2}$ pund, enken $\frac{1}{2}$ pund, tilsammen 9 mend. Der var mange eiere i gaarden: Veøy kirke, Veøy sogneprest, fogden Iver Andersen og Anders Iversen, brukerne selv osv.

I prestens mandtal 1664 opføres i Gjelvik: Knut Knutsen 43 aar, Anders Simonsøn 45, Alv Knutsen 28, Olav Knutsen 55, Jon Ellingsøn 30 og Ola Sæmundsøn 58 aar. Den samlede skatteskyld opgives til 6 voger og 8 m.

Gjelvik.

I 1695 opføres i matrikelen som brukere: Peder 1 vog, 1 pund, 4 m., Mads 2 pund, 16 m., Knut 2 pd., 21 m., Jakob 2 pund, 21 m., Johan 2 pund, 21 marker. Tilsammen 6 voger, 8 m.

Men det er uriktig; det giver sammenlagt kun 5 v. og 11 m. Der er vel uteladt et bruk. Eierne var nu: Fogden Morten Schultz, som eiede 5 voger, 20 m. og bygslede alt. Veøy kirke eiede $\frac{1}{2}$ vog og sognepresten 1 pund, som giver 6 voger og 8 m.

I matrikelen av 1724 opføres 6 brukere i Gjelvik:

Peder, Knut, Nils, Iver, Jakob og enken. Eierne var: Foged Eeg, Veøy kirke og sogneprest. Skatteskylden var 6 voger og 8 m. og foresloges forhøiet med 1 pund. Der var sagbruk, 3 kvernebruk, saltkjel og laksevorpe. 2 husmend uten jord og en dø. med jord. Seter $\frac{1}{2}$ fjerding borte, skog til brende og husbehov, god fegang, god jordart til korn, god til eng, tungvunden. Utsæd 24 td. havre, 2 tønder blandkorn, avler 122 les høi, føder 6 hester, 25 kjør, 24 ungfø og 55 smaler.

Av eldre vidnesbyrd skal anføres:

Olav Knutsen Gjelvik omtales i 1642; likesaa Søren Olsen Monsaas, som var fra Gjelvik og hadde en søster Gjertrud. Har solgt 1642 sit bruk 1 pund i Gjelvik til sin frende Simon Pedersen Høgset.

Nogle hjemmelsbreve skal her anføres: Foged Eeg bygsler 2 pund, 21 m. i Gjelvik til Rasmus Jonsen Gjermanes 1735. Den samme bygsler 1 vog i Gjelvik til Olav Nilsen i 1741. Likesaa 2 pund, 11 m. til Ottar Pedersen 1744. Likesaa en plads i Gjelvik til Iver Olsen 1756. Likesaa 1 vog i Gjelvik til Tore Jonsen 1750. Likesaa 2 pund, 21 m. til Ola Jonsen 1756. Likesaa 1 vog, 1 pd. og 4 m. til Knut Ottarsen 1767. Foged Jak. A. Eeg fik skjøte av kaptein Lossius paa 2 pund, 15 m. i Gjelvik 1755. Den samme fik skjøte fra Rasmus Kjelman paa 2 pund, 15 m. i Gjelvik 1760.

Den 2den januar 1776 blev alle Gjelvikgaarde av foged Eeg solgt til opsitterne:

Knut Olsen 2 pund, 21 m. Knut Ashjørnsen 2 pd., 21 m. Peder Ottarsen 2 pund, 16 m. Olav Jonsen 2 pund, 21 m. Tore Jonsen 2 pund, 21 m. og Knut Ottarsen 1 vog, 1 pund og 4 m.

Dette utgjør tilsammen 6 voger, 8 m. Skatteskylden paa Gjelvik utgjorde efter den gamle matrikul 6 voger og 8 m., som stemmer med ovenstaaende.

I 1801 opføres i folketellingen følgende personer i Gjelvik:

Gaardbruker Ola Pedersen 41 aar og hustru Beret Knutsdatter 33. Barn: Kristi 7, Gjertrud 4 aar. Tjener Ola Knutsen, Tyrid Knutsdatter, konens søskende. Vil-

kaarsmand Knut Ottarsen 56 aar og hustru Tyrid Olsdr. 55 aar.

Gaardbruker Peder Ottarsen 51 aar og hustru Beret Knutsdatter 36. Barn: Ottar 5, Knut 1 og Sigrid 9 aar. 2 tjenere. Vilkaarsenke Eli Iversdatter 74 aar.

Gaardbruker Jon Olsen Gjølvik 32 aar og hustru Sigrid Baardsdatter 29. Barn: Ola 2 aar. 2 tjenere.

Husmand Anders Knutsen 60 aar og hustru Marit Larsdatter 38 aar. Barn: Ottar 11 og Kari $\frac{1}{2}$ aar.

Gaardbruker Peder Olsen 41 aar og hustru Hille Jakobsdatter 42 aar. Barn: Jakob 8. 2 tjenere.

Vilkaarsmand Ola Jonsen 75 aar og hustru Ingeleiv Knutsdatter 67.

Gaardbruker Knut Olsen 46 aar og hustru Alet Johansdatter 44. Barn: Ola 20, Peder 19, Erik 12, Hans 10 og Marit 4 aar. 1 tjener.

Gaardbruker Erik Eriksen 35 aar og hustru Gjertrud Iversdatter 32 aar. Barn: Erik 6 og Knut $\frac{1}{2}$ aar. 3 tj.

Vilkaarsmand Knut Sæbjørnsen 72 aar og hustru Kristi Iversdatter 72 aar, konens foreldre.

Husmand Ola Hansen 68 aar og hustru Marit Olsdr. Barn: Ola 7 aar.

Husmand Ivar Ottarsen og Marit Jonsdatter. 2 barn. Samlet folketal 59.

Bno. 1, Gjølvik, »Nordigaren«, lno. 136, gammel skyld 1 vog, 1 pund, 4 m., ny skyld 3 daler, 3 ort, 21 skilling. Nu 3,39.

Knut Ottarsen Gjølvik kjøpte gaarden av fogden Jak. Andr. Eeg i 1776. Ottar Pedersen Aarø gift med Knuts datter Brit Knutsdatter fik skjøte av svigerfaren 1801. Erik Olsen Søraas gift med Gjertrud Ottarsdatter fik skj. av svigerfaren 1823. Ottar Eriksen Gjølvik fik skiftehj. 1854 paa skiftet efter faderen, som døde 1853. Ottar Eriksen Gjølvik var bruker i 1865, gift med Kari Olsdr. Bjørke 1849. Deres søn Erik Ottarsen Gjølvik reiste til Amerika. Da han kom tilbake, ektede han Kristiane Hansdatter Otterholm 1873. Deres søn Ottar fik skjøte av bedstemoren i 1891.

Bno. 2, Løvolden, 2,35. Fraskilt bno. 1 i 1883. Ola Ottarsen Gjølvik 1898. Ottar Olsen Gjølvik 1919.

Bno. 3, Gjelvik, Ivagaren, lno. 137, gammel sk. 2 pund, 16 m., ny skyld 2 daler, 1 ort, 7 sk. Nu 4,01.

Ottar Pedersen Gjelvik fik bygselbrev 1756. Peder Ottarsen kjøpte av fogden 1776. Ottar Pedersen fik skj. 1825. Peter Ottarsen fik skjøte 1849. Ola Petersen fik skiøte 1885. Bruket deltes i 1916 mellem brødrene Peter Olsen og Ola Olsen.

Bno. 4, Gjelvik, 0,68. Fraskilt bno. 3 i 1862. Peter Ottarsen Gjelvik fik skjøte dette aar. Ola Petersen Gjelvik fik skjøte 1880. Ottar Petersen Bjørke fik skjøte 1917. Ola Petersen Gjelvik 1919. Ola solgte gaarden til sin morbror i 1917 og kjøpte den igjen 2 aar efter.

Bno. 5, Gjelvik, »Jakobsgaren«, lno. 138, gammel skyld 2 pund, 21 m., ny skyld 2 daler, 3 ort, 16 skilling. Nu 3,51.

Gaarden bruktes omkring 1695, da Morten Schultz eiede den, av en Jakob, hvorefter den har faat sit tilnavn. Tore Jonsen Gjelvik fik skjøte av foged Eeg i 1776. Erik Lassesen Gjelvik eiede den saa nogen aar mellem 1776 og 1791. Da han senere kjøpte halve Gjermanes, solgte han gaarden i 1791 til Hans Hansen Øverstedal. Jon Olsen Gjelvik eiede den i 1801. Nils Eriksen Gjelvik fik skjøte omkring 1820. Lars Nilsen Gjelvik likesaa 1856. Enken Ingeborg Jakobsdatter fik skiftejemmel 1885. Nils Larsen fik skjøte 1895. Nuværende eier Nils Nilsen Gjelvik.

Bno. 6, Gjelvik, »Johansgaren«, lno. 139, gammel skyld 2 pund, 21 m., ny skyld 2 daler, 4 ort, 3 sk. Nu 5,48.

Morten Schultz eiede gaarden i 1695, og da var der en bruker Johannes, hvorefter den fik sit tilnavn. Peder Olsen Gjelvik skjøte i 1793. Jakob Pedersen skj. 1820. Peder Jakobsen skjøte omkring 1850. Jakob Pedersen skjøte 1887.

Bno. 7, Gjelvik, »Madsgaarden«, lno. 140, gammel skyld 2 pund, 21 m., ny skyld 2 daler, 3 ort, 20 sk. Nu 3,56.

Knut Olsen Gjelvik kjøpte gaarden 1776. Ola Knut-

sen Gjelvik tok gaarden igjen ved odelstakst i 1805, gift med Mari Ørjersdatter Helset i 1810. Knut Olsen blev gift i 1837 med Beret Johannesdatter og overtok gaarden. Ola Knutsen fik skjøte 1868. Børre Olsen fik skjøte 1898.

Bno. 8, Gjelvik, 1,58. Fraskilt bno. 7 i 1868. Tomas Olsen Reistad fik skjøte samme aar. Hans enke Gjertrud Knutsdatter skiftehemmel 1891.

Bno. 9, Gjelvik, »Bentgaren», lno. 141, gammel skyld 2 pund, 21 m., ny skyld 2 daler, 3 ort, 16 skilling. Nu 5,12.

Bruket har faat sit navn efter en mand ved navn Bent Iversen, bruker i 1695, som sagnet vilde gjøre til søn av fogden Iver Andersen paa grund av farsnavnet. Iver Bentsen var bruker omkring 1720. Hans datter Alet blev gift med Ola Olsen Holm. Datteren Gjertrud blev gift med Knut Sæbjørnsen Vold, som kjøpte gaarden av fogden i 1776. Iver Knutsen fik skjøte av faderen 1785. Dennes datter Gjertrud blev gift med Erik Eriksen Eik, som fik skjøte 1795 og 1798. Erik Eriksen Gjelvik fik skjøte 1824. Knut Eriksen Gjelvik fik skjøte 1863. Knut Knutsen Gjelvik fik skjøte 1892.

Bno. 10, Bryningsgjerde, 0,21. Fraskilt bno. 9 i 1895. Nils Larsen Gjelvik 1887 og 1896. Enke Martha Ellingsdatter 1912. Nils Nilsen Gjelvik 1913.

Bno. 11, Elverhøi. Fraskilt bno. 5 i 1895. Peder Larsen Gjelvik skrevet skjøte 1893? Skjøte er tingl. 1895.

Bno. 12, Gjerde. Fraskilt bno. 1 i 1896. Severin Larsen Skaallhavu 1921. Edvard Eriksen Gjelvik 1920. Erik Ottarsen 1897, Ole Ottarsen Gjelvik jr., før 1897.

Bno. 13, Viken, fraskilt bno. 1 i 1897. Olav Ottarsen Gjelvik 1899.

Bno. 14, Solheim, fraskilt bno. 1 i 1899. Erik Trondsen Strands enke 1913. Erik Trondsen Strand 1905. Erik Ottarsen Strand.

Ved folketællingen i 1865 var der følgende personer i Gjelvik.

Gaardbruker Ottar Eriksen Gjelvik 42, hustru Kari Olsdatter 37 aar. Barn: Erik 17, Ola 14, Ola 11 aar. 1 tjener. Vilkaarsenke Gjertrud Olsdatter 66 aar. Ind. Nils Jonsen 38 aar. Fosterbarn Erik Olsen 12 aar.

Husmand Anders Andersen Viken 50, hustru Inger 68 aar. Barn: Knut 22, Iver 17 aar.

Ind. Anders Andersen 31, hustru Marit Sørensdatter 36 aar. Barn: Synnøv 8, Ingeranna 5, Marit 5, Seriana 2 aar.

Husmand Torstein Olsen Ravle 31, hustru Beret Eriksdatter 29 aar. Barn: Ola 2 aar. Ind. Kristiane Knutsdatter 66 aar.

Husmand Ola Trondsen 32, hustru Kari Andersdatter 32 aar. Barn: Jakob 6, Anton 10, Gjertin 8, Sivert 3, Marit 1 aar.

Husmandsenke Marit Knutsdatter 70 aar. Barn: Peder Olsen 32, Inger Olsen 36 aar.

Gaardbruker Peder Ottarsen Gjelvik 41, hustru Anne Olsdatter 44 aar. Barn: Ola 26, Ola 13, Ottar 1, Brit 17 aar. Ind. Ola Ottarsen 34, Iver Ottarsen 28 aar.

Husmand Iver Eriksen Stranden 70, hustru Anna Paalsdr. 67 aar. Barn: Marit Eriksdatter.

Husmand Peder Hansen Stranden 62, hustru Kristina Olsdatter 61 aar. Barn: Hans 31, Knut 19, Kristina 35 aar, som havde barnet Kristoffer Sørensen 8 aar.

Husmand Lars Olsen Ravle 61, hustru Marit Paalsdatter 70 aar. Ind. Eli Jakobsdr. 28 aar. Barn: Marit Hansdatter 2 aar.

Gaardbruker Lars Nilsen Gjelvik 42 og hustru Ingeleiv Jakobsdatter 37 aar. Barn: Nils 14, Jakob 8, Erik 5, Ola og Guri 11 aar.

Husmand Ottar Andersen 75 og hustru Marit Pedersdatter 59 aar. Gaardbruker Jakob Pedersen Gjelvik 46 og hustru Brit Knutsdatter 35 aar. Barn: Jakob 15, Knut 11, Kristi 13, Marit 9, Hille 3 aar. Vilkaarsenke Kristi Jakobsdatter 73 aar. Husmand Ola Hansen Myrau 64 og hustru Ingeborg Amundsdatter 68 aar. Barn: Hans Olsen 27 aar, hustru Anne Hansdatter 23 aar. Barn: Ola 1, Kari Olsdatter 30 aar. Datter: Marit Iversdr. 4 aar.

Gaardbruker Knut Olsen Gjelvik 55 og hustru Brit

Jonsdatter 59 aar. Barn: Jon 31, Marit 26, Ingeborg 23, Gjertrud 28, hendes søn Iver Eriksen 2 aar. Ola 31 aar.

Gaardbruker Knut Eriksen Gjelvik 42 og hustru Karen Knutsdatter 32 aar. Barn: Erik 1 aar, 2 tjenere.

Vilkaarsmand Erik Eriksen Gjelvik 71 og hustru Kari Knutsdatter 66 aar.

Husmand Erik Eriksen Haugen 34 og hustru Ingeleiv Olsdatter 34 aar. Barn: Erik 11, Marit 8 aar.

Samlet folketal 91.

Utsæd og kveghold:

Bno. 1: 8 tønder havre, 3 tønder byg. 1 hest, 7 kjør, 20 smaler. Bno. 2: 2 tønder havre, 2 tønder byg. 1 hest, 3 kjør, 18 smaler. Bno. 3: 4 tønder havre, 4 td. byg. 1 hest, 5 kjør, 15 smaler. Bno. 4: 7 tønder havre 3 tønder byg. 1 hest, 8 kjør, 25 smaler. Bno. 5: 7 tønder havre, $2\frac{1}{3}$ tønder byg, 2 tønder blandkorn. 1 hest, 7 kjør, 15 smaler. Bno. 6: 7 tønder havre, $2\frac{1}{2}$ tønder byg, 2 tønder blandkorn. 1 hest, 7 kjør, 15 smaler. Bno. 8: $6\frac{1}{2}$ tønder havre, $3\frac{1}{2}$ tønder byg. 1 hest, 10 kjør, 20 smaler, 1 svin. Husmændene tilsammen: 2 tønder byg, $5\frac{5}{6}$ tønder havre, $11\frac{5}{6}$ tønder byg. 15 kjør, 64 smaler.

Av matrikulkom. beskrivelse av gaardene i 1866 hitsettes om Gjelvik:

Ottar Eriksen: 35 maal dyrket jord, 236 maal naturlig eng, kun lidt dyrkningsjord, daarlig hjemmehavn, taalig god seterhavn, ved og tømmer tilsalgs, bekvemt for fiske, godt dyrket, kvernbruk.

Peter Ottarsen: $15\frac{1}{2}$ maal dyrket jord, $120\frac{1}{2}$ maal naturlig eng, skygge, nyt bruk Som foregaaende.

Peter Olsen: $1\frac{1}{2}$ maal dyrket jord, 44 maal naturlig eng. Som foregaaende.

Lars Nilsen: $18\frac{1}{2}$ maal dyrket jord, 71 maal naturlig eng. Utslaat 11 les. Noget dyrkningsjord. Som foregaaende.

Peder Jakobsen: 21 maal dyrket jord, 55 maal naturlig eng. Som foregaaende.

Knut Olsen: $21\frac{1}{2}$ maal dyrket mark, 73 maal naturlig eng. Som foregaaende.

Erik Eriksen: 23 maal dyrket jord, 62 maal naturlig eng. Som foregaaende.

Delingsforretning avholdt 1847. Indmarken utskiftet i 1863. Utmarken i 1862 og 1904.

Fogden Morten Schultz boede i de første aar av sin embeds-
tid i Gjelvik; senere flyttede han til Gjermanes.

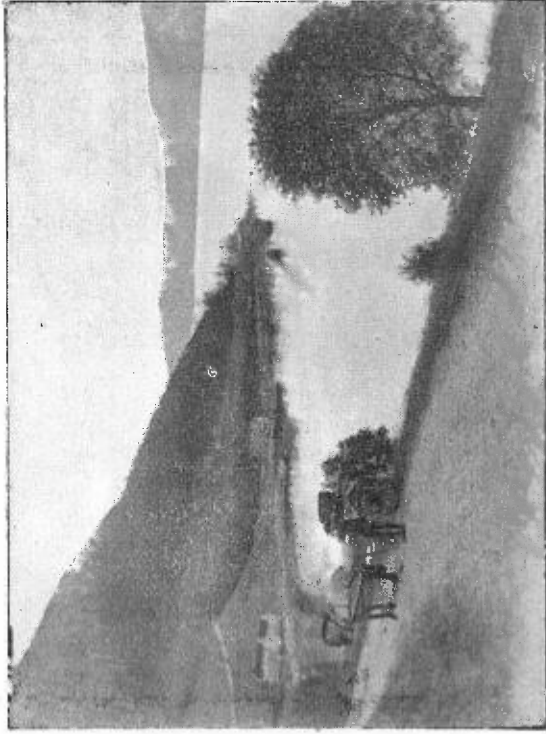
Fra Gjelvik forteller tradisjonen følgende:

Alet Iversdatter Gjelvik blev gift med Ola Olsen Holm i 1752. De blev naturligvis viet i Veøy kirke. Efter vielsen blev brudeparret bedt ind paa prestegaarden av fruén, som kjendte Alet, da denne havde tjent hos hende. Ved afskeden gav hun hende en pose med poteter og bad hende koke dem, naar hun kom hjem. Bruden leverte dem ved hjemkomsten til kokkekonen og bad hende koke dem. Men hun svarte: »Skal dette der kokes, vil jeg ikke være kok«. Bruden maatte koke dem selv. Sagnet mæler intet om, hvorledes de smakte gjeesterne. Det siges, at dette var den første gang, man saa poteter paa Vaagstranden*).

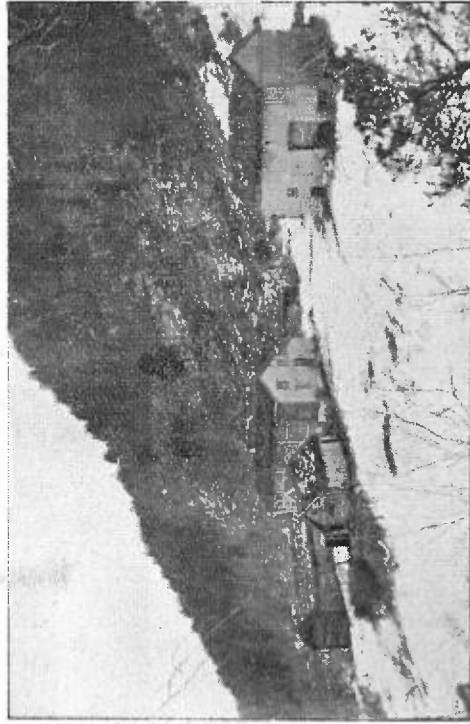

Aarset.

*) At poteter skulde være kjendt i Veøy i 1752 synes utrolig.

Fra Miltet.

I. Hovsgaard.

Y. Mittet.

Y. Mittet.

Personavne.

(Kun de mere bekendte er medtaget).

A.

Aagesen Audun (Odin) II, 8, 71
 Aandal Søren, stortingsm. 654
 Aaram Knut, handelsm. 210
 Aarflot M. A. stortingsm. 655 fl.
 Aarset Ola H. 602, 603, II, 129
 » Olaf H. Gdbr. 261 fl. 517,
 II, 129
 » Ole I. fanejunker, 644, II,
 266
 » Halvard H. lærer 90, 523
 » Halvard O. gdbr. 513, II,
 129
 » Trond P. lærer 90
 Aasen Jakob agronom 159
 » Kristen O. gdbr. 151, 528,
 II, 98
 Alfarnes (Aafarnes) Knut R. 75,
 513
 » Søren K. 679, II, 215
 Alsing O. foged 183, 212, 218, II,
 5, 9
 Ahnen Iver von amtmænd 549
 Anders Hr. sogneprest II, 131
 Andersen Iver, foged 561 fl.
 Angell H. oberst 246
 Anfinnsen Lasse gaardbr. 76
 Anker Herman folkehøiskolebest.
 517
 Arctander Nils, sogneprest 183,
 250, 264, 430

Arff Lorens, sorenskriver 276
 Arnet Katarine Dorthea Daa,
 provstinde 431, 465
 » R. R. provst 250, 264, 464
 fl. 508 osv.
 Arveschaug N. W. amtm., 555
 Arvesen Ole folkehøiskolel., 517
 Ascanius Mentz sognepr., 441, II,
 150
 Aslaksen Erik lærer, 521, 532
 » Lars lærer, 105
 Astrup Ebbe kaptein, II, 346

B.

Bakken Ola Jonsen lærer, 523
 Bangspil Jens foged, 562
 Barhow Amund sogneprest, 441
 » Lars Prest, 47
 Beck S. lensherre, 566, 617
 Bendixen B. E. arkæolog, 315,
 333, 412
 Berg Hans H. 240, 245 II, 94, 95
 » Ole lærer, 89, II, 94
 » Ottar skytter, 240, II, 93
 Bergsvik Anders A. 668
 » Anne Eriksdr. II, 89, 90
 » Erik, telegrafist 88
 » Haus P. lærer, 534
 » Iver Knutsen klokker,
 481, II, 85
 » Knut Pedersen baatbyg.

	199, II, 87	
Bergsvik Kristen Knutsen klok-	ker 481, II, 83	
» Paul Andersen gibr.,	177, 245, 262, II, 87	
» Paul Paulsen handels-	bestyrer, 209	
Berild Oline lærerinde,	533	
Berner M. sorenskriver,	580	
Bille Sten lensherre,	545	
Bing Kr.	II, 19	
Bjering Chr. ingeniør,	95	
» H. P. stortingsm.	643, fl. 657, 662 osv.	
» Johannes gibr.,	517, 645, II, 333	
Bjerkaker Ida lærerinde,	533	
Bjermeland Arnt lærer,	523	
Bjertesens Lars klokker,	II, 35	
Bjotveit Ole Stensaa,	76	
Bjørke Johan gibr.,	172, 514, II, 350, 353	
» Jon gibr.,	668, 684, 695, II, 351	
» Knut O. gibr.,	241, 318, II, 347	
» Marit handlende,	211	
Blichfeldt Lars handelsm.,	211	
Bonnevie J. A. skoledirektør,	519	
Borch Anders I. rektor,	563	
Bottolv Skaret jægteb.,	II, 15	
Boyesen Boye prest,	461	
Brandt Albert,	74, II, 31	
» Peter Andreas	74	
Brattegaard Ashjörn	74	
Bredahl Anders sognepr.,	436 fl.	
» Erik biskop,	436, 480	
Broch M. A. N. læge,	605	
» Tøger,	II, 150	
Brockenhus Otte lensherre,	544	
Brovold Ivar lærer,	528, II, 377	
Brudeset Elliv lærer,	528	
Brun Anders sogneprest,	582	
» Nils Tønder kaptein,	II, 376	
» Brøndsted løitnant,	595	
Bruun, Christopher.	318	
Budde Anne Katrine	547	
» Helle,	547	

Bugge Sofus professor,	319
Bull Hans Grøn provst,	569
» Jens Lemvig sogneprest,	569
» Peder L. M. foged,	568
Bæver Reinhold kaptein,	511, II, 430
Bødker J. rektor,	65, 254
Bøe Jakob lensmand	625, 639, fl. II, 266
» Just lærer,	531
» Ola Knutsen lensmand,	623
Bølset N. lensmand,	635

C.

Castberg Isak Vilhelm,	471
Christensen Ole og Knut mekan.,	204
Christian Fredrik, konge,	637
Collen N. amtmand,	551
Coucheron Aamot. godscier,	II, 109
Cölln Ludvig foged,	568

D.

Daae Henrikke frøken,	467
» Joh. Haar sognepr.,	456 fl.
» Katarine frøken,	467, 476
» Klaus Iensherre,	445
» Ludvig foged,	656 fl.
» Ludvig sogneprest,	436, 465
» Ludvig Ludvigsen, profes-	sor, 550
» Susanne, frøken,	467
Dagenholdt Chr. N. kaptein,	II, 346
Dahl Johannes Major,	82
» Knut forfatter,	81
» Nils L. klokker,	423
» N. P. kjøbmand,	184
» W. S. stortingsmand,	657
Dahle Lars misjonær,	593
Dal Øvind (Even) forvalter,	80
Dale Brit lærerinde,	593
» Elling A. gaardbruker,	249
» Severin Kristoffer handels-	mand, 209
Dalset Anders utskiftningsf.,	265, 513, 528, II, 278, 306 osv.

Dalset Erik Ingebrigtsen maler, 193
 » Erik A. myntmester, 83
 » Ingebrigt Knutsen gdr., 152, II, 278
 » Knut Ingebrigtsen 188, 213, 263, fl. 647, II, 278 osv.
 » Lars Andersen utskiftningsm., 291, 517, 626, II, 278
 » Sivert, 192
 Deinboll P. V. V. provst, 157, 504
 Delphin J. agronom, 79, II, 333
 » Jens Christoffer sorenskriver, 578
 Devold Emila, 206
 Dictrichson Lorentz forf. 418, 422
 Domaas Hans 586
 » Kristoffer gaardb., 74
 » Lars, 74
 » Ole prest, 74
 Doth Willads sogneprest, 610
 Dongstad E. kirkesanger, 498
 Dragesund M. kirkesanger, 497
 Dreyer Nikolai kaptein, 588, 590, II, 62, 72, 75
 Dunnet Mr. fabrikkbestyrer, 263

E.

Eeg Birge foged, 248, 451, 464, II, 19, 150
 » Jakob A. foged, 324, 332, 369, 566, 576
 » Lars Barhow kst. foged, 567, 568
 Eegh Iver løytnant, 595, II, 19
 Eidhammer Lars kirkesanger, 499
 » Lars Nilsen klokker, 483
 Eik Anders gaardb. 508, II, 21
 » Anders lensmand, 623
 » Jon Andersen gdr., 645 II, 21
 » Lasse Eriksen (Kormeset) II, 21
 Eikreim Ingebrigt lensmand, 620
 Eikreim Kjostel lensmand, 620
 Einang Joh. lærer, 534

Ellingsen Torstein smed, 92
 Engelbrigtsen O. erkebisp, 410, II, 53, 55
 Engelbrigtsen Sigvart sognepr., 577
 Engelhart Nik. sognepr., 441, 443
 Engvik Anton skytter, 241
 Erlandsen And. forfatter, 430
 Erlingsøn Bjarne av Giske, 406
 Evertsen foged, 562

F.

Fiksen Nils dyrlæge, 609 fl.
 Finsen Hans foged, 559
 Fitzen kaptein, II, 30
 Fjeldstad Anders amtmand, 551
 Flaa Nils A. gaardbr., II, 26, 27
 Flatabø O. gaardbr., 73, II, 333
 Flatmark Knut Eriksen lærer, 524 fl., 528, II, 197
 Flovik Erik gdr., 252, 261, fl. 281 II, 73
 » Peder K. 154 II, 73
 » Ole sogneprest, 91
 Flovikholm Knut handelsm., 211
 » Kristian skytter, 240
 » Lars gdr. 670, 684, 465
 Flovikholm Nils handelsm., 208, 240, 245, II, 82
 Flor Math. skytter, 241
 Frich Anna prestefrue, 441
 Friis Boye Boyesen prest, 469, II, 25 fl.
 » Klaus Bend. sogneprest, 437
 » Johan sorenskriver, 574
 » Otto Jakobsen prest, 439, 470, 576, 591, II, 332
 Frisvold Anders Jørg. lensmand, 624, 632
 Frisvold Anne Jørgensdatter, 79
 Frisvold Børre Eriksen lensm., 623
 Frisvold Erik J. lensm., 622 fl.
 Frisvold Jakob E. lensmand, 622
 Frisvold Just E. 624
 Frisvold Jørgen lensmand 623

Frisvold Peder Jakobsen, 622
 Frost Chr. 249, 461, fl. 504, 520, 641
 » Dorteia v. d. Lippe 461
 » Jensine 461
 » Jonas 461
 » Jonas Teodor 463
 » Margrete Tomasine 461
 Frøyset Ola Larsen, 251
 Frøyset Ola Olsen, 147, II, 250
 Fürst Hans sorenskriver, 580

G.

Gaas Anders 576
 Galstad murer, 194
 Gamburg Kanut (Knut) gdr. 593
 II, 242
 Gamburg Ida Sofie, 593 fl.
 Gamburg Tomas reitmester, 592
 fl. II, 331, 342
 Garatun O. gdr., 74, II, 347
 Gelkirch, karttegner, 229
 Gjølvik Knut gdr., 573, II, 395
 Gjølvik Martinus handelsm., 213
 Goldt M. J. læge, 604
 Graarud A. læge, 606
 Grach Jørgen prest, 474
 Gregersen N. J. oberst, stortings-
 mand, 676
 Greve Elsa, II, 330
 Greve Inger Margrete, prestefru,
 438, II, 330
 Greve Mikkel tolder, 438, 616,
 II, 330
 Gribbestad Ole lærer, 90, 534
 Gribbestad Sivert lærer, 90
 Grimeland Hans prest, 476
 Grum P. foged, 560
 Grüner Nikolai handelsm., 208,
 211
 Grüner P. N. lensmand, 626, 628
 II, 266
 Grøn Hans sogneprest, 569, II, 9
 Grønningseter E. stortingsmand,
 556 fl.
 Grønningseter Johannes kirkes.
 498, 530, 655 fl.

Guttormsen Lars lærer, 249, 532,
 632
 Gyldenløve N. H. godseier, 543
 Gyldenløve Inger Ottesdatter,
 (hans hustru) 543
 Gyrehild Taddersdatter, II, 7

H.

Haande Maria lærerinde, 533
 Haande Sigrid jordemor, 651
 Haar Johan sogneprest, 456
 Haaset Ola H. 608
 Hadelen von, Major, 592, II, 331
 Hagen Karl, 252, 285
 Hammer Even amtmand, 551
 Hansen Søren læge, 666
 Hatle Lars A. lærer, 526
 Havnevik Peder furer, 598, II, 81
 Helgestø Maria lærerinde, 251, 255
 Helland Amund forfatter, 325
 Helset Oline lærerinde, 533
 Hengnes Anne Andersdr., 75, II,
 125
 Hengnes Gjertrud Sæmundsdr.,
 75, II, 125
 Herseter Jakob kaptein, 625
 Hertzberg Nils E. statsraad, 580
 Hertzberg Nils sorenskriver, 580
 Hiermand L. sorenskriver, 571
 Hiersch Rob. kaptein, II, 346
 Hjelvik Erik L. sogneprest, 91
 Hjelvik Iver O. sogneprest, 91
 Hoem Amund lærer, 572
 Holck Anne Aagesdatter, 443
 » Henrik sogneprest, 434 fl.
 » Lucie Henriksdr., 412, 433
 II, 110
 » Kristoffer gaardb., 433, II,
 70
 » Ole oberstløjtnant, 436
 » Zakarias sogneprest., 416, 431
 fl. 587, II, 69
 Hoffmann J. L. læge, 605
 Holm Alet Iversdr., II, 117, 323
 » Halvard lærer, 107
 » Jørgen Olafsen sakkfører,
 104, 323

» Lars lærer, 106
 » Lars lensmand, 87
 » Magnus handelsmand, 210
 » Marit, 122, 490
 » Ola Olsen, 211, 256, 265,
 517, 633, II, 199 osv.
 » Olaf sakfører, 104
 » Ole Halvarsen lensmand,
 517, 633, 678 fl. II, 199
 Holm Ola Knutsen gdr., II, 352
 Holme telegrafbestyrer, 290
 Holmem Børre Olsen, 248
 Holmsgjerde Knut, se Flatmark
 Holmsgj. Erik Toresen lærer, 528
 » Torstein Eriksen lærer,
 528
 Holmung Halv., politimester, 101
 Holst Hans, godseier, 413, II, 9
 Holst Lorents godseier, 552, II, 9
 Horsgaard Jon Jak. lærer, 523
 Hoven Ole Olsen gdr., II, 197
 Hoven Reinhard von, oberst, 142,
 547, II, 12
 Hovdenak Nils gdr. 184, 532
 Hundnes Jon lærer, 523 fl.
 Hundnes Lars gdr., 617, II, 303
 Hundnes Ola Jonsen utskift-
 ningsformand, 644, II, 306
 Hundnes Ola J. lærer, 242
 Hundnes Peder Jonsen lærer,
 516, 523
 Hærem P. 242
 Høydal Elling, 72 II, 331
 Høydal Hans gdr., 73, II, 331,
 346

I.

Iversen proprietær, 637
 » Anders foged, 563, II 28
 » Gaute erkebisp, II 83
 » Gerhard V. prest, 471
 Irgens Joakim godseier, 583
 » Johannes sogneprest, 512

J.

Jaabæk Søren politiker, 457 fl.
 536

Jakobsen Peder foged, 560
 Jalles Peder sorenskriver, 576
 Janke Birger sogneprest, 468
 Jensen Hans foged, 558
 » Jakob foged, 560
 » Knut foged, 560
 Jervell Jakob konsul, 184, 214 II
 314
 Jervell Klaus kjøbmand, 184
 Jespersen Lave foged, 559
 Jessen Isabella Dortea, 446
 Johnsen Ole sogneprest, 467
 Jonsen Knut foged, II 12
 Johannessen Anna Margrete, 75
 Johannessen Halvard læge, 606
 Johannessen Oline, 75
 Jordhøy prokurator, 578
 Jordhøy lærer paa Lesja, 521
 Juell Jakob sogneprest, 411
 Juell Karen prestefrue, 437, 441,
 574 II 26
 Junghans Fr. kaptein, 591, II 331
 361

K.

Kaasbøl Anne, II, 22
 Kaasbøl Jens, 567
 Kahrs Kasper foged, 568
 Kielland Aleksander amtm., 555
 Kielland Z. arkitekt, 424
 Kildal Birger amtm., 556
 Kjøset Anton direktør, 94
 » Hans E. borgerm., 93
 » Peter A. gaardb., II 346
 Klingenberg Boye prest, 473
 Klingenberg Joh. K. foged, 455
 468, 636 fl.
 Klingenberg kaptein, 188, 595
 Klüwer Jens løytnant, 593 II,
 364 388
 Knoff Daniel amtm., 548
 Knudsen Ingebrigt sorenskr., 517
 Knudsen Hans lærer, 106
 Knudsen Hans kirkebygger, 423
 Knudsen Nils sogneprest, 428
 Kolstad Jon, 508
 Kormeset Erik Lassesen lærer,
 522 II, 19, 388

Korsan Bernhard,	265
» Emilie handlende,	211
» Halvard lærer,	222
» Hans lærer,	265, 508
» Peder lærer,	524, 492
» Sofie lærerinde,	534
Kraft J. forfatter,	148
Kristensen Mikkel sognepr.,	558
Krog Anna Hegelund prestefrue,	454
Krog Albertine Sylow prestefrue,	452
Krog Kristian sogneprest,	452
Krohg Hilm. M. amtmand,	553
» Otte Teodor sognepr.,	455
Krokset Knut Olsen,	146, II, 223

L.

Landmark lensmand,	154
Landre Erik,	463, II, 285
Langset Aslak handelsmand,	209
Larsen Tomas forvalter, II,	12, 13
Lassenes Mons lærer, 76,	497, 531
II,	300
Lauritsen Kristen sorenskr.,	572
Leganger Anna Sylvia,	447
» Elisabet,	497
» Erik Pedersen provst,	444, 567
» Peder Eriksen sogneprest,	445
» Lars prest,	462
Lem Anders sogneprest,	437, II,
26,	330
» Anders,	II, 330
» Kristoffer,	II, 26
Leth Ludvig A. amtmand,	550, 570
Lied Hans handelsmand,	208
Lillebø Peder lærer,	519
Lillevik Knut,	197, II, 104
» Ola træskjærer,	97
Lillienkjold Hans amtm.,	548
Lindenov Kristian amtmand,	548
Lindset Søren lærer,	524
Longva J. lærer,	247, 530
Lossius Anders,	583
» Charlotte,	74

Lossius Christopher oberstløitn,	583
» Christopher kapt.,	591
II,	26, 284, 331
» Jakobine,	75
» Nils major,	584
» Nikolai,	585
Lund Kristoffer læge,	606
» Hans Kristoffer prest,	474
» Paul M. lensmand,	629 fl.
Lybergsvik Knut handelsm.,	212
Lykke Nils lensherre,	543
Løland Ingebrigt I. gubr.,	74 II,
331	

M.

Malo Bottolv baatbygger,	199
Mangelsen Johan oberst,	587
Margrete i Hanken,	II, 9
Margrete i Vaage,	II, 331
Marcelius Selius postdirekt.,	229
Meinshe Hilmar godseier II,	9, 197
Meldal Krist. prest,	413
» Margreta Maria, II,	355 fl.
» Sten løitn., 589 fl. II,	26,
331, 355	
Messel Fredr. sorenskriver,	577
Meyer Jørgen sognepr.,	483, II, 330
» Inger Margrete prestefrue,	439, 443
» Margrete Salomes, II,	332
Mikkelsen Nils sorenskriver,	272
Middelfart Otto prest,	470
Misfjord Fr. kirkesang.,	441, II, 87
Mittet Aslak lærer,	522
» Aslak Aslaksen handelsm.	269
» Erik P. lærer,	529, 532
» Hans L. handelsmand	210
» Iver Torsteinsen,	667, II,
151 fl.	
» Peder,	508. 513, II, 133
» Søren lærer,	497
» Torstein farver,	96
» Torstein Iversen,	684 II, 151
Moe Ole folkehøiskolelærer,	518
Moen Erling lærer,	255, 234
Morian Henrik postm.,	228

Mørk Maria lærerinde,	533	Næsje Lasse Sivertsen gdr.,	262
» Sigvard lærer,	534	ll, 59	
Mørkestrand Iver handelsm.,	210	» Nils Pedersen gdr.,	516,
Mortensen N. foged,	562	ll, 66	
Moltfeldt Fredr. sorenskr.,	576 fl.	» Ole Olsen gdr.,	666, 683, 6
Maarsund P. kirkes.,	497	» Ole Olsen gdr.,	517, 637,
Munch P. A. historiker,	308, 309,	ll, 66, 65	
323 o.s.v.		» Olina lærerinde,	633
» Sigurd prest,	472	» Peder Olsen gdr.,	680,
Munthe Anna Ludvigsdatter,	563	685, 695 ll, 66	
» Elisabet,	ll, 9	» Sivert Lassesen,	75, 573, ll,
» Ingeborg,	437	59, 71	
» Iverisse,	563 fl. 565	» Tore Eriksen,	146, ll, 59
» Ludvig I. 563 fl. ll, 36, 76		Nyhagen S. sogneprest,	245, 476
Must Erik amtmand,	560 ll, 9	Nørregaard Herman foged,	569
Mühlenpfort Joh. tolder,	616		
» Ivar sogneprest,	ll, 323		
Mührer Palle læge,	605		
Myllebust Olav kirkes.,	499		
Myre H. Tolder,	617		
Møller Hans sorenskriver,	577 fl.		
» Hans Thu godseier,	673		

N.

Namestad fr. foged,	570
Nerem Nils L. klokker,	483, 491,
637 fl.	
Nergaard Jon stortingsm.,	447,
653	
Nes Johanna lærerinde,	538
Neumann J. biskop,	535
Nilsen Kristoffer godseier,	ll, 329
363	
Nilsen Laurits sorenskr.,	430, 561
Nobel Hans amt.,	549, ll, 9, 18
Non Jørn handelsm.	ll, 111
Nordal Erik Iversen sogneprest.,	444
Norveger Gaute lensherre,	544
Numedal lektor,	311, 322
Næsje Anne Olsdr. lærerinde,	533
» Amund smed,	75, 193
» Aret Madsen gdr.,	508, ll,
61, 346	
» Aret handelsmand,	209
» Halvard kærner,	102
» Hans Pedersen gdr.,	603
ll, 65	

O.	
Olfenberg Fr. amtmand,	548
Olafsen Aase Jonsdr.,	85, 485 fl.
» Asbjørn sogneprest,	86
» Jens kjøbmand,	86
» John amtsskolebestyrer,	246, 312, 490, 518 fl. ll,
74, 89 osv.	
» Jørgen kirkes.,	250, 264
246, ll, 87 osv.	
» Jørgen telegrafist,	85
» Maria lærerinde,	533
» Marit se Holm	
» Olaf sogneprest,	85, 518
» Severine,	86
» Steffen sogneprest,	430
Olsen farver,	205
Olsen Joh. O. fabrikerier,	202, 204,
ll, 51	
Onsum Gulbr., handelsm.,	202
» Harald handelsm.,	202 ll,
33	
Opsal Lars lærer,	526
Ottestad Anders kaptein,	105
» Knut, 76, 212, 678, ll, 315	
» Lars L. kvartermester,	96, 689, 517
Owren Th. I. kjøbmand,	225
P.	
Parchmand Morten foged,	560

Parsberg Olav lansherre	549
Pavels Klaus biskop,	447, 610
Pedersen Jakob foged,	558
Petræus David prest,	469
Pettersen Karl foged,	570
Povelsen Rasmus sorenskr.,	571
Pristed løytnant,	574

R.

Ramsay Jakob handelsmand,	573
Randers O. sorenskriver,	580
Rasmussen Andr. sorenskr.,	573
Ravn Kristian tolder,	616
Reistad David D.	II, 368
» Ola D. handelsm.,	172, 212
» Peder P. handelsm.,	212
Reiten Peder lensmand,	622
Rekdal Anders lærer,	528
Remmem Henrik stortingsm.	638, 660
Reventlov Ditlev lensherre,	545
Rode M. C. sogneprest,	472
Roesen Just lærer,	528, 531, 532
Roll Ferd. sorenskriver,	579
Rolvsen Lars sogneprest,	577
Rosenlund Alfred sogneprest,	516
Rottkjær Jens løytn.,	587, II, 71
» Margrete	585, 587
Rosenkrantz Erik lensherre,	557
II, 8	
Rosenkrantz Hedevig frue,	559
Rydjord Anton gdr.,	247, 641,
685 II, 242	
Rydjord Anna (Mrs. Barløp)	II,
214	
Rydjord Knut lærer,	549, 530, II,
II, 298	
Rydjord Olaf legatstifter,	II, 242
Rydjord N. arkitekt,	100
Rød Lars Olsen handelsm.,	210
Rødven Søren lærer,	510
Røring Erik provst	447, 501, 501,
II, 100, 106, 107	
» Edvard sorenskr.,	448
» Ernst F. prest,	474
» Hanna Dorteia,	451
» Hermanna Katarine	451
» Ingeborg Birgitte	450

S.

Samset P. maler,	193
Samset Torbjørg jordemor.	676
Samset Sandberg Mads lensherre,	544
Sande Olav lærer,	530 II 199
Sandnes Erik,	633 668, 685
» Eyvind materialforv.,	107
Sandnes Ingebrigt K. gdr.,	508
II 223	
Sandnes Karolus smed,	193
Schaaring Jens sorenskriver,	580
Schjelderup Peder S. kaptein,	587, II, 76
Schladermand V. K. læge,	605
Schneider A. forfat.	561, 574, 575
684	
Schnitler Peder gdr.,	76, II, 236
Schultz Jakob J.	564, 576
» Jakob M.	567, II, 19
» Morten foged,	564, II, 8,
498	
» von generalmajor	II, 12,
18	
Schrøder Bernt foged.	558, II, 228
» Peder,	559
Schønning Gerh. forfat.,	402, 412
II, 109, 322, 334	
Schedest Han. statholder,	547, II,
7, 329	
Scip H. sogneprest,	468
Sekkenes Anton,	II, 356
» Johan A. gdr.,	644, II,
15	
» Johan J. handelsm.,	212
» Just J. gdr.,	II, 15
» Just S. gdr.,	II, 13, 14
» Jørgen gdr.,	152, 212,
513, II, 15	
» Nikolai lærer,	106, 532
Seljevold Jørgen handelsm.,	211,
246	
» Olav lærer,	107
» Paul handelsmand,	211
Selland Lars se Ottestad,	
Sigerset Ola baatbygger,	199
Sivertsen S. postaabner,	233
Skarsgaard Ola, se Farkvam	

Skieving Hans sorenskriver,	572	Sverdrup Peder handelsm.,	501
Skjoldborg lærer,	254	Sylte Hans lensmand,	528, 539
Skriver Olaf foged,	557	» Ola Larsen lærer,	528
Slemmen Elling Bjørneskog,	987	Sæbø Paul prest,	92
Il, 191		» P. Kr. lensmand,	Il, 364
» Hans O. handelsmand,		Sølsnes Andreas kirkes,	89, 235
211, Il, 215		» Einar postaabn.,	208, 239
» Johan gaardbruker,	547	» Even sanitetsforv.,	84
» Peder Jørgensen gdr.		» Kristoffer postaabner,	239
Il, 190		Il, 117	
Smith John læge,	604	Sølsnes Lars E.	199, Il, 117
Solgaard Krist. amtmand,	551	Sølsnes Lars L. læge,	84
Sommerfelt Ole H. amtm.	553		
Stabel Ebbe prest,	475		
Stang Fr. advokat,	Il, 331		
Stangenes Ivar kirkes.,	259, 265		
491 fl. 504 osv.			
Stangenes Knut B. postaabn.,	236		
Staur H. foged,	558		
Staurset Erik,	517		
» Even misjonær,	122		
» Iver gaardbruker,	122		
» Marit misjonær,	122		
Stavem Paal,	73, Il, 331		
Stenbuch H. provst,	450		
Stensaa Nils Kn. gdr.,	Il, 79, 224		
» Nils Kn. fabriker,	188,		
202 645, 681, Il, 79			
» Peder Nilsen handelsm.,	208		
Stensen Knut lensherre.	547		
Stokke Oline lærerinde,	533		
Stokkeland Einar lensmand,	523		
Stokkeland Kristen,	639 fl.		
Stokkeland Rasmus,	526, Il, 79		
Storm E. oberst,	229		
» Edvard dikter,	450		
» Johan sogneprest,	450		
Stub Jens provst,	454 fl. 501, 536		
» Jens Krøg sogneprest,	458 fl.		
» Johan Daniel sorenskr.,	454		
Stygge Nils lensherre,	544		
Suhr Nils læge,	605		
Sunde Sivert kirkes.,	497		
Svanø Ole T. godseier,	74		
Svanø Oluf,	74, Il, 333		
Sverdrup Jakob,	518		
Sverdrup Johan,	651		

T.

Talberg Jørgen handelsm.,	212
Tennø Ingeborg lærerinde,	549
Testmann Joh. P. amtm.,	549
Testmann Peder godseier,	584
Thesen Gulbr. amtm.,	151, 545
Thott Tage lensherre,	545
Tomren Haldor lærer,	523
Trondsen Iver,	Il, 53
Trondsen Olaf erkebisp,	Il, 53
Tybring Hans Emil sogneprest;	
263, 459 fl. 269 osv.	
» Oscar forfatter,	626
» Søren prest,	459
Tønder frøken lærerinde,	519
» Henrik kapt.,	588, Il, 70 72
» Henrikke,	Il, 72
» Rasmus kaptein,	Il, 76
» Kristian Ulrik amtm.,	551

U.

Ueland O. G. politiker,	647
Ulving Kristoffer gaardb.,	76
Urheim Nils,	290
Urne Fr. lensherre,	547
Urne Kristoffer godseier,	Il, 8

V. W.

Vaage Teodor handelsmand,	212
Valaker A. J. handelsm.,	210, 277
Vestad Anders A. gdr.,	261, Il,
26, 27	
» Eli Steffensdr. jordemor	
676, 679 Il, 28	

Vestad Halvard gdbr.,	236, II, 28	Wisløff Tomas kapt.,	584, 586, II,
» Jon A. handelsmand,	212		II, 72, 346
» Svein H. handelsm.,	212	» Ulrich Feldtman løitn.	586
» Torbjørg se Samset		Worrem Johan sorenskriver,	572
Vibe Peder lensherre,	546		
» Antonette,	546		
Vik Knut L. lærer,	528 fl.		
» Lasse handelsmand,	209		
» Oddmund amtmand,	556		
» Peder Olsen,	75		
Vind Jørgen lensherre,	545		
Wedege Peder prest,	774		
Welding Nils klokker,	480 fl.		
Wergeland Henrik,	435		
Westen Tomas von sogneprest,	176, 440 fl. 506 osv.		
Wigen E. lensmandsbetjent,	627		
Wisløff Fredrik,	585, II, 72		
» Nils Fred. kapt.	586 II, 346		

Z.

Ziegler kaptein, 315 II, 282 fl.

Ø.

Ødegaard Ole fanejunker, 210,
514, 516, II, 373

Ødegaard O. ingeniør, II, 374

Ørbech Hans sorenskriver, 573

Østby Anders, 214

Østby G. lensmand, 644

Øverstedal O. 641, II, 346

Øvre Peder L. sorenskriver, 576

Øydvin M. lærer, 323

Rettelser og tillæg.

Til 1ste b.

S.	4	lin.	16	f.	oven	Rekves l. Re kn es.
»	»	»	19	»	»	Holms hovedsogn l. Holm anneks- sogn.
»	7	»	1	f.	neden	Anm. er kommet paa urigtig plads. Den skal staa s. 9 ved ordet Vig e l. 21 ovenfor.
»	12	»	9			Sangfjorden, l. Langfjorden.
»	25	»	6	f.	neden	Solløbø, l. Sollibø.
»	54	»	11	»	»	Oltestad, l. Ottestad.

» 65 Om skibredeinddelingen i Romsdalen bemerkes, at gulatingen bestemmer, at Romsdals fylke skulde stille 10 femogtyve sesser; der skulde saaledes være 10 skibreder i fylket. I Magnus Lagabøters testament av 1270 (D. N. IV, 31) opgives antallet av skibreder i fylket til 8, hvilket svarer til de 8 ottinger. No- gen anden inndeling end ottinginddelingen kjendes ikke i Romsda-

len, og der maa kun have været 8 skibreder. Uoverensstemmelsen mellem de 2 opgaver skriver sig formentlig fra, at nevnte lov kun opgiver skibredernes antal schematisk. Se Edv. Bull Leding i Norge s. 46, 108.

- S. 73 lin. 7 f. neden Elling l. Hans.
 » 74 » 8 » » Lars l. Ola.
 » 76 » 14 » » Frænes l. Frænen.
 » 91 » 11 f. oven 1903 l. 1891.
 » 103 » 3 » » Valgformand l. valgmand.

» 148. Til hvad der er sagt om dyrkningen av lin og hamp kan føies, at hr. Henrik Holck i sit mandtal av 1664 oplyser, at tienden av hamp og lin utgjorde for sogneprestens vedkommende 2 voger og 6 marker. Dette forutsetter en avling av 62½ vog. Sira sogn i Nesset havde den største avling, medens der i Vestnes og Sylte sogne ingen saaden tiende svaredes. Vi maa gaa ut fra, at i virkeligheten var avlingen langt større, da der kun svaredes tiende av avlingen, hvor denne var saavidt betydelig, at den var nevneværdig. De fleste avlede kun ubetydelig. I Vestnes og Sylte sogne har den vel været saa ubetydelig, at man ikke fandt de remelig at opkræve nogen tiende. Det fremgaar av alt dette, at man i det hele og store tat har avlet til husbehov. Det var formentlig særlig lin, som dyrkedes.

- S. 150 lin. 14 f. oven Aasøy l. Aarøy.
 » 163 » 16 » neden Kamseter tilhørte Sørnesje og Nyseter Nordnesje.
 » 172 » 17 » oven 4 læs i det 4 dobbelte.
 » 183 » 3 » » skrøder l. Schrøder.
 » 201 » 8 » neden John A. Olsen l. Joh. O. Olsen.
 » 228 » 19 » » Sehested læs Sekested.
 » 234 » 21 » » 75 kr. læs 75 spd.
 » 276 » 17 » » Holm l. Holme.
 » 323 » 3 » » overesagier l. som ovenfor er sagt.
 » 365 » 10 » » Hvad her er sagt om salg av tømmer i kirkens skog, gjælder kun den tid, som fulgte nærmest efter kirkens salg til bønderne i 1781.
 » 368 » 3 » » de to mend, føi til Johan Ramsay og J. A. Eeg.
 » 408 » 18 f. oven Krus læs Kruse.

» 472 Til hvad der her er fortalt om pers. kapellauer, kan tilføies, at hr. Henrik Holck, efter hvad han selv oplyser i 1664 i sit mandtal, havde en kapellan i huset ved navn hr. Henrik Pedersen. Forholdet mellem de to prester var ikke videre hjertelig. Kapellanen klagede over sin ringe løn nemlig 15 rdr. og fri kost og logis. Sognepresten mente, at det var en passende løn. Selv

havde han kun havt 10 rdr. som kapellan hos sin fader. Desuden havde han en offerdag og andel i de ministerielle indtægter.

S. 481. Til hvad her er sagt om klokkere, kan efter senere undersøkelser tilføies: I mandtal av 1664 oplyser hr. Henrik Holek, at der var egen klokke i Nettet ved navn Anders. I hovedsognet og de øvrige annekssogne var Bjørn Ellingsen klokke; han boede i Stensaa. I 1667 boede klokkerne i Havnevik; men hans navn nevnes ikke. Siden var Bergsvik i mange aar klokkergaard, det vil sige, at klokkerne boede her; det er tvilsomt, om gaarden virkelig var utlagt til klokkergaard. Iver knutsen var klokke og boede her i mange aar omkring 1670—80. Efter han var broderen Kristen Knutsen klokke; han nevnes som saadan i 1684 og sees at have boet i Bergsvik, skjønt han neppe havde gaarden. Dette fremgaar av hans indlæg i retten, da han forlangte skydsgodtgjørelse av hr. Otto Jakobsen Früs da det her forutsettes, at han havde fulgt med sognepresten paa hans kirkereiser. Han stod i tjenesten like til 1725, da han avløstes av Nils Larsen Dahl. Naar J. Brovold fortæller, at klokkerne boede i Vestnes fra 1667, er dette saaledes ikke rigtig; det var først i 1725 at Eidhammer utlagdes til klokkergaard, idet den nevnte mand da ansattes som klokke, en ordning, som var yderst uhensigtsmessig og desuten lovstridig, da ordinansen siger at klokkeren skulde bo ved hovedkirken. At denne ordning ikke desto mindre bestod alt til i 1848 havde naturligvis sin grund i, at Eidhammer var blevet utlagt til klokkergaard.

S. 528 l. 18 f. neden Johan, læs John.

» 547 » 2 » » Bricks, læs Bricka.

» 572 » 14 » » Til hvad der er sagt om sorenskriver Nils Mikkelsen, kan føies at der i prestens mandtal av 1664 bemerkes, at »den gamle sorenskriver« Nils Mikkelsen da var besat paa gaarden Opdal i Kleive som gaardbruker, at han var 70 aar og havde 2 sønner Mikkell 34 aar og Aage 15 aar.

S. 574 lin. 18 f. oven Maren Juel, læs Karen Juel.

» 574 » 1? » neden Bru, læs Bu.

» 592 » 1 » » Tingvold, læs Suvendalen.

» 597. I fortegnelsen over soldaterne i 1808—14 paa Nesje-stranden mangler Hans Pedersen Nesje. Se s. 63.

S. 623. Til de nævnte lensmænd i Volds otting kan tilføies Tore Børresen Strømme, der i et diplom fra 1663, et byttebrev benevnes lensmand i Volds otting. Se under Strømme. Den i 1774 opførte lensmand Hans Eik findes ikke nevnt i kirkeboken. Om Erik Lassesen Eik se under Eik og Kormeset.

S. 688 lin. 15 f. neden Ivar Hørgaard, læs Erik Eik.

» 689 » 5 » » føi til Mads Malo.

» 689 » 3 » oven føi til Mads Malo.

» 708. Sogneprest Krog flyttede fra Veøy til Melhus i 1801. Eftermanden Jens Stub kom til Veøy i 1801, udnevnt 23. jan. d. a.

Til 2det b.

S. 9 lin. 8 f. neden føi til : samt Veøy kirke gods, som solgtes omkr. 1870.

» 15 » 4 » » Bottolv i Skaret var fra Sogn ikke Hardanger; han var blandt dem, som kom til Romsdalen med en sognejagt i 1856. Blandt dem, som kom ved denne anledning, var Lasse Anfinsen fra Rinde, som bosatte sig paa Y. Holmem, og flere personer, der nedsatte sig paa Rekdal i Vestnes. Se herom en artikel av Hans Aarnes i »Nationen« for 1926 i august : Daa Romsdalen var like god som Amerika.

S. 26 lin. 21 f. oven Maren, læs Karen.

» 50 » 17 » » kirken, l. kirker.

» 25 » 9 » » John, l. Joh.

» 108 » 8 » » Om Veøys størrelse har jeg senere faaet nøiere oplysning. Forstvesenet har optat kart over Sørøen, som fandtes at være noget over 800 maal. Nordøens flatindhold kan antakelig sættes til 5 å 600 maal og hele øen antas at have et flatindhold av omkring 1,5 km. Øens længde opgives til 2 kilom. og dens bredde til 2 kilom. paa det bredeste.

S. 224 lin. 9 f. neden Ola Knutsen Krokset skal efter oplysningen, som senere er meddelt mig, have været fra Hamre. Konen siges at have været fra Hammervold, hvilket dog synes no get tvilsomt.

S. 343. Anm. ved foden bør gaa ut, da den kommer igjen paa næste side.

S. 272 lin. 14 f. neden 1895 læs : 8119.

